

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
 חֵלֶק מ"ו

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנּוֹבֵעַ
 מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
 הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוֹרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
 וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שִׁיְהִי.

* * *

בְּנוֵי וּמֵיֻסָּד עַל־פִּי דְבָרֵי
 רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
 בּוֹצֵינָא קִדִּישָׁא עֲלָא, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
 הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאַמְרֵי חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל־יְדֵי
 חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
 יְבִנְאֵל
 עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגַלִּיל
 שְׁנַת תשע"ו

ספר
אֶשֶׁר בְּנַחֵל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קֶרֶן הַדְּפָסָה וְהַפְצָה"
חֲסִידוֹת בְּרַסְלָב"
יבנאל
טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פֶּתַח דְּבָר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מֵאֵד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחִזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חִיּוֹתָם וְהִתְמַדְּתָם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וַיֵּמָּה גַם שָׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לּוֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֱלֹה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֹדֵר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְדֵּי מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסֹדֵר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחַל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנִדְפֵס עַד עֵתָה, דְּבָר הַמְּסַתֵּכֵם בְּיֹתֵר מְעֻשְׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסִדְרְנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֹדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי כֵן מִכַּתֵּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וּכְמוֹ-כֵן סִדְרְנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִלְפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תנ"ך וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּסִים עֵתָה אֶת כְּרֶךְ מו, וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבִלְבָנוּ תִקְנוּהָ, שְׁכַל מִי שֵׁיִקְרָא בְּזוֹהָ, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ הֵם אוֹצָר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְרָךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאמְרֵי חַז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכֹמֶה לְבוּשִׁים מְלַבּוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֻךְ בְּיֹתֵר, יוֹכֵל גַּם־כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ בְּאִפְּן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, מֵעִלָּא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם יַעֲזוּת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים יַעֲזוּת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהַתְּמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזוֹהָ הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁיִתְמִיד בָּהֶם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וַיִּזְכֶּה לְאֲשֶׁר אִמְתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בְּלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִיתָה אֲלֻקִּים זְוִלְתֵיךְ יַעֲשֶׂהָ, וַיִּזְכֶּה לְגִאֲלָה שְׁלִמָּה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג – הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-פני עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה – דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשיזכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים – החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), פי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק כפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', פי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הפולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידיים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), פי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם כמטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, פי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, פי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשוט, או דרוש, או רמז, או סוד, או

פְּרוּשׁ, אוּ בְּאוּר, אוּ סְפָרֵי הַפּוֹסְקִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת, אוּ סְפָרֵי מוֹסֵר וְאַגְדוֹת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם, כָּלֶם נְכוּחִים לַמַּבִּין, וְכָלֶם צָרִיכִים לְעוֹלָם, כָּלֶם אֲהוּבִים, כָּלֶם קְדוּשִׁים, כִּי כָלֶם מְדַבְּרִים מֵרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַנֶּעְלָם בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת, וּבְיָדָיו אָסוּר לְקוּץ בְּרַבּוּי סְפָרִים, כְּמוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ קִצָּת, אֲשֶׁר עֵינֵם צָרָה כְּשֵׁרוּאִים שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ עוֹד אֵיזָה סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעַתָּה יוֹצֵא מִפִּיהֶם כְּאֵלוֹ מַצְטַעְרִים עַל הָרֵאשׁוֹנִים, שֶׁכִּבְרַיִשׁ הַרְבֵּה סְפָרִים, וְלָמָּה לָּהֶם עוֹד; וּבִקְאֻמַּת לֹא בִדְעַת יִדְבְּרוּ, כִּי "לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל חֶפְצִי" (קִהְלֵת ג, א), כִּי מִי יִכְרִיחַ אוֹתָם לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר, וְאִם לֹא יִהְיֶה לָּהֶם פְּנָאִי לְלַמֵּד זֶה הַסֵּפֶר הַחֲדָשׁ, רַק יִבְלוּ יְמֵיהֶם בְּסִפְרִים שְׂיִישׁ מְכַבֵּר, מִי יִמְחֶה בְיָדָם, וּמָה אֲכַפֵּת לָהֶם, שְׂיִישׁ עוֹד סְפָרִים בְּעוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּסְגָּל לָהֶם זֶה הַסֵּפֶר דּוֹקָא, כְּמוֹ שְׂרוּאִים בְּחוּשׁ, שְׂיִישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂיִישׁ לָהֶם חַיּוֹת מִסֵּפֶר זֶה, וְיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמְחַיֶּה אוֹתָם סֵפֶר אַחֵר, וְגַם בְּאָדָם אֶחָד בְּעַצְמוֹ יֵשׁ שְׁנוּיִים בֵּין הַזְּמַן, לְפַעֲמִים מִתְעוֹרֵר לְהִשָּׂם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי דְבַר זֶה שֶׁבִּסְפֵר זֶה, וְלַפְעָמִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְעוֹרֵר כִּי אִם עַל-יְדֵי דְבַרֵי תּוֹרָה וּמוֹסֵר שֶׁבִּסְפֵר אַחֵר, וְגַם מִי שֶׁנִּפְשׁוֹ חֲשָׁקָה בַּתּוֹרָה, וּמִבְּלָה יָמָיו עָלֶיהָ כְּרֵאוּי כִּי לְכַךְ נוֹצֵר, יֵשׁ פְּנָאִי בִימֵי הָאָדָם אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה לְעֵין וּלְהַבִּיט בְּסִפְרִים הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁרְאִינוּ כְּמָה גְּדוּלִים, שֶׁהֵיוּ בְּקִיָּאִים בְּכְמָה סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וְלָמָּה לֹא נִלְמַד קַל וְחִמֵּר מֵהַגּוֹיִם, שֶׁלֹּא קִבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכָל עֲנִינֵי חֲכָמָתָם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הֶבֶל וְרִיק, צֶל עוֹבֵר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לָהֶם הַרְבֵּה סְפָרִים בְּאֲרִיכוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וּבְכָל מְדִינָה וּמְדִינָה נִתְחַדְּשִׁים אֲצֵלֶם סְפָרֵיהֶם הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל שָׁנָה וּכְמַעַט בְּכָל יוֹם, וְאֵינָם קָצִים בְּרַבּוּי סְפָרֵיהֶם, וּמִדּוּעַ נִבְגָּד אֲנַחְנוּ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַקְפִּיד, חַס וְשָׁלוֹם, עַל רַבּוּי הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיִּינוּ וְאַרְךָ יְמֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לְעוֹלָם שֶׁכָּלוּ אַרְךָ וְטוֹב לְעוֹלָמֵי עַד וּלְגִצַּח

נצחיים?! והלא כִּמָּה תחבולות עושים וכמה ספרים לאֲלָפִים ולרִבּוֹת מְחַבְּרִים בְּשִׁבִיל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קל וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קל וְחֹמֶר כִּמָּה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרַב רַבִּי רִבּוֹת רִבּוֹת וְכוּ', ספרים עד אין קץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחַבֵּר וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הָאֲחֻרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין לְעֵצְמָנוּ צִידָה לְדִרְכָּנוּ הֶרְחֹקָה מְאֹד מְאֹד, וְכִבֵּר נִלְכְּדוּ רַבִּים מְאֹד מְאֹד בְּתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבִהֲבִלּוֹ וּבִטְעוּיֹתָיו וְכוּ', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם, כְּדֵי לְמַצֵּא עֵצָה וְתַחבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כָּלֵם מִנֵּי שַׁחַת, וּלְהַחֲיוֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נְצַחִיִּים, לְקַרְבֵּם אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, כִּי תוֹרַת ה' תְּמִימָה, כִּי לֹא נִגְעוּ בָּהּ עַדִּין.

נמצא, שְׁכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכִּבֵּר נִמְצְאִים בְּעוֹלָם, עַדִּין לֹא נִגְעוּ בְּעֵצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רְאֵה וְהִבֵּן כִּמָּה סְפָרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנִּתְחִיל לַגַּע בַּתּוֹרָה, מִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן לָבוֹא לְחַדְרֶיהָ וּלְיַרְדֵּ לְעִמְקָהּ, עַל-כֵּן כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁחִבְּרוּ עַד הַנּוֹה, עַדִּין אֵינָם חִלְקֵ אֶחָד מֵאֲלֶף מֵעִמְקֵ רַבּוּי הַסְּפָרִים שֶׁיִּתְגַּלּוּ עוֹד, בְּעַת שֶׁיִּתְגַּלּוּ סִתְרֵי וְרוּזֵי הַתּוֹרָה הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַזְהִיר לֹא לְלַעַג וּלְבַזּוֹת שׁוֹם סֵפֶר הַהוֹלֵךְ עַל-פִּי דֶרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא וְהַמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי כָלֵם צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כִּמָּה וְכִמָּה מְדִינּוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְמִקּוֹמוֹת אֵלּוּ מִתְּפַשְׁטִים אֵלּוּ הַסְּפָרִים וְהֵם מְחִיִּין אֶת עֵצְמָן בָּהֶם, וּבְמִקּוֹמוֹת אַחֲרֵים מְחִיִּין אֶת עֵצְמָן בְּסְפָרִים אַחֲרֵים דִּיקָא וְכוּ'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, כִּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַרְוָאָה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן שוקלים מפמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובוה הכח החדש של ההרפבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בענוה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן,

בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאוד מאוד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שושקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיוחדי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה ויזכה לגאלה שלמה, אמן כן יהי רצון!

ספר אשר בנחל פרך מו

ח' קפנ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה,
שיתה מימי הנחל נובע מקור חכמה ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
שאתה זוכה להתמיד בתורה הקדושה, אשר אין למעלה מזה.
כידוע אצלנו, איך שרבנו ו"ל רצה, שכל אחד ואחד מאנשי שלומנו
יקבע עצמו בלמוד התורה הקדושה, שיהיה אצלו חק קבוע ולא
יעברו ללמד פה וכה, רק אתה שפבר זכית לסיים את כל ד' חלקי
שלחן ערוך ביום ההלכות שלך, ראוי לך לשמח מאד על נעם
חלקך, אשר בנחל שם חלקך וגורלך, וכן זכית כבר לסיים כמה
פעמים ששה סדרי משנה, אשר אין למעלה מזה.

והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להמשיך בזה כל ימי
חיך, כי מעלת הלומד ושוקד על משניות — אין לתאר ואין לשער
כלל, ומגביה ומרים את האדם מנוקבא דתהומא רבא, ומקשרו
ומיחדו אליו יתברך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תניח את

העצבות והעצלות אצלך כרגע, והרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, ומכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, ראה רק לברח אליו יתברך, ותספר לפניו את כל מה שעובר עליך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, ואפלו שעוברת עליך איזו צרה מרה, חס ושלום, גם בזה תברח רק אליו יתברך. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (לקוט תהלים, רמז תרעח): אמר הקדוש-ברוך-הוא, בשעה שנוגעת צרה לישראל, והם מבקשים אותי, ויהיו משתפים בכודי עמהם, אני עונה אותם; אם אפשר לה לדבר עם קרוביך ומשפחתך מרבנו ו"ל ומעצותיו הקדושות, לחזקם ולאמצם, אין למעלה מזה.

המאחל לה ברכה והצלחה מהשמים...

ח' קפז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער מכל הבלבולים שעוברים עליך.

לדעתי, תראה תכף-ומיד להתחתן עם השדוה שהציעו לה, כי זה הזוג שלך, ואל תצית את שום ברירה, ובפרט שכבר הגעת לגיל שלשים ושמונה, ומוכא בפרוש בשלחן ערוך, שבענין זה לא צריכים לשמע ולצית בקול הורים, כי בכל יום ויום אתה מצוה ועומד במצות פריה ורביה להתחתן, ובפרט שהצד השני רוצים אותך מאד, זה סימן שאתם זוג מהשמים. על-כן ראה תכף-ומיד להתחתן, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתולידו בנים ובני בנים.

באמת אני מבין את ההורים שלך, כי קשה להם להפרד ממך, אך עליך להתחיל לחשב על עצמך, כי עד מתי תסתובב רוק? ! על-כן ראה תכף-ומיד להתחתן, והכל שיהיה בהצלחה גדולה.

נָא לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכֹל יוֹם, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (מְנַחוֹת מד.): כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — מְאַרִיךְ יָמִים. וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֶאֱכֹל
 רַק דְּבָרִים כְּשָׂרִים, כִּי כָּל הַמְּחַלּוֹת וְהַחֲלָאִים הַבָּאִים לְאָדָם, הֵם רַק
 מְאַכִּילֵת טְרָפוֹת וְנִבְלוֹת. אֵל תִּתְבַּיֵּשׁ בִּיהָדוֹת שְׁלֶךְ, רְאֵה לְהִיּוֹת
 חָבוּשׁ תָּמִיד בְּכַפָּה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' קפח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, י"א טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה.

אֵת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי, וּמְאֹד אָנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעַר שְׂיֵשׁ לָכֶם
 בְּעֵינַי גִּיסְתָּךְ שְׁעוֹבָרֵת עֲכָשׁוּ מִשְׁבֵּר קֶשֶׁה.

עֲלִיכֶם לְהַשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת עִמָּה אֵל רוֹפֵא גְדוֹל, וְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא יִשְׁלַח אֶת מְלֶאכֶה מִיכָאֵל, שְׂיַעֲמֵד עַל יְמִינוֹ, וַיִּשְׁלַח לָהּ רְפוּאָה
 שְׁלָמָה מֵהַשָּׁמַיִם.

נָא לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּכָל הַבַּיִת אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם אֵין
 חֲסֵרָה בְּאִיזָה חֶדֶר מְזוּזָה, כִּי רַב הַצָּרוֹת שְׂאָדָם סוֹבֵל הֵן רַק מִפְּנֵי
 שְׁחֲסֵרָה אִיזוֹ מְזוּזָה, אוֹ יִשְׁנָה מְזוּזָה פְּסוּלָה. וְכֵן רְאוּ לְהִזְהַר מְאֹד
 מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מְאַכְלִים כְּשָׂרִים, כִּי כָּל הַמְּחַלּוֹת וְהַחֲלָאִים שְׂבָאִים
 עַל הָאָדָם, זֶה מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ נִזְהָר לֶאֱכֹל רַק מְאַכְלִים כְּשָׂרִים. וְכֵן רְאוּ
 לְשַׁמֵּר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עֲלִיכֶם.

אִם יִקְיָמוּ אֶת כָּל זֹאת, תִּהְיֶה לָהּ רְפוּאָה שְׁלָמָה בְּכָל אִיבְרִיָּה
 וּבְכָל גִּידִיָּה וּבְכָל טְפֵי דָמִיָּה, וְתִשׁוּב לְאִיתְנָה וְתִהְיֶה בְּרִיאָה.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה...

ח' קפט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך ליל בדרכי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, ואינך מתבלבל משום בריה שבעולם, וזה עקר השלמות, ואשרי מי שזוכה להסתיר את התקרבותו מעיני כל.

עליך לדעת, כי בזה העולם עקר השלמות הוא לבוא אל מדרגת הבטול, לבטל את עצמו אל האין סוף ברוך הוא, עד שלא יראה לפני מראה עיניו, רק אמתת מציאותו יתברך בגלוי נורא ונפלא מאד, שכל זה הוא סוד הבטול באין סוף ברוך הוא. פי תכלית פונת המאציל העליון, כדי שיהיה בטול היש אל האין, ובשביל זה נאצלה האצילות, ונבראה כל הבריאה, ויצר את כל היצירה, ועשה את כל העשיה מאין ליש, כדי שהכל יחזרו ויתפכו מיש לאין, בסוד (נחמיה ט, ו): "ויצבא השמים לך משתחויים", שאדם המסתובב בזה העולם הגשמי, ועובר עליו מה שעובר ברוחניות ובגשמיות, ואינו מאבד את עצמו, רק חוזר ומעלה את כל הבריאה כלה אליו יתברך, ומהפך את היש אל האין, שזה עקר השלמות ותכלית הבריאה, אשר זה כל השעשועים לפניו יתברך, כדרך הצחוק והשמחה שעושים לפני המלך בחיות הנלחמות זה בזה, כדי שיתענג המלך לראות דברים נפלאים כאלו, כמו-כן האדם שהוא מגבל ומצמצם, ועוברים עליו כל מיני מחשבות זרות, ירידות ובלבולים והסתרות, והוא מחזק את עצמו, ואינו מסתכל על כל זה כלל, רק בורח אליו יתברך, ומבטל את עצמו, ואת כל הבריאה, שהוא תכלית הישות אל האין סוף ברוך הוא, זה עקר השעשועים הגדולים שעולים למעלה, והוא יתברך משתעשע בזה מאד מאד, וזו שמחתו — שהאדם מהפך את היש לאין.

ובבאמת זה סוד הזיווג, שצריכים ליחד ולזנוג את כל העולמות יחדו, ולכלל אותם באין סוף, וכמו שהזיווג צריך להיות בצניעות ובהצנע, כמו־כן צריכה להיות עבודתו בהצנע כזה, וזה עקר השלמות.

נא ונא, אחי ורעי היקר! חזק ואמץ להמשיך בעבודתך עבודת הקדש, כי רק זה ישאר לך — תורה ותפלה שאתה זוכה לחטף בזה העולם וזו הצלחתך. אל תסתכל על שום מונע ומעכב, ותדע ששם הוא אלופו של עולם.

וההכרח לקצר עכשו מרב טרדוטי בעסק הרבים, ועוד חזון למועד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' קצ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים בכל יום להסתכל על התכלית, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שצריכים לזכור בעלמא דאתי, לדעת שיש עוד עולם. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת קנג.): שוב יום אחד לפני מיתתך. ושאלו תלמידיו: וכי יודע אדם אימתי ימות? אלא ישוב היום שמא ימות למחר, נמצא, שכל ימיו בתשובה. ויש לומר, שזו פונת מאמרם ז"ל (בבא קמא צו.): מטבע של אברהם אבינו בחור מצד אחד וזקן מצד שני; הינו שאברהם אבינו תמיד חשב — מצד זה הוא עדין בחור צעיר, אבל מצד שני הוא כבר זקן, ועל-ידי-זה האריך את ימיו, כמו שפכתוב (בראשית כד, א): "ואברהם זקן בא בימים", שהשלים את ימיו דיקא על-ידי שזכר תמיד אף בימי בחרותו, שיהיה זקן, הינו את תכליתו הנצחית.

אָשֶׁר מִי שְׁאִינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְחוֹשֵׁב תָּמִיד
עַל תְּכַלִּיתוֹ הַנִּצְחִית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...
.

ח' קצא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה אֵל ... גֵּרוֹ וַיֵּאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! חָבַל עַל כָּל יוֹם שֶׁהוֹלֵךְ לְךָ לְאִבוֹד,
רָאָה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מָה שְׁיִוָּתֵר מִצְוֹת, וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל לְלַמֵּד
אֶת הַתְּרַי"ג מִצְוֹת כְּסִדְרָן בְּסִפּוֹר הַחֲנוּפָה, וְכֵן יִהְיֶה חֲשׁוֹב כְּאִלוֹ
קִימָתָא אֶת כָּל הַמִּצְוֹת, כִּי כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, מַעֲלֶה עָלָיו הַכְּתוּב
כְּאִלוֹ הַקָּרִיב עוֹלָה.

וְעַל כֵּלָּם — אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, רַק תִּדַּע אֲשֶׁר כָּל יוֹם וַיּוֹם
מִתְחִיל לְהִיּוֹת צָר לְאָדָם, כַּמּוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן ס'), וְצָרִיכִים לְהִרְחִיב אֶת הַיּוֹם עִם טוֹב אֲמָתִי וְנִצְחִי —
תּוֹרָה וְתִפְלָה וַיְחִוּדִים, לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת וְדִבְקוּת.
וְכֵן צָרִיכִים לְדַעַת, שֶׁבְּכָל יוֹם מִתְחִיל הַיּוֹם עִם חֲשֵׁךְ, שֶׁהֵם הַנִּנְחָשִׁים
וְהַעֲקָרָבִים וְכוּ', אֲבָל אִם הוֹלְכִים בְּמִדַּת אֲהָבָה — הֵם מִתְבַּטְּלִים.
וַיִּזְכֹּר, אֲשֶׁר הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית גִּימְטְרִיָּה
ת"פ, וּמְסִפּוֹר תְּלֻמוּד עוֹלָה כְּמִסְפָּרָה (עֵינִי לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
רִיד), וְלָכֵן עַל-יְדֵי לְמוּד תְּלֻמוּד מְבַטְּלִין אוֹתָהּ. וַיִּזְכֹּר דְּבַר זֶה, וַאֲזַ
טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...
.

אָשֶׁר ח' קצב — ח' קצג בַּנְחַל יז
ח' קצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אִם רְצוֹנְךָ לְהַצְלִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, סִגְר עֵינֶיךָ, אֲזַנְיָךְ וּפִיךָ מִכָּל
הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִזּוּ בִּיקָא תַחֲיָה חַיִּים נְצַחִיִּים, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי
רַבֵּנוּ ז"ל (סְפֹרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה יג), שֶׁהַבְּעֻטְלִיר הָרֵאשׁוֹן סִגְר עֵינָיו
מִחִיזוֹ דְּהָאֵי עֲלָמָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְזַכְרוֹן נִפְלָא, לְזַכֵּר עוֹד קִדְּם
שְׁנַתְהוֹנָה נִשְׁמַתוּ וְכוּ'. הַבְּעֻטְלִיר הַשֵּׁנִי סָתַם אֶת אֲזַנָּיו מִהַבְּלִי הָעוֹלָם
הַזֶּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה חַי חַיִּים טוֹבִים, כִּי לֹא שָׁמַע אֶת הַחֲסְרוֹנוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה. וְהַבְּעֻטְלִיר הַשְּׁלִישִׁי הִזָּה כָּבֵד פָּה, שֶׁהָיָה לוֹ כָּל הַחֲסָדִים
שֶׁל כָּל יוֹם. וְהִנְרָאָה שְׁזָה הָעֵקֶר, כִּי עֵקֶר בְּטוֹל הָאָדָם מַעֲבֹדֵת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, זֶה רַק מִחֲמַת שְׁמִפְקִיר אֶת פִּיו, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ,
וְזֶה מֵה שְׁגוֹרָם לוֹ אֶת כָּל הַצְּרוֹת, וְאִם שׁוֹמֵר אֶת דְּבוּרוֹ, הוּא מוֹצֵא
אֶת הַחֲסָדִים כָּל יוֹם. וְלִכֵּן אִם תִּקְיִים אֶת שְׁלִשְׁתָּן — תַּהֲיֶה הַכִּי
מֵאֲשֶׁר, וְהָעֵקֶר הַפֶּה, שְׂאִז תִּרְאָה רַק חֲסָדִים בְּכָל יוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' קצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל הַבְּחוֹר ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַפְּדִיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן.

נָא וְנָא אֵל תַּתִּיאֵשׁ, וְכִמּוֹ שְׂצַעַק רַבְּנוּ ז"ל: "גִּיּוּוֹאֵלָד זַיִט אֵיךְ
נִישֵׁט מִזֵּאשׁ" (הוֹי, אֵל תַּתִּיאֵשׁוּ), אֵינן שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל.

וַיֵּשׁ לומר, הִנֵּה הַתּוֹרָה מִתְחַלֶּת ב' רַבְתִּי — רוֹמֵז לְעוֹלָם הַבִּינָה, עֲלָמָא עֲלָאָה. אַחֲר־כֵּן כָּתוּב: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם", ה' זַעֲרָא — רוֹמֵז לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, עֲלָמָא תַּתְּאָה, וְזֶה לְרַמֵּז שֶׁהַכֹּל אֶחָד אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ, כָּל אֶחָד עוֹבֵד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּפִי בְּחִינָתוֹ, הֵן מְעַט וְהֵן הַרְבֵּה, הָעֶקֶר לְכוּן לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְכַמְּאָמְרָם ז"ל (מְנַחוֹת יז), שְׂאֶחָד הַמְּרַבֵּה וְאֶחָד הַמְּמַעִיט, וּבִלְבָד שְׂיִכּוּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, יֵשׁ הַדְּבוּקִים בְּבִינָה מְרַבִּים בְּדַבְּקוֹת וְכוּ', וַיֵּשׁ הַדְּבוּקִים בְּמַלְכוּת, וּמְמַעֲטִים בְּדַבְּקוֹת וְכוּ', אֲבָל אֶצְלוּ חֹשֵׁב הַכֹּל כְּפִי הָאָדָם, וְלָכֵן דִּיקָא בְּעַת הַקְּטָנוֹת שְׁלָךְ תַּתְּחִיב, וְתַחֲזוּר בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוּכַל לְהַנְצִיל מִפְּגַם הַבְּרִית שְׁבוּעַר בָּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' קצד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שלישי לסדר ויחי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרְךְ.

מָה אָמַר לָךְ! רַק חֲזַק וְאַמֵּץ לַעֲשׂוֹת בְּכֹל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר פְּעַם לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: כְּשֵׁאתֶם נְזַפְרִים בִּי, תִּהְיוּ כְּמוֹ קֶטֶן שְׁנוּלָד; אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה הָעֶקֶר הַתְּחִלְּשׁוֹת, לְחֲדָשׁ עֲצֻמוֹ בְּכֹל פְּעַם מְחֲדָשׁ. וְאָמַר, שְׂאֶצְלוּ כָּל נְשִׂימָה זֹאת הַתְּחִלְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכּוֹ, לְשַׁכַּח בְּכֹל פְּעַם אֶת כָּל הָעֶבֶר, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

כָּל הַצְּרוֹת שְׁלָךְ הֵן מִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִפְּקִיר אֶת דְּבוּרְךָ וּמִפְּטַפֵּט וְכוּ', וּמוּבָא בַּזֵּהָר (ח"ג מ.ב.) עַל הַפְּסוּק (קִהְלַת ו, ז): "כָּל עֲמַל אָדָם לְפִיָּהּ", בְּגִין פִּיָּהּ דְּלָא נָטִיר לָהּ; כָּל הַצְּרוֹת בָּאוֹת לְאָדָם בְּשִׁבְלֵי הַפֶּה שְׁלוֹ, שְׂאִינוּ שׁוֹמְרֵי אוֹתוֹ. וְרִאִיתִי לְהִבְיָא מִצְדִּיקִים, אֲשֶׁר

אֲשֶׁר   ח' קצה   בַּנְחָל   יט

דבורים בטלים הם כמו זרע לבטלה, רחמנא לצלן, ולכן כל מי שיודע שפגם בכרית, החטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שיקבל על עצמו לא לדבר ולא לפטפט כל העולה על רוחו, וזה התקון הכי גדול של הפוגם בכריתו, שישמר על דבור פיו, ולא יפקיר אותו יותר.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך...

ח' קצה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר ויחי ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך שכתבת אל ... היה למראה עיני.

תאמין לי, שאין מה להוסיף על זה, קלעת א ל השערה, הקדוש-ברוך-הוא ירחיב את העסק הקדוש א לך פעמים ככה.

צריך שתדע, כי החיים של האדם הם ספר עב כרס, זהו ספר עב וגדול עם המון דפים, כל יום הוא דף, ולכן צריכים להשתדל שבכל דף — הינו בכל יום, יהיה כתוב שם דברים יפים, הינו היום התפללתי במנין שחרית, מנחה, מעריב, היום הנחתי תפלין, לבשתי ציצית, היום ברכתי ברכת-המזון בכונה, היום אמרתי קריאת שמע שעל המטה בכונה עם הודוים, היום למדתי חמש ורש"י עם התרגום, היום למדתי משניות, גמרא, שלחן ערוך וכו', כל דבר טוב שעושים נכתב בספר, ואפלו, חס ושלום, דברים לא טובים, גם כן נכתבים בתוך ספר, אף האדם כשעושה תשובה, נכתב שהוא עשה תשובה, ובמשך ימי חייו נצטבר ספר גדול מאד. ולכן צריכים מאד לשמר מה מדברים וכו', ואיך מתנהגים וכו', כי לכל אדם שני מלאכים המלוים אותו, והם רואים את כל מה שעושה וכו', והכל

נרשם, פי מלאך אַחַד הוּא מַצַּד הַחֹסֵד, וּמְלַאֵךְ אַחַד מַצַּד הַגְּבוּרָה, וְלִכְן צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל דְּרָכָיו וְכָל מַעֲשָׂיו.

מָה אָמַר לָךְ! הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֹסֵד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדֵּק וּבִמְשָׁפֵט, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן אֵינּוּ נֹעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן. וְלִכְן קוֹם בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לָךְ.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְהָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים לְמַעַלְה מִדְּרָךְ הַטֵּבֵעַ, וּלְמַעַלְה מִהַשְׁגַּחַת שְׁכָל אָנוּשִׁי, כִּי בְּאַמַּת דְּבַר שְׁהוּא רוּחָנִי, אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּינוֹ בְּשִׁכְלִי, וּמִכָּל שְׁכָן לְהִסְבִּירוֹ בְּכַתְבִּי, וּמִכָּל שְׁכָן לְהִסְבִּירוֹ בְּפִה וְכוּ', וְלִכְן הַחֲזַק בְּאַמוּנָה, אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְרַק הוּא יִתְבָּרֵךְ לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וּבְזֶה שְׁתִּהְיֶה חֲזַק — הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' קצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֹר לַיּוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אָמַר לָךְ! רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְתַמִּיד תְּדַבֵּר רַק עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, וְכָל מַה שְּׁאַתָּה צָרִיךְ, תִּבְקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ מַה שְּׁאַתָּה סוֹבֵל מִבְּעַל בְּחִירָה, הַכֹּל הוּא לְבוּשׁ וְכוּ', אֵל תִּכְעַס עַל הַמַּקָּל, תִּבְרַח עַד מִי שְׂמַחֲזִיק אֶת הַמַּקָּל, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ שְׂיִרְחַם עָלֶיךָ וְכוּ'. וְאִם הָיִיתָ מְרַגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְחַיּוֹת אֶת חַיֶּיךָ בְּצוּרָה כְּזוֹ, כָּל הַחַיִּים שְׁלֶךְ הָיוּ כְּכֹר חַיִּים חַדְשִׁים לְגַמְרִי, וְלֹא הָיָה חֹסֵר לָךְ שׁוֹם דְּבַר; כִּי אַדָּם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ לְחַיּוֹת כְּמוֹ בְּגֵן-עֵדֶן, שְׂחַיִּים רַק עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, שְׁכָל מַה שְּׁקוֹרָה

אֲשֶׁר   ח' קצו   בְּנַחֵל   כּא

עמו, זה רק ממנו יתברך, וכפי שאדם מכניס ידיעות אלו בדעתו, הוא מרגיש טעם גן-עדן בעולם הזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ח' קצו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר ויחי ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

איני יודע למה אתה צריך להתבלבל מכל טפש ושוטה וכו', לנו אין רק מה שכתוב בפוסקים, ומכל שפן מה שכתוב בפרוש בזהר (בראשית נג): דכד איתער בר נש ואתהדר נשמתיה בכל מה דיקרב בידוי כלהו מסתאבי בגין דשריא עליהו רוח מסאבא ואסתאב וכו', עין שם [פאשר מתעורר בן אדם ונחזרת נשמתו, בכל מה שיקרב בידיו הפל נטמא, בגלל ששורה עליו רוח טמאה — ונטמא]; ולכן צריכים להקפיד לא לילך ד' אמות בלי נטילת ידיים, ואף שנמצא בשאלות ותשובות של רבני זמננו, שהיום אין רוח רעה מצויה, זה מטעם סברא, וסברות יכולים לבנות כמה שרוצים, אבל במציאות כתוב שאסור, עד כדי כך שמובא, שחיב מיתה, ואיך יכולים להקל מטעם סברא ישרה?! הלא מי שמדבר לשון-הרע, רואים שאינו נעשה מצרע, האם בשביל זה יש התר לדבר לשון-הרע, שחמור כמו עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים?! אלא הפונה שנסתלקים ממנו האורות העליונים, ואינו זוכה לראות את הארת השכינה, פמו-כן רוח רעה השורה על האדם, זה הדכאון וכו'. ולכן אסור להיות חכם בעיניו, ולחלק על הראשונים מפני סברא יפה, ומכל שפן לומר תצהיר, שרואים שאין רוח רעה היום, וכפי סברות כאלו יכולים להתיר אפלו דבר אחר, רחמנא לצלן. ועל כגון אלו הפוסקים אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב): כשאדם הולך אחר חכמתו ושכלו, יכול לפל בטעיות גדולות.

כב   אָשֶׁר   ח' קצח   בַּנְחַל

וַיְדוּעַ, שְׂרַבְנוּ וְ"ל כּוֹן אֶז עַל אַחַד הַגְּדוּלִים, שְׂרַבְנוּ וְ"ל בְּעֶצְמוֹ מְבִיאוּ בְּסִפְרוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מ'), שֶׁהִיָּה אָדָם גְּדוּל מְאֹד, רַק שֶׁאָמַר וְהִמְצִיא מִדַּעְתּוֹ, שֶׁבַח-וְיִצְחָק אֵין צְרִיכִים לְלַכֵּת עִם זֶקֶן וְכוּ', וְאִף שֶׁכָּבֵד כְּתָבוּ שֶׁזֶה טְעוּת, וְהוּא לֹא אָמַר אֶת זֶה, כִּי רָאוּ צִיּוֹר מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא הֵלֶךְ עִם זֶקֶן וְכוּ', עִם כָּל זֹאת רַבְנוּ וְ"ל אָמַר אֶת הַמְּאָר הַנֶּ"ל רַק כְּשִׁסְפְּרוּ לוֹ, שֶׁהִלָּה אָמַר אֶת הַסְּבָרָא הַזֹּה, שֶׁחִוּץ לְאֶרֶץ לֹא כִּדְאִי לְזַקֵּן וְכוּ', אֲזַי אָמַר, כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחֵר שְׂכָלוֹ וְחֻקְמָתוֹ, יְכוּל לְבוֹא לְיַדֵּי טְעִיּוֹת רַבּוֹת וְכוּ', עֵינֵי שֶׁ; וְלִכֵּן בְּכָל דְּבָר צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר מִסְּבָרוֹת יְפוֹת כְּאֵלוֹ הַמְּתִירוֹת דְּבָרִים הָאֲסוּרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

ח' קצח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֻקְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! רָאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, עַל אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׁם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי כְּנֹה.

עָלֵינוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ עַל נִקְדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְיַדַע וְלַהוֹדִיעַ וְלַהֲנַדֵּעַ, שֶׁדְּבָר גְּדוּל וְדְבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלֶּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֵין טְבַע, מְקָרָה וּמְזֵל, הַכֹּל מִשְׁגָּח רַק מִמֶּנּוּ, דְּבָר גְּדוּל וְדְבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלֶּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמְּאֲצִיל הָעֵלְיוֹן.

וְהִנֵּה בּוֹדְאֵי חֲרָטָה עַל הָעֵבֶר וְקַבְלָה עַל לְהִבָּא מוֹעִילָה, כִּי עוֹן הַמוֹסֵר חֲמוֹר מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁכָּתַב הָרַא"ש בְּתִשְׁבֵּה (כָּלֵל יו', סִימָן א'), שֶׁהַרְוֵדָף לְמַסֵּר מִמּוֹן חֲבֵרוֹ לְיַדֵּי אָנָּס, הִשְׁווֹ אוֹתוֹ חֻקְמִים לְרוֹדְף

אחר גופו להרגו, הלכה הנה ליה רודף, ונתן להצילו בנפשו וכו', עין שם.

וראיתי בשאלות ותשובות הריב"ש, סימן עט, שמאריך בעון המוסר, ומביא כמה דגמאות מש"ס, מה שעשו תנאים ואמוראים עם מוסרים, וכן מביא מהרמב"ם ו"ל, שהמוסר יותר חמור מהכל [עין רמב"ם, פירק יא, מהלכות עדות, הלכה י', וכן הוא בפירק ג' מהלכות ממרים, הלכה ב', וכן הוא בפירק ח' מהלכות חובל ומזיק, הלכה י', עין שם]. והוא כל-כך חמור וכו', עם כל זאת כבר אמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), אשר אין שום יאוש בעולם כלל, ואפלו מי שכבר הגיע לכל זה, יכול לשוב בתשובה, ולבקש ממנו יתברך שיתבטלו כל המסירות וכו', והכל לכל ימחק וכו', ואז ושב ורפא לו. ובלבד שתהיה חרטה אמיתית, שיעיד הקדוש-ברוך-הוא שהוא מתחרט באמת, כי זה עקר התשובה — חרטה על העבר וקבלה על להבא, שכבר לא ימסר את אף אחד יהיה איה שיהיה. וצריך שתדע, שבדבר זה נאמר: "ויראת מאלקיך", שהוא דבר המסור בלב האדם, שרק הקדוש-ברוך-הוא יודע אם באמת אפה מתחרט.

מה אמר לך! הכל משגח בהשגחה פרטית, ולכן אם ראתה בספר וכו', סימן שנה מרמזין לך מן השמים, כי מה פתאם דיקא עכשו הצרכת לראות דבר זה?! אין זאת אלא שמראין לך מן השמים מה עליך לתקן וכו', ומה גדל הפגם שלך וכו'.

בענין פגם הברית וכו', היום נעשה הכל הפקר, רחמנא לצלן, שהפקירו וכו', ועל זה אנו מתפללים בכל יום שלש פעמים: "ולמלשינים אל תהי תקוה וכו', "ומלכות הרשעה מהרה יכרתו" וכו', אוי לעינים שכך רואות, אוי לאזנים שכך שומעות וכו', אדם פגום כל-כך בברית וכו', ועוד תאמר דברים פאלו: אמסר, ואלף ואמסר וכו', אוי לרשע ואוי לשכנו, כואב הלב לשמע דברים מגנים ומלכלכים פאלו, האם אינך יודע, אשר בסוף שלם ישלם המבועיר את הבערה, ואם לא חוזרים בתשובה משלמים מחיר כבוד וקשה עד מאד.

כד אשר ח' קצט — ח' ר בנחל

ולכן לדעתי, מהיום והלאה חשב היטב על מעשיך, והתישב בדעתך היטב על כל פרט ופרט, ואז יאיר הקדוש ברוך הוא עיניך להשיג את האמת, ותשב תחתך ולא תרצה גדולות.

הדורש שלומך...

ח' קצט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר ויחי ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף להדפסת ספרי שאלות ותשובות "אשר בנחל". אין לתאר ולשער את הזכות הזו שיש לך, בנדאי בזכות זו תראה ישועה בקרוב.

בזה העולם צריכים רק סבלנות, לסבל על כל מה שעובר עליו, וכבר אמר התכם: "אין דבר שמחסר מן הרעה כמו הסבל", ואמר: "כל מי שהוא סבלן, יהיה אדון".

וצריך שתדע, כי הסבלנות היא חומת ברזל נגד כל השונאים שלו, ומי שהוא סבלן, לא יוכל לו שום שונא, כי הסבלן רק מצליח, ורואים שכל אלו שיש להם סבלנות, מנצחים לבסוף במאד מאד. ולכן קנה לעצמך את מדת הסבלנות, ואל תשים לב למה שקורה סביבך, תראה להתחמק מכלם, וברח לך אליו יתברך בשיחה — זו תפלה, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך...

ח' ר.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר ויחי ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כֹּל-כֶּף חָבַל שְׂאִינְךָ לֹמֵד אֶת סִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אֲשֶׁר שָׁם תִּמְצָא אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁלְמוֹת, וְהַיּוֹם כָּל רִיק וּפְחִז הוּא הוֹגֵה דַעוֹת, אֶחָד שֶׁמֶלֶא עֲוֹנוֹת וְכוּ', כִּכָּר אֹמֵר וְנוֹתֵן הַנְּהַגוֹת וְכוּ'. מִי שְׁלֹמֵד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", הוּא יוֹדֵעַ מַה רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה. הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁתִּמְצָא שָׁם, לֹא תִמְצָא בְּשׂוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, כִּי עוֹד לֹא הָיָה סִפֵּר כְּמוֹ סִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וּמִי שְׁלֹמֵד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", הוּא מִתְחַזֵּק בְּאִפְּן אַחֵר לְגַמְרֵי. וְתִהְיֶה לָּא, בִּימֵי בַחֲרוּתִי לְמִדְּתִי הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְשִׁקְדְּתִי עַל זֶה יוֹמֵם וְלַיְלָה, וְזֶה מַה שֶׁמִּתְחַזֵּק אוֹתִי עַד הַיּוֹם, אַחֵר שֶׁעָבַר עָלַי מַה שֶׁעָבַר וְכוּ' וְכוּ'. וְלִכֵּן גַּם אֵתָּה תִתְחַיֵּל לַעֲשׂוֹת לְעִצְמְךָ סֵדֵר בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וְלֹא תִתְחַרֵּט, כִּי הַחֲדוּשִׁים שֵׁשׁ שָׁם יַעֲוֲרוּ אוֹתְךָ מִהַשְׁנָה הַעֲמֻקָּה שְׂאֵתָּה יֵשֵׁן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלֹמְךָ...

ח' ר א.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לַיּוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבִיבְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדִידִי! שְׂתַק, שְׂתַק, וְאַל תִּדְבֵּר! וְאַז תַּעֲלֶה עַד סוֹד הַכֶּתֶר, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רלד) בְּסוֹד: "שְׂתַק, כֶּף עֲלֶה בְּמַחְשָׁבָה", שֶׁהוּא סוֹד הַכֶּתֶר, יֵשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שְׁלֹא מְבִינִים, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְשְׂתַק.

כֹּל אָדָם מְאִיר עַל רֵאשׁוֹ שֵׁם הַנְּי"ה, בְּסוֹד (קִהְלֵת ב, יד): "הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ", וְאָמְרוּ בַזְהַר (עִין ח"ג קפו): עַל רֵאשׁוֹ מִשֵּׁם הַנְּי"ה בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר הָאָדָם לְאַרְבַּעַה דְבָרִים: " מִתְעוֹרֵר מִמְּנָה הַיְרָאָה, ה' מִתְעוֹרֵר מִמְּנָה הָאֲהָבָה, ו' מִתְעוֹרֵר מִמְּנָה הַתּוֹרָה, ה'

מתעוררות ממנה המצוות. ולכן אם יש אהבה ויראה, ולומדים תורה ומקיימים את המצוות, אז מאיר עליו שם הני"ה ברוך הוא, ונשפע עליו רוח הקדש, השגת אלקות בלי שום לבושים כלל, כי עין בעין יראו בשוב הני"ה ציון.

הדורש שלומך...

ח' רב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר ויחי ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמץ באמונה פשוטה בו יתברך, כי רבנו ו"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'): העקר הוא אמונה, וצריכין לחפש ולבקש בעצמו היכן הוא אוהו באמונה, כי יש סובלי חלאים, שסובלים רק מחמת חסרון האמונה. והנה בכל מחלה רחמנא לצלן, יש בזה מחלת עצבים, ולכן כל רופא גשמי שלומד רפואה גשמית, ההכרח לו ללמד גם חכמת פסיכולוגיה, לדעת איך להתמודד עם העצבים של החולה.

ובאמת במחלת עצבים כמעט שרוב העולם סובלים, זה בכה וזה בכה, כי המאמין האמתי, שמאמין בו יתברך, הוא אינו מפחד משום בריה, ואינו מתבלבל מאף אחד, כי תמיד מבטל עצמו רק אליו יתברך. וזו שלמות האמונה פשוטה — להכניס בדעתו, שמלא כל הארץ כבודו, ואין בלעדיו יתברך כלל, ולכן הוא מתפלל ומדבר רק עמו יתברך, וכבר אינו צריך את אף אחד בעולם, לא-כן מי שמנתק ממנו יתברך, לו מרים החיים, כי תמיד מפחד "מה יעשה לי פלוני, מה יעשה לי אלמוני", ואינו נח כרגע מרב פחד, כי היראה העליונה מתלבשת כאן למטה בתוך חיה רעה או שר או שאר מרעין בישין, אבל המאמין האמתי עובר על הכל, ובפרטיות

כז   בנחל   ח' רג   אשר

על-ידי שזוכה לשפט את עצמו בזה העולם, אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), כשיש דין למטה אין דין למעלה, כששופט כל עסקיו איך עוברים עליו הימים הטובים שלו בזה העולם, אזי כל החיים משתנים, וכבר אינו מפחד משום בריה שבעולם.

ובאמת על-ידי אמונה, אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה): יש לו פח הגדל וכח הצומח, ושום רוח סערה אינה יכולה להפילו ולעקרו.

ולכן, אהובי, ידידי היקר לי מאד! מאחר שעבר עליך כבר בחייך מה שעבר, זרק עצמך כל יום על הארץ בפשוט ידים ורגלים, ותבכה ותצעק אליו ותברך בתמימות ובפשיטות, אף שבהתחלה יהיה נדמה לך, שאין מי ששומע אותך, אבל אל תאמר זאת כי כל תפלה, כל תחנון וכל בקשה עושה רעש בשמים, ובפרטיות כשהתפללות הן עם דמעות. ומה עשה דוד המלך בעת צרותיו? צא וראה בכל ספר תהלים, שברח רק אליו ותברך, ועשה תפלה ומזמור לפניו ותברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ח' רג.

בעזרת השם ותברך, אור ליום שלישי לסדר ויחי ה'תשמ"ו.

שלום אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תכף-ומיד תלך אל עוד רופא ממחה גדול... ובשום פנים ואפן שלא תעשה נתיח, עד שאתה מתיעץ עם עוד שני רופאים, ובפרטיות עם הרופא ממחה גדול... והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתהיה לו רפואה שלמה. "לרוץ צריכים לרוץ אל הקדוש-ברוך-הוא".

בְּעֵינַי ... תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַשְּׂגָחָה תוֹלִיךָ... הַהוּא תִּהְיֶה לוֹ מִפְּלֵה גְדוֹלָה, וְיִפֹּל בְּבוֹר שְׂפָרָה לְעֶצְמוֹ... מִהַשְּׁמַיִם יִסְבְּבוּ שְׂיִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, אֶתְּהָ רַק מִסֵּר עֶצְמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֵינְךָ עֹצֵה אַחֲרַי לִתֵּן לְךָ, עוֹד יָבוֹא ... וַיִּבְקֶשׁ מִמֶּךָ סְלִיחָה, וַיִּתְחַנֵּן אֵלֶיךָ שְׂתִמְחַל לוֹ.

הַמְצַפֶּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ כְּבָר...

ח' רד.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֹרָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּוִדְאֵי אֲנִי יוֹדֵעַ בְּדִיוֹק כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ... אֲכַל אֵינְךָ זֶה עֹצֵה לִפְּלֵ כָּל-כֶּךָ בְּעֵינַיךָ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, רַבְּנוּ ו"ל גִּתְּנוּ לָנוּ תְּקוּנָה נִפְלְאָה עַל פְּגַם הַבְּרִית, וְהוּא — לוֹמֵר אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים. וְאָמַר בְּפִרוּשׁ: אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזָה דְבָר קָל מְאֹד לוֹמֵר, אֲכַל מִפְּנֵי שְׂאֵנִי צוּיִתִּי לוֹמֵר אֶת זֶה, זֶה יִהְיֶה קֶשֶׁה מְאֹד לְקַיֵּם, כִּי יִשְׁאַלוּ שְׂאֵלוֹת וְכוּ', וַיַּעֲלוּ קִשְׁיוֹת וְכוּ' — מִדּוּעַ דִּיקָא אֵלּוּ הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵים וְכַדּוּמָה? ! וְלִכֵּן כָּל מִי שְׂמַאֲמִין בְּרַבְּנוּ ו"ל, צְרִיךְ לְקַיֵּמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וּמִחֲמַת שְׂכַלְנוּ פְּגוּמִים כְּאֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּעֶצְמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת, לִכֵּן אֲנִי אוֹמְרִים אֶת זֹאת בְּכָל יוֹם אַחַר 'עֲלִינוּ' בְּקַבְלֵעוֹת, וְאוֹמְרִים אַחֲרֵי-כֵן קְדִישׁ יְתוּם.

עַל-כָּל-פָּנִים תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וְתִתֵּן שֵׁם פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְתֹאמַר אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל הִבְטִיחַ, שְׂאֵפְלוּ אִם עֶצְמוֹ וְגָבְהוּ חֲטָאוּ וּפְשָׁעוּ, יוֹצִיאֻ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחְתּוֹ. וְלִכֵּן לְמָה לְךָ לִפְּלֵ בְּדַעְתְּךָ? ! אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב מַה עוֹבֵר עָלֶיךָ, אֶךְ בְּרוּחַ לְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, שְׁזָה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", וְאֵפְלוּ שְׂתִהְיֶה בְּטוֹחַ כְּפִי דַעְתְּךָ הַפְּגוּמָה, שְׂאֵינְךָ מִי שְׂשׂוֹמֵעַ לְךָ (כְּמוֹ שְׂאֵתָה מִתְּבִטָּא), כָּל

זֶה בָּא לָךְ מֵרַב עֲוֹנוֹתֶיךָ בְּחַטָּאוֹת הַנְּעוּרִים, שֶׁהוֹצֵאתָ כָּל־כֶּף הַרְבֵּה פְּעָמִים אֶל־פִּי אֲלָפִים זָרַע לְבִטְלָה, שְׁזָהוּ עִוֵּן הַכִּי חֲמוּר, שֶׁהוֹרֵג אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּמוֹ יָדָיו, כִּי מִכָּל טֶפֶח יָכוֹל לְהַוָּלֵד וְלָד. וְלָכֵן נִכְנָסוּ בְּשֶׁכֶל הַמְּגַשֵּׁם שֶׁלָּךְ קִשְׁיֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁאַתָּה רוֹצֵה שְׂיַעֲנוּ לָךְ עַל בְּקִשׁוֹתֶיךָ... בְּקִשׁ שְׂיִמְחֵלוּ לָךְ עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ... אוֹי פְּגוּם, אוֹי מְלַכְלֵךְ, אוֹי מְזַהֵם, עֲשִׂיתָ מַעֲשִׂים מְגִנִּים וְכוּ' וְכוּ', שְׁזָה גַעַל נֶפֶשׁ, וְאֵינִי רְאוּי לַעֲלוֹת עַל הַכֶּתֵב, וְעַכְשָׁיו יֵשׁ לָךְ קִשְׁיֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂאִין תִּפְלֹתֶךָ נִשְׁמַעַת וְנִתְקַבְּלֶת בְּשָׂמִים! שׁוּטָה שֶׁבְּעוֹלָם, תִּהְיֶה שְׂמֵחַ שֶׁאַתָּה מְקַרֵּב אֶל רַבִּי אֲמֵת בְּזֶה, שְׁנוֹתֶן לָךְ הַזְדַּמְנוֹת פֹּז לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, נוֹתֵן לָךְ עֲצוֹת וְהַנְּהִיגוֹת יִשְׁרוֹת אֵיךְ לָבוֹא בְּכָל פֶּעַם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִשְׂיחַ אֶת לִבְךָ הַכּוֹאֵב.

אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה שׁוֹגֵג, כִּי הַיּוֹם אֵין מְזִיד, כִּי אָדָם שֶׁחָטָא בְּזָרַע לְבִטְלָה, הוּא כְּבֹר נִשְׁבֶּה בְּיַד הַסֵּטְרָא אַחֲרָא, וְקָשָׁה לוֹ לְצִאת מְזָה, וְזוֹ מַחְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְכָל הַחַיִּים, כִּי הַהֲרַגְל הָרַע הַזֶּה נַעֲשֶׂה אֲצִלוּ טֵבַע שְׁנִי, וְאֲנִי בְּנֵדָא דִּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, אֲבָל לְכָל הַפְּחוֹת אֵל תְּדַבֵּר עַל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֵל תִּתְרַעַם עַל מַדּוּתָיו יִתְבָּרַךְ, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּפַּל עַל פְּנֵיךָ בְּכָל יוֹם, וְתִבְקֶשׁ רַחֲמִים עַל כְּפַרְת עֲוֹנוֹתֶיךָ, שְׂיִמְחַל לָךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל הַלְּכֹוֹךְ שֶׁעֲשִׂיתָ, וְאֵז אִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה, וְשָׁב וּרְפָא לָךְ, כִּי כָּל אֵלוֹ הַצְּרוֹת שֶׁאַתָּה סוֹבֵל, הֵן הַטְּפוֹת זָרַע שֶׁהוֹצֵאתָ לְבִטְלָה, וְעַכְשָׁיו הֵם מִתְּלַבְּשִׁים בְּבְנֵי־אָדָם שֶׁמַּצְעֵרִים אוֹתָךְ כָּל־כֶּף. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן כו): עַל־יַדִּי הוֹצֵאתָ זָרַע לְבִטְלָה, בּוֹרָא קְלָפוֹת הַמִּתְּלַבְּשִׁים בְּבְנֵי־אָדָם מִתְּנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעוֹשִׂין לוֹ יְסוּרִים; הַרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ — מֵאִין בָּאוּ לָךְ כָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים הָאֵלוֹ. וְלָכֵן מִי חַיֵּב לָךְ? רַק אַתָּה בְּעֶצְמָךְ. עִם כָּל זֹאת הַרַחֲמָנוּת שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּל־כֶּף גְּדוּלָה, שֶׁשָּׁלַח לָנוּ מִלְּאָךְ מוֹשִׁיעַ, שְׁזָהוּ רַבְּנּוּ ז"ל, וּמִמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ אֶת רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִבְּקִשׁ אוֹתָנוּ שֶׁרַק נִדְּבֵר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְזֶה יִמְחַל לָנוּ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּמִכָּל שְׂכָן כְּשֶׁנּוֹרִיד גַּם דְּמַעוֹת כְּפַיִם, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא נט.): אֵף שֶׁשְׂעָרֵי תִפְלָה נִנְעָלוּ, אֲבָל שְׂעָרֵי דְּמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ; וְלָכֵן שְׂפָךְ

ל אָשׁר ח' רה בנחל

לְבָרָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם בְּדַמְעוֹת חַמּוֹת, שְׂיִמְחַל לָךְ עַל הָעֶבֶר
הַמְגִנָּה שֶׁלָּךְ, וְתִבְכֶּה כָּל-כֶּף הַרְבֵּה, עַד שְׂיִכְפֹּר לָךְ, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ
שְׂיִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲוֶן, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׁאָר זִכָּר מֵאֵלוּ הַמְצִיָּקִים לָךְ.

אָבֵל חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁלֹא תֹאמַר דְּבָרִים כְּאֵלוּ, שְׂאִין מִי שְׂשׁוֹמֵעַ
אוֹתָךְ. אֲדַרְבֶּה, כָּל דְּבוּר, כָּל תְּחִנָּה, כָּל בְּקָשָׁה, כָּל גְּנוּחֵי וְאֲנָחָה —
נִשְׁמָע לְמַעַלָּה אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂאוּהֵב אוֹתָךְ מְאֹד, אִף שְׂחֻטָּאת
בַּחֲטָאִים מְגִנִּים כְּאֵלוּ, אָבֵל מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שְׂתִדְבֹר אֵלָיו, וְאִם תִּהְיֶה
חִזֵּק בְּזֶה, אִז וְשָׁב וְרָפָא לָךְ.

מָה אָמַר לָךְ! מִי שְׂפָגוּם בְּפָגַם הַבְּרִית כְּמוֹ שְׂמִצּוּי עֶכְשָׁו,
שְׂמִטְמָאִים אֶת הָעֵינַיִם לְהִסְתַּפֵּל בְּכָל הַתּוֹעֵבוֹת רְעוֹת, זָבֵל וְלִכְלוּף
הַכִּי גְרוּעַ, וְעוֹבְרִים בְּנִדְהָ, שְׂפָחָה, גּוֹיָה, זוֹנָה, וְהוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה,
חִלּוּל שִׁבְתָּ, אֲכִילַת טְרֵפוֹת וּנְבִלוֹת, וְכָל מִינֵי חֻטָּאִים וְעוֹנוֹנוֹת,
וְלִבְסוּף מְדַבְּרִים עַל צְדִיק הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַרִי אָדָם פָּגוּם כְּזֶה
צָרִיךְ לִפְלַע עַל פָּנָיו בְּכָל יוֹם, וְלִדְפֹק אֶת רֹאשׁוֹ עַל הָאָרֶץ, וְלִצְעַק
וְלִזְעַק וְלִהֲתַחַן בְּדַמְעוֹת שְׂלִישׁ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַצִּילֵנִי מֵרִיב
וּמִחֻלְקַת, שְׂאֲתַרְחַק מִכָּל מִינֵי קִטְטוֹת וּמְרִיבוֹת לְגַמְרִי, וּמִכָּל שִׁפְן
שֶׁלֹּא אֶהֱיִן לְדַבֵּר עַל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, חֲנֻנִי
וְעֲנֵנִי וְשִׁמְעַתְּ תִּפְלְתִי", וְכִּי אֲתָה צָרִיךְ לִצְעַק וְלִזְעַק בְּכָל יוֹם מִתְדַּשׁ,
פֶּן וְאוֹלֵי תִזְכֶּה לְטַהֵר אֶת מַחְךָ הַפָּגוּם מְאֹד.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂיִשׁ בְּקוֹלְמוֹסִי עוֹד הַרְבֵּה לְכַתֵּב לָךְ, אָבֵל הַהֲכַרְח
לְקַצֵּר בְּמָקוֹם שְׂאֲמַרוּ לְהָאָרִיךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָךְ...

ח' רה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׂלִישִׁי לְסִדְר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נִרְוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁר   ח' רו   בְּנַחֵל   לֹא

רק חֲזוּק וְאַמִּץ מְאֹד, וּתְבַטֵּל עֲצָמָהּ אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמִּיד תִּצְיֵר בְּדַעְתָּהּ, אִיךָ שְׁכַל הָעוֹלָם כְּלוּ הוּא אֹר אֵין סוֹף, וְאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאֹר. וְהַשְּׁלֵמוֹת הֵיא כְּמוֹ שְׁגָלָה לָנוּ רַבְנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה) בְּעֵינֵי תְּפִלָּה, שְׁגָם אֶת עֲצָמוֹ הוּא לֹא יִרְאֶה וְלֹא יִרְגִישׁ, שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת הַבְּטוּל.

מָה אָמַר לָךְ! כְּפִי בְטוּלוֹ לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּבְטוּל אֲמַת, כְּמוֹ-כֵן זוֹכִים לְרֵאוֹת גֵּס, כִּי כְּשֶׁאֲדָם בְּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא בְּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, עַד שְׁנַעֲשֶׂה בְּבַחֲיִנַת אֵין מְמַשׁ, אֲזוֹ דִּיקָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁפֵּיעַ עָלָיו גֵּס, שֶׁהוּא גְלוּי הַשְּׁגָחָה לְמַעַלָּה מִהַטְּבַע, וְרוֹאֶה רַק אֶת הַשְּׁגָחָתוֹ הַגְּלוּיָהּ. וּבְלִבְדֹ שֶׁלֹּא יִטְעֶה אֶת עֲצָמוֹ מָה נִקְרָא בְטוּל אֲמַתִּי.

וְלָכֵן רֵאָה לְזֶרֶק אֶת עֲצָמָהּ עַל הָאֶרֶץ, וְתִכְפֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּפִשׁוּט יָדִים וְרַגְלִים, וְתִסְפֹּר לוֹ יִתְבָּרַךְ מֶר נִפְשָׁהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאֶה גֵּס גְלוּי שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ח' רו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבְּחוּר ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתָּבָךְ.

מָה אָמַר לָךְ! הַסֵּמ"ךְ-מ"ם רַק רוֹצֶה לְשִׁבֵר בְּחוּר, וּכְמוֹ שְׁכַתּוּב (אֵיכָה א'): "קָרָא עָלֵי מוֹעֵד לְשִׁבֵר בְּחוּרֵי", זֶה אֶצְלוֹ יוֹם טוֹב וּמוֹעֵד שְׁיִכּוֹל לְשִׁבֵר בְּחוּר. וְרֵאִיתִי בְּסִפְר "חֲמֵרָא טְבָא" שְׁפָרַשׁ, אֲשֶׁר עֲמ'לִיק' ב'ל'ע'ים' — רֵאִשִׁי תְּבוּת: קָרָא עָלֵי מוֹעֵד לְשִׁבֵר [עֲמ'לִיק'], עָלֵי מוֹעֵד לְשִׁבֵר ב'חוּרֵי [ב'ל'ע'ים']. וְהֵם שְׁנִיָּהֶם — עֲמֵלֶק וּבְלָעַם, מְטַמְּאִים בְּפָגַם הַבְּרִית.

לב אשר ח' רז בנחל

ולכן אל תשבר כלל, רק תמסר עצמך לגמרי אליו ותברך, ואז ימתקו ממך הדינים, ותצא מהפגם הזה וכו'.

העקר אסור לפל בחלישות הדעת, רק לידע, שיש לנו רבי גדול שאמר (חיי-מוהר"ן, סימן רכה): מה לכם לדאג, מאחר שאני הולך לפניכם.

ולכן רצוי מאד להתחזק בדרך רבנו ז"ל, ובפרטיות בשיתה בינו לבין קונו, שזה היסוד מוסד אצל רבנו ז"ל, הברית המברית מקצה אל הקצה, כי כל העצות צריכים לעבר דרך התבודדות, ובפרט לבקש הרבה על שמחה.

הדורש שלומך...

ח' רז.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

איני יודע עתה מה להגיד לך. בדרך הזה, לדעתי, צריכים להתיעץ עם עורך-דין רציני וכו', ועם כל זאת צריכים רק תפלה, לבקש רחמי שמים מרבים, כי רק הוא ותברך יכול לעזור לנו בכל מכל כל, ואין לבטח בבשר ודם כלל, כי כל אחד לטובת עצמו הוא חושב, וזה בטוח במליון אחוז.

אני למדתי את זאת על בשרי, ואני צריך לרחמי שמים מרבים על כל צעד ושעל, הכניסו אותי במערבלת כזו, שאני צריך פשוט נסים גלויים מן השמים לצאת מזה, אך קבלתי את מפתח התפלה מרבנו ז"ל, ורק בזה אני משתמש, ורק זה יפתח את כל הדלתות הסגורות, ובקרוב הכל יתהפך לטובה.

הדורש שלומך....

אֲשֶׁר   ח' רח — ח' רט   בְּנִחַל   לַג
ח' רח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֹרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! הַצְדִּיק הַקְדוֹשׁ בַּעַל ה'אֲמָרִי אָמַת' זַ"ל מִגּוֹר
אָמַר פַּעַם: לְמָה צְדִיקִים נִקְרָאִים גּוֹטֵעַ יוֹדִין (יְהוּדִים טוֹבִים), כִּי זֶה
סִימָן לְצְדִיק — שֶׁהוּא סִבְלָן, כִּי לֹא הַקִּפְדָּן מְלַמֵּד, צְדִיקִים צְרִיכִים
לְהִיּוֹת טוֹבִים לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל.

רַבְּנוּ ז"ל הוּא מְלֵא רַחֲמָנוּת, כָּל הַסְּפָרִים שָׁלוּ מְלֵאִים רַחֲמָנוּת.
מוֹהַרְנ"ת ז"ל מְלֵא רַחֲמָנוּת, כָּל הַסְּפָרִים שָׁלוּ מְלֵאִים רַחֲמָנוּת. וְלִכּוֹן
עֲלִינוּ לְהִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בָּהֶם, וְאִז טוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים.

רַק תִּדְבַּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז אֵף פַּעַם לֹא תִהְיֶה לְבַד, זָרַק אֶת
עֲצָמְךָ עַל הָאָרֶץ, וְתִבְכֶּה הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ אֶל הָאֲבֹרֶךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, תִּרְגַּע וְאֵל תִּכְנַס בְּשׁוּם מִתַּח, כִּי
בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה סִבְלָנוּת, כִּי הַחַיִּים קָשִׁים וּמְרִים, מְרַב
הַצְרוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי אָדָם לְעֵמֶל
יּוֹלֵד, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעֲמָלוֹ בַּתּוֹרָה, וְכִבֵּר פִּרְשׁ רַבְּנוּ ז"ל דְּבַר זֶה, וְאָמַר
(לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיט): מֵאַחַר שֶׁאָדָם נִבְרָא לְעֵמֶל — צְרִיךְ

לסבל, אָזי הכי טוב כָּבֵר לְהַכְנִיס אֶת עַמְלוֹ וַיִּגְיַעְתּוֹ וְטָרַחְתּוֹ בְּעִבּוּדְתֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד, שֶׁהָיָה מְעוֹרֵר אֶת נַכְדָּיו, שֶׁבְּמוֹצָאֵי־שַׁבָּת אַחַר הַבְּדִלָּה, הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁיַּעֲשׂוּ — שִׁיתַּפְּסוּ דָף גְּמָרָא, וְזוֹ סֵגְלָה, שֶׁבְּמִשְׁפָּךְ כָּל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ יִזְכּוּ לְחֻטֵּף כַּמָּה דַּפִּים גְּמָרָא.

מָה אָמַר לָךְ! אֵין עוֹד טוֹב מִדָּף גְּמָרָא וּמִפְּרָשִׁים בְּכָל יוֹם, וַיִּחְזֹר בְּכָל יוֹם עַל הַדָּף שֶׁלְמַד, וְזוֹ סֵגְלָה לְנִשְׁמָה. וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁבוּנָה לְעַצְמוֹ בְּכָל יוֹם בִּי'ת': דָּף גְּמָרָא — בִּבְלִי יְרוּשְׁלָמִי, וּפְרָק תּוֹסֵפֶתָא לְאֵט לְאֵט, אִף אֶחָד אֵינוֹ רֵץ אַחֲרָיִךְ, תַּתְּבוּנָן הֵיטֵב בְּדָף שֶׁאַתָּה לומד, וְתִרְאֶה לְחַדֵּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ, וְאִז תִּרְגִּישׁ אָדָם אַחַר לְגַמְרִי, וּמִמֶּשׁ תַּעֲנוּג עוֹלָם הֵבֵא תִרְגִּישׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי אֵין טוֹב מִדָּף גְּמָרָא לְיוֹם — בִּבְלִי יְרוּשְׁלָמִי תּוֹסֵפֶתָא. וְהַעֲקֵר לְהוֹצִיא לְעַצְמוֹ הַלְכָה לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂהָ. וְאֶפְלוּ לְלַקֵּט פְּרוּשִׁים מְסַפְּרִים עַל הַדָּף, זֶה דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וְלֹא תִלָּךְ מְשַׁעֲמֵם, אֲשֶׁר זֶה מְשַׁנֵּעַ אֶת הָאָדָם, וְהַפְּרִי מְגִדִּים כּוֹתֵב בְּהַקְדָּמָתוֹ מְרַב עֲנוּתְנוּתוֹ, שֶׁאֵלְמֵלֵא לֹא פִּעֲלֵתִי עִם כָּל חֲבוּרִי, אֲלֵא בְּשַׁעֲהַ שְׁחַדְשָׁתִּי וְהַעֲלִיתִי אֶת הַחֲדוּשִׁים עַל הַפְּתָב, בְּאוֹתוֹ זְמַן הָיְתָה מִחֲשַׁבְתִּי דְּבוּקָה רַק בַּתּוֹרָה וְלֹא בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה — כָּבֵר הָיָה כְּדָאִי.

וְלִכֵּן הִרְגַּל עַצְמִךְ בְּכַתִּיבָה, וְזֶה יִרְגִיעַ אֶת עַצְבֶּיךָ. וּכְבֹר יְדוּעַ פְּרוּשׁוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל עַל־פִּי "וּקְנָה לָךְ חֲבֵר", תַּחֲבֵר עַצְמֶךָ אֶל הַקּוּלְמוּס וְתַכְתֵּב הַכֹּל. וְכֵן רְאִיתִי לְפָרֵשׁ אֶת מְאָמְרֵם ו'ל (פְּסָחִים ג.): אֲשֶׁרִי מִי שֶׁבָּא לְכָאן וְתִלְמוּדוֹ בְּיָדוֹ; הֵינּוּ שְׂרוּשֵׁם הַכֹּל בְּכַתֵּב מַה שֶׁלְמַד, וְזֶה נִשְׁאָר בְּזִכְרוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַתְחָבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר ח' רי - ח' ריא בנחל לה
ח' רי.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ...

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר הוא אמונה, אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), וצריך לחפש ולבקש בעצמו תמיד איך אויזו באמונה, ואסור להטעות עצמו. ורבנו ז"ל כבר אמר (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד, יכולים לחיות בדמיון גדול, אם אדם אינו שופך דמעות כמים אליו יתברך, הוא יכול לחיות בטעיות רבות, כי אפלו כשבוכים כבר, עדין צריכים רחמים רבים פן ואולי מטעה עצמו, מכל שפן כשאינו בוכה ומבקש ומתחנן לפניו יתברך, שלא יטעה עצמו, על אחת כמה וכמה שיכולים לחיות בטעות גדולה. אשרי אדם הזורק עצמו בכל יום על הארץ בפשוט ידים ורגלים, ושופך דמעות כמים, שלא יטעה עצמו, כי יכולים לעבר לו הימים הטובים והנעימים שנותן לו הקדוש-ברוך-הוא בהקבל וריק, חס ושלום, ולכן על זה צריכים הרבה תפלה ובקשה.

הדורש שלומך...

ח' ריא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה לאהובי, ידידי ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין העסק וכו', צריכים לבקש ממנו יתברך שלא יגע בכסף שני, ער זאל נישט אן ריין יענעמ'ס געלט. וראיתי בדרשות מהר"ם שיק שכתב: שמעתי לפרש "מקשה אחת זהב טהור", עס איז איין

שְׁוֹעֲרֵקֵיט צו טָרַעפֿן אײן רײַנעם גײַלדן [הײַנו קָשֶׁה מְאֹד לְמַצֵּא זָהוּב אֶחָד טָהוֹר בְּלִי שׁוּם רַמְאוֹת וּגְנֻבוֹת]. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן, עָלָיו לְלַמֵּד כָּל הַהֲלָכוֹת הַשְּׂיִכוֹת לְמִמּוֹן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכְשַׁל בְּגְנֻבוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם. הָעֵקֶר אֵל תִּכְנָס בְּחִמְרוֹת יִתְרוֹת, רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתַמִּיד תִּשְׁמַע כְּלֵי זָמֵר, וְתִצֵּא מִהַדְּכָאוֹן וְהַעֲצָבוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתָךְ תַּמִּיד.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' רבי.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ...

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! כְּכֹר כְּתַב הַמְּחַבֵּר [עֵינֵי אֵרַח חַיִּים, סִימָן א', סְעִיף ד']: טוֹב מְעַט תְּחַנּוּנִים בְּכַוְנָה מִהֲרִבָּה שְׁלֹא בְּכַוְנָה. וְרֵאִיתִי בְּפִרוּשׁוֹ שֶׁל רַבִּי חַיִּים מְאָרֵם צוֹבָא, תְּלַמִּיד רַבִּי חַיִּים וַיִּטְאַל ז"ל, שְׁזָה סוֹבֵב גַּם עַל לְמוֹד תּוֹרָה: טוֹב מְעַט בְּכַוְנָה וּבְהֲבָנָה מִהֲרִבָּה שְׁלֹא בְּהֲבָנָה.

רַק הָעֵינַיִן שֶׁל לְמוֹד כְּסִדְרָן שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, סוֹבֵב עַל אָדָם שֶׁפָּגַם מְאֹד בְּפָגַם הַבְּרִית, וְהִמַּח שְׁלוֹ מְאֹד מְבַלְבֵּל, וְאֵינוֹ קוֹלֵט כְּלוּם, כִּי הוּא מְלֵא הֲרָהוּרִים וּמַחְשָׁבוֹת מְגֻנּוֹת, וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְרַב פְּגָמֵי הַבְּרִית, וְזֶה אֵף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ, רַק הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וְהַצַּדִּיק וְכוּ'. וְלִכֵּן נִתֵּן רַבֵּנוּ ז"ל יַעֲזֶה — קַח שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְתַתְּחִיל לְגַרֵס פָּרָק אַחַר פָּרָק כְּסִדְרָן, אֲפִלּוֹ שְׂאִינְךָ מִבֵּין, וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם הֲרִבָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת כְּסִדְרָן, עַד שֶׁתּוֹכַח לְסִיִּם שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה פְּעַם אַחַר פְּעַם, וְכָךְ תּוֹכַח לְטַהֲרֵת הַמַּחְשָׁבוֹת מִחֲשָׁבָה. וְכַמוֹכֵן שֶׁתִּקַּח ש"ס, וְתַתְּחִיל לְגַרֵס גְּמָרָא לְבַד בְּלִי רַש"י וְתוֹסְפוֹת דֵּף אַחַר דֵּף, עַד שֶׁתְּסִיִּם מִסְכַּת בְּרָכוֹת, וְתַתְּחִיל שַׁבַּת, פְּסָחִים וְכוּ' כְּסִדְרָן, עַד

אֲשֶׁר   ח' ריג   בַּנְחַל   לו

שְׁתַּסִּים כָּל הַשָּׁס, וְתַתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכַף תִּטְהַר אֶת מַחֲךָ, וְתַפְטַר
מִהַיָּצָר הַרְע הַבוֹעֵר בָּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' ריג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לְךָ! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיווּנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעוֹבֵר עַל
כָּל אָדָם מָה שְׁעוֹבֵר, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב עַל כָּל אֶחָד הַרוֹצֵה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשָׁה, וְצָרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים שְׁלֵא לִפְלַ בְּרִשְׁתּוֹ
הַטְּמֵאָה, כִּי הוּא אֵינוֹ מְנִיחַ לְרַגַע. וְזֶה מָה שְׁאַמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(ראש השנה טז): אָדָם גְּדוֹן בְּכָל יוֹם, אָדָם גְּדוֹן בְּכָל שָׁעָה, אָדָם גְּדוֹן
בְּכָל רַגַע. וְלִכֵּן צָרִיכִים זֶה לְעֻמַּת זֶה סְבָלְנוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, לֹא
לִפְלַ בְּכַעַס וּבְרָגוֹז שֶׁהִיא מִדַּת הַדִּין, שְׁאֵז יִצְרוּ הַרְע מִתְגַּבֵּר עָלָיו,
כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב), שְׁעַקֵּר כַּח
הַיָּצָר הַרְע בָּא מִכַּעַס וְרָגוֹז, וְלִכֵּן צָרִיכִים סְבָלְנוֹת גְּדוּלָּה לֹא לִפְלַ
בְּדַעַתּוֹ כְּרַגַע, וּמְכַל שְׂכֵן שְׂכֵן לֹא יִכְנַס בְּעַצְבוֹת וּבְמַרְרֵיוֹת וּבְדַכְּאוֹן,
שְׁזֶה רַק הוֹרֵס אֶת בְּרִיאוֹת הָאָדָם לְגַמְרֵי. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁבוֹרַח
אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְרָגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעוֹשֶׂה
לְעַצְמוֹ חֲשָׁבוֹן הַנַּפְשׁ, אֵיךְ מְבַלֶּה אֶת יָמָיו וְשָׁנוּתָיו וְכוּ', שְׁזֶה נִקְרָא
יָשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, כִּי עַל-פִּי-רַב הָאָדָם נִשְׁבֵּר מִמָּה שְׁקוֹרָה אֵתוֹ
בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשִׁזְזוּכָה לְיָשׁוּב הַדַּעַת, עַל-יְדֵי
הַתְּבוּדָּוּת, אֲזִי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים כְּכֹר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי.
קָדָם זוּכָה לְיָשׁוּב הַדַּעַת אַחַר, וּכְכֹר אֵינוֹ גִּלְחָץ מְכַל דְּבַר שְׁעוֹבֵר
עָלָיו, כִּי יוֹדַע שְׁאֲצָלוֹ יִתְבַּרְךָ חֲשׁוֹב מְאֹד הַתְּחַזְּקוֹת, לְחַזֵּק עֲצָמוֹ
בְּכָל מָה שְׁנֹאֲרַע עִמוֹ.

לח אֲשֶׁר ח' ריד בַּנְחַל

מָה אָמַר לָךְ! עִם אֲמוּנָה אָדָם עוֹבֵר עַל הַכֹּל, כַּמּוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה), אֲשֶׁר עַל-יְדֵי אֲמוּנָה זוֹכִים לְאֲרִיכַת אַפְסִים, לְהֶאֱרִיךְ אֶף עַל כָּל מָה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו. וְאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁרַק זֶה הוּא הַפְתָּרוֹן בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, כִּי בְּלִי סִבְלָנוֹת וְאֲמוּנָה אָדָם מִשְׁתַּגֵּעַ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כִּי הֶעֱצָבוֹת וְהִדְפְּאוֹן וְהֶעֱצָבִים הוֹרְסִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ח' ריד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ אֵל ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר לִי מְאֹד! כֶּף הֵם הַחַיִּים, יֵשׁ נִסְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן. רַבְנּוּ ו'ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת יְשׁוּעָה, סִימָן ד'): עַל-יְדֵי נִסְיוֹן עוֹשִׂין לוֹ גֵּס. וְכֵן (שֵׁם טז): כְּשֶׁאָדָם בָּא לְאִיזָה נִסְיוֹן, יִדַּע כְּשִׁיעֵמַד בְּזֶה הַנִּסְיוֹן, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ גֵּס; וְכֵן (שֵׁם, אוֹת מְמוֹן, סִימָן ד'): הָעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן שֶׁל נְאוּף, יִזְכֶּה לְעֶשֶׂר גְּדוֹל בֵּין הַשּׁוֹנְאִים שְׁלוֹ.

וְלִכֵּן חֲזַק חֲזַק, אַחִי, יְדִידִי! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַיְצָר הָרַע בּוֹעֵר בְּךָ בְּתַאוֹת נְאוּף, וְאַתָּה בָּא לְיְדֵי חֲטָאִים מְגַנִּים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עֲצֹר בְּעַדְךָ, וְזֶה הַנִּסְיוֹן שְׁלָךְ, וְאַז תִּרְאֶה נִסִּים נְגָלִים.

נָא רְאֵה לְעֶזֶר לְהַדְפִּיס כְּרֶךְ "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וַיְהִיָּה לָךְ גֵּס גְּלוּי, וְזֶה בְּדוּק וּמְנַסָּה, וְהִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר ח' רטו — ח' רטז בַּנְחַל לט
ח' רטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי מִכְּתָבְךָ.

רַבֵּנוּ ו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רִיג), שְׁיֵשׁ שֵׁם
שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתֵּיר אֶת הָאָדָם מִמְּנוֹת לְחַיִּים; וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ
ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן פּה): כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בּוֹ פֶתָאֵם נְסִיעָה לְנִסְעָה, עָלָיו
לִידַע, שֶׁעֲכָשׁוּ רְצוֹ לְהַזִּיק לוֹ, וּבְנֵה שְׁבוּרָח, לֹא מוֹצְאִים אוֹתוֹ.
וְהַכֵּלֶל, כְּשֶׁנֶּאֱרַע לְאָדָם נְסִיעָה — יִסַּע, וְלֹא יִשְׁאַל שְׁאֵלוֹת, כִּי
בּוֹדָאי זֶה מִלְּמַעְלָה לַעֲשׂוֹת לוֹ טוֹבָה נְצַחִית.

הַעֲקָר הַרְגַל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ חֲמֵשׁ דְּקוֹת, שְׁזֶה עוֹשֶׂה
רַעַשׁ גָּדוֹל בְּשָׂמַיִם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ עִם כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא עָלְיוֹן.

בְּמָה שֶׁבִקְשָׁתָּ וְכוּ', רֵאוּי לָךְ לַעֲבֹר בְּסִפְר "פְּרֻדָּס רְמוֹנִים"
לְהַרְמ"ק זי"ע כָּל שְׁעַר ט"ז, שֶׁהוּא שְׁעַר אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יִצְיָרָה,
עֲשִׂיָה, וְזֶה יְבִיא לָךְ תּוֹעֵלַת גְּדוּלָה, וַיִּרְדּוּ מִמֶּךָ כָּל מִינֵי סִפְקוֹת, כִּי
הוּא מְסַבִּירוֹ בְּטוֹב טַעַם וְדַעַת.

בְּעִנְיָן מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', זֶה בְּרוּר, כָּל מַה שֶׁאָדָם נִכְנָס

בקדשה יותר גדולה, הקלפות מסבכים אותו יותר ויותר, ורוצים להפילו לגמרי, ולאבד את שני העולמות בפעם אחת. ולכן אתה צריך לשמר, שלא תבוא לידי חטא:

א. לשמר מאד על הדבור לא לדבר כל העולה על רוחו, אפלו דבורי התר, מכל שכן דבורי אסור, חס ושלום.

ב. לשמר מאד מפעס וקפדות, לא לכעס ולהקפיד כלל, ולהוציא מעצמו לגמרי את המדה המגנה הזו, ולהיות כמו מת שלא אכפת לו כלל.

ג. לא להתעניין בשום דבר, לא לשמע מה שקורה בעולם, אשר משם באים כל החסרונות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (ספורי-מעשיות, מעשה י"ג מיום שני), הבעטליר החרש חי חיים טובים, כי לא שמע חסרונו של העולם. ואם אדם עושה עצמו חרש, חי חיים טובים.

ד. לשמר מאד מאד על העינים, ולהסתכל רק על רוחניות חיות אלקותו יתברך; כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ועל-ידי-זה יאיר תמיד מחד בְּהֶאֱרָה נוראה ונפלאה עד מאד. כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), וזה בעצמו הד' עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, העינים, האזנים, החטם והפה, וכפי שמקדשם, כמו-כן מאיר לו המחין, וזה כלל גדול לכל המתחילים לשמר את הד' חושים האלו, אשר כל האדם נמשך אחריהם, כי גופא בְּתֵר רִישָׁא אֲזְלִי, הגוף הולך אחר הראש, ועקר הראש זה העינים, האזנים, החטם, והפה, ואם הם יהיו קדושים, אזי כל גופו כְּבֵר יתקדש ויטהר.

מה אמר לך! רק התחזקות, נאהר זיך דערהאלטן, ואת זה אנחנו מקבלין מרבנו ז"ל דרך מוהר"ן ז"ל, וכל אלו שמחפשים אחר השגות ומדרגות — תמיד שבורים, וחיים בדמיונות, כי בכל פעם צץ בין אנשי שלומנו מקבל חדש, ורצים אחריו, ולבסוף אדם נשאר עם אותו יצר הרע המגנה שלו, שבווער בו בתאות נאוף, רחמנא לצלן, ומאומה אין בידו. אבל אם אדם בורח אל ספרי רבנו

ו"ל, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעַדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם מְדַרְגּוֹת וְהַשְׁגוֹת וְכוּ', אֲלֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְאֵז אִם יִהְיֶה בְּרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, יִתֵּן לוֹ הַשְׁגוֹת וּמַחִין וְכוּ', וּבְלִבְדֵי שְׁלֵא יִקַּח אֶת זֶה לְנִסְיוֹן, רַק בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת יִבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְאֵז וְשָׁב וְרָפָא לוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אַנְהִי שֶׁבְקָרוֹב תְּבוֹא אֵלַי, וְאֵז נְדַבֵּר.

ח' ריז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
נְרוּ וְאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי מֵה שֶׁשְּׂאֵלָתְךָ, מֵה זֶה הַמּוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל 'שְׁלַחֵן עֲרוּף הַקְּטָנִים? הֲנֵה יָדוּעַ, שֶׁרַבְּנוּ הֵבִית יוֹסֵף זי"ע חִבֵּר אֶת הַשְּׁלַחֵן עֲרוּף, וְכָתַב בְּהַקְּדָמָתוֹ (שְׁנֵדֶפְסָה בַּמְּהַדְרוֹת הַיְשָׁנוֹת), שֶׁחִלַּק אֶת סִפְרוֹ לִימֵי הַחֲדָשׁ, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה שְׁגוּר עַל פֶּה, וְכֵן יוּכְלוּ לַחְזוֹר כָּל שְׁלִישִׁים יוֹם אֶת כָּל הַשְּׁלַחֵן עֲרוּף, הֵינּוּ שֶׁהִמְחִיב בְּעֶצְמוֹ הֵיךְ נִדְפָּס בְּלִי שׁוּם נוֹשָׂאֵי כָּלִים, וְאַחֲרֵי-כֵן בָּא הַרַמְ"א, וְהוּא הוֹסִיף עַל דִּבְרָיו כְּמִנְהַג אֲשֶׁכְּנֹז, וְהִדְפִּיסוֹ אֶת חִבּוּרוֹ יַחַד שְׁלַחֵן עֲרוּף וְרַמְ"א, וְהֵיךְ נִדְפָּס בְּכַמָּה וְכַמָּה מְהַדְרוֹת כֵּן — רַק הַמְּחַבֵּר וְהַרַמְ"א, וְזֶה נִקְרָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל 'שְׁלַחֵן עֲרוּף הַקְּטָנִים', הֵינּוּ רַק מְחַבֵּר רַמְ"א שֶׁיִּהְיֶה שְׁגוּר עַל-פִּיו, וְ'שְׁלַחֵן עֲרוּף הַגְּדוֹלִים' מֵה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ כְּבָר הַיּוֹם — מְחַבֵּר רַמְ"א עִם כָּל הַנוֹשָׂאֵי כָּלִים: טוּרֵי זֵהָב וּמַגֵּן אֲבָרְהָם — זֶה בְּאַרְחַ חַיִּים, וְכֵן טוּרֵי זֵהָב וְשִׁפְתֵי כֹהֵן — בְּיֹרֵה דְעָה, וְכֵן בְּאַבְן הַעֲזָר — טוּרֵי זֵהָב וּבֵית שְׁמוּאֵל, וְכֵן בְּחֶשֶׁן מִשְׁפָּט — הַסֵּמ"ע

והש"ף [ספר מאירת עינים ושלפתי כהן], ובמשף הזמן הוסיפו עוד פרושים, כדי לברר את ההלכה, וזה נקרא 'שלחן ערוך הגדולים' כמוכא, אשר שלחן ערוך הקטנים — מחבר רמ"א, לוקח רק קצת זמן לסיים המון סימנים, וטוב מאד לעשות לעצמו שעור בזה, כי כף ידע על-כל-פנים כל הלכה איה היכן מקומה, היכן לחפש ולעין באיזה דין. ומוכא שהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע צוה את תלמידיו, שילמדו הרבה שלחן ערוך מחבר רמ"א, אשר נאמרו ונכתבו ברוח-הקדש עליון וגבוה מאד, וכן נהגו הרבה מאנשי שלומנו — לסיים את ד' חלקי שלחן ערוך מחבר רמ"א כל ימי חייהם פסדרן בשעור פשוט, ומלבד שיש לכל אחד שעור בטור ושלחן ערוך הגדולים, שזה כמוכן לוקח המון זמן, ורבנו ו"ל דבר הרבה מספרי הפוסקים, עד שגזר ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה בשלחן ערוך, יהיה איה שיהיה, ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), שזה מזכך את הנפש מפל מיני כפירות ואפיקורסות וקשיות וספקות אחריו ותברך. וכן אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שמברר את הטוב מהרע. וכן אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפו), שעל-ידי-זה נעשה בעל-הבית בעולם.

ובאמת בעניני ארח חיים, שצריך כל בר ישראל לידע איה להתנהג בחיי יום יום: קימה בבקר נטילת ידים שחרית, ציצית, תפלין, תפלה, קריאת שמע, משא ומתן, מנחה ערבית, שבת וימים טובים, זה מאד מאד מוכרח לדעת על בוריו, כי יהודי צריך לידע איה להתנהג בזה. וטוב ללמד הרבה את המשנה ברוחה, שברר סלת מתוך סלת, וידוע מה שאמר פעם לבנו כשהתלונן לפניו: "אבא, מה אתה צריך להרבות בהוצאות, ולהדפיס גם את המחבר רמ"א והבאר היטב" וכו', ענה לו אביו: "מה, אני אזרק אותם, ואשאר רק עם שלי? ...! הלא דברי בנויים רק על דבריהם". ומזה רואים את גדל קדשתו והאמת שהיתה בו. ובאמת זכה שהלכה כמותו, ואם פי יש חולקים בכמה דברים, זה רק מטעם מנהגים, אבל הלכה כמותו, ובפרטיות במקום שמקל — יש על מי לסמוך, כי זכה

למעלות נשגבות וכו', כידוע ליודעים, עד שגדולי עולם העידו על ספרו "חפץ חיים", שהיה שך לחבר לראשונים, כל-כף נתקדש שמו ברבים.

על-כל-פנים ראוי ללמד מחבר רמ"א כסדרן, ומה טוב ומה נעים, שתכף-ומיד אחר התפלה, בעוד הטלית והתפלין עליו, שילמד את הלמוד הזה.

מה אמר לך! קח לך הלכה אחת, וברר לעצמך מהגמרא והרא"ש והטור והבית יוסף עד האחרון שבאחרונים, וכן מדי פעם הלכה אחרת, כדי שתהיה בקי בהלכה. ובכלל טוב מאד, שלא תסתפל על אחרים כלל, מה לך עם אחרים?! ממילא לא יבינו אותך, ותמיד יהיו קשיות עליך. ולכן עדיף שאתה תהיה חזק עם עצמך, ומה לך עמך?! אף אחד אינו רוצה את טובתך — תשפח מזה, כל אדם יש לו חשבונות פרטיים וכו', כל אחד יש לו האינטרסים שלו וכו', וזה אני יכול להעיד לך ממה שעבר עלי, לצערי הרב, על בשרי למדתי לקח, עזרתי לאנשים, ולבסוף וכו'. וכבר התאונן הנביא (ישעיה א, ב): "בנים גדלתי ורוממתי והמה פשעו בי" וגו'. ולכן עשה זאת, בני! עזב כבר את כל השטיות והדמיונות, ורוץ אל עצמך, אל תשתדל לחקות שום בריה, כי קוף מחקה בני-אדם, שב בפנה שלך, והקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך.

ידוע אצל אנשי שלומנו, היה אדם שעסק במסחר מפקפק נגד הממשלה וכו', ומוהרנ"ת ז"ל הזהירו על זה מאד, ואמר בשם רבנו ז"ל: מיט קיר"ה טשעפעט מען נישט [עם הממשלה לא מתחילים]. וכמוכן שהוא לא שמע בקולו, כי הרויח סכומים גדולים, ולבסוף תפסו אותו והכניסוהו לבית-סהר, אזי נתעורר מאד מאד בתשובה, וכתב למוהרנ"ת ז"ל: איי זיינט איהר גיווען גירעכט [אוי הייתם צודקים]. והשיב לו מוהרנ"ת ז"ל מכתב: אם היתה לך עכשו חרטה אמיתית על מעשיך, גם עכשו היתה לך תקנה, והקדוש-ברוך-הוא היה מוציאך מהסבך שנסתבכת, אף דא עקא, שהחרטה שלך היא

— לְמַה הִלַכְתָּ בְּדַרְךָ זוֹ שֶׁתִּפְסוּ אוֹתָךְ, הֵייתָ צָרִיךְ לְלַכֵּת בְּדַרְךָ שְׁלֵא
הָיוּ תוֹפְסִים אוֹתָךְ לְעוֹלָם... וְזוֹ לֹא נִקְרָאת חֲרָטָה כָּלֵל.

וְאֵת זֶה אָנִי כוֹתֵב לָךְ; רְאִיתִי אִיךָ שֶׁנִּסְתַּבַּכְתָּ בְּצָרָה צְרוּרָה כְּזוֹ,
בָּרַח לָךְ עֲכָשׁוּ אֲלֵיו יִתְבַּרַךְ, וְתִפְּלַעַל פְּנֵיךָ וְתִבְכֶּה בְּבִכּוּת עֲצוּמוֹת,
וְתִדְבֵר עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ, וְתִסְפֹּר לוֹ, שְׂאֵתָה בְּאֵמֶת מִתְחַרֵּט עַל כָּל הָעֶבֶר
שֶׁלָּךְ, וְאֵתָה מְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ שְׁלֵא תִחְזֹר עַל הַטְּעוֹת וְהַשְּׁטוֹת
שֶׁעָשִׂיתָ, וְאִז תִּרְאֶה מַה יִּקְרָה לְבִסּוּף, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ
יוֹצִיא אוֹתָךְ מֵהַפֶּחַ יְקוּשׁ שֶׁנִּפְלַתְתָּ אֲלֵיו בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים.

הַכָּלֵל — לֹא לִפְחוֹד כָּלֵל, אֲלֵא לְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה,
שְׂאִינְךָ מִתְעַרֵּב עִם אֵף אֶחָד, וְתִקַּח עֲצָמְךָ בְּיַדְךָ, וְתִתְחִיל לְיַגַּע
עֲצָמְךָ בַּתּוֹרָה, וְתִבְרַר לְעֲצָמְךָ אֶת הַהִלְכָה, וְתִכְנִיס רֵאשֶׁךָ בַּתּוֹרָה
הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עֲרֵךְ אֲלֶיהָ, כִּי הַתּוֹרָה מְזַכֶּכֶת אֶת הָאָדָם
מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה.

בְּעֵינַי כָּל הָאֲרִיכוֹת שֶׁכִּתְבָתָּ לִּי וְכוּ', אָנִי רַק יָכוֹל לֹמַר לָךְ
בְּקִצְרָה מַה שְׂאֵמַר הַתַּנָּא (אֲבוֹת ו, ה): אַל תִּתְאַוֶּה לְשַׁלְחָנִם שֶׁל שָׂרִים,
כִּי שֶׁלְחָנְךָ גְּדוֹל מִשְׁלְחָנִם, אַל תִּסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים רַק עַל עֲצָמְךָ; כִּי
כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שֵׁישׁ בְּכָל אֶחָד
נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּאַחֲרִים כָּלֵל, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַנִּקְדָּה שְׁלוֹ, וְלֹא
יְכוּלִים לְקַחַת מִמֶּנּוּ אֶת נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ, בְּרַגַע שֶׁהוּא מִתְחִיל
לְהִסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים, אִז מִתְחִילוֹת הַבְּעִיּוֹת. וְיִדוּעַ מַה שֶׁמְסַפְּרִים
בְּצִחוֹת, שֶׁאֶחָד בָּא אֶל גְּדוֹל מִיִּשְׂרָאֵל, וְהִתְלוֹנֵן — חֲכָמֵינוּ
הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עֵין עֲרוּבִין יג): 'כָּל הַבּוֹרַח מֵהַכְּבוֹד, הַכְּבוֹד רוֹדֵךְ
אֲחֲרָיו', וְהִנֵּה אָנִי בּוֹרַח מֵהַכְּבוֹד, אֲבָל הַכְּבוֹד לֹא רָץ אַחֲרָי... וְהַשֵּׁיב
לוֹ הַגְּדוֹל: יֵשׁ לָךְ בְּעֵינֵי אַחַת, כִּי בְּכָל פֶּעַם אֵתָה מִסְתּוֹכֵב חֲזָרָה
לְהִסְתַּפֵּל אִם הַכְּבוֹד רָץ אַחֲרֶיךָ... וְלִכֵּן הַכְּבוֹד לֹא בָא אֲלֶיךָ. וְאֵף
שֶׁזֶה רַק דְּבָרֵי צִחוֹת, אֲבָל יֵשׁ בְּזֶה אֵמֶת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי כָּל אֵלוֹ
הַצְּדִיקִים הַקְדוֹשִׁים, שֶׁזָּכוּ שֶׁהַכְּבוֹד רָץ אַחֲרֵיהֶם, הֵם בָּרְחוּ רַק אֲלֵיו
יִתְבַּרַךְ, וְלֹא הָיָה אֲכַפְתָּ לָהֶם מִשּׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, וְאֲפִלוֹ שֶׁחָרְפוּ אוֹתָם
בְּחֲרוּפֵין וּבְגִדּוּפִים, לֹא נִגַע לָהֶם כָּלֵל, שֶׁפָּכוּ דָמָם כְּפָמִים, הֶעֱלִילוּ

עֲלֵיהֶם עֲלִילוֹת רָשַׁע וְשָׁקֶר וְכוּ', בְּזוּ אוֹתָם בְּרַבִּים וְכוּ', דִּבְרוּ עֲלֵיהֶם כָּל דָּבָר אָסוּר, הוֹצִיאוּ עֲלֵיהֶם שֵׁם רַע וְכוּ', לֹא הָיָה מְעַנֵּן אוֹתָם כְּלוּם, רַק בְּרַחוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה שֶׁעָמַד לָהֶם, וְזָכוּ לְכַבוֹד אֱלֹקֵי עֲלִיוֹן מְאֹד, כְּבוֹד רוּחָנִי, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְחַקֵּר עֲלֵיהֶם, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁכְּבוֹד מְלָכִים עָלָיו נֶאֱמַר "חֻקֵּי דְבָר", אַבְל כְּבוֹד אֱלֹקֵי עֲלָיו נֶאֱמַר: "כְּבוֹד אֱלֹקִים הִסְתֵּר דְבָר", וְלָכֵן עֲזַב כְּבֹד אֶת כָּלָם, וַיִּתְקַשֵּׁר לְבָרָךְ אֶל פִּיךָ, וַתִּקְבַּע לְעֲצָמֶךָ שְׁעוּרִים בְּתַנְיָאָה וְשֵׁשָׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה: בְּכָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תוֹסֵפְתָא, מְדַרְשׁ רַבָּה, וַתִּנְחוּמָא, זֵהר וַתְּקוּנִים, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ, וַתִּלְמַד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם בְּהִתְמַדָּה רַבָּה, אֶפְלוּ קִצְתָּ מִכָּל דְבָר, וּבְמִשְׁפָּךְ כַּמָּה שָׁנִים תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל זֶה, וְאַז תִּרְאֶה אֵיזָה מְאֹשֶׁר אַתָּה בְּתִיבָךְ, שְׂאִין לָךְ מִי שִׁיפְרִיעַ לָךְ, מֵאַחַר שְׂאִינְךָ רוֹצֵה שׁוֹם כְּבוֹד וְשֵׁם וּפְרָסוּם.

הַעֲקֵר בְּרַח לָךְ מִבְּנֵי-אָדָם, וְאִם הֶחֱכַם מִכָּל אָדָם אָמַר (מִיכָה ז, ה): "מִשׁוֹכֶכֶת חִיקֶךָ שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ" וְגו', שְׁגַם מֵאֲשַׁתּוֹ, שֶׁהוּא בְּשֵׁר אֶחָד עֲמָה, וּמִתֵּר לְקִרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע כְּנִגְדָּה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיךָ, לֹא לְגִלּוֹת לָהּ מַה שִׁישׁ לָךְ בְּתוֹךְ הַלֵּב וְכוּ', וּמִכָּל שִׁפְן עֲסָקִים עִם בְּנֵי-אָדָם — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֵיךְ צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מֵהֶם וְכוּ'. אֵינן דְבָר כְּזֶה — יֵשׁ לִי חֵבֵר טוֹב, וְלוֹ מִתֵּר לִי לְסַפֵּר, אֵל תִּהְיֶה בְּטֵלָן, אֵינן מְשַׁג כְּזֶה, אֵל תִּחַכֶּה לְלַמֵּד עַל בְּשִׁרְךָ אַכְזָבוֹת, רַק הַצְדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁכְּבֹר גָּר לְמַעַלָּה יוֹתֵר מִלְמַטָּה, וּמְגִלָּה לָךְ אֱמֵת מִצִּיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ — לוֹ תוּכַל לְסַפֵּר.

תֶּאֱמִין לִי, שְׁלֹא הִתְחַלֵּתִי לְהֶאָרִיךְ, כִּי נִשְׁאַר עוֹד תְּרַבֶּה דִּיו בְּקוֹלְמוּסִי, אַךְ אֲנִי יִגַּע עֲכָשׁוּ מְאֹד, לָכֵן אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

מו אָשֶׁר ח' ריח – ח' ריט **פּנחל**
ח' ריח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי שָׁ... בָּזָה אוֹתְךָ וְכוּ', מַה בְּכָךְ?! רַבְנוּ ז"ל אָמַר
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה – יִשְׁמַע בְּזִיוְנוֹ וַיְדַם
וַיִּשְׁתַּק, זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, לֹא לְהִשְׁיב עַל בְּזִיוְנוֹ שׁוֹם דְּבַר, וְאִף שָׁזָה
כּוֹאֵב מְאֹד מְאֹד, כִּי יֵשׁ לִי מַה לְהִשְׁיב לָךְ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן אֵינִי
מְשִׁיב לָךְ מִפְּנֵי תְשׁוּבָה, זֶה יוֹתֵר מִהֲרִבָּה תְּעֻנִיּוֹת, כִּי זֶה מְכַנֵּיעַ אֶת
הַדָּם שֶׁבְּחֻלְלֵי הַשְּׂמָאֵלִי, וְהוֹרֵג אֶת יְצָרוֹ, כִּי הַבְּזִיוֹן שֶׁמְבַזִּים אוֹתוֹ,
זֶה מְמַשׁ מִיתָה, אֲזִיל סוּמְקָא וְאֶתִי חִיּוּרָא (בְּכָא מְצִיעָא נח:).

וְלִכֵּן אֵל תְּשִׁים לֵב שֶׁמְדַבְּרִים עֲלֶיךָ וְכוּ', גַּם עָלִי מְדַבְּרִים וְכוּ',
וּמַה בְּכָךְ?! שְׂיִהְיֶה לָהֶם וְכוּ', עָלֵינוּ רַק לְכַרַח אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ, וְלֹא
לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה. אֲשֶׁרִינוּ שְׂיִישׁ לָנוּ
לְמוֹדִים כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַכֹּל.

הַדוּרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' ריט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רָאָה לְקַנּוּת לְעֲצֻמָּךְ מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, כִּי בְּלִי מִדָּה זוֹ לֹא תוּכַל
לְעַבֵּר אֶת חַיֶּיךָ, כִּי יֵשׁ לְכֹל אָדָם עֲגָמַת נֶפֶשׁ חֲדָשָׁה בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם:
זֶה מִלְדָּיו, זֶה מִפְּרֻנְסָתוֹ, זֶה מִשְׁכָּנָיו, זֶה מֵאֲשֶׁתּוֹ וְזֶה מִקְרוֹבָיו וְכוּ',

אָשֶׁר   ח' רכ   בְּנַחַל   מִז

אין ספר צרות ויסורים ועגמת נפש לכל אחד, והעקר הוא להיות סבלן.

רבנו ז"ל כשהיה ילד קטן בגיל שנתים, ואמו סרקה את שערוֹתָיו, וכאב לו, הוא אף פעם לא צעק והתלונן, ואמר אחר-כך כשגדל, כי הבנתי כבר אז, שצריכים להיות סבלן, ולסבל ולא להתרעם.

זכר את הלמוד הזה, וזה יצילך מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה. "הסבלנות היא תרופה למי שאין לו תרופה".

הדורש שלומך...

ח' רכ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מבין את כאבך וכו', עם כל זאת ראה להרגיע את עצמך, ותמשיך את רצונך לרצונו יתברך. וכבר אמר התנא הקדוש (אבות ב, ד): עשה רצונו כרצונך, כדי שיבטל רצון אחרים לרצונך; ומשם נובע מאמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: ווילסט ווי סאיז וועט זיין ווי דו ווילסט; ודבור זה עמק עמק מי ימצאנו, הינו תרצה כמו שהוא, אז יהיה כמו שאתה רוצה, כי האדם צריך רק לבטל עצמו תמיד אליו יתברך, ולא יהיה אכפת לו כבר שום דבר.

הבטול אל האין סוף ברוך הוא זו מדרגה עליונה מהכל, אשרי מי שמבטל עצמו תמיד רק אליו יתברך, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך...

מח אָפֿשֶׁר ח' רכא — ח' רכב בַּנְחָל
ח' רכא.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר
לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר זֶה סִבְלָנוּת, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי
סִבְלָנוּת, שֶׁהִיא הַיְסוּד בְּחַיֵּי הָאָדָם.

בְּעֵנֵן סִפְרֵי הַרַמְ"ק ו"ל, זֶה יְסוּד גְּדוֹל לִפְנֵי שְׁמַתְחִילִים לְלַמֵּד
קַבְלַת הָאֲרִיז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּ"פְרָדֵס רְמוֹנִים" וְ"אֵילִימָה" וְ"אוֹר
נֶעֱרַב", שֶׁהֵם סִפְרֵי הַיְסוּדוֹת לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל מֵהֶם הַסְפִירוֹת
וְעוֹלָמוֹת וְכו'.

יְדוּעַ, שֶׁהַרַמְ"ק ו"ל הָיָה גִיסוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלֹמֹה אֶלְקָבֶץ ו"ל, כִּי
זוּגְתוֹ הָיְתָה אַחֲוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁלֹמֹה אֶלְקָבֶץ ו"ל, וְהוּא חִבֵּב אוֹתָהּ
מְאֹד, עַד שֶׁאָמַר, שֶׁהִיא שְׁכִינַת עִזּוֹ, מֵרַב דְּבִקוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזָכָה
לְבֵן צַדִּיק קְדוֹשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' רכב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלִיּוֹת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְלֵ-הַקֶּדֶשׁ", הַגּוֹי"ה
עָלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מַגְלָה ט.), שֶׁתְּלַמֵּי הַמֶּלֶךְ כָּנַס שְׁבָעִים
וּשְׁנַיִם זְקָנִים, וְהַכְנִיסָם בְּשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם בָּתַיִם, וְלֹא גָלָה לָהֶם עַל מַה
כָּנַסָם. וְנִכְנַס אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאָמַר לָהֶם: "כְּתַבּוּ לִי תוֹרַת מִשָּׁה

רַבְּכֶם בִּיּוֹנִית". נִתֵּן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד עֲצָה, וְהִסְכִּימוּ כָּלֶם לְדַעַת אַחַת. וְזֶה הָיָה עֲשָׂרָה בְּטַבַּת, שֶׁהִכְרִחוּ מִצַּד הַמְּלָכוֹת לְהַעֲתִיק אֶת הַתּוֹרָה בִּיּוֹנִית, וְהַחֲשִׁף בָּא שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּעוֹלָם.

מֵאִזּוֹ וּמִתְמִיד הֵיְתָה לָהֶם לַיּוֹנִים רַק מִחֲשָׁבָה אַחַת — אִיךָ לְעַקֵּר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהֶאֱמוּנָה. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ד'), שֶׁגָּזְרוּ גְזֵרָה, שְׁלֹא יִזְכְּרוּ שֵׁם ה' עַל פִּיהֶם. כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אִתּוֹ. כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ כְּפִי הַדְּבּוּר. רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מד): הֶאֱמוּנָה תוֹלָה בְּפִה שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי"; כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר דְּבּוּרֵי אֱמוּנָה, בְּזֶה הוּא מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וּמְגַלֶּה לְכָלֶם: "דַּעוּ לָכֶם, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לִפְלֵ אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלֶּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן". כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר רַק מִהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, הוּא מְגַלֶּה לְכָלֶם, שֶׁנִּמְצָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, כִּי הַדְּבּוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁצָּרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, אֶפְלוּ שֶׁהוּא מֵאֲמִין, אֶלֶּא שְׂרוּצָה לַחֲזוֹר דְּבּוּרֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת שֶׁל אֵיזָה מִיֵּן וְאֶפִיקוֹרְס וּלְהַתְלוּצֵץ מִזֶּה, גַּם זֶה אָסוּר, כִּי עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא אוֹמְרִים דְּבָרֵי הַלְצוֹת. וּמִבִּיא רָאִיָּה מִיְהוּא הַמְּלֵךְ, שֶׁהָיָה מְלֵךְ טוֹב, וְנִלְחַם עִם עוֹבְדֵי הַבַּעַל שֶׁהִכְחִישׁוּ בַּכַּח הָעֲלִיּוֹן וּבְהַשְׁגַּחַת פְּרִטִית, וְרָצָה לְתַפְסֵם, אֲזִי אָמַר: "עוֹבְדֵי הַבַּעַל יַעֲבְדוּ אוֹתוֹ מַעַט, אָבֵל יְהוּא יַעֲבְדֵנוּ הַרְבֵּה" (מְלָכִים-ב' י, יח). וְדָאָג שֶׁכָּלֶם יָבוֹאוּ אֵלָיו, וּכְשֶׁבָּאוּ הַרְגָם. כְּוִנָּתוֹ כְּוִנָּה טוֹבָה הֵיְתָה — לְקַבֵּץ אֶת כָּלֶם, וְלַעֲקֹר עֲבוּדָה זָרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, אָבֵל כִּיּוֹן שֶׁיֵּצֵא מִפִּיו: "יְהוּא יַעֲבְדֵהוּ הַרְבֵּה", כְּתוּב אַחֲרֵי-כֵן, שֶׁעֲבַד עֲבוּדָה זָרָה. מִזֶּה לְמִדִּים אִיךָ אָדָם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עַל פִּיו, וְאֶפְלוּ שֶׁאֵינְנוּ מִתְכּוֹנֵן לְאֲשֶׁר הוּא מְדַבֵּר, רַק מֵאַחַר שֶׁאָמַר: "יְהוּא יַעֲבְדֵהוּ הַרְבֵּה", זֶה גֵרָם לוֹ שֶׁלֹּא עָמַד בְּאֱמוּנָה

הַקְדוּשָׁה, וְהַדְּבֹר הַזֶּה הַכְרִיחוֹ אַחֲרֵיכֶם, שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ עֶבֶד עֲבוּדָה זָרָה.

הַנְּבִיא אוֹמֵר (יִרְמְיָהוּ ז', כח): "אֲבָדָה הָאֲמוּנָה וְנִכְרַתָּה מִפִּיָּהֶם", לָמָּה אֲבָדָה הָאֲמוּנָה, שְׁאֲנוּ בְּגִלוּת כָּל־כָּף גְּדוּלָּה? כִּי "וְנִכְרַתָּה מִפִּיָּהֶם", כִּכָּר לֹא מְדַבְּרִים מִזֶּה. רַבְּנוּ יו"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), שֶׁעֵקֶר הַגְּלוּת זֶה מַחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, אִם הֵיטָה לָנוּ אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הֵינּוּ יוֹדְעִים שֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלִעְדֵּי נִמְצָא, וְלֹא הֵיטָה בְּכֻלָּל גְּלוּת, כִּי הֵינּוּ כָּלֵנוּ דְּבָקִים בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא. אֵף דָּא עֵקָא, שְׁלֹא מְדַבְּרִים מֵאֲמוּנָה — "אֲבָדָה הָאֲמוּנָה", וּמֵדוּעַ? כִּי "וְנִכְרַתָּה מִפִּיָּהֶם", כִּכָּר לֹא מְדַבְּרִים מִזֶּה. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין שֶׁבַת ט.): בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁתִּרְגְּמוּ אֶת הַתּוֹרָה לִיּוֹנִית, הִיָּה כְּיוֹם שֶׁעָשׂוּ בּוֹ אֶת הָעֵגֶל, כִּי הָעֵגֶל לֹא הִיָּה בּוֹ מִמֶּשׁ אֶלָּא דְמִיּוֹן, וּמָה הִיָּה פָּגַם הָעֵגֶל? פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אָמְרוּ: "זֶה הָאִישׁ מֹשֶׁה, לֹא יָדַעְנוּ מָה הִיָּה לוֹ", הֵינּוּ שִׁמְשָׁה כִּכָּר לֹא יָרַד וְלֹא יָשׁוּב בְּחֻזְרָה, וּמִמִּילָא צְרִיכִים לִמְצָא לוֹ תַחֲלִיף, חֵס וְשָׁלוֹם. וּבְאֵמַת בְּחֻטָּא הָעֵגֶל טְמוּנָה כְּפִירָה עֲמָקָה, כְּפִירָה בְּהַפְרַת הַטּוֹב. וְכֶף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: סִמְ"ף־מ"ם נִכְנַס לְתוֹךְ הָעֵגֶל לְהַטְעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, וְרָאוּ אוֹתוֹ כֹּל יִשְׂרָאֵל וּנְשָׁקוּהוּ, וְעָשׂוּ מִמֶּנּוּ מְצִיאוֹת. שִׁכְחוּ שִׁמְשָׁה רַבְּנוּ יָרַד לְמַעַנֵם לְמַצְרַיִם, אֵף שְׁלֹא רָצָה לְרַדֵּת, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַכְרִיחוֹ, וְסַפֵּן אֶת עֶצְמוֹ בְּשִׁבִיל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְגִלָּה לְפָרְעָה, שֵׁישׁ אֱלֹקִים חַיִּים וּמְלֶךְ עוֹלָם, וְשִׁיּוּצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וּפָרְעָה בְּחֻצְפָתוֹ אָמַר: "מִי הוּא־הוּא", אֲשֶׁר אֲשַׁמֵּעַ בְּקוֹלוֹ"?! הוּא כִּפָּר לְגַמְרֵי בְּמְצִיאוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, עַל־כֵּן הִצְרִיךְ לְקַבֵּל עֲשׂר מִכוֹת, כְּדִי שִׁיתְגַּלֶּה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא־הוּא מְלֶךְ וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, וְכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ יִתְפַּעֲלוּ עַל גְּדֻלַּת הַהִשְׁתַּגְּחָה, שֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל עַם יִשְׂרָאֵל. וְהוּצִיאֵם הַבּוֹרָא מִמִּצְרַיִם בְּכַח גְּדוּלָּה — בְּיַד חֲזָקָה וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה, כְּשִׁמְשָׁה רַבְּנוּ הוּא הָרוּעָה נֶאֱמָן, וְהוֹלִיכֵם בְּמִדְבָּר, וְהִבִּיא לָהֶם מִן הַלֶּחֶם לֶאֱכֹל, וּבְיָר מִיָּם לְשִׁתּוֹת, וְעֵנָנִים לְסַבֵּף עֲלֵיהֶם. כִּי כֶף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּסָחִים נד.), שֶׁהַכָּל חָזַר בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה: בְּאֵר, מִן וְעֵנָנִים.

וְעֵלָה לְשָׁמַיִם וְהוֹרִיד לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר זוֹ הַמַּתָּנָה הַיְפָה בְּיִתְרָה שִׁישְׁנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל.

פי מהי תורה? שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, התורה היא הַשֵּׁם שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה: "אֲנֹכִי הֵנִי" אֶלְקִיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי" — מִפִּי הַגְּבוּרָה נֶאֱמָרוּ, וְיִתֵּר הַמְצוּוֹת שֶׁמַּעֲנוּ דְרָךְ מִשֶּׁה. מִשֶּׁה רַבְּנוּ גָּלָה לָנוּ אֶת חֻכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה. וְכָתוּב בַּזֹּהָר (מִצְרַע נג.): אֲמַאי אֵיקָרִי תוֹרָה? דְּאוּרֵי וְגַלִּי מַאי דִּיהוּה סְתִימִים; אֲנוּ מְסֻתוֹכְבִּים בְּזֵה הָעוֹלָם וְרוֹאִים דּוּמָם — מְדִינוֹת, עִירוֹת, כְּפָרִים, הָרִים וְגִבְעוֹת וְכוּ'. צוּמַח — כָּל מֵינֵי צְמַחִים, אֵילָנוֹת וּפְרָחִים שִׁישְׁנָם בְּעוֹלָם. חֵי — כָּל מֵינֵי חַיּוֹת, עוֹפוֹת וְשָׂרְצִים שִׁישְׁנָם שֶׁבְּעוֹלָם. מְדַבֵּר — בְּלִיוְנֵי אֲנָשִׁים מְסֻתוֹכְבִּים, וְלְכַאוּרָה חוֹשְׁבִים, שְׂזֵה טְבַע, מְקַרָּה וּמְזֹל, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן נב), שֶׁהָעוֹלָם מְחִיב הַמְצִיאוֹת הוּא קַדְמוֹן, אֵךְ בְּאֵמַת הַכָּל יִפְצֵה פִּיהֶם, כִּי בְּאֵמַת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחִיָּה וּמְקִיָּה אֶת הָעוֹלָם. וְאֵיךְ יְכוּלִים לְדַעַת בְּדִיוֹק בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת מַה קוֹרָה בְּעוֹלָם? רַק עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמָרָא — בְּבַלִּי יְרוּשְׁלָמִי וְתוֹסֶפְתָּא, הִלְכָה, מְדַרְשׁ רַבָּה וְתַנְחוּמָא, סְתָרֵי תוֹרָה, זֵהָר וְתַקוּנִים, וְכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, סְפָרֵי חֲסִידוֹת וְסְפָרֵי מוֹסֵר, אֲזִי רוֹאָה אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה, שֶׁהַכָּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכָּל, וְאֶבֶן מְקִיר תִּזְעַק (חֲבַקוּק ב, יא). וְלָכֵן אוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, שֶׁקוֹרוֹת בֵּיתוֹ שֶׁל הָאָדָם יְעִידוּ עָלָיו מַה עָשָׂה (חֲגִיגָה טז). אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיְכוּל לְהִתְחַבֵּא בְּאֵיזָה חֹדֶר וּלְעַבֵּר עֲבָרָה, בַּר מֵינָן, וְאִישׁ אֵינוֹ יוֹדֵעַ, אֵךְ קוֹרוֹת בֵּיתוֹ יְעִידוּ עָלָיו מַה עָשָׂה. וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ לִפְלַע עַל פְּנָיו בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם, וּלְהַכּוֹת רֹאשׁוֹ עַל הָאָרֶץ וְלוֹמַר: "רַבְּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְחַל לִי, שְׁלֹא יִתְגַּלֶּה קְלוּנֵי בְּרַבִּים, מַה שֶׁעֲשִׂיתִי בְּחֻדְרֵי חֻדְרִים"; כִּי אֲפִלוּ דוּמָם מְגַלֶּה אֱלֻקוֹת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה צוּמַח, שְׂאוּמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה יג, סִימָן ב'): הָאֵילָנוֹת מְשִׁיחִים זֶה עִם זֶה; חוֹשְׁבִים שֶׁהִנֵּה בָּאָה רוּחַ וּמְנַעֲנַעַת אֶת הָעֵנָפִים וְהָעֵלִים וְנִשְׁמַעַת אוֹשָׁה, אֵךְ

אין זה סתם קול, אלא שמשיתחיים זה עם זה. החיות והעופות מצפצפים ונוהמים, כלם שרים שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא, וכלם מגלים סודות נפלאים מאד. על אחת כמה וכמה בן אדם, הוא מגלה סודי סודות, שאפלו אינו יודע מה הוא מדבר, אבל הקדוש-ברוך-הוא מתלבש אצל כלם. ולכן אומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נב): מפל הדברים צועק כבוד השם בתברך, אפלו מספורי הגוים, כמו שכתוב (תהלים צו, ג): "ספרו בגוים כבודו", אפלו מהגוים יכולים לראות כבודו בתברך. ואיך זוכים לזה? על-ידי למוד תורה לשמה, לשם אל עולם, אם אדם לומד בכל יום מקרא — חמש ורש"י עם התרגום, אם אדם לומד בכל יום משנה וגמרא פסד'ן דף אחר דף, הלכה — רמב"ם, טור ושלחן ערוך סימן אחר סימן, אם אדם לומד מדרשים, זהר ותקונים, ספרי חסידות ומוסר, מתגלה אליו האור אין סוף ברוך הוא, מתגלים אליו סודות הבריאה.

ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצא), אשר בזה העולם יכולים לשבת שני אנשים, זה יושב בגן-עדן, וזה מספן יושב בגיהנום, זה דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ורק שומע את קולו בתברך, ויודע סתרי הבריאה כל מה שקורה, וזה מספן ואמלל, אינו רואה ואינו שומע ואינו מרגיש כלום, כמו פסל, והוא בעצבות ובמרירות ובדכאון. מבחוץ לא מכירים את שניהם, אדרבה, זה שאינו רואה ואינו שומע ואינו מדבר, חושבים מי יודע מיהו, והשני שאין רואים אצלו מאומה, אף הוא דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ונכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, וכיצד? על-ידי התורה שלמד ולומד ומלמד.

ולכן צריכים מאד לשמר על הפה, כי אף פעם לא יודעים על מי מדברים. ואם מדברים על הקדוש-ברוך-הוא, חס ושלום, מקבלים את הענש מקדם או אחר-כך, אם מדברים על צדיקים, מקבלים את הענש במקדם או במאחר. ולכן צריכים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא לשמר על הפה.

בַּעֲשָׂרָה בְּטַבַּת הַיְּנָנִים גָּזְרוּ גְזֵרָה לְתַרְגָּם אֶת הַתּוֹרָה יְנִיית, לְהִרְאוֹת שֶׁהַתּוֹרָה אֵינָה חֻכְמָה אֱלֹקִית, לְהַבְדִּיל, אֲלֹא הִיא חֻכְמָה יְנִיית, וְאִזּוּ נַחֲשָׁךְ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּכְמוֹ שְׂאוּמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ד'): "וְחֻשְׁךָ" — זֶה גְלוּת יָנוּן, שֶׁהַחֲשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן בַּעֲשָׂרָה בְּטַבַּת הַחֵל הַמְּצוּר עַל חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם, אֲשֶׁר זֶה הֵבִיא אַחֲרֵי-כֵן, שְׁבִי"ז בְּתַמּוּז נִבְקְעָה הַחוּמָה. וְאוּמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שַׁבַּת קִיט:): לֹא חֲרָבָה יְרוּשָׁלַיִם, אֲלֹא עַל שֶׁבִטְלוּ מִמֶּנָּה אֲנָשֵׁי אֲמָנָה; בְּרַגַע שְׂצָרִים עַל חוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם, בָּזָה לְבַסוּף יִפְרְצוּ אֶת הָאֲמוּנָה, בַּר מִיָּנָן. עִם יִשְׂרָאֵל מוֹקְפִים בַּחוּמָה עַל-יַדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חוּמָה סְבִיבָם. וְכָל זְמַן שְׂאָנוּ שׂוּמְרִים שַׁבַּת, וּמְקִימִים מִצְוֹת מִלְּהָ, וּמְאֲמִינִים בַּחֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם קוֹבְעִים מְתֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ, עַל-יַדֵי-זֶה שׁוּם אֲמָה וְלִשׁוֹן אֵינָם יְכוּלִים לָנוּ. עַל כָּל יְהוּדֵי יְכוּלִים לְהַכִּיר אִם הוּא יְהוּדִי — אִם הוּא מְהוּל, אִם הוּא שׂוּמֵר שַׁבַּת [כִּי אוֹמֵר הַרְמָב"ם (פָּרָק ל' מֵהַלְכוֹת שַׁבַּת, הַלְכָה טו), שֶׁכָּל הַמְּחַלְלֵי שַׁבַּת, יֵשׁ לוֹ דִין שֶׁל גּוֹי, וְהַיֵּינן שָׁלוּ הוּא יֵינן גִּסְרָד]. וְכֵן אִם יֵשׁ לוֹ אֲמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁעַל פִּיהֶם אָנוּ יוֹדְעִים מוֹעֲדֵי ה', זֶה חוּמָה הַשׂוּמְרֵת אוֹתָנוּ, שֶׁתְּרַבּוֹת יָנוּן לֹא תִכְנַס בָּנוּ. לָנוּ יֵשׁ יוֹם שַׁבַּת, לָנוּ יֵשׁ מִצְוֹת מִלְּהָ, לָנוּ יֵשׁ חֻכְמִים הַקּוֹבְעִים מְתֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְהַחֲדָשִׁים שְׁלָנוּ: נִיסָן, אֵיר, סִינּוֹן, תַּמּוּז, אָב, אֱלוּל, תְּשֵׁרֵי, חֲשׁוֹן, כֶּסֶלּוֹ, טַבַּת, שְׁבֹט, אֶדֶר. וּכְשֶׁהַחֻכְמִים קוֹבְעִים שְׂצָרִיכִים לְעַבֵּר אֶת הַשָּׁנָה, מוֹסִיפִים עוֹד אֶדֶר. הַיְּנָנִים גָּזְרוּ עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלוֹ דִּיקָא: שַׁבַּת, מִלְּהָ, חֹדֶשׁ, כִּי יָדְעוּ שְׂאָם יִפְרְצוּ אֶת הַחוּמָה, יִצְלִיחוּ לְהַכְנִס בְּתוֹךְ עִם יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן אֲצַל הַגּוֹיִים אֵין מִצְוֹת מִלְּהָ, אֵין שַׁבַּת, "מִמִּינָא וּמִשְׂמָאלָא וּבִנְיָהוּ כְּלָה" (זְמַר הָאֲרִיז"ל לְלֵיל שַׁבַּת), הַיִּשְׁמַעְאֵלִים מְחֻזְקִים מִיָּמִין — שְׁנָה יוֹם שְׁשִׁי, בְּנֵי עֲשׂוֹ מְחֻזְקִים מִשְׂמָאל — שְׁנָה יוֹם רִאשׁוֹן, וּבִנְיָהוּ כְּלָה — בְּאֲמָצַע זֶה הַשַּׁבַּת מְלֻכְתָּא, שֶׁהֵם עִם יִשְׂרָאֵל הַשׂוּמְרִים אֶת הַשַּׁבַּת. וּמִי שְׂרוּצָה לְפָרֵץ אֶת הַשַּׁבַּת — זֶה תְּרַבּוֹת יָנוּן, זֶה כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת.

וְכִיצַד מְנַסִּים לְפָרֵץ אֶת הַשַּׁבַּת וְהַמִּלְּהָ, וְלִפְגַּם לְנַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל

את בְּרִיתָם, וּלְהַפְקִיר אֶת הַבְּנִים וְהַבָּנוֹת בְּחֹטְאוֹת נְעוּרֵיהֶם? זֶה בָּא עַל-יְדֵי פָּגַם אָמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁהֵם קוֹבְעִים אִימַתִּי רֹאשׁ חֹדֶשׁ, הֵם יוֹדְעִים סוּד הָעֵבוֹר, וּכְשֶׁמִּתְחִילִים לְהִתְלוּצֵץ מֵהֶם, אֲזִי פוֹרְצִים אֶת הַחוּמָה סְבִיב. וְזֹאת רָצוּ הַיְּנָנִים, לְתַרְגֵּם אֶת הַתְּרַבּוּת, תּוֹרָה שְׂבַע-לֶפֶה — לְיוֹנִית, לְהִרְאוֹת שְׂאִין מִשָּׁג כְּזֶה שֶׁל חֻכְמִים, חֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל, שִׁיכוּלִים לְגִלוֹת לָנוּ סוּד הָעֵבוֹר.

וְלָכֵן בְּעֶשְׂרָה בְּטַבַּת גְּזֵרוֹ תַעֲנִית עַל שְׁתַּרְגְּמוֹ אֶת הַתּוֹרָה בְּיוֹנִית, כִּי מָה הִיְתָה כּוֹנֵנָתָם הַטְּמֵאָה? לְהוֹצִיא מֵעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאָמוּנַת חֻכְמִים. וְלָכֵן תִּרְאוּ בִירוּשָׁלַיִם, שֶׁמִּסְתּוֹבְבִים כְּמָרִים יְנָנִים, וְהֵם גַּם-כֵּן הוֹלְכִים בְּשַׁחַר וּבְזִקְנֵיהֶם לְבָנִים, אִךְ אֵינָם אֵלָּא כְּמֹר יוֹנִי. וְלִצְעָרְנוּ הָרַב, בִּינֵינוּ גַם-כֵּן מִסְתּוֹבְבִים 'כְּמָרִים' עִם זִקְנֵיהֶם לְבָנִים, אֲבָל הֵם רַק 'כְּמָרִים', כִּי אִם מִתְלוּצְצִים מִחֻכְמֵי הַתּוֹרָה, מִגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְגַלִּים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהֵם מִהַטְּמֵאָה. חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ זוּטָא, פְּרָק ד'): אֲלֵמָּלָה הִמְתִּינוּ יִשְׂרָאֵל לְמִשָּׁה, וְלֹא הָיוּ עוֹשִׂים אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שֶׁל הָעֶגְלָה, לֹא אָמוֹת הָעוֹלָם וְלֹא מְלֶאךְ הַמְּוֹת שׁוֹלֵט בָּהֶם. מִשָּׁה רִבְּנוּ הִיָּה בָּא וּמְבִיא לָנוּ נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁנִּזְכָּה לְרְאוֹתָם כְּמוֹ בְּנִגְלוֹת הַתּוֹרָה. אֲבָל הָיִיתָ שְׂבַח־טָא הָעֶגְלָה הַצָּרָף לְשִׁבּוֹר אֶת הַלּוּחוֹת, עַל-כֵּן הַיּוֹם צְרִיכִים לְהִתְנַגֵּעַ יָמִים וְשָׁנִים, עַד שֶׁזּוֹכִים לְרְאוֹת אֱלֹקוֹת; כִּי אֲלֵמָּלָה נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת, לֹא הָיוּ שׁוֹכְחִים אֶת הַתּוֹרָה וְאֱלֹקוֹת, וְתַמִּיד הָיוּ חוֹשְׁבִים רַק מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שְׂאוֹמְרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, הַגְּזֵרָה הַזֹּאת שֶׁגְּזֵרוֹ לְתַרְגֵּם אֶת הַתּוֹרָה בְּיוֹנִית, זֶה בְּדִיוֹק כְּמוֹ עֲשִׂית הָעֶגְלָה.

וְלָכֵן צָמִים בְּתַעֲנִית צָבוֹר בְּעֶשְׂרָה בְּטַבַּת, עַל שְׁתַּרְגְּמוֹ הַתּוֹרָה לְיוֹנִית, וְכֵן כִּי אֲזוּ צָרוּ סְבִיב הַחוּמָה, שֶׁלְּבִסּוֹף נִפְלָה בִּי"ז בְּתַמוּז, עַד שֶׁהִגְעֵנוּ אַחַר-כָּךְ לְתַשְׁעָה בָּאָב, שֶׁחָרַב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. כִּי כָּךְ זֶה נַעֲשֶׂה, בְּרַגַע שֶׁמִּתְחִילִים לְהִרְהוֹר אַחַר הַצְּדִיק, אַחַר-כָּךְ מִתִּירִים לְעֲצָמָם לְדַבֵּר עַל הַצְּדִיק, וּכְשֶׁמִּדְּבָרִים עַל הַצְּדִיק, אַחַר-כָּךְ מִתִּירִים עֲצָמָם לְעֲשׂוֹת שְׁטוּת, עַד שֶׁבָּאִים לְמַסֵּר אֶת הַצְּדִיק, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

וְדָבָר נֹסֵף אַרְעַ בַּעֲשָׂרָה בְּטַבַּת: אוֹתוֹ יוֹם מֵת עֲזָרָא הַסּוֹפֵר.
 חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עַיֵן פָּרָקִי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר לוֹ): כְּשֶׁנִּשְׁתַּכַּחְתָּה
 תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל, עֲלֶה עֲזָרָא מִבְּבֵל וַיְסַדֶּה; בְּזִמְנֵנוּ שֶׁל עֲזָרָא הַסּוֹפֵר
 הִיְתָה הַתְּבוּלָה גְּדוּלָה, וְהוּא הִחְזִיר חֲזָרָה אֶת הַתּוֹרָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל,
 הוּא הַחֲדִיר אֲמוּנָה בְּעַם. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּלִקוּט
 שְׁמוֹת שְׁעָה): רֵאוּי הִיָּה עֲזָרָא, שֶׁתַּנְתֵּן תּוֹרָה עַל יָדוֹ לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵמָּלָא
 קָדְמוּ מִשָּׁה. כָּל-כֶּף גְּדוּל הִיָּה עֲזָרָא הַסּוֹפֵר, שֶׁרֵאוּי הִיָּה לַתֵּן תּוֹרָה
 עַל יָדוֹ, אֲבָל מִשָּׁה רַבְּנוּ הַקְּדִימוֹ. וְדִיקָא בְּשִׁבִיל שְׁלִשָּׁה דְּבָרִים אֱלוֹ
 אֲנוּ צְמִים: עֲזָרָא הַסּוֹפֵר נִסְתַּלַּק, הַתּוֹרָה נִכְתְּבָה יְנוּנִית, וְהַחֵל הַמְּצוּר
 עַל יְרוּשָׁלַיִם.

הַרְמַב"ם אוֹמֵר שֶׁלֹּא הַתַּעֲנִית הוּא הָעֵקֶר, אֲלֵא לָשִׁים עַל לְבָנוּ
 — בַּעֲבוּר מָה אֲנוּ מִתַּעֲנִים (הַלְכוֹת תַּעֲנִית, פָּרָק ד', הַלְכָה ב'). רַבְּנוּ ז"ל
 אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'), לְהַתַּעֲנוּת זֶה כְּמוֹ לְהוֹרִיק אֶת
 הַשֶּׁק, אֲבָל נוֹתְרִים בּוֹ הַרְבֵּה חוֹרִים (הַגּוֹף הוּא כְּדַגְמַת שֶׁק),
 וְצָרִיכִים לְסַתֵּם אֶת הַחוֹרִים, עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים.

לָמָּה נִשְׁכַּח אֶת הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה לָנוּ הַצַּדִּיק? ! הֲלֹא מָסַר כָּל
 כְּלוֹ בַּעֲבוּרָנוּ, כְּדַגְמַת מִשָּׁה רַבְּנוּ, שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל כָּל עַם
 יִשְׂרָאֵל. בַּתַּעֲנִית צְבוּר קוֹרְאִים: "וַיַּחֲל מִשָּׁה אֶת פָּנָיו ה', לָמָּה יִחַרְה
 אַפָּי", אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ אַגְדָּה), שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 אָמַר לְמִשָּׁה: אֲנִי הוֹלֵךְ לְכַלּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וּמִמֶּךָ יֵצְאוּ שְׁשִׁים
 רְבוּא נְשָׁמוֹת. וְאָמַר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ: תִּמְחָה אוֹתִי וְלֹא אֶת נְשָׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל; מִשָּׁה רַבְּנוּ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הִיָּה (מִנְחוֹת סה), וְאָהֵב אֶת כָּל
 יְהוּדֵי, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן עַם יִשְׂרָאֵל פָּגְמוּ בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים, וְחֻטְאוֹ
 בַּחֻטָּא הָעֵגֶל, כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ מָה הִיָּה לוֹ.

וְכֵן אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֵיכָה רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן כט): אֵינן
 לָךְ דוֹר וְדוֹר שְׂאִינוּ נוֹטֵל מִחֻטְאוֹ שֶׁל עֵגֶל; עַד הַיּוֹם הַזֶּה סוֹבְלִים
 מִחֻטְא הָעֵגֶל, כִּי כָּל דוֹר צָרִיף לְשַׁלֵּם מְחִיר עַל שֶׁעָשׂוּ עֵגֶל. וְאוֹמֵר
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): מָה הִיָּה חֻטְא הָעֵגֶל? שֶׁעָשׂוּ
 אֲמֻצְעֵי בֵּין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאָדָם; אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהַפְּרָנְסָה הִיא

בְּיָדוֹ, הַבְּרִיאוֹת הַיָּדוּי, וְשׁוֹכַח שֶׁהַפְּרִנְסָה הִיא מְסֻבָּב כָּל הַסְּבוּת, שְׂאֵתָה יִתְפָּרֵס דְּרָךְ סִנְדְּלָרוֹת, וְאֵתָה תִּתְפָּרֵס דְּרָךְ סוֹפְרוֹת אוֹ מְלֻמְדוֹת אוֹ נְגָרוֹת, וְשֶׁאֵר עֲבוּדוֹת. אוֹ אָדָם חוֹשֵׁב, שֶׁפְּלוֹנֵי אֲלֻמוֹנֵי יְכוּל לְרַפְּאוֹתוֹ, אֵךְ לֹא כֵן הַדְּבָר, הוּא רַק הַשְּׁלִיחַ. בְּרַגְעַ שְׁחוֹשְׁבִים, שֶׁהַרֹּפֵא הוּא הַמְּרַפֵּא — זֶהוּ חֲטֵא הָעֵגֶל. בְּרַגְעַ שְׁחוֹשְׁבִים, שֶׁהָאֲמוֹנָה הִיא הַמְּפָרֵסָה — זֶהוּ חֲטֵא הָעֵגֶל, שְׁעוֹשִׂים אֲמֻצְעֵי בֵּין הָאָדָם לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וְהִנֵּה הַצְּדִיק הָאֲמֵת הוּא בָּטֵל וּמְבֹטֵל לְגַמְרֵי לְאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאִין לוֹ שׁוֹם שֵׁם בְּזֵה הָעוֹלָם כָּלֵל, כִּי מְחַרְפִּים וּמְבַזִּים אוֹתוֹ כְּאֶחָד הַרִיקִים, וְאֶדְרָבָה, מוֹצִיאִים עָלָיו כָּל מִינֵי שְׁמוֹת רָעִים. וּמַהִי כָּל פְּוָנְתוֹ? לְקִשֵׁר אֶת הָאָדָם לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה אֶל זֶה הָעוֹלָם. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סוֹטָה ג.): בְּתַחֲלָה הִיְתָה הַשְּׁכִינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּינֵּן שְׁחָטָאוּ, סָלְקוּ מֵהֶם שְׁכִינָה; וְהַצְּדִיקִים מוֹרִידִים אֶת הַשְּׁכִינָה: אֲבָרְהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, יוֹסֵף, דָּוִד — כָּל אֶחָד מֵהֶם הוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה. וּמַה זֶה שְׁכִינָה? שְׁנַרְגִּישׁ אֱלֻקוֹת, שְׁנַרְגִּישׁ שְׁמַחַת הַחַיִּים, שְׁנַפְתַּח אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן עה): מַה הַסִּימָן שְׁאֵנִי מְקַרֵּב אֶל צְדִיק אֲמֵתִי, אוֹלֵי אֲנִי מְקַרֵּב אֶל שְׁקָרָן וְכוּ? אֵלָּא אִם נוֹפְלֵת עָלַי שְׁפִלוּת, שְׁאֵנִי מִתְחִיל לְהַכִּיר מִי אֲנִי, אֲיִנְנִי מְרַמֶּה אֶת עֵצְמִי מֶה עֲשִׂיתִי וְכוּ, סִימָן שְׁאֵנִי מְקַרֵּב לְצְדִיק אֲמֵתִי, כִּי בְּרַגְעַ שְׁאָדָם מִתְבַּיֵּשׁ, וְנוֹפְלֵת עָלָיו בּוֹשָׁה, נִכְנָסֵת בּוֹ תְּשׁוּקָה לְרֵאוֹת אֶת הַשְּׁכִינָה, לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִזְהַ זוֹכִים עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת.

וְהִנֵּה חֲמַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּדוֹר הָעָרוּם הַזֶּה, שֶׁהוּא דוֹר אֲחֵרוֹן שֶׁל הַגְּלוּת, וְדוֹר רֵאשׁוֹן שֶׁל הַגְּאֻלָּה, וְשֶׁלַח לָנוּ אֶת רַבֵּנוּ ו"ל מִתְנַה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. כִּי רַבֵּנוּ ו"ל אֲיִנְנוּ מְצַמְצָם בְּשׁוֹם מְקוֹם, רַבֵּנוּ ו"ל נִמְצָא רַק בְּמְקוֹם שְׁמִדְבָרִים מְמַנּוּ. רַבֵּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ סוֹדוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יְדֵי הַקְּדָמוֹתֵינוּ יְכוּלִים לְהַבִּין בְּכָל חֲכָמַת הַתּוֹרָה: מְקַרָּא, מְשַׁנָּה, גְּמַרָּא, מְדַרְשׁ, הִלְכוֹת וְאֲגָדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפְתוֹת, נִגְלָה וְנִסְתָּר. רַבֵּנוּ ו"ל הִחְדִּיר בָּנוּ אֶת הַתְּקִנָּה,

שְׁאֶפְלוּ מִי שֶׁעָשָׂה מַעֲשִׂים הַכִּי מְגַנְנִים, יְכוּל לַחְזֹר בַּתְּשׁוּבָה, רַבְּנוּ
 ז"ל הוֹרִיד מֵאֲתָנּוּ אֶת הַיְאוּשׁ וְהַדְּפָאוֹן.

מִי גָלָה וּפְרָסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל? מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שְׂיוֹם הַהֵלוּאָ
 שְׁלוֹ הוּא בַּעֲשָׂרָה בְּטַבַּת, וְהַתְּעַבְרָה בּוֹ הַנְּשָׂמָה שֶׁל עֲזָרָא הַסּוֹפֵר.
 וְלִכְן קָדָם שְׁנִסְתַּלַּק אָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: עֲזָרָא הַסּוֹפֵר הוֹלֵךְ לְהַסְתַּלַּק,
 וְאֲנִי מְגַלֶּה לָכֵם, שְׁטָרִיף פְּסוּל — סְפָרֵי חִיצוֹנִים, סְפָרֵי מִינִים
 וְאִפִּיקוֹרְסִים, הוֹלְכִים לְהַתְּפַשֵּׁט בְּעוֹלָם, אָבֵל אֲנִי מִבְּטִיחְכֶם, שְׂדֵף
 אַחַד מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יִהְיֶה תִקּוּן עַל הַכֹּל. וְהִרְבָּה לְדַבֵּר כָּל הַשְּׁבוּעַ
 לְפָנָי הַהַסְתַּלְקוֹת שְׁלוֹ מִמַּעַלַת הַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְאָמַר:
 תִּשְׁתַּדְּלוּ שְׂיִהְיֶה יְפוּצוֹ מִעֵינֹתַיִךְ חוּצָה. מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְסַר נַפְשׁוֹ
 כָּל יְמֵי חַיָּיו רַק עַל נִקְדָּה אַחַת — אֵיךְ יְכוּלִים לְגַלוֹת אֶת הָאוֹר
 הַגָּנוּז הַזֶּה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל כְּשֶׁנִּסְעַ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 וּמְסוֹבֵב כָּל הַסְּבוֹת סַבֵּב, שֶׁעָבַר דֶּרֶךְ מְצָרִים, כִּי כִּף הַפְּלִיגָה הָאֲנִיָּה,
 וְגָדַל הַצַּעַר שֶׁהָיָה לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁהֲצָרָךְ לִירֵד לְמְצָרִים — אֵין
 לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלָל, וְאָמַר: הַרְגַּשְׁתִּי כְּאִלוֹ אֲנִי דוֹרֵךְ עַל קוֹצִים. כִּי
 בְּמָקוֹם שֶׁהַתּוֹרָה הִקְדוּשָׁה אָמְרָה (שְׁמוֹת יד, יג): לֹא תִשׁוּבוּ לְמְצָרִים,
 אֲזִי כִּי־צַד אֲנִי דוֹרֵךְ כִּף רַגְלֵי שָׁם?! וּמֵאַחַר שֶׁהָיָה אָנוּס לְהִיּוֹת שָׁם,
 מָה עָשָׂה? הָיָו בְּמִזְדוּתוֹ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמְכַר שָׁם שְׁנֵי "לְקוּטֵי-
 מוֹהֲרַנְ"ן" וּשְׁלֹשָׁה "סְפָרֵי-הַמִּדּוֹת", וְאָמַר אֲזִי: "הַחִילוֹתַי לְרַקֵּד, כִּי אִם
 אֲנִי כָּבַר בְּמְצָרִים, שֶׁאֲסוּר לִירֵד לְשָׁם, כִּי כִּף צְיוֹתָה הַתּוֹרָה הִקְדוּשָׁה,
 וְהַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לִי — אֵין לְתֹאֵר כָּלָל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם פֶּה מְצַאֲתִי
 יְהוּדִים, וְהִשְׁאַרְתִּי לָהֶם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל", וּבְזֶה שָׂמַח מְאֹד, וְהַחֵל
 לְרַקֵּד מְרַב שְׂמִחָה. זֹו נִקְרָאת מְסִירוֹת נַפְשׁ בְּשִׁבְלֵי רַבְּנוּ ז"ל!

תִּתְּאוּרוּ לְעֲצָמְכֶם מַה זֶה לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, הֲלֹא מְלִיוֹנִים
 מֵאַחֲיֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינָם יוֹדְעִים מַה זֶה "שְׂמַע יִשְׂרָאֵל הַנּוֹי"ה
 אֱלֹקֵינוּ הַנּוֹי"ה אַחַד". "אֲבָדָה הָאֲמוּנָה וְנִכְרְתָה מִפִּיהֶם", הֲלֹא בְּכָל
 יוֹם יוֹצֵא מִחֲדָשׁ הַשְּׁטָרִיף פְּסוּל, וְהוּא מְלֵא כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת,
 נֶאֱוָף וְזֵהוּם, כָּל מִינֵי זָבָל וְלִכְלוּךְ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲבוּדָה
 נְרָה כו:): שְׂאֲנֵי מִינּוֹת דְּמִשְׁכָּא, כְּלָם נִמְשָׁכִים אַחַר מִינּוֹת
 וְאִפִּיקוֹרְסוֹת. וּבַפְּרָט עֲרִיּוֹת, שֶׁנִּפְשׁוּ שֶׁל אָדָם מִחֲמַדְתָּן (חֲגִיגָה יא:);

ובזה מלאו את כל העולם כלו, עד שהדעת והמח של האנשים מלא נאוף, ומהרהרים רק מזבל ולכלוף, כי מי חושב מהקדוש-ברוך הוא?! מי מתישב לדקה: "רגע, יש אלקים חיים ומלך עולם", עד שמרב דבקות הוא נושק את הרוחניות אלקות, שנה נקרא זוג הנשיקין, ומקיים (שיר השירים א, ב): "וישקהו מנשיקות פיהו", שמרב דבקות אדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ולמדוהו זה רוצה רבנו ז"ל להביאנו. ומי גלה ומי פרסם את רבנו ז"ל? מוהרנ"ת ז"ל! ולכן לא בחנם שומר: עזרא הסופר עומד להסתלק, וספרי פסול עומדים להתפשט בעולם, אבל אני מקנה, שעלה אחד מספרי רבנו ז"ל, יהיה תקון על הכל!

ולכן עלינו לקבל על עצמנו לקרב את אחינו ואחיותינו וילדינו, ואפלו את ההורים והשכנים, הקרובים והידידים, ולגלות להם את אמתת מציאותו יתברך, תמיד לדבר רק מהקדוש-ברוך-הוא ולא מדבורים אחרים.

ולכן כשאדם חטא, ורוצה עכשו לתקן, מהו התקון שלו? לילך לקרב רחוקים. רבנו ז"ל אומר (ספר-המדות, אות נאוף, סימן מא): תקון להוצאת זרע לבטלה, שישתדל להחזיר בני-אדם בתשובה. מי יכול לומר שהוא נקי מזה? פתוב ב"ראשית חכמה" (שער הקדשה, פרק ב), שבדורותינו אלו אין רוק אחד שיהיה נקי מזה. ואם אמר זאת לפני ארבע-מאות וחמשים שנה, מה נאמר ומה נדבר ומה נצטרך בדור הזה? מי יכול להתפאר שהוא נקי מפגם הברית? מחפשים תקונים לחטאים, אומר רבנו ז"ל: התקון — שישתדל להחזיר בני-אדם בתשובה. חכמינו הקדושים אומרים (קהלת רבה, פרשה ד, סימן ז'): בשעה שהולך אדם לעבר עברה, אינו רואה שיש לו בן שימות בעוונותיו, ויש לו אח שיתביש ממנו. כלנו חטאנו ופשענו, ועלינו לשוב בתשובה, וכיצד? על-ידי שנפיץ אור רבנו ז"ל, ולא עושים בזה טובה לאף אחד רק לנשמתנו.

ולכן לא בחנם שנסתלק מוהרנ"ת ז"ל בעשרה בטבת, כי היתה בו נשמת עזרא הסופר, וכמו שעל עזרא הסופר נאמר: אלמלא

קָדְמוֹ מֹשֶׁה הָיָה רְאוּי שְׁתַּנְתֵּן הַתּוֹרָה עַל יָדוֹ. כִּן מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שְׂרַבְנוּ ז"ל צָרְפוֹ לְעַצְמוֹ וְאָמַר: מִמְּנֵי אַף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ רַק נִתָּן, וְנִפְתְּלֵי מַעַט.

וְלִכֵּן לָנוּ זֶה זְכוּת גְּדוּלָה מְאֹד, שְׂזַכֵּינוּ בְּתַקְּףָהּ הַגְּלוּת, בְּתַקְּףָהּ הַצָּרוּת וְהַיְסוּרוֹת, בְּתַקְּףָהּ הַיְרִידוּת וְהַנְּפִילוּת וְהַלְכָלוֹף שְׁלָנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל. אֲבָל צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה רַחֲמִים שְׁלֵא נִטְעָה אֶת עַצְמָנוּ. כִּי גַם אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים לְהִטְעוֹת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד, זֶה יֹאמַר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה יֹאמַר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְכִן מוֹלִיכִים שׁוֹלֵל בְּנֵי-אָדָם. מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, רֵאשׁ חֲדָשׁ, הַלְכָה ז'), שֶׁזֶּה הַגְּלוּת הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, שְׁלֵא יוֹדְעִים לְתַת לְעַצְמוֹ עֲצָה, לֹא יוֹדְעִים הֵיכֵן אֶהְרֵן שְׂרוּי, לֹא יוֹדְעִים הֵיכֵן מֹשֶׁה שְׂרוּי, שֶׁזֶּה הָיָה פָּגַם הַשְּׂבָטִים שֶׁמְכָרוּ אֶת יוֹסֵף, כִּי חָשְׁבוּ שְׂיוּסֵף סָר מֵהַדָּרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וְאִם בְּאֲרָזִים נִפְלָה שְׁלֵהֶבֶת, מֵהַ יֹאמְרוּ אֲזוֹבֵי הַקִּיר? ! שְׂבָטֵי יֵה הַתְּלַבְּשׁוּ בְּיַחַד עַל יוֹסֵף, כֵּלָם הָיוּ צַדִּיקִים, אֲבָל יוֹסֵף הָיָה צַדִּיק כְּזֶה שְׁעָלָה עַל כֵּלָם.

וְיֵמָּה הוּא גָּלָה לָהֶם? כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לו, ז): "וַהֲנִיחָה אֲנִיחֵנוּ מֵאֱלֹמִים אֱלֹמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה, וַהֲנִיחָה קָמָה אֱלֹמֵתֵי וְגַם נִצְבָּה, וַהֲנִיחָה תְּסַבִּינָה אֱלֹמֵתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶינן לְאֱלֹמֵתֵי", מִסְּבִיר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שְׁחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְרוּשְׁלָמִי רֵאשׁ הַשָּׁנָה, דָּף יז): דְּבַרֵי תוֹרָה — עֲשִׂירִים בְּמָקוֹם אֶחָד, וְעֵנִיִּים בְּמָקוֹם אֲחֵר; כֵּלָם מְחַדְּשִׁים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְצָרִיכִים אֶת כֵּל הַסְּפָרִים. אֲבָל סְפָרֵי הַצַּדִּיק הֵם סְפָרִים כְּאֵלוֹ — "וַהֲנִיחָה קָמָה אֱלֹמֵתֵי", שְׁמַגְבִּיָּהִים אוֹתָנוּ, מוֹרִים לָנוּ דָרֶךְ אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּמַצָּבִים הַכִּי קָשִׁים, הַצַּדִּיק מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְחַתֵּן אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים שְׁלֵא יָבוֹאוּ לִידֵי עֲבָרוֹת, שֶׁזֶּה הֵיטָב אַחַת מִגְּזֵרוֹת יוֹן — לְבַטֵּל מִצְוֹת מִיָּלָה, לְבַטֵּל טְהוֹרַת הַמִּשְׁפָּחָה. כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מִפְּחַד שֶׁיְהִיּוּ יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים, וּמִמִּילָא תִרְגְּמוּ אֶת הַתּוֹרָה יוֹנִית, לְהוֹרוֹת שֶׁזֶּה חֻכְמָה יוֹנִית, לְהַבְדִּיל, וְגַם לָהֶם יֵשׁ רַע-בְּנִים, חֻכְמֵי יוֹן, שֶׁהוֹלְכִים בְּבִגְדֵי שְׁחוּרִים, בְּזַקְנִים לְבָנִים, גַּם לָהֶם יֵשׁ זְקֵנִים, זְקֵנֵי יוֹן. וְכֵל זֶה הַעֲקָר לְכַסוֹת וּלְהַעֲלִים אֶת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הַמְּגַלָּה אֶת הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכֵל הָעוֹלָם כֵּלוֹ, הוּא

השליט והמשביר לְכָל עַמֵי הָאָרֶץ. וְלִכְּנֵן הֵם לֹא נָחוּ וְלֹא שָׁקְטוּ עַד שֶׁמָּכְרוּ אֶת יוֹסֵף, וְעַד שֶׁהֶעֱלִילוּ עָלָיו מֵה שֶׁהֶעֱלִילוּ, וְעַד שֶׁהִכְנִיסוּהוּ בְּבֵית-סֵהֶר. הָאֵם הַסְּפוּר הַזֶּה אֵינוֹ מְכַר לָכֶם, אֲשֶׁר בְּכָל יוֹר וְדוֹר הַהִסְטוֹרִיָּה חוֹזֶרֶת, וְקָמִים חֶבֶר מְרַעִים, אֲנָשֵׁי בְּלִיעַל עַל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וּמְבַזִּים וּמְחַרְפִּים אוֹתוֹ, וְאֵף מוֹסְרִים אוֹתוֹ בְּמִסִּירוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלִכְּנֵן דִּיקָא בְּיוֹם עֲשָׂרָה בְּטַבַּת, עֲלִינוּ לְחֹזֵר בְּתִשְׁבָּה שְׁלֵמָה.

וּחְכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים תִּקְּנוּ בְּרָכָה חֲדָשָׁה: "וְלִמְלֹשִׁינִים אֵל תְּהִי תִקְוָה, וְכָל הַמִּינִים כְּרָגַע יֵאבְדוּ, וְכָל אוֹיְבֵי עַמְּךָ מִהֲרָה יִכְרְתוּ, וּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה מִהֲרָה תִּעַקֵּר וּתִשְׁבֹּר" וְגו', אֶת הַבְּרָכָה הַזֹּאת תִּקְּן שְׁמוּאֵל הַקָּטָן, וְאוֹמֵר הַרְמַב"ם, שֶׁהָיוּ אֲזַי מִינִים וְאִפִּיקוֹרְסִים, שֶׁהִחְדִּירוּ כְּפִירוֹת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְהוֹרוֹת שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵל עַל-פִּי טָבַע, מִקְרָה וּמִזֵּל, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶתְּהָ מִיֵּאֵשׁ, אֵין לָךְ מִזֵּל, אֶתְּהָ אָבוּד לְגַמְרִי, אֶתְּהָ רְוָקִים — אֵף פֶּעַם לֹא תִתְחַתְּנוּ, הַתְּחַתְּנָתְם וְאֵין לָכֶם שְׁלוֹם-בַּיִת — תִּתְגַּרְשׁוּ, אֵין לָכֶם יְלָדִים — זֶה הַבְּעֵיָה שְׁלָכֶם, אֵין פְּרֻנְסָה — אֵין עֲצָה לָזֶה. אֲבָל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בָּא וְעוֹקֵר אֶת הַיְּאוֹשׁ מֵעַם יִשְׂרָאֵל, אֵין טָבַע, מִקְרָה וּמִזֵּל, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי שְׂבָאִים אֵלָיו בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּגִים, יְכוּלִים לְפַעַל יְשׁוּעוֹת. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח): אֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל, אֵין מִשְׁגַּ כְּזֶה לְהַתִּיאֵשׁ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וּבִלְעָדָיו אֵין נִמְצָא. אֲסוּר לְאַבֵּד תִּקְוָה אֲפֵלוּ בַּמְצָבִים הַכֵּי גְרוּעִים. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט), שֶׁהַצַּדִּיק הוּא הַשְּׂדֵכָן, וְיְכוּל לְחַתֵּן אֶת כָּל הַרְוָקִים וְהַרְוָקוֹת, רַבְּנוּ ז"ל שָׂאֵל בְּשָׂמִים: מֵה תִתְּהִי הַפְּרֻנְסָה שְׁלִי? וְאָמְרוּ לוֹ: הַפְּרֻנְסָה שְׁלָךְ שֶׁתִּתְּהִי שְׂדֵכָן (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן פד). רַבְּנוּ ז"ל עוֹשֶׂה שְׁלוֹם-בַּיִת, מִחֶבֶר שְׁנֵי הַפְּכִים יַחַד. רַבְּנוּ ז"ל נִגְדַּ גְרוּשִׁין, רַבְּנוּ ז"ל פּוֹקֵד עֲקָרוֹת, כְּמוּבָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, מִתִּיר אֲסוּרִים, פּוֹקֵחַ אֲלָמִים; כִּי לְפָנָי שְׂאָדָם מִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל אֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵה זֶה לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵף כְּרָגַע שֶׁשׁוֹמֵעַ אֶת תּוֹרַת הַצַּדִּיק, הוּא מִתְחִיל לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיזָה תַעֲנוּג הוּא

זֶה — לִילֵךְ בַּחוּץ בְּאוֹר הַצַּח, וּבֵין כֶּף לְדָבָר וְלְשִׁיחַ בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֹו.

בְּרַבַּת הַמִּינִים נִתְקַנָּה בְּדוֹרוֹת הַיּוֹנִים, וְעַד דּוֹרוֹתֵינוּ אֵלֹו יֵשׁ מִינִים וְאַפִּיקוֹרְסִים, שֶׁהֵם אוֹיְבֵי עַם יִשְׂרָאֵל. וּמֵהוּ הַלְשׁוֹן: "וְלַמְלָשִׁינִים אֵל תְּהִי תִקְוָה", כִּי בְּאַמַּת יִשְׁשָׁן נִסְחָאוֹת שׁוֹנוֹת, בְּחֻלְקָן כְּתוּב רַק "הַמִּינִים וְהַזְדִּים", בְּחֻלְקָן מוֹסִיפִים: "הַאֲפִיקוֹרְסִים", וּבְרַב הַסְדּוּרִים כְּתוּבָה הַמְלָה הַזֹּו: "וְלַמְלָשִׁינִים"; כִּי כִּיּוֹן שְׂאָדָם מִתִּיר עֲצָמוֹ לְהַלְשִׁין עַל הַזּוֹלָת, הוּא בְּעֲצָמוֹ מִיֵּן וְאַפִּיקוֹרְס, מִסִּית וּמִדִּיחַ, שְׂאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּפִרְצוּפוֹ, וְאַסוּר לְלַמֵּד זְכוֹת עָלָיו, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן פַּח): אֵינן מְלַמְּדִים זְכוֹת עַל הַמִּסִּית; רַבְנֵנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֻלְק א', סִימָן רַפּב), שְׂצָרִיכִים לְדוֹן לְכַף זְכוֹת אֶת כָּלֵם, וְאַפְלוֹ רִשְׁע גָּמוּר, אֲבָל לֹא אֶת הַמִּסִּית, כִּי מִי שֶׁמִּסִּית נִגְדַּד הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְהַצְדִּיק, עָלָיו נֶאֱמַר: "וְלַמְלָשִׁינִים אֵל תְּהִי תִקְוָה [לְחַיּוֹת]", מְקַדָּם אוֹ אַחֲר־כֶּף יֵצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם.

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה דִּיקָא בְּעֲשָׂרָה בְּטַבַּת, עַל שְׁהִיּוֹנִים תִּרְגָּמוֹ הַתּוֹרָה בִּיּוֹנִית, וְעַל שְׂעוֹרָא הַסּוֹפֵר נִסְתַּלַּק, וְאֵינן עוֹסְקִים מִסְפִּיק בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֻכְמָה חוּצָה, בְּשַׁעָה שְׁמַלְיוֹנִים מֵאַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זְקוּקִים לְעוֹרָה מִיַּדִּית.

סִפְר לִי אַבְרָהָ, שֶׁהַצָּרֵךְ לְנִסְעַ לְהוֹדוֹ בַּמְזַרְח הַרְחוּק, כְּדִי לְהַצִּיל אֶת אַחִיו, שֶׁהִיָּה תִשְׁעִים אַחוֹז מִסְמָם בְּלִי חַיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַל סֵף הַמָּוֹת. וּכְשֶׁשְׂאֲלָנִי אִם יִנְסַע, אֶמְרָתִי לוֹ: בְּנִדְאֵי, הֲרִי זֹו הַצִּלָּת נִפְשׁוֹת מִמָּשׁ, וְזֶה אַחֲרֵי, תִטּוּס תִּכְף-וּמְיָד, אֲבָל בְּתַנְאֵי שְׁתַּקַּח עִמָּךְ שֶׁק שֶׁל קוֹנְטְרַסִים. וְקִיָּם וְנִסְעַ. וְסִפְר לִי אַחֲר־כֶּף, שְׂמַצָּא שָׁם אֲלִפֵי בְנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל מִסְמָמִים, שְׂאֵינָם יוֹדְעִים מְאוּם מַחֲיִיָּהֶם, וְהַפִּיץ בִּינֵיהֶם אֶת הַחוּבְרוֹת וְהַקּוֹנְטְרַסִים. וְאֵיזוֹ שְׁמַחָה הִיָּתָה לָהֶם, וְנִפְשָׁם צָמְאָה לְעוֹד וְעוֹד, וְתוֹךְ זְמַן קָצֵר הַכֵּל אֶזֶל לוֹ, וְהַצְטַעַר שֶׁלֹא לְקַח כְּמָה אֲלִפִים, וְכֵן זָכָה לְהַחְזִיר אֶת אַחֲיו לְמוֹטָב.

אֲנוּ נִמְצָאִים בְּמַצָּב כְּזֶה, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל צְמָאִים וּרְעֵבִים, לֹא

לְלַחֵם וְלֹא לִמְיָם, כִּי אִם לְדַבֵּר ה'. לָמָּה שָׁלֹא תִצְאוּ בְמַרְץ גְּדוֹל
 לְהַפְיִץ אֶת אוֹר רַבְנוּ ו"ל? ! לָמָּה לֹא תַעֲזְרוּ, שְׂנוּכָה לְהַדְפִּיס אֶת
 כָּל הַסְּפָרִים, יִשְׁנֵם הַרְבֵּה סְפָרִים בְּכַתֵּב יָד.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, יֵשׁ לָנוּ קֶרֶן
 הַדְּפֻסֶת סְפָרֵי רַבְנוּ ו"ל "הֵיכַל-הַקֶּדֶשׁ", שֶׁעֲשָׂרִים שָׁנָה אָנוּ מְדַפְּסִים,
 עַל-כֵּן שָׂאֵף אֶחָד לֹא יָבוֹא וַיַּחְתֵּר תַּחְתָּנוּ, וַיִּרְצֶה לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ, כִּי
 לֹא יוֹעִיל לוֹ כָּלֵל, אֲלֹא יִשְׁבֵּר קֶדֶם. וְהָרִי זֶה כְּדִגְמַת אָדָם הַמְּכַנִּים
 מַקְלוֹת בְּגִלְגָּלֵי מְכוֹנֵיתוֹ. וּמִי יִתֵּן, שְׁלֹכַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תִּהְיֶה
 קַפַּת צְדָקָה שֶׁל קֶרֶן הַדְּפֻסָּה, וַיְכַנִּים בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת, וּפְרוּטָה
 לְפְרוּטָה מְצֻטְרָפֶת לְחֶשְׁבוֹן גְּדוֹל, וַיִּהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּהַצְלַת נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וּכְשֶׁבֵא יָבוֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, יוּכַל לְהַתְּפָאֵר: אֵלּוּ עֲזָרוּ לִי
 בְּבִיאָתִי וּבַהֲתַגְלוֹתַי. וְלִכֵּן נִהְיֶה אָנוּ הַשְּׁלִיחִים הַלְלוּ. מְסַכְּנִים בְּנֵי
 וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל, הַמְּסַתּוֹבְבִים לְאֲלֵפִים וְלַרְבָּבוֹת, הֵם רוֹצִים מַשְׁהוּ,
 נַשְׁמָתָם צוֹעֶקֶת וְאֵין נוֹתְנִים לָהֶם. כֹּאוּ נִפְיִץ לְכֹלֵם אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים
 וְהַחוֹבְרוֹת, שְׂזָה עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת.

דִּיקָא אַחַר יוֹם הַהַלּוּלָא שֶׁל מוֹהֲרֵנוּ ת' ו"ל, שָׂאֵמַר: עֲזָרָא
 הַסּוֹפֵר יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם, וּטְרִיף פָּסוּל מִתְּגַבֵּר, אֵלּוּ סְפָרֵי כְּפִירוֹת
 וְנִאוּף, אֲבָל אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁעֲלֶה אֶחָד מִסְּפָרֵי רַבְנוּ ו"ל יִהְיֶה תִקּוֹן לְכָל.
 בֹּאוּ וְנִרְאֶה, שְׂיִהְיֶה לָנוּ חֵלֶק בְּזֶה, בֹּאוּ נִרְאֶה שֶׁהַחוּמָה סְבִיבֵנוּ לֹא
 תִּהְיֶה בְּמַצוֹר, לֹא נִתֵּן שְׁמִבְחוּץ יִשְׁבְּרוּ אוֹתָנוּ, מְכַל מְקַרָּה שְׁקוֹרָה,
 עֲלֵינוּ לְלַמֵּד מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל — אִם לְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ כֶּף, לְעוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ
 — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, שְׂיִהְיֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ (עֵין בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה
 סה, סִימָן כב). זֶה צְרִיף לְהַכְנִיס בְּנוֹ יוֹתֵר הַתְּעוֹרְרוֹת, יוֹתֵר הַתְּחַזְּקוֹת
 בְּאַמוּנַת חֻכְמִים. זֶה צְרִיף לְהַכְנִיס בְּנוֹ יוֹתֵר תִּקְנוֹת הַחַיִּים, יוֹתֵר
 שְׂמִחַת הַחַיִּים, מַה הַצְּדִיק רוֹצֶה מֵאֲתָנוּ? הוּא חִפֵּץ לְשַׂמַּח אוֹתָנוּ,
 לְנַחֵם אוֹתָנוּ, מְגַלֶּה לָנוּ אֶת הַרְחֻמְנוּת שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (תְּנָא דְבֵי אֱלֵהוּ רַבָּה, פְּרָק ד'): אִם אָדָם
 עוֹבֵר עַבְרָה לְפָנָי, אֲמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אִם חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה,
 אֵין אֲנִי זוֹכֵר לוֹ אֶפְלוּ מְקַצֵּת עוֹנוֹתָיו. הֵיכֵן מוֹצֵאִים דְּבַר כְּזֶה,

שֶׁהַצְדִּיק מוֹרִיד אֶת רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ! חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (שם, פָּרָק ו'): אִמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶפְלוּ יַעֲשֶׂה אָדָם מֵאֵה עֲבֹרוֹת זֶה לְמַעַלְהָ מִזֶּה, וַיִּחְזַר וַיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, וַיִּשְׁפֵּל עֲצָמוֹ לָאָרֶץ, הֲרִי אָנִי מִקְבְּלוֹ בְּתְשׁוּבָה. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲפִץ חֶסֶד וְרוּצָה בְּתְשׁוּבָתָנוּ.

מֵהִי חֲזָרָה בְּתְשׁוּבָה? אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן לה): לְזֶרֶק עֲצָמָנוּ חֲזָרָה לְהִכָּן שְׂבָאֵנוּ — מִהַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחִיל רַק לְחֹשֵׁב טוֹב, הִנֵּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אֶתְּנוּ, עִמָּנוּ וְאֶצְלָנוּ, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת חֶסֶד זֶה לְזֶה, יְהוּדִים צָרִיכִים לַעֲזֹר אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וְזֶה סִימָן שֶׁהֵם יְהוּדִים. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בִּיצָה לב): כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת וּמְרַחֵם עַל הַזּוֹלָת, מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מְזַרְעוֹ שֶׁל אֲבֵרָהֶם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, וְכָל מִי שֶׁאִינוּ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁאִינוּ מְזַרְעֵי הָאֲבוֹת הַקְדוּשִׁים; כִּי זֶה סִימָן שֶׁל יְהוּדֵי טְהוֹר — שְׂאוֹהֵב יְהוּדֵי אַחֵר, וְרוּצָה רַק לַעֲזֹרוֹ.

רְאוּ לַעֲקֹר מֵאַתְּכֶם אֶת הַשְּׂנֵאת חַנָּם, וְלִהְתְּחִיל לְאַהֲבֵךְ זֶה אֶת זֶה, וְלַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד זֶה עִם זֶה. כָּל הַטְּמָאָה שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, זֶה רַק 'הַפֶּרֶד וּמִשְׁל', לְהַפְרִיד בֵּין נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְמִשְׁל עֲלֵיהֶן. וְזֶה הֵיךְ חֲטָא הַנְּחָשׁ הַקְדָּמוֹנִי, שֶׁפָּתוּב בַּזֵּהָר (חֵלֶק רסג): שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם רָכַב עַל הַנְּחָשׁ, וְכֵן פָּתָה אֶת חוּהָ, וְהִיא הִכְשִׁילָהּ אֶת בַּעֲלָהּ. וּמִי יִתְקַן אֶת זֹאת? מְשִׁיחַ. וְלִכֵּן מְשִׁיחַ עוֹלָה כַּמְסֻפֵּר נַח"שׁ, כִּי רַק הוּא יַעֲקֹר אֶת הַנְּחָשׁ עִם הַס"מ שְׂרוּכָב עָלָיו.

וְלִכֵּן בָּאוּ כָּלֵנוּ נִקְבָּל עַל עֲצָמָנוּ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּצוּתָא, וְנִרְאָה שֶׁאֵנוּ מֵאַמִּינִים רַק בּוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי כֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת נח): "לֵךְ הַיְי"ה הַמְּמַלְכָה" — זֶה מִלְחָמַת עֲמָלֶךְ; קוּמוּ עִתָּהּ וְנֹאמַר בְּכּוֹנֵה גְדוּלָהּ: "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל הַיְי"ה אֱלֹהֵינוּ הַיְי"ה אֶחָד", "ה' מִלֵּךְ, ה' מִלֵּךְ, ה' מִלֵּךְ לְעוֹלָם וָעֶד", "ה' הוּא הָאֱלֹהִים". וּבְזִכּוֹת זֶה שֶׁקִּבְּלָנוּ עָלֵינוּ יְחוּד הַבוּרָא יִתְבַּרַךְ שָׁמוּ, שֶׁאֵנוּ מֵאַמִּינִים רַק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזִכּוֹת זֶה נֶעֱקַר אֶת הַרְעַ שֵׁישׁ בְּקִרְבָּנוּ, וְנִקְבָּל עַל עֲצָמָנוּ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד וְצְדָקָה זֶה עִם זֶה, לַעֲזֹר לְכֻלָּם, לְסַיֵּעַ לְאֱלֻמְנוֹת וִיתוּמִים, אֲשֶׁר לְדָאֲבוּנָנוּ הָרַב, יִשְׁנֵם עֲכָשׁוּ

כָּל-כֶּף הַרְבֵּה סְפוּרִים מְזַעְזָעִים, אֲנָשִׁים צְעִירִים, נָשִׁים צְעִירוֹת נִכְחָדוּ מֵהָעוֹלָם בְּאֶפֶן טְרָאגִי, וְהוֹתִירוּ יְתוּמִים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָבִי יְתוּמִים, וְאִם אָנוּ עוֹזְרִים לִיתוּמִים אֱלוֹ, כְּכִיכּוֹל אָנוּ עוֹזְרִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבִנְדָאִי הוּא יִתְבַּרֵךְ אֵינּוּ צָרִיךְ לְעֲזָרְתָנוּ, אֲלֵא זֶה הַטַּעַם שֶׁצָּנְנוּ הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ בְּמִצְוֹת צְדָקָה, שֶׁהֵלֵא אֵינְנוּ צָרִיךְ אֶת הַצְּדָקָה שֶׁלָּנוּ, וְיִכּוֹל לְפָרְנֵס אֶת כָּל הָעֲנִיִּים בְּלַעֲדָנוּ, אֲלֵא רָצָה לְזַכּוֹתָנוּ, שֶׁגַּם לָנוּ תִּהְיֶה מִדַּת הַרְחֻמְנוּת, גַּם לָנוּ תִּהְיֶה מִדַּת הָאֲהָבָה, שֶׁגַּם לָנוּ תִּהְיֶה מִדַּת הַחֶסֶד, אֲשֶׁר אֱלוֹ הַמִּדּוֹת הֵכִי יְפוֹת: אֲהָבָה, חֶסֶד, רְחֻמְנוּת, שֶׁאֶפְלוּ אָדָם כָּבֵר נִפְל לְמָקוֹם שֶׁנִּפְל, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֱלוֹ הוּא אַחֵר, כִּי לְעֵתִים אָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וְנִדְמָה לוֹ: "אֲנִי כָּבֵר לֹא מֵה שְׁהֵיִיתִי, אֲנִי אַחֵר לְגַמְרִי". נִדְמָה לוֹ שֶׁאֵין לוֹ תִּקְוָה, וּמִדּוּעַ? אֲנִי 'אַחֵר', זֶה כָּבֵר לֹא אֲנִי. עַל זֶה הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה אוֹמְרַת (שְׁמוֹת לז, יד): "כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר", אֵל תִּשְׁתַּחֲוֶה לְאֵלֶיךָ בְּאֶמְרֶךָ: "אֲנִי 'אַחֵר'", וּכְאֱלוֹ אֵין לָךְ כָּבֵר תִּקְנָה. שֶׁהֵלֵא מְצִינוּ בְּמִצְוַע שְׁפָתוֹב (וַיִּקְרָא יד, מב): "וְלִקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרוֹת וְגו', וְעַפְרֵ אַחֵר יִקַּח"; בְּאֶמַת נִפְלֵת הֵיכָן שֶׁנִּפְלֵת, אֲבָל רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֲלֵק א', סִימָן ג'), שֶׁדוֹד הַמְּלֶךְ הָיָה לוֹ כַּח כְּזֶה, שֶׁאֶפְלוּ אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ אַחוֹרֵי הַקְדוּשָׁה, יְכוֹל הָיָה לְהַחְזִיר אֶת כָּלֵם בְּתִשׁוּבָה. וְלִכֵּן לֹא בְּחֻנָּם שֶׁהָיָה כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִחֲלָקַת עַל דּוֹד הַמְּלֶךְ, עַד שֶׁבָּנוּ קָם עָלָיו, אֲשֶׁתּוֹ קָמָה עָלָיו, וְאֲנָשִׁים הֵכִי קְרוּבִים קָמוּ כְּנִגְדּוֹ, וְאָף-עַל-פִּי-כֵן דּוֹד הַמְּלֶךְ הָיָה לוֹ כַּח כְּזֶה "מֵאַחֵר עָלוֹת", אֲפֵלוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ מֵאַחוֹר — הִשִּׁיבֵם. וּמֵה זֶה אַח"ר? שֶׁלֵּשׁ תִּבּוֹת: אֲהָבָה, חֶסֶד, רְחֻמְנוּת. בְּזֶה שֶׁאֲנַחְנוּ נִתְחִיל לְאָהֵב אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, בְּזֶה שֶׁנַּעֲשֶׂה חֶסֶד זֶה עִם זֶה, בְּזֶה שֶׁנִּרְחַם עַל הַזּוֹלָת, אֲפֵלוּ שֶׁיְהִיָּה כָּבֵר אַח"ר, שֶׁאֵין מִכִּירִים אוֹתוֹ, כִּי נִפְל בְּעוֹנוֹת חֲמוּרִים, שֶׁפָּנְיוּ נִשְׁחָרוּ כְּשׁוֹלֵי הַקְדוּרָה, אֲבָל אִם הוֹלְכִים בְּמִדַּת הָאֲהָבָה, בְּמִדַּת הַחֶסֶד, בְּמִדַּת הַרְחֻמְנוּת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא אוֹתָנוּ קְדִימָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שֶׁנִּזְכֶּה כָּלָנוּ יַחַד לְרַחֵם אֶחָד עַל הַשְּׁנִי, וְלְאָהֵב זֶה אֶת זֶה, כִּי כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הֵם בְּנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "בְּנִים אִתָּם לְהַנְיִי"ה אֱלֹקֵיכֶם" (דְּבָרִים יד, א).

וְלִכְּנֹן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בְּאוֹ
וְנִרְאָה עֲכָשׁוּ אֶת טֹהַר לְבַבְנוּ, וְנַעֲזֹר אֶחָד לְשָׁנֵי. וּמִי עוֹד לְמַד לְקַח
כְּמוֹנֵי, אֲשֶׁר לְצַעְרֵי הָרֵב, אֲנִי יְכוֹל לֹאמַר מֶה שֶׁאָמַר יְרֵמְיָה (אֵיכָה ג):
"אֲנִי הִגְבַּר רָאָה עָנִי בְּשִׁבְטֵי עֲבָרְתוֹ, אוֹתִי נִהַג וַיִּלְךְ חֶשֶׁךְ וְלֹא אוֹר,
אֶף בִּי יָשָׁב יַהֲפֹךְ יָדוֹ, בִּלְהָ בְּשָׂרֵי וְעוֹרֵי שֶׁבֶר עֲצָמוֹתָיו, בְּמַחְשָׁכִים
הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם וָגוֹ', הַכְּבִיד נִחְשָׁתִי, דָּב אַרְבֵּי הוּא לִי אָרִי
בְּמִסְתָּרִים", הַכְּנִיסוּ אוֹתִי בְּפֶחַ כְּזֹה, שֶׁכָּבֵר עֲשֹׂר שָׁנִים מִפִּילִים אוֹתִי
בְּנִפְיָה אַחַר נִפְיָה, וּמְכַנְיָסִים אוֹתִי בְּעֲשָׂרוֹת אֲלֵפֵי דוֹלָרִים חוֹבוֹת,
וְאֵין אִישׁ שׁוֹאֵל: רַגַע, הֲלֹא צְרִיכִים לְרַחֵם עַל אָדָם זֶה; קְנֻסוֹת עַל
לֹא דָבָר, רַק מִפְּנֵי מַלְשִׁינִים, מְעַלְלֵי שֶׁקֶר, אִינְשֵׁי דֵלָא מְעַלִּי, הֵאֵם
צְרִיכִים לְחַכּוֹת שֶׁאֶפְטֹר מִזֶּה הָעוֹלָם?! הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע הַנִּיחַ
עֲצָמוֹ לְאַרְכוֹ וְלִרְחֻבוֹ הָעֶקֶר לְשֶׁבֶר אוֹתִי, כִּי זֶה לְצַנִּינִים בְּעֵינָיו שֶׁאֲנִי
מִצִּיל אֶת בְּנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל מֵעוֹנוֹת. זֶה לְקוֹצִים בְּעֵינָיו שֶׁאֲנִי
מִפְּרָסֵם וּמַגְלֶה אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ
הַכִּי גְדוּלָה, וּמִרְבֵּה קִדְשָׁה וְטְהָרָה, אֲשֶׁר בְּזֶה אֲנִי הוֹרֵג אוֹתוֹ לְגַמְרֵי,
וְלִכְּנֹן קָם עָלַי בְּמֵלֶא עֲצָמְתוֹ לְבַטְלָנִי, וְהַקִּים עָלַי מִתְּנַגְדִּים אַרוּרִים,
מוֹסְרִים וּמַלְשִׁינִים, שֶׁמְנַסִּים לְאַסְרֵנִי, וְלִהְנִיחַ אֲזִיקִים עַל יָדַי, הָעֶקֶר
שֶׁאֶחָדֵל מֵעַסְקֵי שְׁנֻטְלָתִי עַל עֲצָמֵי — לְגַלּוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְכָל בְּאֵי עוֹלָם! וְזֹאת — עַל-יְדֵי פְּרָסוֹם שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל וּסְפָרְיוֹ
הַקְּדוּשִׁים.

רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חֻכְמִים, וְלִהְיֶהר מְאֹד שְׁלֹא לְפָגֵם בְּפָה,
שְׁלֹא לְדַבֵּר עַל צְדִיקִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא
יֵאבֶה סֶלַח בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן.

וְלִכְּנֹן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בְּאוֹ נִחְזֹר
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, קִבְּלֵנוּ עַל עֲצָמֵנוּ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, קִבְּלֵנוּ עַל
עֲצָמֵנוּ לְהִיטִיב מֵעֲשִׂינוּ, לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, עַל אֶף
הַמְּצָבִים הַקְּשִׁים שֶׁאֲנוּ עוֹבְרִים, וּבִפְרָט מֶה שֶׁאֲנִי עוֹבֵר, אֲשֶׁר רַבְּנוּ
ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסג), שֵׁישׁ אֶחָד שֶׁצְרִיף לְהִיּוֹת
בְּפָה שֶׁל כָּלֵם וְלוֹעֲסִים אוֹתוֹ. יֵשׁ אֲנָשִׁים רְשָׁעִים אַרוּרִים, שֶׁמְדַבְּרִים

עלי רע פֿל היום, ומי הם? אלו אנשים שאני עזרתי להם, וספנתי עצמי בעבורם. והיכן הרחמנות עלי?!

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שגזפה להיות באמת מקרבים לרבנו ז"ל, ונזכר היטב היטב, שפֿל יהודי הוא בן של השם יתברך. והקדוש-ברוך-הוא מנסה אותנו, אם גלף בדרךיו, ובזה נבנה מליצי ישר בשמים.

אנחנו עדין בצל העובר הזה, יכולים לקיים הרבה מצוות. ביום אחד יש עשרים וארבע שעות, פֿל שעה יש בה ששים דקות, פֿל דקה — ששים שניות, תעשו חשבון כמה דקות יש לנו ביום — אָלף ארבע מאות וארבעים. למה לא ננצלים בדברים טובים?! למה לגרם עגמת נפש לצדיק?! למה לגרם פֿאב עמק לצדיק?!

ראו להכניס עמק בלבכם את דברי אלה, ואז טוב לכם פֿל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שגזפה לשמע קול שופרו של מלך המשיח.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' רכג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל פֿלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסיד בֿרסלב", תלמידי "היכל-הקדש", הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

מוהרנ"ת ז"ל בשבועות האחרונים לימי חייו, למד הרבה את המאמר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא, ושם רבנו ז"ל מדבר ממעלת אמונת חכמים, שאדם צריך להיות חזק בזה מאד מאד.

וידוע, שמוהרנ"ת ז"ל נסתלק בערב שבת-קדש, פרשת ויגש

בַּעֲשָׂרָה בְּטַבַּת. וּבִשְׁבוּעוֹת הָאֲחֵרוֹנִים הָיוּ הַפְּרָשִׁיּוֹת: וַיֵּשֶׁב, מִקֵּץ, וּבְתוֹכָם הָיָה חֲנֻכָּה. אִזּוֹ מוֹהֲרַנְיָת ז"ל חֲדָשׁ הַרְבֵּה חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, אִף שֶׁהָיָה מְאֹד מְאֹד חֲלָשׁ, אָבָל כְּתֹב אֵת הַהִלְכָּה הָאֲחֵרוֹנָה, בְּחֻלְקָה הַגְּדוֹל, בְּאוֹתָם שְׁבוּעוֹת, וְהָיָא: הִלְכוֹת רֵאשׁ חֲדָשׁ, הִלְכָּה ז'. בְּמִשְׁפָּךְ אַרְבָּעִים שָׁנָה אָרְךָ לוֹ לְחֵבֵר אֵת הַלְקוּטֵי־הִלְכוֹת, וּבִשְׁבוּעִים הָאֲחֵרוֹנִים, בְּפְרָשִׁיּוֹת וַיֵּשֶׁב מִקֵּץ, שֶׁהָיָה חֲנֻכָּה בְּאִמְצַע, אִזּוֹ כְּתֹב וְחֲדָשׁ הַרְבֵּה בְּעֵנֵן אֲמוּנַת חֲכָמִים. וְהִזְהִיר מְאֹד, שֶׁצְּרִיכִים הַרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַד הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן, שֶׁתְּהִיָּה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי כָּל הַצְּרוֹת שֶׁבָּאוֹת עַל הָאָדָם, זֶה רַק מִחֲמַת חֲסְרוֹן אֲמוּנַת חֲכָמִים.

וּמַהי אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְלָמָּה צְרִיכִים אֲמוּנַת חֲכָמִים? אֵלָּא מֵאִזּוֹ שֶׁהָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְעָבַר עֲלֵיהֶם מֵה שְׁעָבַר, זְהֵמַת עֲרוֹת הָאֲרֶץ, אֵת מִי שֶׁלַּח הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵלֵיהֶם? אֵת מִשֶּׁה רַבְּנּוּ. מִשֶּׁה רַבְּנּוּ לֹא רָצָה לְרַדֵּת, וְאָמַר (שְׁמוֹת ד, א): "וְהֵן לֹא יֶאֱמִינוּ לִי". הוּא יָדַע בְּמֵה זֶה כְּרוּךְ. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל: לְעַסֵּק עִם בְּעָלֵי בַחֲרִיָּה זֶה הַדְּבָר הַקָּשֶׁה בְּיֹתֵר, כִּי הֵנָּה אֵתָּה אוֹמֵר לְבַעַל בַּחֲרִיָּה מִשֶּׁהוּ, וְהֵנָּה בָּא אַחֵר וּמִהֲפֹךְ אֵת דְּבָרָיו. מִשֶּׁה רַבְּנּוּ מְגַלֶּה אֵת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּמִצְרַיִם, וְהֵנָּה עוֹמְדִים עָלָיו דִּתֵּן וְאֲבִינֶם לְחַלֵּק עָלָיו. מִשֶּׁה רַבְּנּוּ הוֹצִיא אֵת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְהֵנָּה עָרַב־רַב רַק רוֹצִים לְבָלְעוֹ, וּמִמְתִּינִים עַל יוֹם מוֹתוֹ, וְאוֹמְרִים: "כִּי זֶה הָאִישׁ מִשֶּׁה, לֹא יָדַעְנוּ מֵה הָיָה לוֹ" (שֵׁם לֵב, א). מִשֶּׁה רַבְּנּוּ מְעַבִּיר אֵת עַם יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ יַם סוּף, שֶׁאִזּוֹ רָאוּ כָּלֵם אֱלֹקוֹת, עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים שְׁמָטוֹ דִּדְהֵם וְאָמְרוּ זֶה אֵלֵי וְאֲנֹהוּ, רָאֲתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם, מֵה שֶׁלֹּא רָאָה יַחְזָקָאֵל בֶּן בּוּזִי, רָאוּ כָּלֵם — הֵנָּה הֵנָּה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יד, לֵא): "וַיֶּאֱמִינוּ בֵּה' וּבְמִשֶּׁה עַבְדּוֹ", שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח): אִם בֵּה' הֵאֱמִינוּ, בְּמִשֶּׁה לֹא כָּל שֶׁכֵּן? אֵלָּא שְׂאֵי אִפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֵלָּא עַל־יְדֵי אֲמוּנָה בְּמִשֶּׁה. וְכֵן עָבַר עִמָּהֶם מִשֶּׁה רַבְּנּוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר, וּמִי שֶׁהִחְזִיק עִם מִשֶּׁה — הִצְלִיחַ מְאֹד.

וְלִכֵּן מוֹהֲרַנְיָת ז"ל מְאָרִיךְ מְאֹד בְּלְקוּטֵי־הִלְכוֹת, רֵאשׁ חֲדָשׁ,

הִלְכָה ז', וּמְדַבֵּר שָׁם, אִיךְ שְׁצָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חַכְמִים עַד הַסּוֹף. כִּי אָנוּ מוֹצְאִים שְׁאַחֵי יוֹסֵף הַשְּׁלִיכוּהוּ לְבוֹר, וְהוֹצִיאֻהוּ הַיְשָׁמְעָאֲלִים מִן הַבוֹר, וּמְכַרְוֵהוּ לְמַדְיָנִים, וּמַדְיָנִים מְכַרְוֵהוּ לְסוּחָרִים, עַד שֶׁהוֹרִידוּהוּ לְמַצְרַיִם, וְעָבַר מֵה שְׁעָבַר, וּלְבִסּוֹף מִי זֶן אוֹתָם וּפְרָנְסָם? יוֹסֵף הַצְּדִיק. אָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז'ל: רוֹאִים, שְׁאַפְלוּ אֵלָיו שְׁרָצוּ לְמַכֵּר אֶת יוֹסֵף, הִצְרָכּוֹ לְהַגִּיעַ אֵלָיו לְבִסּוֹף. עַד כְּדֵי כָּךְ, שְׁפָרְעָה בְּעַצְמוֹ אָמַר (בְּרֵאשִׁית מֵא, נה): "לָכוּ אֵל יוֹסֵף, אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ". אוֹתוֹ פָּסוּק אָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז'ל קִדְּם הַסְּתַלְקוֹתוֹ: לָכוּ לְיוֹסֵף, לָכוּ לְצְדִיק שֶׁהוּא בְּחִינַת יוֹסֵף, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ.

וְלָכֵן אָנוּ צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַרְבֵּה מְאֹד, שְׁנֹזְכָה לְהִתְחַזֵּק עַצְמָנוּ בְּיַחַד בְּאֲמוּנַת חַכְמִים עַד הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן, כִּי אִף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה הַמְּחַר עֲלוּל לְהֵבִיא, וְלָכֵן עַל כָּל אָדָם לְהִיּוֹת חֲזָק בְּמֵאֹד בְּאֲמוּנַת חַכְמִים, וְלִזְכֹּר הַיֵּטֵב מֵה יוֹסֵף עָשָׂה לוֹ, מֵה מִשָּׁה עָשָׂה לוֹ, מֵה הַצְּדִיקִים עָשׂוּ לוֹ, וְשִׁלָּא יִתְפַּתֶּה אַחַר דָּתָן וְאַבְיָרָם וְקָרַח וְעֵדְתוֹ, אִף שֶׁהָיוּ עִמָּהֶם מְאֵתִים חַמְשִׁים רַבָּנִים, רֵאשִׁי עֵדָה, אֲבָל הַתּוֹרָה קִבְּלָנוּ מִמִּשָּׁה רַבָּנוּ, וְלֹא מִקָּרַח וְלֹא מִמְּאֵתִים חַמְשִׁים רֵאשִׁי הָעַם, וְלֹא מִדָּתָן וְאַבְיָרָם, אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת קִבְּלָנוּ מִמִּשָּׁה.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים! עֲכָשׁוּ לְמַדּוֹ הַיֵּטֵב מֵה זֶה אֲמוּנַת חַכְמִים, וּתְבַקְשׁוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּשַׁאֲרוּ חֲזָקִים בָּזֶה עַד הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן, וְאִז תִּהְיוּ בְּטוֹחִים, כְּשֶׁתְּצַאוּ מִזֶּה הָעוֹלָם, שֶׁתַּגִּיעוּ אֶל הַצְּדִיק שֶׁהֵייתֶם מְחַבְּרִים אֵלָיו בְּחַיִּים חַיּוֹתְכֶם. וְאִי לוֹ לְאָדָם אִם עוֹזֵב אֶת הַצְּדִיק לְפָנֵי-כֵן, אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁבָא לְמַעְלָה, גַּם שָׁם לְמַעְלָה מְטַעִים אֶת הָאָדָם. וְלָכֵן אוֹמַר רַבָּנוּ ז'ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן עַד), הַמְּקַרְבִּים שֵׁישׁ לְצְדִיק בְּחַיָּו, הֵם יִהְיוּ מְקַרְבִּים בְּמוֹתָם; וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹזְכִיק עַצְמָנוּ בְּיַחַד בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא נִפְרֵד, חַס וְשְׁלוֹם, מֵהַצְּדִיק כָּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִז נִהְיֶה בְּטוֹחִים שְׁגָם בְּעוֹלָם הַבָּא נִהְיֶה בְּיַחַד מְאֻחָדִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל רַע, וְנִזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חַכְמִים, אִף שֶׁזֶה דְבַר קָשֶׁה בְּמֵאד מְאֹד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אוֹמְרִים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן נו), שֶׁכִּנְגַד מֹשֶׁה עוֹמֵד בַּלְעָם, וְאִינוּ מִפְסִיק לְנַבְחַת, אֲבָל גַּם סוֹפּוֹ שֶׁל בַּלְעָם הָיָה סוֹף רַע וְמָר מְאֹד. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיַרְחֵם עָלֵינוּ. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמְרִים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן לט), שֶׁצָּרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּבִכּוּת עֲצוּמוֹת, שֶׁנִּזְכֶּה לְמַנְהִיג כְּזֶה כְּמֹשֶׁה רַבְּנוּ, שְׂיַחְדִּיר בָּנוּ וּבִילְדֵינוּ אֱלֹקוֹת, שֶׁנִּזְכֶּה לְהַכִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֵין בְּעֵין, אֲפִלּוּ בְכָלִי הַהֲלִיכָה נִזְכֶּה לְהַרְגִישׁ שְׁאֵנוּ דוֹרְכִים עַל אֱלֹקוֹת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים מו, ט): "לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת ה'", שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֹקוֹת, שְׁגַם 'לְכוּ' — הֵינּוּ הַרְגָּלִים שֶׁדוֹרְכוֹת עַל הָאָרֶץ, דוֹרְכוֹת עַל אֱלֹקוֹת, וּמִי שְׂיִכּוֹל לְהַכְנִיס אֶת זֹאת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶה נִקְרָא צַדִּיק, שְׂיִכּוֹל לְהַחְדִּיר בָּנוּ רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ!

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וִיחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וּמֵאד אֲנִי מִצְטַעֵר לְשִׁמְעַת מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֵיכֶם.

וְהִנֵּה לְאַבְד עֲצָמוֹ לְדַעַת — אֵין זוֹ שׁוּם עֲצָה כָּלֵל, כְּמֵאמֵר הַתַּנָּא (אֲבוֹת ד, כב): וְאֵל יִבְטִיחֶךָ יִצְרָךְ שֶׁהַשְּׂאוּל בֵּית מְנוּס לָךְ, וְאֵין תִּקְוָה לְאָדָם אֶלָּא בְּחַיּוֹ. עַל-כֵּן רָאוּ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְכֶם, וְאִישׁ אֶת רַעְיוֹ יֵאמֶר חֲזוּק, אִתָּה תְּחַזֵּק אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאִשְׁתְּךָ תְּחַזֵּק אוֹתְךָ.

הַרְגִילוּ אֶת עֲצָמְכֶם לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאִתֶּם רְגִילִים בָּה, וְתִבְקָשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׂיִצְלִיחַ אֶת דְּרַכְכֶם, וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי "קְרוֹב ה' לְכֹל קֹרְאֵיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת" (תְּהִלִּים קמ"ה, יח), שְׂיִשְׁמַע

ע אָשׁר ח' רכּה בּנחל

אַת תּפּלַתְכֶם, וַיַּעֲשֶׂה אֶת רְצוֹנְכֶם, וְתוּכְלוּ לְקַבֵּל דִּירָה הַיְכָן שְׁאַתֶּם רוֹצִים, כִּי מַה שְׁתַּפְּלֶה עוֹשֶׂה — שׁוּם דְּבַר אֵינוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת.

רְאוּ לְשֹׁמֵר אֶת הַשְּׁבֵת-קִדְשׁ וּלְכַבְּדָהּ, כִּי הַשְּׁבֵת מְעַשְׂרֵת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבִגְשָׁמִיּוֹת, גַּם תִּזְהָרוּ מְאֹד בְּכַשְׁרוֹת הַמְּאֲכָלִים, וְאַז תִּרְאוּ הַצְּלָחָה רַבָּה.

לִדְעָתִי, תִּכְתְּבוּ עוֹד פְּעַם לְמִשְׁרַד הַשְּׁפוּן וּלְכֹל הַמְּשַׁרְדִּים הַקְּשׁוּרִים בְּזֶה, וּתְפָרְטוּ אֶת כָּל הַבְּעִיּוֹת שְׁלַכֶם. וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵב הַרְחֵמֵן, יִמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם חֵן, שְׁתִּשְׂאוּ חֵן בְּעֵינַי כָּל רוֹאֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לְהַשִּׁיג דִּירָה רַחֲבָה, וּפְרִנְסָה בְּשִׁפְעַ וְנַחַת מֵהִילָדִים.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פּוֹה תִּקְבְּלוּ רְצוּף כַּמָּה קוּוֹטְרָסִים לְמַעַן תַּחֲיּוּ אֶת עַצְמְכֶם.

ח' רכּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תּשׁמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אַת מְכַתְּבֵךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרְכֶם הַקְּשָׁה מִמָּה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (עֵין סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן לד): 'כָּל הַנְּמֻשָּׁף אַחַר הַצֵּעַר — הַצֵּעַר נִמְשָׁף אַחֲרָיו'; בְּנֹדָאֵי כָּל הַפְּחָדִים שִׁישׁ לָךְ הֵם מֵהַדְּכָאוֹן שֶׁהַכְּנַסְתָּם בְּעַצְמְכֶם מְאֹד שֶׁהָאָבָא נִפְטָר, וּמַה גַּם שֶׁהָאָמָא מְאֹד חוֹלָה. אַךְ אַתֶּם צְרִיכִים לִידַע, שְׁבִזָּה הָעוֹלָם אֲסוּר לִפְלַ בְּשׁוּם יְאוּשׁ וּמְרָה שְׁחַרְהָ, אֲפִלוּ בַּמְּצָבִים הַכִּי קָשִׁים. וְזֶה עָקֵר גְּדֻלַּת הָאָדָם, שֶׁיְכוּל לְהַתְחַזֵּק וּלְהַחֲזִיק מֵעַמְדַּ מְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי כָּבֵד אָמַר הַחֲכָם: "לֹא נִבְרָא הָאָדָם לְקִנּוּת הוּן וְלֹא לְבִנּוּת בְּנִינִים, יַעֲזֹבֶם לְזָרִים וְהוּא יְדוּר תַּחַת הָאָרֶץ".

אָשֶׁר   ח' רכו   בְּנַחֵל   עא

על־כֵּן ראוּ לְשַׂמַּח אֶת עֲצַמְכֶם בְּכֹל מִיָּנִי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי
בְּיָדַי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

וְיִמָּה שְׂאֵתֶם כָּל־כֶּף מִפְּחָדִים מְכַל דְּבַר, זֶה בְּעֲצָמוֹ מְכַנִּיס אֶתְכֶם
בְּמַתְחִים וּבְדַכָּאוֹן. עַל־כֵּן הִרְגִּילוּ אֶת עֲצַמְכֶם לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ
יְתָבְרָךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְרַק הוּא יְתָבְרָךְ מִבֵּין אֶתְכֶם.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִמְצֵיא לְכֵן אֶת בֶּן זִוְגָכֵן — לָךְ וּלְאַחֹתְךָ,
וְתִזְכּוּ לְהִנָּשֵׂא בְּקָרוֹב.

הַמְּאַחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיְחִי י"ב בְּטַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... שְׁיִחְיָה.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכֹל יוֹם, וְתִשְׁמַר שְׁבַת־קִדְשׁ, וְתִזְהַר לְאָכַל
רַק מֵאֲכָלִים פְּשִׁרִים, וְתִקַּבַּע מְזֻזוֹת פְּשִׁרוֹת עַל דְּלָתוֹת בֵּיתְךָ, וְתִתֵּן
בְּכֹל יוֹם פֶּמָּה פְּרוּטוֹת לְצַדִּיקָה, וְאִז תִּזְכֶּה לְרְאוֹת שְׁנוֵי בְּחַיִּיךָ, כִּי
כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים, הֵם מְאֹד מְסֻגְלִים לְעִשְׂרֵי וְלְהִרְחַבַת הַדַּעַת, אִם
יְתְּבוּנֵן מַה שֶּׁהוּא עוֹשֶׂה.

רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה לְאָדָם
בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וְעַקֵּר הַצְּלִיחַת הָאָדָם הִיא רַק עַל־יְדֵי שְׂמִיחָה,
כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ י"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, חֵלֶק ב', סִימָן א'): מִי
שֶׁהוּא שְׂמִיחַ תָּמִיד, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְצַלִּיחַ.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתַצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ, וּבְכֹל אֲשֶׁר
תִּפְּנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

עב אָשֶׁר ח' רכז בְּנַחֵל
ח' רכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ.

אֶת מַכְתְּבְּכֶם לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מִצְטַטֵּר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשָׁה,
מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם הַסֶּבֶל הַגָּדוֹל הַזֶּה, שָׂאִין לָכֶם יְלָדִים.

וְהִנֵּה כְּבָר יְדוּעַ אֶצְלָנוּ, שְׂרַבְנוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם
יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאָסוּר לִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם אַפֵּן שְׂבַעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרַכּוֹת ט.): אֲפֹלוּ חָרַב תִּדָּה מִנַּחַת עַל
צְוֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִתְיָאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים.

רַבְּנוּ וְ"ל אָמַר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן כב): מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם
וַיְהִיָּה לוֹ בְּנִים? יִפְזֹר מְעוֹתָיו לְעַנְיִים, וַיִּשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ לְפָנָיו
תִּשְׂמִיֵשׁ; וְאָמַר (שֵׁם סִימָן י'): עַל-יְדֵי שְׂמִחַת יוֹם טוֹב וְעַל-יְדֵי הַנַּחַת
תִּפְלִין כְּרְאוּי, תִּלְדוּ אִשְׁתּוֹ בְּנִים זְכָרִים.

עַל-כֵּן רְאוּ לְקִיָּם זֹאת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי יַעֲזֹר לָכֶם.

רְאוּ לְהַדְלִיק שְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל חֵלֶב וּשְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת,
וַיְהִי תִפְלִל הַרְבֵּה אֲזוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ עַל בְּנִים, שֶׁהַתְּפִלָּה שֶׁהָאָדָם
מִתְפַּלֵּל עַל בְּנִים, מֵאֵד מְקַבֵּלַת בְּשִׂמְיָם.

אִם אֲפָשֶׁר לְקַנּוֹת מִטּוֹת חֲדָשׁוֹת — מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי
רַבְּנוּ וְ"ל אָמַר, שֶׁלְּפַעֲמִים הַעֲצִים שֶׁל הַמִּטּוֹת גּוֹרְמִים שְׁלֵא יוֹלִידוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּזְכּוּ לְהוֹלִיד בֵּן וּבַת לְקִיָּם אֶת
מִצְוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשְּׂמִיָּם...

ח' רכח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יֵאִיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך בדרךכי רבנו ז"ל, ובפרטיות בסדר-דרך-הלמוד שלו, עד שזכית לסיים כבר יותר משמונה פעמים את ששה סדרי משנה ואת כל הזהר הקדוש, אשר אין למעלה מזה, כמובא בירושלמי (פאה פרק א', הלכה א') על משנה: 'ותלמוד תורה כנגד כלם' — אפלו כל העולם פלו אינו שנה לדבר אחד של תורה, ואפלו כל מצוותיה של תורה אינן שוות לדבר אחד מהתורה, כי מעלת למוד התורה אין לתאר ואין לשער כלל. והקדוש-ברוך-הוא ותר על הכל, ולא ותר על בטול תורה. ורבנו ז"ל גלה לנו, שאפלו אותם האנשים, שגלגדו בעברות חמורות, אם יעשו לעצמן חק קבוע ללמד בכל יום כף וכף, התורה בעצמה תוציאם מהבוץ שנפלו לשם (עין שיחות-הר"ן, סימן ט).

אודות שאלתך בענין אמירת תקון חצות; עליך לדעת, כי אין למעלה מזה, כמובא הרבה בזהר הקדוש, שאז הוא עת רצון בשמים, ויכולים לפעל אצל הקדוש-ברוך-הוא כל מה שצריכים ברוחניות ובגשמיות. ובנדאי אם יכולים לילך לישן ולקום בחצות — אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל גלה לנו, שעקר עבודת חצות הוא לילך לישן, ואחר כך לקום בחצות (עין שיחות-הר"ן, סימן שא), אף כשאין האדם יכול מאיזו סבה, ובפרט כמו אצלך, אזי אתה יכול להיות ער עד חצות, ולומר את סדר התקון חצות.

אודות שקשה לך לכונן, העקר לומר אותם בתמימות ובפשטיות, ולקשר את המחשבה אל הדבור, אשר זה עקר שלמות התפלה. הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתצליח בדרךך, ותרוה רב נחת מילדיך, ותשמח עם אשתך.

בכל עת ופנאי שיש לך, ראה להפיץ ספרי רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' רכט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה גיענו ויךדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי שאתה שוקד בספרי רבנו ז"ל.

אודות שאלתך בענין — אם בחור אשכנזי יכול לקחת ספרדיה, לדעתי השאלה היא טפשות, כי בני אב אחד פלנו, ולפי דעתי הנשים הספרדיות הן מאד טובות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתגמר את השדוף הראשון שמציעים לך, ואל תדקדק כל-כך, כי עקר מה שהאדם צריך להתחתן, הוא רק כדי לקיים את מצות בוראו, ולהשתמר מחטאים ועוונות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה להתקרב באמת אל רבנו ז"ל, ואז תהיה הכי מאשר בחיים, כי הלמודים שלומדים אצל רבנו ז"ל, הם נוראים ונפלאים עד מאד. הן בתורה — יש לרבנו ז"ל סדר-דרך-הלמוד נורא ונפלא מאד, אשר מי שמרגיל את עצמו ללמד באפן הזה, יכול לזכות לסיים ולטייל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה ממש, וכבר נדפס קוונטרס "סדר דרך הלמוד" על-פי דעת רבנו ז"ל — קחהו משם. הן בתפלה, שאדם מחזק את עצמו להתפלל את התפלות הקבועות בכל יום שחרית, מנחה, מעריב, חצות, בכונה ובפרוש המלות ומתוך הסדור דיקא, וכן לשפוף את נפשו אליו יתברך בשפת האם שלו, להיות רגיל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, אשר דבר זה מדביק את נשמת האדם

אֲשֶׁר   ח' רל   בְּנַחֵל   עה

אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְהֵן בְּקִיּוֹם הַמַּצּוֹת, לְקַיֵּם אֶת כָּל מַצָּנָה וּמַצָּנָה
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלִרְקַד מְרַב שִׂמְחָה, שְׂזוּכֵינוּ לְהוֹלֵד מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל
וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נִיחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיָּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד אֲנִי שֶׁמַּח לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

כְּפִי הַנִּרְאָה בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲזַכֶּה לְשַׁבַּת שִׁירָה, שֶׁהוּא
ט"ו בְּשַׁבָּט, בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ טְבֵרְיָה. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ,
שְׂתוּזְכִי גַם-כֵּן לְהִיּוֹת עִמָּנוּ בְּצוּתָא בְּשַׁבַּת הַהִיא.

אוֹדוֹת וְכוּ', עֲלֶיךָ לְשַׁמֵּר אֶת עֲצֻמְךָ מִכָּל רַע, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יִזְמִין לָךְ אֶת בֶּן זִיגְדָה דִּיקָא.

רְאִי לְשַׁמֵּר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאֵל תִּתְבַּיְשִׁי מִהַשַּׁבַּת, וְאִזּוּ הַשַּׁבַּת
תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ. גַּם תִּזְהָרִי מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים, וּלְהִתְרַחֵק
מְאֹד לֹא לֶאֱכֹל שׁוֹם מֵאֲכָלִי אֲסוּר נְבִלוֹת וּטְרֵפוֹת, אֲשֶׁר מְטַמְּטָמִים
אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתוּזְכִי לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה שְׁלָמָה
וְתַצְלִיחִי בַּחַיִּים.

הַעֲקֹר הַרְגִילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵת
רְגִילָה בָּהּ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאֵת מְדַבֵּרֵת אֵלָיו — נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל,
וּמּוֹרִיד אֶת הַמִּתְחִים מֵהָאָדָם.

הַמַּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רלא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, י"ב טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער ממה שעובר עליך בפגמי הברית. יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה לצאת מזה.

והנה העצה היחידה שאני יכול לתת לך היא — להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך, עצות איה להתחזק ולהחזיק מעמד, ולצאת מהיצר הרע הבוזר בך ומכשילך בעברות.

כי בספרי רבנו ז"ל יש עצות נפלאות על כל פרט ופרט, ועל כל ירידה וירידה שעוברת על האדם, ובפרטיות הקונטרסים החדשים, שהולכים ונדפסים עכשו, שהם תמצית ספרי רבנו ז"ל בלשון קלה מאד, אם תרגיל את עצמך בהם, תרגיש חיים חדשים שלא טעמת מימך.

הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך, כי הדבור שמדברים אליו יתברך, והודוי דברים שאדם מתנדה אליו יתברך, מוציאים את הרע ממנו, וזוכה להרגיש ערבות נעימות ידידות חיות האין סוף ברוך הוא.

הרגל עצמך לומר בכל יום את 'התקון הכללי' שגלה רבנו ז"ל, שהוא תקון הברית, וזה תקון גמור.

פה תקבל קונטרס "טהרת הברית", ותקיים כל הנאמר בו, ואז תזכה לתקון נצחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

עח אָשֶׁר ח' רלג בַּנְחֹל

לבו. על-פֶּן תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה מְאֹד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת
דְּרָכָךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְהִיוֹת בְּקֶשֶׁר עִמִּי, וְתִכְתֹּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ.

ח' רלג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ב טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תִּחְיֶה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְךָ וּלְכָל הַיְלָדִים,
וְתִהְיֶה בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם תָּמִיד.

רְאוּ לְשָׁמֵר אֶת הַשִּׁבְתָּ, וְהַשִּׁבְתָּ תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם, גַּם תִּבְדְּקוּ אֶת
הַמְּזוּזוֹת כִּי עַל-פִּי-רַב הַמְּקָרִים רָעִים שׁוֹבְאִים לְאָדָם הֵם, מִפְּאֵת
שְׂאִיִן לוֹ מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת.

גַּם תִּשְׁמְרוּ עַל כְּשֵׁרוֹת הָאֲכִילָה, לֹא לִפְטֹם אֶת הַיְלָדִים בְּמֵאֲכָלִי
טְרָפוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי זֶה מְבִיא אֶת כָּל הַמַּחְלוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ בְּהַצְּלָחָה מְרֻבָּה.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֶּה תִקְבְּלֶה חִבְלֵה שֶׁל סְפָרִים, וְתַחֲיִי וְתַחֲזִיקִי אֶת עֲצֻמְךָ בְּהֵם.

עט   בנחל   ח' רלד — ח' רלה   אָשֶׁר
ח' רלד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אָל ... תחיה.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער מכל הסבל שאת
סובלת ממה שעובר עליך בחיך, אך לדעתי כל זמן שלא יתגרש,
אסור לך להתועד עמו.

אני מבין מאד את הסבל שאת סובלת, התאזרי בסבלנות
גדולה, ואל תתיאשי כלל, והמשיכי לומר תהלים, ומי יתן שתזכי
לסיים את כל ספר התהלים בכל שבוע, הינו לומר בכל יום יום
תהלים' (פי תהלים נחלק לשבעה ימים), וזה יביא לך הצלחה
מרבה, כי מי שרוצה להצליח בחיים, שיהיה רגיל באמירת תהלים.

נא ונא ראי לשמור את השבת-קדש ולא לחללה, חס ושלום,
כי כל שומר שבת — השבת שומרתו מכל רע.

ראי להתחתן רק בחפה וקדושין, על-ידי רב אורתודוקסי
דיקא.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ח' רלה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אָל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה מהשמים ברמ"ח
איבריך ובשס"ה גידריך ובכל טפי דמך, ובכל אשר תפנה תשכיל
ותצליח.

רָאָה שֶׁתְּדַלֵּיק אֶשְׁתֶּף אַרְבָּעָה גֵּרוֹת שֶׁל חֶלֶב לְכַבֹּד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
וְלִהְיוּסִיף שְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וְזֶה יַעֲזֹר לָכֶם לְשִׁלּוּם-בֵּית, כִּי גֵּרוֹת
שֶׁל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ מְסַגְּלִים מְאֹד לְשִׁלּוּם-בֵּית, וְהִיא הַסְּגֻלָּה הַכִּי גְדוּלָּה,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, כִּי לְעוֹלָם גַּר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ הוּא בְּשִׁבִיל
שִׁלּוּם בֵּיתוֹ, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיזְכֶּה אֶת הַרְבִּים וְאֶת קְרוֹבָיו וְשִׁכְנָיו,
שֶׁגַם-כֵּן יִזְהָרוּ בְּהַדְלַקַת גֵּרוֹת לְכַבֹּד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְזוֹ הַסְּגֻלָּה וְהַקְּמִיעַ
הַכִּי טוֹב לְזִכּוֹת לְשִׁלּוּם-בֵּית.

מָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמֶךָ לֹאמַר בְּכָל יוֹם יוֹם
תְּהִלִּים, הֵינּוּ לְסִים אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים בְּכָל שְׁבוּעַ (כִּי הַתְּהִלִּים נִחְלָקוּ
לְיָמֵי הַשְּׁבוּעָ), וּבְזִכּוֹת אֲמִירַת תְּהִלִּים תִּזְכֶּה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
וְלִהְגִיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשְׁעָר הַשְּׂיָף לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמָתְךָ, וְתִזְכֶּה לְהַכְּנִס שָׁם
(עֵינִי לְקוּטִי-מִזְהָרָן, חֶלֶק ב', סִימָן עג).

נָא וְנָא רָאָה לֹאמַר כְּסִדְרָן הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר הוּא מְאֹד
מְסַגֵּל לְהַנְשָׁמָה, מְשֻׁנָּה אוֹתִיוֹת נִשְׁמָה, כִּי הַרְגִיל בְּמִשְׁנָה, זֹכָה
לְצַחֲצַח אֶת הַנְּשָׁמָה שְׁלוֹ, וְלִהְאִירָה בְּאוֹר הָאֵינִן סוּף בְּרוּךְ הוּא.

גַּם רָאָה לְהִיוֹת רְגִיל הַרְבֵּה בְּאֲמִירַת תְּקוּנִים 'תְּקוּנֵי זֵהר', אֲשֶׁר
הוּא כְּמוֹ מְרַחֵץ לְנִשְׁמָה, כִּי מִי שֶׁרְגִיל לֹאמַר הַרְבֵּה 'תְּקוּנֵי זֵהר' רוֹחֵץ
אֶת נִשְׁמָתוֹ מִכָּל מִינֵי כְּתָמִים שֶׁנִּתְלַכְּלוּ בָהֶם עַל-יְדֵי חֲטָאֵי הַרְבִּים,
וְרַבְּנֵנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ לֹאמַר תְּקוּנִים, וְגַם הוּא בְּעֲצָמוֹ הִזָּה רְגִיל בְּזֶה
כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה.

וְהִזָּה אִם תִּשְׁמַע אוֹתִי, וְתִקְּוֶים אֶת כָּל זֹאת, תִּרְאֶה בְּרָכָה
וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר   ח' רלו   בְּנַחֵל   פא
ח' רלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֶת מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד אָנִי מְצַטְעֵר מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ בְּשִׁלּוֹם-בֵּית.

לְדַעֲתִי, רְאִי לְחִכּוֹת בְּסִבְלָנוֹת, וְתִרְאֵי אֵיךְ שְׂיִפְּל דְּבַר, הֶעֱקָר אֵל
תַּפְּחָדִי מִמָּנּו כָּלֵל, כִּי הַכֹּל בִּידּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.
וּבִפְרָטִיּוֹת אִם תִּרְגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן
אֵלָיו שְׂיַעֲזֹר לָךְ.

עָלֶיךָ לְדַעֲתָ, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדּוֹ, וְאֵין
שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, עַל-כֵּן
הִרְגִּילִי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָךְ, וּתְבַקֵּשׁ
וְתַתְחַנְּנִי מִמָּנּו יִתְבָּרֵךְ שְׂיַעֲזֹר לָךְ, וְאֲזו תִּרְאֵי בְּרַכָּה וַיִּשׁוּעָה מִן
הַשָּׁמַיִם.

אוֹדוֹת שֶׁהוּא מְבַזֶּה וּמְשַׁפִּיל אוֹתְךָ כָּל-כָּף; מֵה אִמַּר לָךְ! כְּבָר
אִמַּר הַתְּכַסֵּם: "הַנְּשִׂים — לֹא יְכַבְּדִם, כִּי אִם נִכְבְּדוּ, וְלֹא יִבְזֹם —
כִּי אִם נִבְזֶה", עַל-כֵּן רְאִי לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ וּלְהַחֲזִיק מִעֲמִד,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, אִם תַּתְּפַלְּלִי וְתַתְחַנְּנִי
אֵלָיו.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, אִם תִּרְגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ לּוֹמַר הִרְבֵּה תִּהְיֶים,
וְאִם אֶפְשָׁר לּוֹמַר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תִּהְיֶים', הִינּוּ שְׂתַסְיְמִי אֶת כָּל סֵפֶר
הַתִּהְיֶים בְּמִשְׁךָ הַשְּׁבוּעָה (כִּי סֵפֶר תִּהְיֶים נִחְלַק לִימֵי הַשְּׁבוּעָה) —
מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים. כִּי הִרְגִּיל בְּתִהְיֶים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה
עִמּוֹ נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

רְאִי לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ וּלְבַל תִּשְׁבְּרִי, וְכֵן תִּרְאֵי לְחַזֵּק אֶת הָאָבָא

פב אָשֶׁר ח' רלוּ בַּנְחַל

וְאֵת הָאָמָא, אֲשֶׁר הֵם מְסַכְּנִים גְּדוּלִים, וְחָבַל מְאֹד עֲלֵיהֶם, עַל-כֵּן
מְצֹנָה עֲלֵיךָ לְחֹזֵק אוֹתָם, וּבְזָה שְׁתַּחֲזֹקִי אוֹתָם, יִהְיֶה לָּךְ גַּם-כֵּן חֲזוּק.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ, וַיּוֹצִיא לְאוּר מִשְׁפָּטֶךָ.

הַמֵּאחַל בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' רלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֶת מַכְתְּבֶךָ לְנֹכַח קַבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעֵר מִמֶּה שֶׁאַתָּ סוֹכְלָת
כָּל-כֶּף מֵרְגָשֵׁי אֲשֶׁמָּה וּמִיִּסוּרֵי הַמְּצַפּוֹן.

עֲלֵיךָ לְדַעַת, כִּי זֶה הַדְּבָר הַגְּרוּעַ בְּיוֹתֵר, כְּשֶׁאֲדָם מִתְיַסֵּר בְּיִסוּרֵי
הַמְּצַפּוֹן, כִּי זֶה יָכוֹל לְשַׁגֵּעַ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּלְהַכְנִיֵס בּוֹ דְּכָאוֹן פְּנִימִי,
שֶׁלְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְצֵאת מִזֶּה, עַד שֶׁיֵּצֵא מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם,
חֵס וְשְׁלוֹם.

עַל-כֵּן, לְדַעַתִּי, רְאִי לְשִׁפְחַת אֶת הָעֶבֶר לְגַמְרֵי, וְאֵל תַּנְיַיִחֵי שְׁיִסוּרֵי
הַמְּצַפּוֹן יִהְרֶסוּ אוֹתְךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא תִּבּוֹאִי אֵל שְׁנֵאָה עֲצָמִית,
אֲדַרְבָּה, אֶת צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁתִּהְיֶה לָּךְ
אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לְהֶאֱמִין שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ אֵב הַרְחֻמָּן, הַמְּרַחֵם עַל
בְּרִיּוֹתָיו, וְאוֹהֵב אוֹתָם, וְהוּא זֶן וּמְפָרְנֵס אֶת כָּל בְּרִיָּה מִבִּיַּצֵּי כַּנִּים
עַד קַרְנֵי רְאָמִים, וְזֶה יְכַנִּיֵס בְּךָ אֲמוּנָה עֲצָמִי, שֶׁתֵּאֱמִינִי בְּעֲצָמְךָ,
וְתִאֱהָבֵי אֶת עֲצָמְךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא תִשְׁנֹאֵי כָּל-כֶּף אֶת עֲצָמְךָ.

נָא וְנָא לְשִׁפְחַת אֶת הָעֶבֶר וְתוֹצִיאֵי מִעֲצָמְךָ אֶת רַגְשׁוֹת הָאֲשֶׁמָּה,
כִּי אֶת אֵינְךָ אֲשֶׁמָּה כָּלֵל בְּזָה שֶׁאַבָּא נַעֲשֶׂה חוּלָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָּךְ רְפוּאָה שְׁלָמָה, רְפוּאָה הַנּוֹפֵשׁ
וּרְפוּאָה הַגּוֹרָף, וְתַצְּלִיחֵי בַּחַיִּיךָ.

הַמֵּאחַל בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

אָשֶׁר ח' רלח – ח' רלט בּנְחַל פּג
ח' רלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַב־יְעִי לְסִדְר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרְךָ הַקָּשָׁה
מִמֶּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעִנְיַן מְצִיאַת הַזּוּוּג.

וְהִנֵּה נִדְפַס קוֹנְטֵרַס חֲדָשׁ "מְצִיאַת-הַזּוּוּג", הִזָּה רְאוּי שְׁתַּעֲיֵן בּוֹ,
וּתְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמֵּר בּוֹ, וְתֹאמֵר אֶת הַתְּפִלוֹת, וּבּוֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב
אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַעֲקֹר לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי כִּף אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ט.):
אֲפֹלוּ חֶרֶב חֲדָה מִנְּחַת עַל צְנֹאֲרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן
הַרְחָמִים; תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם חֶק וְלֹא יַעֲבֹר,
וְתֹאמֵר אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּשִׁבְלֵי
תְקוּן הַבְּרִית, שֶׁנִּקְרָא 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', שֶׁהוּא תְקוּן גְּדוֹל לְאָדָם לְהַגִּיד
אֶת הַמְזֻמּוֹרִים הָאֵלּוּ, וְתִשְׁמֹר שְׁבַת-קִדְשׁ לְבַל תִּחְלָלָהּ, אֲזַ תִּזְכָּה
לְמַצָּא אֶת בֵּית זוּגְךָ בְּקִרְוֵב.

עַקֵּר הַבְּעֵיָה שְׁלָךְ, שְׂאֵתָה בּוֹרֵר הַרְבֵּה מְאֹד, וְאֵת מִי שְׂאֵתָה
רוֹצֵה, הִיא אֵינָה רוֹצֵה אוֹתְךָ, עַל-כֵּן עָלֶיךָ לַעֲזֹב אֶת הַהֲרַגְל הַרָע
הַזֶּה, וְתִכְרַף-וּמְיָד אַחַר קַבְּלַת הַמַּכְתָּב הַזֶּה, כְּשִׁיִּצְיַעוּ לְךָ אֵינָה שְׂדוּף,
שֶׁתִּגְמֹר בְּכִי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַב־יְעִי לְסִדְר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

רבנו ז"ל אָמַר (ספֿר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן כב): מֵה יַעֲשֶׂה אָדָם וַיְהִיֶּה לוֹ בְּנִים? יִפְזֹר מַעוֹתָיו לְעֲנִיִּים, וַיִּשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ לִפְנֵי תַשְׁמִישׁ; עַל כֵּן רָאָה לְקַיֵּם זֹאת, וַתִּשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי הִשְׂמַחָהּ הִיא סִגְלָה הַכִּי גְדוּלָה לְהַלְדֹת בְּנִים, כִּי לְהַפּוֹד, הֶעֱצַבְנוֹת וְהִמְתַּחִים — זֶה עָקֵר מְנִיעֵת הַהוֹלָדָה.

רָאָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה 'עֵין יַעֲקֹב' עִם פְּרוּשׁ בֶּן יְהוּדָע לְרַבְּנוּ הַרֵב רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים ז"ל.

קָנָה לְאִשְׁתּוֹ מִתְּנָה ה"א שֶׁל כֶּסֶף (יְכוּלִים לְקַנּוֹת אֶת זֶה בְּכָל חֲנוּת תְּכַשִּׁיטִים), שֶׁתַּתְּלָה אֶת זֶה עַל צְוֹאָרָהּ. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (ספֿר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, חֶלֶק ב', סִימָן ח'): ה"א הִנְעֲשֶׂה מִכֶּסֶף — מְסַגֵּל לְפָרְיָה וּרְבִיָּה.

רָאָה שְׂאִשְׁתּוֹ תִּדְלִיק לְכָבוֹד שְׁבַת־קִדְשׁ שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל חֵלֶב וּשְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת, וַתִּבְקֹשׁ אֹז הַרְבֵּה עַל יְלָדִים, כִּי הִתְפַּלּוֹת שְׂהֵאֲשֶׂה מִבְּקִשְׁתּוֹ אֹז עַל יְלָדִים, הֵן מְאֹד מְסַגְלוֹת.

אֵל תִּדְאָגוּ כָּלֵל, אִם תִּקְיָמוּ אֶת כָּל זֹאת, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָכֶם בְּבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, וְלֹא תִצְטָרְכוּ שׁוּם בְּדִיקוֹת מְרוֹפְאִים, אֲשֶׁר הֵם רַק מְקַלְקָלִים וְלֹא מְתַקְנִים. וַיִּכְבֵּר אָמַר הַחֶכֶם: "אוֹי לוֹ לַחֹלָה שֶׁהֲרוּפָא פָּגַע בּוֹ"; וַדָּבָר זֶה נֶאֱמַר בְּיוֹתֵר עַל עֲנִיָּן הַבְּדִיקוֹת הַלָּלוּ, כִּי זֶה יוֹתֵר מְקַלְקֵל מֵאֲשֶׁר מְתַקֵּן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמו"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי שֹׂמֵחַ לְשִׂמְעַת הַטּוֹב מִמְּךָ, וּבְכֹרֵט שְׂאִתָּה עוֹסֵק בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה,

אָשֶׁר   ח' רמא   בְּנַחֵל   פה

זוּה תִקוּן גְּדוֹל לְנִשְׁמָה, כִּי כְּנִגְד שְׁאָדָם חָטָא, עַל-יְדֵי שְׂיִפְיָן סִפְרֵי רַבְנֵי ו'ל, יִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת מַעֲשָׂיו שְׁשַׁחַת וְקִלְקַל בְּזוּה הָעוֹלָם.

נָא וְנָא לְהִזְהַר לְשִׁמּוֹר שַׁבַּת כְּהַלְכָתָהּ, וְתִהְיֶה שְׂמִיחַ מְאֹד מְאֹד בְּשַׁבַּת-קִדְּשׁ, וְתִשְׁמֹר אֶת עֲצֻמָּהּ מִמְּדַת הַכַּעַס, וּבְכַפְרֻט בְּשַׁבַּת-קִדְּשׁ, שְׂאֹז חָמוּר מְאֹד הַכַּעַס, וְאִם תִּשְׁמֹר שַׁבַּת כְּהַלְכָתָהּ, אֲזִי יִמְחַל לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַכֹּל וְתִזְכֶּה לְעִשְׂרוֹת, כִּי הַשַּׁבַּת מַעֲשֶׂרֶת.

גַּם רְאֵה לְהִזְהַר מְאֹד לְבָרֶךְ בְּרַבְת-הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְיָמִי שְׁנוּזָהר בְּבָרַבְת-הַמְּזוֹן זוֹכֶה לְעִשְׂרוֹת, וְאִם הָיָה בְּנִי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַמְּבָרֶךְ בְּרַבְת-הַמְּזוֹן בְּכּוֹנֵה וּמִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְאִיף שְׁזָה מְבִיא לְאָדָם עִשְׂרוֹת גְּדוֹלָה, הָיָה מְדַקְדָּקִים בְּזוּה מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה בְּחַיִּיךָ, וְתִזְכֶּה לְשַׁלֵּם אֶת כָּל הַחֻבּוֹת שְׂאִתָּה חַיִּב לְמַשְׁתַּדֵּל בְּהַדְּפָסָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכוּן קִבְּלָתִי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ בְּדַרְכְּךָ, וְתִזְכֶּה לְחֹזֶר בְּתִשׁוּבָה, וְאֲזִי יִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בְּחַיִּיךָ.

רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כִּי הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֶה לְחַיִּים וְלְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.

רְאֵה לְשִׁמּוֹר אֶת הַשַּׁבַּת, וְאֲזִי הַשַּׁבַּת תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ.

חזק וְאַמֵץ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמֵחָה הִיא סוּד
הַהֲצִלָּה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רמב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ אֵלַי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַ, אִיךָ שְׂזָכִיתָ
לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אֲשֶׁר בּוֹדְאֵי מַעֲלָתְךָ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד בְּשָׁמַיִם.

וְכֵן שִׂמְחָתִי מְאֹד לְשִׁמְעַ בְּשׁוֹרָה מְשִׁמַּחַת, שְׂזָכִיתָ לְהִתְחַתֵּן,
יְעוֹזֵר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכֹל עֲנִינֵיכֶם, וְשִׁתְּכּוּ לְשֵׁא חֵן וְחֹסֵד
בְּעֵינַי כָּל רוּאֵיכֶם, וְתִצְלִיחוּ בְּכֹל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ.

וְהִנֵּה כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּעֵינַי הַחֹבוֹת, הַכֹּל נִסְיוֹנוֹת
מִהַשְּׁמַיִם, שְׂרוּצִים לְנִסּוֹת אוֹתְךָ אֵל מִי תִּפְּנֶה בְּעֵת צָרָה. בּוֹדְאֵי
לְכַתְּחִלָּה, לֹא הִיִּיתָ צָרִיךְ לְהַכְּנִס אֵל שׁוּם חֹבוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד
מְאֹד הִקְפִּיד לֹא לְלוֹוֹת שׁוּם כְּסָפִים (עֵינַי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָנִים קִיב, קכב).
וּבְפִירוּשׁ אָמַר (שם, סִימָן רפ"ט): אִם הָאָדָם עוֹסֵק בְּמִשָּׂא וּמִתֵּן, וְאֵינוֹ
לְזַהֵר כְּסָף, מְקַיֵּם "בְּכֹל מְאֹדְךָ", אֵךְ מֵאַחַר שֶׁלֹּא יִדְעֵתָ אֵת כָּל זֶה,
וּיְכַבֵּר נִכְנָסֵת בְּחֹבוֹת גְּדוֹלִים, אֵין רְאוּי לָכֶם לְהִתְקוּטֵט בְּשִׁבִיל זֶה,
מִכָּל שְׂכֵן שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שְׁחַס וְשִׁלּוּם, אַתָּם כְּבָר בְּאֵיִם לְמִרְיבוֹת
כְּאֵלוֹ, שֶׁמְדַבְּרִים בְּעֵינַי גֵּט, חַס וְשִׁלּוּם, חַס וְשִׁלּוּם. נָא וְנָא אֵל
תַּעֲשׂוּ זֹאת, כִּי תִּכְמִינּוּ הַקְּדוֹשִׁים אֲמָרוּ (גִּטִּין ז':) כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אֵת
אִשְׁתּוֹ, אִפְלוּ מִזִּבְחַ מוֹרִיד עָלָיו דְּמַעוֹת; וְאֵינִי רוֹאֶה שׁוּם תּוֹעֵלַת
וְשׁוּם צַד שֶׁיִּקַּל לָךְ מִהַחֹבוֹת עַל-יְדֵי שִׁתְּגַרְשׁ, אֲדַרְבֶּה, תִּכְמִינּוּ
הַקְּדוֹשִׁים אֲמָרוּ בְּפִירוּשׁ (כְּתוּבוֹת קד'): גְּרוּשׁ הָרִי הוּא כְּבַעַל חוֹב...
בּוֹדְאֵי צָרְתְּךָ הִיא צָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, אֵךְ אַתָּה צָרִיךְ לְחַשֵּׁב עַכְשָׁו
עֲצוֹת אִיךָ לְצַאת מִהַצָּרָה בְּאִפְּן הַכֵּי קָל מְאֹד. וְאֲמָרוּ תִּכְמִינּוּ

הַקְדוּשִׁים (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרַשְׁת בְּהַר): בֶּן אָדָם, כִּינּוּן שְׁמַגִּיעָה לּוֹ צָרָה וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילוֹ, וְאִם לֹא — הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא עָלָיו עוֹד צָרָה. וְעַל-כֵּן עָלִיד רַק לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה, וְתַתְּחִיז בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם לֹא לִפְלִ בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי בְּנֻדָּאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְהַשְׁאֵר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַעֲצָה שֶׁנִּתְּנָנוּ לְךָ לְגַסֵּעַ לְחוּץ לְאַרְץ, אִינְהָ עֲצָה כָּלֵל, כִּי הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב בְּיַדֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא צְרִיכִים לְתַן עֲצוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ שִׁיתֵן לְךָ אֶת הַכֶּסֶפִים, כִּי גַם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לְקַבֵּל מִיָּדוֹ יִתְבָּרַךְ.

נָא וְנָא לְכַבֵּד בְּיוֹתֵר אֶת אֲשֶׁתְּךָ כִּי כָל הַשְּׁפַע וְהַפְּרָנְסָה בְּאִים לְאָדָם רַק בְּזִכּוֹת אֲשֶׁתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נט.): "אוֹקִירוּ לְנִשְׁיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דִתְתַעֲתְרוּ".

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וְגִדְל הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לִי מִכָּל מַה שְּׁעָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ, אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

מַה אָמַר לְךָ! "הַעֲבֵר אֵין, וְהַעֲתִיד עֲדִין", מֵאָמַר הָעוֹלָם יְדוּעַ: "אֵין בּוֹכִים עַל חֵלֶב שֶׁנִּשְׁפָּךְ", בְּנֻדָּאֵי עֲשִׂית כְּמַה טְעוֹת בְּחַיֶּיךָ, אִיךָ הַעֲקֵר רְאִי מֵעַכְשָׁו לֹא לְחִזּוֹר אַחַר הַטְּעוֹת הַזֹּאת.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיעֲזֹר לְךָ עַכְשָׁו לְהַתְּחַתֵּן בְּקָרוֹב, אִם תְּצִיִּתִי אוֹתִי בְּמַה שֶׁאֲכַתֵּב פֹּה. א. רְאִי לְשִׁמּוֹר אֶת הַשְּׁבַת-קִדְשׁ וְלֹא לְחַלְּלָהּ. ב. רְאִי לְשִׁמּוֹר מְאֹד לְאָכֵל רַק מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים, שֶׁאֵין בָּהֶם שׁוֹם חֲשֵׁשׁ שֶׁל טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת. ג. תֵּאמְרִי בְּכָל

יום 'יום תהלים', באפן שתזכרי לסיים בכל שבוע את ספר התהלים (התהלים נחלק לימי השבוע).

אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיציעו לך איזה שדוף הגון, ותגמרי את השדוף תכף-ומיד, ולא תחקרי הרבה, כי עד מתי תשבי בודדת וגלמודה!?

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ח' רמד.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויחדפו אל היקר לי ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער מכל מה שעובר עליך בפגם הברית, ובפטרטיות שאתה עדין בגיל צעיר.

עליך לדעת, כי רבנו ז"ל נשלח אל זה העולם בדור הזה דיקא, כדי להגביה ולהרים את כלל נשמות ישראל שנפלו בזהמה הזאת של נאוף ושל כפירות ואפיקורסות, כי כן מובא מגורי האריז"ל, שקדם ביאת המשיח יתפשטו בעולם נאוף ואפיקורסות, עד שיתמלא כל העולם פלו מזה. ורבנו ז"ל בא לתקן את כל זאת, להאיר אורו ותברך בתכלית האור, עד שאפלו כל הרחוקים יוכלו לשוב בתשובה שלמה אליו ותברך, ויש אצלו למודים פאלו, עד שאפלו הכי גרוע בעולם, שכבר קלקל כל-כף, עדין הוא יכול לשוב בתשובה אמיתית. אשרי המטה און קשבת אליו, אשרי השוקד בדבריו, אשרי מי שאינו מיאש את עצמו כלל.

ראה להחיות את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה עצומה, כי אין לך דבר המגרש את הקלפה המחטאת את האדם בהוצאת זרע לבטלה כמו מדת השמחה, אשרי מי שזוכה להיות בשמחה עצומה, כי השמחה מרחבת את המח, ורבנו ז"ל

אֲשֶׁר   ח' רמה   בְּנַחֵל   פט

אָמַר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סימָן קסט): מִי שֶׁשָּׁמַח תָּמִיד, הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ יִשְׁמַר לוֹ אֶת בְּרִיתוֹ. עַל-כֵּן עָקַר תְּקוּנָה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלִשְׂמֹעַ כְּלֵי זָמֵר בְּכָל יוֹם.

תִּזְהַר לִילֶךְ עִם צִיצִית כָּל הַיּוֹם, וְדַעַת לְנִבּוֹן, שֶׁהַצִּיצִיּוֹת תְּהִיֶּינָה
בְּשֵׁרוֹת, וְשִׁתְּהֶינָה עָלֶיךָ כָּל הַיּוֹם כְּלוּ, כִּי צִיצִית הִיא שְׂמִירָה לְנַאֲוָה,
וְהַעֲקַר — שֶׁשָּׁמַח עִם הַצִּיצִית שְׁעָלָיו.

גַּם רְאֵה לְהִזְהַר כָּל יוֹם וַיּוֹם לֹאמַר הַעֲשֶׂרָה מִזְמוֹרִים, שֶׁגָּלָה
רַבְּנוּ ז"ל לְתַקּוּן הַבְּרִית, וְהֵם 'תַּקּוּן הַכְּלָלִי'.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעַ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מִצְטַעַר מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּעֵנִין בְּרִיאוֹת גּוֹפֶה בְּכָלֵל, וּבְעֵנִין כְּאֵב עֵינֶיךָ בַּפֶּרֶט. וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל
מְבִיא (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת רֵאִיָּה, סימָן ג'): קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ מְסַגֵּל לְרַפְּאוֹת
חִלּוּשֵׁי הָרְאוֹת.

עַל-כֵּן רְאֵה לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לְקַדֵּשׁ אֶת הַחֹדֶשׁ בְּכָל חֹדֶשׁ
וְחֹדֶשׁ. וַיְדוּעָה אֲצַלְנוּ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיְכוּלִים לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְבָנָה
תַּכְף-וּמִיד אַחַר רֵאשׁ חֹדֶשׁ, כְּשֶׁרַק רוֹאִים אֶת הַלְבָנָה, וְלֹא צְרִיכִים
לְחַכּוֹת ז' שְׁלֵמִים, וַיֵּשׁ בְּזֶה סוּד גְּדוֹל מְאֹד. וְכֵן מְבִיא (שֵׁם סימָן ד'):
תַּקּוּן חֲצוֹת מְסַגֵּל גַּם-כֵּן לְחִלּוּשֵׁי הָרְאוֹת, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִזְהַר לֹאמַר
בְּכָל לַיְלָה סֵדֶר תַּקּוּן חֲצוֹת בְּשַׁעַה שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה בְּדִיוֹק, אֲשֶׁר לְפִי
הַרְבֵּה פּוֹסְקִים הוּא זְמַן חֲצוֹת.

גַּם רְאֵה לְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן בְּלֵיל שַׁבָּת, וְלַהֲסַתְּפֵל בְּתוֹךְ הַיַּיִן
הַרְבֵּה, וּבְזֶה תִּמְשִׁיךְ לָךְ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה עַל הַעֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ

צ אֲשֶׁר ח' רמו בנחל

חכמינו הקדושים, שעל-ידי הבטחה בתוך הכוס של קדוש, נחזר לו פת הראות.

גם תזהר מאד להבדיל בעצמך במוצאי-שבת הבדלה על כוס יין, ואחר ההבדלה תמרח את עיניך עם שיירי היין, וזה ימשיך לך רפואה שלמה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתהיה לך רפואה שלמה ברוחניות ובגשמיות, רפואת הנפש ורפואת הגוף.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' רמו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי הניקור לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

זה כמה שאני משתוקק לכתב לך, ומרב טרדותי לא עלתה בדי.

חסדי הקדוש-ברוך-הוא, שבנך, גרו יאיר, מצליח אצלנו, ולומד בהתמדה.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, פי בזה העולם צריכים חזוק בכל יום ויום מתדוש, כפי ההתגברות של הבעל-דבר, שמתגבר על כל אחד ואחד בכל יום ויום, ולולא עצות רבנו ז"ל הינו נאבדים לגמרי, חס ושלום, על-כן עלינו לשמח בזה מאד מאד, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, המלמדנו עצות נוראות ונפלאות כאלו, איך לעמד על עמדתנו, ולחזק את עצמנו.

אקווה להקדוש-ברוך-הוא להיות בארץ ישראל בקרוב, וברצונו

יתברך אֲשֶׁבוֹת שַׁבַּת שִׁירָה בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ טְבֵרְיָה. אָנִי מְקַנְהָ לְרֵאוֹתָךְ,
וְאִזּוּ נְדַבֵּר הַרְבֵּה.

אָמַר הַחֶכֶם: "בְּשִׁמְחָה וּבְצַחֻק יֵרָאֶה אֲצִלֶּם הַזְּמַן קֶצֶר,
וְלְדוֹאֲגִים וּמְצַטְטָעִים יֵרָאֶה יוֹתֵר אַרְוֶיךָ"; עַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְזֶה יַעֲזֹר לָכֶם בְּבִיתְכֶם. כִּי
הַשִּׁמְחָה מְכַנְסֶת בְּאָדָם הַרְחֵבֶת הַדַּעַת, וּכְשֵׁישׁ לְאָדָם הַרְחֵבֶת הַדַּעַת,
אִזּוּ יֵשׁ לוֹ סִבְלָנוֹת לְכָל מֵה שְׁקוֹרָה בְּבֵיתוֹ, וְהוּא מְעַבִּיר עַל מְדוּתוֹ
תָּמִיד, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ, וְתוֹנָפָה לְדַבֵּר עִם בְּנֵי
הַנְּעוּרִים מְדַרְכְּיוֹ וְעֲצוּתוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ וְ"ל, וְתִרְוָה רַב נַחַת מְכַל יוֹצְאֵי
חִלְצִיךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל הָעֲנָנִים...

ח' רמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבִיבֶךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

קָשָׁה לִי לְכַתֵּב דְּבָרִים אֵלֶיךָ עַל הַכְּתָב, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, סִפְרֵי
מִסְתוֹבְבִים בְּכָל הָעוֹלָם, וְרַבִּים הַהוֹגִים בָּהֶם, אֲפֵלוּ בַחֲוָרִים צְעִירִים
וְכוֹ'.

עִם כָּל זֹאת פָּטוּר בְּלֹא כְלוּם אֵי אֲפֹשֶׁר (עֵינַי אֲבֹן הָעוֹר, סִימָן א',
סְעִיף א'): כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִפְקֵד בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא מִתֵּר בְּכָל עוֹנָה וְכוֹ',
עֵינַי שָׁם; וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּדֵי לְהַנְצִיל מִחֲטָא וְכוֹ', זוּ בְּיָדַי מְצִנָּה וְכוֹ',
וְלִכֵּן רֵאֶה מֵה לְפָנֶיךָ.

הָעֵקֶר תּוֹזְכֵר, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֶה וּמְסַתְפֵּל עֲלֶיךָ וְכוֹ',
וְלִכֵּן צְרִיךְ לְנַהֵג בְּדַרְךְ אֶרֶץ וּבוֹשָׁה, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צוֹפֵה
עֲלֶיךָ וְכוֹ', שְׂזוֹ יֵרָאֵת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, לְזִכֹּר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהַסִּיחַ

דעתו ממנו יתברך, ולהתבייש מלפניו יתברך, ולהסמיק לפניו, כמו שאמר פעם רבנו ז"ל לאחד מאנשי שלומנו: ווערסטו ריץ רויט פאר השם יתברך? אתה מסמיק ממנו יתברך — זה נקרא בושה ויראת שמים.

הדורש שלומך...

ח' רמח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם כסף הפדיון וכו', יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שימתקו ממך כל הדינים, על-ידי פלא עליון, ותתקבל תשובתך לרחמים ולרחצון לפני אדון כל.

בענין תפלת הויתקין, בודאי אין למעלה מזה, ואשרי מי שיכול להראות את זה, והבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע ורבנו ז"ל הקפידו על דבר זה מאד, וכן נוהגין אנשי שלומנו. וראיתי בשאלות ותשובות "נודע ביהודה" (ארח חיים, סימן ג), שאין צריך לחכות לעצלנים, אלא יקדים להתפלל, ולא צריכים לעבר זמן קריאת שמע בשביל העצלנים וכו', עין שם.

בענין עת רצון, עין "פרדס רמונים" (שער טז, פרק ב'): כשמתגלה בזה העולם עצם האצילות הינו גלוי אלקותו יתברך, בלי שום לבושים, זה נקרא עת רצון, שמרגיש אותו יתברך בלי שום הגבלה וצמצום, עצם עצמיות אלקותו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

אֲשֶׁר ח' רמט — ח' רנ בנחל צג
ח' רמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲדַל לְךָ מִלְרוֹץ אַחַר כָּל שׁוֹטָה, שְׁעוֹשֶׂה הַנְּיוֹת וַתְּנוּעוֹת מְשֻׁנּוֹת
וְכוֹ', וְאַתָּה חוֹשֵׁב שְׁזָהוּ זֶה... כִּלְךָ מִהַשְׁגָּעוֹן הַזֶּה, אַתָּה לֹא רוֹאֶה
אִיךָ שְׁבִדוֹר הַזֶּה מְטַעִים בְּנֵי-אָדָם עִם כָּל מִינֵי שְׁקָרָנִים רַמָּאִים
צ'בוּעִים, שְׁרִיץ' הַשׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ, זֶהוּ מְקַבֵּל נוֹתֵן תְּקוּנִים... זֶהוּ
בְּעַל מְדַרְגָּה וְהַשְּׁגָה... זֶה מַשְׁהוּ מִיַּחַד... וְכַדוּמָה, הַכֹּל הֵבֵל וְרַעוֹת
רוּחַ, הָעֶקֶר זֶהוּ לְמוֹד גְּמָרָא תוֹסְפוֹת וְשִׁלְחָן עָרוּף, אֲשֶׁרֵי הַמְּנַהֵיג
שְׁמַחְדִּיר בְּאַנְשֵׁיו לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם עַל-כָּל-פְּנִים דָּף גְּמָרָא וְתוֹסְפוֹת,
וְסִימָן טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּף כְּסִדְרָן, זֶהוּ בְּעַל מְדַרְגָּה וְהַשְּׁגָה, אֲבָל סִתָּם
מְשַׁעַע עִם תְּנוּעוֹת וּצְעָקוֹת וְכוֹ', הַכֹּל הֵבֵל וְדַמְיוֹן גְּדוֹל.

וּלְצַעֲרָנוּ הָרַב אֶת קִטְנֵי הַשֶּׁכֶל יְכוּלִים לְשַׁעַע וְלַעֲבֹד עֲלֵיהֶם,
עַל-כָּל-פְּנִים עֲלִיךָ שְׁלֹא יוּכְלוּ לַעֲבֹד. וְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת,
שְׁמַכְנִים יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי בְּאָדָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ח' רנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֵל תַּחֲיֵי בְּרַרְנִית, וְאַז תִּמְצָאֵי תַכְף-וּמְיָד אֶת בֶּן זוּגָף.

הָעֶקֶר לְחַפֵּשׂ אַחַר בֶּן תוֹרָה וּבְעַל מְדוֹת טוֹבוֹת, שְׁאֵז יִהְיֶה לְךָ
חֶלֶק בְּתוֹרָתוֹ.

את חונרת בתשובה וכו', זה מאד חשוב אצלו יתברך. ועקר
התשובה — לא לחזר על השטיות. בנדאי יהיו לך נסיונות וכו',
אבל חזקי ואמצי, והקדוש־ברוך־הוא לא יעזב אותך, ואם תקבלי
על עצמך יראת שמים שלמה, ותתפללי בכל יום בעבור שדוף,
ותבטיחי לו יתברך, שביתך יהיה בית של תורה, תראי איה שלא
יעצר בעדך לקבל בחור ירא שמים ועובד ה' גדול מאד. רק
להתחזק, ואז תראי אילו נסים שיעשה עמך הקדוש־ברוך־הוא.

הדורש שלומכם...

ח' רנא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תדחף עצמך במקום שלא רוצים ולא צריכים אותך, ברח
לך מהם כמי שבורח מאש, אם יצטרכו אותך, יבואו המה אליך.

ידוע, אשר הרב הקדוש רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, אמר
פעם לבן אחיו, הרב הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זי"ע, ששאלו:
האם ינסע אל וכו', כי זה סוף הכל חמש פרסאות מכאן. ענה לו:
גם משם אליך חמש פרסאות. ורמז לו, ששהוא יבוא אליו. ולכן
תעשה לעצמך גדר, במקום שאתה לא מזמן ולא רצוי — אל תלך
שם. והרב הקדוש רבי אלעזר צבי מקאמרנא זי"ע, בעל המחבר
"דמשק אליעזר" על הזהר, מביא בספר "בן ביתי" על תהלים:
שמעתי מאמי מורתני, ששמעה מאביה הקדוש [זהו הרב הקדוש
רבי אברהם מרדכי מפינטשוב, שהיה תלמיד החוזה מלובלין זי"ע],
שאמרה בזו הלשון: אז מען זיצט אוינטער די מזוזה ווערט מען
נישט מבזה (אם יושבים בתדרו מאחורי המזוזה, אינם מתבזים),
הינו כשיושב בתדרו, ועוסק בתורה ובחידושי דאורייתא ובחידושים

אֲשֶׁר   ח' רנב   בְּנַחֵל   צה

קְדוּשִׁים, וּמִתְבוֹדָד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִף פַּעַם לֹא יָבוֹא לִיְדֵי בְּזִיוֹן. וַיִּזְכֹּר
כָּלֵל זֶה, כִּי תִצְטָרֵךְ אֶת זֶה לְיָמִים הַבָּאִים.

בְּעֵינַי אֶחָד שֶׁהֵמִית אֶת הַזּוּלָת בְּתֵאֵנָת דְּרָכִים וְכוּ', הוּא נִקְרָא
רוֹצֵחַ מִמֶּשׁ, כִּי אָדָם מוּעָד לְעוֹלָם. וְעַקֵּר תִּקְוֹנוֹ, שִׁיקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ
אִף פַּעַם לֹא לְנֶהֱגַ עוֹד בְּרִכָּב, וַיִּבְקֶשׁ תִּקְוֹן לְנִפְשׁוֹ מִבֵּית־דִּין שֶׁל
יְרָאִים וְשִׁלְמִים לְדַבֵּר ה'. אֲבָל אִם הוּא מִמְשִׁיף לְנֶהֱגַ, נִקְרָא עֲבָרָן,
וְסוּפוֹ — שְׂדָמוֹ בְּרֵאשׁוֹ, וַיִּשְׁלַם אֶת הַמְּחִיר.

אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים, שֶׁרִכָּב זֶהוּ מִשְׁחָק וְכוּ', רִכָּב זֶה מִשְׁחִית,
וְצָרִיכִים לְשָׁמֵר עַל הַמִּשְׁחִית, שְׁלֹא תִצָּא תִקְלָה מִיָּדוֹ, וּמְחַזְבִּים לְצִיַּת
לְחֻקֵי הַמְּדִינָה, כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה וְחֻקוֹתֶיהָ בְּחֻקֵי הַתְּנוּעָה, וְזֶה מִמֶּשׁ
פְּקוּחַ נִפְשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' רנב.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבִי אֵלֵיהּ רַבָּה, פֶּרֶק ט'): אֵיזוּהִי
אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — הָעוֹשֶׂה רִצּוֹן בְּעֵלָה; וּבְיָדָאֵי הָרִצּוֹן הַזֶּה צָרִיף
לְהִיּוֹת — לְקַיֵּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה, שְׂאֵז הָאִשָּׁה צָרִיכָה לְעֹזֵר לוֹ שִׁיקְיָם
מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

נָא וְנָא אַל תְּהִי מִתְנַגְּדָת אֶל בְּעֵלְךָ וְכוּ', וְאַל תַּעֲשֵׂי עֲלִיו בְּכָל
פַּעַם בְּקִרְתָּ וְכוּ', כִּי זֶה כּוֹאֵב לוֹ מְאֹד, אֲדַרְבֵּה תְּמַצִּיאֵי עֲצָמָךְ תָּמִיד
אֵלָיו וְכוּ', כְּדֵי לְהַצִּילוֹ מִחַטָּאִים וְכוּ', וְתִשְׁמְרֵי עֲלִיו, וְאֵז תִּרְאֵי אִיף
שֶׁהוּא יֵאָהֵב אוֹתָךְ וַיַּעֲזֹר לָךְ, אֲבָל בְּרַגַע שְׂאֵת עוֹרֶכְתָּ עֲלִיו בְּקִרְתָּ

צו אָשֶׁר ח' רנג – ח' רנד בַּנְחַל

בְּכֹל פֶּעַם וְכוּ', מִדּוּעַ שְׁלֹא יִשָּׂא אוֹתָךְ?! וְלָכֵן חֲדָלִי מִכָּל זֶה,
וְתִקְיָמִי מֵה שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ מִמֶּךָ, וְאִז תִּרְאֵי שְׂנוּי לְטוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ח' רנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֹכַח קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

זֶה נֹכַח מֵה שְׂאֵמְרָתִי, שְׂמִי שִׂיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּהַדְפָּסַת סִפְרֵי
"אָשֶׁר בַּנְחַל" – יִרְאֶה יְשׁוּעָה, וּבְזֶה אֲנִי חֹזֵק מְאֹד. וּמִכָּל שְׂכָן
כְּשִׁיבוֹא הַיּוֹם וְאֵצֶא מִזֶּה הָעוֹלָם, וְיָבוֹא אֶחָד וַיִּדְפִּיס חֵלֶק אֶחָד
מִסִּפְרֵי "אָשֶׁר בַּנְחַל" – יִרְאֶה נְסִים נְגִלִים, וְאִהְיֶה לוֹ לְמַלְיָץ יִשְׂרָאֵל.

הַעֲקָר קָנָה לְעֵצְמָךְ מִדַּת הַסְּבָלָנוּת. מֵה אַתָּה צָרִיךְ לְהַתְעַצֵּב
כְּבִיתָךְ עַל יְלָדֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ?! רְאֵה לְהִיּוֹת מְאָרִיךְ אַף, וְשׁוּם דְּבָר שְׁלֹא
יַעֲשֶׂה אֶצְלָךְ שׁוּם רֶשֶׁם כָּלֵל.

הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע אָמַר פֶּעַם: "עוֹלָמִי, עוֹלָמִי, אֲשֶׁרִי
מִי שְׁלֹא נִמְצָא בְּךָ, וְאוֹי לוֹ לְמִי שֶׁנִּמְצָא בְּךָ". וְזֶה עֲמַק עֲמַק; כִּי
אָדָם שֶׁדָּבּוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּקַבְיָעוֹת, הוּא כָּבֵר לֹא נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם,
וְאֲשֶׁרִי לוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רנד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ג טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

למותר להגיד לך, שהנוצרים הם עובדי עבודה זרה, כי אינם מאמינים ביחוד השם יתברך, והם עובדים בשתוף, ולכן שיף יהרג ואל יעבר, אם אונסים אותו וכו', מה שאין כן הישמעאלים אינם בכלל עובדי עבודה זרה, מפני שמאמינים ביחוד ה' ללא שתוף, כן כתב הרמב"ם (פרק י"א) מהלכות מאכלות אסורים, שהישמעאלים אינם עובדי עבודה זרה, וינם אינו יין נסוף להאסר בהנאה, וכן פסק הט"ז ביורה דעה (סימן קכד, סעיף קטן ד'), והש"ף (שם סעיף קטן י'), דאינם עובדי עבודה זרה, עין שם.

וצריך שתדע, אשר מינות וכפירות של הערב-רב זה חמור כמו הנצרות והאיסלם ביחד, אם לא יותר גרוע, ואוי לו למי שיש לו שיכות עמהם.

הדורש שלומך...

ח' רנה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, י"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

נא ונא ברח לך רק אליו יתברך, ותדבר רק עמו יתברך, כי גדול אדונו ורב להושיע, אתה נמצא רק בידו יתברך, וכפי שהוא יתברך ירצה — כן יהיה, כי בידו לשדד את המערכות והמזלות והטבע. וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ): הטבע מחיב כף; והתפלה משנה את הטבע. ולכן ראה להרבות בתפלה בתמימות ובפשיטות גמורה, לבכות אליו יתברך, ולבקש על נפשך, כי ישועתך תלויה רק בידו יתברך, ולא ביד בשר ודם, תחקק את זה היטב בלבך, ואז תחיה חיים שקטים.

ותהיה סבֵּלֶן גְּדוּל, אֲשֶׁר זֶה הַלְמוּד שְׂיִכְנִיס מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם,
שְׂיִהְיֶה הָאָדָם מְלֵא וְגִדּוּשׁ עִם אֲמוּנָה, וְיִהְיֶה הַכֹּל פְּתוּחַ לְפָנָיו,
ותהיה לוֹ אַרְיֶכֶת אַפִּים גְּדוּלָה מְאֹד, הֵינּוּ שְׂיִהְיֶה סִבְלֶן עַל כָּל אֲשֶׁר
עוֹבֵר עָלָיו.

זְכֹר, אֲשֶׁר בְּעֵת קִבְּלַת הַתּוֹרָה טִעַנּוּ הַמְּלֹאכִים, אֲשֶׁר תָּנָה הוֹדֵךְ
עַל הַשָּׁמַיִם, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אָמַר לְמֹשֶׁה: הַחֲזֵר לָהֶם תְּשׁוּבָה.
וְאָמַר: מִתְיָרָא אֲנֹכִי. וְאָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: אַחֲזֵ בְכֶסֶף כְּבוֹדִי.
וּפְרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א'), שְׁכֶסֶף הַכְּבוֹד, זֶה
שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִם אוֹחֲזִים עֲצָמָם יַחַד עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוּלִים מִקִּנְיַת הַמְּלֹאכִים.

וְהִנֵּה מָה הֵיטָה טִעַנְתֶּם שֶׁל הַמְּלֹאכִים? הֵם רָצוּ שְׂתַתְּבַרֵךְ
הַבְּרִיאָה עַל יָדָם, וְזֶה לֹא שִׁיךְ, כִּי הֵם רַק נִשְׁמוֹת רוּחָנִיּוֹת, מַה שְּׂאִין
כֵּן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עוֹלוֹת עַל גְּבִיָּהֶם, כִּי גּוֹפֵם גְּשָׁמִי וְרוּחָם רוּחָנִית,
וְעַל־יְדֵי קִשׁוּר גְּשָׁמִי לְרוּחָנִי, הֵם מְקַשְּׂרִים אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֶל
הָעוֹלָם הַבָּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יַחַד הַשָּׁלֵם בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, וְנַעֲשֶׂה
בְּרוּר גְּדוּל בְּדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר לְיַחְדָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ, וְיִתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ,
כְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' רנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה
מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

רְאֵה לְחֲזוּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּתַקְףָּהּ הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׂתַקְּפוּ אוֹתָךְ,

אין זו עצה להתיאש, יבוא היום שתצא מזה העולם, ואז תראה למעלה, כי הכל היה לתקון נפשך, ותצטער אז — למה נצטערת כל-כף על עולם עובר וכו', למה היית צריך להיות בדכאון פנימי?! למה היית צריך להסתובב במרירות ובעצבות?! למה היצרכת להסתובב עם כל-כף הרבה קשיות עליו ותברך?! הלא היה טוב לך יותר להכנס בתוך האמונה הקדושה, לידע שאין בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. ולכן במקום לשפך את נפשך השבורה והרצוצה לפני בשר ודם, היה טוב לך יותר לבוא ולכפות אליו יתברך.

הלא כתבתי לך כמה מכתבים, שבזה העולם אין לאדם חברים וידידים, כל אחד רץ רק לטובתו וכו', כבר נדפסו ממני עד עכשו כמה פרכים של מכתבים, שכתבתי לתלמידי ולידידי שכתבו לי, וכל אחד צועק על מר נפשו; למה לא תתחיל לעיין בהם?! כי כל מכתב ומכתב כתבתי גם לך, ומי יתן, שתעזר לי להדפיס את כל המכתבים שיש בידי העתק מהם, וחבל שלא ידפסו, כי במשך השנים זה יאבד, חס ושלום. היו לי כמה אלפי מכתבים שנעלמו ונחקרו, וכל-כף חבל לי, כי בליתי בכל יום הרבה שעות לכתב למרירי יום — בחורים ואברכים, שכתבו לי את מר לבכם, ודברתי על לבם בדברי נחומים והתחזקות, ועכשו אבדו, ועל-כל-פנים מה שנשאר עדין, ראה לעזר לי להדפיסם, ולזכות את הרבים בהם. ואני מאמין באמונה שלמה, שמי שיעיין באלו המכתבים, יהיה לו הרהור תשובה. ולכן אשרי מי שמדפיסם, ואני מבטיח שתהיה לו ישועה מן השמים.

ואתה, שהנך כל-כף שבור, מדוע לא תעיין בכל יום בכמה מכתבים כסדרן, אשר זה יעזר לך לעבר על הכל. אני יודע היטב מה עובר עליך וכו', אבל אני יודע גם את יצרך שבווער בך וכו', ולכן אין זו עצה להיות כל-כף שבור ולפל בדעתך וכו', עד שתאמר לי בפה מלא, שהנך כבר לאחר יאוש וכו', הלא רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח): אין שום יאוש בעולם כלל, אין דבר בזה להתיאש וכו', הנה הקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין מבלעדיו

נמצא, ומה שיף להיות רחוק ממנו? ! שנה מה שדוד המלך שאל (תהלים קלט): "פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה", אני מתפלא איך אדם יכול לומר, שהוא רחוק מהקדוש-ברוך-הוא, "אנה מפניך אברח", אנה מפניך אלך, "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנגב", ופרש רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב): "אם אסק שמים שם אתה", לפעמים אדם מתרחק ממנו ותברך דיקא כשכבר הגיע לדרגה, שמאיר לו אלקות בבחינת שמים, אבל שם דיקא מרב אור, מתרחק ממנו ותברך, כי האור מסנור אותו. ולהפך פרש רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'): "ואציעה שאול הנגב", אפלו שכבר נפלת ונשלכת בשאול תחתית ומתחתיו, ונדמה לך כאלו אף פעם לא תצא משם, ואתה נמצא שם כדגמת מי שהציע לעצמו מטח, שכבר אינו חושב לצאת לעולם, כי נדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, עם כל זאת צריך שתדע — "הנגב", גם שם יכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן קום, מה לך נרדם בתקף היאוש, אם תהיה חזק באמונה פשוטה בתוך הירידה והנפילה שלך, ותדע שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ומוחל על כל העוונות וכו', ואם אדם בא אליו בלב נשבר ונדכה, ושופך את לבבו המר, ומתודה על כל חטאיו, ובוכה ומבכה שמים וארץ על מר גורלו וכו' וכו', תדע ותאמין אשר שום דבור אינו הולך לאבוד, כי הכל עושה רשם גדול בשמים.

אני מבטיח לך, אם תקח את עצמך מהרגע הזה בידך, ותעשה לעצמך חק קבוע לא לדבר כל העולה על רוחך, ולא תהיה בכעס, או מבטח לך, שכל תפלותיך תקבלו בשמים, כי היסוד בקדושה הוא שמירת הדבור, ושמירה מכעס וקפדות.

רק חזק ואמץ, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא. תעשה עכשו התחלה חדשה.

הדורש שלומך וטובתך כל הימים...

אֲשֶׁר   ח' רנו   בְּנַחֵל   קא
ח' רנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף הַפְּדִיּוֹן נֶפֶשׁ.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל-יְדֵי פְּלֵא
עֲלִיוֹן.

מָה אָמַר לָךְ! אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, רְאוּי לָהֶם
לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, עַל גְּדֹל הַזְּכוֹת שֶׁנִּפְּלָה בְּחֻלְקָם, לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל, וּבְכָבֵד אָמַר פֶּעַם (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן שִׁכְב): עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כָּבֵד הַסֵּתֶפֶלְתִּי (אִיף הָאֵב שׁוֹיִן מִיַּיְנֵע אִוִּיגֵן אִיף אוֹיִס גִּיקוּקֵט אוֹיף
אִיטְלִיכֶען בְּאִזוּנְדֶּעֶר), נִמְצָא, שֶׁכָּל מִי שֶׁזָּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל,
כָּבֵד הָיָה לְפָנָי עֵינָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וּבָזָה בְּעֶצְמוֹ רְאוּי לְשִׁמְחָה.

וְהִנֵּה עָקֵר הַהִתְקַרְבוֹת עַל-יְדֵי שְׂיִכְנִיִּס בְּדַעְתּוֹ אֶת תּוֹרָתוֹ
הַקְּדוֹשָׁה, הֵינּוּ אֶת לְמוֹדוֹ וְעֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת. וְרוֹאִים, מִי שֶׁבִּאֲמַת
מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, יֵשׁ לוֹ הַרְגָּשָׁה נִפְּלְאָה, אֶ מוֹרְאֵדִיג גְּעֶפִיל,
בְּדַבְּרֵי תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא בְּקִי בָּהֶם בְּעַל-פִּה מִמֶּשׁ, מְרַב
תְּשׁוּקָה שְׂיֵשׁ לוֹ אֶל רַבְּנוּ ז"ל. וְזֶה סִימָן שֶׁהוּא מְקַרֵּב בִּאֲמַת אֱלֹו
ז"ל. וּבִאֲמַת כָּבֵד אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֻלְק א', סִימָן קצב),
אֲשֶׁר פָּנָיו, שְׁכָלוֹ, חֲכָמָתוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, הֵם בְּתוֹף הַסֵּפֶר שֶׁל הַמְּחַבֵּר.
וְלִכְּן כָּל מִי שֶׁמִּתְמַיֵּד בְּיֹתֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יוֹתֵר הַשְּׁגָה יֵשׁ לוֹ
בוֹ. וְעָקֵר הַהִשְׁגָּה, שֶׁמִּתְחִיל לְרְאוֹת שֶׁאֵינּוּ מִבֵּין כָּלֵל, רַק אֲזוּי פּוּהַל
אִיז גְּעֵנוּג (כֶּף זֶה מִסְפִּיק), שְׂיִרְגִּישׁ וַיִּדַּע מְרַחוּק אֶל מָה בְּשֶׁר וְדָם
יְכוּל לְזַכּוֹת בָּזָה הָעוֹלָם. וְזֶה שִׁיף לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, בְּלִי יוֹצֵא מִן
הַכָּלֵל. וְזֶה מָה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְחַדִּיר בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁהָעָקֵר תְּלוּי
בִּיגִיעָה וְעִבּוּדָה.

וּכְשֶׁרַבְּנוּ ז"ל סִפֵּר וְהִשְׁתַּבַּח בְּשִׁבְחוֹ, וְרָצָה לְהַכְנִיִּס קִנְיָת
סוּפְרִים בְּאֲנֹשִׁי שְׁלוֹמְנוּ שְׂיַעֲשׂוּ כְּמוֹתוֹ, וְהָיוּ אוֹמְרִים לוֹ: מִי יְכוּל

להדמות אליכם וכו', אתם נכד הבעל-שם-טוב זי"ע וכו', אזי הקפיד על כך רבנו ז"ל מאד מאד, ואמר: זו הטעות שלכם, אפלו אם הייתי נולד מפשוטי עם, מהורים פשוטים, על-ידי תקף היגיעה שיגעתי וטרחתי בעבודת השם יתברך, זה מה שעזר לי. ודבר זה החזיר בכל אחד מאנשי שלומנו, דער עקר הארעווען — העקר להתנגע, ואז יכול לזכות לכל הטוב האמתי והנצחי — אם רק ירצה, והעקר לא לעזב את הרצון.

והרב הקדוש רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע פרש את הפסוק (שמות כב, ז): "ונקרב בעל-הבית אל האלקים", אפלו בעל-הבית פשוט יכול להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, רק בתנאי "אם לא פשט ידו במלאכת רעהו", שלא לקח מזולתו משהו בערמה או בגנבה, ודברי פי חכם חן.

הפּלל, שְׁפָל אֶחָד יָכוֹל לְזָכוֹת לְכָל טוֹב שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אִם רַק יִרְצֶה, וְאִם רַק יִתְחַזַּק, וְאִם רַק יִוָּכַל לְהִתְגַּבֵּר עַל "יִצְרוֹ הָרָע"; פִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד); נִמְצָא, שֶׁזֶה לְעַמַּת זֶה יֵשׁ לְכָל אֶחָד יִצְרֵ הָרָע אֲשֶׁר אֵין בְּחִבְרוֹ, וְכָל אֶחָד צָרִיף לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ הַבּוֹעֵר בּוֹ דִּיקָא. יֵשׁ אֶחָד שֶׁכָּל מַחֲשַׁבְתּוֹ אֵיף לְרַמּוֹת בְּנֵי-אָדָם, אֵיף לְהוֹצִיא מֵהֶם פֶּסֶף, אֲזִי צָרִיף תְּמִיד לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיִּצְרֵ הָרָע הַזֶּה, וְלוֹמַר לְעַצְמוֹ: הַפַּעַם אֵינִי גּוֹנֵב, אֵינִי גּוֹזֵל, וְאֵינִי חוֹמֵד מִמוֹן זולתי, אֲפִלוּ שְׂיִהְיֶה רַק סֶף מוּעַט אֵינִי רוֹצֶה. וְכַמוֹ-כֵּן בְּנֵי-אֹהֵב, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, שְׂזוֹ הַתְּאַוָּה הַכִּלְלִית שֶׁפְּלוּלָה מְכָל הַתְּאַוּוֹת, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שְׂזוֹ הַתְּאַוָּה שֶׁל כָּל הַשִּׁבְעִים אַמּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, גַּם-כֵּן צָרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר צָרִיף לְהִתְחִיל לְשִׁבֵר אֶת הַתְּאַוָּה הַזֹּאת עַל-יְדֵי דְבַר קָטָן, לֹא לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם אִשָּׁה וְכוּ'. אֲבָל יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, שֶׁכָּבֵר כָּל-כֶּף נִשְׁקָעוּ בַּתְּאַוָּה הַמְּגַנָּה הַזֹּאת שֶׁל נֹאפֵי, אֲשֶׁר כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבְרַת בְּרַחוּב, הֵם צָרִיכִים לְהִסְתַּפֵּל עֲלֶיהָ, עַד שְׂיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם, שֶׁכָּל-כֶּף הַרְגִילוּ עֲצָמָם בְּלִכְלוּף וּבַתְּעוּב הַזֶּה, עַד שֶׁקָּשָׁה לָהֶם לְצַאת מִמֶּנּוּ, כִּי הֵם מְשַׁנְּעִים לְדַבֵּר אֶחָד, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְלָכֵן עָקַר הָעֲצָה לְהִתְחִיל עִם פַּעַם אַחַת, תְּמִיד לוֹמַר לְנַפְשׁוֹ:

אֵינְךָ קוֹק וּוִינְצִיגְעֵר, הַסְתַּכְלוּת אַחַת פְּחוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם אִיז פֶּאָרְט
 בַּעֲסֵעֵר, זֶה יוֹתֵר טוֹב, וְכֵן בְּכָל פֶּעַם, שְׁלֹא יִרְצֶה רַק הַסְתַּכְלוּת אַחַת
 פְּחוֹת, וְכֵן יוּכַל לְהַצְלִיחַ לְהַתְגַּבֵּר עַל יְצֵרוֹ. וְכֵן בְּכָל דְּבָר, צְרִיכִים
 לְדַעַת שְׁהַעֲקֹר מְעַט גַּם־כֵּן טוֹב, וְאִם זֶה לְהַפְרִיד מְרַע, עַל אַחַת
 כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֲרָף מְדָה טוֹבָה מְרַבָּה (סוּטָה י.א.), לְהַתְחִיל לְהַתְמִיד
 בַּתוֹרָה, צְרִיכִים לְהַתְחִיל עִם פְּסוּק אַחַד, עִם מְשֻׁנָּה אַחַת, מִיִּמְרָא
 אַחַת, הַלְכָה אַחַת, עַד שְׁיִגְלֵל עֲצָמוֹ וַיְהִי כְּבָר בַּתוֹף הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן
 בְּכָל פֶּעַם.

הדורש שלומך...

ח' רנח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ד טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ ... גִּרוּ
 יָאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בְּעֵינֵי הַקְּשִׁיּוֹת שְׁהַקְשִׁית וְכוּ', צְרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁאָסוּר לְהַכְנִס
 בְּסִכְנוֹת פְּאָלוֹ וְכוּ', כִּי כָּל קְשִׁיָּה יִהְיֶה אִיף שִׁיְהִיָּה, זוֹ קְלָפָה עֲצוּמָה,
 וְצְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְזֶה מְאֹד מְאֹד. וַיְדוּעַ, שְׂרַבְנוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל כָּף
 בְּיוֹתֵר, וּבְפִרוּשׁ אָמַר, שְׁהַעֲנִין שֶׁל "וַיִּדְעַתְּ וַהֲשִׁבוֹתְ אֶל לְבָבְךָ" וְגו' (דְּבָרִים ד, לט), זֶה אֵינּוּ כְּפִשׁוּטוֹ, כִּי הַדַּעַת צְרִיכָה לְהִיּוֹת כְּלוּלָה
 מְאֻמוּנָה, וְאֻמוּנָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת כְּלוּלָה עִם דַּעַת, כִּי צְרִיכִים אֶת
 שְׁנֵיהֶם, וְאִי אֶפְשָׁר לְפָרְשׁוֹ כְּפִשׁוּטוֹ, שְׁזֶה פְּרוּשׁ שֶׁל הַקְּרָאִים,
 רַחֲמָנָא לְצֻלָּן (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן ריז), אִף שְׁאַחֲרִים מְפָרְשִׁים אַחֲרַת,
 אָבֵל רַבְנוּ ז"ל אֹמֵר כֵּן, שְׁהַעֲקֹר זֶה אֻמוּנָה, וְגַם הַדַּעַת צְרִיכָה
 לְהִיּוֹת מְתַבְּלַת עִם אֻמוּנָה, וְאֻמוּנָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת מְטַבְּלַת עִם דַּעַת.
 וְלִכֵּן מֵה לְהַכְנִס בַּחֲקִירוֹת שֶׁל הַבַּל, אֲשֶׁר אַחֲר־כֵּן יַעֲלֶה חֶרֶס בְּיַדְךָ,
 וְתִהְיֶה מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל לְגַמְרִי, כִּי הַסְּפָקוֹת הֵם בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ מִמָּשׁ,
 וּמְאֹד מְסַכֵּן לְהַכְנִס שָׁם.

רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן נג): מִי שֵׁיִשׁ לוֹ אַמוּנָה — חֲזִיוֹ חַיִּים; כִּי כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, הוּא מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה, אִם זֶה טוֹב — בּוֹדְאֵי טוֹב, וְאִם זֶה רָע, חַס וְשְׁלוֹם, אֲזַי מְקַבֵּל אֶת זֶה לְכַפֵּרֶת עוֹנוֹת, עֵינֵי שָׁם.

יְדוּעַ מַה שֶּׁאָמַר הַגֵּר"א זי"ע, אִם הִזָּה הָאָדָם יוֹדֵעַ מַה מֵתְכַפֵּר עַל-יְדֵי יְסוּרִים בְּזֶה הָעוֹלָם, הִזָּה שָׁשׁ וְשִׂמְחָה עַד מָאֵד, וְהִזָּה מְקַבֵּל אֶת הַיְסוּרִים בְּאַהֲבָה.

וּבְאֵמַת עֲלִיף לְדַעַת, שָׂאִין זֹו עֲצָה לְהַכְּנִס בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר לְפִי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), זֶהוּ מְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן; וּכְשֶׁאָדָם נוֹפֵל שָׁם, אֲזַי נִמְצָא בְּמְקוֹם מְסַפֵּן מָאֵד, מְדוֹר הַקְּלָפוֹת. וְלִכֵּן מַה וְלָמָּה לָךְ לְהַכְּנִס בְּמְקוֹמוֹת מְסַפְּנִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר רַק מְבַלְבְּלִים אֶת דַּעַת הָאָדָם? ! יוֹתֵר טוֹב לְלַמֵּד הַכֹּל עִם 'אַמוּנָה', 'וְהַדַּעַת' צְרִיכָה לְהִיּוֹת — שָׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל. וְכֵן אָמַר הַרַב הַקְּדוֹשׁ מְקַאֲמְרָנָא זי"ע, שֶׁאֵפְלוּ כְּתַבֵּי הָאֲרִיז"ל צְרִיכִים לְלַמֵּד בְּגִלּוּי כְּזֶה לִידַע מְצִיאוֹתָן, אֲבָל לֹא אֶת מַהוּתָן שֶׁל סְפִירוֹת וְעוֹלָמוֹת אֵלוֹ, וְלֹא לְהַכְּנִס בְּלִהִיּוֹת חוֹקֵר וּמְקַבֵּל, שֶׁכּוֹנְנָתוֹ הִיְתָה נֶגֶד שֵׁיטַת הַרְמַח"ל, אֵף שֶׁהִיָּה עִמָּךְ עִמָּךְ, עִם כָּל זֹאת רָצָה לְהַסְבִּיר, שֶׁמָּה לוֹ לְאָדָם לְהַכְּנִס בְּסִפְקוֹת שֶׁיְבַלְבְּלוּהוּ לְגַמְרֵי, וַיֵּצֵא וַיַּעֲלֶה חֶרֶס בְּיָדוֹ.

וְזֶה יְסוֹד גְּדוֹל בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל — רַק אַמוּנָה פְּשוּטָה, כִּי אַחֲרֵי כָּל הַחֲכָמוֹת וְכוּ', וְאַחֲרֵי כָּל הַגְּבוּרוֹת וְכוּ', צְרִיכִים לְחֹזֵר עַד הַשְּׂרֵשׁ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ.

וּבְאֵמַת עֲלִיף לְדַעַת וְלִזְכוֹר, אֲשֶׁר עִם אַמוּנָה יְכוּלִים לְעַבֵּר אֶת הַכֹּל, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי הַקְּדוֹשִׁים (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), אֲשֶׁר בְּשִׁבְלֵי זֶה יִשְׂרָאֵל נִקְרְאִים עֲבָרִים, שֶׁעוֹבְרִים עַל-יְדֵי אַמוּנָה מֵעֵבֶר אֶל עֵבֶר, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים גַּם לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם דַּעַת, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּכָלֵל (מְשַׁלֵּי יט, ג): "אוֹלָת אָדָם תִּסְלַף דְּרָכוֹ, וְעַל ה' יִזְעַף לְבוֹ", וְגַם בְּזֶה יֵשׁ קִשְׁיָה וְכוּ', שֶׁכָּבֵר נִכְנָס בְּמַבּוּכוֹת שֶׁל יְדִיעָה וּבַחִירָה, כֵּן וְלֹא, יֵשׁ וְאִין, מַדּוּעַ הִצְרַכְתִּי לַעֲשׂוֹת כֵּן? ! הִיְתִי צְרִיף לַעֲשׂוֹת כֵּן,

אֲשֶׁר   ח' רנט   בַּנְחַל   קה

וְאֵז לֹא הָיִיתִי עוֹבֵר אֶת כָּל הַצְרוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַיְסוּרִים שֶׁעָבַרְתִּי וְכו', וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה דְגַמְאוֹת לְהֵבִיא לָךְ.

הָיִיתִי מְיַעֵץ לָךְ, שֶׁתְּחִיל לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", עַד שֶׁתִּהְיֶה בְּקִי בָהֶם בְּעַל פֶּה מִמֶּשׁ, וְאֵז תִּבִּין מַה זֶה חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, כִּי בְּלִי לַמּוֹד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּכֻלָּל מַהִי הַדַּעַת שֶׁל רַבְנוֹ ז"ל, וְזֶה בְּרוּר.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר מִפְּנֵי הַמְּנִיעָה שֶׁנִּתְּהַוָּה עִכְשָׁו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' רנט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

וְהִנֵּה כָּבֵד כְּתַבְתִּי לָךְ, וְעִכְשָׁו אָבוֹא בְּכַתּוּבִים שְׁנַיִם, וְלֹא כְּדָאֵי לְהַתְנַפֵּחַ יוֹתֵר, כִּי אֶצְלִי זֶה גַם-כֵּן חֲכָמוֹת, [כַּמּוּבָא (בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ט'), מִהַחֲכָם וְהַתָּם, שֶׁלֹּא רָצָה לְחַשֵּׁב יוֹתֵר מְדִי, כִּי זֶה הָיָה בְּעֵינָיו גַם-כֵּן חֲכָמוֹת], הֵינּוּ לְהַכְּנִס בְּכּוּחַיִם כְּאֵלוֹ — מַה הֵן חֲקִירוֹת וְכו'? ! וּמַה זֶה אֲמוּנָה וְכו'? ! כִּי כָּבֵד אָמַר אֵיבֹב (אֵיבֹב טז, ג): "הַקֵּץ לְדַבְרֵי רוּחַ" וְגו'. רַבְנוֹ ז"ל מְגַלֵּה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא) בְּעֵינֵי הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה וְכו', אֲשֶׁר רַבִּים נְבוֹכִים בְּזֶה וְכו', וְאֵי אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג אֵיךְ הַיְדִיעָה הִיא בְּתוֹךְ הַבְּחִירָה, וְהַבְּחִירָה הִיא בְּתוֹךְ הַיְדִיעָה, אֲלֵא עַל-יְדֵי שִׁיקָדָשׁ אֶת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת: הַעֲיִנִים, הָאֲזַנִּים, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, שֶׁאֵז הַמַּחֲ שֶׁלּוֹ מְזַדְכֶּךָ לְגַמְרִי, וְנַעֲשֵׂה כְּמוֹ מִלְּא"ף, שֶׁכָּבֵד אֵין הַפְּרֵשׁ אֶצְלוֹ (וְרֵאוּי לָךְ לְלַמֵּד הֵיטֵב אֶת הַמַּאֲמָר הַזֶּה, עִם כָּל הַהֲלָכוֹת מִלְּקוּטֵי-הַלְכוֹת הַשִּׁיכוֹת לו').

וְאָמַר לָךְ דְּבַר כָּלֵל בְּקַצְרָה: אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַכָּל בְּהַשְׁגָּחָה

פּרטי פּרטי, דער גדול וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, עִם כָּל זֹאת מָה עוֹשִׂים עִם הַפְּסוּק (מְשָׁלִי יט, ג): "אֲנִלֶּת אָדָם תְּסַלֵּף דְּרָכּוֹ וְעַל ה' יִזְעַף לְבוֹ", אָדָם עוֹשֶׂה דְבָר אֲנִלֶּת, וְאַחֲר־כֵּן יֵשׁ לוֹ טַעֲנוֹת וְקִשְׁיוֹת וְכוּ' עָלָיו יִתְבָּרַךְ; נִמְצָא, שֵׁשׁ דְּבָר כְּזֶה שֶׁל בְּחִירָה, כִּי מִי אָמַר לוֹ שִׁיעֲשֶׂה אֶת הַטַּעֲנוֹת הַזֶּה, אֶת הָאֲנִלֶּת הַזֶּה, שְׁנִסְתַּבֵּךְ עַל יְדֵה כָּל-כֵּן? ! וְעַל זֶה חֲשַׁבְתִּי לְהַסְבִּיר לְךָ בְּפִסּוּק אַחֵר (מְשָׁלִי יז, כח): "גַּם אֲוִיל מִחֲרִישׁ חֲכָם יִחְשַׁב"; עֲשִׂיתָ כְּבוֹר דְבָר אֲנִלֶּת, עַל-כָּל-פָּנִים רָאֵה לְהַחְרִישׁ, וְאַל תִּכְנַס בְּקִשְׁיוֹת וּבִסְפָקוֹת — מָה?! וְלָמָּה?! וְאֵיךְ?! אֲלֵא שְׂתַק, וְכֵן תַּעֲלֶה עַד הַפֶּתַח, שְׁזֵה "חֲכָם יִחְשַׁב", תִּחְשַׁב רַק מֵאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא חֲכָמ"ה — כ"ח מ"ה, מַה כַּחַי, אֲנִי כְּלוּם בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רלד), אֲשֶׁר שָׁם בְּסִפּוּר הַפֶּתַח, צָרִיךְ לִשְׂתַק, בְּסוּד 'שְׂתַק, כֵּן עֲלֶה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלֶה, אִם תִּשְׂתַּק וְלֹא תַחְקֹר שׁוּם חֲקִירוֹת וְכוּ', אֲזַ תַּעֲלֶה עַד סוּד הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁהוּא הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה. וּמוֹכָא שָׁם, אֲשֶׁר כְּדֵי לְהַעֲלוֹת לְעוֹלָם הַמַּחְשָׁבָה, אֲפִלוּ דְבוּר טוֹב מְפָרִיעַ, עֵינֵי שָׁם.

וְלָכֵן הָאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֶט, עִם כָּל זֹאת פֶּשְׁעֵשָׁה כְּבוֹר אֶת הַמַּעֲשֶׂה, שִׁיִּצְאָה מִזֶּה צָרָה וְעִגְמַת נַפֶּשׁ וְכוּ', אִו הַפְּסוּד גְּדוֹל וְכוּ', אֲזַ צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ הָאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְעוֹלָם, לְהִיּוֹת זְהִיר וְשִׁמּוּר מִכָּל מִינֵי מַכְשׁוּלוֹת, עַד שִׁידוּ מִשְׁגָּת וְכוּ', אֲבָל אִם כְּבוֹר עֲשֶׂה מַה שֶׁעֲשֶׂה וְכוּ', וְהִיא נִזְהָר עַד מְאֹד וְכוּ', וְעִם כָּל זֹאת נֶאֱרַע מַה שֶׁנֶּאֱרַע, אֲזִי צָרִיךְ לְדַעַת בְּבִירוֹ גָּמוּר, שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית פְּרִטִית, וְכֵן רָצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְטַעֲמִים הַכְּמוּסִים מִבְּנֵי-אָדָם כְּפִי שֶׁרָשׁ נִשְׁמָתוֹ, כְּפִי הַעוֹלָמוֹת אִו הַגְּלִגּוּלִים שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן וְכוּ'. וְדָבָר זֶה לֹא יְכִילָהוּ הַרְעִיּוֹן וְשִׁכָּל הָאָנוּשִׁי כָּלֵל לְהַבִּין דְּבָרִים נִסְתָּרִים כְּאֵלוֹ אֵיךְ נִסְתַּבֵּךְ, וְצָרִיךְ לְהַבִּין, שֶׁשְׁפוּט לְקַחוּ מִמֶּנּוּ אֶת הַדַּעַת, וְלָכֵן אֵרַע לוֹ מַה שֶׁאֵרַע וְכוּ'. וְלָכֵן חָבַל לְהַצְטַעַר בְּצַעַר חֲנָם, אֲלֵא יֹאמַר: "כֵּן עָלְתָה בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה", כְּכִיכּוֹל, זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן דַּע לְךָ, שֶׁהַעֲנִין כָּל־כֶּף דִּקָּה, דִּקָּה מִן הַדִּקָּה, הֵינּוּ רוֹחֲנִיּוֹת
 חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, וְלָכֵן מֵה לְךָ לְהַפְגִּים בְּחֻקֵּי־רוֹת שֶׁל הַבַּל וְכוּ', שִׁיבִיאוּ
 אוֹתָךְ אַחֲר־כֶּף לְכַפִּירוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר זֶה יִגְרַם לְךָ אֶת כָּל
 הַצָּרוֹת; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, בְּכֻלָּל לֹא שִׁיךְ אֲצִלוּ אֵיזָה
 צַעַר וְיִסּוּרִים. כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ):
 אִם הִיָּה אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה, אָז לֹא הִיָּה מַרְגִּישׁ שׁוּם צַעַר
 וְיִסּוּרִים כְּלָל.

הַיּוֹצֵא מִכָּל דְּבָרֵינוּ, שֶׁלֹּא כְּדָאֵי לְהַפְגִּים בְּשׁוּם מַחֲשָׁבוֹת
 וְהַרְהוּרִים בְּעֵינֵינוּ אֵלּוּ, כִּי תַעֲלֶה חֶרֶס בְּיַדְיָךְ.

לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, זֶה רַק עַל־יַדֵּי אֲמוּנָה פְּשוּטָה. תְּמִיד
 צָרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר "צַדִּיק הוֹנֵה" בְּכֹל דְּרָכָיו וְחֹסִיד בְּכֹל מַעֲשָׂיו"
 (תְּהִלִּים קמ"ה, יח), וְאִף שִׁישׁ דְּבָרִים שֶׁקָּשָׁה לְהַבִּינֵם בְּשִׁכָּל אָנוּשִׁי —
 לָמָּה אֵלּוּ הִרְשָׁעִים גְּדֻלוֹ וְהַשִּׁיגּוֹ חֵיל וְכוּ' וְכוּ', זֶה לֹא הַעֲנִין שֶׁלֵּנוּ
 לְחַקֵּר וּלְהַבִּין. אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְדַעַת דְּבָר אֶחָד — שְׂאִין יוֹדְעִים
 כְּלָל! וְצָרִיכִים רַק לְבַטֵּל אֶת שִׁכְלוֹ הַמְדַמָּה לְגַמְרִי, וְלִידַע שְׂאִין
 יוֹדְעִים, תְּכַלִּית הַיְדִיעָה שֶׁלֹּא גִדַּע ... "לֹא גִדַּע מִמֶּשׁ"! וְזֶה מֵה
 שֶׁרָצָה מֵאֲתָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל.

בְּעֵינֵינוּ סִדְר־דְּרָךְ־הַלְמוּד שֶׁשְּׂאֵלָתָ וְכוּ', יֵשׁ בְּזֶה אַרְיכוֹת כָּל־כֶּף
 גְּדוּלָּה, וְיִכְבֵּר כְּתַבְתִּי מִזֶּה (בְּמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים). הַעֲקָר זְכוֹר תִּזְכֹּר,
 אֲשֶׁר גַּם בְּזֶה אָסוּר לְהִיּוֹת חָכֵם יוֹתֵר מִדִּי, אִם רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר כֶּף,
 צָרִיכִים לְדַעַת שֶׁזֶהוּ זֶה כֶּף, בְּחֻשְׁבוֹן אֶחָד שֶׁמִּתְנַפֵּחַ וְכוּ', יְכוּלוֹת
 לְעֵבֵר לוֹ כָּל הַשְּׂבָעִים שָׁנָה, וְלֹא רַק שֶׁלֹּא לְמַד מְכִילֵתָא, סַפְרָא,
 סַפְרֵי, אוֹ שְׂאָר מְדַרְשִׁים, אֲלָא אֲפִלוּ אֵינּוּ יוֹדְעֵי מֵה זֶה, וְאֲפִלוּ לֹא
 רָאָה אֶת זֶה, וְכֶף יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם. עַכְשָׁו אֲשֶׁאֵל אוֹתָךְ — עִם מִי
 הַצָּדִק?!

לֹא פַעַם יֵצֵא לִי לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים זְקֵנִים, בְּנֵי שְׂבָעִים וּשְׁמוֹנִים,
 וְשְׂאֵלָתִי אוֹתָם: הֵאֵם סִימּוֹ פַעַם אַחַת בְּחַיִּיהֶם שֶׁשָּׂה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה,
 וּבִפְנֵי מְלֵא אֲמָרוֹ: לָאוּ. עַכְשָׁו אֲשֶׁאֵל אוֹתָךְ — מִי צוֹדֵק?! וּמִכָּל
 שִׁכְן מִי שְׂאִינוּ רוֹצֵה לְקַבֵּל אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל, יְכוּלוֹת לְעֵבֵר עָלָיו

השבעים שנה, שלא זכה לעבר על-כּל-פּנים פעם אחת בימי חייו בתנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי, תוספתא, כל המדרשים כּלם, וכל ספרי הזוהר והתקונים, וספרי הפוסקים: רמב"ם, טור ושלחן ערוך, וספרי תּסידות ומוסר וכו', וזה פשוט, ואין מה להתנכח גם בזה, ונראה ביום האחרון מי היה צורך — זה יוצא מזה העולם בלי כּלום, ומוליכים אותו כּנבלה, או זה שיוצא מזה העולם, ומוליכים אותו פּאָרֹן-הקדש, ואז בעת הלונה יראו את ההפרש. ולכן אין מה להפגס בוכוחים, זה מחקי הבחירה, שיכולים להטעות בני-אדם, וכל אחד יכול לומר את הדעות שלו.

אחי, אחי היקר! העקר הוא הרגעים האחרונים של האדם, ששוכב על ערש דווי, והולך להוציא את נשמתו, זוהי האמת, זוהי החכמה, זהו הישוב הדעת, זוהי השלמות, אז ברגעים האחרונים, האדם ידע את ההפרש — אם ציית את רבנו ז"ל, שלמד על-פי סדר-דרגת-הלמוד שלו, או לא, אם התחזק באמונה פשוטה בו יתברך, וחשב כל רגע ממנו יתברך, או לו. כל זה אני רק יכול להוסיף לך על מכתבי הקודם שכתבתי לך, והבוחר יבחר... וקשה להכנס עכשו בחלופי מכתבים — אבל כך וכו', אבל כך וכו'.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

ח' רס.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ד טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור, הרוצה להאיר נפשו באור האורות, צח הצחצחות של האי נחלא עמיקא וטמירא, הלא הוא הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות מה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָנַי הַבְּרִית וְכוּ', עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לִפְלֵי בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל. וְאָמַר רַבֵּנוּ וַיֵּל (לְקוּטֵי־מֹהֲרֵינּוּ, חֶלֶק ב', סִימָן מט), שְׁעָקֵר הַתְּשׁוּבָה, שְׁצָרֶיךָ לְחֹזֵר לְמְקוֹמוֹת אֱלוֹי וְכוּ', וַיִּפְנֶה עָרְף, וְלֹא יַעֲשֶׂה עוֹד, זֶה עָקֵר הַתְּשׁוּבָה. וּבְאֵמַת מְבֹאֵר בְּרַמְבַּ"ם (פֶּרֶק א' מֵהַלְכוֹת תְּשׁוּבָה, הַלְכָה א'), שְׁעָקֵר הַתְּשׁוּבָה הוּא וְדוּי דְּבָרִים, וּקְבֵלָה עַל לְהֵבֵא לֹא לְשׁוֹב אֶל הָרַע שְׁעָשָׂה.

וְלָכֵן עָשָׂה זֹאת, הַרְגֵּל עֲצֻמָּךְ לְלַכֵּת אֶל מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִשָּׁב שֵׁם, וְתִדְבֵר וְתִשְׁיַח עִם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶיךָ (אִי־דִישׁ), וְתִסְפֹּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּפָרְטֵי פְּרִטוּת מֶה עוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאִיךָ נִפְלְתָ בְּזֶה, הַכֹּל לְכֹל תִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוּם דְּבָר לֹא תַעֲלִים, אֲפֹלוּ מִחֲשָׁבָה אַחַת, אוֹ הִרְהוּר אֶחָד וְכוּ', הַכֹּל תִּסְפֹּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יִדְבֵר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבִּין אֶל אָבִיו. וְאִף שְׁבִהֲתַחֲלֶה יְדָמָה לָךְ, שְׂאִין מִי שְׁשׁוּמַעַ אֹתְךָ וְכוּ', וּכְאֵלוּ אֵתָה מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר וְכוּ', דַּע לָךְ, שְׁכָל זֶה מִחֲמַת הַכִּפּוּרִים שְׁנֹכְנֶסָה בָּךְ, כִּי כָךְ אָמַר רַבֵּנוּ וַיֵּל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה בְּאָדָם; וּמִחֲמַת שְׁחֻטָּאת בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה שֶׁל פָּנַי הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה וְכוּ', מִזֶּה גִסְתָּם מִחֶךְ וְנִטְמָטֵם לְבָבְךָ, וְאֵתָה מְלֹא קִשְׁיוֹת וְעַקְמִיּוּת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁנִדְמָה לָךְ וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹלִים בְּדַעְתְּךָ כָּל מִינֵי מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאִפְיֻקוּסוֹת וּסְפָקוֹת וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מֵהַחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, שְׁבָא מִקְּלַפַּת עַמְלָ"ק, הַעוֹלָה סִפְ"ק, שְׁמִכְנִיס סְפָקוֹת בְּלֵב הָאָדָם (שְׁמוֹת יז, ד): "הַיֵּשׁ הַזֶּה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", שְׁהַקְּלָפָה הַזֶּה קָשָׁה יוֹתֵר מֵהַכֹּל; כִּי כָּל זְמַן שֵׁישׁ לְאָדָם אָמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי עַל־יְדֵי תִקְוָה אָמוּנָה, שְׁמַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין מִבְּלַעַדָיו נִמְצָא, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֲצָמוֹ יִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּשׁ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא פֹה, אִתּוֹ, עִמוֹ וְאֶצְלוֹ, אִזּוֹ הוּא מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְלָכֵן מֵאַחַר שְׁחֻטָּאת כְּכֹר בַּחֲטָא הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְקָשָׁה לָךְ לְצִאת מִמֶּנּוּ, עָקֵר עֲצָתְךָ, שְׁתַּהֲיֶה רַגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְנוּדָה עַל חֲטָאֲתֶיךָ, וְתִכְבֶּה הַרְבֵּה וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁיִוְצִיאָךְ מֵהַחֲטָא

הַזֶּה, וְתֹאמַר בְּפִהּ מְלֵא אֶת הָאָמֶת, מָה וּמִי הֵבִיא אוֹתָךְ אֶל הַחֲטָא הַזֶּה, וְתִהְיֶה עֶקֶשׁן גְּדוֹל עַל דְּבָר זֶה, רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאִף שְׂבִהֵתְתָלָה יִהְיוּ לָךְ הַחַיִּים מְרִים כְּמִנְת מִמֶּשׁ, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְמַרֵר אֶת הַחַיִּים עַד מָאד, אֲבָל עַל-יָדֵי שְׂאָדָם מִתּוֹדָה, עַל-יָדֵי-זֶה יוֹצְאִים הָעוֹנוֹת שְׁנַחֲקָקוּ בְּעֶצְמוֹתָיו, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), שֶׁזוֹ מַעֲלַת הַיְהוּדִי דְּבָרִים שְׂאָדָם מִתּוֹדָה. וְלִכֵּן רָאָה לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, וְאֵל תִּפְגֵּס בְּיֹאשׁ וּבְדַכָּאוֹן וְכוּ', אִף שְׂמֵרִים לָךְ הַחַיִּים, אֲבָל עֲלֶיךָ לִזְכֹּר, אִם תִּהְיֶה עֶקֶשׁן גְּדוֹל, לֹא לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמְךָ, תִּזְכֶּה לְצֵאת סוּף פֶּל סוּף מְזָה, וְאִדְרָבָה הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִזְכֶּה לְרֵאוֹת דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים עַד מָאד.

וְאִם תִּזְכֶּה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, אֵינן לְמַעַלָּה מְזָה בְּתַקוּן הַבְּרִית, כִּי זֶה מוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִהַשְּׂאוֹל שְׁנִפְל לְשָׁם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט'), שְׂאָם יַעֲשֶׂה לְעֶצְמוֹ חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם כֶּךָ וְכֶךָ, הַתּוֹרָה תּוֹצִיא אוֹתוֹ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית שְׁנִפְל אֵלָיו. וּמִקְבֵּל אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר 'כֶּךָ וְכֶךָ' סוֹבֵב עַל ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, שְׂמִמְתִּיקִים מִדַּת הַדִּין, שֶׁהוּא אֱלֹקֵי"ם הָעוֹלָה פ"ו — כְּמִסְפֵּר 'כ"ךָ וְכ"ךָ'.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה עֶצְמוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רסא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיְחִי, י"ד טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֵינן זוֹ עֵצָה לְהַתְיָאֵשׁ. הַיֹּאשׁ זֶה הַדְּבָר הַכִּי גְרוּעַ. צְרִיכִים לְבוֹא וּלְדַפֵּק עַל דְּלִתוֹת הַסְּלִיחוֹת וְהַרְחָמִים, אוֹלֵי יְרַחֵם אוֹלֵי יִחַמֵּל וְכוּ'. בְּנִדְאֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵם וְיְרַחֵם וְיַחּוּס וְיִחַמֵּל וְכוּ', כִּי כֹּל

אֲשֶׁר   ח' רסב   בְּנַחֵל   קיא

זמן שְׁאָדָם חַי, יְכוּלִים לְתַקֵּן הַכֹּל, צְרִיכִים רַק חֲרָטָה גְמוּרָה עַל הָעֵבֶר, וְקִבְלָה עַל לְהִבָּא, וְהַעֲקָר — וְדוּי דְבָרִים, לְהַתְּוֹדוֹת עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תּוֹרַת פְּהַגִּים בְּחֻקֵּי): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁמִיד שְׁהֵם מִתְּוֹדִים לְפָנַי, אֲנִי מוֹחֵל לָהֶם.

וְלָכֵן, יְדִידֵי הַיָּקָר! אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, זֶרֶק אֶת עֲצָמְךָ עַל הָאָרֶץ בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלָיִם, וְתִבְכֶּה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וְתִתְחַרֵּט בְּאֵמֶת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְסִים נְגָלִים. הַעֲקָר לֹא לְהַכְנִס בְּיָאוּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁזֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ מֵהַכֹּל. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת י'): אִפְלוּ חָרַב תְּדָה מִנַּחַת עַל צְנֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אַל יִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רסב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁשֹׂאֲלָתָ וְכוּ', הִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'): אָדָם צְרִיף שְׁתִּהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה בְּחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִהְיֶה מֵהַחֲדוּשִׁים שְׁלו, כִּי כָּל אֶחָד מִחֲדָשׁ כָּפִי נִשְׁמָתוֹ, וְכִפִּי שָׁרְשׁוֹ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְלָכֵן אֵין לְאֵף אֶחָד לְקַנֵּא בְּחֲדוּשִׁים שֶׁל שֶׁל הַזּוּלָּת, לְכָל אֶחָד יֵשׁ דְּרָף מִשְׁלוֹ.

בְּעֵינַי שְׁשֹׂאֲלָתָ — מֵה כְּתִבְתִּי וְחֲדָשְׁתִּי בְּכִתְבֵי הָאֲרִיז"ל, הָאֵמֶת אֲגִיד, שְׂאִינִי רוּצָה לְדַבֵּר מִדְּבָרִים כְּאֵלוֹ, כִּי אֲסוּר לְדַבֵּר מִרְזִין וְרִזִּי דְרִזִּין, הַכֹּל יִהְיֶה כְּתוּב וּמְדֻפָּס וְכוּ', וְלַעֲת עֲתָה הַשְׁתִּיקָה טוֹבָה מִכָּל

קיב אֲשֶׁר ח' רסג בַּנְחָל

הַבְּחִינּוֹת, צְרִיכִים לְרַעַד וְלִפְחַד מֵאֵימַת הַשְּׂכִינָה, וְלֹא לִהְיוֹת הֶדְיוּט
הַקּוֹפֵץ בְּרֹאשׁ, וְלִדְבַר מִסְתָּרֵי תוֹרַה בְּרַבִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...
...

ח' רסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! בְּעֵינַי קַבְּלָה וְכוּ', אֲנִי לֹא מְשִׁיב עַל פְּנֵי הַפֶּתַח,
כִּי מְדַבְּרִים מִכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר זֶה מִלְּבִי לְפּוֹמִי לֹא גָלִיא וְכוּ',
וְאֲסוּר לְהִתְעַסֵּק בְּזֵה בְּרַבִּים, כִּידוּעַ לְמַחְצְדֵי חֶקְלָא, וְאִף שֶׁהַיּוֹם יֵשׁ
יְשִׁיבוֹת שֶׁל קַבְּלָה וְכוּ', וְכֵן לּוֹמְדִים בְּאוּנִיבֶרְסִיטֵה קַבְּלָה וְכוּ', אוֹי
לְאֲזַנִּים שֶׁכָּפָּךְ שׁוֹמְעוֹת, וְאוֹי לְעֵינַיִם שֶׁכָּפָּךְ רוֹאוֹת, הַכֹּל צְרִיף לִהְיוֹת
בְּהֶצְנֵעַ וּבִקְדוּשָׁה וּבִטְהָרָה וְכוּ' (וְאִין לְהֶאֱרִיף בְּזֵה עַל פְּנֵי הַפֶּתַח,
אִיף צְרִיף שְׂיִהְיֶה הַלְמוּד בְּיֶרְאָה גְּדוּלָּה, כִּי מְדַבְּרִים פֹּה מִמְּלֶךְ מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁצְּרִיכִים מְאֹד לְהִתְבַּיֵּשׁ בְּשַׁעַה
שְׁלוֹמְדִים הַלְמוּד הַזֶּה).

עַל-כֹּל-פְּנִיִם זְכַנִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם חֲבוּרִים נִפְלְאִים, יַעֲזֹר
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאוּכַל לְהוֹצִיאָם, וְעַל פְּנֵי הַפֶּתַח כֹּל אֶחָד יָכוֹל
לְהוֹצִיא מֶה שֶׁהוּא רוֹצֵה, וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁצְּנוּעַ בְּלְמוּד זֶה.

אֲבָל כֹּל הַפְּרוּשִׁים שְׁלִי, זֶה רַק עַל-פִּי עֲבוּדָה, וְלֹא פִּלְפוּלִים
וְחֻקִּירוֹת שֶׁל הֶבֶל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...
...

אֲשֶׁר   ח' רסד   בְּנַחֵל   קיג

ח' רסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרִי מִי
שֶׁמְחַזֵּק מֵעַמֵּד וְאִינוּ נִשְׁבֵּר.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתָנוּ עִם אוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת,
שְׂזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ ו"ל, זוֹ הַשְּׂמֵחָה הַכִּי גְדוֹלָה. וְלִכֵּן עָלִינוּ
לְמִסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְגִלוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה גַּם לְזוּלָתָנוּ, וְזֶה תְּקוּן
מְאֹד גְּדוֹל, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְהַתְּחַזֵּק בְּעֶסֶק הַקְּדוּשׁ הַזֶּה שֶׁל הַפְּצַת
מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה.

תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי כָּבֵד עוֹסֵק בְּזֶה רַבּוֹת בְּשָׁנִים וְלֹא נָח, וְאִין יוֹם
אֶחָד, שֶׁלֹּא אֶפְיֵן בּוֹ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְשַׁמֵּשׁ אֶת
רַבֵּנוּ ו"ל. וְלִכֵּן רָאָה גַם אֶתָּה לְקַפֵּץ אֶל תּוֹךְ הַעֲגָלָה, וְכֵן תַּעֲוֹרֵר אֶת
חֲבֵרְךָ, שֶׁכֻּלָּם יֵצְאוּ בְּכָל יוֹם לְהַפְּצָה, לְהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל,
אֲשֶׁר אִין לְמַעְלָה מְזֵה, כִּי זוֹ זְכוּת הַרְּבִים לְדוֹרוֹת. וְאֲנִי יוֹדֵעַ
שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה אֲנִי סוֹבֵל עֲלֻבוֹנוֹת וּבְזִיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וּגְדוּפִין, אֲבָל
כְּדַאי הַכֹּל בְּשִׁבִיל רַבֵּנוּ ו"ל, אֲנַחְנוּ תְּלַמִּידֵינוּ, וְעָלִינוּ מִנַּחַת חוֹבַת
הַיּוֹם.

יֵשׁ זְקֵנִים טַפְּשִׁים שְׂצוּעֵקִים, שְׂזֵה לֹא דֶרֶךְ וְכו', וַיֵּשׁ לָהֶם כָּל
מִינֵי סְבֻרוֹת פְּרִיסִיּוֹת וְכו', אֲבָל אֲנִי אוֹמֵר, שֵׁיֵשׁ לָנוּ צְנוּאָה
מִמוֹהֲרַנ"ת ו"ל, שְׂצוּה אוֹתָנוּ לְפָנֵי הַהַסְתַּלְקוֹת שֶׁלוֹ חַד מִשְׂמַעִית:
"תִּרְאוּ, שֶׁהַעֲבָדָה שְׁלָכֶם יִהְיֶה, שֶׁיִּפּוּצוּ מַעֲיָנוֹתֶיךָ חוֹצָה"; וְלִכֵּן מָה
אֲנַחְנוּ צְרִיכִים יוֹתֵר מְזֵה.

יְדוּעַ, שְׂגַם עַל מוֹהֲרַנ"ת ו"ל הִיָּתֵה הַרְּבָה מִחֲלַקַּת מִחֲבֵרְיוֹ,
כְּמוֹכָא בְּכוֹכְבֵי אוֹר (חֵלֶק שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה), מָה שְׂפּוֹתֵב שָׁם ר' אֲבָרְהָם
בְּר' נַחְמָן ו"ל, שֶׁרְצוּ לְהַחְרִימוּ ... עַד כְּדֵי כֶּף שָׁנְאוֹ אוֹתוֹ, אֲבָל הוּא

לא התפעל מהם כלל, וכמו־כן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִתְאַזֵּר בְּעֻזוֹת
וּבְעֻקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה, וּלְהַפְיֵץ לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל
מְקוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' רסה.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י"ד טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה רַק לְהִתְחַזֵּק, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ, וּלְהִסְתַּוְּב בְּזֶה
הָעוֹלָם בְּכָל פְּעַם בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי זֶה רַק יִהְרַס לְךָ אֶת הַחַיִּים
וְהַבְּרִיאוֹת, הַחַיִּים הֵם לְחַיּוֹת אוֹתָם, וְלֹא לְהִסְתַּוְּב מִמְרָמֵר, וּלְהִיּוֹת
תָּמִיד בְּדַכְּאוֹן. לְאַף אֶחָד לֹא הוֹלֵךְ כָּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה, וְהַפֵּל בָּא
מִחֲמַת גְּאוּה וּגְדֻלוֹת, שְׁאֵינּוּ רוֹצֵה לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ,
כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב), שֶׁהוּא אוֹמֵר
אוּ חוֹשֵׁב 'אַנָּא אֶמְלֵךְ', הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת עַל הַגְּבוּהָ, וְאֵם זֶה לֹא
הוֹלֵךְ, אֲזַי נִשְׁפָּר לְגַמְרֵי, וְהוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֹא כְּסֵדֶר, אֲבָל אֵם הוּא מְבַטֵּל
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים כְּבָר בְּאַפֵּן
אַחַר לְגַמְרֵי, שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ כְּסֵדֶר, כִּי הַפֵּל תְּלוּי כְּפִי הַבְּטוּל שֶׁמְבַטֵּל
עֲצָמוֹ אֱלֹוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי כָּל אָדָם מְלֹא גְאוּת
וַיִּשׁוֹת וְכוּ', וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא): גְאוּת
וְנֹאוּף תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, מִי שֶׁנּוֹאֵף הוּא בְּעַל גְּאוּהָ, וְהַגְּאוּהָ הַסְּרוּחָה
מוֹנַעַת מִמֶּנּוּ לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא אֵינּוּ מְקַבֵּל
כָּל מֵה שֶׁבָּא עָלָיו בְּשִׂמְחָה, וְאֲזַי הוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֹא כְּסֵדֶר, וּמִזֶּה בָּאִים
לוֹ הַלְחָצִים, וְהַחַיִּים מְלֹאִים מְרִירוֹת בְּשִׁבְלֵוֹ, וְרוֹצֵה רַק לְהִתְאַבֵּד,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְכָל זֶה בָּא רַק מִחֲמַת חֲסְרוֹן הַשְּׁפִלוּת וְהַעֲנוּהָ, לְהִיּוֹת
בְּטֵל וּמְבַטֵּל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי.

אֲשֶׁר   ח' רסו   בְּנַחַל   קטו

מה אמר לך! על זה צריכים רחמים מרבים, בין בתפלות הקבועות: שחרית, מנחה, ערבית, ובין בתפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו.

הדורש שלומך...

ח' רסו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ד טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד נודעוּעתי מכל מה שפכתך, שעובר עליך בפגם הברית וכו'. הנה טוב שתחיל ללמד מחדש את ספרי "לקויטי-הלכות" ממוהרנ"ת ז"ל, אשר רק הוא הבין את רבנו ז"ל, ורק הוא יודע את דעתו, כמו שרבנו ז"ל בעצמו העיד עליו: "פון מיר ווייסט מער נישט נאָהר נָתן, נפְתְּלִי אַבִּיסְעֵל [ממני לא יודעים, רק מוהרנ"ת ז"ל, ור' נפתלי מעט] (זה הנסח הברור בשיחה).

על-כל-פנים כל הלמוד של מוהרנ"ת ז"ל הוא "התחזקות", ואל יקל בעיניך, כי אדם צריך לחזק עצמו בכל מה שעובר עליו בגשמיות וברוחניות, ולא להשבר, רק לעשות בכל פעם התחלה חדשה, יהיה איך שיהיה, אפלו שנפל אלך פעמים, צריכים לעשות התחלה חדשה, לשכח את העבר, ולעשות התחדשות חדשה מעכשו וכו', ודבר זה אי אפשר להבין ולהסביר וכו'.

ומוהרנ"ת ז"ל פרש הפסוק (דברים כב, ז): "שלח תשלח את האם, והבנים תקח לך", האם זו הבינה, כמו שכתוב (משלי ב, ג): "כי אם לבינה" (אם לשון אם), אם זורקים ומשליכים לגמרי את השכל והדעת והבינה, אזי "והבנים תקח לך" — אלו מעשיו הטובים, כי תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים; הינו אם אדם משתמש עם השכל שלו, אזי ישבר — איך פגום ומגשם ובעל

עברה כּמוֹנִי, יְכוּל לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְקַיֵּם מִצְוֹת, הֲלֹא אֲנִי יוֹדֵעַ מִצְבֵי הָרַע וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הַתּוֹרָה נוֹתֶנֶת עֲצָה: "שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם" — תְּשַׁלַּח מִמָּקָד אֶת הַחֲכָמוֹת, כְּאֵלוֹ אֲתָה לֹא יוֹדֵעַ כְּלוּם, וְעַל־יְדֵי־זֶה "וְהַבְּנִים תִּקַּח לָךְ" — אֵלוֹ מַעֲשֵׂיו הַטּוֹבִים, שְׂיִכּוּל לְהִתְחִיל לְלַמֵּד מִמְּדַשׁ מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הִלְכָה וְכוּ', וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהַתְּפַלֵּל אֶת הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת: "שְׁחֲרִית, מִנְחָה, עֶרְבִית" בְּדַבְּקוֹת, כִּי אֶחָד אֵינוֹ קָשׁוּר לְשָׁנִי, אֲמַת שְׁחֲטָאֲתִי, עוֹיֵתִי, פִּשְׁעֵתִי, עִם כָּל זֹאת עֲכָשׁוּ אֲנִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, וְעוֹשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וַיִּכְבֵּר אָמַר רַבֵּנוּ ז' ל' לְאַחַד: דּוּ טוּ גוּט, אֵין דִּי שְׁלַעֲכֵט וּוַעֲט אַוּוּעַק פֶּאֲלִין [אֲתָה עֹשֶׂה טוֹב, וְהָרַע מִמִּילָא יִפְל].

אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁזֶה יִהְיֶה לָךְ קָשָׁה לְקַיֵּם, עִם כָּל זֹאת "שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם" — זֹהִי הַחֲכָמָה שְׁלָךְ, וְאִז "וְהַבְּנִים תִּקַּח לָךְ" — שְׂאֵלוֹ הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שְׁלָךְ, שֶׁהֵם הַתּוֹלְדוֹת שֶׁל הָאָדָם, כִּי 'תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים מַעֲשִׂים טוֹבִים' (רש"י בְּרַאשִׁית ו, ט).

וְהִנֵּה נִבִּין מֶה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ו, סִימָן ו') יֵשׁ מִזִּיק שֶׁהוּא כּחֵץ וְטָס כְּעוֹף, אָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אִם קִימַתָּ מִצְוֹת שְׁלוּחַ הַקֶּן, אֲנִי מִצִּילְךָ מֵאוֹתָן, שְׂנֹאֲמַר (תְּהִלִּים צא, ה): "לֹא תִירָא מִפֶּחַד לִילָה מִחֵץ יַעוֹף יוֹמָם", כִּי הַמִּזִּיק הַזֶּה נִבְרָא מִפְּגָם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי מִכָּל פְּגָם הַבְּרִית בּוֹרֵא קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִין, שֶׁהוֹרְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, כְּמוֹ בְּסִפּוֹר שְׁלָךְ, שְׁכָל מֶה שְׂאֲתָה רוּצָה לְנַתֵּק עֲצָמְךָ מִזֶּה וְכוּ', זֶה לֹא הוֹלֵךְ, כִּי אֲתָה נִמְשָׁף אַחֵר נֵאוּף כְּכֹלֵב שָׁב עַל קִיאוֹ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְקָשָׁה לָךְ לְצִאת מִזֶּה, אֲבָל אִם תִּקַּים אֶת הָעֲצָה הַזֹּאת שְׁלֹחַ הַקֶּן, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרַנ"ת ז' ל' — לְזִרְק וּלְהַשְׁלִיךְ אֶת הַשִּׁכָּל, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה, אִז תִּצְלִיחַ דִּרְכָךְ סוּף כָּל סוּף לְצִאת מִהַלְכְלוּךְ הַזֶּה שְׂפָגַע בָּךְ. הַעֲקָר לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, וְיִהְיֶה מֶה שְׂיִהְיֶה, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה, "הַתְּחִלָּה שְׁחֲטָאֲתִי". וְאֵת הַלְמוּד הַזֶּה הוֹרִיד רַבֵּנוּ ז' ל' בְּעוֹלָם, וְלִכְּן אָמַר עַל עֲצָמוֹ: "חֲדוּשׁ כְּמוֹנִי עֲדִין בְּעוֹלָם לֹא הָיָה", וּפְרָשׁוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ בְּעִנְיַן הַתְּחִלָּה לְמוּד כְּזֶה עֲדִין בְּעוֹלָם לֹא הָיָה. וְגַם אָמַר עַל עֲצָמוֹ: כָּל גְּשִׁימָה אֲצִלִּי הִיא דְּבָר

חֲדָשׁ לְגַמְרִי. וְרַק מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל בְּסִפְרוֹ "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" מְסַבֵּיר אֶת זֶה. וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְחִיל לְלַמֵּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" כְּסִדְרָן, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשָׁךְ.

וּבְכָלֵל לֹא כְּדַאי לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרֵים, רַק תָּמִיד לִהְיוֹת מְקַרֵּב אֶל מוֹהֲרַנְתָּ וְ"ל בְּשִׂקִּידָה רַבָּה בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְזֶה אֲשֶׁר יִשְׁמַר אוֹתָךְ.

שְׁאַלְתָּ — אֵיךְ מֵהֵיכָן קִבַּלְתִּי אֶת הַהִתְחַזְקוֹת שְׁלִי וְכוּ'; מָה אָמַר לָךְ, כְּשֶׁהֵייתִי בְּחוּר צָעִיר, לֹא הִטְעִיתִי עֲצָמִי כָּלֵל, וְשִׁקְדָתִי בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְהֵיטָה תְּקוּפָה מְשֻׁף שְׁנָתִים וְחֲצִי, שְׁסִימָתִי בְּכָל חֲדָשׁ אֶת כָּל הַ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שְׁלֹשִׁים פְּעָמִים רְצוּפוֹת, וְזֶה עֲדִין מִנְּחָ בְּתוֹךְ דְּמִי, וְזוֹ הַחִיּוֹת וְהַהִתְחַזְקוֹת שְׁלִי, עַד שֶׁשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לִי, אִף שֶׁעָבְרוּ עָלַי מְשַׁבְּרִים וְגַלִּים מְאִינְשֵׁי דָּלָא מְעַלֵּי וְכוּ'.

חֲמֻדַת לְבָבִי! רָאָה לְבוֹא בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְיִתְדַבֵּר וְתִשְׁחַח וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְיִתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, וְזֶה יִצְיֵלְךָ מִפֶּחַ יְקוּשׁ וּמִהַמְזִיקִים שֶׁנּוֹבְרָאִים עַל-יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית.

מָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, שְׂרַבְנוּ וְ"ל אָמַר (שִׁחוֹת-הַר"ן, סִימָן ט), שֶׁאֶפְלוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּמִצְוַת רְעָה, וְקָשָׁה לָהֶם לְעֹזֵב אֶת עֲוֹנוֹתֵיהֶם, אִם יַעֲשׂוּ לְעֲצָמָם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הַתּוֹרָה תּוֹצִיאָם מִהַשְּׂאוּל תַּחְתִּית. וְקִבְּלָה אֲצִלְנוּ, אֲשֶׁר 'כָּךְ וְכָךְ' זֶהוּ אֲמִירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת.

הַבוֹחֵר יִבְחַר, וְהַחֲדַל יְחַדַּל, הַבְּחִירָה חֲפָשִׁית.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' רסז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, י"ד טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הפדיון. הקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון.

החיים מלאים נסיונות קשים ומרים, ואדם צריך להתחזק בכל הדרך — בין בעליה ובין בירידה, כי כל אחד נמצא בזה העולם בסכנה גדולה, שלא יאבד את נקדת האמונה הקדושה, כי עקר נקדת היהדות היא אמונה פשוטה בו יתברך, לידע ולהודיע, אשר הכל ממנו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, ואף שיש דברים שהם קשי הבנה וכו', צריך לזרק ולסלק את השכל והדעת, ולידע (דברים יח, ג): "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", ופרש רש"י: 'התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקר אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו'. ואם תלך בדרך זו, אף פעם לא תפל. וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), שאסור לו לאדם ללכת בחכמות, שזה יוציא אותו מהיהדות, אלא בתמימות ובפשיטות, ולהסתפל בכל דבר שעושה — האם יש שם השם יתברך, אזי יעשה, ואם לא — לא יעשה.

וזה הנסיון הכי קשה לאדם בזה העולם, כי עוברים על כל אחד כל-כף הרבה משברים וגלים, עד שאינו יודע מה לעשות קדם וכו', ועל-פירוב הוא נופל בדעתו כשעוברים עליו משברים וגלים, שלא חלם עליהם, ולכן העקר הוא האמונה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), שצריך לחפש ולבקש בעצמו היכן הוא אויבו באמונה, כי יש סובלי חלאים, אשר הסבל שסובלים, זה רק מחמת חסרון אמונה. ועקר החולאת זו מחלת העצבים, שיכול למנע מעצמו, אם יהיה חזק באמונה.

מה אמר לך! ראוי לכל בר ישראל לבנות לעצמו בית חזק,

אֲשֶׁר   ח' רסח   בְּנַחַל   קִיט

וְהוּא — לְלַמַּד תּוֹרָה שְׁבַע-לִפְנֵי חֵק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכָל יוֹם: בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפֶתָא, וְזֶה בִּימֵי נִצְחֵי בְּעוֹלָם הַבָּא. וְכֵן רְאוּי לְשִׁים לְעַצְמוֹ שִׁוְיִטְר' שְׁיִשְׁמַר אוֹתוֹ, וְהוּא: ר' מַבְ"ם טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוּף, כִּי סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים הֵם יְסוֹד גְּדוֹל בִּיְהוּדוּת, כִּי עֲלִינוּ לְזֶרֶק אֶת כָּל חֻכְמַתְנוּ הַמְדַמִּית, וְלַחֲפֹשׁ בְּכָל דְּבַר אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ.

הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאַף שְׁבַתְחֻלָּה יִדְמָה לָךְ שְׂאִין מִי שׁוֹמֵעַ אוֹתָךְ כָּלֵל, עִם כָּל זֹאת אַל תִּסְתַּפֵּל עַל זֶה, כִּי כָּל דְּבוּר עוֹשֶׂה רָשָׁם גְּדוֹל לְמַעְלָה, וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ אֵיזָה רַעַשׁ נִעְשָׂה כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל בָּא וּבּוֹכָה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ עַל צָרַת נַפְשׁוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחַנִיּוֹת, הֵייתָ נִבְהָל וְנִשְׁתַּוְּמַם מִה קוֹרָה לְמַעְלָה מִכָּל תְּפִלָּה וּמִכָּל תַּחֲנּוּן, מִמָּשׁ לֹא יִכִּילְהוּ הָרַעִיוֹן. וּמוֹבָא בְּזִהַר (בְּלֶק קֶצֶה): תְּפִלַּת עֲנִי עֲבִיד עֲטוּפִין לְכָל צְלוֹתִין, הִיא מְעַטְפֶת אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת, וְהִיא מַעְלָה אֶת זֶה לְמַעְלָה. וְלִכֵּן אַל תַּהֲיֶה בְּטֹלָן, וְתִשְׁפֹּף נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְכָל מַה שְּׂאֵתָה צְרִיף, בְּקֶשׁ רַחֲמִים מְלַפְנֵי בַעַל הָרַחֲמִים, וּבּוֹדָאי תַּהֲיֶה לָךְ יִשׁוּעָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' רסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסִדְרַ וַיְחִי, ט"ו טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אַתְּ מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מַצְטַעַר בְּצַעֲרֶכֶם הַקָּשָׁה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם מִבּוֹנֶם ... שְׂיַחֲיָה.

לְדַעֲתִי, אַתְּ צְרִיכָה לְדַבֵּר אֵתוֹ רַק בּוֹדָאוֹת, וְלֹא לְהַגִּיב עֲלָיו שׁוֹם בְּקִרְתָּ. תְּדַבְּרֵי אֵלָיו בְּצוּרָה יָפָה מְאֹד וּבְדַרְךָ וּבְדָאוֹת, כְּגוֹן: "אַתָּה יְלֵד נְבוֹן וְחָכָם", "אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתָךְ", "כִּלְנֹנוּ אוֹהֶבִים אוֹתָךְ"; הֵינּוּ כִּי הוּא סוֹבֵל מִחֻסְרוֹן בְּשַׁחוּן עֲצָמֵי וְאִי אִמּוֹן בְּעַצְמוֹ, עַל-כֵּן עֲלֵיכֶם לְדַבֵּר עִמּוֹ רַק בְּצוּרָה חַיּוּבִית בְּלִי שׁוֹם בְּקִרְתָּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם לְרוּת רַב נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכָּל הַיְלָדִים שְׁלָכֶם. וְעַלְיֵכֶם לֵהִיּוֹת הַכִּי מְאֹשְׁרִים בְּעוֹלָם, שְׂזוּכָה אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיַלְדִים נְחֻמְדִים, כִּי זֶה הַמַּתָּנָה הַכִּי יִקְרָה לְאַדָּם בַּחַיִּים.

נָא וְנָא אֵל תְּהִיּוּ שְׁבוּרִים, הַבֵּן יִגְדֵל וְיִשְׁתַּנָּה לְטוֹבָה.

רְאוּ לְבִדּוּק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּבֵיתְכֶם אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת, וְאִם לֹא חֹסֵר עַל אִיזוֹ דָּלֶת מְזוּזָה, כִּי לְפַעֲמִים כְּשֵׁיִשׁ אִיזָה צֶעַר בְּבֵית, אוֹ עֵינַי הָרַע, אוֹ אִיזוֹ טְמֵאָה וְכוּ' וְכוּ', זֶה נִמְשָׁךְ מִמְזוּזָה פְּסוּלָה.

רְאִי לְהַדְלִיק שֵׁשֶׁה גֵּרוֹת שֶׁל חֵלֶב (גַּר אֶחָד לְכָל אֲנָשֵׁי הַבַּיִת), וּשְׁנֵי גֵּרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת לְכָבוֹד שֶׁבֶת, וְאִזוֹ תְּבַקְשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עַל בְּרִיאוֹת הַיְלָדִים, וְעַל הַצְּלָחָתָם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְשִׂיחָיָה לָכֶם פְּרִנְסָה בְּשַׁפְּעַ, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מַתְּפַלֶּלֶת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת מְסַגֶּלֶת מְאֹד מְאֹד לְהַתְקַבֵּל.

שִׁמְרוּ עֲצֻמְכֶם מְאֹד לֹא לְאָכַל שׁוּם מְאָכְלִים שְׂאִינָם כְּשֵׁרִים, כִּי טַבַּע הָאָדָם הוּא כְּמוֹ טַבַּע הָאֶכֶל שְׁלוֹ, אִם אוֹכֵל מְאָכְלִים כְּשֵׁרִים, אִזּוֹ גַם הָרוּחַ שְׁלוֹ בְּרִיאָה וְכִשְׁרָה, וְלִהְיוֹךְ וְכוּ' רוּחַ טְמֵאָה וּמַדּוֹת רְעוֹת שׁוֹרִים בְּהָאָדָם.

אַקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁמְעַ מִכֶּם תָּמִיד בַּקֵּ טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט"ו טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי מְצֻטָּעֵר מִכָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַלְיֵכֶם בְּבֵיתְכֶם בְּעֵינַי שְׁלוֹם-בַּיִת.

אָשֶׁר   ח' ער   בְּנַחֵל   קבא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם שְׁתַּזְכּוּ לְשִׁלְמוֹת "אַמוּנַת חֻכְמִים",
וְאִז כָּבֵר תִּזְכּוּ לְהַכֵּל — הֵן לְשִׁלּוּם-בַּיִת אֲמַתִּי וְהֵן לְבָנִים חַיִּים
וְקַיָּמִים, וְשִׁתְּהִינָה לָךְ מַחֲשָׁבוֹת טְהוֹרוֹת, וְלִהְצַלְחָה בְּכֹל עֲנִינֵיכֶם,
כִּי מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל אַמוּנַת חֻכְמִים — אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְתַאֲר
כָּלֵל, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּאַמוּנַת חֻכְמִים, וְכַמוּבָא בְּדִבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, ראש חֲדָשׁ, הַלְכָה ז', סִימָן א'), כִּי בְּאַמוּנַת חֻכְמִים, בְּזֶה
תְּלוּיָהּ כָּל הַיְהוּדוּת, וְאֶפְלוּ מִי שֶׁיִּרְדּוּ וְנִפְּלּוּ בְּתַאווֹתָיו וּבְמַדוּתָיו
הַרְעוֹת, אֵין שׁוּם מְקַלְקֵל וּפְגוּם וְחוּטָא בְּעוֹלָם, שְׁלֵא יִמָּצֵא תַקְנָה
וְתַקוּן לְנִצְחָה, עַל-יְדֵי שִׁיחֻזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנַת חֻכְמִים בְּאַמְתָּה
לְאַמְתּוֹ.

לְדַעֲתִי, כָּל זֶה הַחֲסָרוֹן בְּבֵיתְכֶם, שְׁאֵין לָכֶם אַמוּנַת חֻכְמִים,
כְּאֲשֶׁר אַתֶּם לְבַד יוֹדְעִים מַה שֶׁקָּרָה לָכֶם, הַמְשַׁבֵּר וְכוּ'.

רְאֵי לְהַדְלִיק שְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל חֵלֶב, וְשְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל שֶׁמֶן לְכַבּוֹד
שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ, וְלִבְקֹשׁ אֶז הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁתַּזְכּוּ לְהוֹלִיד בְּנִים
וּבָנוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מִתְּפַלְּלָת בְּשַׁעַת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת מְאֹד
מְסֻגָּלָת.

בְּעֵלֶךְ יִזְהַר לְפָנָיו מְעוֹתָיו לְעַנִּיִּים מְהֻנְנִים, הִינּוּ שִׁיקְנָה צָרְכֵי
מִזוֹן, וְיִתֵּן אֶת זֶה לְעַנִּי אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ לְשֶׁבֶת-קֹדֶשׁ, וְזֶה יַעֲזֹר לָכֶם
לְהַסְתַּדֵּר יַחַד, וְלְהוֹלִיד בְּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים. וְכַמְאַמְרֵם ז"ל (בְּבֵא בְּתָרָא
קְלֵא:): מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם וְיִהְיוּ לוֹ בְּנִים זְכָרִים? יַעֲזֹר מְעוֹתָיו לְעַנִּיִּים.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' ער.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסֻדָּר וְיַחֲזִי ט"ו טַבַּת הַתְּשֻׁמָּה.

שְׁלוּם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהִנְנִי מְבָרְכְךָ בְּבִרְכַּת מְזֵל-טוֹב לְרַגְלֵךְ

הַלְדַת בְּנֵי, וְאֲשֶׁר הִכְנִסְתָּ אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ,
עָלָיו הַשְּׁלוֹם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, כְּשֶׁם שֶׁהִכְנִסְתָּ לְבְרִית, בֶּן תִּכְנִסוּ
לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים.

והנה בְּרָכָה זוֹ שֶׁמְבָרְכִים הַקֹּהֵל: "כְּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְרִית, בֶּן יִכְנַס לְתוֹרָה, וּלְחֻפָּה, וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים", מְקוֹרָהּ מִהַקְדָּמוֹנִים, שֶׁהָעוֹמְדִים שָׁם בְּשַׁעַת הַבְּרִית אוֹמְרִים בֶּן לְאָבִי הַבֵּן. וְנִחַלְקָ לְאַרְבָּעָה פְּרָטִים: "כְּשֶׁם שֶׁנִּכְנַס לְבְרִית", עֲכָשׁוּ בְּשַׁעַת הַבְּרִית, הוּא מְקַיֵּם מִצְוֵה הַכּוֹלְלֵת כָּל הַמִּצְוֹת, כִּי בְרִית עִם הַכּוֹלֵל עוֹלָה בְּגַמְטְרִיָּה תְּרִי"ג, כִּי הִיא כְּלֵיוֹת כָּל הַמִּצְוֹת, וְעַל-יָדֵי שֶׁהָאָדָם מְקַיֵּם מִצְוֹת מִלְּהָ, וְנִזְהָר בְּשִׁמְרַת הַבְּרִית, עַל-יָדֵי-זֶה נִתְקַשֵּׁר בְּבְרִית שֶׁלְמַעַלָּה, וּמְמַשֵּׂיָּךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר מַעֲצָמוֹת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְאָנוּ מְבָרְכִים אֶת הַתִּינוּק: "בֶּן יִכְנַס לְתוֹרָה", שֶׁכְּשֵׁיגִדֵּל יֵלֵךְ וְיָמוּל אֶת לְבָבוֹ, וְיִלְמַד תּוֹרָה בְּקִדְשָׁהּ וּבְטָהֳרָהּ, וְתִתְאַחַד הַתּוֹרָה דִּלְתַתָּא שְׁלוֹמֵד עִם הַתּוֹרָה דְלַעֲלִילָא, רוֹחֲנִיּוֹת עֲצָמִיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִתְאַחַדוּ יַחַד, וְיִבִּין עֲמֻקּוֹת סוּדוּתִיהָ. "לְחֻפָּה" — שִׁינּוּכָה אַחֵר שֶׁלְמַד וְהִתְמִיד בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה, לְמַצָּא אֶת בֵּית זוּגוֹ, וְאִז כְּשֶׁמִּתְחַתֵּן, עוֹמֵד תַּחַת הַחֻפָּה, שְׁחוּפָף עָלָיו אוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵת הַהָאָרָה הַזֹּאת יִמְשִׁיף לְכָל יְמֵי חַיָּו, וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, שִׁיעֲשֶׂה צְדָקָה וְחֶסֶד עִם כָּל הַבְּרִיּוֹת, וְיַעֲסֹק תָּמִיד רַק בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים כָּל יְמֵי חַיָּו, לְקַרֵּב בְּנֵי-אָדָם לְעַבְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְזִכְוֹתָם בְּמִצְוֹת, אֲשֶׁר זֶה עָקֵר שְׁלֵמוֹת הַמַּעֲשֵׂים הַטוֹבִים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת קל): כָּל מִצְוָה שֶׁקָּבְלוּ עֲלֵיהֶם בְּשִׂמְחָה, כְּגוֹן מִצְוֹת מִלְּהָ, דְכָתִיב: "שֵׁשׁ אֲנָכִי עַל אֲמַרְתָּךְ כְּמוֹצֵא שְׁלָל רַב", עֲדִין עוֹשִׂים אוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה, עֵינֵי שָׁם; כִּי מִצְוֹת מִלְּהָ כְּשִׁזְזוּכִים לַעֲשׂוֹת אֵת זֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עוֹזְרִים לְתִינוּק שִׁיחָהּ נוֹטֵר הַבְּרִית. וּכְמֵאֲמַר רַבֵּנוּ ז'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסט): עַל-יָדֵי שִׂמְחָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמַר לָךְ אֶת בְּרִיתְךָ לְבַל תִּפְגַּם בּוֹ. וְהַכֹּחַ הַזֶּה שֶׁשְּׂשִׂים וְשִׂמְחִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם בְּשַׁעַת מִצְוֹת מִלְּהָ, עוֹזֵר לְתִינוּק שִׁיחָהּ נוֹטֵר הַבְּרִית.

אָשֶׁר   ח' רעא   בַּנְחַל   קכג

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּרְוֶה רַב נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חַלְצִיךָ,
וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תַּצְלִיחַ, וּבְזָכוֹת הַצְדִּיקִים הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְץ
הַמָּה, חֲלַקְתָּ מִחוּקֵק צְפוּן, הִקַּר הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּצַפַּת, שְׁאַתָּה מְשַׁמֵּשׁ
שֵׁם בְּקִבְעוֹת, מְנַקֶּה וּמְרַבֵּץ אֶת הַמְּקוֹם, יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁתִּזְכֶּה לְהַפְיִץ שֵׁם אֶת אֹר רַבְּנוּ ו'ל, וְתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.
הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלַחַה תָּמִיד בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ...

ח' רעא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי.

בְּתִשׁוּבָה עַל מַכְתָּבְךָ, עָלִיף לְדַעַת כִּי הַחֲלוּם מְרַמֵּז עַל דְּבָרִים
טוֹבִים, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא קָמָא נה.): הַרְוֵאָה טִי"ת
בְּחֲלוּמוֹ — סִימָן יָפֵה לוֹ; וְהִנֵּה אוֹת טִי"ת הוּא סוּד זָכָר וַיִּנְקְבָה,
הִינּוּ כִי אוֹת ט' מְצַרְפֶּת מַג' וו', הִינּוּ נ' נִקְבָה רַחֵל, ז' זָכָר יַעֲקֹב,
וְהֵם בְּסוּד זְווג יַעֲקֹב וְרַחֵל, אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי אֶל הַתּוֹרָה.

וּבֹא לְרַמֵּז לָךְ, שְׁתַּעֲזְרוּ לְלוּמְדֵי תּוֹרָה, וְכֵן תִּשְׁמַחוּ חֲתָן וְכֻלָּה
בְּחַפָּה.

אוֹת טִי"ת רֵאשֵׁי תְבוּת: תְּמִימִים יִנְחֲלוּ טוֹב, כִּי מִי שֶׁהוּלָף
בְּתַמִּימוֹת, יִנְחַל רַק טוֹב תָּמִיד.

וּמָה שְׁאָמַר לָךְ אָבִיךָ: "אֵין בְּעוֹלָם הַזֶּה טִי"ת בְּכָלֵל", פְּנֻנְתּוֹ,
כִּי אֶצֶל הַשְּׁבָטִים בְּשִׁמוֹתֵיהֶם, אֵין אוֹת טִי"ת פְּדוּעַ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח אֶת מַלְאָכֵי הַשְּׁמִירָה לְשֹׁמֵר אֶתְכֶם
מִכָּל רַע, וְתַהֲיֶה רַק שְׁמִחָה בְּבִיתְכֶם תָּמִיד. טִי"ת גַּמְטְרִיָּה פְּנִיאֵל
אוּרִיאֵל, וְהֵם מַלְאָכֵי הַשְּׁמִירָה.

קכד אָשֶׁר ח' ערב — ח' רעג בנחל

ראו לבדק את המזוזות אם הן כשרות, ואם לא חסרה באיזה חדר מזוזה.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

ח' ערב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אַל ... תחיה.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני שמח שאת מחזקת את עצמך עם הקונטרס "מציאת-הזווג".

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בזכות אמירת התפלות הקדושות המובאות שמה, שתזכי למצא את בן זוגך תכף-ומיד. העקר אל תבררי כל-כף הרבה.

מי יתן שתקחי פמות של קונטרסים "מציאת-הזווג", ותפיצי אותם בין רוקים ורוקות אצל הציון הקדוש של יונתן בן עזיאל בכפר עמקה, וגם את תאמרי שם את התפלות, ואז תזכי לראות ישועה מהשמים.

העקר תראי להיות שמחה מאד מאד כי השמחה מקרבת את הישועה. כי שמחה היא כלי לקבל את כל הישועות, ומי ששמח ביותר, מקבל יותר בנקל את הישועה שלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' רעג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אַל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אָשֶׁר   ח' רעד   בַּנְחָל   קכה

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל השמחה שיש לי לשמע ממך, שאתה מתחזק בעבודת השם ותברך תורה ותפלה, על-פי דרך רבנו ו"ל, אין לתאר ואין לשער כלל. ובפרט שאתה עובד במשטרה, מי יתן שתזכה להפיץ שם את הקונטרסים, ותזכה להחזיר בתשובה, כי מעלת הזוכה להחזיר בנאדם בתשובה, אין לתאר ולשער כלל בשכל אנושי, ומעלתו גדולה מאד מאד בשמים.

והנה במדרש פרשת השבוע זו (פרשה ויחי) מובא, שאנחנו נקראים "יהודים", על שם "יהודה", ולמה רק על שם "יהודה", למה לא על שם יוסף, כגון "יוספים", או על שם שמעון, כגון "שמעונים"? אלא התרוץ, כי יהודה הציל את יוסף, ואצל הקדוש-ברוך-הוא מאד חשוב כשיהודי מציל את חברו, ומפני שדיקא יהודה הציל את אחיו ממנות בטוח, לכן אנחנו נקראים "יהודים", וזה סמל של יהודי, שהוא עוזר לחברו.

ועל-כן מאחר שאתה עובד בין השוטרים, עליך לחזק ולאמץ אותם, שיעזרו לאחינו בני ישראל ולא שידכאו אותם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך להיות תמיד שמח, אתה ואשתך וילדיך, ותהיו מאשרים בעולם הזה ובעולם הבא, ותמיד תהיה השמחה שרויה בביתכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

ח' רעד.

בעזרת השם ותברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער שהזעת כפר

למַצֵּב כְּזֶה, שְׂתַכְתֵּב לִי: "נִמְאַסוּ לִי הַחַיִּים, וְזֶהוּ זֶה". הֲלֹא יָדוּעַ לָךְ מֵה שְׂאֵמֶר הַתַּנָּא (אֲבוֹת פָּרָק ד'): וְאֵל יִבְטִיחֲךָ יִצְרָךְ, שְׁהַשְּׂאוּל בֵּית מְנוּס לָךְ; וּפְרַשׁ רַבְנּוּ ו"ל, שְׂפַה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל עֲקִיצָה, מֵרַב טְרִדוּתָיו — הוּא אֵינוֹ מְרַגִּישׁ, אֲבָל שֵׁם בְּקָבֵר שׁוֹמְעִים כָּל רַחֲיִשָּׁה וְהַלּוֹף שֶׁל הַתּוֹלְעִים, אֵיךְ הֵן רוֹחֲשׁוֹת וּבָאוֹת אֵלָיו, וּמְרַגִּישׁ הַצֶּעֶר שֶׁל כָּל רַחֲיִשָּׁה וּרַחֲיִשָּׁה (עֵינֵי שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן פד); וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה כָּל-כַּף מְשִׁתּוֹקֵק כְּבָר לְהַפְגִּיס לְקָבֵר, הֲלֹא עֲכָשׁוּ כְּשֶׁאַתָּה בַחַיִּים, אַתָּה יְכוּל לַעֲסֹק בְּהַרְבֵּה מַצְוֹת, לְקַרֵּב יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-יְדֵי הַפְּצַת סִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל, אֲבָל מַה יִּהְיֶה לָךְ שֵׁם בְּקָבֵר... וּמַה גַּם, שְׁעֲכָשׁוּ אַתָּה מִבְּקֵשׁ אֶת הַמְּוֹת, אֲבָל כְּשֶׁיִּבּוֹא מִלְּאָף הַמְּוֹת אֵלֶיךָ, אִזּו תִּבְקֶשׁ אֶת הַחַיִּים, אֲבָל כְּבָר יִהְיֶה מְאַחֵר. וְהַתַּנָּא הַקְּדוּשׁ אָמַר (שם), שְׁעַל פְּרִתְךָ אַתָּה נוֹצֵר, וְעַל פְּרִתְךָ אַתָּה נוֹלָד, וְעַל פְּרִתְךָ אַתָּה חַי, וְעַל פְּרִתְךָ אַתָּה מֵת; הֵינּוּ שְׂלֵא שׁוֹאֲלִים אֶת הָאָדָם מַה הוּא כֵּן רוֹצֶה וּמַה הוּא לֹא רוֹצֶה, רַק בְּעַל פְּרִתְךָ הוּא חַי, עֲכָשׁוּ עוֹבֵר עָלָיו מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת עַד אֵין סוּף, וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים, אֵין לוֹ בְּרָרָה, מְכַרַח לְהִיּוֹת "וְעַל פְּרִתְךָ אַתָּה חַי". וְלְהַפּוֹף כְּשֶׁיִּבּוֹא הַיּוֹם וְהַשְּׂעָה וְהַרְגַע, שְׁיִבּוֹא הַמְּלֶאךָ הַמְּוֹת לְקַחַת אֶת נַשְׁמַתְךָ, אִזּו תִּצְעֵק: אֲנִי רוֹצֶה עַדִּין לְהִיּוֹת. אֲבָל אִזּו: "עַל פְּרִתְךָ אַתָּה מֵת", וְלֹא יוֹעִיל לָךְ שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם.

עַל-כֵּן, לְדַעֲתִי, תַּעֲזֹב כְּבָר אֶת הַשְּׂטִיּוֹת וְתַהֲיֶה שְׂמַח, אֲפִלוּ שְׂאֵתָה מְרַגִּישׁ, כִּי אַתָּה הִכִּי גְרוּעַ בְּכָל הָעוֹלָם — מַה בְּכַף, כְּנִגְדַּךְ זֶה רֵאָה לְמִלָּא אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל עִם אֲמוּנָה וְעַם סִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל. וְתִצְיֵר לְעֲצֻמְךָ — אִם בְּאַמַּת אֲנִי כָל-כַּף גְרוּעַ, אֲשֶׁר אֵין גְרוּעַ יוֹתֵר מִמֶּנִּי, בְּשִׁבִּיל זֶה בְּעֲצָמוֹ אֲנִי צָרִיךְ לְמִלָּא אֶת כָּל הָעוֹלָם עִם סִפְרֵי רַבְנּוּ ו"ל וְלְהַחֲיֹת אוֹתָם.

נָא וְנָא אַל תַּהֲיֶה בְּטָלָן, וְתִנְגַּן לָךְ נְגוּנִים בְּכָל יוֹם עַל הַפְּסַנְתָּר שְׁלָךְ, וְתַחֲיֶה אֶת עֲצֻמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֵוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וּכְבָר לֹא תִדְעַ מִשׁוֹם צָרוֹת.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב בְּכָל שָׁבוּעַ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, אִם אֶפְשָׁר
לְהִתְחִיל לְכַתֵּב לִי מִיּוֹם רִאשׁוֹן עַד עָרֵב שַׁבָּת, הֵינּוּ שֶׁתְּכַתֵּב לִי כָּל
יּוֹם קִצֵּת בְּמִכְתָּב — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, כִּי יִהְיֶה לְךָ קֶשֶׁר אִתִּי.

ח' ערה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שֶׁתּוֹכִי לְחִזֵּק אֶת בְּעֵלְךָ תָּמִיד,
וּבְיַחַד תִּשְׁמָחוּ עַל הַחֶלֶק הַטוֹב שֶׁנָּתַן לָכֶם הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
שֶׁזִּכְיֶתֶם לְהַפְקֵד, וּבְקִרְוֵב תִּלְדִּי בְּשְׁלוֹם.

נָא וְנָא שִׁמְרוּ מְאֹד, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִתְעַרֵּב בְּחַיֵּי הַמְשַׁפָּחָה
שְׁלָכֶם, אֲשֶׁר זֶה רַק יִהְרַס אֶת הַבַּיִת שְׁלָכֶם. וְעַלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁיֵּשׁ
בְּנֵי־אָדָם, אֲשֶׁר אֵין לָהֶם מָה לַעֲשׂוֹת, רַק לְהִתְעַרֵּב בְּחַיֵּי מְשַׁפָּחָה
שֶׁל אַחֵרִים וּלְהָרִס אֶת הַבַּיִת, עַל כֵּן שִׁמְרוּ אֶת עֲצֻמְכֶם מְאֹד מְאֹד,
שֶׁלֹּא תִבּוֹאוּ אֵל זֶה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' רעו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

רְאֵי לְחִזֵּק אֶת בְּעֵלְךָ בְּכָל הַמּוֹבְנִים, וְתִהְיֶי לּוֹ לְעֶזֶר גָּדוֹל,
וּבְפִרְטוּיּוֹת בְּעֶסֶק הַהֲדַפְסָה וְהַהַפְצָה שֶׁל סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, הַמְּחִיִּים
וּמְחִזְקִים בְּנֵי־אָדָם. וּבִשְׂכַר זֶה הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָכֶם פְּרִנְסָה

קכח אָשׁר ח' רעז בַּנְחַל

בְּשִׁפְעַ, וּבְרִיאוֹת וְנַחַת מִהֵילָדִים, וְתִזְכּוּ לַגְּדֹל אוֹתָם בְּנִקְל, וַיְהִי־
לְכֶם כָּל טוֹב.

רְאוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּעִבּוֹר בְּרִיאוֹתַי, וְשִׂאזְכָּה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל
הַפֶּעַל לְהִיּוֹת בְּקִבְיָעוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה.

אַקְוֶה לְרִאוֹתְכֶם פְּנִים אֶל פְּנִים בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ פְּרֻשֶׁת בְּשִׁלַּח,
שַׁבַּת שִׁירָה, בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ טְבֵרְיָה, אִם יִתֵּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת
הַחַיִּים.

הַמֵּאחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רעז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גִּרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

וּבַפֶּרֶט עֶסֶק הַהַפְּצָה, שְׂאֵתָה זוֹכָה לְהַפִּיעַ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל
— אֵתָה וְאַשְׁתְּךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מְזָה, וּבַפֶּרֶט
בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֱלוֹ, שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ מְלָכוֹת הָעֶרֶב-רַב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְנוֹתְנִים
יָד וְכַתֵּף לְמִסְיוֹן, יַמַּח שָׁמַם, וְעוֹזְזִים לָהֶם בְּכָל מִיָּנִי אֶפְנִים
שְׁבַעוּלָם, בְּיודְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, וּמַעֲבִירִים עַל הַדָּת אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הַתְּמִימִים וְכוּ' וְכוּ'.

עַל-כֵּן עָלִינוּ לְצֵאת כְּנַגְדָם בְּמִלְחָמָה, וּלְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיעַ אֶת
הַסִּפְרִים בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְאַף כִּי הֵם גְּדוּלִים וְחֻזְקִים —
הֵן בְּכַח וְהֵן בְּמִמוֹן וְהֵן בְּאַנְשִׁים וְכוּ' וְכוּ', כְּפִיל גְּדוּל, וְאַנְחָנוּ מַעוֹט
אַנְשִׁים, וּמַעוֹט כְּסָפִים וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹד יֵשׁ עָלֵינוּ מַחְלַקַת גְּדוּלָה
וּבַקֶּרֶת חֻזְקָה מִשְׁדִּין יְהוּדָאִין וְכוּ' וְכוּ', אָנוּ נִדְמִים כְּזוֹבֵב קֶטֶן נִגְדָם,

אֲשֶׁר   ח' רעה   בְּנַחֵל   קַבֵּט

עם כל זאת עלינו להתחזק עד מאד ולידע, אֲשֶׁר אֶפְלוּ זָבוּב קָטָן,
כְּשֶׁנִּכְנַס לְאֶפּוֹ שֶׁל הַפִּיל, זֶה הָאֲחֵרוֹן מִשְׁתַּגֵּעַ וְאוֹבֵד עֲצוֹת...

על-כֵּן עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּתַקְוָה קִטְנוֹתֵנוּ וּיְרִידַתְנוּ וְחִלְשָׁתֵנוּ, וְנִצָּא
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְלֹא נִפְחַד מֵהֶם כָּלֵל, רַק נִגְלֶה וּנְפָרֵס
אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, כִּי זֶה תְּקוּנָתוֹ
הַיְחִידִי לְפָנָי יוֹדֵעַ תְּעֻלוֹמוֹת. וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא הִרְבָּה בְּזֵה הָעוֹלָם,
צָרִיף לְדַעַת, שֶׁעֵקֶר הַתְּקוּוֹן שָׁלוֹ — שִׁישְׁתַּדֵּל לְהַחְזִיר אַחֵרִים
בְּתֻשׁוּבָה, וּבְזָכוֹת זֶה שִׁיִּלֵּף וַיִּגְלֶה וַיְפָרֵס אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם,
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לוֹ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַעֲקָר רָאָה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְצָרִיף שֶׁתִּדַּע, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
וְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ שָׁלוֹ, וּמֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה — הַכֹּל לְטוֹבָה, וַיֵּשׁ בְּזֵה
חֲשָׁבוֹן צְדָק. וְלִכְּן אָסוּר לְהִרְהֵר עַל דְּרָכָיו יִתְבָּרַךְ, אֲלֵא לִידַע אֲשֶׁר
"צְדִיק הוֹי"ה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו" (תהלים קמה, יח), וְזָכֹר
גַּם זָכֹר, אֲשֶׁר יֵשׁ עֲנִיָּן שִׁיתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה.

נָא וְנָא הִרְבָּה בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּנִים, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

אֵינִי מִפְסִיק מִלְדַּבֵּר עִם גִּיסְךָ, וְאֵנִי בְּטוֹחַ שִׁיְהִיָּה פֹה שְׁלוֹם-
בֵּית. מִסְכֵּן, לֹא קָבַל שׁוֹם הַדְּרָכָה אִיף לְכַבֵּד אֶת הוֹרֵי אֲשֶׁתוֹ, אֲשֶׁר
הֵם קְשׁוּרִים מְאֹד אֶל הַבַּת, תָּתֵן חוֹשֵׁב, מֵאַחַר שֶׁהִתְחַתֵּן, מִתֵּר לוֹ
לְנַתֵּק קְשָׁרִים עִם חֲמִיו וְחַמוּתוֹ, וְעוֹד לְדַבֵּר עֲלֵיהֶם כָּל דְּבַר אָסוּר,

קל אָשֶׁר ח' רעט בנחל

ונדמה לו, שבזה שינתק את הבת מהוריה, יהיה לו שלום... ובאמת זו טעות חמורה, כי אדרבה, הוא שובר את השלום-בית שלו כמו נדיו, כי היא בת להורים וכו', ואיך מתר לנתק אותה מהם?! הלא זו רשעות מאין כמותה! ואת זאת צריכים להסביר לכל אברך, שלא יעשה את הטעות הזו.

מה אמר לך! מי שזוכה ללמד הרבה "לקוטי-מוהר"ן", נפתח לו קשיות גידיו, וכבר מבין אחרת את החיים, ואינו נמשך אחר ההבל.

העקר הוא השיחה בינו לבין קונו, לבקש ולהתחנן ממנו תברך כל מה שצריך, כי התפלה זה השער והפתח להכנס אליו תברך.

מוהר"ן ז"ל אמר לאחד מאנשי שלומנו: אם אתה מתבודד בכל יום, וצועק אליו תברך, שיצילך מהיצר הרע, אני מקנא בך. אבל אם אינך צועק בכל יום אליו תברך, ואינך מתבודד עמו תברך, אני מקנא בך (בין איך דיר נישט מקנא), כי היצר הרע עובד מאד מאד על כל אחד להכשילו ולהפילו.

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל (בעל מחבר "באור הלקוטים") אמר פעם: מי שאינו מתבודד עמו תברך, הבעל-דבר לומד עמו כבר ספרי חקירות, כי נכנסו בו כל מיני מחשבות של מינות ואפיקורסות, רחמנא לישזבן. ולכן אשרי מי שמתמיד בתורה ובתפלה תמיד.

הדורש שלומך...

ח' רעט.

בעזרת השם תברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אֲשֶׁר   ח' רעט   בְּנַחֵל   קלא

עֲלִיף לְהַבִּין, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, דְּבַר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן. וּכְמֵאֲמָרָם ו'ל (תְּלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם-כֵּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; כְּשִׁשׁוּמְעִים אֵיזָה "מִקְרָה חֲרִיג", צְרִיכִים תִּכְףּ-וּמִדָּ לְזִכֵּר, שְׁאֵין מְלָה כְּזוֹ "מִקְרָה חֲרִיג", יֵשׁ כָּאֵן "הַשְׁגָּחָה מְכֻנְנֶת". וּכְבָר אָמַר רַבְּנֵי ו'ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן ג'): בְּרֵאוֹתָךְ שְׁנוּי מַעֲשֶׂה, אֵל תֹּאמַר מִקְרָה הוּא, אֲלֵא תֹאמִין כִּי זֶה הַשְׁגָּחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה מַעֲקָרֵי הָאֲמוּנָה, שְׁרֵאוּי לַחֲזוֹר עַל זֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמְדֵי שָׁעָה בְּשָׁעָה, אֲשֶׁר אֵין טְבַע, אֵין מִקְרָה, אֵין מִזֵּל, אֲבָל יֵשׁ כָּאֵן הַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, הַשְׁגָּחָה מְכֻנְנֶת עַל כָּל מָה שְׁנַעֲשֶׂה עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּפְרֻטֵי פְּרֻטִיּוֹת, כִּי עַל הַמְּדִינּוֹת בּוֹ יֹאמֵר, אֵיזוֹ לַחֲרֵב וְאֵיזוֹ לְאַבְדוֹן, אֵיזוֹ לְרַעֵב וְאֵיזוֹ לְשַׁבַּע, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּגֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּגֵי אֶהוּבֵי, בְּגֵי רְחוּמֵי, בְּוִדְאֵי כָּל מָה שְׁקוֹרָה עִם כָּל אֶחָד, זֶה מַשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית פְּרֻטִית. וְזֶה מַעֲקָרֵי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּמִי שְׁכּוֹפֵר בְּזֶה, הוּא מִין וְאֶפִיקוֹרֵס, וְעוֹבֵד עַבּוּדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

מָה אָמַר לָךְ! צְרִיכִים לְלַמֵּד דְּבַר זֶה עִם בְּנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל, וּכְפְּרֻטִיּוֹת בְּבֵיתוֹ, צְרִיף כָּל אַבָּא וְאֵמָא לְלַמֵּד אֶת זֶה עִם הַיְלָדִים, שְׂיַדְעוּ, שְׁכָּל מָה שְׁקוֹרָה — זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה יִכְנִיס בְּהֵם בְּטַחוֹן, וְיוֹצִיא מֵהֵם אֶת הַפְּחָדִים שֶׁל הַכָּל שְׂיֵשׁ לְכַנֵּי-אָדָם.

כָּל בְּזִיּוֹן, כָּל צַעַר, כָּל עֲגָמַת נַפְשׁ שְׁאָדָם סוּבַל, לֹא עָלִינוּ, הַכָּל בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק מִלְמַעְלָה. וְדָבָר זֶה לֹא יִכִּילֵהוּ הָרַעֲיוֹן כָּלֵל, תּוֹלִים בּוֹקֵי וּסְרוּקֵי בְּפִלוּנֵי וּבְאֵלְמוּנֵי, בְּשָׁעָה שְׁהֵם רַק שְׁלִיחִים לְהוֹצִיא אֶת מִדַּת הַדִּין עַל הָאָדָם.

יְדִידֵי הַיָּקָר! אִם הֵייתָ יוֹדֵעַ דְּבָרִים אֱלוֹ מְרֵאשׁ, לֹא הֵייתָ כָּל-כָּףּ מַצְטַעֵר, וְלֹא הֵייתָ חַי בְּלַחֲץ וּבְדַחֲקָא, וְלֹא הֵייתָ סוּבַל פְּחָדִים יִתְרִים אֲשֶׁר אֶתָּה סוּבַל, אֲלֵא הֵייתָ בּוֹרַח עַד מִי שְׂמִכָּה אוֹתָךְ וְכוּ'.

עֲלִיף לְדַעַת, שְׁאֵין בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאֵין חֲלִילָה, שְׂתֵי רְשׁוּיּוֹת, אֲלֵא הַסְּמָא"ל הוּא שְׁלִיחוֹ יִתְבָּרֵךְ לְצַעַר בְּנֵי-אָדָם וְלַנְּקָם

קלב אָשׁר ח' רפּ בנחל

בָּהֶם, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, שְׂיִזְכֶּה לְצֵאת מֵהַפַּח יְקוּשׁ הַזֶּה שְׁנֹלְכָד בּוֹ, וְרַק תְּפִלָּה מוֹעֵלֶת עַל כָּל דְּבָר, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא הַדְּבָקוּת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא תְּהִלָּתוֹ וְהוּא אֱלֹקֵינוּ. הַתְּפִלָּה מְדַבֵּקָה אֶת הַנְּשֻׁמָּה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַתְּפִלָּה מְמַשְׁכֶּת גְּלוּי אֱלֹקוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ לְמִטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, הַתְּפִלָּה פּוֹתַחַת אֶת שַׁעֲרֵי הַדַּעַת וְהַמַּח לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל בְּיַחְוֹד הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ. וְלִכֵּן לֹא בְּחִנּוּם שְׁהִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל כָּל־כֶּף עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר תְּמִיד רַק עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׁנֵה יָסוּד מוֹסֵד בְּיַהֲדוּת, לִידַע שְׂאִין מְקוֹם לְבְרַח מִפְּנֵעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, אֲלֹא אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְשֵׁם יִמְתַּק הַכֹּל.

וּבְלִבְד שְׂיִהְיֶה סְבָלָן, וְיַחֲפֶה וְיִהְיֶה צוֹפֶה וּמַבִּיט וּמִיַּחַל עַד מְתֵי יִרְאֶה יְשׁוּעָה, וְאִזּוּ בּוֹ בְּרַגַע יֵאִיר עָלָיו מְלֶךְ הַכְּבוֹד; וְזֶה בְּדוּק וּמְנִסָּה! אֲשֶׁרֵי הָאָדָם שְׂמַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּאִמּוּנָה פְּשׁוּטָה זוֹ, אֲזִי מוֹחֵל לוֹ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל עוֹנוֹתָיו. וְכִמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אִמּוּנָה, סִימָן לֵג): עַל־יְדֵי אִמּוּנָה, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִסְלַח לָהּ עַל עוֹנוֹתֶיהָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׂלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' רפּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְר וְיַחֲוִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא לְעִשׂוֹת רְצוֹן בְּעֵלְךָ, וְתִשְׁמְרֵי עָלָיו, וְאִזּוּ יִהְיוּ לְכֶם בְּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

בֵּית יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק עַל־פִּי הַתּוֹרָה. בְּתֵי, הַרְבֵּה שְׂכָנִים רְעוּת עוֹשִׂים (סוֹטָה ז.), וְלִכֵּן תְּבַרְחֵי מִשְׂכָּנִים וּחְבֵּרוֹת רְעוּת, וְאֵל תְּסַתְּפְלֵי עֲלֵיהֶם, וְאֵל תְּתַיַּחֲסֵי אֲלֵיהֶם כָּל־ל, אֲלֹא תִזְכְּרֵי שְׂאֵנְחָנוּ

אֲשֶׁר   ח' רפא   בַּנְחַל   קלג

יהודים, וְלָנוּ יֵשׁ תּוֹרָה, וְלֹא צְרִיכִים לְחַקוֹת אֶת הַשְּׂכָנִים הַחוּלְגָּנִים, אֲשֶׁר הֵם חוֹלֵי רוּחַ, חוֹלֵי נֶפֶשׁ, כִּי בְּרַגַע שֶׁהוֹלְכִים בְּפְרִיצוֹת וְכוּ', כָּל הַגּוֹף חָשׂוּף, זֶה מֵרָאָה שְׂאֵינָם שְׂפוּיִים בְּדַעְתָּם, כִּי מִי אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְלַכֵּת חֲצֵי עָרֶם וְכוּ', אִם לֹא חוֹלֵי רוּחַ וְנֶפֶשׁ וְכוּ', חֲזָה, בְּהִמָּה, כְּלָב וְכוּ', הוֹלְכִים עֲרָמִים וְכוּ', אֲבָל בֵּן אָדָם יֵשׁ לוֹ כְּבוֹד עֲצָמִי, יֵשׁ לוֹ בּוֹשָׁה וְכוּ'. וְלָכֵן תִּבְרַחֵי מִשְׂכָּנִים רְעִים כְּאֵלוֹ, וְלֹא יִהְיֶה לָךְ עֶסֶק עִמָּהֶם, וְאִז הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָכֶם יִחְזֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ח' רפא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְיַחֲדָי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַבַּחּוֹר הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נֶפְשׁוֹ בְּאוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ...
נְרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת, מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלַיךָ
בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִיּוֹת, הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ'.

וְהִנֵּה סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְלֵאִים עֲצוֹת — אֵיךְ לְהִנְצֵל מִזֶּה וְכוּ'.
וּיְסוּד דְּבָרָיו עֵינֵי בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן (סִימָן יט): אֲפֹלוֹ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים
שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּעוֹנוֹת, וְעַדִּין וְכוּ', אִם יַעֲשׂוּ לְעֲצָמָם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר לְלַמֵּד
בְּכָל יוֹם כֶּף וְכֶף וְכוּ', הַתּוֹרָה תּוֹצִיא אוֹתָם מִהַשְּׂאוֹל. וּמִקַּבֵּל אֲצִלְנוּ,
שֶׁעֲנִין "כֶּף וְכֶף", זֶה ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, שֶׁהוֹרֵג אֶת הַיֵּצֵר הָרַע,
שֶׁבֵּא מִמֵּדַת הַדִּין, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב), וְלָכֵן "כֶּף
וְכֶף", עוֹלָה בְּדִיוק כַּמְסַפֵּר שֵׁם אֱלֹהִיִּם, שֶׁהוּא הַטְּבַע. מִי שֶׁנִּפְל
בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֲצִלוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, טַבַּע שְׁנֵי
עֲצוֹתוֹ — לְגַרְסַּת בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְזֶה יַעֲזֹר לָךְ לְצֵאת
מִהַכֵּל.

מִלְּבַד זֹאת הַרְגֵּל עֲצָמְךָ לֹאמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא —

קלד אָשֶׁר ח' רפב — ח' רפג בַּנְחַל

בְּבִלְי, יְרוּשְׁלָמִי, וּפְרָקִים תּוֹסֶפֶתָא, אֶפְלוּ בְּאַמִּירָה בְּעֶלְמָא, וְזֶה יוֹעִיל
לָךְ לְטַהַר אֶת נַפְשְׁךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיַחֲדָי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאוּ לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּבֵית־הַמְדַרְשׁ, כִּי הַפְּרוּדִים וְהַמְחֻלָּקֵת זֶה
הַסֵּמ"ך־מ"ם, שֶׁכָּל כַּחוֹ זֶהוּ "הַפְּרָד וּמְשַׁל", הוּא מְפָרֵד בֵּין נַשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל. וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן טו):
בְּמָקוֹם מְרִיבָה — שֵׁם הַשֵּׁטֶן; וְיָדוּעַ, שֶׁהֵמֶן הִרְשַׁע קִטְרֵג עַל עַם
יִשְׂרָאֵל (אֶסְתֵּר ג, ח): "יִשְׁנּוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים", כִּי
כָּל כַּחוֹ שֶׁל הֵמֶן, שֶׁהִיא מִזְרַעוֹ שֶׁל עַמְלָק, הוּא לְקִטְרֵג — "יִשְׁנּוּ
עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד", אֲבָל הַצְּדִיקִים פָּרְשׁוּ הַהַפּוּךְ, כְּדִי לְהַמְתִּיק
אֶת קִטְרוֹגוֹ, וְאָמְרוּ: יִשְׁנ״ו מְלִשׁוֹן יֵשׁ נוֹי (לְשׁוֹן יָפִי), הֵינּוּ שְׂזָה
הַיָּפִי שֶׁל עִם אֶחָד, אֵף שֶׁהוּא מִפְּזָר וּמִפְּרָד, עִם כָּל זֹאת אוֹחֲזִים
בְּאֶחָד — אַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מִמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים מֵעַל עִם
יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּשֶׁמְלַמְּדִים זְכוֹת עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי־זֶה
מִמְתִּיקִים מֵהֶם אֶת כָּל הַדִּינִים. וְצָרִיכִים תָּמִיד לְדַבֵּר רַק טוֹב
בְּנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְבָרַח מִמְּחֻלָּקֵת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיַחֲדָי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר   ח' רפד   בַּנְחַל   קלה

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ.

מָה אָמַר לְךָ! בְּעֵינַי שְׁפַתְכֶם וְכו', וְגַם ... הִתְחִיל לְדַבֵּר עָלַי
כָּל דָּבָר אָסוּר וְכו', בְּאֵמֶת לָמָּה לֹא?! ... הֲלֹא חִתַּנְתִּי אֶת בְּנוֹ,
וְדֹאגְתִי לְכָל צָרָכֵי הַחֲתָנָה, הַשְּׂגִתִּי בְּעִבּוּרֵי הַלְּוָאוֹת, מְלֵכֵד הַמוֹן
טוֹבוֹת שְׁעִשִׁיתִי לוֹ, לָמָּה בְּאֵמֶת שָׁלֹא יֵצֵא נִגְדִי?! ...

זו עצה של גנבים ורמאים, שאין להם לשלם, אזי נעשים
ברגז...

עֵינַי הַפְּרַת הַטּוֹב — זו הַמְּדָה הַכִּי יָפָה, וְעֵינַי כְּפִיּוֹת טוֹבָה
— זו הַמְּדָה הַכִּי מְגִנָּה. וְהַבּוֹחֵר — יִבְחַר.

תֵּאֱמִין לִי, לִי זֶה כָּבֹד לֹא מְשֻׁנָּה, יֵשׁ לִי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים,
אִז יִהְיֶה עוֹד שׁוֹנֵא... וְדוֹד הַמְּלֶךְ מִתְּלוֹנֵן, "כִּי רַבּוּ מְשַׁעְרוֹת רֹאשֵׁי
שׁוֹנְאֵי חַנָּם" (תהלים לה, יט).

חֲזוּק וְאֱמִץ מְאֹד, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אֶתְנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' רפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְחִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

חֲזוּק וְאֱמִץ! וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, אֲשֶׁר כָּל בְּזִיוֹן שְׂאֵדָם חוֹטֵף, זו קָרַן
נִפְלְאָה, וְאִין לָךְ כְּפֹרֶת עוֹנוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מְזוֹ, וְזֶה שְׁוֶה יוֹתֵר מְאֹלָף
תְּעַנְיּוֹת. תִּתְאָר לְעֶצְמְךָ כְּמָה תְּעַנְיּוֹת אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְצוּם בְּשִׁבִיל
עוֹנוֹתֵינוּ הַמְּרַבִּים, וְהִנֵּה בָּא רַבֵּנוּ ו"ל, וְנוֹתֵן לָנוּ תְּקוּן נִפְלֵא כְּזֶה,
עַד שְׂאוּמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'): עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — יִשְׁמַע
בְּזִיוְנוֹ וַיִּדַּם וַיִּשְׁתַּק; שְׁוֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַדְּמִים, וּמְכַנִּיעַ אֶת הַדָּם שֶׁבְּחָלָל

הַשְּׂמָאֵלִי, וְאִם אָדָם זֹכֶה לְשִׁתְּק, עַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִפִּיל
לְךָ חֲלָלִים חֲלָלִים.

וְלָכֵן שִׁתְּק שִׁתְּק, יְדִידֵי הַיְקָר! וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּל שׁוֹנְאֵיךָ וּמְחַרְפֵּי
נַפְשְׁךָ יִפְּלוּ לַפְּנֵיךָ, וְכָל הַקָּמִים וְהַחֹשְׁבִים עֲלֶיךָ לְרָעָה מֵהָרָה
יִתְבַטְּלוּ, וַיְהִי כִּי אֵין מִמֶּשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' רפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיְחִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֵלָה ... גֵּרוּ יְאִיר.

לָנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא וְגִדּוּשׁ עִם חֲדוּשִׁים יָפִים.

מָה אָמַר לְךָ! אָדָם צָרִיךְ לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְלִהְיוֹת בְּטוֹל בְּעֵצָם עֲצֻמִּיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע שֶׁשָּׁם לֹא שִׁיךְ
שׁוֹם לְבוֹשׁ וְצִמְצוּם כָּלֵל, כִּי הָאוֹר אֵין בּוֹ שְׁנוּי, כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁאֵינָהּ
מִשְׁתַּנֶּה כָּלֵל, וְאִפְּלוּ לֹקְחִים מִמֶּנּוּ אוֹר, לֹא חָסַר מִמֶּנּוּ כְּלוּם, וּמָה
שֶׁלְּפָעֲמִים אֵין רוֹאִים אֶת אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, זֶה רַק מִחֲמַת הָעֲנָנִים
שֶׁמְסַתִּירִים וּמְכַסִּים אוֹתוֹ. וְכֵן הַדְּבָר בְּדַרְךָ מִשָּׁל וְנִמְשָׁל, אֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא אֵין בּוֹ דְמוּת וּמְרָאָה, כִּי הַכֹּל לְמַעַלָּה מִכָּל רְעִיּוֹן וְשִׁכָּל,
אוֹר רוֹחֲנִי שֶׁאֵינּוּ מִשְׁתַּנֶּה, אִפְּלוּ לְגַבֵּי הָעוֹלָמוֹת וְהַנִּבְרָאִים שֶׁנִּבְרָאוּ
וְנִוְצְרוּ וְנִעֲשׂוּ, הוּא אֵינּוּ מִשְׁתַּנֶּה, רַק מִצַּד הַמְּקַבְּלִים, שֶׁם הַהִפְרָשׁ.
וּבִידְעוֹת אֵלוֹ אָדָם מְדַבֵּק עֲצֻמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמוֹרִיד מִמֶּנּוּ
אֶת כָּל הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַהֲבָלִים וְכוּ', וְאִזּוֹ זֹכָה לְמִשְׁכָּל רֵאשׁוֹן, שֶׁדְּבוּק
בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ מְקַבֵּל חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים מִשְׁרֵשׁ נִשְׁמַתּוֹ,
וְאִסּוּר לוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים לְגַמְרִי, וּבְרִגְעַ שְׂרָק חוֹשֵׁב מֵאַחֵר, הוּא
כְּבָר טִנֵּף אֶת הַמְּדַמָּה שְׁלוֹ, וְשׁוֹרָה בְּחִשְׁךָ, כִּי נִעְלָם מִמֶּנּוּ הַמִּשְׁכָּל
רֵאשׁוֹן וְכוּ', וְהוּא גָּאוֹן בְּשִׁטּוֹת וְהַעֲלָמוֹת וְכַסּוּיִים וְכוּ'.

וְדָבָר זֶה לֹא יִכִּילֵהוּ הָרְעִיּוֹן כָּלֵל, אֵיךְ הָאָדָם, עַל-יְדֵי בְּטוּלוֹ

אֲשֶׁר   ח' רפו   בַּנְחֹל   קלו

לְגַמְרֵי אֶל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, יְכוּל לְזַכּוֹת שְׂאִיר בּוֹ תָּמִיד
מִשְׁכָּל רְאשׁוֹן, שֶׁהוּא שָׁפַע אֶלְקֵי הַשּׁוֹפֵעַ בּוֹ כְּפִי שֶׁרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ,
שֶׁמְקַבֵּל דֶּרֶךְ הָעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא, עַל-יְדֵי קִיּוּם הַמְצוּוֹת וְלִמּוּד תּוֹרָה,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְחִינָתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ.

מָה אָמַר לָךְ! אֵינְךָ לָנוּ מִשְׁגַּח מַה זֶה צְדִיק הַדְּבּוּק בְּאֵינְךָ סוּף בְּרוּךְ
הוּא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנוֹפֵל בְּכָל יוֹם עַל פָּנָיו, וּבּוֹכָה וּמְבַכָּה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁיִּזְדַּכֵּךְ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה וְלִכְלוּף שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ, מִחַמַּת
רַבּוּי עוֹנוֹנוֹתָיו, וְאִז אִם יוֹם אַחַר יוֹם יִבְכֶּה עַל עוֹנוֹנוֹתָיו, וְתָמִיד יִזְכּוֹר
אֶת חַטָּאוֹת נַעוּרָיו, וְיִהְיֶה בְּלֵב נִשְׁבֵּר אֲמַתִּי, יוֹכֵל לְהִבִּין אֶחָד מִנֵּי
אֶלֶף, מָה זֶה צְדִיק שֶׁבָטַל אֶל הָאֵינְךָ סוּף בְּרוּךְ הוּא. לֹא כְמוֹ שֶׁנוֹהֵג
הַיּוֹם, שֶׁכָּל נוֹאֵף חוֹשֵׁב, מֵאַחַר שֶׁהִצְדִּיק שֶׁהוּא רַחֲמָן, מְלַבִּישׁ עֲצָמוֹ
בְּלִבוֹשִׁים, לְכֵן הוּא כָּבֵד הַחֲבֵר שְׁלִי, וְאֲנִי יְכוּל לֹאמַר עָלָיו מְבִינֹת
וְכו'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' רפו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסִדֵּר וְיַחֲסִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַעֲקֵר רְאֵה לִישָׁב דְּעַתְּךָ לְפָנַי שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה אֵיזָה דְּבַר פְּזִיז וְכו'.

וְלִישׁוּב הַדְּעַת זוֹכִים עַל-יְדֵי שְׁמִחָה, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוֹ וְ"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'): יִשׁוּב הַדְּעַת זוֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדָּדוֹת. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — הַטְּהָרָה הַתְּמִידִית בְּמִקְוֵה,
שְׁמִמְשַׁכֵּת דְּעַת וְיִרְאֵת אֶלְקִים.

הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' שְׁלוֹמֶכָה מְזוּוֹיַעַל זי"ע, הֵיטָה דְרָכּוֹ תָּמִיד לְפָנַי
שֶׁרָצָה לְהַשִּׁיב לְמִישְׁהוֹ — שֶׁהִלֵּךְ לְמִקְוֵה, וְאָמַר — קִדְשׁ שִׁיְהִיָּה
לִי יִשׁוּב הַדְּעַת טוֹב.

קלח אָשֶׁר ח' רפז בנחל

מספרים, שבעיר לובלין הִיהָ יהודי, שְׁהִיהָ יָכוֹל לְהִרְאוֹת מופתים גלויים, וְשָׁלוּ אֶת החוֹנָה הַקְדוֹשׁ עַל כָּף, עֲנֵה וְאָמַר: תְּבַדְּקוּ אֶת מַעֲשָׂיו, וְאִז נִרְאָה אִם מִהֲקִדְשָׁהּ הוּא אִם לֹא. וְהִלְכוּ אַחֲרָיו, וְרָאוּ שְׁנוֹזֵהר הַרְבֵּה בְּטְבִילַת מְקוּנָה. מְכַל זֶה רוֹאִים, אִיךָ עַל-יְדֵי טְהָרָה, שְׁמִיחָה וּתְפִלָּה, זֹכִים לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמָתִי.

וְלִכֵּן אֵל תַּעֲשֶׂה שׁוֹם דְּבַר פְּזִיז לְפָנַי שְׁאַתָּה מִיִּשְׁב דַּעְתָּךְ כַּדַּת מַה לַּעֲשׂוֹת.

הדורש שלומך...

ח' רפז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כְּפִי שְׁאֵנִי רוֹאָה, הַבְּעִיָּה שְׁלֶךְ, שְׁאֵינְךָ יָכוֹל לְהַחֲלִיט וְכוּ', אֵינְךָ יָכוֹל לֹאמַר 'לֹא'. וְאִם שָׁזוּ מִדָּה טוֹבָה עַד מְאֹד, אֲבָל הַהֲכָרַח לֹא יִגְנֶה לֹאמַר לְךָ, שְׁבִיזָה אֲתָה הוֹרֵס אֶת עֲצָמְךָ לְגַמְרִי, וְחָבַל מְאֹד. אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת תְּקִיף בְּדַעְתּוֹ, אִם אָמַר פַּעַם 'לֹא', זֶה 'לֹא'! אֵין מִשְׁגַּג כְּזֶה לְהִיּוֹת גָּמִישׁ, 'כֵּן' אוֹ 'לֹא', זֶה מְרָאָה שְׁאָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, וְרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה מְאֹד עָלָיו, כִּי אֵינּוּ יוֹדֵעַ לְהַגִּיעַ לְכָלֵּל הַחֲלָטָה. "אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת נְחוּשׁ בְּדַעְתּוֹ, לְדַעַת מַה הוּא רוֹצֵה מִעֲצָמוֹ", וְיִמָּה הַתְּכִלִּית בְּחַיִּים", אַחֲרַת רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עָלָיו.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ח' רפח — ח' רפט בנחל קלט
ח' רפח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

זכר, שאתה אף פעם לא לבד, אפלו במצבים הכי קשים שעוברים עליך. ואם אדם מבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, אזי הקדוש-ברוך-הוא עושה לו את רצונו. וכבר ספרו לנו חכמינו הקדושים (תענית ט:): רב דניאל בר קטינא, היה לו שדה עם הרבה ערגות, ובקש את הקדוש-ברוך-הוא, שבערנה זו יתן לו גשם, ובערנה זו לא יתן לו גשם, וכן עשה הקדוש-ברוך-הוא. רואים מזה מה כח התפלה, שעשה לו הבורא יתברך שמו רצונו, שהביא לו גשם להיכן שרצה, אפלו בין ערנה אחת לשניה.

ולכן מי אומר שאצלך זה לא יכול לקרות?! העקר תבטל עצמך לגמרי אליו יתברך, ותראה נסים שיעשה לך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ח' רפט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רק חזק ואמץ מאד, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובודאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שעשית כבר מה שעשית וכו'. עליך לדעת, כי השם יתברך חפץ בתשובתם של רשעים ולא

בְּמִיתָתָם, כִּי הוּא רַחוּם וְחַנוּן, וְרַק רוּצָה שְׁאָדָם יָבוא וַיִּסְפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ, וַיְתוּדֶה עַל חַטָּאָיו, וַיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ קַבְלוֹת חַזְקוֹת לְהַבֵּא, לֹא לְחֹזֵר אַחַר הַשְּׁטִיּוֹת שְׁלוֹ, אֲזִי יָשׁוּב הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּמְחַל עַל עֲבָרוֹ.

אִם תּוּכַל לְנַסֵּעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּלְתַן שָׁם פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְלוֹמַר אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְּהִלִּים — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' רצ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, ט"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיִּכְל-הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים, דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! חֲזְקוּ וְאִמְצוּ לְאַחֵז אֶת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמֶר חֲזַק. וְרַבְּנוּ ז"ל הַקַּפִּיד מְאֹד, שְׁתִּהְיֶה אֶהְבָּה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְהִבְטִיחַ לָנוּ, שְׁאֵם נֹאחֵז אֶת עֲצָמְנוּ בְּיַחַד, נִזְכֶּה לְהַמְשִׁיכּוֹ אֶצְלָנוּ.

עַל-כֵּן רָאוּ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּמִדַּת אֶהְבַּת חֲבֵרִים, לְאַהֲבֵי אִישׁ אֶת רַעְהוּ, וְתִרְבוּ אוֹהֲבִים, וְתִשְׁמְרוּ אֶת עֲצָמְכֶם מִשׁוֹנָאִים וְלִצִּים וּבְעֲלֵי מַחְלָקָת. וְכָבֵר אָמַר הַחֶכֶם: "אֶלֶף אוֹהֲבִים לֹא יִרְבוּ בְּעִינֶיךָ, וּמֵאוּבֵיב אֶחָד תִּירָא, שְׁלֹא יִזִּיק בְּגוּפְךָ וּבְמַמוֹנְךָ".

זָכְרוּ זֹאת הַיֵּטֵב מֵה שְׁכָבֵר עָבַר עֲלֵינוּ בְּשָׁנִים אֵלוּ, אֲשֶׁר דִּבְרֵי רִיבוֹת בְּשַׁעֲרֵינוּ עַל לֹא דָבָר, רַק מִפְּנֵי קִנְיָה וְשִׁנְאָה, וְעַל-כֵּן רָאוּ לְשַׁמֵּר מְאֹד, שְׁלֹא יִכְנַס בֵּינֵינוּ הָרַעַל וְהָאָרֶס בְּתוֹכְנוּ, וְנִחְזִיק אֶחָד מִהַשָּׁנִי, וְלֹא נַעֲזֹב אוֹתוֹ. וְכִמְאֹר הַחֶכֶם: "אֵל תַּעֲזֹב הָאוֹהֵב, בְּעֵבֹר רְכִילוֹת הָרוּכָל".

עלינו לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על נעם חלקנו, "אשר בנחל" שם חלקנו וגורלנו, ואנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה, המחזקנו ומלמדנו עצות נראות ונפלאות איך להתחזק ולעמד על עמדתנו, ולהחזיק מעמד מכל מה שעובר עלינו, וראוי לנו לשמח בזה מאד מאד. והשמחה ברבנו ו"ל תמשיך עלינו אורו הגנוז, כי השמחה שאדם שמח באיזה דבר שבקדשה, כמו-כן נמשכת עליו הארה מהדבר שבקדשה.

נא ונא אל תבלו את הזמן היקר בהבל נריק, ראו לנצלם לדברים טובים, לעזר ליהודי שני ברוחניות ובגשמיות, אשר בשביל זה אנו נקראים יהודים, על שם יהודה שהציל את יוסף, כי זה סמל של איש יהודי, שזוכה להציל את חברו מרדת שחת. ובפרטיות פהיום, אשר הערב רב מתפשטים בארץ ישראל, ואלפים ורבבות נשמות ישראל נלפדים בכל יום ברשת הפפירות והאפיקורסות וזהמת הנאוף וכו', עלינו למסור את נפשנו ולעזר לכל בר ישראל להחזירו אליו יתברך, ולא להתפעל משום בריה שבעולם.

וכן ראו להתמיד בכל יום בלמוד תורתנו הקדושה, ואל יחסר לכם יום אחד מבלי למוד "מקרא", "משנה", "גמרא", "מדרש", "רמב"ם", "טור" ו"שולחן ערוך", על-כל-פנים מכל למוד שעור קטן, כי הלמודים האלו הם תקונים גדולים, תקון הנפש. וכן ראו להתפלל את התפלות הקבועות "שחרית", "מנחה", "מעריב", "חצות" מתוך הסדור דיקא, ובכונה ובפרוש המלות, כל אחד עם הנגון שלו והתנועה שלו, כי לכל אחד יש נקדה אשר אין בהכרו.

ועל כלם ראו לדבר עמו יתברך בלשון שאתם רגילים בה, והיא נקראת "תפלת המשיח", והיא "התבודדות" — לדבר עמו יתברך בשפת האם, ולספר לפניו יתברך את כל לבכם ואת כל מה שעובר עליכם בפרטי פרטיות, אשר אין למעלה מזה, כי כשאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך, אזי הוא הכי מאשר בחיים, כי מכל צרה יש לו היכן לברח ולהתחבא, כשמרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך.

אחי ורעי היקרים! שמרו מאד מאד בכבוד נשותיכם, אשר מאד מאד הקפיד על זה רבנו ז"ל, ובפרוש הזהיר את אנשי שלומנו היקרים ואמר, שהבעל-דבר מניח את עצמו על זה מאד — לקלקל השלום-בית של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצודתו, חס ושלום, כי הבעל-דבר אורב על זה מאד, ובא בכל מיני ערממיות לקלקל את השלום-בית, והאריך רבנו ז"ל בשיחה זאת מאד מאד, איך שהבעל-דבר מלביש עצמו בכל מיני מצוות וכו' וכו', העקר שיברח מאשתו וכו' וכו', והפל עצת הבעל-דבר בעצמו, כדי להכשילם במחין מקלקלים, שאז לא יוכלו להשיג שום השגות אלקות. ומאד מאד הזהירנו רבנו ז"ל לכבד וליקר את אשתו (עין שיחות-הר"ן, סימנים: רסג, רסד).

ידיוע אצלנו, איך שמוהרנ"ת ז"ל התישב בדבר, ולא ציית אותם, ולבסוף נתן כל ימיו תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שלא צייתם, כי אמר, אשר אל האור הגדול והנורא של רבנו ז"ל, צריכים כלים שלמים ומחין נקיים כדי לקבלם, ואם הייתי מתפרד ובורח מאשתי, אז לא היו לי כלים ומחין לקבל מרבנו ז"ל, כידוע ספור זה באריכות אצל אנשי שלומנו היקרים, מה שעבר עליו אז.

וכן תלמידו ר' נחמן טולטשינער ז"ל, הקפיד מאד על אלו האברכים, שעזבו את נשותיהם, וברחו להם לעיר אומן אל ציון רבנו ז"ל, ונעשו שם יושבים, והייתה דרכו לצעק עליהם שיחזרו אל בתיהם. וצעק בזו הלשון: "אומן אינו ערי מקלט, כשתתקוטט עם אשתך תברח לכאן?! " והיה מאד מקפיד על אלו האברכים, שקראו עצמם פרושים, ועזבו את נשותיהם, וברחו להרבה שבועות לאומן.

וכן בנו ותלמידו ר' אברהם בר' נחמן ז"ל (בעל המחבר ספר "באור הלקוטים"), הקפיד מאד מאד על תלמידיו, שלא יהיו בעיר אומן יותר משבועים, ואחר שבועים היה אומר להם: חזרו לבתיכם, ואחר-כך תבואו עוד פעם, אבל לא להשאר יותר

מִשְׁבוּעִים, כִּי הִתְכַּרַח לַחֲזוֹר וְלִהְיוֹת בַּבַּיִת. וְדָבַר זֶה מִפְּרֶסֶם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ.

וְכֵן סֵפֶר לִי תִלְמִידוֹ ר' לִוִי יִצְחָק (נִירוֹ זָאִיר) [ו'ל], שֶׁפַּעַם אַחַת קָדַם ל"ג בְּעֶמְר, יָשַׁב בְּעִיר אוֹמֵן שְׁבוּעִים, וְהָיָה מְנַהֵג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ לִהְיוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן בְּל"ג בְּעֶמְר, וְנִגַּשׁ אֵלָיו ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחְמָן ז"ל, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אֲנִי רוֹאֶה שְׁחֻבְרֵיךָ מְסִיתִים אוֹתְךָ שֶׁתִּשְׁאַר כְּכֹר עַד אַחַר ל"ג בְּעֶמְר, שְׁזָה יִהְיֶה כְּכֹר חֲשֻׁבּוֹן שֶׁל כַּמְעַט קָרוֹב לַחֲדָשׁ, שְׁלֹא תִהְיֶה בְּבֵיתְךָ, עַל-כֵּן אֲנִי מֵיֶעַן לְךָ, שְׁתַּכַּף-וּמְיָד תִּסַּע לְבֵיתְךָ, וְתִחְזוֹר עוֹד פַּעַם לְל"ג בְּעֶמְר", וְקָיָם זֹאת.

רוֹאִים מְזָה אֵיךְ שֶׁהִקְפִּידוּ רַבְּנוֹ ז"ל וְתִלְמִידָיו וְתִלְמִידֵי תִלְמִידָיו עַל שְׁלוֹם-בַּיִת, וְאֵיךְ יָבוֹאוּ עֲכָשׁוֹ כַּת שֶׁל מְטָרְפִים וּמִשְׁגָּעִים, אֲשֶׁר מְרַאֲיֵהם הַחִיצוֹן מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוֹת מַחְשְׁבוֹתָם, וְיִלְמְדוּ לַמּוֹדִים זָרִים, אֲשֶׁר הֵם נִגְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְנִגְדֵי הַשְּׁלֶחַן עֲרוּף, לְפָרֵשׁ מֵאֲשֶׁתּוֹ וְלִכְרַח מֵהַבַּיִת, וְעוֹד קוֹרְאִים אֶת דְּבַר זֶה 'עֲבוֹדוֹת', אֲשֶׁר לֹא רַק שְׁעוֹבְרִים בְּזָה עַל הַלְכָה מִפְּרִשְׁת בַּשְּׁלֶחַן עֲרוּף, כְּשֶׁאֵין הָאִשָּׁה מוֹחֶלֶת אֶסוּר לְפָרֵשׁ מִמֶּנָּה, אֲלֹא זוֹ גַּם רִשְׁעוֹת מֵאֵין כְּמוֹתֶיהָ בְּדַרְכֵי הָאֲנוּשִׁיּוֹת, לְעִזּוֹב אִשָּׁה מִסְכָּנָה עִם יְלָדִים גְּלָמוּדִים בְּבֵיתָם, בְּלִי אֶכֶל וְכוּ' וְכוּ', אֵין לְשַׁעַר וּלְתַאֵר אֶת גְּדֻלַּת הַצֶּעַר שְׁעוֹבְרוֹת הַנָּשִׁים בְּבֵיתָהֶן, אֵין לְהֵן מִי שֶׁיִּפְרָגְנָם, וְאֵין לְיָלְדִים מִי שֶׁיִּחַנְכֶם וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר הִרְחַמְנוֹת עֲלֵיהֶם גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד. וְאֵינָם מִתְבַּיְשִׁים עֲצָמָם לוֹמַר, שְׂזוֹ דַעַת רַבְּנוֹ ז"ל, וּמִתְפָּאֲרִים אֲשֶׁר מִי שְׂאוּמֵר אַחֲרָת, הוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ דַּעַת רַבְּנוֹ ז"ל, וְנִתְקַיְמָה נְבוֹאָת הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה ה'): "הוּא הָאוֹמְרִים לְרַע טוֹב וְלַטּוֹב רַע, שְׁמִים חֲשָׁף לְאוֹר וְאוֹר לְחֲשָׁף, שְׁמִים מֵר לְמֵתָק וּמֵתָק לְמֵר, הוּא חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדֵי פְּנִיָּהֶם נְבוֹנִים".

וּמָה לַעֲשׂוֹת? ! עֲלִינוּ רַק לְדָם וְלִשְׁתָּק לְמַחְרָפֵינוּ, וְאַנְחֵנוּ גִלְף בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִׁיטוֹת, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁכָלוֹת כָּלָל.

אחי ורעי היקרים! עליכם לדעת, כי כל עניינינו הוא רק "תורה ויתפלה", על-פי עצת רבנו ז"ל ודרכיו הקלות והנעימות, ואין לנו אלא דברי בן שמחה הנכלל במקור השמחה, העוסק לקשרנו בשרש השמחה. אשרינו מה טוב חלקנו "אשר בנחל שם גורלנו", וזכינו להיות ב"היכל-הקדש" שבונה רבנו ז"ל, שהלמודים שם הם בסוד עגולא ורבוּעא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), סובב כל עלמין זה בחינת עגולא, וממלא כל עלמין זה בחינת רבוּעא, כידוע.

עלינו להיות הכי מאשרים, שלא נתפסנו ברשת של הבעל-דבר הנקרא "לָבָן", שהוא באמת "נבל", כי הבעל-דבר מלביש את עצמו במצוות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'). ועל-ידי-זה הוא לוכד את נפשות ישראל ברשתו כידוע, אשר אם האדם רחוק מביתו, אין לו שום ישוב הדעת כלל, ומחיו פגומים, ואינו יכול ללמד תורה בטְהָרָה, ושבוּר כְּחָרָס הנשָׁבֵר, ועובר עליו מה שעובר, שרק הוא והקדוש-ברוך-הוא יודעים.

נא ונא שמרו את דרך רבנו ז"ל כְּאֲשֶׁר הוֹרִיתִי לָכֶם וְלַמִּדְתִּי אַתְּכֶם, וְאִז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים בְּזֶה וּבָבֵא וּלְנִצַּח נִצָּחִים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' רצא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד, גר להצדיק נחל גובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואת גדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ולשער כלל, ממש כל מכתב ומכתב שאטה כותב לי, אטה מכניס בי התחזקות.

אודות שהתחלת להתמיד ב"לקוטי-הלכות"; מה אמר לך,

אֲשֶׁר   ח' רצא   בַּנְחַל   קמה

ידידי היקר! מאז שזכיתי להתקרב אל רבנו ז"ל, שקדתי בספר זה כמה שנים רצופות, וכל חיותי והתחזקותי עד היום הזה הוא רק מספר זה, וכל הקונטרסים החדשים, הם תמצית וסלת ברוחה מה"לקוטי-הלכות" הקדושים, ונכתבו בלשון קלה מאד להמון עם, ולא רשמתי מראה מקומות, כי טבע האדם לקרא דבר חדש, אשר זה מאד מענין אותו, מה שאין כן כשיודע שכבר נדפס באיזה ספר, לא כל-כף מענין אותו. והיות שכל רצוני וכסופי הוא רק לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, על-כן לא רשמתי מראה מקומות.

עקר השלמות בזה העולם להתבודד עמו יתברך כל היום כלו, ולדבר עמו יתברך כמו שמדברים איש עם רעהו, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית. כי הדבור הוא כלי להמשכת אורו יתברך על עצמו, ואשרי מי שמתמיד בזה תמיד.

עליך לדעת, כי מובא בדברי רבנו איש האלקי האריז"ל (עין עץ חיים, שער ו', פרק א'): פה גימטריה שם ס"ג וכ"ב אותיות, שהם כלי אמנותו; הינו מהפה יוצא הכלי וכו', אשר בנדאי רומזים למה שרומזים, אך כפי שגם לנו תהיה השגה בזה, עלינו לדעת, כי עקר הכוונה הפשוטה היא, כשאדם המלא גשם ועביות מסתובב בזה העולם, ומדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות, ומספר לפניו את כל לבו ואת כל מה שעובר עליו, על-ידי-זה ממשיך על עצמו אורות העקודים.

וזה סוד שעשה לכן העליון לצרף יעקב, כי הדבור הוא הכלי הכי יקר של אדם, ואם היה האדם שומר מאד על דבורו, היה יכול לעשות פעולות עם דבורו, כי הפה והדבורים שיוצאים ממנו, הם בסוד אורות וכלים, והאורות קשורים ועקודים בתוך הכלים. וככל שאדם מתמיד לדבר עמו יתברך, על-ידי-זה ממשיך על עצמו אור נורא ונפלא מאד, עד שיכול לגלות את האור אין סוף בתוך זה העולם, אשרי מי שזוכה להגיע אל זה!

כשאדם מדבר הרבה עמו יתברך, על-ידי-זה מזכך את הנפש

שְׁלוֹ, וְעוֹלָה וּמִקְשֶׁר אֶת נַפְשׁוֹ עִם רוּחוֹ, וּכְשֶׁמְרַבֶּה לְדַבֵּר עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, מְזַכֵּךְ אֶת הַרוּחַ, וּמְעַלְהוֹ וּמְקַשְׁרוֹ אֶל הַנְּשֻׁמָּה שְׁלוֹ, עַד שֶׁהַנְּשֻׁמָּה בָּאָה וּמְגַלָּה בְּעֶצְמָה רְזִין וְסִתְרֵי תוֹרָה, כִּי נִשְׁמְתוּ שֶׁל הָאָדָם מְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ רְזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, אִם זוֹכֵה לְגִלוּתָהּ אֶצְלוֹ, וְאִז כְּשֶׁמְרַבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְזַכֵּךְ וּמְצַחֵצֵחַ אֶת נִשְׁמְתוֹ, אִז יָכוֹל לְזַכּוֹת לְקִשְׁרֵי וּלְיִחַד אֶת הַנְּפֶשׁ רוּחַ וּנְשֻׁמָּה שְׁלוֹ, אֶל הַחֵיָה יְחִידָה, עַד שֶׁנִּלְקַח לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם, וְהוּא בְּדַגְמַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁתְּמִיד רַק מְרַגֵּשׁ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא בְּטֵל לְגַבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

וְאֵל כֹּל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי הַתְּמַדָּה רַבָּה וְשִׁקִּידָה נִפְלְאָה בְּדַבּוּרִים, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְזֶה מֵה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְזַכּוֹתֵנוּ וְכוּ' וְכוּ', וְיוֹתֵר מִזֶּה וְכוּ' וְכוּ', "עֵינֵי לֹא רָאִתָּה אֱלֹקִים זוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לּו'" (ישעיה סד, ג).

אודות שְׁפִתְבָּרָה לִי, שֶׁשְׁלַחְתָּ מִכְתָּב לְ... וְכֵן אִתָּה רוֹצֵה לְכַתֵּב לוֹ עוֹד מִכְתָּבִים אֹדוֹת בְּרִסְלָב וְכוּ' וְכוּ', עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, זֶה חֵלֶק מִחֲלָקֵי הַגְּלוּת הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת, שֶׁנֶּעְלַם וְנִסְתָּר הָאוֹר הָאֲמִתִּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּבָאוּ זָרִים וְחִלְלוּהָ, וְגַם בְּחִדְרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִתְהוּוּ לְאַחֲרוּנָה פּוֹלִיטִיק שֶׁל שְׂקָר וְצָבִיעוֹת, עַד שֶׁאֵין אֶחָד הַיּוֹדֵעַ הֵיכֵן הוּא הָאֲמִתִּי; זֶה בָּא לְנַצֵּל אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּעֵבֹר כְּסָפִים, שֶׁכָּל הָרֹאשׁ שְׁלוֹ הוּא רַק כְּסָף, אִיךָ לַעֲשׂוֹת מַגְבִּיּוֹת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, זֶה בָּא עִם שְׁטִיּוֹת וְהִבְלִים, חֲזִיוֹנוֹת וְדַמְיוֹנוֹת, שֶׁאֵין לָהֶם שׁוּם שִׁחַר כָּלֵל, כְּאֵלוֹ כְּשִׂיאֵמֶר: נִי, נִיח', נִיח'מ', נִיח'מ'ן, כְּבָר תִּהְיֶה לוֹ יְשׁוּעָה, אֲשֶׁר הַכֹּל הֵבֵל וְרַעוּת רוּחַ, וְאֵין לָזֶה שׁוּם מְקוֹר בְּקִדְשָׁה, אֶלֶּא אֶצֶל הַעֲבוּדָה זָרָה הַנִּקְרָא יוֹגוֹ, וְחַס מְלַהֲזִפִּיר דְּבָר זֶה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים. וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל — כֹּל הַצְּרוּת שִׁישׁ מִכַּת הַמְּטַרְפִּים, הַגּוֹרְמִים בְּהַתְּנַהְגוּתָם מֵה שְׁגוּרָמִים, עַד שֶׁלֹּא בַּחֲנָם, שֶׁבִשְׂבִיל דְּרִכְיָהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם בְּגִי-אָדָם מִתְרַחֲקִים מִרַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹבָא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ע'), שִׁישׁ בְּגִי-אָדָם, שֶׁעַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְדַבּוּרֵיהֶם, הֵם גּוֹרְמִים לְהַתְרַחֵק מִהַצְּדִיק לְגַמְרֵי, וְהֵם הַכַּח הַמְּעַכֵּב וְהַמְּגַרֵשׁ וְהַמּוֹנֵעַ מִרַבְּנוּ ז"ל, וְמֵה עֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת, שֶׁנִּתְקַיְמוּ

אֲצַלְנוּ דְבַרֵי הַנְּבִיא (ישעיה ה): "הוֹי הָאוֹמְרִים לְרַע טוֹב וְלַטּוֹב רַע, שָׁמַיִם חֲשֹׁף לְאוֹר וְאוֹר לְחֲשֹׁף, שָׁמַיִם מֵר לְמַתּוֹק וּמַתּוֹק לְמֵר, הוֹי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדַּר פְּנֵיהֶם נְבוֹנִים"; וְאִם הַנְּבִיא צָעַק אֶת זֶה, אֲנִי יִתְמִי דִיתְמִי מַה נִּצְעַק עַל זֶה, כְּשֶׁהֲצִבּוּעִים הָאֱלוֹ, אֲשֶׁר כָּל מְגַמְתָּם הִיא רַק כְּסָף וְזָהָב, וְהַמְטַרְפִּים הָאֱלוֹ, הֵם כַּת מְשַׁגְּעִים, מְשַׁגְּעִים אֶת עֲצָמָם וְאֶת אַחֲרֵיהֶם, אוֹ בְּעַלֵי הַדְּמִיוֹנוֹת וְהַחֲזִיוֹנוֹת, הֵם אוֹחֲזִים שֶׁהֵם בְּאוֹר, וְהֵם יוֹדְעִים אֶת דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל, וְאֲנַחְנוּ בַּחֲשֹׁף, וְלֹא יוֹדְעִים דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל.

וּבְאֵמַת מִי שְׂעִינִי שֶׁכָּל לוֹ, יָבִין וַיִּשְׁפִּיל וַיִּרְאֶה אֲצֵל מִי מֵאִיר יוֹתֵר אוֹר רַבְּנוּ וְ"ל, וְאִיִּה הֵיכָן לוֹמְדִים יוֹתֵר אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, אִם לֹא בְ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ, קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים", אֲשֶׁר שָׁם לוֹמְדִים אֶת הַלְמוּד הָאֵמִתִּי שֶׁל רַבְּנוּ וְ"ל, יַחֲוֹדָא עֲלָאָה וַיַּחֲוֹדָא תַּתָּאָה (עֲיֵן לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן יא) בְּסוּד: עֲגוּלָא וְרַבּוּעָא, שֶׁהֵם סוּד הָעֲגוּלִים וְהַיִּשָּׁר (עֲיֵן לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן נט), הֵינּוּ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּבַחֲיִנַת: מְמֵלָא כָּל עֲלָמִין וְסוּבָב כָּל עֲלָמִין (עֲיֵן לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן סד), אֲשֶׁר זֶה בְּעֲצָמוֹ הַסּוּד שֶׁל הַמְקִיף וְהַפְּנִימִי (עֲיֵן לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן כא; וּבַחֶלֶק ב', סִימָן ז); הַמְקִיף עֲלָאָה וְהַפְּנִימִי הוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, הַיִּשָּׁר יַחֲוֹדָא תַּתָּאָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחְבָּרָם יַחַד, וַיּוֹדַע שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יַתְבָּרַךְ כָּלֵל, גַּם בְּמָקוֹם שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שְׂשָׁם נַעֲלָם אֱלֻקוֹתוֹ, גַּם שָׁם יֵשׁ אֱלֻקוֹת, אֲשֶׁרִי הֵרָץ לְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלוֹ!

עַל-כֵּן, לְדַעַתִּי, חָבַל לָךְ לְכַתֵּב מִכְתָּב, כִּי לֹא תַפְעַל כָּלֵל, כִּי הֵרַע וְהַטְמָאָה עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד חֲזָקִים, וְהַבְּעַל-דְּבַר עֲסוּק לְהַסְתִּירָנוּ וְלַכְסוּתָנוּ מֵעֵינֵי כָל, בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, וְגַם מְהַפְּכִים הַכֹּל מִהַהֲפוּף אֶל הַהֲפוּף, אֶת הָאוֹר קֹדֶם חֲשֹׁף, וְהַחֲשֹׁף קֹדֶם אוֹר, אֶת הַשְּׁכָל קוֹרְאִים דְּמִיּוֹן, וְהַדְּמִיּוֹן קוֹרְאִים שְׁכָל... אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׂיּוֹדַע הֵיכָן מִשָּׁה שְׂרוּי וְהֵיכָן אֲהֵרָן שְׂרוּי, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂיּוֹדַע אֶת דְּרָךְ הָאֵמַת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וּמַתְּבוֹדָד עֲמוֹ יַתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם תְּמִיד בְּפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּמַתְּמִיד בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָא, מְשָׁנָה, גְּמַרָא, מְדַרְשׁ,

קמח   אָשֶׁר   ח' רצב   בַּנְחַל

בְּרִיתוֹת וְתוֹסֶפֶתוֹת, וְכָל הַמְדַרְשִׁים כָּלָם, וּמִתְפַּלֵּל בְּדַבְּקוֹת אָמֵת הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, שָׁהֵם: שְׁחִרִית, מִנְחָה, מְעִרִיב, וְהוּא בָּטֹל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעַת תְּפִלָּתוֹ, עַד שְׁכָבָר אֵינוֹ מְרַגֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ כָּלָל. שְׁכָל זֶה הוּא סוּד "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן, חֵלֶק א', סִימָן נה). אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלָל בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֵר אֶת אַחֲרִיתוֹ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה בּוֹדֵאֵי יְזָכָה לְהַגִּיעַ לְרַב טוֹב הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן בְּזֶה וּבְכָא לְנִצַּח, כְּמֵאֵמֶר הַחֲכָם: "כָּל מֵה שְׁתִּקְרַב לְקֶצֶף, הוֹסֵף תִּקּוּן מְעֻשֵׂיךְ", כָּל מֵה שְׁתִּקְרַב חוֹשֵׁב עַל יוֹמוֹ הָאַחֲרוֹן, יְזָכָה לְתִקּוּן אֶת מְעֻשָׂיו, עַד שְׁיִכָּלֵל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא.

אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֵלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁזָכֵנוּ לְהַגִּיעַ אֶל דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, וְאֶל אוֹרוֹת צְחָצְחוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ, "אֲשֶׁר בַּנְחַל גּוֹרְלָנוּ", טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם תְּבָרָךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' רצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, ט"ז טֶבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֵה אֵמֶר לְךָ! אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֵלְקֵנוּ, שְׁיֵשׁ לָנוּ רַבִּי כְּזֶה, רַבִּי הַמְחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתָנוּ כָּל-כַּף, וּמֵה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵינוּ?! וְלִכֵּן עֲלֵינוּ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכָל־אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא לְהַתְּבַיֵּשׁ מֵאֵף בְּרִיָּה, אֲפֵלוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ שְׁחוּלָקִים עַל זֶה, אֲסוּר לְהַסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם, כִּי הֵם אֵינָם יוֹדְעִים מֵה שְׁעוֹבֵר הַיּוֹם עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְצָרִיכִים לְדַעַת, שְׁרַבְנוּ ז"ל הוּא מִתְּנָה לְכָל־ל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ מְצַמֵּץ "בְּשׁוּהָל", אֲדַרְבָּה אֲנִי מְסַפֵּק לְגַמְרֵי, אִם רַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא

אֲשֶׁר   ח' רצג   בְּנַחֵל   קמט

שֵׁם וְכוּ' וְכוּ', כִּי זֶהוּ מְקוֹם מַחְלָקֶת וְלִיצְנוּת וְכוּ' וְשֵׁם בְּנֵדָאֵי
רַבְנֵנוּ ז"ל לֹא נִמְצָא, וְלָמָּה אָתָּה צָרִיךְ לְדַחֵק אֶת עֲצֻמָּךְ שֵׁם? ! רַבְנֵנוּ
ז"ל נִמְצָא בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת הֵיכָן שְׁמֵתִקְבָּצִים עֲשָׂרָה
בְּנֵי-אָדָם וּמְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ, שֵׁם הוּא נִמְצָא !

הדורש שלומך...

ח' רצג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדוש לסדר ויחי, ט"ז טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא צְרוּת וְכוּ'.

הָאֵם אֵינְךָ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא חוֹלָה?! וְלָכֵן לָמָּה לֹא תִרְחַם עָלָיו,
וְתִדּוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, חוֹלָה הוּא מְסַכֵּן גְּדוֹל, וּבִפְרָטִיּוֹת מִי שְׁסוּבֵל
עַל הָעֲצָבִים וּבְדַכְּאוֹן וְכוּ', זוּ מַחְלָה חֲמוּרָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁקָּשָׁה
לְצִאת מִזֶּה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְרַפֵּא מִמֶּנָּה. וְלָכֵן רִיחַ רָעָה רוֹדֶפֶת אוֹתוֹ,
וּצְרִיכִים רַק לְקַרְבוֹ וְלֹא לְצַעֵק עָלָיו, כִּי הוּא מְסַכֵּן, וְרַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה
עַל אָדָם כָּזֶה.

עַקֵּר הָעֲצָה — רַק תִּפְלָה וּבִקְשָׁה, אוֹלֵי יָחוּס אוֹלֵי יִרְחַם,
וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעַת חֲצוֹת, שְׁאָמַר רַבְנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן
קמט), שְׁחֲצוֹת מְסַגֵּל כְּמוֹ פְּדִיּוֹן. וְאָמַר הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַחוֹזֶה מְלוּבָּלִין
זי"ע, שְׁאָמִירַת חֲצוֹת מְסַגֵּלַת לְפָרְנֶסָה, וְרָמְזוּ לְדַבָּר (מְשָׁלִי לֹא): "וּתְקַם
בְּעוֹד לִילָה וּתְתֵן טָרֶף לְבֵיתָה", וְדו"ק.

הדורש שלומך...

ח' רצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ אֵל ... גִּרֵּי יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! בְּזֵה הָעוֹלָם בְּלִי הַהֶתְחַזְקוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקִים כָּלֵל, וְאִם תִּשְׁאַל — הֲלֹא כָּל הָעוֹלָם עֲדִין אֵינָם יוֹדְעִים מִהֶלְמוּדִים הָאֵלוּ, וּבַמָּה הֵם מִתְחַזְקִים?! אֲלֹא אִם תִּסְתַּכַּל הֵיטֵב הֵיטֵב מָה שֶׁעוֹבֵר אֶפְלוּ עַל הָעֶשִׂיר הַכִּי גְדוֹל, וְגִדְל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים שֶׁהֵם מְנַת חֶלְקוֹ, וְגִדְל הַפְּחָדִים וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֵׁישׁ לוֹ, אֲזִי תִרְאֶה וְתִבִּין וְתִשְׁפִּיל אֶת עֵצֶם גְּדֵל הַמְרִירוֹת הַפְּנִימִית הַשׁוֹרָה אֲצֵל כָּל אֶחָד, הַתִּסְכּוֹל שֶׁהוּא מְתַסְפֵּל, זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר, פִּי סוֹף כָּל סוֹף מִבְּחוּץ, אֶף אֶחָד אֵינִי מְכִיר עַל הַשְּׁנֵי מָה שֶׁקוֹרָה אֹתוֹ, וְלָכֵן אֶפְלוּ מִי שֶׁסוֹבֵל וְכוּ', מִבְּחוּץ הוּא מְחִיף וְכוּ' וּמְדַבֵּר, וְאֶף אֶחָד אֵינִי יוֹדֵעַ מָה הוֹלֵךְ אֹתוֹ, עֲמוּ וְאֲצֵלוּ וְכוּ', פִּי כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים נד): אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מָה בְּלִבּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ; וְלָכֵן מִי שֶׁמְכַנֵּס עֲצָמוֹ בְּלִמּוּדִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, וְלוֹמֵד אוֹתָם עַל מְנַת לְהִתְחַזֵּק וְלְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, לוֹ כָּל הַחַיִּים הוֹלְכִים כָּבֵר בְּצוּרָה אַחֲרָת, וּבַפְּרָטִיּוֹת כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא, שְׁזֶה כָּל עֲנִין הַתְּפִלָּה וְהַהֶתְבּוֹדְדוּת, זֶה כָּבֵר עֲנִין אַחַר לְגַמְרִי, פִּי בְּזֵה שֶׁאָדָם מְשִׁיחַ עֲמוּ יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ לוֹ אֵל מִי לְפָנוֹת, וְאֵל מִי לְבוֹא בְּעַת צָרָה.

סִפְרוּ לִי כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁעָבְרוּ, לֹא עָלֵינוּ, אֶת הַשׁוֹאָה הָאֵימָה, וְאֵיךְ זָכוּ לְהִתְחַזֵּק בְּמַצְבֵּים הַכִּי קָשִׁים וּמְרִים? רַק עַל־יָדֵי שֶׁהָיוּ רַגִּילִים לְדַבֵּר עֲמוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הַמְּתַנָּה הַכִּי יָפָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנֵי ז"ל, פִּי בְּלֹא זֶה מִי יוֹדֵעַ אִם יְכוּלִים לְהִשָּׂאֵר חַזְקִים בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה.

לָכֵן עָלֵינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְּנֵי ז"ל, וְלִלְמַד

אֲשֶׁר   ח' רצה   בַּנְחַל   קנא

אֶת סִפְרֵיו הַקְדוּשִׁים, וְהֵם חֲשׂוּבִים מְאֹד מְאֹד בְּעֵינֵינוּ. וְתִהְיֶה לְאֵל,
אֲנַחְנוּ זֹכִים גַּם לְהַפִּיץם לְזוּלָת, בְּזֶה רְאוּי לָנוּ לְהַחִיּוֹת אֶת עַצְמָנוּ
יֹתֵר וְיֹתֵר, אֲשֶׁרֵינוּ !

הדורש שלומך...

ח' רצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ וְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'), שְׂאֲצֵל כָּל אֶחָד
יֵשׁ בְּחִינַת (מְלָכִים-א' יז, ד): "וְאֵת הָעוֹרְבִים", הֵינּוּ עוֹרֵב הוּא עוֹף
אֲכֹרִי, וַיֵּשׁ בְּכֹל אָדָם בְּחִינַת אֲכֹרִיּוֹת, שְׂקִשָּׁה לוֹ לְתַת צְדָקָה,
וְצָרִיכִים לְשֹׁבֵר וּלְבִטֵּל אֶת הָאֲכֹרִיּוֹת הַזֶּה, וְלִהְיוֹת לְתַת צְדָקָה,
וְכֵן בְּכֹל פֶּעַם שֶׁרַק רוֹצֵה לְתַת צְדָקָה, צָרִיף לְשֹׁבֵר אֶת הָאֲכֹרִיּוֹת
הַזֶּה, וְלִהְיוֹת בְּיַד רַחֲבָה.

יְדוּעַ, שֶׁהֵרֵב הַקְדוּשׁ מִצְאָנוּ זי"ע (בְּעַל "דְּבָרֵי חַיִּים"), הִנֵּה
רַגִּיל לֹמֵר, שֶׁהוּא נוֹלֵד בְּטַבַּע קִמְצָן גָּדוֹל, אִף הַפֶּךָ אֶת טַבַּעוֹ,
וְכִשְׁהוּא נוֹתֵן צְדָקָה, הוּא נוֹתֵנָה בְּלֵב שְׁלֵם וּבְנִפְשׁ חִפְצָה. וְיְדוּעַ
וּמְפֹרָסִם, שֶׁהוּא הִנֵּה בְּעַל צְדָקָה כֵּזֶה, אֲשֶׁר כִּמְעַט שְׁלֵא שָׁמְעוּ הַרְבֵּה
דוֹרוֹת לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, אֶחָד שֶׁיִּחַלֵּק כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְדָקָה, כִּי פִּזֵּר הוּן
תוֹעֲפוֹת — לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֵּר.

הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, שְׂיִכּוּלִים לְשֹׁבֵר אֶת טַבַּע הַקִּמְצָנוֹת שְׂבֵא
מִקְטָנוֹת הַמַּחִין. כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹתֵן צְדָקָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁפִּיעַ
עָלָיו דַּעַת וְשִׁכְלָל, כִּי כֶּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת קנא:): כָּל
הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֵמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם. וְעַקֵּר הַרְחַמְנוֹת
שְׂמֵרַחֲמִים עָלָיו זֶה, שְׁנוֹתָנִים לוֹ דַּעַת, כִּי שׂוֹטֵה אֲסוּר לְרַחֵם עָלָיו,
נִמְצָא — שֶׁעַל-יְדֵי שְׁנוֹתֵן צְדָקָה, בְּהִכָּרַח שְׁנוֹתָנִים לוֹ שִׁכְלָל, כַּמּוּבָא

בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קטז): הנותן צדקה נצול מעברות, פי (סוטה ג.): אין אדם עובר עברה, אלא אם כן נכנס בו רוח שטות; וכשנותן צדקה, סימן שיש לו רחמנות, וכשמרחם על הזולת, מרחמים עליו מן השמים.

רציתי לבקש אותך, יען שגיסך ... גרו יאיר, ספר לי מכל מה שעובר עליך עכשו, ההכרח לומר לך, שאנחנו קבלנו מרבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), אשר אין שום יאוש כלל, ואסור להתנאש אפלו במצבים הכי קשים ומרים. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט): אפלו חרב תדה מנחת על צוארו של אדם, אל יתנאש מן הרחמים; ולכן צריכים רק לברח אליו יתברך, ולספר לפניו את כל לבו, ולבטח רק בו יתברך, ובנדאי תראה גם גלוי שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, שהכל יתהפך לטובה.

הדורש שלומך...

ח' רצו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר אל תתנאש, פי בקרוב תראה נסים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

בענין ששאלת וכו'; מה אמר לך! פעם אחת התבטא תלמיד חכם גדול לפני הרב הקדוש מצאנז זי"ע (בעל ה"דברי חיים"): מהיכן לוקחים את תורתו של הרשב"א? ענה ואמר לו הרבי זי"ע: אמרו נא לנו מהיכן לוקחים את קדשתו של הרשב"א? ורמו לו, שהא בְּהָא תְּלִיא, אם אדם זוכה לקדשה — זוכה לתורה, פי הם תלויים אחד בשני, תורה צריכים ללמד בטְהֵרָה, ואי אפשר להגיע אל שלמות התורה רק כשהוא טהור. ואמרו חכמינו הקדושים (עין

אֲשֶׁר ח' רצו — ח' רחצ בנחל קנג

פסחים קיב): לומד תורה בטְהֵרָה — נושא אשה, ואַתְּרֵךְ לומד תורה.

הדורש שלומך...

ח' רצו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר הוא תפלה, ואם אין לך מה לדבר, תתחיל לדבר לפי האל"ף-בי"ת, ואז יהיה לך כבר מה לדבר כמה שעות, כגון א' — אמונה, לבקש הרבה על זה, וכן אמת, אכילה, אורחים וכו', ברית, ב'טחון, ב'ושה וכו' וכו', וכן תעבר על כל האל"ף-בי"ת, ואז יהיו לך דבורים לרב; כי באמת יש ויש לנו על מה להתפלל ולהתבודד. וכשמתבודדים ומבקשים על-פי סדר האל"ף-בי"ת לא חסרים דבורים. העקר מה שצריכים בתפלה הוא נקדת האמת — לבקש בתמימות ובפשיטות ובנקדת האמת שבלבו, שאז יאירו לו הדבורים למצא את אור הקדוש-ברוך-הוא המאיר לו בחשך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ט', וסימן קיב); וראוי לך לעבר עכשו בשני המאמרים האלו, וזה יחיה אותך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ח' רחצ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד ...

גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי קִדְּשַׁת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, כְּכֹר מוֹבָא דְּבָרִים נִפְלְאִים מִהֶרֶב
הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִיבִי מְאוֹסְטֵרְהָא זִי"ע, שְׁחִבֵּר אֶת הַקּוֹנְטֵרַס הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא "מוֹרָא מִקְדָּשׁ", אֲשֶׁר שָׁם מְבָאָר בְּבִהִירוֹת, אִיף שְׁצָרִיכִים
לְהִזְהַר לֹא לְדַבֵּר בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת וּבְבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְאִיף שְׁצָרִיכִים
לְהַחֲזִיקֵם בְּקִדְּשָׁה וּבְטָהֳרָה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַקְּיָם אֶת כָּל הַנְּאֻמָּר בּוֹ.
וְשִׁמְעָתִי בְּשֵׁם צְדִיק קְדוֹשׁ, שְׁפָרַשׁ (שְׁמוֹת יד, יד): "הֲיִנִּי"ה יִלְחֵם לָכֶם
וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן", הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִלְחֵם אֶת מִלְחַמְתָּנוּ עִם
שׁוֹנְאֵינוּ, רַק בְּתַנְאֵי — "וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן" בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, לֹא לְדַבֵּר
בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה.

וְלִכֵּן רְאוּי לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת
הַחֲדָשׁ, לֹא לְדַבֵּר בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה, כִּי זֶהוּ עוֹן חָמוּר, וְלִזְוֹל בְּמִלְךָ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּבִזְכוּת זֶה נִנְשָׁע בִּישׁוּעָה בְּקָרוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' רצט.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁרֵינוּ שְׁזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל
וּלְשַׁבַּח אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ, שְׁנַתֵּן לָנוּ מַתָּנָה כְּזוֹ.

רְאֵה לְנִסְעֵ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, עֲכָשׁוּ יֵשׁ דְּרָךְ וְכוּ', וַיְכּוּלִים
לְהִגִּיעַ וְכוּ', וְחִבֵּל שְׁלֵא תִסַּע, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוֹב וְגָבִהּ
מְזִהָ, עוֹד לֹא הָיָה צְדִיק שֶׁהִבְטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ מִימֹת עוֹלָם. וְלִכֵּן
תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים לְהַצְטָרֵף אֶל הַקְּבוּצָה שְׁנוֹסַעַת עֲכָשׁוּ אֶל
צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל.

אֲשֶׁר ח' ש' — ח' שא בנחל קנה

גם אני נוסע עם הקבוצה הזאת, תהיה בקשר עם ... גרו יאיר,
והוא כבר יסדר לך הכל.

הדורש שלומך...

ח' ש.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש דבור מרבנו ז"ל, בפעם שקם עליו איזה מפרסם והתנגד
עליו, והתבטא על רבנו ז"ל: "אני אניח עצמי לארכו ולרחבו על
דרכו, ולא אתן לו ללכת", וכששמע זאת רבנו ז"ל אמר: "כל זמן
שמניחים לי דרך ושביל קטן מהצד — מילא, אבל להניח עצמו
לארכו ולרחבו על הדרך, שלא אוכל לילך — אורידו מהדרך",
וכן היה שנפטר. כמו־כן אם המרשעת הזו אמרה שלא תתן לי
לעבר בשום פנים ואפן, הקדוש־ברוך־הוא אב הרחמן ירחם עלי,
ויוריד אותה מהדרך, והמניעה והמסירות וכו' יתבטלו, ויתפגרו.

אני אני מיוחד רק ממנו יתברך לבד!

הדורש שלומך...

ח' שא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי־מוֹתֵרֵן, חלק ב', סימן עב): מה שמקבלין

מהצדיק, הוא שפלות, וזה עקר הגדלה שמקבלין ממנו, וכן בזאת תבחן — אם אתה מקרב אל רבנו ו"ל או לא, אם נופלת עליך שפלות, ואתה מתחיל להרגיש שאתה כלום.

רבנו ו"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עט): פְּשָׁאֲדָם יוֹדֵעַ ומפיר את שפלותו, אֲזִי יֵרָאֶה וַיְבִין אֶת גְּדֻלַּת יִשְׂרָאֵל. ומוכא בשם הרב הקדוש הרבי רבי זושא מהאניפולי זי"ע: מי שיחזיק את עצמו ללא כלום, "אני ערב לו שלא יטעה ולא יפל", רואים מזה מה זו שפלות. ובאמת רש"י פרש על הפסוק (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד" וגו', 'ענו', שפל וסבלן. מה זה נקרא ענו? זהו ששפל בעיני עצמו. והתוצאות מזה, שהוא סבלן גדול על כל אשר בא עליו, כי מדת הסבלנות נובעת משפלות. וראיתי בשם חכם אחד: "אלה תולדות נח נח", אל"ה עולה ל"ו, והוא על דרך שאמרו חכמינו הקדושים (ספ"ה מה:): לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה, ומי זה מהל"ו צדיקים שבדור? זה שהוא "נח" לשמים "ונח" לבריות, הינו סבלן גדול. ודברי פי חכם חן.

ולזכות להיות סבלן, זה נובע ממדת השפלות, ולכן אף פעם לא יטעה ואף פעם לא יפל, כי אם הוא בעיני עצמו כלום, מהיכן יפל?!

עלי להוכיח אותך בתוכחה מגלה ואהבה מסתרת; הגה ראית כבר מה קרה לך עם אינשי דלא מעלי, שדברת עמהם כל העולה על רוחך וכו', ומה קרה לבסוף? הם הפכו את דבוריך הפוך על הפוך, וראה לאיזו תהום הגעת, עד שממררים חייך מר ממנות ממש, תהו"ם אותיות המנו"ת, ומדוע לא תצית את רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח), שפרש (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", מי גורם רוח סערה במחו של אדם? הדבור שמפקיר, זה מה שמביא לאדם את כל הצרות שלו. ולכן תפסיק כבר להתיעץ עם כל ארחי פרחי, עם כל פוחז נריק וכו', מה לך לרדת אל שאול תחתית, על-ידי שאתה מפקיר את דבורך, ונוכר דבר זה תמיד.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ח' שב — ח' שג בַּנְחַל קנז
ח' שב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר.

בְּאִתִּי לְחִזָּק יְדֶךָ, שְׁלַבֵּל תְּשִׁים לֵב לְכָל אֱלוֹ הַמְּצִיקִים וּמְצַעְרִים
אוֹתְךָ, כִּי הַכֹּל מִלְּמַעְלָה בְּחִשְׁבוֹן צְדָק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִי יוֹדֵעַ מִמָּה
אַתָּה נִפְטָר עַל-יְדֵי הַבְּזִיוֹנוֹת הָאֵלוֹ.

דָּבָר אֶחָד בְּרוּר לִי, אִם תִּבְרַח רַק אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ
יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְׁמַעִיק וּמְצִיק לְךָ, אִז תִּרְאֶה לְבִסּוֹף גַּם גְּלוּי שְׂעִישָׁה
עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן ר"ז): הַטָּבֵעַ מְחִיב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנֶּה אֶת הַטָּבֵעַ. וְלִכֵּן אֵין
עֲצָה אַחֲרַת לַתֵּן לְךָ חוּץ מִתְּפִלָּה.

זָכַר זָכַר, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁף וְהָאֶפְלָה, גַּם שֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מְסַתֵּר. וּכְמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קטו)
אֶת הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ, טו): "וַיַּעֲמֵד הָעַם מֵרְחוֹק, וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל
הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם אֱלֹקִים". הַצְּדִיק יוֹדֵעַ, שֶׁבְּתוֹךְ הָעֶרְפֶּל וְהַחֲשֵׁף
נִמְצָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְּנוּז, אֲבָל סֵתֵם הָעַם עוֹמְדִים מֵרְחוֹק
כְּשֵׁרוֹאִים מְנִיעָה וְחֲשֵׁף, עָנַן וְעֶרְפֶּל.

זָכַר כְּלָלִים אֱלוֹ, וְאִז טוֹב לְךָ תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' שג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין לָנוּ שׁוֹם זְכוּת קִיוֹם, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים

שְׁהִיוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהֵאִירוּ אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, רַק בְּזִכְוֹתָם יִשׁ
 לָנוּ קִיּוּם, וְהֵם מִתְפַּלְּלִים תָּמִיד עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלָכֵן הוּא דָבָר
 גָּדוֹל לִילֵךְ עַל צִיּוֹן קְבָרֵיהֶם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְהַזְכוּת הַגְּדוֹלָה
 שְׁלָהֶם תִּלְמַד זְכוּת עַל כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹכָא בְּזֶהֱרַר הַקְּדוּשׁ
 (עִין חֶלֶק ב' טו:), אֲשֶׁר אֵלְמָלָא תְּפִלוֹת הַצַּדִּיקִים, לֹא הִנֵּה קִיּוּם לְעוֹלָם
 כָּלֵל (עִין לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, הַלְכָה ז', סִימָן נו), כִּי הַצַּדִּיקִים הָיוּ
 מְרַפְּבָה לְשִׁכְנֵת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם. וּכְפִי שְׁהַעִיד הָרַב
 הַקְּדוּשׁ הַבַּעַל הַתַּנְיָא זִי"ע עַל רַבּוֹ הַמַּגִּיד הַקְּדוּשׁ זִי"ע, שְׁהִנֵּה
 מְרַפְּבָה לְשִׁכְנֵה, וְלָכֵן הַגְּבִיָּה תָּמִיד רַק יָד יְמִינוֹ, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ חֶסֶד
 וְרַחֲמִים עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ח' דש.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אֵל תְּפַחַד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָב הַרְחָמָן, וּבְנֵדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ,
 הַדְּבָק עֲצָמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע אֲשֶׁר בְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה
 — שֵׁם אֵלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ,
 וְתִדַּע שְׁעָלֶיךָ רַק לְשׁוֹב עַל חַטָּאת נְעוּרֶיךָ, וְאֵז יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּךָ
 הַעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגוֹת הַמְּכַלִּים אֶת כַּתֶּף לְגַמְרִי. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן א'): מִי שֶׁלֹּא תִקַּן חַטָּאת נְעוּרָיו,
 עַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לוֹ דְּאָגוֹת.

וְלָכֵן בְּקֶשׁ רַחֲמֵי שָׁמַיִם שְׁיִמְחֵלוּ לָךְ עַל עֲוֹנוֹת הַרְאשׁוֹנִים,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטְּלוּ מִמֶּךָ כָּל הַקְּלָפוֹת, וְיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים,
 וְיִהְיוּ נִמְשָׁכִים עֲלֶיךָ חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרָים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר   ח' שֶׁה   בַּנְחַל   קִנְט
ח' שֶׁה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ! בְּלִי הַתְּחִזְקוֹת אֵין לְאָדָם שׁוֹם קִיּוֹם, וְאֵף שְׂיִישׁ
הַשְּׂחֻחִים מְזֵה וְכוּ', כָּל זְמַן שְׂעִדִּין לֹא עֲבָרוּ עֲלֵיהֶם הַשְּׂבָעָה מִיָּמוֹת
הַמּוֹבָאִים בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֵׂה י', מִבְּעַרְגָּעַר וְעוֹנִי), אֲזִי יְכוּלִים לְצַחֵק
מְזֵה, אֲבָל עַל מִי שְׂעוֹבְרִים מִשְׂבָּרִים וְגַלִּים, וַיִּוְדַע אֶת הַמְרִירוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה, הוּא מְשַׁנֵּה כּוּוֹן לְגַמְרִי, וְדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל אֲצִלוּ כְּמִים
קָרִים עַל גַּפְּשׁ עֵינָהּ.

הַעֲקָר הוּא הַתְּחִזְקוֹת, וְגַם הַהֲתַעֲוֹרוֹת צְרִיכָה לְבוֹא דְרָךְ
הַהֲתַחֲזְקוֹת, וְאֲזִי הַהֲתַעֲוֹרוֹת — יִהְיֶה לָּהּ קִיּוֹם, אֲבָל אִם
הַהֲתַעֲוֹרוֹת בָּאָה דְרָךְ הַהֲתַעֲוֹרוֹת, הִיא לֹא תַחֲזִיק מִמֶּמֶד, אֲלֵא עוֹד
יִפֹּל בְּנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא רַבָּא. וְזֶה בְּכִלְלֵי מַה שְׂרַבְּנוּ ז"ל אָמַר
(לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה') מַעֲנִין הַתּוֹכַחָה שֶׁל מִשֶּׁה רַבְּנוּ, שְׂצָרִיךְ
לְהִיּוֹת בְּכַחֲנִית אֲהָבָה, "נִרְדֵּי גִתָּן בּוֹ רִיחוֹ" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב),
לְהַכְנִיס רִיחַ טוֹב בְּלֵב הַשׁוֹמְעִים דְּבָרָיו, לְחַזְקָם וּלְעוֹדְדָם וּלְשַׂמְחָם
וּלְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כָּל הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל אֵיךְ לְהַכְנִיס בְּאָדָם אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת
וְדַבְּקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׂאָדָם יִלְךְ דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל הַיּוֹם,
וְכִבֵּר יְדוּעַ מַה שְׂרַבְּנוּ ז"ל הַתְּאוּנָן וְאָמַר: "שְׂבָרוּ אֶתְכֶם כְּחֶרֶס
הַנְּשָׁבֵר, רְצִיתִי שְׂתַלְּכוּ כָּל הַיּוֹם נוֹהֲמִים כְּמוֹ חַיּוֹת בַּיַּעַר"; הִינּוּ לְדַבֵּר
כָּל הַיּוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ [אֵיךְ הָאֵב גִּיּוּוֹאֵלֵט אֵיִהָר זְאֵלֵט אַרוֹם גִּיּוֹן אֵ
גִּאֲנָצְעֵן טָאָג בְּרוּמְעֵן וּוִי דִי לִיִּבְעֵן], אֵיזָה תַעֲנוּג הוּא זֶה — לְהִיּוֹת
דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיזָה תַעֲנוּג הוּא לְדַבֵּר כָּל הַיּוֹם עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, הִרִי אֵין לְמַעַלָּה מְזֵה, וְסוּף כָּל סוּף מַה יִּשְׂאָר מֵאֲתָנוּ? רַק אֵלוֹ
הַדְּמַעוֹת שְׂנוֹצִיא מַעֲיִנֵּנוּ, אֵלוֹ הַדְּבוּרִים שְׂנוֹצִיא מִפִּינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאֲהָבָה רַבָּה...

ח' שו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַרוֹצֵה לְהַאִיר נַפְשׁוֹ
בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצְחָצְחוֹת, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים עַל מְצִיאת הַזְּוִיג
(יְבָמוֹת סג.): נַחֲוֹת דְרָגָה וְנָסִיב אֶתְתָּא; אָדָם צָרִיף לְרַדַּת מִדְּרָגָה אַחַת,
וְאָז יִמְצָא זְוִיגוֹ. לְכָל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ זְוִיג, כִּי מֵאֵז שְׁאָדָם נוֹלַד,
כְּבָר זְוִיגוֹ יוֹרֵד מִהַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שְׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ וַ"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק
א', סִימָן רסה), שֶׁהַנֶּשְׁמָה שֶׁל הַזְּכָר וְהַנְּקֵבָה הֵיוּ אֶחָד בְּשָׁמַיִם,
וּכְשִׁיּוֹרְדִים לְזֶה הָעוֹלָם, נִשְׁמַת הַזְּכָר יוֹרֵדֵת דְרָף זוּג אֶחָד, וְנִשְׁמַת
הַנְּקֵבָה דְרָף זוּג הוֹרִים אַחֵר, וּכְשֶׁמִּשְׁתַּדְּכִים יַחַד, מִחֲבָרִים אֶת
הַנִּשְׁמוֹת. אֲבָל כְּדֵי לְחַבְרָן וּלְזוּיֵג, זֶה לּוֹקֵחַ הַרְבֵּה זְמַן, כִּי כְּשֶׁאָדָם
חוּטָא, בַּר מֵיָנֵן, הוּא עוֹשֶׂה מַחְצָה בֵּינוֹ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְמִילָא נַעֲלָם
מִמֶּנּוּ זְוִיגוֹ, וְכִיצַד? עַל-יְדֵי הַגְּאוּהָ וְהַיִּשּׁוּת שֶׁנִּכְנָסֶת בּוֹ: אֲנִי אֶקַּח
אֶת פְּלוֹנִיָּת!?! הֲלֵא אֲנִי חָכָם, אֲנִי עֲשִׂיר, אֲנִי גְבוּר, אֲנִי מְצַלַח, אֲנִי
בָּא מִמְּשֻׁפָּחָה מִיַּחְסָת, וְהִיא: כְּעוֹרָה, לֹא חֲכָמָה, אֵין לָהּ כֶּסֶף, בָּאָה
מִמְּשֻׁפָּחָה פְּשוּטָה וְכוּ', וְכָךְ גִּמְנָע מִמֶּנּוּ הַזְּוִיג. כְּמוֹ-כֵן לְגַבְיָהּ: הִיא
חוּשְׁבֶת, אֲנִי עֲשִׂירָה, מְצַלַחַת, פְּקַחִית, חֲכָמָה, בָּאָה מִמְּשֻׁפָּחָה
מִיַּחְסָת, אֲנִי אֶקַּח בְּחוּר כְּזֶה?! עֲנִי, מְכַעַר, חֲסֵר שְׁכָל, מִמְּשֻׁפָּחָה
פְּחוּטָה וְכוּ', וְכָךְ גִּמְנָע מִמֶּנּוּ זְוִיגָה. בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
וְאוֹמְרִים: נַחֲוֹת דְרָגָה וְנָסִיב אֶיְתָתָא; תֵּרַד מִהַמְּדְרָגָה שְׁאֵתָה נִמְצָא
בָּהּ, וְאֵל תַּחְזִיק עֲצָמְךָ לְמִשְׁהוֹ, וְאָז תִּמְצָא תַּכְף-וּמְדִד זְוִיגְךָ.

וְלִכֵּן אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם, אֲלֵפֵי וְרַבְבוֹת רַבְבוֹת רוֹנְקִים וְרוֹנְקוֹת,
הַמְּסֻתוֹכְבִּים בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ, בְּעוֹלָם הַדְּמִיוֹן, וְאֵינָם מוֹצְאִים זֶה אֶת
זֶה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה אֵף פֵּעַם לֹא הָיָה, כִּי נִמְסַר עֵתָה הַדְּבָר בְּיַדִּי
הַיְלָדִים, הַרוֹנְקִים וְהַרוֹנְקוֹת, אֲזִי כָּל אֶחָד מְדַמְּיָן, כְּאֵלוֹ מִי יוֹדֵעַ מַה

אֲשֶׁר   ח' שז   בְּנַחֵל   קסא

הוא, או מי אני וכו', ומחפשים זה את זה ואינם מוצאים עצמם, וחולפים שנים על גפי שנים. ואומרים חכמינו הקדושים (עין במדבר רבה, פרשה ג', סימן ו'), שהקדוש-ברוך-הוא עושה סלמות: מוריד את זה, ומעלה את זה; הינו שנשברים, ולבסוף מוצאים זה את זה. ולכן פעם כשהיה מציאת הזוג בידי האב והאם והתחתנו בגיל צעיר, לפני שהילדים פקחו עיניהם, אזי חיו חיים מאשרים, חיים ערכים ונעימים, והיו שמורים מחטאים, לא-כן עכשו, שקוראים עצמם 'נאורים', אזי אומרים: יש עוד זמן, וכי ההורים יקבעו לנו? אנו נקבע לעצמנו. וכך עובר עליהם מה שעובר, וחולפות השנים, ועדין אינם מוצאים עצמם. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן פט), שהצדיק הוא השדכן. ולכן מי שצריך זוג, יבוא אל הצדיק שישדך אותו.

ולכן אשרי הרוק והרוקה שפוקחים עיניהם, ומתחילים להסתפל אל הקדוש-ברוך-הוא, ויורדים מהגאנה הסרוחה שנכנסה בהם, אזי תכף-ומיד ימצאו זה את זה, ויהיו רק שמחות בין נשמות ישראל.

אקנה לשמע ממך בשורות משמחות.

הדורש שלומך...

ח' שז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך הנקר, הרוצה להאיר נפשו באור האורות, צח הצחצחות, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי בו כעל כל הון.

מה אמר לך? הלא רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן קנה): כשאדם חזק באמונה, ומאמין בו יתברך, יש לו אריכות אפים,

וּמֵאֲרִיךְ אֶף עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו. וּבִאֲמַת, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל בְּגַי־אָדָם מְאֹד עֲצֻבְנִיִּים, כְּעֶסְנִים וְרִגְזָנִים. וּמִמָּה נּוֹבֵעַ הַפֶּעַס וְהִרְצִיחָה שְׁנִכְנָס בָּהֶם? מִפְּנֵי שְׂאִין לָהֶם גְּדֹל הַכַּח לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה בְּבוֹרָא עוֹלָם; כִּי 'אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר זָרְעִים' אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת לא.); וּכְאוּתוֹ זָרַע שְׂזוֹרְעִים בְּאֲדָמָה טוֹבָה, אֲזִי צוֹמֵחַ יָפָה, כְּמו־כֵן כְּשֶׁאָדָם חֲדוּר אֱמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ לוֹ כַח הַגְּדֹל וְהַצּוֹמֵחַ, וְקוֹנֶה לְעֲצָמוֹ מֵדַת הַסְּבָלָנוּת. אֲבָל כְּשֶׁאָדָם חָסֵר אֱמוּנָה, אֲזִי, רַחֲמָא לְצִלָּן, הוּא כְּעֶסֶן גְּדוֹל.

וְאִם-כֵּן לְשֹׁבֵר אֵת הַפֶּעַס אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, רַק עַל-יְדֵי מֵדַת הָאֱמוּנָה, כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ אֱמוּנָה בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וְעַד שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, אֲזִי יִהְיֶה סִבְלָן גְּדוֹל. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים כב.): כָּל הַכּוֹעֵס, אֶפְלוֹ שְׂכִינָה אֵינָה חֲשׂוּבָה כְּנִגְדּוֹ, וּמֵדוּעַ? כִּי אִם אָדָם הִיָּה יוֹדֵעַ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה — לֹא הִיָּה כּוֹעֵס, וְלָמָּה כּוֹעֵס? כִּי נֶאֱבַד מִמֶּנּוּ הַדַּעַת וְהַשִּׁכְּל. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים סו.): כָּל אָדָם שְׂכּוֹעֵס, אִם חָכֵם הוּא, חֲכָמְתוֹ מְסִתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ. וּבִאֲמַת, הַמְּצִיאוֹת מוֹכִיחָה, כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס בְּעֲצָבִים, אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁעוֹמֵד בְּקִרְבָּתוֹ, כִּי הוּא שׂוֹבֵר חֲפָצָיו, קוֹרֵעַ בְּגָדָיו, מְשַׁלֵּיף כִּסְפוֹ, וְאֵינּוּ רוֹצֵה דָּבָר, וְצוֹרֵחַ כְּחִיָּה טוֹרְפֵת, אֲשֶׁר כָּל זֶה בָּא מִחֲמַת חֲסְרוֹן אֱמוּנָה. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת קה.): הַמְּקַרֵּעַ בְּגָדָיו בַּחֲמָתוֹ וְהַמְּשַׁבֵּר כָּלָיו וּמְפַזֵּר מְעוֹתָיו בַּחֲמָתוֹ, יִהְיֶה בְּעֵינָיִךְ כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה; כִּי הַמְּאָמִין הָאֱמֵתִי, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פֹה, אֶף פֶּעַם לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס. אֲבָל לְזִכּוֹת לְאֱמוּנָה מְזַכֶּכֶת, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, זֶה רַק עַל-יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית, תִּקּוּן הַמּוֹחַ. כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נִאֲמַנֶת לוֹ", אֱמוּנָה וּבְרִית עוֹלוֹת בְּקִנְיָה אֶחָד; וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רמט): מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, הוּא תָּמִיד בְּכַעַס וְרִצְיָחָה. וּבִפְרָט עַל הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצָאָת זָרַע לְבִטְלָה, עָלָיו כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי יַעֲרֵר עַר בְּעֵינָי ה'", לָמָּה כְּתוּב 'רַע' וְלֹא 'רָשָׁע'? אֲלֵא מִי שֶׁחוֹטֵא בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית, נַעֲשֶׂה אִישׁ רַע וּבְלִיעַל, כְּעֶסֶן גְּדוֹל, וְאֵינּוּ יָכוֹל לְעַצֵּר בּוֹ בְּכַעַסוֹ. וּמִסְפֵּן הוּא,

אֲשֶׁר   ח' שח   בְּנַחֵל   קסג

חֲזִיוֹ אֵינָם חַיִּים כָּלֵל, כְּמֵאמָרָם ו"ל (פְּסָחִים קיג): הִרְתַּחְנִין — חַיִּיהֶם אֵינָן חַיִּים; כָּל אֵלוֹ שֶׁהֵם בְּכַעַס וּרְצִיחָה, וּמִתְרַגְּזִים מִכָּל דְּבַר פְּעוּט, חַיִּיהֶם מְרִים כְּלַעֲנָה. לֹא-כֵן מִי שֵׁשׁ לוֹ אֱמוּנָה בְּבוֹרְאוֹ, יֵשׁ לוֹ יְשׁוּב הַדַּעַת, וְהוּא סִבְלָן גָּדוֹל, וְאִף פֶּעַם לֹא יֵאבֵד עֲשָׂתוֹנוֹתָיו, וְלֹא יִגִּיעַ לְיַדֵּי כַּעַס, כִּי עִם כַּעַס לֹא פּוֹעֲלִים מְאוּמָה! וּכְמֵאמָרָם ו"ל (קְדוּשֵׁין מ.א.): רַגְזָן לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֶלָּא רַגְזָנוּתָא; וְכָל הַסּוֹכְבִים אוֹתוֹ בּוֹרְחִים הֵימָנוּ. וְכֵן אוֹמְרִים (תְּעִנִּית ד.): מִבְּעֵי לִיָּה לְאִיֵּשׁ לְמִילָף נִפְשִׁיהַּ בְּנַחוּתָא; אָדָם צָרִיף לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְחַיּוֹת בְּנַחַת, שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת יא, י'): "וְהִסֵּר כַּעַס מִלִּבָּהּ, וְהֵעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרָהּ".

וְאִם-כֵּן עֲצָה לְשַׁבֵּר אֶת הַכַּעַס — לְהַכְנִיס בּוֹ אֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לִידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא עִמּוֹ וְאֵתוֹ, וְכָל הָעוֹבֵר עָלָיו, זֶה בְּהַשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְאִם נֶאֱרַע לוֹ מִשְׁהוּ, סִימָן שַׁחֲטָא, וְצָרִיף לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵין שֶׁבַת קה:): "לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זָר" (תְּהִלִּים פא, י') — שְׁלֹא תִהְיֶה נַח לְכַעַס. אֲשֶׁרֵי הַמְּצִיטָה, אֲשֶׁר לְרַב טוֹב הַגְּנוּזֵי יִזְכָּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ח' שח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֹרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַרוֹצֵה לְהַאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחֲצָחוֹת, הַנַּחֵל נוֹכַח מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

בְּאֵמַת יְדוּעַ, אֲשֶׁר בְּמִשְׁפָּךְ כָּל הַדּוֹרוֹת, נְשִׁים צְדָקָנוֹת הִלְכוּ מִדְּלַת לְדְלַת בְּזוּגוֹת, לְבַקֵּשׁ צְדָקָה, כִּי לְזְכוּת אֶת נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם צְדָקָה, זֶה הַמְּצוּה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, וּכְמֵאמָרָם ו"ל (בְּבֵא בְּתָרָא ט.): גָּדוֹל הַמַּעֲשֶׂה יוֹתֵר מִן הָעוֹשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (יִשְׁעִיָּה לֵב, יז): "וְהָיָה מַעֲשֶׂה

הַצְדָּקָה שְׁלוֹם"; כְּשֶׁאָדָם מְזַכֶּה אֶת הַזּוּלָת עִם הַצְדָּקָה, זֶה חָשׁוּב
 יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהַזּוּלָת נוֹתֵן, וְלִכֵּן מִשָּׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת נָשִׁים צְדָקְנִיּוֹת הָיוּ
 הוֹלְכוֹת לְאַסֵּף צְדָקָה.

וְהִנֵּה בַדּוֹר הַזֶּה נִהְפָּךְ הַכֹּל. לְצַעֲרֵנוּ הַרְבֵּי, הָעֶרְב־רַב מִלְּאוֹ אֶת
 כָּל הָאָרֶץ עִם כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וּמְלִיוֹנִים מִנְּשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֲבָדוּ
 אֶת הָאֱמוּנָה, שָׁכְחוּ אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חָמַל
 עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ דִּיקָא, וְשָׁלַח לָנוּ אֶת רַבֵּנוּ נַחֲמָן
 מִבְּרֶסֶלַב זי"ע, שֶׁהוּא הַשָּׂאִיר לָנוּ סְפָרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוּ, הַמְּגִלָּים
 וּמִפְרָסְמִים אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, נוֹתְנִים יַעֲזוּת לְכָל יְהוּדֵי אֵיךְ
 לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמַחְדִּירִים בּוֹ תִקְוָה וְעֵתִיד, מַחְדִּירִים בּוֹ,
 שָׂאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְלִכֵּן בַּדּוֹר הַזֶּה, עָקַר מַעֲלַת הַהִפְצָה
 לֹא שֶׁהוֹלְכִים לְבַקֵּשׁ מִהַזּוּלָת: "תֵּן לִי צְדָקָה", אֲלֵא בָּאִים וּמַחְלָקִים
 לוֹ יְהִלּוּמִים. כִּי הָרִי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵן נִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, חֵלֶק אֱלוֹק
 מִמַּעַל, תִּינּוּקוֹת שְׁנֹשְׁבוּ, הֵם רוֹצִים לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלֹאֲהַב
 אֶת כָּל יְהוּדֵי, אֲבָל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יוֹצֵאִים עֲתוּנִים מִלְּאֵי נְאוּף וְזָהוּם,
 מִלְּאֵי תְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם רּוֹאִים בְּכָלִי הַתְקַשְׁרֶת כָּל מִינֵי
 שְׁקוּץ, תְּעוּב וְזָהוּם, כָּל מִינֵי כְפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וְלִכֵּן אֵין בְּמָה
 לְלַחֵם נִגְדָם, אֲלֵא עַל־יְדֵי הַפְּצַת סְפָרֵי רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלַב זי"ע,
 שְׁמִגְלִים אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, מְגִלִּים אֶת הַדֶּרֶךְ לֹא לְהִתְיַאֵשׁ,
 לְאַהֲבֵי אֶת הַזּוּלָת, לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, לֹא לְהִתְעַצֵּב, לֹא לְהִתְאַבֵּד.
 וְלִכֵּן, בְּזֶה שֶׁהוֹלְכִים לְהַפִּיץ סְפָרֵי רַבֵּנוּ וי"ל, אֵין הוֹלְכִים בְּזֶה
 לְצְדָקָה, אֲלֵא מַחְלָקִים אֲכַנִּים טוֹבוֹת וַיְקָרוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, וְאִם־כֵּן הִישׁ
 סְפָקוֹת וּסְפָק סְפָקָא, בְּשַׁעַה שְׁבוּעֶרֶת אֵשׁ בְּאִיזוֹ דִּירָה, אִם מִתָּר
 לְאַשֶׁה לְהִבִּיא דְּלֵי מִים וְלִשְׁפֹךְ וּלְכַבּוֹת אֶת הָאֵשׁ? ! הֲלֹא אֵין אֲנִלְת
 גְּדוּלָה מְזוֹ, אֲדַרְבֵּה כְּמוֹהֵן תְּרַבִּינָה בְּיִשְׂרָאֵל! תִּלְכְּנָה וּתְכַבִּינָה מֵה
 שְׁיֹתֵר שְׁרָפוֹת הַנִּגְרָמוֹת מִרְשָׁלָנוֹת. בְּנִדְאֵי אֲסוּר לְאַשֶׁה לְהַכְנִס
 בְּדִירָה וְרָה לְבַד, וְלִכֵּן תְּמִיד הוֹלְכוֹת שְׁתֵּי נָשִׁים יַחַד, וְגַם אִז
 עוֹמְדוֹת רַק בְּדִלְת מִבְּחוּץ.

לְצַעֲרֵנוּ הַרְבֵּי, בַּדּוֹר הַזֶּה נִשְׁרָפוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְמְלִיוֹנִים, בְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם מְלִיוֹן וַחֲצֵי יְלָדִים אֵינָם מְקַבְּלִים חֲנוּךְ שֶׁל אֱמוּנָה, אֵינָם

אֲשֶׁר   ח' שט   בְּנַחֵל   קסח

יודעים מה זה "שמע ישראל הנו"ה אלקינו הנו"ה אחד", אין בית שלא יהיה שם ריב ומחלוקת, עד שיש, רחמנא לישזבן, כל-כף הרבה גרושין. והנה באות שתי נשים ונוקשות על הדלת (ובנדאי אסור להן להפגס, אלא אם יש אשה בבית, כי אחרת זה אסור יחוד), והן מופיעות עם איזו חוכרת של ברסלב: "אל תדאג", "אל תשפיל אותי", "תהיה בשמחה", "למה להתאבד", "צא מהדפאון", "מספיק מריבות" וכדומה, הלא מה הן עשו עתה? הצילו בית מכליון! ולא פעם אחת ארע, שהגיעו ברגע האחרון, שאדם רצה להתאבד, ובדיוק בהשגחה פנטית, אחד התדפק על דלתו, והביאו חוכרת: "למה להתאבד", והוא עמד המום: "מאין אפה יודע שרציתי להתאבד"?! או באים עם חוכרת: "מספיק מריבות", ופותחים להם את הדלת, והזוג מתפלא: "וכי אתם עומדים אחורי הדלת ושומעים את ריבותינו?" וכדומה ספורים לאין ספר. היום זו מצנה גדולה לילך ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל מבית לבית, ברחוב, בקניונים, היכן שנמצאים יהודים, ואשרי האיש והאשה שזוכים להפיץ את אור רבנו ז"ל, ולקרב נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא!

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ח' שט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, הרוצה להאיר נפשו באור האורות, צח הצחצחות, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח.

מכתבך האריך — לנכון קבלתי.

אודות שבקשתך באור וכו', על מאמר רבנו ז"ל בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצח, שכשאתה צועק להשם יתברך, אומרים לו לפע, כמו שכתוב (שמות יד, טו): "מה תצעק אלי, דבר

אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ; יֵשׁ בְּזֶה כַּמָּה וְכַמָּה פְּשָׁטִים. כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל
 עָמְדוּ לִפְנֵי הַיָּם, מֵאַחֲזֵרֵיהֶם הַמַּצְרִים, מִצְדָּדֵיהֶם מִדְּבָרֵי־וַת נִחְשִׁים
 וְעַקְרָבִים, וְהֵם צוֹעְקִים: לְהִיכֵן נְרוּץ?! אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לְמַעַשׂ: "מָה תִצְעַק אֵלַי, דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ", הֵינּוּ תִסְעוּ
 קְדִימָה וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ. וְעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נֶס, שְׁנִקְרַע הַיָּם. דְּבַר
 זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אָדָם, כְּשֶׁנִּמְצָא בְּמַצְבִּים קָשִׁים, שְׁבוּר וְרָצוּץ, וְאֵינוֹ
 יוֹדֵעַ לְשִׁית עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, מִכָּל הַצְּדָדִים סוֹבְבִים אוֹתוֹ צָרוֹת, וְהוּא
 מֵיֵאֵשׁ לְגַמְרֵי, וְצוֹעֵק מִבְּכֵי כּוֹאֵב וּמְדַכְדֵּךְ: "מָה אַעֲשֶׂה עִתָּה?!"
 אוֹמֵר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "מָה אַתָּה צוֹעֵק, מָה לָךְ מִתְיַאֵשׁ?
 תִּגְבִּיחַ עֲצֻמָּךְ, דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ, תִּמְשִׁיךְ לַחֲיוֹת אֶת חַיִּיךָ,
 אֵל תַּעֲצֹר". וְכֵן שְׁצַרְיָךְ לְהַגְבִּיחַ אֶת עֲצֻמוֹ, כְּמוֹ שְׁאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קכ"ה), וְלִקְנִים: "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", כִּי
 הִרְבָּה פְּעָמִים אָדָם חוֹשֵׁב, שְׁאֵינְנוּ שְׁנָה לְשׁוּם דְּבַר, וּמִמֶּנּוּ לֹא יֵצֵא
 כָּלוּם, נוֹתְנִים לוֹ עֲצָה: "תִּגְבִּיחַ עֲצֻמָּךְ, אֵל תַּחֲשׁוּב שְׁאֵתָה אֲבוּד"
 וְכו'. וְכֵן כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה לַעֲשׂוֹת, לְהִיכֵן לְלַכֵּת, וְהוּא צוֹעֵק
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹמְרִים לוֹ: "תִּסַּע אֶל הַצְּדִיק וְהוּא יַעֲזֹר
 לָךְ".

זֶה גַם סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ עַל צִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁבִקֵּשׁ מְאֹד שְׁנָבוֹא
 אֵלָיו אַחַר הַהִסְתַּלְקוֹת וְכו', וּבִפְרָט בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁאֵז הוּא יוֹם
 הַדִּין, וְדָנִים אֶת הָאָדָם מָה יִהְיֶה עִמּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, אֵז כּוֹתְבִים אֶת
 הַתְּקִיב עַל כָּל הַשָּׁנָה, וְקוֹבְעִים מִי יִחְיֶה וּמִי יָמוּת, מִי בְּמִים וּמִי
 בְּאֵשׁ, מִי בַחֲנִיקָה וּמִי בַחֲרָב, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וְסַפְרֵי הַחַיִּים וְסַפְרֵי
 הַמֵּתִים פְּתוּחִים, וְאָדָם בּוֹכָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה יַעֲשֶׂה, וְדֹאגְתוֹ רַבָּה
 לְאֵין עֵרֶךְ. אֵזִי אוֹמְרִים לוֹ: "תִּסַּע אֶל הַצְּדִיק בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְתוֹשַׁע";
 וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמְּכִין עֲצֻמוֹ לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן,
 שֶׁהִבְטִיחַ רַבְּנוֹ ז"ל, שְׁמִי שְׁיָבוֹא עַל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ כָּל הַשָּׁנָה, וַיִּתֵּן
 פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וַיֹּאמֶר עֲשֶׂהָ מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, אֲפֹלוֹ אִם עֲצֻמוֹ וְגִבְהוֹ
 פְּשָׁעָיו וְחִטָּאוֹ, יוֹצִיאוֹ מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית. וּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה יָכוֹל לְתַקֵּן
 אֲפֹלוֹ מִי שְׁאֵינוֹ יָכוֹל לְתַקְּנוֹ כָּל הַשָּׁנָה. וּבִקֵּשׁ רַבְּנוֹ ז"ל, שְׁאֵנוּ נִגְלָה
 וּנְפָרְסָם אֶת הָעֵנָן שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וְזֶהוּ כְּשֶׁאָדָם

אֲשֶׁר   ח' שי   בְּנַחֵל   קסז

צוּעַק לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּמַר נַפְשׁוֹ וְכוּ', אֲזַי אֹמְרִים לוֹ לְסַע — תִּסַּע
לְאוֹמֵן, אֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם מְנִיעוֹת. וּבְאַמַּת הַלֵּא כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם צָרָה,
הוּא לֹקֵחַ עוֹרֶךְ-דִּין גָּדוֹל, וְכִכֵּל שְׁמֵשֶׁפֶטוֹ גָּדוֹל, מְחַפֵּשׁ עוֹרֶךְ-דִּין
יֹתֵר טוֹב, וְכֵן כְּשֵׁאָדָם חוֹלָה, הוּא מְחַפֵּשׁ רוּפֵא גָדוֹל שְׁיִכּוֹל
לְרַפְאוֹתוֹ, וְאִם מֵיֵאֲשִׁים אוֹתוֹ הַרוּפְאִים, הוּא מְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ אַחַר
רוּפֵא מְמַחָה בְּיֹתֵר שְׁיִכּוֹל לְהַעֲלוֹת לוֹ אַרוּכָה. וּמִי עוֹד בְּדוֹר הַזֶּה
עוֹרֶךְ-דִּין גָּדוֹל כְּרַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב זי"ע?! וּמִי בְּדוֹר הַזֶּה רוּפֵא
גָדוֹל יֹתֵר מְרַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלָב זי"ע?! וְאִם בְּקֵשׁ שְׁיִבְאוּ אֵלָיו
בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזַי מִי לֹא יִשְׁתַּדֵּל לְצִיְתוֹ?!

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמִּים אֵלָיו יִהְיוּ יָמִים טוֹבִים לְעַם
יִשְׂרָאֵל, וְיִגְאָלוּ בַּגָּאֵלָה שְׁלֵמָה, וְיִזְכּוּ לְרֵאוֹת בְּבִנְיָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
וּבְקַבּוּץ כָּל הַגְּלוֹיֹת, וְיַחֲזִרוּ לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וְיִהְיֶה הַשְּׁלוֹם הַמְּיֻחָל
לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל וּלְכָל הָעוֹלָם כָּלוֹ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְצַפֶּה לִישׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת...

ח' שי

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבָרָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִבְחוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מַה שְׁשֵׂאֵלְתָּ עַל הַכְּתוּב בְּמַגֵּן אֲבָרָהֶם (סִימָן תַּקפ"א, סְעִיף קָטָן טז):
וְאִין לִילָךְ עַל קָבֵר אֶחָד שְׁתֵּי פְעָמִים בְּיוֹם אֶחָד וְכוּ', בְּיִדְאֵי זֶה כָּף
כְּמוֹ שֶׁהוּא כּוֹתֵב, וּמְקוּרוֹ הוּא בְּטַעַמֵי הַמְצוּוֹת (סוּף פְּרֻשַׁת וַיְחִי), אֲבָל
צִיּוֹן רַבְּנוּ וַי"ל זֶה עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי, כִּי רַבְּנוּ וַי"ל בְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמָנוּ בְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, שְׁרוּצָה שְׁיִהְיֶה לָנוּ עֵסֶק עִם קָבְרוֹ —
לְלַמֵּד וּלְהַתְּפַלֵּל שָׁם, וְהַבְּטִיחַ הַבְּטָחוֹת גְּדוֹלוֹת. וְלָכֵן דַּעַת לְנִבְחוֹן,
שְׁנֵה עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי.

וּבְאַמַּת אֶת הַקָּשֶׁר הַפְּנִימִי שֵׁיִשׁ לְכָל מְקַרְבֵי אֵלָיו וַי"ל זֶה לֹא

יכולים להסביר כָּלֵל, כִּי רַבְנוּ ו"ל הוא אָבִינוּ, רוֹעֵנוּ, הַמְּחִיָּה וּמְחֻזָּק
 אוֹתָנוּ בְּכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וְלוֹלֵא רַבְנוּ ו"ל הֵיינוּ כְּבָר נֶאֱבָדִים,
 חֵס וְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד הַמְּקַרְבֵי אֵלָיו. וְלִכֵּן זֶה עֲנִין אַחֵר,
 שְׂיִכּוּלִים לְלֶכֶת אֶל צִיוֹנוֹ אֶפְלוּ עֲשׂוּר פְּעָמִים בַּיּוֹם, וְכִף נוֹהֲגִים אֲנִשִּׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ. וּבִאֲמַת מִי שֶׁרַק רוֹאֶה אֵיךְ אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְבוֹקִים אֶל צִיוֹן
 רַבְנוּ ו"ל, עוֹמֵד וּמְשַׁתּוֹמֵם מַה יֵּשׁ לָהֶם שָׁם?! מַה רוֹאִים שָׁם?!

וְזֶה הִנֵּה בְּכֹל הַדּוֹרוֹת, שֶׁהַמְּתַנַּגְדִּים פָּשוּט יֵצְאוּ מִדַּעְתָּם מִחֻמַּת
 רַב קִנְיָאָה, הֵם חָשְׁבוּ שְׁבֻזָּה שְׂיִכְנִיסוּ אֶת מוֹהֲרֵינֵנוּ ו"ל בְּתַפִּיסָה וְכוּ',
 או יִשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ לְסַבִּיר, יִגְמַר כָּל דְּבַר רַבְנוּ ו"ל, אֲבָל "וְאֵתָה מְרוֹם
 הַגּוֹיָה" (תהלים צב, ט), וּפִרְשׁ רַש"י: "לְעוֹלָם יִדָּךְ עַל עֲלִיוֹנָה",
 מִהַמְּתַנַּגֵּד שְׁלוֹ לֹא נִשְׁאַר זִכָּר, וְאֶל צִיוֹנוֹ בְּבִרְסָלָב כָּלֵם נִמְשָׁכִים כְּמוֹ
 אֶל כְּוָרֵת, אִף שֶׁבִקֵּשׁ שְׁלֵא יָבוֹאוּ אֶל צִיוֹנוֹ, כִּי הוּא יִהְיֶה תָמִיד אֲצֵל
 רַבְנוּ ו"ל, עִם כָּל זֹאת כָּל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ בָּאִים גַּם אֶל צִיוֹנוֹ בְּבִרְסָלָב.

וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, שֶׁהִיָּתָה תְּקוּפָה, שֶׁהַמְּשַׁלָּה אֶסְרָה עָלָיו לְהַפְנוֹס
 לְעִיר בְּרִסְלָב, וְכִף עָבְרוּ אַרְבַּע שָׁנִים מִשְׁנַת תַּקצ"ה עַד שְׁנַת תַּקצ"ט,
 וְלִבְסוּף זֶה שְׁמָסְרוּ הַתַּפְּגָר בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה.

אוֹדוֹת שֶׁשְּׂאֵלָתָה הַמְּקוֹר לְאֲמִירַת "לְדוֹד הַגּוֹיָה" אוֹרִי" בַּחֲדָשׁ
 אֶלּוּל, הָאֵם תִּקְנֵנוּ הַחֲמִדַּת יָמִים שְׂרָבִים פִּקְפָּקוֹ עָלָיו; יֵשׁ קוִינְטָרַס
 מִהַמְּקַבֵּל הַגְּדוֹל ר' מִנְחֵם מְעַנְכִּין הַיִּלְפָּרִין ו"ל, שֶׁמּוֹרִיד אֶת כָּל
 הַקְּשׁוּיֹת שֵׁשׁ עָלָיו, וְזֶה לֹא כְּפִי שְׂאוּמְרִים הָעוֹלָם, גַּם אֲנִי רַבּוֹת
 בְּשָׁנִים לֹא רְצִיתִי לְהַכְנִיס אֶת הַסְּפָרִים לְבֵיתִי מִהַטְּעָמִים הַמְּקַבְּלִים
 בְּעוֹלָם, אֲבָל אַחֵר שֶׁרְאִיתִי מַה שְּׂמַבִּיא בְּקוִינְטָרַס, לְקַחְתִּי אֶת זֶה
 אֲצֵלִי, וְאֲנִי מְאֹד נִזְהָר בְּכֹל דְּבַר שֶׁכְּתוּב שָׁם, וּבּוֹדֵק הַיֵּטֵב.

וְהִנֵּה הַמְּעִין בְּדַבְּרָיו, הוּא אָמַר לֹמַר גַּם מִזְמוֹר "רַבְנוּ צְדִיקִים",
 וְהָעוֹלָם לֹא נוֹהֲגִים כֵּן, כְּבָר רוֹאִים שְׁלֵא מִמֵּנוּ יֵצֵא דְבַר זֶה, וְכֵן
 קוֹרְאֵי הַדּוֹרוֹת מְבִיאִים מְסֻפָּרִים שֶׁנִּדְפְּסוּ הַרְבֵּה שָׁנִים קִדְּם שֶׁהִיָּה
 בְּעוֹלָם, כְּבָר מוֹבָא לֹמַר אֶת הַמְּזְמוֹר הַזֶּה בִּימֵי אֶלּוּל, כְּמוֹ הַסְּפָר
 "שֵׁם טוֹב קָטָן" מִהַצְּדִיק ר' בִּנְיָמִין בֵּיינוֹשׁ, שֶׁהִיָּה נִקְרָא בְּעַל שֵׁם
 מְקַרְאֵטְשִׁין, וְהַסְּפָר נִדְפַס בְּזוֹלְצַבָּאךְ שְׁנַת תַּס"ו, וְאַחֵר כִּף נִדְפַס

אָשֶׁר   ח' שׂיֵא   בְּנִחַל   קִסְט

בְּעוֹד כַּמָּה סְדוּרִים בְּשָׁנִים הָהֵם, קָדָם שְׁהִיָּה בְּכֻלָּל הַסֵּפֶר "חֻמְדַּת יָמִים" בְּעוֹלָם, וְכֵן אָנוּ מוֹצְאִים, שְׁהַמְקַבֵּל הָאֱלֹקִי ר' חַיִּים כַּהֵן, בְּעַל "טוֹר בְּרִקְתָּ" מְבִיאֵהוּ גַם-כֵּן, וְכֵן נוֹהֲגִים אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְאָמְרוֹ בְּהִתְעוֹרְרוֹת מִיְחַדְתָּ, וְלִכְּנֵן אֵין מָה לְעַרְעֵר אַחַר זֶה. וּבִפְרָט אָשֶׁר בְּסֵפֶר "שְׁעַר הַמֶּלֶךְ" (בְּשַׁעַר א', חֲדָשׁ אֱלֹוֹל, פָּרָק ח'), מְרַבֵּה לְשַׁבַּח הָאוֹמֵר אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה, וְכֵן הַחִיד"א מְבִיא לֹמֵר אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה, וְכֵן בְּסֵדוּר רַבִּי שְׁבַתָּאִי וְכֵן בְּסֵדוּר רַבִּי יַעֲקֹב קֶאפִּיל מְבִיאִים לֹמֵר אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה, וְלִכְּנֵן אֵינִי רוֹאֶה לְמָה לֹא לֹמֵר מְזֻמּוֹר זֶה. וְדוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת הַבִּיאֵוּ רָמְזוּ מִהַמְדַּרְשׁ שׁוֹחֵר טוֹב: "אוֹרִי" בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, "וַיִּשְׁעִי" בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, וְאַחַר-כֵּן "כִּי יִצְפְּנִי בְּסֻכּוֹ", זֶה חֵג הַסְּכּוֹת, שְׁמִסְתִּירִים עֲצָמָם בְּתוֹךְ הַסֵּכָה, לְהִתְחַבֵּא מִכָּל הַמְזִיקִים.

מִנְהַג אֲצֵל אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְחִיל לֹמֵר אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה בְּעֶרֶב רֵאשׁ חֲדָשׁ אַחַר אֲמִירַת יוֹם כַּפּוּר קִטָּן וּמְנַחָה, שְׁאֵז מִתְחִילִים בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה וְגוֹמְרִים בְּשִׁמְחַת הַתּוֹרָה בְּשַׁחֲרִית. וְהַמְנַהֵג הוּא, בְּמְנַחָה אוֹמְרִים תַּכְף-וּמִיד אַחַר שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לְפָנֵי קִדִּישׁ תַּתְקַבֵּל, כֵּן הוּא הַמְנַהֵג בְּכָל וּוְאֵהֲלִין, וּבִבְקָר אוֹמְרִים אֶת זֶה אַחַר שִׁיר שֶׁל יוֹם, וְאִם יֵשׁ אֲבָל, לֹא עֲלִינוּ, אֲזִי אוֹמֵר שְׁנֵי קִדִּישִׁים — אַחַר שִׁיר שֶׁל יוֹם וְאַחַר "לְדוֹד הַנּוֹגֵה אוֹרִי", וּבִימֵי הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת צְרִיף הָאֲבָל לִידַע, כִּי הוּא עוֹשֶׂה אֵז נַחַת רוּחַ לְנַפְטָר שְׁגַם אוֹתוֹ דְּנִים.

עַל-כָּל-פָּנִים אֵין מָה לְחַשֵּׁשׁ, אִם יֹאמֵר מְזֻמּוֹר תְּהִלִּים הַמְעוֹרָר אֶת הַלֵּב, וּמוֹשְׁכוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ טוֹבְתָךְ כָּל הַיָּמִים...

ח' שׂיֵא.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

ראה רק להתחזק להיות בשמחה עצומה, כי סוף כל סוף אתה מכרח לחזור אליו יתברך, כמאמר התנא הקדוש (אבות ד, כב): על כרחך אתה מת, ועל כרחך אתה עתיד לתן דין וחשבון; ולכן מדוע לא תחזור עוד עכשו בחיים חיותך אליו יתברך? ! מדוע לא תתן דין וחשבון לפני מלך המלכים הקדוש-ברוך-הוא בעודך בחיים חיותך? ! מה אתה צריך לחכות, שיעברו עליך יסורים קשים ומרים וכו', טוב יותר עוד עכשו לחזור אליו יתברך, ועל-ידי-זה תזכה להיות בשמחה עצומה, כי אין לך עוד שמחה כשמחת הדבקות באין סוף ברוך הוא, אשר נגד כל רגע של דבקות, לא יכולנו הרעיון מה משלמים למעלה שכר.

עליך לזכור, אשר כל הפחדים שמפחידים את האדם מענשים קשים וכו', יש צדיקים שהם יושבים בבית-דין של מעלה, ויודעים בדיוק מה גרם לאדם שיהיה כמו שיהיה, והם דנים אותו לכף זכות. זה לא כל-כך פשוט כמובא בספרים, שמפחידים את האדם וכו' וכו', רק על דבר אחד מקפידים מאד מאד, והוא — על לשון-הרע, כי סוף כל סוף זה מיתר לגמרי, מה אתה צריך לדבר מאחרים? ! מה זה נוגע לך, אשר פלוני עשה דבר זה ... או אלמוני עשה דבר זה ... וכמאמרם ז"ל (תענית ת.): שאלו את הנחש מה הנאה יש לך וכו', ואמר: ולי אתם שואלים, שאלו לבעל הלשון, מה הנאה יש לו, שהוא יושב כאן ומזיק למרחוק, כי עון לשון-הרע חמור מאד, שאדם ידבר בגנות הזולת, ומאומה לא יוצא לו מזה, ולכן על כל החטאים יש למוד זכות, אבל לא על לשון-הרע ורכילות וכו', יש טבע רע של בני-אדם, שמכרחים לדבר מזה על זה ומזה על זה על לא דבר, ולא יוצא מזה שום דבר, ולכן על דבר זה מקפידים מאד, ועלינו לקבל על עצמנו לא לדבר מהזולת כלל.

הדורש שלומך באהבה רבה...

אָשֶׁר   ח' שיב — ח' שיג   בְּנַחֵל   קעא
ח' שיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

כְּפִי כָּל הַדְּבוּרִים, בְּאֵתִי לִיְדֵי הַחֲלָטָה, שְׁאַתָּה חֲצוּף גָּדוֹל,
וַיְהִי לְךָ עֲנֵשׁ גָּדוֹל מְאֹד, וּמִלְבָּד זֹאת שְׁאַתָּה מְגַלָּה אֶת מַעֲשֵׂיךָ
הַמְּגִנִּים בְּרַבִּים, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵינַן פְּעֻנִית ז): כָּל מִי
שֵׁשׁ בּוֹ עֲזוּת, בִּידוּעַ שְׁעֵבֶר עֲבָרָה, וְאֵתָה צָרִיךְ לְהַפִּיל עֲצָמְךָ עַל
פְּנֵיךָ, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים שְׂיִמְחַל לְךָ, עַל שְׂיִצְאָתְךָ נֶגֶד רַבְּךָ
שְׁלִמְדֶךָ תוֹרָה, וְרַב חַכְמָתוֹ קַבְּלָתְךָ מִמֶּנּוּ, וְעַכְשָׁו אֵתָה חוֹלֵק עֲלֵיו.
וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין קי): כָּל הַחוֹלֵק עַל רַבּוֹ כְּחוֹלֵק עַל
הַשְּׂכִינָה; אוֹי לְךָ וְאוֹי לְנַפְשְׁךָ, אֵתָה פָּגוּם בְּפָגַם הַבְּרִית וְכוּ', אֵת
מִי אֵתָה מְטֵעָה?! אֵתָה אֵינְךָ יוֹדֵעַ שְׁפֶלֶם יוֹדְעִים מַעֲשֵׂיךָ הַמְּגִנִּים
בְּפִסְתֶּךָ, אוֹי לְךָ וְאוֹי לְנַפְשְׁךָ, חֲזֹר בָּךְ, חֲזֹר בָּךְ, לְפָנַי שְׂיִהְיֶה לְךָ מֶר
מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' שיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם אֶל הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת וְכוּ'.

הַרְגַּל עֲצָמְךָ לְעֵינַי הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי הַנְּפֵלָא "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", וְהוּא
אוֹת הַתְּחִזְקוֹת מִסְפָּר "לְקוּטֵי עֲצוֹת הַמְּשֻׁלָּשׁ"; הֵינּוּ מוֹהֲרֵנִי וְ"ל
חֵבֶר "לְקוּטֵי-עֲצוֹת" מְכַל סִפְרֵי "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵנִי", וְעַלֵּיו הוֹסִיף הַרְבֵּ
הַקְּדוּשׁ מְטֵשְׁהֵרִין וְ"ל "לְקוּטֵי עֲצוֹת בְּתָרָא" מְשֻׁאָר סִפְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל,
וְאַחֲרֵי-כֵן חֵבֶר "לְקוּטֵי עֲצוֹת חֲדָשׁ" מְכַל סִפְרֵי "לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת"

קעב אָשֶׁר ח' שיד בַּנְחַל

מִמְקוֹם שְׁמִדְבַר מֵהִתְחַזְקוֹת, וּבְפֹלִין הָיָה אֶחָד מִפְּלֵא וּמִפְּלֵג מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: ר' אֶהֱרֹן לֵיִב צִיגְלֵמָאן ו"ל ה"י"ד, שְׁחַבֵּר אֶת הַשְּׁלֵשָׁה "לְקוּטֵי עֲצוֹת" בְּיַחַד וּקְרָאָם: "לְקוּטֵי עֲצוֹת הַמְּשֻׁלָּשׁ", וְאוֹת הִתְחַזְקוֹת זֶה סֵפֶר "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ". וְאַנִּי זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל בְּגִיל ט"ז עַל-יְדֵי סֵפֶר זֶה.

וְלִכֵּן מָה טוֹב וּמָה נְעִים, שְׁתַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ שַׁעוֹר בְּסֵפֶר זֶה, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ. וּמִלְבָּד זֹאת, רְאֵה לְעֵינַי בְּכָל יוֹם בְּכַמָּה מִכְּתָבִים מְשׁוּ"ת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְשֵׁם תִּרְאֶה דְּבָרִים נִפְלְאִים שְׂיַחֲיוּ אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' שיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! שֵׁב בַּפִּנֵּה שְׁלֶךְ, וְאַל תִּבְלָבֵל עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (ח"י מוה"ר"ן, סימן ת'): כְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁהָיָה הָעוֹלָם מִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ זֶה, שֶׁהִקְטִינִים בְּמַעֲלָה הָיוּ גְדוֹלִים וְחֲשׁוּבִים מְאֹד בְּעוֹלָם, וְלֹא הָיָה הָעוֹלָם מִתְנַהֵג בְּאֵמֶת, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה נִמְצָא אֶחָד, שֶׁהָיָה מִנְּחָ בְּמִקוֹם שְׁפֵל, וְהָיָה שׁוֹחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְהָיוּ לוֹ שְׁעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא הָיָה חַי חַיִּים גְּמוּרִים שְׁנִקְרָאִים בְּאֵמֶת חַיִּים; כִּי בְּרַגַּע שְׁאַדָּם יוֹשֵׁב בַּפִּנֵּה שְׁלוֹ, וּמִדְּבַק עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִדְּבַר רַק עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלוֹמֵד תּוֹרָה בְּשִׁקְיָדָה רַבָּה, הוּא אֵינּוּ צָרִיךְ אֶת אֵף אֶחָד, כִּי הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה. וְלִכֵּן אֵל תִּבְלָבֵל עֲצֻמָּךְ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, וּכְבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אַבוֹת ו, ה'): אֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנָם שֶׁל שָׂרִים, כִּי שְׁלַחְנָךְ גְּדוֹל

אֲשֶׁר ח' שטו - ח' שטז בַּנְחַל קעג

מְשַׁלְחָנִים, וְכַתְּרָךְ גְּדוֹל מִכַּתְּרִים, וְנֶאֱמָן בְּעַל מְלֹאכְתְּךָ שְׂיִשְׁלֵם לְךָ
שָׂכָר פְּעֻלָּתְךָ; שֶׁב בְּצַד וְאֵל תֹּאמַר דְּעוֹת, וְאֵל תִּתְעַרֵּב בְּשׁוֹם
וְכוֹחִים. הֵיכֵן שְׂיִשׁ מִחֻלְקַת תְּבַרַח מִשָּׁם, וְאִז עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' שטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ הָאֶרֶץ, אֶף הַהֶכְרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ מֵרַב
טְרָדוֹתִי.

רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל לְמוֹד שְׁלִחַן עָרוֹף. וְלִכֵּן רָאִה
לְעֲשׂוֹת לְעֲצָמְךָ סֵדֶר בְּלְמוֹד מְחַבֵּר רַמ"א מֵהַתְּחִלַּת אֲרוּחַ חַיִּים, עַד
שְׁתַּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל ד' חֻלְקֵי שְׁלִחַן עָרוֹף מְחַבֵּר רַמ"א עַד יוֹם
חַתֻּנְתְּךָ, וְאִז תַּעֲמִד תַּחַת הַחֻפָּה בְּאִפְּן אַחֵר לְגַמְרִי, וְלֹא יִהְיוּ לְךָ
מַלִּים לְהוֹדוֹת לִי — לֹא בְּזֵה וְלֹא בְּבֹא, אִם תִּקְיִים אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהֵי.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט), שְׁכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל מְחַיֵּב
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֵיזֵה דִין בְּשְׁלִחַן עָרוֹף, וְאָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֻלְק א',
סִימָן כט), שְׁעַל-יְדֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים מְבַרְרִים אֶת הַטוֹב מֵהָרַע. וְאָמַר
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֻלְק א', סִימָן סב), שְׁעַל-יְדֵי לְמוֹד פּוֹסְקִים זוֹכִים שְׁלֹא
יִהְיוּ לוֹ שׁוֹם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת בְּאַמוּנָה, אֲלֵא זוֹכִים לִישְׁרוֹת לֵב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' שטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵי בְדַעְתּוֹ מִכָּל דְּבַר קָטָן, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעַמֵּד בְּכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו. כִּי זֶה גְדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׂאִינוֹ נוֹתֵן לְעֲצָמוֹ לְהִשָּׁבֵר, אֶלֶּא אִף שֶׁהוּא נוֹפֵל — הוּא קָם. וְכֵן בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁנוֹפֵל — הוּא קָם.

זֶה סוּד (מִשְׁלֵי כד, טז): "כִּי שִׁבְעָ יִפְלֵ צְדִיק וְקָם"; וּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יט), שֶׁהוּא סוֹפֵי תְבוּת: עֲמַל"ק, כִּי עֲמַלְק מִפִּיל אֶת כָּל אֶחָד, כִּי עֲמַלְק הוּא אֶבֶן נֶגֶף לְהַפִּיל אֶת הָאָדָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עֵינֵי שָׁם. עִם כָּל זֹאת עֵקֶר עֲבוּדַת הַצְּדִיק — לְקוּם, אֶפְלוֹ שֶׁמִּפִּילִים אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם, כִּי אֶת כָּל אֶחָד מִנְּסִים, אֶפְלוֹ אֶת הַצְּדִיק מִנְּסִים, וּכְתִיב (קִהְלַת א, יח): "יֹוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מִכְּאוֹב", מִי שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר דַּעַת בִּידִיעוֹת הַבוּרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ — אוֹתוֹ מִנְּסִים, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה נה, סִימָן ב'): הַפֶּשֶׁתָּנִי הַזֶּה, כָּל מֵה שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפֶּשֶׁתָּנוּ חֲזוּק, מִכָּה בּוֹ יוֹתֵר וְכוּ'; וּכְתִיב (מִשְׁלֵי ג, יב): "כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהֵב ה' יוֹכִיחַ", וְלִכֵּן אֵל תִּשִּׁים לֵב אֵל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאִז תְּבִין וְתִשְׁפִּיל אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חִי, הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְמַסַּר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא לְפַחַד שׁוּם פַּחַד שְׂוֹא.

מָה אָמַר לָךְ! קוּם רוּץ וּבְרַח לָךְ אֵל תוֹף חֲדָרֵי תוֹרָה, תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תוֹסֵפְתָא, אֲשֶׁר זֶה בֵּיתְךָ הַנִּצְחִי, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר מֵה שֶׁאָמַר רַבְנּוּ ז"ל לְמוֹהַר"ן תּוֹ"ל: אֲבִיסְעַל אִיזוֹ אוּיָה גוּט, 'מַעַט גַּם-כֵּן טוֹב', וּבְכָל פַּעַם תִּלְמַד עוֹד קֶצֶת וְעוֹד קֶצֶת, עַד שֶׁבְּמִשְׁשָׁן פְּמָה שָׁנִים תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה.

זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אָשֶׁר ח' שיז — ח' שיח בנחל קעה

ח' שיז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אַל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר התשובה — לשמע בזיונו וידם וישתק; לא צריכים לענות לכל אחד, אפלו שהוא מבזה אותך, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ר'), שעקר התשובה — להכניע את הדים שבחלל השמאלי; וזה זוכים על-ידי ששותק למחרפו ולמבזו, שאז זוכה להפיל בו יתברך, ונעשה אדם היושב על הפסא; הינו כל העולם כלו הוא פס"א לאלקותו יתברך, הפס"א עולה כמספר אלקיים — פ"ו, אלקים זה הטב"ע, שגם-כן עולה פ"ו, כי הכל לכל פס"א לאלקותו יתברך, ומי שנכלל בו יתברך, הרי כל העולם כלו לפניו כעין פס"א, שהוא יושב על הטבע — על הגשמיות, הוא עומד מעל הכל.

ולכן שתק, שתק, אהובי, ידידי היקר! עוד מעט כבר נהיה למעלה, ואיזו בוששה תהיה, שלא זכינו להתבטל לפניו יתברך, והפס"א שלט עלינו.

הדורש שלומך...

ח' שיח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אַל האברך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הפס"א להדפסה, ותשואות חן לך על זה, כי זו זכות הרבים לדורות עולם.

בענין סדר-דריך-הלמוד שנבחר עוד פעם הפלג וכדו', אין מה

קעו אָשֶׁר ח' שיט בַּנְחָל

לְהַשִּׁיב כָּלֵל, נִרְאֶה לְבִסּוּף מַה יִּהְיֶה, מִי שְׂיוּצָא מִזֶּה הָעוֹלָם, עִם מַה הוּא יוּצָא?! הֲרֵי הַחַיִּים כָּל־כָּף קָשִׁים, וְעוֹבְרִים עַל בְּגֵי־אָדָם כָּל־כָּף הַרְבֵּה יִסּוּרִים וִירִידוֹת וְכוּ', וְאִיךָ יָכוֹל הַכָּלָב וְכוּ' לְהַרְהֵר אַחֲרֵי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, יֵאבֵד הוּא וְאֶלֶף פְּיוּצָא בּוֹ, וְשִׁיחָה אַחַת מִרַבֵּנוּ ז"ל לֹא תֵאבֵד.

לֹא כְּדָאֵי לְהַתּוֹפֵחַ, חָבֵל עַל כָּל יוֹם, עַל כָּל שְׁעָה, וְעַל כָּל רִגְעַ שְׁהוֹלְכִים לְאֲבוּד, שְׂיִכּוּלִים לְחֻטָּף בָּהֶם עוֹד פְּסוּק אֶחָד חֲמָשׁ, עוֹד מְשַׁנֵּה אַחַת בְּמִשְׁנֵיּוֹת, עוֹד מִימְרָא בְּגִמְרָא, עוֹד הִלְכָה בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, אֲשֶׁר אֵין עֲרוּף לְשֹׁכֵר הַתּוֹרָה לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים, וְלִכְן שְׂתַק, שְׂתַק! וְאֵל תָּשִׁיב לְכָלֵב הַמֵּת הַזֶּה, הוּא לֹא כְּדָאֵי שְׂתָשִׁיב לוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ח' שיט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבָךְ עַל מֵר לְבָבְךָ וְכוּ' מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, זֶה מְאֹד קָשָׁה, כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ד', יח): אֵין מְנַחֲמִים אֶת הָאָדָם בְּשַׁעַה שְׁמַתּוֹ מִטָּל לְפָנָיו; וְכֵן הוּא בְּעִנְיַן שְׁלָךְ, כָּל זְמַן שְׂאֵתָה מְסַבֵּךְ בְּסִבּוּךְ כָּל־כָּף קָשָׁה וְכוּ', קָשָׁה מְאֹד מְאֹד לְנַחֲמָךְ וּלְדַבֵּר עַל לְבָבְךָ, אֲלֵא כְּדָאֵי לְעוֹרֵר אוֹתְךָ, שְׂתַתְּחִיל מִחֲדָשׁ לְעִין בְּדָבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁגִלָּה לָנוּ בְּפִרוּשׁ (לְקוּיִטִּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיט), כַּנִּרְאֶה שֵׁשׁ בְּאִיזָה מְקוֹם "עוֹלָם הַזֶּה", כְּפִי הַנִּרְאֶה אֵין דְּבָר כְּזֶה, כִּי כָּאֵן הוּא הַגִּיּוֹנִים וְכוּ', כְּפִי מַה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צְרוּת וִיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וְכוּ', וְעַקֵּר הַעֲצָה — לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְאֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר זֶה הַבַּיִת מְנוּס הֵכִי טוֹב לְבָרַח. כְּדָאֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ הַנִּסְיוֹן הֵכִי קָשָׁה, כִּי הָאָדָם מֵרַב צְרוּתָיו, מִתְעַקֵּם לְכַבּוֹ

אֲשֶׁר   ח' שִׁיט   בְּנַחֵל   קעז

כַּל-כֶּף, עַד שְׁנַכְנְסִים בּו קִשְׁיֹת וּסְפָקוֹת — פֶּן וְאוֹלֵי לֹא רוֹצִים
אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה, וּכְאֵלוֹ אֶבֶד מְנוֹס וְתִקְנָה מִמֶּנּוּ וְכוּ'.

זֶה הַנְּסִיּוֹן הַכִּי קִשָּׁה מִכָּל הַצָּרוֹת, כִּי כָּל זְמַן שֵׁישׁ לְאָדָם בֵּית
מְנוֹס הַיֵּכָן לְכַרֵּחַ — אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֶל הַתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ
תִּקְנָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל, אֲבָל כְּפִי שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוֹבֵר:
צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וְדְכָאוֹנוֹת וְכוּ', נִתְעַקֵּם לְכַבוֹ, עַד שְׁעוֹלוֹת
עַל לְבוֹ כָּל מִינֵי קִשְׁיֹת עָלָיו יִתְבַּרֵּךְ, זֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ מִכָּל הַצָּרוֹת.
וּכְמֵאֲמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: אֵיךְ מְעַנִּישִׁים בֶּן אָדָם?
"לוֹקְחִים מִמֶּנּוּ הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן, וְאִז כֶּבֶר מְעַנֵּשׁ מְעַצְמוֹ"; כִּי כָּל
זְמַן שֵׁישׁ לְאָדָם אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּו יִתְבַּרֵּךְ, וּבוֹטָח בּו יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי
לֹא יִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דְּבָר.

וְלָכֵן, יְדִידֵי הַיֵּקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ בְּמַצָּב הַכִּי קִשָּׁה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
עֲכָשׁוּ, וְאֵל תִּתְיָאֵשׁ וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, אֲלֵא תִדַּע, שְׁגַם בְּמִקּוּמְךָ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וּבּוֹדָאֵי בְּכָל צָרְתָם לוֹ צָר (יְשַׁעִיָּה סג, ט),
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּצָרְתְּךָ, מֵה שְׁמַבְקֵשׁ מִמֶּךָ הוּא רַק שֶׁתִּדְבַּר
אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְתִבְרַח אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה, וְתִלְמַד כְּסִדְרָן תַּנ"ךְ, מִשְׁנֵיאוֹת,
בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסְפָתָא, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוֹף, סְפָרֵי הַזֵּהָר
וְהַתְּקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֲפִלוּ מְעַט דְּמַעֲט, שִׁיְהִיָּה מְאֹד
מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינֶיךָ, אֲפִלוּ שְׁלֹא תוּכַל לְלַמֵּד רַק כְּמָה פְּסוּקִים, כְּמָה
מִשְׁנֵיאוֹת, כְּמָה מִימְרוֹת, כְּמָה הַלְכוֹת, שְׁזָה יְהִיָּה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב
בְּעֵינֶיךָ. כִּי לְסִיִּם בִּימֵי חַיֵּי הַבְּלָךְ פְּעַם אַחַת אֶת כָּל אֵלוֹ הַלְמוּדִים,
זוֹ הַקְּרָן הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, זֶה מֵה שִׁילְוָה אוֹתְךָ בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי הַתּוֹרָה
שְׁלַמְדָתָ בְּכָל יוֹם תִּלְךָ לְפָנֶיךָ וְתִשְׁמַר אוֹתְךָ, וְיִמְחַלּוּ לְךָ כָּל
עוֹנוֹתֶיךָ.

וְכֵן בְּזֶה שֶׁתִּתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּכּוֹנֵה שְׁחֵרִית, מִנְחָה, מְעָרִיב,
וְתִדְבַר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ (בְּאִידִישׁ), שְׁזוֹ נִקְרָאת
הַתְּבוּדָרוֹת, אֵינן לְמַעְלָה מִזֶּה. וְעַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה אִם תוּכַל לְחַטֵּף
גַּם חֲצוֹת, וְלִבְכוֹת אֲז עַל מַר לְבָךְ, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי אֲז הוּא
עַת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם, וְאֲז הוּא זְמַן הַמְתַקֵּת הַדִּינִים, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי

קעח אָשׁר ח' שיט בנחל

רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמט), שזמן חצות הוא כמו פדיון, ואז פתוח הבית-דין הגדול, שכלול מהכ"ד בתי דינים (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רטו); כי יש כ"ד בתי דינים שדנים את האדם, וצריכים להגיע לבית-דין העליון מאד, וזה זוכים בעת חצות, שאז פתוח הבית-דין הגדול.

ולכן ראה מה לפניך! העקר שלא יתעקם לך מנו יתברך, "רק זה תשמר", "רק זה תשמר", שלא יתעקם לך, ושלא תהינה לך קשיות עליו. ורק עצמך על הארץ, ותבכה אליו יתברך כמו תינוק קטן, ותשפך את מר לך לפני יתברך ברחמים ובתחנונים, ואלו הדבורים שאתה מדבר בעת הצרה והדחק שלך וכו', זה עושה רעש בשמים. אל תדמין לעצמך, כאלו הקדוש-ברוך-הוא שונא אותך, כאלו הקדוש-ברוך-הוא רוצה לנקם בך וכו', זהו הסמ"ך-מ"ם בעצמו, שמסיתך נגדו יתברך.

דע לך, שהקדוש-ברוך-הוא רק טוב, ואוהב אותך, וכמו שהתבטא פעם רבנו ז"ל לאחד ששפך לבו לפניו על מה שעובר עליו, ענה ואמר: "גאט איז תמיד גוט" [הקדוש-ברוך-הוא תמיד טוב], וזה מה שדוד המלך אומר (תהלים קמה, ט): "טוב הוי"ה לכל, ורחמיו על כל מעשיו", ולכן רק את זה תוציא מהראש שלך, כאלו אתה כבר אבוד מנו יתברך, זהו הסמ"ך-מ"ם בעצמו, שמסית אותך לדברים כאלו שתחשב בך, עליך לזכור, שמנו יתברך לא תצא הרעות (איכה ג, לח), אין רע יורד מהשמים, ומה שאתה סובל, זה מצד עוונותיה המרבים, שעושים פרווד בינך לבנינו יתברך, אבל הוא יתברך רוצה אותך, אוהב אותך, ומחכה שרק תפתח את הפה ותדבר עמו יתברך, ותלמד את התורה הקדושה.

רבנו ז"ל אמר לאחד: אם התורה היתה מראה פניה אליך, לא היית רוצה כבר שום שקר, אלא את התורה בעצמה; וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה כא.): כיון שקבלתם על עצמכם על תורה, מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימכם; ולכן אל תהיה בטלן! אל תקבל שום מוסר להפיל אותך, כי אפלו מלאכי

אֲשֶׁר   ח' שכ   בְּנִחַל   קעט

מַעֲלָה יִגִּידוּ לָךְ שְׂאֵתָה אָבוּד — תִּצְחַק מֵהֶם. צֵא וּרְאֵה מַה שֶּׁקָּרָה לְמִנְשָׁה, שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רוּת רַבָּה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן ו'), שֶׁעָבַד כָּל עֲבוּדָה זָרָה שֶׁבְּעוֹלָם, וְהִכְנִיס צֶלֶם בְּהִיכָל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, חֲטָא וְהִחֲטִיא אֶת הַרְבִּים, חֲרָף וּגְדָף וְכוּ', כִּינּוּן שֶׁהִתְחִיל הָאֵשׁ לְכַעַר בּוּ, הִחֵל לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְגַם אִזּוּ בְּחֻצְפָּה, וְהָיוּ מְלֹאכֵי מַעֲלָה סוּגְרִים אֶת פְּתָחֵי שָׁמַיִם, שְׁלֵא תִקְבַּל תְּפִלָּתוֹ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תָתֵר לוֹ חֲתִירָה תַּחַת כֹּסֵא הַכְּבוֹד וְקַבְּלוּ.

וְתִהְיֶה לְאֵל, אֵתָה אֵין לָךְ לֹא מְנִיָּה וְלֹא מְקַצְתִּיָּה מַה שֶּׁעָשָׂה מְנִשָּׁה, אֵתָה שְׁבוּר מְפִנֵי וְכוּ', וְגַם זֶה לֹא עֲשִׂיתָ בְּמִזִּיד אֶלָּא בְּאִנּוּס, וְכֵן כָּל הַצָּרָה שֶׁנִּפְלָה עֲלֶיךָ, הִיָּתָה גַם-כֵּן מִחֲמַת שֶׁעֲשִׂיתָ טְעוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּבִשְׁבִיל זֶה אֵתָה צָרִיךְ לְקַחַת הַכֹּל כְּל-כָּף אֶל הַלֵּב? ! מַה אֵתָךְ? ! קוּם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ (יִזְנֶה א, ו), וְאִזּוּ תִרְאֶה אֶל אֵילוֹ טוֹבוֹת רוּחָנִיּוֹת תִּגִּיעַ, בְּאֵילוֹ אִוְרוֹת תִּהְיֶה דְבוּק. וְזֶה אֵי אֲפָשָׁר לְהַסְבִּיר לָךְ, כִּי מְרַב צְרוּתֶיךָ אֵינְךָ יְכוּל לְהִבִּין אֵת זֶה עֲכָשׁוּ, כִּי מְרַב מְרִירוֹת לְבָב גְּדָמָה לָךְ, כְּאֵלוֹ אָבַד מְנוּס וְתִקְוָה מְמָךְ וְכוּ' וְכוּ', וּבְאִמַּת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁלַח לָנוּ בְּדוֹר הַזֶּה אֵת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁרַק הוּא מְבִין אֵת יְקִרַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמֵאִיר בָּהֶם אֲשֶׁר "אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל", וְתִמִּיד יְכוּלִים לְחַזֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), כִּי הֵיאֵוּשׁ יוֹתֵר גְּרוּעַ מִהַכֹּל, וְאָמַר (לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אֵתָה מְאֲמִין שֶׁיְכוּלִים לְקַלְקֵל, תְּאֲמִין שֶׁיְכוּלִים לְתַקֵּן; הַעֲקֹר תַּעֲשֶׂה עֲכָשׁוּ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וְאִזּוּ תִרְאֶה אֶל אֵילוֹ טוֹבוֹת תִּגִּיעַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ח' שכ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ז טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֵת מִכְתְּבֶךָ.

זֶה לֹא כָּל-כֶּךָ פְּשׁוּט כְּפִי שְׁאַתָּה חוֹשֵׁב, זֶה שְׁאַלְתָּ הַלְכָה חֲמוּרָה, שְׁצָרִיכִים לְשָׂאֵל רַב מְבַהֵק הַבְּקִי בְּחֶשֶׁן מְשֻׁפֵּט. אֵל תַּחֲשֹׁב שֶׁהָעוֹלָם הֶפְקֵר, צָרִיכִים לְשָׂאֵל שְׁאַלָּה, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁזָה נִזְקֵי מְמוֹן, אֵין לְסַמֵּךְ עַל הַשֶּׁכֶל שֶׁל עֲצָמוֹ, אֲלֵא לְשָׂאֵל תַּכְף-וּמְיָד שְׁאַלָּה, לְפָנַי שְׁיִהְיֶה דִין תּוֹרָה, וְאִזְ הָעֲנִין מְאֹד מְאֹד מְסַבֵּף. וְהִיָּה טוֹב שְׁתִּלְמַד עֲכָשׁוּ בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפ, וְתֹאמַר עֲלֶיָּה הַתְּפִלָּה בְּלִקוּטֵי-תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה קמ"ח, וְשֵׁם תְּרָאָה מֵה זֶה לְנִתְקַע עֲצָמוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, מִהַתּוֹרָה, וּמֵה עֲנָשׁוֹ. וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה חֲכָם בְּעֵינֶיךָ, וּבִרְחַ לְךָ אֵל רַב מְבַהֵק, וְתִשְׁאַל שְׁאַלְתָּ חֲכָם כְּדַת מֵה לְעִשׂוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' שכא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גִּירוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק, וְאֵל תִּתֵּן שְׁהִסְמַ"ךְ-מ"ם יוֹכֵל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצִדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, הַכֹּל מִשְׁנַח מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן זֹאת עָשָׂה, בְּרַח לְךָ רַק אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֵל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֵל אָבִיו, וְתִשְׁפָּף שִׁית וְתִפְלָה רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הֵן אָמַת שְׁאֲנֵי יוֹדֵעַ, שְׁמַדַּת הַדִּין נִתְּלַבְּשָׁה בְּכַנִּי-אָדָם, וּבְכּוֹדָאֵי הוּא בְּעַל בְּחִירָה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת, כְּכֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לִקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ): הִטְבַּע מְחִיב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְבַטֵּלָת אֶת הִטְבַּע; וְהִנֵּה בְּחִירָה זֶה רַק מִצַּד הִטְבַּע, אֲבָל הַתְּפִלָּה מְמַשְׁכֶּת אֶת

אָשֶׁר ח' שִׁכַּב – ח' שָׁכַג בְּנִחַל קַפֵּא

הַשְּׁגָחָה שְׁהִיא לְמַעַלָּה מִהֶטְבַּע, וְלִכְּנָן יֵשׁ כַּח בְּתַפְלָה לְבִטּוֹל אֶת הֶטְבַּע לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ח' שִׁכַּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזִכּוֹר תִּזְכּוֹר, אָשֶׁר (מְשַׁלֵּי כח, כ): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת"; עַל-יְדֵי אֲמוּנָה מְמַשִּׁיכִים לְעֲצָמוֹ הַרְבֵּה בְּרָכוֹת וִישׁוּעוֹת. וְלִכְּנָן הַחֲזֵק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תִּצְיֵר בְּדַעְתְּךָ, אִיךָ שְׁמַלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ זֶה אִוֵּר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְכִמּוֹ שְׁפָתוֹב (יְחֻזְקָאֵל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מְכַבְּדוֹ" וְגו', וְאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, וּמִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְיַדֵּי תִרְאָה נְסִים נִגְלִים, שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת הָאַמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אֲמוּנָה זֶה לְשׁוֹן הַמְּשָׁכָה, כְּמוֹבָא (עֵין אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל, פְּרִשְׁתֵּי נֵח), וְלִכְּנָן עַל-יְדֵי אֲמוּנָה יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ הַרְבֵּה יִשׁוּעוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

ח' שִׁכַּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! אֵין עוֹד דְּבַר מְצַלַּח לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמוֹ מִדַּת

השתיקה, ולא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (אבות א, יז): "ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה", ולמה דיקא הגוף? כי כל הצרות שאדם סובל מבני-אדם בגשמיות, שמסתכסך אתם, הכל מפני הדבור שמפקירו, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן לח), שכל הרוח סערה שעובר על האדם, זה רק בשביל הדבור, וכמו שכתוב (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", שכל מה שאדם סובל, ועובר עליו מה שעובר, ממש רוח סערה, זה רק מחמת הדבור שלא שמר.

תאמין לי, שעברתי כבר בחיי שבועה מדורי גיהנום, וכל הסבל שלי היה רק מחמת שהאמנתי לבני-אדם, וגליתי להם את מצפוני לבי וכו', ואלו האנשים נהפכו אחר-כך עלי באפן מחפיר עד מאד, ונפלו והדרדרו עד מלשינות ממש, אשר זו הלכה מפרשת בשלחן ערוך (חשן משפט, סימן שפח, סעיף י'): מתר להרג המוסר אפלו בזמן הזה, ומתר להרגו קדם שימסר, אלא כשאמר: הריני מוסר פלוני בגופו או בממונו, אפלו ממון הקל התיר עצמו למיתה וכו', עין שם איך חמור מוסר, שמתר להרגו אפלו בזמן הזה, ואפלו בלא התראה, ודבר זה הוא פלא, כי היום אין לנו בית-דין סמוכין, ומכל שכן שאין סנהדרין, עם כל זאת כשאחד מוסר את יהודי אחר מה מגיע לו. מכל שכן כשמוסרין את רבו שלמדו תורה, והעמיד אותו על רגליו, ועקר חכמתו למד ממנו, איזה ענש מגיע לו. ואת כל זה אני כותב לך, שלא תפל בפח יקוש, כמו שאני נפלתי, ובשום פנים אל תאמין לאף ברעה בעולם, "אין לאדם חבר טוב להאמין לו", רק הצדיק שדבוק בחי החיים בו יתברך, והוא כבר נמצא למעלה יותר מלמטה, רק הוא החבר האמתי, שרוצה את טובתך הנצחית.

כי זכור תזכר, אשר גיע היום והשעה והרגע, שתצטרך לעזוב את זה העולם, כלם יברחו ממך — אשתך וילדיך וכו' וכו', ולא יועיל לך שום דבר, כלם יהפכו את פניהם ממך, רק עצות הצדיק ילוו אותך, ומה הן העצות של הצדיק?

"התבודדות" — לדבר בכל יום עמו יתברך, אשר כל דבור

שְׁמַדְבָּרִים עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי כִּף מוּבָא (בְּתַנָּא דְּבִי אֵלֵיהּ רַבָּה, פֶּרֶק טו): לְפִי שְׁכַל הַמְרָבָה שִׁיחוֹת וּתְפִלוֹת, הֵם הַמְלִיִּים אוֹתוֹ עַד שְׁמַגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ; תֹּאֵר לְעִצְמָהּ, אָדָם נִשְׁאָר לְבַד בֵּין אֶלְפֵי מַתִּים, מִי מְלַנֵּה אוֹתוֹ? הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי שְׁדַבֵּר עִמּוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ. כִּי בְּמָה שְׁאָדָם מְדַבֵּק עִצְמוֹ בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, כִּף יִהְיֶה עִמּוֹ אַחֲרֵי-כֵּף. וְלִכֵּן זֶה נִקְרָא חֵבֵר טוֹב, שְׂאוֹמֵר לָךְ מַה טוֹב לְמַעְלָה, פֶּה לְמַטָּה הַכֹּל הֵבֵל וּרְעוֹת רוּחַ, לְכֹלֵם יֵשׁ אִינְטֵרְסִים אִישִׁיִּים, אִין מִי שְׂיִהְיֶה נְקִי מְזֵה, כָּל אֶחָד רַק אֶת טוֹבַת עִצְמוֹ הוּא מְבַקֵּשׁ. זְכוֹר כִּי הַזְהַרְתִּיךָ! וְלִכֵּן רַק הַצְּדִיק שְׁמַקְשֵׁר אוֹתָךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ הוּא הַחֵבֵר שְׁלָךְ.

”תּוֹרָה” — הַצְּדִיק לְמַד אוֹתָנוּ סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד, אֶפְלוֹ שְׂיֵשׁ לְנוּ רֹאשׁ כְּמוֹ אֶבֶן, גַּם יוֹכֵל לְהַבִּין אֶת לְמוּדוֹ מַה שְׁלוֹמֵד, כִּי רַבְּנֵנוּ ז”ל אָחַז, שְׁהַעֲקֵר הוּא הָאֲמִירָה, וְאִם אָדָם יִרְגִיל עִצְמוֹ לֹאמֵר הַרְבֵּה תַנְיָהּ, מִשְׁנֵיּוֹת, ש”ס, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֶפְתָּא, מְדַרְשִׁים, זֶהֲרַ וְתַקוּנִים, כְּמוּבָא בְּאֲרִיכוֹת קִצַּת בְּדַבְּרֵי הַקְדוּשִׁים (שִׁיחוֹת-הַר”ן, סִימָן עו); וְאִם אָדָם מְרַגִּיל עִצְמוֹ לְלַמֵּד בְּדֵרֶךְ זֶה, אֲזִי יְכוּל לְזַכּוֹת לְעַבֵּר וּלְטַיִל וְלִהְיוֹת בְּכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה מִמֶּשׁ. וְאֶת זֶה אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים מִרַבְּנֵנוּ ז”ל מִתְּנָה, כִּי אִין מְלִיִּין לוֹ לְאָדָם — לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֶלָּא תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים (אֲבוֹת פֶּרֶק ו’).

רוֹאִים מְכַל זֶה מַה נִקְרָא חֵבֵר טוֹב, שְׁמַחֲבֵר אוֹתִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וְאֵל הַתּוֹרָה שְׁהִיא חֻכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶהוּ חֵבֵר אֲמַתִּי, מִי שְׁמַזְכֶּה אוֹתִי לְטוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, אֶבֶל מְלַבֵּד זֹאת הַכֹּל הֵבֵל וּרְעוֹת רוּחַ, אֲסוּר לְהֶאֱמִין לְאֵף בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וְזָכוּר דְּבַר זֶה כִּי הַזְהַרְתִּיךָ, עַכְשָׁו אַתָּה צְעִיר וְכוּ’, וְאִינְךָ מִבֵּין אֶת זֶה כָּל-כֵּף, אֶבֶל כְּשֶׁתַּבְּגֵר וְתִצֵּא בְּעוֹלָם, וְיִהְיֶה לָךְ עִסְקִים וְכוּ’ עִמָּהֶם, אֲזִי תְּבִין וְתִשְׁפִּיל אֶת כָּל מַה שְׁפַתְבָּתִי לָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

קפד אֲשֶׁר ח' שכר — ח' שכה בַּנְחַל

ח' שכר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִזְהָר לְהִתְפַּלֵּל כָּל הַשָּׁלֹש תְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְתַעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ קְבִיעוֹת וְחַק חֲזָק עַל זֶה, וְאִז תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂי יְדִיךָ.

אִם תּוּכַל לְחַטֵּף וְ'לִגְנוֹב' בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה אֲמִירַת סֵדֶר תִּקּוֹן חֲצוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, אֲפִלוּ שְׁתֹּאמְרָם כְּמוֹ שְׁתֹּאמְרָם וְכוּ' — מַה בְּךָ? ! הַתְּפִלוֹת שְׁמַתְפַּלְלִים אִז עַל צְרוֹת יִשְׂרָאֵל מְאֹד מְקַבְּלוֹת, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֶה כְּשֶׁאֲדָם מִתְחַנֵּן וּבּוֹכָה וּמְצַטְעֵר עַל צְרוֹת יִשְׂרָאֵל, מְנַפֵּה לוֹ מְעוֹנוֹתָיו, וְכִפִּי צְעָרוּ בְּצַעַר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ-כֵן נִמְחָלִים לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו. וְלִכֵּן לֹא בְּחִנָּם, שְׁעַת חֲצוֹת זֶהוּ עַת רְצוֹן גְּדוֹל מְאֹד בְּשָׁמַיִם, שְׂאִז מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל הָעוֹנוֹת, וְאֵין שְׂמִחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, שְׁנִמְחָלִים לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו, אֲשֶׁר הֵם הַיְסוּרִין הַכִּי קָשִׁים לְאָדָם, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז') עַל-פִּי מַאֲמָרָם ו'ל (שְׁבַת נה.): אֵין יְסוּרִין בְּלֹא עוֹן; מְתִי זֶה נִקְרָא יְסוּרִין? כְּשֵׁי שֶׁבָּהֶם עוֹן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' שכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי לְשֹׁמֵר עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת זֶהוּ דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד,

אָשֶׁר   ח' שְׁכו   בְּנַחֵל   קִפָּה

וְאֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה הַהוֹלֵכֶת בְּצַנִּיעוֹת, וְנִזְהָרֶת מְאֹד לֹא לְהִסְתַּוְּבֵב בֵּין גְּבָרִים, כִּי אֲסוּר לָהּ לְאִשָּׁה שֶׁתְּהִיָּה בּוֹלְטֶת וְכוּ', אֲשֶׁר זֶהוּ עוֹן חָמוּר, כִּי מִי שֶׁמְכַשֶּׁלֶת גְּבָרִים בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, הָעוֹן תְּלוּי בְּצַוְאָרְהָ, וְאֵת זֶה כָּל הַנְּשִׁים צְרִיכוֹת לְדַעַת, כִּי אִם הֵן מְכַשִּׁילוֹת גְּבָרִים בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, הַקּוֹלֵר תְּלוּי בְּצַוְאָרֵן. וַיֵּשׁ מִפְּרָשִׁים עַל רַחֵל, שֶׁהִיָּתָה יִפְתַּת תֹּאֵר וַיִּפְתַּת מִרְאָה, אִף שֶׁהִיא הִיָּתָה "יִפְתַּת תֹּאֵר", עִם כָּל זֹאת הִצְנִיעָה אֶת עֲצָמָהּ שֶׁלֹּא יִכְשְׁלוּ בָּהּ בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, שְׁזָה "וַיִּפְתַּת מִרְאָה", שֶׁהִיָּפִי שְׁלָהּ הִיָּה, שֶׁלֹּא יִכְשְׁלוּ בָּהּ, כִּי הִחְבִּיאָה אֶת עֲצָמָהּ, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׂאִינָה מִסְתַּוְּבֶכֶת בֵּין גְּבָרִים וְכוּ', וְאִינָה מְכַשִּׁילָה אוֹתָם בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, וְאִזּוּ שְׂכָרָה מְרֻבָּה בְּשָׂמִים.

הַמְּבָרֵךְ אֶתְכֶם בְּכָל הַבְּרָכוֹת...

ח' שְׁכו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ז טֵבֶת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבָרָךְ ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֶנְיֵן תִּקּוּן לַחֲטָא הַמְּגִנָּה וְכוּ'; הִנֵּה רַבְּנוּ ו"ל גְּתָן לָנוּ "תִּקּוּן הַכְּלָלִי", וּמִכָּל שְׂכָן מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְבוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אוֹמֵן, שֶׁהַבְּטִיחַ הַבְּטָחָה עִם שְׁנֵי עֲדִים כְּשֶׁרִים וְצַדִּיקִים שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נְצַחִית, וְלִכֵּן רָאָה לְהִיּוֹת עַל-כָּל-פָּנִים פֶּעַם אַחַת בְּצִיּוּן רַבְּנוּ ו"ל, כִּי עוֹד לֹא הָיָה צַדִּיק שֶׁהַבְּטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ.

הַעֲקָר הוּא אֲמוּנָה, כִּי עַל-יְדֵי אֲמוּנָה מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר הַחֲשָׁמ"ל, אוֹר רוּחָנִי הַמְּבַעֵר אֶת הַקְּלָפוֹת שֶׁמְסַבְּבוֹת אֶת מִי שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַמְּגִנָּה וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן לג): עַל-יְדֵי אֲמוּנָה יִסְלַח לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ. רוּאִים מִכָּל זֶה מַעֲלַת הָעֶנְיָן שֶׁל אֲמוּנָה פְּשוּטָה, שְׁזָה מְמַשִּׁיף אוֹר גָּדוֹל עַל הָאָדָם.

אין זו עצה לפל בדעתו ולהתיאש, זו עצת היצר הרע. ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה עצומה תמיד.

הדורש שלומך...

ח' שְׂכֹז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ז טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... נְרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! אֲנַחְנוּ קִבְּלָנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל הַעֲקָר הוּא פְּרָאֶסְטָאק (הינו פשיטות ותמימות), לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל. מַה יִּהְיֶה לְךָ אִם תִּהְיֶה יוֹתֵר חֲכָם מִהַשְּׁנִי, תִּהְיֶה יוֹתֵר טָפֵשׁ מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַתָּם (עֵין סְפּוּרֵי־מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֶׂה ט', מִהַחֲכָם וְהַתָּם), הִינּוּ אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֶצָה לְנַגֵּד הַשֵּׁם (מְשַׁלִּי כֵּא, ל), כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מְנַגֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֵין בְּזוּה לֹא חֲכָמָה וְלֹא תְבוּנָה, אֲלֹא סְכָלוֹת וְשִׁנְעוֹן גָּדוֹל, כִּי סוּף כָּל סוּף אָדָם יִסּוּדוּ מֵעַפָּר וְסוּפוֹ לְעַפָּר, וּמַה יִּשְׁאָר מִמֶּנּוּ? כְּלוּם, רַק רָגַב אֲדָמָה, וְאָמַר הַחֲכָם: "תָּמוּל בּוֹאֲךָ וּמָחָר נִסְעָךָ". וְלִכֵּן מַה לְךָ לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאַחֲרֵים?!

ובכלל כל אדם יש לו את הקבר שלו שבו יקבר, ולכן למה לא תתחיל לחשוב מזה עכשיו, ואל תבלבל עצמך מהזוילת בכלל, ואז תחיה חיים טובים ונעימים, ויהיה לך ישוב הדעת אמתית על כל דבר שבעולם. אם רבנו ו"ל גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): הַהַתְּבוּדוֹת הֵיא מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה מִהַכֵּל, אִז מַה לְךָ לְהַתְּבַלְּבֵל לְגַמְרֵי מַהֲזוֹילַת? ! יוֹתֵר טוֹב לְךָ לְהַרְגִיל עֲצֻמָּךָ רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכֹל מַה שְׁאֵתָה צְרִיךְ תְּבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְתִשְׁיַח וְתִסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ רַק עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי רַק הוּא יִתְבַּרְךָ מִבֵּין אוֹתָךְ, וְרַק הוּא יִתְבַּרְךָ יוֹדֵעַ מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, וְלִכֵּן מַה לְךָ לְשַׁפֵּךְ אֶת לְבָבְךָ הֵמָּר אֶל בְּנֵי־אָדָם, שְׁמַמִּילָא לֹא מְבִינִים אוֹתָךְ, וְלֹא יְבִינּוּ אוֹתָךְ.

רָאָה בַּקַּל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִשְׁפֹּף שִׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתַהֲיֶיהָ הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּיד.

דַּע לָךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר בְּטֵל שְׂמֻדְבָּרִים עוֹבְרִים עַל לָאוּ, וַיֵּשׂ אוֹמְרִים אִף בְּעֵשָׂה (עֵין יוֹמָא יט:): אָמַר רַבָּא, הִשָּׁח שִׁיחוֹת חֲלִין עוֹבֵר בְּעֵשָׂה, רַב אֲחָא בַר יַעֲקֹב אוֹמֵר אִף בְּלָאוּ, עֵין שָׁם; וְכֵן אָמְרוּ (פְּסָחִים קיג.): הַפֶּה בְּנִבְלָתָא וְלֹא תִהְפֶּה בְּמַלִּין; יוֹתֵר טוֹב לְלַכְלֹךְ עֲצָמוֹ עִם נִבְלָה מֵאֲשֶׁר יִדְבֵר כָּל הָעוֹלָה עַל לְבוֹ, אֲשֶׁר מִמִּילָא אִף אֲחָד לֹא יַעֲזוֹר לָךְ, וְכַל-כֶּף חָבֵל שֶׁלֹּא תִכְנִיס אֶת זֶה בְּלִבְךָ וּבִדְעָתְךָ אַחַת וּלְתַמִּיד, הֲלֹא זֶה כָּל דְּבוּרֵינוּ שֶׁלְקַחְנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' שִׁכַח.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׂמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, אִיךָ שְׂאֵתָה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ לִילְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּדוּלָה, אֲשֶׁר זֶה עָקֵר הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו — לְהִיּוֹת אִישׁ פְּשׁוּט, שְׁקוֹרְאִין פְּרָאֶסְטִיק.

מַה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ מְאֹד, שְׂזַכִּינוּ לִפְל בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְקִבְלָנוּ מִמֶּנּוּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה טוֹב, עֲצוֹת וְהִתְחַזְקוֹת אִיךָ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם, אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִתְמִיד בְּדַבְּרֵיו הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִקְיִים אֶת זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח נְצָחִים.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי מַעֲלַת הַהִתְבוֹדָדוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּבְזֶה שְׂאָדָם מִתְבוֹדֵד וּמְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, בְּזֶה הוּא שׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ עַל כָּל דְּרָכָיו, וּכְשִׁישׁ דִּין לְמַטָּה — אֵין דִּין לְמַעְלָה (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן ה'), עַל-כֵּן כְּשִׂאָדָם שׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם,

קפח   אָשֶׁר   ח' שִׁכְט   בְּנַחֵל

יִזְהַר לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה תִּכְףּ-וּמְיָד, שְׁלֹא יִצְטָרֵף לְהִתְגַּלְגֵּל כָּלֵל, חֵם וְשִׁלוּם, שְׁעָקֵר עֲנָשׁ הַגְּלָגוּל הוּא כְּשֹׁאֲדָם עוֹבֵר אֶת הַשְּׂבָעִים שָׁנָה שְׁלוֹ בְּזָה הָעוֹלָם, וְאִינּוּ זוֹכָה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה, וְאִינּוּ זוֹכָה אֶפְלוּ לִידַע, שְׁעֲשֵׂה פֶעַם אִיזוֹ עֲבָרָה. אֲבָל עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת, שְׁמֵתְבוּדֵי עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם, יִזְכָּה לִישׁוּב הַדַּעַת — לִידַע שְׁפָגָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה עָלְיוֹ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית.

עַל-כֵּן רָאָה לְהִיּוֹת חֲזָק מְאֹד, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יִבְטַל אוֹתָךְ עַל-כָּל-פָּנִים מְקַצֵּת הַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם. אֲשֶׁרִי מִי שְׁמֵתְבוּדֵי עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם עֲמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינּוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזָה וּבְבֹא לְנִצָּח!

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רָאָה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תְּחִינֵי בְּזָה.

גַּם רָאָה, שְׁתַּהֲיֶה אֲהַבָּה וְאַחֲוָה וְרַעוּת בְּבֵיתְךָ, וּתְכַבֵּד מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי הִיא הַבַּת זוּג שְׁנִתְּנוּ לְךָ מֵהַשָּׁמַיִם, וְהִיא הַמִּתְּנָה הַכִּי יִקְרָה, שְׁנִתֵּן לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶעַם בְּחַיֶּיךָ.

ח' שִׁכְט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוּם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
נְרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי, וְגִדְלֵי שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַ, אִיף שְׁאֲתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּתַקְוָתְךָ — אִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי זֶה הוּא עָקֵר הַשְּׁלָמוֹת — כְּשֹׁאֲדָם יָכוֹל לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עָקֵר הַשְּׁלָמוֹת לְאָדָם בְּזָה הָעוֹלָם הוּא לְזִכּוֹת

אֲשֶׁר ח' של בְּנַחֵל קֶפֶט

לְהַגִּיעַ אֶל דְּבָקוֹת הַבוֹרָא, וְיִזְכֶּה לְזִכֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד — בֵּין בְּעֲלִיָּה וּבֵין בִּירִידָה. בְּעֲלִיָּה — יָכוֹל לִהְיוֹת שְׁעוּלָה לְמַעְלָה, וְנִדְקָא אֲזַי יִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבִירִידָה — כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּעַמְקָא דְתַהוֹמָא רַבָּא, אֲזַי בְּוִדָּאֵי יָכוֹל לְשַׁכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן צְרִיכִין שְׂתִי בְקִיאִיוֹת — לִהְיוֹת בְּקִי בְּשׁוֹב וּבְקִי בְּרִצּוֹא, לְזִכֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — הֵן בְּעֲלִיָּה וְהֵן בִּירִידָה, וְתָמִיד — בֵּין שְׁהוּלָף לֹו כְּסֻדְרָא וּבֵין שְׁהוּלָף לֹו שְׁלֵא כְּסֻדְרָא, יִדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאוּרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן פב; וּבְחֵלֶק א', סִימָן ו').

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת אֲשֶׁתָּךְ מְאֹד בְּכָל מֵינֵי דְבוּרִים שֶׁל הַתְּחִינּוֹת, וּלְמַעַן טוֹבֶתְךָ הַנְּצַחִית, רְאֵה לְכַבֵּד אוֹתָהּ וּלְאַהֲבָהּ אוֹתָהּ, וּכְבֹר אֲמֵרָתִי לְאַבְרָכִים, שְׁמַצֵּנֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאַהֲבֵת לְרַעְךָ כְּמוֹךָ", צְרִיכִים לְהַתְּחִיל בְּבֵית — לְאַהֲבָה אֶת אֲשֶׁתּוֹ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הַקְּפִידוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ (יְבָמוֹת צב:): הָאוֹהֵב אֶת אֲשֶׁתּוֹ כְּגּוּפוֹ, וְהַמְּכַבְּדָהּ יוֹתֵר מִגּוּפוֹ, עָלָיו הַפֶּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה', כד): "וְיִדְעַתָּה כִּי שְׁלוֹם אֶהְלָךְ"; וּכְשֶׁתִּהְיֶה אֶהְבָּה שְׁרוּיָה בֵּינֵיכֶם, אֲזַי הַשְּׂכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיכֶם, וּכְשֶׁהַשְּׂכִינָה בֵּינֵיכֶם, יָבוֹא הַשְּׁפַע בֵּינֵיכֶם.

רְאֵה בְּזִמְנֵי הַפְּנוּי שְׁלָךְ, בְּשַׁעֲהַ שְׁעוּבָרִים עָלֶיךָ בְּלִבּוּלִים, לְהַפְּיֵן כְּפֶה קוֹנְטְרָסִים לְכַמָּה אֲנָשִׁים, כִּי כָל קוֹנְטְרָס וְקוֹנְטְרָס שְׂיֻצָא לְאוּר עוֹלָם, הוּא יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרְרִים בְּתַשׁוּבָה. אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַמְלָא אֶת הָעוֹלָם עִם הַקוֹנְטְרָסִים הָאֵלוֹ, אֲשֶׁר הֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וְנִכְתְּבוּ בְּאֶפֶן פְּשׁוּט, עַד שֶׁגַם הַמוֹן-עַם הָרַחוּקִים יִדְעוּ וְיִשְׁיִגוּ אֲרַחוֹת חַיִּים לִילָף בָּהֶם, וּלְהַשִּׁיג הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' של .

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְרַת שְׁמוֹת, י"ז טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְגִדְלֵנִי שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

אודות הַבְּלוּלִים וְהַעֲכוּבִים שֵׁישׁ לָנוּ לְבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אָנוּ
מֵאַמִּינִים שֶׁהַכֵּל לְטוֹבָה, שְׁסוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּךְ הַכֵּל לְטוֹבָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל': "יֵשׁ עֲנִיָּן שֶׁנִּתְהַפֵּךְ הַכֵּל לְטוֹבָה", וּמִכָּל זֶה רָאוּי
לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל נַעַם עֲרֻבוֹת חֲלָקְנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחֵל שֶׁם חֲלָקְנוּ
וְגוֹרְלָנוּ, וְמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלַעֲדֵי עֲצוּתֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו'ל' ? !
הֲלֹא לֹא הֵינּוּ מוֹצְאִים אֶת עֲצֻמְנוּ בְּשׁוֹם מְקוֹם. וְרָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה
עִם רַבֵּנוּ ו'ל' מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרֵינוּ, מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ, וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ,
שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מִרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבֵּי נִפְלְאָ כְּזֶה, הַמְּנַפֵּחַ בָּנוּ רוּחַ חַיִּים.

רָאָה לְשִׂמְחָה מְאֹד, כִּי הַשְּׂמֵחָה בְּתַמִּידוֹת עוֹזֶרֶת לְאַדָּם לְהִתְקַדֵּם
בְּכָל הָעֲנִיָּנוּם — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וְכָל מָה שֶׁהָאָדָם יוֹתֵר
בְּשִׂמְחָה, זוֹכֵה לְיִשׁוּב הַדַּעַת יוֹתֵר גְּדוֹל, כִּי הַכֵּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת
הַשְּׂמֵחָה שֶׁל הָאָדָם. וּבְאַמֶּת רָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, שֶׁבְּתַקְּףָהּ
דַּחְקוֹתֵנוּ וּבְלָבוּלָנוּ זְכִינוּ לְהִתְנוּדַע מֵעֲצוֹת נוֹרָאוֹת וּנְפִלְאוֹת כְּאֵלוֹ,
אֲשֶׁר רַק הֵן יִשְׁאַרוּ עִמָּנוּ.

מִחֲמַת טְרֻדוֹתֵי, הִהְכַרַח לִי לְקַצֵּר.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רָאָה לְהִשְׁתַּדֵּל, שֶׁהֵרֵב ... יְבוֹא פַעַם לְמַחְנַנְכֶם וּלְדַבֵּר עִמָּכֶם, כִּי
תִּהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לוֹ דְבוּרִים נִפְלְאִים בְּדְבוּרֵי רַבֵּנוּ ו'ל'.

אֲקַנְיָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁבוֹת שְׁבֵת-קִדְשׁ פְּרֻשָׁת בְּשִׁלַּח,
שְׁבֵת שִׁירָה, בְּעִיר הַקִּדְשׁ טְבֻרְיָה, וְאֵז נִתְרָאָה פְּנִים אֶל פְּנִים.

ח' שלא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טֵבֵת ה'תשמ"ו.

אָשֶׁר   ח' שלב   בְּנַחַל   קצא

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גַּר
יָאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שְׂאֵתָה מִחֲזֵק אֵת עֲצָמְךָ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל שְׂמַחְתִּי, שְׂאֵתָם אוֹחֲזִים אֵת עֲצָמְכֶם בְּיַחַד,
אָשֶׁר זֶה מְאֹד חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, כַּמוּכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב',
סִימָן ב'), אָשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל מְבִיא שָׁם: כְּשִׁפְעָלוֹת מְשֻׁנוֹת מִתְאַחֲדוֹת
בְּאַחֲדוֹת אַחַת, זֶה מְאֹד יָקָר אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּנִדְאֵי כְּשִׂאנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיָּקָרִים, תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" מִתְאַחֲדִים יַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה
וְרַעוּת, אֵינן לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֵת הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה הַזֶּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתִזְכּוּ לְפָרְנֶסָה בְּשִׁפְעַת וּלְהִרְחֵבַת
הַדַּעַת.

בְּעִנְיַן הַיַּחֲוּדִים, עָלֶיךָ לְדַעַת, כְּשִׂאָדָם מְדַבֵּק אֵת עֲצָמוֹ אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא תָּמִיד חוֹשֵׁב מִהָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ
עָלָיו אוֹר וְהָאֵרָה גְּדוֹלָה מִהַשָּׁמַיִם, וְכַפִּי הַכְּנַעַתוֹ אֶל הָאוֹר הַזֶּה, כֵּן
יִזְכֶּה לְקַבֵּל מִה שְׂצָרֶיךָ לְקַבֵּל כָּפִי בְּחִינָתוֹ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הִיָּה מְאֹד רְצוּי, שְׂתִדְבַּר גַּם עִם הָרַב ... כִּי יֵשׁ לוֹ דְבוּרִים
נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד.

ח' שלב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'חַשְׁמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר ... גַּר יָאִיר.

קצב   אֲשֶׁר   ח' שלב   בַּנְחַל

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות.

והנה כבר כתבתי לך מכתב אחד באריכות, ואני יודע אם קבלת את זה, אך מחמת שכתבת לי עוד מכתב, ובו אתה שופך את שברון לבך ואת כל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות בענין מציאת הזיווג, לכן אמרתי לרוץ דברי אלו אליך, אולי אוכל לחזקך ולנחמך.

והנה, לדעתי, מאחר שיש בידיך רב חלקי שאלות ותשובות "אשר בנחל", אין אתה צריך כבר שום ספר מוסר והתחזקות כלל, כי בהספרים האלו כבר יש מוסר והתחזקות והתעוררות על-פי דרכי רבנו ז"ל, אשרי מי שיאחז בהם תמיד.

ראה לחזק את עצמך להיות בשמחה עצומה, כי השמחה היא רפואה על הכל — בין ברוחני ובין בגשמי. ועקר השמחה צריך להיות בפשיטות גמורה, שזכינו להברא מזרע ישראל, ולא עשני גוי. וכבר כתבתי פעם טעם נכון — למה אנו מברכים בכל יום ברפת "שלא עשני גוי", למה אין מברכים 'שעשני יהודי'? אך התרוץ הוא, כי אם היו מברכים 'שעשני יהודי', הנה בא הבעל-דבר ומשבר אותו — זה נקרא יהודי? ! כפי גריעות מעשי הרעים, ואיך שאני מתנהג וכו' וכו', האם זה יהודי? ! אבל כך כשמברכים ברפת "שלא עשני גוי", אז לא יוכל הבעל-דבר לבלבלו ולבטלו כלל, כי כל מה שעובר עליו, תמיד ישמח — איך שהוא אינו גוי, מה הייתי עושה אם הייתי נברא כושי? או סיני? או איטלקי? או ערבי? וברוך הוא אלקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחי עולם נטע בתוכנו, ואני בתוך קטנותי וירידתי ונפילתי, עדין זוכה לידע מאור נורא ונפלא כזה, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אשר התפאר עצמו ואמר (חיי-מוהר"ן, סימן שלב): אני נהר המטהר מכל הפתמים. ובזה ראוי לי לשמח כל ימי חיי, אשר בודאי על ידו יהיה לי תקון נפלא, אם אזכה להחזיק מעמד, ולהחזיק בו כל ימי חיי.

אֲשֶׁר   ח' שלב   בְּנַחֵל   קצג

גַּא וְנֵא, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ עִם זֶה מְאֹד, וְאַף שְׂאֲנֵי יוֹדְעַ וּמְבִין מִרְחוֹק אֶת מְכֹאֲבֵי נַפְשְׁךָ, וּיְמָה שְׁעוֹכֵר עֲלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, עַד שֶׁקִּשָּׁה וְכָבֵד לָךְ לְשִׂמְחַ בְּזֶה, עִם כָּל זֹאת עֲלֶיךָ לְזִכֹּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי הַגֵּנֶר"א, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שֶׁפָּתַב בְּסִפְרוֹ "אָבֵן שְׁלֵמָה" (פָּרָק ד', סְעִיף ט'): "אִם אֵין הָאָדָם מְשִׁתְּדֵל לְעֵלוֹת תְּמִיד מְעֵלָה מְעֵלָה, עַל כְּרַחוּ יֵרֵד מְטָה מְטָה", וְהֶרְמָז הוּא בְּפִסּוֹק (מְשָׁלִי טו, כד): "אֲנִיחַ חַיִּים לְמַעְלָה לְמִשְׁכִּיל לְמַעַן סוּר מִשְׂאוֹל מְטָה"; הֵינּוּ כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם תְּמִיד שְׂמַח עִם נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה, וּבְפֶרֶט שְׂזָכָה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ וְ"ל וְשִׂמְחַ בְּזֶה, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְעַלֶּה תְּמִיד מְעֵלָה מְעֵלָה. כִּי הַשְּׂמִחָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְצַדִּיקוֹ הָאֲמִתִּיִּים, מְעֵלָה וּמְגַבִּיחָה אֶת הָאָדָם לְרוּם הַמַּעְלוֹת. וְלִהְיוֹת, חֲלִילָה וְחַס, כְּשֶׁאֵינוֹ שְׂמַח בְּזֶה, וְאֵינוֹ נִחְשָׁב אֶצְלוֹ כְּלָל הַהִתְקָרְבוֹת, אֲזִי יֵרֵד מְטָה מְטָה.

וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! לְעֵשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם, לְשִׂמְחַ מְאֹד עַל נַעֲם חֻלְקָךָ, "אֲשֶׁר בְּנַחֵל שָׁם גּוֹרְלֶךָ וְחֻלְקָךָ", וְרֵאוּי לָךְ לְשִׂמְחַ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

אֵל תִּדְאָג כְּלָל, בְּיִדְאֵי יֵשׁ לָךְ זְוִיג, כִּי קָדָם שְׁנוּלְדָתָּ כְּכַר הַכְּרִיזוּ בְּשָׂמִים — מִי בַת זְוִיגָךָ, עַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְאֵל תִּמְשֹׁךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל הַצַּעַר, כִּי כָּל הַמּוֹשֵׁךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַצַּעַר — הַצַּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצָבוֹת, סִימָן לד).

רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת, שְׂיַחֲוֹס וְיִרְחַם עֲלֶיךָ, וְתִזְכֶּה כְּכַר לְרֵאוֹת אוֹר בְּחַיֶּיךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׂמִים...

קצד אֲשֶׁר ח' שלג בַּנְחַל
ח' שלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ...
נִרְוּ וְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִשְׁתַּוְּקֵק לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מִסְתַּדֵּר
בְּעֶבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק זֶה יִשְׂאָר לָנוּ מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה,
מֵה שְׂאָנוּ זוֹכִים לְחֻטֵּף — דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְלִמּוּדֵי
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

עֲלִינוּ לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכֹל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ עַל גְּדֹל הַחֶסֶד
שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְוַדַּע מִרְבָּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה חֶסֶד גְּדוֹל
מֵהַשָּׁמַיִם, כִּי כַּמָּה וְכַמָּה לֹא זָכוּ לָזֶה, וְאֲנַחְנוּ הָעֲנִיִּים וְהַשְּׁפֵלִים זָכִינוּ
לְחֶסֶד חַנּוּם כֵּזֶה, לְהִתְוַדַּע וְלְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל מִתּוֹךְ בְּזִיוּנוֹת
וְשִׁפְיוֹת דָּמִים וּמַחְלָקַת כְּזוֹ.

וְהִנֵּה יֵשׁ מִן הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁכָּתַב, שְׁמֵן הַמַּעֲלוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת
שֶׁנִּמְסְרוּ בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה הוּא — זְכוּרֹן חֶסְדִּיו שֶׁל ה', וַיִּתְבּוֹנֵן בָּהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ח, ב): "וַזְכֹּרֶת אֶת כָּל הַדְּרָךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכָךָ" וְגו',
וְנֶאֱמַר (תְּהִלִּים קז, מג): "וַיִּתְבּוֹנְנוּ חֶסְדֵי ה'", "כִּי חֶסְדְּךָ לִנְגֹד עֵינַי"
(שִׁם כו, ג), וַיֵּשׁ שֶׁחֲשָׁבוּ זְכוּרֹן זֶה בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה שְׁמֵן הַתּוֹרָה,
הַתְּלוּיֹת בַּלֵּב, וְכָתְבוּ, שֶׁמֶזֶה נִלְמַד קֵל וְחֹמֶר — אִם נִצְטוּיֵנוּ לְזָכֹר
לְדוֹרוֹת הַחֶסְדִּים שֶׁעָשָׂה עִם אֲבוֹתֵינוּ, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
חַיֵּב לְזָכֹר הַחֶסְדִּים, שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ תְּמִיד לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּצִּיל
אוֹתָנוּ מִשְׁנֵי אַרְיֹת הָעוֹמְדִים עֲלֵינוּ תְּמִיד לְכַלּוֹתָנוּ. וְלָזֶה אָנוּ
אוֹמְרִים בְּכֹל יוֹם מִזְמוֹר "לוֹלֵי ה' שֶׁהִיָּה לָנוּ" (תְּהִלִּים קכד, א); וְכֵן
חַיֵּב כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְזָכֹר הַחֶסְדִּים שֶׁגָּמְלוּ ה', מֵעַת שֶׁיִּצְרוּ בְּבֶטֶן
אִמּוֹ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הִלּוּאֵי שֶׁנִּזְכָּה לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּדוֹלָה בְּכֹל יוֹם, לְתַן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשָׁה-

אֲשֶׁר ח' שלד בנחל קצה

ברוך-הוא על כל החסדים שעושה עמנו. והעולה על הכל —
החסד הזה שזכינו להתודע מרבי אמת נפלא כזה.

ראה לעסק בהפצת הקונטרסים, ותעורר גם אחרים, כי הוא צו
השעה, בעוונותינו הרבים, המסיון עובד חזק מאד מאד בארצנו
הקדושה, ובכל יום תופסים ולוכדים נשמות ישראל ברשתם
הטמאה, ועל-כן עלינו ללחם נגדם בהפצת הקונטרסים החדשים,
ולא להתפעל משום בריה שבעולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שלד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

את מכתבך לזכרון קבלתי. ונעלם ממני עד עכשו, שמצאתי
בדרך פלא. ויצן שאני כותב עכשו ל... אמרתי לכתב גם לך.

עליך לדעת, כי כל החיים של האדם בזה העולם הם רק מעבר,
גשר המגשר משני קצוות, מעת שהוא יוצא מרחם אמו, עד שנכנס
אל רחם האדמה, שזה בדרך כלל שבעים שנה, כמו שאמר דוד
המלך, עליו השלום (תהלים צ, י): "ימי שנותינו בהם שבעים שנה";
ובאלו השבעים שנה האדם צריך לעבור דרך הרים ובקעות, ימים
ונהרות, אור וחשך, אבנים וסלעים, קוצים ודרדרים וכו' וכו', ועליו
להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ולא לפל בדתו כלל, רק
לחפש בתוך עצמו ובתוך העולם — מה? ומי? ואימתי? מה עלי
לעשות? ומי אני שמסתובב כאן בזה העולם?! ואימתי כבר יגיע
סוף הגשר לעבר בו?! ואז כשיתחיל לשאל את עצמו שאלות אלו,
לדעתי, יתגלה לפניו אור חדש לגמרי, ויזכה להתודע ממנו יתברך.

והנה אני יודע היטב היטב מה שעבר עליך כבר בחיים חיותך
בזה העולם, ובפרט במקום מגוריך, שהחיים שם חיי הפקרות, חיי

קצו   אָשֶׁר   ח' שלד   בַּנְחָל

הוֹלְלוּת, חַיֵּי כְפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, חַיִּים מְשֻׁלָּלִים מְכַל עֶרְךָ רוּחָנִי, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר סִפְרוֹ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּרָקֵי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק א'), שְׁגָם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוּס הָיָה יוֹשֵׁב בְּאֵיזָה קְבוּץ אֶצֶל אָבִיו, וְהָיָה חוֹרֵשׁ שָׁם. יוֹם אֶחָד הִתְחִיל לִבְכוֹת, וּבְכָה הַרְבֵּה מְאֹד, וְשָׁאַל אוֹתוֹ אָבִיו: "לָמָּה אַתָּה בּוֹכֶה?" אָמַר לוֹ: "עַל שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ לְלַמֵּד תּוֹרָה". עָנָה וְאָמַר לוֹ אָבִיו: "הֲלֹא בֶן עֶשְׂרִים וְשָׂמוּנָה שָׁנִים אַתָּה, וְתִבְקֵשׁ לְלַמֵּד תּוֹרָה?! אֶלָּא קַח לָךְ אִשָּׁה, וְתוֹלִיד לָךְ בָּנִים, וְאַתָּה מוֹלִיכֶם לְבֵית־הַסֵּפֶר". יָשַׁב וּבְכָה וּבְכָה וּבְכָה, עַד שֶׁנִּתְגַּלְּהָ לוֹ אֵלָיו הַנְּבִיא וְאָמַר לוֹ: "בְּנִי! מִפְּנֵי מָה אַתָּה בּוֹכֶה?" אָמַר לוֹ: "מִפְּנֵי שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ לְלַמֵּד תּוֹרָה". אָמַר לוֹ אֵלָיו: "אִם אַתָּה מְבַקֵּשׁ לְלַמֵּד תּוֹרָה, עָלֶיךָ אֶצֶל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, וְתִלְמַד אֶצְלוֹ תּוֹרָה". עָלָה לִירוּשָׁלַיִם וּבְכָה. שָׁאַלוּ רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי: "בְּנִי! מִפְּנֵי מָה אַתָּה בּוֹכֶה?" אָמַר לוֹ: "מִפְּנֵי שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ לְלַמֵּד תּוֹרָה". אָמַר לוֹ: "מִיִּמֶיךָ לֹא לְמַדְתָּ קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא תְּפִלָּה וְלֹא בְּרַכַּת הַמְּזוּזִין?" אָמַר לוֹ: "לֹאוֹ". אָמַר לוֹ: "עֲמַד וְאַלְמַדְךָ שְׁלִשְׁתָּן" וְכוּ' וְכוּ'. וְכָךְ הִמְשִׁיךְ לְלַמֵּד עִמוֹ תּוֹרָה, עַד שֶׁנִּתְעַלְּהָ וְנִעְשָׂה בְּעֶצְמוֹ רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים מִזֶּה, שֶׁהַדְּבָר הֶרְאֵנוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד קְרִיאַת שְׁמַע וְתְּפִלָּה וּבְרַכַּת הַמְּזוּזִין, וְזֶה יְסוּד הַיְהוּדוּת. עַל־כֵּן רָאִי לְלַמֵּד דְּבָר זֶה קֵדָם, הִינּוּ אֵיךְ לְקַרְא קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא יְחוּד הַבּוֹרָא יְתָבָרְךָ שְׁמוֹ, לִידַע הַדְּבָר הֶרְאֵנוּ, שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יְתָבָרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא; וְלְכָל כְּדוּר הָעוֹלָם הַזֶּה יֵשׁ בְּעַל־הַבַּיִת הַמְּנַהֲיָנוּ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי פְּרֻטִית, וְאִין שׁוֹם דְּבָר הַפְּקָר כָּלֵל. אַחַר־כֵּךְ צְרִיךְ לְלַמֵּד אֶת עֶצְמוֹ אֵיךְ לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו, כִּי תִכְרֹם־וּמִיד כְּשֶׁאֲדָם בָּא אֶל הַשְּׂגָה זוֹ, שֶׁהוּא יְתָבָרְךָ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ יְתָבָרְךָ, וְהוּא נִמְצָא וְאִין נִמְצָא זוּלָתוֹ, אִז תְּמִיד יְתַפְּלֵל אֵלָיו יְתָבָרְךָ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יְתָבָרְךָ אֶת כָּל לְבוֹ, וְאֶת כָּל מָה שְׁמַעִיק לוֹ, וַיְדַבֵּר עִמוֹ כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ. וְהַדְּבָר הַשְּׁלִישִׁי אֲשֶׁר יִלְמַד הוּא — בְּרַכַּת הַמְּזוּזִין, שְׂיַדַע, אֲשֶׁר כָּל מָה שֶׁהוּא אוֹכֵל, הוּא אוֹכֵל רַק מִמֶּנּוּ יְתָבָרְךָ, כִּי הוּא הַזֶּן וּמְפָרְנֵס לְכָל. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְתַן לוֹ תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל כָּל מָה שֶׁאוֹכְלִים.

אֲשֶׁר   ח' שלה   בְּנַחַל   קצו

אָנְנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם תִּתְחִילִי לְקַיֵּם כָּל זֶה, תּוּכְלִי
לְחַזֵּר אֶל מְקוֹרְךָ וְשִׁרְשֶׁךָ שְׁמִשְׁם נַחֲצַבְתָּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... נְרוּ יָאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּגְדַל שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי זֶה כַּמָּה נִכְסֶיךָ נִכְסֵפְתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב
מִמֶּךָ, וְלֹא עָלְתָה בְּיָדִי.

וְהִנֵּה עָלֶיךָ לְחִזֵּק עֲצָמֶךָ מְאֹד מְאֹד, וּבִכְפֹּרֵט עֲכָשׁוּ בְּהִתְחַלָּה,
כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, עוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת
וּסְפִקוֹת מֵה לַעֲשׂוֹת, וְאֵינוּ יוֹדְעֵי לְשִׁית עֲצָה בְּנִפְשׁוֹ — אִם לְטוֹב
אוּ לְהַפֵּךְ. וְעַל-כֵּן בְּתַחֲלֵת הַתִּשׁוּבָה צָרִיכִים לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּיִתְרוֹ,
כִּי מִי שֶׁרוֹצֵה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא צָרִיךְ
הַתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה. וּבְאִמַּת כָּבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּרָקֵי דְרַבִּי
אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק ג'): מְלֶךְ כְּשֶׁהוּא רוֹצֵה לְבָנוֹת אֶת הָאֲרָמוֹן שְׁלוֹ, אִם אֵינוּ
מְקַדִּים לְבָנוֹת אֶת הַיְסוּדוֹת, אֲזִי לֹא יִבְנֶה אֶת הָאֲרָמוֹן, כִּי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא הַתְחִיל לְבָנוֹת אֶת הָעוֹלָם, עַד שֶׁבָרָא אֶת
הַתִּשׁוּבָה, שֶׁהִיא יְסוּד הָעוֹלָם; נִמְצָא, שֶׁהַתִּשׁוּבָה קֹדֶמָה לְעוֹלָם וְהִיא
הַיְסוּד שֶׁל הָעוֹלָם. וְלִכֵּן אֶסוּר לָשׁוּם בְּעַל תִּשׁוּבָה לְהַתְבַּיֵּשׁ עִם
תִּשׁוּבָתוֹ, אֲדַרְבָּה, זֹה גִדְלָתוֹ וּמַעֲלָתוֹ — שְׁזוּכָה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה.

וְהִנֵּה אֶחָד מִיְסוּדוֹת הַתִּשׁוּבָה הוּא — כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם,
אֵינוּ נוֹפֵל בְּעֲצָמוֹ, אֲלָא מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם,
וְלֹא זֶה בְּלִבְדֹ, אֲלָא הוּא מְחַזֵּק גַּם אֶת אַחֲרִים, וּמְקַרְבֵּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קצח אֲשֶׁר ח' שלו בנחל
ח' שלו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע, איך שבתך דתקותך, אתה מחזק את עצמך באמירת ח"י פְּרָקִים משניות בכל יום, אשר אין למעלה מזה בתקון הברית, ואשרי מי שיהיה חזק בזה כל ימי חייו, ואז יזכה להתקשר בח"י החיים.

אודות פרנסה, כבר אמרו חכמינו הקדושים (ברכות סג.): כל המשתף שם שמים בצערו, כופלים לו פרנסתו; הינו בתוך תקף העניות והדחקות, עליו להתבודד עמו יתברך, ולבקש ממנו יתברך כל מה שצריך, וישפך שיח ותפלה אליו יתברך, ויספר לו את אשר עם לבבו.

מה אמר לך, ידידי היקר! בשעה שהעני בא אליו יתברך, ועומד ומבקש ומתחנן אליו יתברך על פרנסת אנשי ביתו, הוא מנענע ומזעזע את כל העולמות, כי אצלו יתברך מאד יקרה תפלת העני, שנאמר (תהלים קב, א): "תפלה לעני כי יעטף, ולפני הנו"ה ישפך שיחו", ופרשו בזהר הקדוש (פרשת בלק קצה): העני, בשעה שמתפלל אליו יתברך, הוא מעטף את כל העולמות אליו יתברך ומחזירם לו, ומעלה את כל הבריאה לפניו יתברך, ועושה אז שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות.

על-כן ראה, אהובי, ידידי היקר! לברח עכשו למקום פנוי, שאין שם בני-אדם, אם אפשר לטייל מחוץ לישוב — מה טוב ומה נעים, ובפרט אתה, שהנך גר בסוף העיר, תצא יחידי ותטייל שם, ותשפך שיח ותפלה אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, כאשר ידבר איש עם רעהו.

אֲשֶׁר   ח' שלו   בְּנַחֵל   קצט

אחי! אחי! אין לך טוב מזה, כי אשרי מי שיקים זאת, ואשרי מי שיהיה רגיל בזאת, ואשרי מי שיציית את רבנו ו"ל בזאת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שלו.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אף ... תחיה.

את מכתבך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך — מהי עבודת אשה בזה העולם? הלא ידוע לך, שישנן מצוות השיכות לה דיקא, ועל-פן היא צריכה לקיים זאת בשלמות בתכלית השלמות, ולהיות שמחה מאד עם המצוות שלה. ובכלל — המצוה הכי גדולה של האשה היא מצוות השמחה, שתמיד תהיה שמחה ועליזה, ותזכה לשמח את בעלה ולעזור לו, שיוכל ללמד תורה בטוהרה, ואז היא מתחלקת עם התורה שלומד שנה בשנה. גם כשהאשה תמיד שמחה ועליזה, כל האוירה בבית משתנה לגמרי, כי יש לה סבלנות לילדים לגדלם ולחנכם, אשר מצוה זו יותר תלויה ביד האשה. עליך לדעת, כי גם אשה מחיבת באמונה, להאמין בו ותברך בכל עת ורגע, ולא לשכח ממנו ותברך.

ועל-פן אשרי האשה הזוכה להתפלל תמיד אליו ותברך, ולספר לפניו את כל מה שעובר עליה, ולבקש על הצלחת בעלה והילדים.

כמו-כן מה טוב ומה נעים כשהאשה מרגילה את עצמה לומר בכל יום תהלים, אשר אמירת תהלים של האשה, יש לה מעלה מיוחדת בשמים, כי היא אומרת את זה בשכרון לב אמתי, וזה מאד חשוב למעלה אצלו ותברך.

אודות שאת מתלוננת, שיש לך הרבה זמן פנוי, ואינך יודעת

ר אֲשֶׁר ח' שלח – ח' שלט בנחל

מה לעשות עם הזמן, לדעתי, אשה יכולה לקיים הרבה מצוות, הינו אספת צדקה לעניים מהגנים, או בקור חולים, ולעזר לאמללים, אשר היא מצנה רבה מאד, ובזה יכולים לבלות את הזמן בטוב ובנעימים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

ח' שלח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ואני מענין מאד, שתכתב לי איה הענינים אתך.

ראה להניח תפלין בכל יום, כי התפלין ממשיכים על האדם חיים והצלחה בחייו הרוחניים והגשמיים גם יחד. ואף שבתחלה לא תרגיש את זה, אבל סוף כל סוף ישתנה מזלך לטובה.

נא ונא, שלכל יחסר לך יום מבלי הנחת תפלין.

גם תזהר לאכל רק מאכלים כשרים דיקא, ואז תהיה לך הצלחה רבה בתייך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שלט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך ברפואה שלמה, רפואת הנפש

אֲשֶׁר   ח' ש מ   בְּנַחֵל   ר א

וּרְפוּאָת הַגּוּף, וְתוֹזֵנָה לְחַתָּן אֶת כָּל יְלָדֶיךָ, וְתַהֲיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַי,
וּכְבֹּר לֹא תִדַע מִשׁוֹם צָרוֹת וּמִכְאוּבִים גְּשָׁמִיִּים.

הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְבָרֶךְ אוֹתְךָ וְאֶת אִשְׁתְּךָ, וְאֶת כָּל אֶחָד
מֵהַיְלָדִים שֶׁלְּךָ, וְיִזְכּוּ כֻלָּם לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה, וְלִהְיוֹת דְּבוּקִים בְּתוֹרָה
וּבְמִצְוֹת, וְיִהְיֶה הַמְּזֹל וְהַרְחָמִים מֵאִיר עֲלֵיהֶם תָּמִיד, וּבְכָל אֲשֶׁר
יִפְנוּ יִצְלִיחוּ.

אם אֲפֹשֶׁר לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת — מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, כִּי
לְפַעֲמִים יֵשׁ בְּעֵינַי בְּבֵית, מִפֶּאֱת שְׁחִסְרָה אִיזוֹ מְזוּזָה, אוֹ יִשְׁנֶה אִיזוֹ
מְזוּזָה פְּסוּלָה. וְכֵן לְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁכָּל אֶחָד מֵהַיְלָדִים יֵנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל
יוֹם, כִּי הַתְּפִלִּין מְבִיא חַיִּים לְאָדָם, וְהַצְּלָחָה מְרַבֶּה גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת.

וְעַל כָּלֵם — רְאוּ לְשָׁמֵר אֶת הַשַּׁבָּת-קֹדֶשׁ, וְאִזּוֹ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֹר
עֲלֵיכֶם. וְשִׁמְרַת שַׁבָּת מְעַשְׂרַת בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְשׁוֹמְרַת אֶת
הָאָדָם מִכָּל רָע.

רְאוּ לְהִיזוֹת שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְיִשְׁמַע בְּבֵיתְכֶם תָּמִיד כְּלֵי זְמֵר,
כִּי הַשְׂמֵחָה מוֹרִידָה וּמְסִיחָה מִן הָאָדָם אֶת כָּל הַמִּתְחַיִּים וְהַעֲצָבִים,
וּמְמִילָא יֵשׁ כְּבֹר יְשׁוּעָה וּרְפוּאָה. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמַח תָּמִיד, וְאֲשֶׁרֵי מִי
שֶׁבְּבִיתוֹ נִשְׁמַע תָּמִיד כְּלֵי זְמֵר.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' ש מ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יָאִיר.

מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּבֵיתְךָ, עִם כָּל זֹאת
אֲמַרְתִּי אֲרוּצָה דְּבָרֵי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵיךָ, אוֹלֵי אֲזַכֶּה לְחַתּוּקָה וּלְנַחֲמָךְ.

עליך לדעת, כי העולם הזה מלא יגונות ומכאובים, ואי אפשר להתנחם, אלא על-ידי דברי רבנו ז"ל.

ועל-פן אשריך ואשרי חלקך, שאתה זוכה ומזכה את הרבים בזכיות נצחיות פאלו, לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל, אשר אין ערך אליה, ובעזרתו יתברך, פשבוא יבוא היום, השעה והרגע שתצא מזה העולם, ילוי אותך פל אלו המלאכים שנבראו מפל פסיעה ופסיעה, ומפל דבור ודבור, ומפל נגון ונגון, שהלכת ופסעת ודברת ושרת בעבור דברי אמונה, להפיץ ספרי רבנו ז"ל. ואם היית רק מתבונן פמה רבבות רבבות וכו' וכו' של בליונים מלאכים, שנבראו כבר בכל אלו השנים, שמסרת את נפשך בעבור לגלות ולפרסם את אור רבנו ז"ל בעולם, היית מאד מאד שמח, ולא היית נופל בדעתך כלל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב בכל שבוע, ותפרט לי איפוא הלכת בכל יום ויום בהפצת ספרי רבנו ז"ל, וממש תחייני.

ח' שמא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... נרו יאיר.

הנה עכשו קבלתי בדאר את שתי הפתקאות האלו שהדפסתם עלי, ובאמת פל הענין פלא בעיני, אחרי שדברתי עמכם וגליתי לכם, שאין לי שום שיכות עם האדם הזה, רק בזה שהשתדלתי לעשות לו שלום-בית בין בת גיסף לבעלה, רק זו הייתה פל השיכות שלי, היתכן שתדפסו עלי פתקאות פאלו? ! ובפרטי פרטיות, כי ידוע ומפרסם לכל באי בית מדרשונו, שאני גרשתי את האדם הזה, ובזיתיו ברבים, וצעקתי עליו שיחזיר את הילד, כי היילד אינו שלו,

וְדַבֵּר זֶה הָיָה בְּמַעֲמַד פְּמָה מְנַיְנִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, עַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ
לְמָה הִדְפַסְתֶּם עָלַי פִּתְקָאוֹת אֵלָיו.

וְהִנֵּה בְּעֵצָם אַתָּה יוֹדֵעַ, מֵאַחַר שְׁזַכְנִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲנִי זוֹכֵה וּמְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים
לְזוֹרֵעַ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּלִבּוֹת עִם יִשְׂרָאֵל, אֲזִי בּוֹדְאֵי אֵינִי מִתְפַּחַד
מִשׁוּם רָשָׁע אַרוּר כָּלֵל יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה, יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה, וּפְלֵא
גְדוֹל בְּעֵינַי, שְׂאַחֲרַי שְׂדַבְּרַתִּי עִמָּכֶם, וְהַסְּבַרְתִּי לָכֶם בְּלִשׁוֹן רַכָּה לְבַל
תַּעֲשׂוּ דְבַר כְּזָה, אֵינִן זֶה אֱלֹא (שְׂמוּאֵל-א' כד, יג): "כַּאֲשֶׁר יֹאמֵר מֹשֶׁל
הַקְּדֻמָּי מִרְשָׁעִים יֵצֵא רָשָׁע", וְאַתָּה יוֹדֵעַ אֶת הַכְּתוּב בְּהַגְדָּה, מֵה
צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת לְרָשָׁע... וּבְאַמַּת תְּמִיד פְּלִיאָה בְּעֵינַי — לְמָה לְחַכֵּם
אוֹ לְתָם אוֹ לְשִׂאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׂאֵל צְרִיכִים לְהַסְבִּיר בְּלִשׁוֹן רַכָּה וּבְדַבְּרֵי
חֵן וְתַחֲנוּנִים וְכוּ' וְכוּ', וְהַרְשָׁע צְרִיכִים לְהַכּוֹת אֶת שְׁנֵי בְלֵי שׁוּם
תְּרוּצִים כָּלֵל; וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ מִהַפְּרָשָׁה שְׁלָכֶם אֲנִי מִבֵּין הֵיטֵב אֶת
דְּבָרֵי בַעַל הַהַגְדָּה, כִּי רָשָׁע מִרְשָׁע אֵינִי מִבֵּין שְׂפָה אַחֲרַת, רַק אִם
מִכִּים אֶת שְׁנֵי.

תֵּאֱמִין לִי, שְׂיִישׁ לִי הַרְבֵּה לְהֶאֱרִיךְ וּלְגַלּוֹת אֶת פְּרָצוּפְכֶם הַטָּמֵא,
אֵיךְ אֵינִן אַתֶּם מִתְבִּיְשִׁים לְעַרְבֵי אוֹתִי בְּרִיב מִשְׂפַּחְתִּי, אֲשֶׁר בּוֹדְאֵי
יְדוּעַ לָכֶם, שְׂאֵינִן לִי שׁוּם שְׂיִכּוֹת בְּזָה כָּלֵל, וְאַתֶּם תּוֹלִים בִּי בּוֹקֵי
וּסְרוּקֵי.

הֶאֱלִיקִים הָעוֹזֵר לִי עַד עֲכָשׁוּ וְנוֹקֵם אֶת נִקְמָתִי, יַעֲזֹר לִי גַם
עֲכָשׁוּ, וְיִנְקֵם אֶת נִקְמָתִי, וְכֹל מִי שֶׁהִגְבִּיחַ יְדוּ עָלַי, שְׁלָם יִשְׁלַם בְּאַפֵּן
מִבְּהִיל וְנוֹרָא.

הַמְצַפֶּה לְרַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִקְבַּל אֶת תְּפִלָּתִי...

ח' שמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי שְׂמוֹת, י"ח טֵבַת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

את מכתבכם לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב מכם, שאתם זוכים לחזר בתשובה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתזכו לחזר אליו בנקל, ותהיו שמורים מכל מיני חטאים ועוונות מעכשו.

עליכם להתחזק מאד, כי בתחלת הדרך התשובה צריכים להיות בקי מאד בהלכה, לידע באיזה הדרך שצריך להלך, דהינו שלא פל בנדעתו — הן בעליה והן בירידה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו').

הקדוש-ברוך-הוא ישלח סביבותיכם מלאכי השמירה, וישמר אתכם מכל רע, כי ד' מלאכים מסבבים את האדם, אם הוא זוכה לחזר בתשובה, וכמובא (פרקי דרבי אליעזר, פרק ד'): "ארבע פתות של מלאכי השרת מקלסין לפני הקדוש-ברוך-הוא; מחנה ראשון של מיכאל מימינו, מחנה שני של גבריאל משמאלו, מחנה שלישי של אוריאל מלפניו, מחנה רביעי של רפאל מלאחריו, ושכינתו של הקדוש-ברוך-הוא באמצע. ואל כל זה יכולים לזכות כששבים בתשובה אמתית אליו יתברך.

נא ונא ראו לשמר את השבת-קדש, ואז השבת תשמר עליכם, והשבת מעשרת גם בגשמיות.

ראה להיות זהיר במצות מזונה, כי המזונה היא שמירה לאדם, ותבדק את מזונות ביתך אם הן פשרות, וכן אם לא חסרה איזו מזונה על איזו דלת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שמג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל הרב ... גרו יאיר.

באתי לאחל לך ברכת "מזל טוב", על שזכית להכניס את בנך

אֲשֶׁר   ח' שמג   בְּנַחֵל   רה

היום בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבֵרָהֶם אָבִינוּ. יִזְכֶּהוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַתְגַּדֵּל בְּנֶקֶל, וְיִזְכֶּה לְהִיּוֹת אִישׁ צַדִּיק, קְדוֹשׁ וְטָהוֹר, וְיִגְלֶה אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ וּלְאֶשְׁתְּךָ לְרוּת רַב גַּמְת מִכָּל הַיְלָדִים, וְתִהְיֶה לָכֶם פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ, וְתִצְאוּ מִכָּל הַחֹבוֹת, בְּזִכּוֹת הַבֵּן הַנִּפְלָא הַזֶּה, שְׁנוֹלַד לָכֶם לְמִזְל טוֹב.

אַתֶּם צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחִים עִמוֹ, כִּי הוּא יֵאִיר לָכֶם אֶת כָּל הַבַּיִת וְאֶת כָּל בְּתֵי יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ בְּעִבּוּדַת הַקֹּדֶשׁ — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְתִלְמַד עִם כָּלֵם אֶת לְמוּד הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וּבִשְׂכָר זֶה תִּזְכֶּה גַם אַתָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ בְּהַאֲרָה נוֹרְאָה וּנְפִלְאָה מְאֹד.

רְאֵה, אֱהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ חֲכָמָה, בִּינָה וְדַעַת, שְׂתִזְכֶּה שְׂתִתְגַּלּוּ אֵלֶיךָ נְשָׁמוֹת שֶׁל צַדִּיקִים, וְיִלְמְדוּ עִמָּךְ תּוֹרָה, כִּי רַק זֶה צְרִיךְ אָדָם לְבַקֵּשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיִלְמְדוּ עִמוֹ תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְיִתְּנוּ לוֹ חֲכָמָה, בִּינָה וְדַעַת, שֶׁהֵם רֵאשֵׁי תְבוֹת הַשָּׁם הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא: ח' ב'ו', בְּסוּד (אִיּוֹב כ, טו): "ח'י לְבָלַע וַיִּקְיָאֲנוּ", שֶׁהוּא הַשָּׁם הַיּוֹצֵא מִהַפְּסוּק הַזֶּה. וְאָנּוּ מִתְּפִלָּלִים בְּכָל יוֹם: וַיִּתֵּן ח' לְקַנּוּ ב' תּוֹרָתְךָ, שֶׁזֶה סוּד ח' חֲכָמָה ב'ינָה וְדַעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְשָׁלֵם אֶת ה'ח'ו'ב' הַגָּדוֹל שֶׁלָּךְ.

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק ב'), שְׂרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס אָמַר לְאָבִיו: אֵינִי רוֹצֵה שׁוֹם דָּבָר רַק תּוֹרָה, אֵלּוּ קַרְקָעוֹת בְּקִשְׁתִּי מִלְּפָנֶי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הִיָּה לְפָנָיו לְתַן לִי, שְׁנֹאֲמַר: "לֵה' הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ" (תְּהִלִּים כד, א), וְאֵלּוּ כֶּסֶף וְזָהָב בְּקִשְׁתִּי, שֶׁהִיָּה נוֹתֵן לִי, שְׁנֹאֲמַר: "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה' צָבָאוֹת" (תְּנִי ב, ח), אֲלֵא לֹא בְּקִשְׁתִּי מִלְּפָנֶי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

הוא אָלָא תוֹרָה בְּלָבָד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתוֹפָה לְהַגִּיעַ אֵל זֶה בְּקֶרֶב.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תְּמַסֵּר אֶת הַמִּכְתָּב הַרְצוּף פֶּה לְאִשְׁתְּךָ תְּחִי'.

ח' שדמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב.

הִנְנִי מְבַרֵךְ אֶתְכֶם בְּבִרְכַת "מִזֵּל טוֹב", יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְגַדְלוֹ וּלְחַנְכוֹ לְתוֹרָה וּלְחֶפֶה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְתִרְוֶוּ רַב נַחַת
מִכָּל יוֹצְאֵי חַלְצִיכֶם.

עֲלֶיךָ לִהְיוֹת שְׂמֵחָה מְאֹד, שְׂזַכֶּה אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם
עוֹד בֵּן, אֲשֶׁר אֲנִי בְּטוֹחַ, שֶׁהֵבֵן הִזָּה יֵאִיר אֶת הָעוֹלָם עִם אורו
יִתְבָּרַךְ.

אֵל תְּצַטְעֵרִי כָּלֵל, כִּי בְשַׁעַה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן מִתְּנָה,
צְרִיכִים לְקַבְּלָהּ בְּשֵׁתֵי יָדַיִם בְּרַב שְׂמֵחָה. וּבְשִׁבִיל זֶה כָּתוּב בְּשֵׁם
רַבְּנוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי הָאֲרִיז"ל, בְּשַׁעַה שְׁנוּטְלִים אֶת הַיָּדַיִם, צְרִיכִים
לְהַגְבִּיחַ אֶת שְׂתֵי הַיָּדַיִם כְּלַפֵּי הַשָּׁמַיִם, וְאוֹמְרִים (תְּהִלִּים קלד, ב):
ש'או י'דיכֶם ק'דש, וְאִזּוּ מִמְּשִׁיכִים הַשֹּׁפֵעַ מִהַשָּׁמַיִם; כִּי בְּעֵת נְטִילַת
יָדַיִם, נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם שֹׁפֵעַ, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר ר' חֲסֵדָא: אֲנִי רַחֲצֵתִי אֶת
יָדַי בְּשֹׁפֵעַ, נִתְּנוּ לִי שֹׁפֵעַ מִהַשָּׁמַיִם (שַׁבַּת סב:): אֲנִי מִשְׂאֵי מְלֵא חֲפְנֵי
מִיָּא וְיִהְיֶוּ לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוּתָא, עֵינֵי שָׁם; נִמְצָא, בְּשַׁעַה שֶׁמְקַבְּלִים
אֶת הַשֹּׁפֵעַ, צְרִיכִים לְהָרִים אֶת הַיָּדַיִם לַשָּׁמַיִם, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה. כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל מִתְּנָה מִהַשָּׁמַיִם, וְנוֹלָד לוֹ בֵּן לְמִזֵּל
טוֹב אוֹ בַת לְמִזֵּל טוֹב, צְרִיךְ לִהְיוֹת שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב עַל הַמִּתְּנָה

הִקְרָה שְׁנַתָּן לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכֵמָה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הֵם חֲשׂוּכֵי בָּנִים, הֵיוּ מְשֻׁלְּמִים כָּל הוּן דְּעֵלְמָא, שְׂיִזְכוּ לְהוֹלִיד בֶּן אוֹ בַת.

על-כֵּן רָאִי לְשִׁמְחָה מְאֹד עִם הַמִּתְנַהֵּה שְׁנַתָּן לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַשְׁמִיחָה הַזֹּאת תִּמְשִׁיךְ שְׂמֵחוֹת לְכָל בְּתֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָל עִם יִשְׂרָאֵל הַחֲשׂוּכֵי בָּנִים, יִזְכוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָהֶם בָּנִים חַיִּים וְקִימִים, וְיִתְרַבּוּ צְאֲצְאֵי עִם יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שמה

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת, ב' דְּשׁוּבָבִים ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִּיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", "תְּלִמֵּי הַיִּכְלֵ-הַקְדוּשׁ", קְדוּשׁ קְדוּשִׁים, דִּי בְּכָל אֲתֵר וְאֲתֵר, הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינְתּוֹ תְּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים וְעֵלְיָזִים עַל נַעַם חֻלְקְכֶם, "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" שֶׁם חֻלְקְכֶם וְגוֹרְלְכֶם, וְאֲנִי יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֹה, רַבֵּי הַמְּלַמְדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, עֲלִינוּ לְשִׁבְחַת לְאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֲסֵד שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, כִּי מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל?!

וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוֹדַע מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֹה, מְלַמְּדִים כְּאֵלוֹ, עֲלִינוּ לְלַכֵּת עִמָּהֶם בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ, וְלֹא נִנְיַח אֶת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת אֲצִלְנוּ כְּרַגְעַ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד לְהִתְרַחֵק מִהָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת, וְאָמַר, שְׁעֲצָבוֹת הוּא הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אֶת זֶה, וּבַפְּרוּשׁ אָמַר (סְפָרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֵחָה, חֻלְק ב', סִימָן א'): מִי שִׁיְהִיָּה תְּמִיד שְׂמֵחַ — יִצְלִיחַ בְּחַיָּיו; וְגַם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמַר אוֹתוֹ, שְׁלֹא יָבוֹא לְיַדֵּי חֲטָא (לְקוּטֵי-מִוְהָרֵן, חֻלְק א', סִימָן קסט).

ועל-כן ראו להיות תמיד שמחים ועליזים עד מאד, ותחזקו ותשמחו את אחריכם, אשר היא מצנה רבה עד מאד — לחזק יהודי שני ולהוציאו מעצבותו.

נא ונא זכרו היטב, שהיום הזה יעבר עליכם, וככל שתשמחו ביום הזה — ישאר לכם, ועם הדאגות לא תפגעו שום דבר, אדרבה, תסתכרו ביסורים יותר קשים ומרים. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מדרש פנחומא, פרשת שמיני): אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר; הינו כפי רבוי המניעות והבלבולים וההרפתקאות שעוברים על כל אחד ואחד בכל יום ויום, הוא אינו בטוח מה שיהיה למחר, על-כן ראו לחזק את עצמכם ביום הזה דיקא להיות שמחים ועליזים, והשמחה תרחיב את לבכם, ותזכו לדבר עמו יתברך.

אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ב'): שבע שמחות שבענו בה' שמחות: מקרא, משנה, תלמוד, תוספתא ואגדות; הינו מי שזוכה ללמד בכל יום ויום שיעור אחד מאלו השעורים, יש לו במה לשמח, כי זה עקר שמחתנו, שאנו זוכים לחטף בכל יום אילו למודים מלמודי התורה הקדושה. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (קדושין פב:): התורה משמרתו מכל רע בנערותו, ונותנת לו אחרית ותקנה בזקנותו. ועל-כן בעוד שאתם בימי הנעורים, ראו להתמיד ביותר בלמוד התורה הקדושה, כדי שלא תתחרטו בעת זקנותכם. ואם תעסקו בתורה בימי נעוריכם, הקדוש-ברוך-הוא ישמר אתכם מכל רע, ותהיה לכם אחרית טובה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק יח): בא וראה כמה גדול כחה של תורה, שמטהרת את פושעי ישראל בזמן שעושים תשובה, אפלו מעבודה זרה שבגדם; למדים מזה מעלת הלומד תורה. ועקר למוד התורה הוא דיקא על-ידי שמחה, כי כשאדם שמח, אז נתרחב לו מחו, וזוכה להבין כל מה שלומד.

על-כן ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, להיות תמיד רק שמחים ועליזים, ויתרחב לכם דעתכם ומחכם תמיד.

עליכם לידע, אֲשֶׁר אֵין אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁלֵא יַעֲבֹר עָלָיו בְּכָל יוֹם אִיזוֹ מְרִירוֹת, אִיזוֹ צָרָה, אִילוֹ יִסּוּרִים, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִזֶּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי תִקְוָה הַשְׂמֵחָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית ח): כָּל הַשְּׂמֵחַ בַּיִסּוּרִים שְׂבָאִים אֵלָיו — מְבִיא יְשׁוּעָה לְעוֹלָם; וְכִבֵּר הַזֶּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר: אִם אַתֶּם הֵייתֶם שְׂמֵחִים, הֵייתָ טוֹבָה גְדוֹלָה לְעוֹלָם.

כִּי בְּאֵמֶת עוֹבֵר בְּדוּרוֹתֵינוּ אֵלוֹ עַל כָּל אֶחָד מֵהַשְּׂעוּבֵר, וּמְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ אֵיזָה אִישׁ, שְׂיֻכַּל לְחַזֵּק אוֹתוֹ וּלְשַׂמֵּחַ וּלְבַדְּחַ אוֹתוֹ, וְעַל־כֵּן תִּכְרַח־וּמְיָד כְּשֶׁהוּא מוֹצֵא אֶת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, אֲזַי הוּא בָּא אֵלָיו, וְשׁוֹפֵף אֶת מַר לְבוֹ, וּמְבַקֵּשׁ שְׂיַעֲזְרוּ לוֹ.

הַכְּנִיסוּ אֶת עֲצָמְכֶם בְּאֵמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתִדְעוּ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַפֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַפֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת. וְאֲשַׁרֵּי מִי שְׂבָא לְהַפְרָה זו, אֲזַי הוּא תָּמִיד יוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְשׁוֹרָה בְּבֵית כָּמוֹ בְּעֲלִיָּה, הֵינּוּ הָעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא בֵּית, וְהָעוֹלָם הַבָּא נִקְרָא עֲלִיָּה, וְכִשְׂאָדָם מִיַּחַד וּמְקֻשָּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, הוּא כָּאֵלוֹ גֵּר בְּבִנְיָן שֶׁל שְׂתֵי קוּמוֹת — בֵּית וְעֲלִיָּה, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׂמֵחָה לְאָדָם, כְּשֵׁיִשׁ לוֹ בְּנִיָּן פְּרָטִי עִם שְׂתֵי קוּמוֹת, וְהוּא דֵר בְּשָׁלוֹ, וְאִינוּ דֵר אֶצֶל אַחֵרִים כָּלֵל. וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַּי מוֹעֵד קָטָן, פָּרָק ב', הִלְכָה ד'): שְׂמֵחָה לְאָדָם בְּשַׁעָה שֶׁהוּא דֵר בְּתוֹךְ שָׁלוֹ.

עַל־כֵּן רָאוּ לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וּתְקִימוּ זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְתִהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְתִכְנִיסוּ שְׂמֵחָה בְּעוֹלָם לְהַחִיּוֹת אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי, שְׂזַכִּיתָ לְקִיָּם מְצוֹת
הַכְּנָסֶת אוֹרְחִים לְאַחַד מִתְּלַמְּדֵי הַיְקָרִים, הָעוֹסֵק לְהַפְיִץ אֶת אוֹר
רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּוַדָּאֵי הוּא בְּכֹלֵל תְּלַמִּיד חָכֵם, כִּי הוּא שְׁלִיחַ
לְדַבֵּר מְצוּנָה, וּשְׁלוּחֹו שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ (קְדוּשֵׁין מִב:), וְהָיִיתָ שְׂאֲנִי
שְׁלַחְתִּי אוֹתוֹ, אֲזִי הוּא בְּדִיּוֹק כְּמוֹ שְׂאֲנִי הָיִיתִי מִתְּאֲכָסֵן אֲצִלְךָ, וּכְבָר
גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעַל-יָדֵי שְׂמִכְנִיסִים אוֹרְחִים תְּלַמְּדֵי חֲכָמִים
בְּבֵית, זוֹכִים לְהִגְיַע אֵל חֶסֶד שְׁלִמְעָלָה, וּמִגְבִּיָּה אֶת הָאֲלָפִין
הַנְּפוּלִים, הֵינּוּ שְׂזוּכָה לְרְאוּת וּלְהַרְגִישׁ אֶת אֱלוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּכֹל
תְּנוּעָה וּתְנוּעָה.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד שְׁלֵחַן עָרוּף, עַד שְׂתִזְכָּה
לְקַבֵּל הַתֵּר הוֹרְאָה כְּרִצוֹנְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂאֲתָה מִתְּיַגֵּעַ בְּזוֹה כְּמָה
שְׁנִים, כְּבָר אֵין רְאוּי לָךְ לְהִתְרַשֵּׁל מְזוּהָ. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת,
אוֹת הוֹרְאָה, סְעִיף ב'): מְקוֹם הַהוֹרְאָה הִיא מוֹעֵלַת לְיִרְאָה; עַל-כֵּן
תְּתַמִּיד בְּלִמּוּד הַהוֹרְאָה, וְתִזְכָּה לְהִגְיַע אֵל יִרְאֵת שְׂמִים שְׁלָמָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, בֵּן
יְעוֹזֵר לִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ תְּמִיד רַק בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֶלְקֵנוּ, וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְנוּדַע

אֲשֶׁר   ח' שִׁמְח   בְּנִחַל   רִיא

מֵרַבְּנוּ ו"ל, וְלִידַע מִלְמוּדִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים כְּאֵלוּ, וְעוֹד יָבוֹא זְמַן,
שְׂיִזְכְּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַדְפִּיס כָּל מַה שְׂיִישׁ תַּחַת יַדֵּינוּ בְּכַתֵּב,
וְאֵז תִּרְאֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

חֶזֶק וְאַמֵּץ מְאֹד לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְיַדֵּי לֹא
יַעֲזֹב אֶתְכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמוֹהַרְנֵנוּ ו"ל הִיָּה רְגִיל לְחֹזֵר תָּמִיד
בְּשַׁעַת הַמַּחְלָקֶת אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה (שׁוֹפְטִים יג, כג): "לֹו חֶפֶץ ה'
לְהַמִּיתָנוּ לֹא לְקַח מִיַּדֵּינוּ עֲלֵה וּמִנְחָה, וְלֹא הִרְאָנוּ אֶת כָּל אֱלֹהִים,
וְכַעַת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כְּזֹאת"; הֵינּוּ אִם הוּא בְּאַמֶּת כִּמוֹ שֶׁהַמַּתְנַגְדִּים
אוֹמְרִים, אֵז לֹא הִיָּה מִרְאֵה לָנוּ בְּעֵינֵינוּ נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוּ, וְלֹא
הִיָּה מִשְׁמִיעַ לְאַזְנֵינוּ אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת וְהַשְׁגוֹת נִפְלְאוֹת וְעִצּוֹת נְכוֹנוֹת
כְּאֵלוּ, וּמֵאַחַר שֶׁכֵּן זָכִינוּ לָזֶה, סִימָן שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאַמֶּת חֶפֶץ
בָּנוּ, וְהוּא מְרַחֵם עָלֵינוּ, וּבְתַקְוָה דַּחְקוֹתָנוּ וִירִידַתָנוּ הוּא מְגַלֵּה לָנוּ
כָּל זֹאת.

וּכְבָר פִּרַשׁ מוֹהַרְנֵנוּ ו"ל פְּרוּשׁ זֶה: "הַמַּחְדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם
תָּמִיד מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית", בְּטוֹבוֹ דִּיקָא, הֵינּוּ כִי הוּא יִתְבָּרַךְ מַחְדֵּשׁ
אֶת עוֹלָמוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד עַל-יַדֵּי מִדַּת הַטוֹב דִּיקָא, הֵינּוּ לְהַסְתַּפֵּל
תָּמִיד עַל הַטוֹב שְׂיִישׁ בְּכָל אֶחָד, כִּי חֶפֶץ חֶסֶד הוּא, וּמְרַבֵּה לְהִיטִיב
לְבְרִיּוֹתָיו.

אֲשֶׁרֵי הַמְמַשִּׁיף אֶת טוֹבוֹ וְאֶת חֶסְדּוֹ בְּכָל יוֹם.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שִׁמְח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת הַ'תְּשַׁמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַטְּשַׁעַק לְהַדְפִּסָה — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

אֲשֶׁרֵיךְ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֶךָ, שְׂזַכִּיתָ לְעֹזֵר לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים, וּמִי

ריב אֲשֶׁר ח' שִׁמְט בְּנַחֵל

יתן, שתזכה לעזור לנו בכל פעם לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, אשר בזה תלויה כל הגאולה, וראוי לנו לשמח בזה מאד מאד, שזכינו לפל בגורלו.

אחי, אחי! חזק ואמץ את עצמך, וזכר מה שאמר רבנו ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן תקה): "אז מע זאל איבער קערן אמענשן וואלט מען גיזעהן וויא אין איטליכן אדעריל הענגען אלפי אלפים ורבי רבבות עולמות [אם היו מהפכין את האדם (רצונו לומר לראות את פנימיותו)], היו רואין, שבכל גיד וגיד מגידיו תלויים אלפים ורבי רבבות עולמות]."

זכר, זכר דבורים אלו, ותחקק אותם היטב בלבבך, למען ייטיב לך באחריתך, שתבין ותשכיל את הכחות שלך, ואיך שבכל גיד וגיד מגידך תלויים ועומדים ומקשרים כל העולמות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שִׁמְט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו ואיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב מך, שלקחת את עצמך ברצינות ללמד את התורה הקדושה על-פי דרכו של רבנו ז"ל, ואשרי מי שיהיה חזק בזה תמיד.

אודות הקראים, ידוע שהם אינם מפלל ישראל, כי אפלו הפופר בדבר אחד מדברי חכמינו הקדושים — נקרא אפיקורס, מפל שכן הם, שהם כופרים לגמרי בתורה שבועל-פה, אין להם חלק באלקי ישראל. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): גם בתמימות אסור להיות שוטה; ואתה צריך לשמר את עצמך מהם מאד מאד, ולא להפגס עמם בשום ופוחים, אדרבה, מפל זה תראה את אמתת דברינו, שאנו מדברים זה כמה ימים ושנים נגד הערב-רב

אֲשֶׁר   ח' שֵׁן   בְּנַחֵל   רִיג

שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ עִכְשָׁו בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְנוֹתְנִים כַּחוֹת לְכָל כְּתוֹת הַמִּינִים
וְהָאֲפִיקוֹרְסִים לְהַשְׁתַּלֵּט עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְלַהֲעִבְרָם עַל דָּתָם.

וְעַל-כֵּן זֶה לְעֵמֶת זֶה, עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק וְלַהֲתַאֲמֵץ לְלַחֵם עִמָּהֶם,
עַל-יְדֵי הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכֵמָה חוּצָה — סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא
נִתְפַעֵל מִשׁוּם מִתְּנַגְדִים וְלִצִּים כָּלֵל.

הוּי, הוּי! אֵשׁ הַמִּינּוֹת וְהַכְּפִירוֹת זֶה אָרֶס מְאֹד מְאֹד בְּכָל
הָעוֹלָם כְּלוּ, הַמְּסִינִין, יַמַּח שְׂמֵם, לוֹכְדִים בְּכָל יוֹם נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּתוֹךְ רִשְׁתָּם הַטְּמָאָה, בְּרִשְׁתָּ שֶׁל שְׂמֵד, וְאִיךְ נִתְפַעֵל מִכַּפְּמָה
מְצוֹרְעִים הַמִּתְּנַגְדִים עָלִינוּ בְּעִבּוֹר הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר הֵם
תַּמְצִית דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הֲלֹא כְּמוֹ שֶׁאַתָּה מְצַאֵת בְּחוּר אֶחָד, שֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים
”קַרְאִי”, שֶׁהִתְחַבֵּר אֶל פֶּת הַקְּרָאִים, הֲלֹא יֵשׁ כָּכָה עוֹד הַמוֹן נַשְׁמוֹת
שֶׁנִּתְעוּ אַחֲרֵיהֶם, וַיִּמָּה גַם אַחֵר כָּל מִינֵי עֲבוּדָה זָרָה אַחֲרֵים.

וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְמָסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְהַפְּיץ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא
לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב כָּלֵל, וּבְזֻכוֹת זֶה נִזְכָּה גַם אֲנַחְנוּ
לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שֵׁן.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב יִגִּיעוּ אֶל הַבְּחוּר ... נְרוֹ זְאִיר.

אֶת מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׂמְעָה, אִיךְ שֶׁזְּכִיתָ
לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְלַהֲתַחִיל לְלַמֵּד סְפָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים.

וְהִנֵּה בּוֹדְאֵי בְּזֶה שֶׁהִתְחִילוּ לְעוֹרֵר נִגְדָּךְ הַמְּחַלְקָת וְהַלִּיצָנוֹת,
מִי שֶׁבָּקִי בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יוֹדֵעַ שֶׁכָּף צָרִיךְ לְהִיּוֹת, כִּי כְּשֶׁאַדָּם פּוֹגֵם
בְּפָגַם הַבְּרִית, מִדַּת הַדִּין מְקַטְרָגֵת עָלָיו, שְׁלֹא יִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב אֶל

רַבְּנֵי וי"ל, וְעַל-כֵּן מַעֲמִידִים חוֹלְקִים, שְׂיִשְׁמַע אִיךָ שְׂמַדְבָּרִים עַל רַבְּנֵי וי"ל וְעַל אֲנָשָׁיו. וְזֶה לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, לְרֵאוֹת מִי שְׂיִחְזַק אֶת עֲצָמוֹ וְיִחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא יִשְׁבֵּר מִשּׁוּם דְּבָר (עַיֵן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה').

לְדַעֲתִי, אִם תִּסְתַּכַּל בְּאַמַּת עֲלִיךָ וְתִתְּבוּנָן מֵעֲשִׂיךָ, אָז תֵּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּכְבָר לֹא יִהְיֶה לְךָ קֶשֶׁה שׁוּם קִשְׁיוֹת כָּלֵל, אֲדַרְבָּה, תִּדַע כִּי כָּךְ צָרִיךָ לִהְיוֹת.

רְאֵה לְהִזְהָר מְאֹד בְּנִטִּילַת יָדַיִם שְׁחָרִית, וְתִכְיֵן לְעֲצָמָךְ כְּלִי קֶדֶם שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, לְבַל תִּלְךָ ד' אַמּוֹת בְּלִי נִטִּילַת יָדַיִם שְׁחָרִית, אֲשֶׁר מְאֹד הִחְמִירוּ בְּזֶה בַּזְהָר הַקָּדוֹשׁ (חֶלֶק א' קפד:), כִּי נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם רוּחַ הַטְּמָאָה, אִם אֵינוֹ נֹזֶהר בְּזֶה.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי מִי שְׂמַקְלָל, זֶה סִימָן שְׂאֵינוֹ נֹזֶהר בְּנִטִּילַת יָדַיִם שְׁחָרִית, וְרוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עָלָיו, כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי אֲסוּר לוֹ לְקַלֵּל, כָּל שָׂכֵן כְּשִׂמְדְּבָרִים וּמְקַלְלִים אֵיזָה תִּלְמִיד חֶכֶם, אֲשֶׁר דְּבוּק בּוֹ יִתְּבַרֵךְ, זֶה מְרָאָה שְׂהַמְקַלֵּל פְּגוּם לְגַמְרֵי. עַל-כֵּן בָּרַח לְךָ מֵאֲנָשִׁים רְשָׁעִים, וְתִנּוּס רַק אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שְׁנָא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד הַשְׁתּוֹקֵקְתִּי כָּל הַזְּמַן לְרֵאוֹתְךָ, וּלְדַבֵּר אִתְּךָ פְּנִיִם בְּפְנִיִם, וּבְפִרְטִיּוֹת אַחֲרֵי שְׂהִיִּתְּ כָּל-כָּךְ סְמוּךְ וְקָרוֹב אֵלָינוּ, אִךְ כְּנִרְאָה שְׂמֵרֵב הַטְּרָדוֹת לֹא הִיָּה בְּיָדְךָ לְהִתּוֹעֵד עִמִּי.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! כָּל מָה שְׂעוֹבֵר עוֹד יוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם,

אָנוּ רוֹאִים וּמְכַיְנִים מִרְחוֹק אֶת אֲמַתַּת דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, וְאִיךָ שֶׁדְּבָרָיו חַיִּים וְקַיָּמִים, וְלוֹלֵא עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת, הֵינּוּ נֹאבְדִים לְגַמְרֵי.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל הַלְמוּד שֶׁלּוֹמְדִים בְּ"הֵיכַל-הַקֶּדֶשׁ", הוּא לְמוּד שֶׁל דְּבָקוֹת, שְׂיִזְכָּה הָאָדָם לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדְבָקוֹת אֲמַת, וְיִזְכָּה לְהַפְלִל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִשְׁפַח מִמֶּנּוּ פְּרָגַע. וְעַל דְּבָר זֶה אוֹרֵב הַבְּעַל-דְּבָר מְאֹד מְאֹד לְמַנַּע וּלְעַכֵּב, וּמְכַשִּׁיל אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּמָה שֶׁמְכַשִּׁילוֹ, וְעַלִּינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לִילֵךְ בְּדַרְכֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל.

רְאֵה, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! לְעֹזֵב כְּכֹר אֶת כָּל הָעֶבֶר שֶׁלָּךְ, וְתִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי בְּעִבּוּדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל, וְתִקְבַּע לְעֲצֻמָּךְ חֵק קְבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּלְמוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סִפְרוֹי-מַעֲשֵׂי־יִשׁוֹת", "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת", וְגַם תַּעֲיִן בְּכָל יוֹם בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל, הַמוֹבָאוֹת בְּ"שִׂיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן". וּמְכַל אֱלוֹ הַלְמוּדִים תִּלְמַד בְּכָל יוֹם לְמוּד אַחֵר, וּבְזֶה תִּלְוֶיָה כָּל הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנּוּ ו"ל, וּכְשֶׁלּוֹמְדִים דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וּמְדַבְּקִים עֲצָמָם עִמָּהֶם, אִזּוֹ נִתְאַחַדוֹת שְׁתֵּי הַרוּחוֹת: הַרוּחָא דְלַעֲלִילָא וְהַרוּחָא דְלַתְּתָא (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו); כִּי בְּשַׁעַה שְׁאָדָם לוֹמֵד דְּבָרֵי הַצְּדִיק, יוֹרֵד הַצְּדִיק מִגֵּן-עֶדֶן וּמִזְדוּגַ עֲצָמוֹ, וּמִנִּשְׁק עֲצָמוֹ עִם נֶפֶשׁ הַלּוֹמֵד (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יב).

נָא וְנָא רְאֵה לְקַיָּים אֶת כָּל זֹאת. וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַהִתְבּוֹדּוֹת תְּבִיא אוֹתָךְ אֶל בְּטוֹל אֲמַת אֱלֹו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁתְּכַלֵּל לְגַמְרֵי בְּמַחְיָב הַמְּצִיאוֹת, שֶׁהוּא עֹצֵם עֲצָמֵי־אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב).

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אַקְנֶה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִיּוֹת בְּאַרְצָא יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבַּת פְּרִשְׁתַּ בְּשַׁלַּח, שַׁבַּת שִׁירָה, וְאִשְׁבַּת בְּעִיר הַקֶּדֶשׁ טְבֻרְיָה, וְהַלּוֹאֵי שְׂאוּזָכָה לְהִתְדַּעַע עִמָּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, וּבִיחַד נַחֲיָה אֶת עֲצָמֶנּוּ.

ח' שנב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אף ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי שיש לי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל, כי מאד אני שמח בשמחתך ומצטער בצערך, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא תמיד, שתהיה לך רק הרחבה, ולא תדע משום צרה כלל.

ראה, אהובי, אחי היקר! להחיות את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, להיות תמיד בשמחה, ואל תניח את העצבות והעצלות אצלך כרגע, כי העצבות היא הסטרא אחרא בעצמה, והקדוש-ברוך-הוא שונא אותה.

הרגל את עצמך לקנות מדות טובות, כי כל עבודת השם תלויה בתקון המדות, שהן כמו לבוש למצוות בכללי התורה, כי המדות הם הלבושים של האדם הגשמי, ועל-ידי המדות יכולים להפיר את כל האדם, כי התורה והמצוות הם לבושי הנשמה, כי יש תרי"ג מצוות — רמ"ח מצוות עשה ופס"ה לא תעשה, כנגד רמ"ח איברים ופס"ה גידים. אבל המדות הן לבוש אף הגוף, וכשיש לאדם גוף טוב ומדות טובות, אז יכול לקיים את התורה והמצוות בשלמות, ולהפוך — כל החטאים משרשים במדות, אם יש לאדם מדות רעות, אזי יבוא לכל החטאים בעולם.

וכבר אמר רבנו האלקי הגדול, זכרוננו לברכה, בספרו "אבן שלמה": עקר חיות האדם הוא להתחזק תמיד בשבירת המדות, ואם לאו — למה לו חיים.

על-כן ראה להתמיד ביותר בלמוד "ספר-המדות", ואל יחסר לך יום אחד מבלי למוד הספר הקדוש הזה, אשר רבנו ז"ל הזהירנו מאד, שנוזקה ללמד בספר זה תמיד, וצוה להדפיסו במהדורה מקטנת, באופן שיהיה תמיד בכיסו, שיוכל לעיין בו. וכבר אמרו

אֲשֶׁר   ח' שנג   בְּנַחֵל   ריז

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוּטָה ט.): בְּמִדָּה שֶׁהָאָדָם מוֹדֵד — בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ; אִיוֹ מִדָּה שֶׁתְּהִיָּה לוֹ — כִּי יִמְשִׁיכוּ עָלָיו. עַל־כֵּן רָאָה לְתַקֵּן אֶת מְדוּתָיָךְ.

וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְזֶה תִּקְוֶן גְּדוֹל לְכָל הָעוֹנוֹת — כְּשִׂזְכִּים לְהַחְזִיר בְּתִשׁוּבָה עוֹד יְהוּדֵי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִימֵי נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַת אֶת הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה זוֹכֵה לְחִזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלְהַחְזִיק מֵעַמֶּד.

הַעֲקֵר חִזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהַגִּיעַ אֶל מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְעַקֵּר הַמִּדָּה הַטוֹבָה שֶׁבְּכָל הַמִּדּוֹת הִיא מִדַּת הָעֲנָוָה, שִׁישִׁים אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵין מִמֶּשׁ. וּכְבָר אָמַר הַחֲכָם: "הַשְּׁפִלוּת וְהַנְּמִיכוּת מְבִיאֹת אֶת הָאָדָם לְיַדֵּי הַכְּבוֹד". וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו') מַעֲלַת הַזּוֹכֵה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית וְלְשִׁמְעַת בְּזִיווֹנוֹ, וְיָדָם וְיִשְׁתַּק, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֵה לְהִיּוֹת כְּאֵין מִמֶּשׁ, וְזוֹכֵה לְחֲכָמָה.

רָאָה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֻלְקֶךָ וְגוֹרְלֶךָ.

רָאָה לְשִׁמַּח אֶת עֲצָמְךָ וְלְשִׁמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת הַיְלָדִים, כִּי בְּבֵית שִׁישׁ בּוֹ שִׁמְחָה, שׁוֹרֵה בּוֹ הַשְּׂכִינָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ריח אשר ח' שנד - ח' שנה בנחל

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא להיות בארץ ישראל בשבת
שירה, ואשבת אז בעיר הקדש טבריה.

ח' שנד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה ...
נרו ואיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך,
איך שאתה מחזק את עצמך, ובפרטיות שאתה מחיה את עצמך,
שזכית להיות על ציון רבנו ז"ל, אשר בזה ראוי מאד להחיות
את עצמו, כי כל זמן שאנו חיים בזה העולם, אין לנו השגה
ותפיסה כלל במעלת הזוכה להשתטח על ציון רבנו ז"ל, כי בפרוש
הבטיח לנו מה שהבטיח, הבטחה נוראה ונפלאה כזו עם עדים
נאמנים, אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שזכינו להתנדע
מרבי אמת כזה, מאור רוחני כזה, מעצות נפלאות כאלו. טוב
להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

נא ונא ראה לכתב לי איך אתה מחזיק מעמד בעסק ההפצה,
ומאד אני משתוקק לדעת כל זה, כי עסק הדפסת והפצת ספרי רבנו
ז"ל, הוא בבת עיני ממש, וזה כל חיותי וכל תקנותי לגצח. אשרי
מי שיעזר לי למלא עכשו את כל העולם כלו עם ספרי רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שנה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

את מכתבך בתוך מכתב בעלך - לנכון קבלתי, ומאד אני

אֲשֶׁר   ח' שְׁנו   בְּנִחַל   רִיט

שָׂמַח, שְׂאֵת עוֹזֶרֶת לְבַעֲלָךְ, שְׂיֻכַּל לְלַמֵּד תּוֹרַה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְנִדְאֵי
בְּזָכוֹת זֶה תִּתְחַלְקֵי עִמּוֹ חֵלֶק בְּחֵלֶק בְּשִׁוְה.

נָא וְנָא רְאֵי לְשִׁמְרֵ עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךְ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
לָכֶם לְגַדֵּל אֶת בְּנֵיכֶם בְּנִקְלָה, וְתִזְכּוּ לְשִׁפְעַ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת,
וְיַעֲזֹר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תָּמִיד.

נָא וְנָא לְהִרְחִיק אֶת הָעֲצָבוֹת מִכֶּם, וְתִהְיֶה תָּמִיד רַק שְׂמֵחִים
וְעֵלְיָזִים עַל נַעַם חֵלְקְכֶם, שְׂזֻכִּיתֶם לְהַתְּוֹדַע מִרְבִּי אֱמֶת פְּזָה, רַבִּי
הַמְּלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת אִיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

רְאֵי לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת,
וְעַל בְּעִלְךָ שְׂיֻצְלִיחַ וְעַל הַיְלָדִים שְׂיֻצְלִיחוּ, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂהָאִשָּׁה
מִתְּפַלֵּלַת בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת מְרַצָּה וּמְקַבֵּלַת מְאֹד בְּשָׂמִים, וְאִשְׁרֵי
הָאִשָּׁה שְׂתַרְבֶּה אֲזוֹ בַתְּפִלָּה.

הַמְּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שְׁנו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרַ שְׁמוֹת, י"ח טֵבַת ה'תשמ"ו.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

אֶת מְכַתְּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיךְ שְׂאֵתָה זוֹכָה לְשִׁמְשׂ אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּהַדְּפָסַת וּבְהַפְּצַת סִפְרֵי
הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לָךְ שְׂמוּשׂ יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה. רְאֵה לְהַמְּשִׁיךְ בְּדַבָּר
זֶה, כִּי בְּנִדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ שְׂהַתְּפָאֵר: מִמִּי שְׂאֵנִי
מְקַבֵּל — אֲנִי נוֹתֵן; וּבְפֶרֶט מִי שְׂעוֹזֵר בְּהַדְּפָסַת וּבְהַפְּצַת סִפְרֵי
הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר זֶה עִקְר הַשְּׂמוּשׂ שְׂיֻכּוֹלִים לְשִׁמְשׂ אֶת רַבְּנוּ ז"ל,
אִשְׁרֵי מִי שְׂאֵינוּ מְטַעָה אֶת עַצְמוֹ!

רְאֵה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְתִדּוֹן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת, כִּי הִיא
סוֹבֵלַת הַרְבֵּה מְאֹד.

הקדוש-ברוך-הוא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתִּזְכְּרוּ לְהִרְחִיבַת הַדַּעַת, וּלְגַדְלָת אֶת הַיְלָדִים בְּנִקְלָה.

רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם, אֲפִלּוּ כַּמָּה דְבוּרִים, כִּי כָּל דְבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּגְדֹל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ — אֵין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אַתָּה שְׂמֵחָתִי וּמְחַמֵּד עֵינַי.

זְכֹר, זְכֹר! כַּמָּה דְבוּרֵי עִמָּךְ וְחִזְקוֹתַי אוֹתְךָ בְּהִיוֹתְךָ בַּחֹר, פְּלֶג גּוֹף, שְׂאֵז הָיִיתָ מְאֹד מְאֹד שְׁבוּר וְכוּ' וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֶם כְּשֶׁהִתְחַתַּנְתָּ וְכוּ' וְכוּ', בְּעֵנֵי יְלָדִים וְכוּ' וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֶם בְּעֵנֵי הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אֵמַר לָךְ, אֲסוּר לְאַדָּם לְשַׁכַּח אֶת חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ תְּמִיד, וַיֵּשׁ דַּעַה בֵּין הָרָאוּשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הִיא מְצוֹת עֲשֵׂה לְזִכֹּר תְּמִיד בְּחֲסֵדֵי הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא שְׂמוֹ שְׁעוֹשֶׂה תְּמִיד עִם הָאָדָם.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כֹּל מֵה שֶׁהָאָדָם מַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר גִּמְף וְשִׁפְלָה, וּמְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי בָּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, הוּא נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט בְּחַיָּיו, כִּי מֵאַחֵר שְׂמֵחָתִי אֶת עֲצָמוֹ לְלֹא כְּלוּם, אֲזִי אוֹחֵז כִּי לֹא מִגִּיעַ לוֹ שׁוּם דְּבָר, וּכְשֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לוֹ, הוּא שְׂמֵחַ מְאֹד בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, וְנוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה תְּמִיד.

אֲשֶׁר   ח' שנה   בַּנְחָל   רכא

רֵאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְפָנָיו יְתַבְרַךְ עַל כָּל
הַחֶסֶד חָנֵם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ עַד עַכְשָׁו, וְעַל־יַד־יָזָה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ לְבַקֵּשׁ
עַל לְהִבָּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהִיּוֹת בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ פְּרֻשָׁת
בְּשִׁלַּח בְּעִיר טְבֻרְיָה. אוֹדוֹת הַכְּשָׁרוֹת, תִּדְעַ כִּי הָרַב ... הַכְּשִׁיר אֶת
כָּל הַכֹּלִים, וּמֵאֵד הַקִּפְדָּתִי עַל זֶה. מְלַבֵּד זֹאת, לֹא אֶכְלָתִי אֶת
הַמֵּאֲכָלִים שֶׁבְּשָׁלוֹ שָׁם, אֲלָא בְּשָׁלוֹ לִי מִבֵּית פְּרֻטִי, וּבְעֵנִינִים הָאֵלוּ
אֲנִי מֵאֵד נִזְהָר, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂיִזְהָר תָּמִיד בְּכְשָׁרוֹת הַמֵּאֲכָלִים, כִּי טֹבַע
הָאֵדָם כְּפִי הָדָם שָׁלוֹ, וְהָדָם כְּפִי הַמֵּאֲכָלִים.

ח' שנה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂתַהֲיָה
לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִתְרַפְּאֵי לְגַמְרִי. לְעֵת עֲתָה אֵל
תִּפְסִיקִי עִם הַכְּדוּרִים וְהַתְּרוּפּוֹת, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח אֶת
מְלַאֲכָי רְפָאֵל, שְׂיַעֲמֵד עַל יְמִינִי, שְׂתַהֲיָה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּשִׁלְמוֹת.

הַרְגִּילִי אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה, אָמֵר רַבֵּנוּ ז"ל,
הִיא רְפוּאָה לְהַכּוֹל.

נָא וְנָא לֹא לְדָאג, וְלֹא לְזִכּוֹר אֶת הָעֶבֶר כָּלָל, רַק תַּעֲשֵׂי הַתְּחִלָּה
חֲדָשָׁה בְּחַיִּים, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִרְחַם עָלֶיךָ, וְיִשְׁלַח לָךְ זְוֹג הַגּוֹן
מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל הַצְּלָחָה רַבָּה.

רכב אשר ח' שנט – ח' שס בנחל
ח' שנט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

זה כמה זמן אשר קבלתי את מכתבך, ולא הנה לי הפנאי
להשיבך.

מה אמר לך! הלא ספרי רבנו ו"ל בידך, ובפנטיות ספרי
"שאלות ותשובות אשר בנחל", אשר בהם תראה כל הטוב, תמצית
ספרי רבנו ו"ל. ראה להתמיד בהם תמיד, ואז תצליח דרכך.

אחי, אחי, היקר! ראה לדבק את עצמך באורו האין סוף ברוך
הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, כי כנגד דבקות אחת, כל העולם
כלו אינו כדאי לו, ואשרי מי שתמיד מדבק את עצמו בו יתברך.
ועקר הדבקות הוא על-ידי תפלה והתבודדות, שאדם צריך להרגיל
את עצמו לדבר הרבה עמו יתברך, וכל מה שמדבר יותר, כמו-כן
ממשיך על עצמו הארת זיו שכינת עזו יתברך, אשרי מי שאינו
מטעה את עצמו כלל!

ראה להתמיד הרבה בלמודי התורה הקדושה שעורים כסדרן:
מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך, ספרי הזהר
הקדוש וספרי קבלה, ואז טוב לך לנצח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שס

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

אֲשֶׁר   ח' שסא   בְּנַחֵל   רכג

מָאד מָאד אָנִי מִשְׁתוֹקֵק לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּפִרְטֵי פְרִטִיּוֹת, רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי, כִּי נִפְשֶׁךָ חִקוּקָה
בְּנִפְשֵׁי, וְזֶה כַּמָּה נְכֻסֶּף נְכֻסְפֵתִי לְרֵאוֹתֶךָ, וְעַל-כָּל-פָּנִים אֶת כְּתָב יָדְךָ.
וּכְבֹּר אֶמֶר הַחֲכָמִים: "הַכְּתִיבָה הִיא גְלוּי מִצְפוֹן הַלֵּב", וְאָמַר: "הַעֲט
הוּא שְׁלִיחַ הַדַּעַת", "הַקּוֹלְמוֹס שְׁלִיחַ הַלֵּב". בְּזֶה שֶׁתְּכַתֵּב לִי, תִּגְלֶה
לִי אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ וְאֶהְבֶּתֶךָ הַטוֹבָה אֵלַי, אֲשֶׁר מָאד אָנִי
מִשְׁתוֹקֵק.

אָחִי הַיְקָר! רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה,
כִּי אֵין לָךְ טוֹב מֵאֲמוּנָה. כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא
מִדְּבַק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָאֲמוּנָה הִיא הַדְּבָקוֹת.

הַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה תְּמִיד שְׂמֵחַ בְּבִיתְכֶם, וְתִשְׁמְעוּ כְּלֵי נְגִינָה
הַמְּחִיִּים וּמִגְבִּיּוֹת אֶת רוּחַ הָאָדָם. וְרַבְּנוּ ז"ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּכֵלֵי
הַנְּגִינָה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשְׂמֵחַ בְּכָל יוֹם בְּכֵלֵי זֶמֶר וּנְגִינָה, וַיִּגְבִּיֵה אֶת
רוּחוֹ, שְׂיִהְיֶה תְּמִיד בְּמִצַּב רוּחַ טוֹב.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי אֶפְלוֹ שׁוֹרוֹתִים, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֶקְנֶה לְהַקְּדוּשַׁת-בְּרוּךְ-הוּא לְשַׁבַּת בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ פְּרֻשַׁת בְּשַׁלְחַת
בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ טְבֵרְיָה, וְאִז נִתְרָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים.

ח' שסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

כְּבֹר זְמַן רַב שְׁלֹא שְׁמַעְתִּי מִמֶּךָ, וְאִנִּי מִשְׁתוֹקֵק מְאֹד לְשִׁמְעַת

רכד אָשׁר ח' שסב בנחל

הטוב מִמֶּךָ, יַעֲזֹר לִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ תָּמִיד רַק טוֹב, וְתוֹכָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׂבָעוּלָם.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! עָלֵינוּ לְתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ, שְׂזַכְּנוּ לְהִתְוַדַּע מִרְבִּי אֱמֶת בְּזֶה, רַבִּי הַמְּלַמְּדֵנוּ נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, יַעֲזוּר וְהִתְחַזְּקוּת כְּאֵלוֹ, אִיךָ לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלַעֲבֹר בּוֹ בְּשָׁלוֹם.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִשְׁתוֹקֵק, שְׂתִכְנִיס אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אֲשֶׁר־וּד, וּרְאֵה לְדָאג, שְׂיִהְיֶה לָכֶם סְפָרִים לְרַב לְהַפִּיץ לְכָל אַנְשֵׁי הָעִיר, כִּי אֶחָד מִן הָעִיר מְזַכֶּה אֶת כָּל הָעִיר. וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים — כָּל אֶחָד הַדָּר בְּעִירוֹ צְרִיךְ לְהַקִּים שֵׁם "הַיְכָל-הַקְּדֹשׁ", וַיִּגְלֶה וַיִּפְרָסֶם אֶת רַבְּנוּ ז"ל שֵׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְמַלֵּא הָעוֹלָם מְאוּרֵי שֵׁל רַבְּנוּ ז"ל.

רְאֵה לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה תִּרְחִיב לָךְ אֶת דַּעְתְּךָ, וְאִז תִּרְאֶה אֶת שְׁטוּת הַזְּמַן, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם זְמַן כָּלֵל, כַּמֵּאֲמַר הַחֲכָמִים: "בְּשִׂמְחָה וּבְצַחֲוֹק יִרְאֶה אֶצְלָם הַזְּמַן קָצֵר, וְלִדְוֹאָגִים וּמְצַטְטָעִים יִרְאֶה יוֹתֵר אָרֶךְ"; כִּי הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה וְהִכַּל פּוֹרַח בְּאֹוִיר, וּמֵה שְׂזַכּוּ לְתַפְס בּוֹ תּוֹרָה וְתַפְלָה — זֶה נִשְׁאָר לְנִצָּח.

אֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבּוֹא לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה בְּשִׁבְת פְּרֻשַׁת בְּשָׁלַח, שִׁבְת שִׁירָה, וְלִשְׁבַת בְּעִיר טְבֵרְיָה, וּמִי יִתֵּן שְׂנוֹזְכָה לְהִתְוַעֵד יַחַד.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר שְׁמוֹת, י"ח טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, כִּי תָּמִיד אֲנִי דוֹאָג מֵה יִהְיֶה עִמָּךְ.

אָשֶׁר   ח' שסג   בְּנַחֵל   רכה

עֲלִיף לְדַעַת, כִּי "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" הוּא הַיְכַלֹּ שֶׁל רַבְּנֵינוּ ו"ל, אֲשֶׁר שָׁם לִוְמָדִים גְּלוּי אֲלָקוֹת בְּתַכְלִית הַהִתְגַּלּוּת, עַד שְׁאָדָם זֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוֹל כְּזֶה בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, עַד שֶׁלֹּא שֵׁיף שִׁירָאָה לְפָנָי מִרְאָה עֵינָיו אֵיזָה גְשָׁמִי, כִּי בְּכָל דְּבַר הוּא רוֹאֶה רַק אֶת הַרוּחַנִיּוֹת, כִּי הוּא בְּטַל לְגַמְרֵי אֶל עֲצָמִיּוֹת הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, אֲשֶׁר שָׁם אֵין שׁוּם קְשִׁיּוֹת כָּלָל, כִּי מִי שְׁאוּחֵז בְּעַתִּיק, לֹא שֵׁיף אֶצְלוֹ אֵיזָה סְפִיקָא.

אִךְ דָּא עָקָא, שְׁצָרִיכִים כַּחוֹת עֲצוּמִים לְהַשְׁאֵר בְּ"הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", כְּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן ע"א) בְּסוּד (דְּנִיָּאל א, ד): "וְאֲשֶׁר כַּח בְּהֵם לְעַמֵּד בְּהַיְכַל הַמְּלָךְ", הֵינּוּ כַּח מִמְשֵׁ, כִּי בְּוִדְאֵי צָרִיף שִׁיחָה לֹו כַּח וּגְבוּרָה וְלְעַמֵּד בְּזֶה, שִׁיזְכֶּה בְּהַיְכַלָּא דְּמַלְכָּא, אֲשֶׁר שָׁם מִתְגַּלֶּה מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּסוּד (תְּהִלִּים כ"ט, ט): "וּבְהַיְכַלֹּ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד", וּבְהַיְכַל הַזֶּה שֶׁהוּא "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", מִתְגַּלֶּה מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֲשֶׁר הָאָדָם זֹכֶה לְבוֹא שָׁם לְבִטּוֹל כְּזֶה, עַד שֶׁכָּבַר אֵינֹו מְכִיר אֶת עֲצָמוֹ כָּלָל, כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף (עֵין לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נה).

אָחִי, אָחִי! כְּכַר אָמַר הַחֶכֶם: "אֵל תִּתְחִיל דְּבַר, אֲשֶׁר לֹא תוּכַל לְהַשְׁלִימוֹ", אִם כְּכַר נִכְנָסְתָּ בְּ"הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", עֲלִיף לְדַעַת, כִּי בְּוִדְאֵי יִגְרָשׁוּ אוֹתָךְ מִשָּׁם, וְיִחְלִישׁוּ אֶת דְּעַתְךָ לְפַל וְלְהִתְרַחֵק מִשָּׁם, וְעֲלִיף לְגַמֵּר בְּכִי טוֹב בְּמָה שֶׁהִתְחַלְתָּ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שסג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת, ג' דְּשׁוֹכְבִים ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִּיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, "חֲסִידֵי בְּרַסְלָב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ" דִּי בְּכָל אֶתְר וְאֶתְר, הַנּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אָחִי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזֵּק עֲצָמְכֶם בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם,

וְתִהְיוּ רְגִילִים לְבָרַח תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְכֶם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל שָׂרָק עוֹבֵר עֲלֵיכֶם, תִּסְפְּרוּ וּתְדַבְּרוּ רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהִרְחִיקוּ מֵעֲצָמְכֶם כָּל מִינֵי דְאָגוֹת, כִּי כִּבֵּר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין ק:): אֵל תִּכְנִיסוּ דְאָגָה בְּלִבְכֶם, כִּי כִּבֵּר הִרְגָה הַדְּאָגָה אֲנָשִׁים גְּבוּרִים. 'לֹא תַעֲלֵל דְּוָיָא בְּלִבָּךְ, דְּגַבְרֵי גַבְרִין קָטַל דְּוָיָא'. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים כ:): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּשַׁעַה שְׁמַנְעַת צָרָה לְיִשְׂרָאֵל, וּמִבְקָשִׁים אוֹתִי, וְהֵם מְשַׁתְּפִים בְּכּוּדֵי — כְּבוּדֵי עַמֶּהֶם בְּאוֹתָהּ שַׁעַה, וְאֲנִי עוֹנֶה אוֹתָם.

על-כֵּן רָאוּ, אַחֵי הַיְקָרִים! לְהִיּוֹת רְגִילִים לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר הוֹדְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יְכוּל לַעֲזֹר, וְרַק בְּיָדוֹ תִּלְוֶיָהּ יְשׁוּעָתָנוּ. נָא וְנָא אֵל תִּחְנִיפוּ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, כִּי חֲנֻפָה הִיא הַמְּדָה הַכִּי גְרוּעָה מִכָּל הַמְּדוֹת רְעוֹת, וְאָסוּר לְחַנֵּף שׁוֹם בְּרִיָּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא מְאֹד מִי שְׁמַדְבֵּר אֶחָד בְּפֶה וְאֶחָד בְּלִב (פְּסָחִים קיג:), הֵינּוּ בְּפִיו הוּא מְדַבֵּר כָּךְ... וּבְלִבּוֹ הוּא חוֹשֵׁב אַחֲרָת. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה מא:): בְּזָה שֶׁהוּא חוֹנֵף אֶת חֵבְרוֹ, הוּא חוֹשֵׁב כְּאֵלוֹ הוּא יְכוּל לְהִטְעוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְאֵינּוּ יוֹדַע, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְיוֹדַע מַה טְמוֹן בְּלִבּוֹ. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שֵׁם): כָּל אָדָם שֵׁישׁ בּוֹ חֲנֻפָה — אֵין תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת; כִּי הַתְּפִלָּה תִּלְוֶיָהּ בְּאִמּוֹנָה, וּכְפִי שְׂאָדָם מֵאֲמִין, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כְּמוֹ-כֵן יְכוּל לְהִתְפַּלֵּל, אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁמְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ מִדַּת הַחֲנֻפָה, עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לְכַפִּירָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמְּדוֹת, אוֹת חֲנֻפָה, חֶלֶק ב, סִימָן א'): עַל-יְדֵי חֲנֻפָה בָּא לְיַדֵּי כְּפִירוֹת.

על-כֵּן רָאוּ לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְכֶם לְבָרַח תָּמִיד רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדְעוּ שְׂאִין לְכֶם בְּזָה הָעוֹלָם רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, כִּי כָּל אֶחָד לְטוֹבַת עֲצָמוֹ הוּא דוֹרֵשׁ, אֵל תִּאֲמִינוּ לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, רַק בְּטַחּוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּחְנִיפוּ שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סְפָר־הַמְּדוֹת, אוֹת חֲנֻפָה, סִימָן ו): מִי שֶׁבִטְחוֹנוֹ עַל אַחֲרִים — בָּא לְיַדֵּי חֲנֻפָה; וְזֶה עַקֵּר הַצָּרָה הַמְּרָה שְׁעוֹבְרַת עַכְשָׁו, וּבְכַפְרֵי פְּרֻטִיּוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, שֶׁמְאֹד חֲזָקָה מִדַּת הַחֲנֻפָה, וְזֶה גוֹרֵם כָּל הַצָּרוֹת

שְׁבַע עוֹלָם, כִּי אָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל (שם, סימן י'): עַל-יְדֵי חֲנֻפָּה מִתְעוֹרָר הַדִּין, וְכַעֲיֵן שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה מֵט): כָּל חֲנֻפָּה שֶׁנֶּאֱמָרָה בַּמִּקְרָא, בְּמִינּוֹת הַכְּתוּב מְדַבֵּר, כִּי הַחוּגֵף כּוֹפֵר בְּעֵקֶר, וְעַל-כֵּן אָמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה מֵא:): כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ חֲנֻפָּה, אֶפְלוּ עֲבָרִים שֶׁבִמְעֵי אִמָּן מְקַלְלִים אוֹתוֹ, וְכֵן לְבִסוּף נוֹפֵל בְּגִיהָנוּם; כִּי מֵדַת הַחֲנֻפָּה מְאֹד מְגַנֶּה, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁחוּגֵף אֶת חֲבֵרוֹ בְּעִבּוּר מָמוֹן, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה יוֹתֵר מְגַנֶּה.

עַל-כֵּן נָא וְנָא, אַחֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לַהֲרַגִּיל אֶת עֲצָמְכֶם לַהֲתַבּוֹדַד תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵל תִּצְטָרְכוּ לְבְרִיּוֹת, רַק כָּל מָה שֶׁאַתֶּם צְרִיכִים תִּבְקָשׁוּ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּכְשֶׁתְּהִיּוּ חֲזָקִים בְּזֶה, אַז תִּקְבְּלוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שֶׁאַתֶּם מְבַקְשִׁים. וְכֵן לְמַד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ וְ"ל, לַהֲיֹוֹת רַגִּיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מָה שֶׁצְּרִיכִים בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְאָמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירוּשְׁלָמִי בְּרָכוֹת, פָּרָק ד', הַלְכָה א') עַל פְּסוּק: "וְהָיָה כִּי הִרְבַּתָּה לַהֲתַפְּלֵל" — מִכָּאֵן שֶׁכָּל הַמְרַבֵּה בְּתַפְּלָה נֶעֱנֶה; כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד חָשׁוּב, כְּשֶׁאָדָם מְרַבֵּה לַהֲתַפְּלֵל, וּמְבַקֵּשׁ כָּל מָה שֶׁצְּרִיךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא ט:): לְמָה נִמְשָׁלָה תְּפִלָּתְךָ שֶׁל צְדִיקִים כְּאֵילָה? אֵלָּא לוֹמַר לָךְ, מָה אֵילַת זֶה, כָּל זְמַן שֶׁמְגַדֶּלֶת — קַרְנֵיהָ מִפְּצִילוֹת, אִף צְדִיקִים, כָּל זְמַן שֶׁמְרַבִּים בְּתַפְּלָה — תְּפִלָּתְךָ נִשְׁמַעַת; וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֵה לַהֲרַבּוֹת בְּתַפְּלָה, וְיוֹדֵעַ שֶׁכָּל מָה שֶׁצְּרִיךְ, הוּא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, אַז מִיָּד נֶעֱנֶה. וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם שָׁבוּר בְּעֲצָמוֹ כְּחָרָס הַנִּשְׁבֵּר — נִשְׁמַעַת וְנִתְקַבְּלַת תְּפִלָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֵדְרִין מ:): מִי שֶׁדַּעַתוֹ שְׁלֵמָה, אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאָסַת, שֶׁנֶּאֱמָר: "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה"; כִּי כְּשֶׁאָדָם שֶׁפֵּל בְּדַעַתוֹ, וּמְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ חוּגֵף שׁוֹם בְּרִיָּה, וְנִשְׁפָּף לְבוֹ בְּקִרְבוֹ כַּמִּים, אַז דִּיקָא נִתְקַבְּלַת תְּפִלָּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ה:): אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֵלָּא אִם-כֵּן מְשִׁים לְבוֹ כְּבֶשֶׂר.

עַל-כֵּן, אַחֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְכַטֵּחַ רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּפְתְּרוּ

משום בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וְרַבְּנֵנוּ ו"ל אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת חֲנֻפָּה, סִימָן ג'):
 עַל-יְדֵי חֲנֻפָּה בָּא פֶחַד. (שָׁם ה'): עַל-יְדֵי חֲנֻפָּה בָּא כָּאֵב לֵב. וְאָמַר
 (שָׁם, סִימָן ז'): מִי שֶׁשׁוּמַר אֶת עֲצָמוֹ מִחֲנֻפָּה, עַל-יְדֵי-זֶה בָּאָה לוֹ
 יְשׁוּעָה; כִּי בְּאֵמַת הַמַּאֲמִין הָאֵמֶתִי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, יוֹדֵעַ שֶׁכָּל יְשׁוּעָתוֹ
 תְּלוּיָהּ רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֵינּוּ חוֹגֵף שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אֲשֶׁר מְאֹד
 מְאֹד מְגַנֶּה מֵדַת הַחֲנֻפָּה, וּבִפְרָטִיּוֹת כְּשֶׁהַחֲנֻפָּה הִיא בְּשִׁבִיל כֶּסֶף —
 זֶה מִדָּה מְגַנֶּה מְאֹד.

זָכְרוּ הַיֵּטִב מַה שֶּׁאֲנִי מְדַבֵּר עִמָּכֶם יָמִים וְשָׁנִים, מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ,
 מִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ, וּמִדֵּי חַג בְּחַגּוֹ, שֶׁתְּבַרְחוּ מִכָּל מִינֵי כַּתּוֹת שֶׁל
 חֲנֻפָּים, וְאֵל תַּחְנִיפוּ שׁוֹם בְּרִיָּה בְּשִׁבִיל כְּבוֹד וְכֶסֶף כָּלָל, כִּי הַכֶּסֶף
 הוּא רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁנֶּאֱמַר (חַי ב, ח): "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב יִנְאֵם
 הַנְּיָ"ה צְבָאוֹת"; וְכָכֵל שֶׁתְּבַרְחוּ מֵהַמִּדָּה הַמְּגַנֶּה הַזֶּה שֶׁל חֲנֻפָּה, יוֹתֵר
 תִּזְכְּרוּ לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵיכֶם הָאֵרֶת אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִיּוֹת תְּמִיד רַק מְשַׁפִּיעִים וְלֹא מְקַבְּלִים, וְתָמִיד
 תַּתְּנוּ אֶת הַצְּדָקָה שְׁלָכֶם רַק לְהַדְפִּיס אֶת סֵפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, כִּי בְּאֶפֶן
 הַזֶּה תִּרְוִיחוּ שְׁנֵי דְבָרִים: א. שֶׁתַּתְּפֹּשֵׁט תּוֹרְתוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל בְּעוֹלָם.
 ב. שֶׁתִּזְכְּרוּ לְהַרִּים וּלְהַגְבִּיחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ; כִּי
 כְּשֶׁנּוֹתְנִים לְאָדָם אִיזוֹ מְטַבֵּעַ לְצְדָקָה, אֲזִי עוֹבֵר הַזְּמַן וְאוֹכֵל אֶת זֶה,
 וְאַחֲרֵי-כֵן לֹא נִשְׁאָר אֲצִלּוֹ כְּלוּם, אֲבָל כְּשֶׁנּוֹתְנִים לְהַדְפִּיס סֵפְרֵי רַבְּנֵנוּ
 ו"ל, זֶה נִשְׁאָר לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. וְכַעֲיֵן שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרַנ"ת ו"ל אֶת הַפְּסוּק
 (תְּהִלִּים קיט): "צְדָקְתָּךְ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת", אִיזוֹ צְדָקָה
 נִשְׁאָרֶת לְעוֹלָם, בַּחֲיִינֵת: "צְדָקְתָּךְ צֶדֶק לְעוֹלָם"? כְּשֶׁנּוֹתְנִים בְּעֵבֹר
 הַדְּפִיסַת סֵפְרִים תּוֹרַת אֱמֶת, בַּחֲיִינֵת: "וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת". וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת נ): "עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת" — זֶה הַכּוֹתֵב סֵפְרִים
 וּמִשְׁאִילָן לְאַחֲרִים; וְזֶה סוֹכֵב בְּיוֹתֵר עַל הַדְּפִיסַת סֵפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל,
 וּבִפְרָטִיּוֹת הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תְּמִצִּית דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל,
 וְנִכְתְּבוּ בְּלִשׁוֹן פְּשוּטָה, עַד שֶׁאֶפְלוּ הַמּוֹן עִם הַרְחוּקִים לְעַת עֲתָה
 לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת עֲצָמָם בָּהֶם, וּלְהַחֲיוֹת אֶת
 עֲצָמָם עִמָּהֶם. וְהַצְּדָקָה שֶׁנּוֹתְנִים לְהַדְפִּיסָם, עוֹלָה עַל כָּל הַצְּדָקוֹת.
 וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים זוטא, פָּרָק א'): כָּל

הנותן צדקה, לא לעצמו בלבד הוא מיטיב, אלא לכל הבריות מסוף העולם ועד סופו; ונדבר זה סובב ביותר על הדפסת הקונטרסים החדשים, שהם סלת ברורה מספרי רבנו ז"ל, ומתפשטים בכל העולם כלו, ועוזרים לכל השבורים והרחוקים להתקרב אליו יתברך, אשר אין לה צדקה יותר גדולה מזו. ובפרטיות בדור הזה, שהפירות, המינות והאפיקורסות מאד מתפשטים בעולם, ולוכדים בכל יום נפשות ישראל ברשת המינות, אשר אין לה ענינות יותר מזו, וכשזוכה לעשות צדקה וחסד הזה — לקרב בני-אדם אליו יתברך, אין לה עוד יותר צדקה גדולה מזו, ועל צדקה כזו אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו זוטא, פרק א'): גדולה צדקה, שהיא ממקרת ימות בן דוד וימות הגאולה; כי עליכם לדעת, אשר כל יום הוא יום, וכשזוכים לקרב איזה בר ישראל ביום הזה אליו יתברך — אין למעלה מזה, וכל יום ויום שמתרשלים מזה — מרחיקים את הגאולה, ועל-כן כשנותנים להדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, ובפרט הקונטרסים החדשים, על-ידי-זה ממקרים את יום בן דוד, הינו מאירים ביום הזה הארת מלך המשיח, שהוא התגלות אורו יתברך בתכלית הגלוי, וזה שאמרו (שם): גדולה צדקה, שהוא מעלה את הנשמה, ומושיבה ונותנה תחת כסא הכבוד; כי בזה שנותנים לאיזה אדם ספר מספרי רבנו ז"ל — זו הצדקה הכי גדולה, ומקשרים אותו אל השכינה הקדושה.

נא ונא, אחי ורעי היקרים! אל תהיו מקבלים אלא משפיעים, אל תבואו לחנף שום בן אדם בזה העולם, רק אתם תבואו ותשפיעו להם שפע, שתפיצו להם ספרי רבנו ז"ל, ותלכו לעשות צדקה וחסד עם בני-אדם, ואל תחשבו כרגע שהם נותנים לכם, רק אדרבה, אתם נותנים להם. ובשכר זה שתהיו נשמרים ממדת חנפה ותרכבו בצדקה, תזכו להביא את הגאולה, במהרה בימינו אמן.

הדורש שלומכם באהבה רבה מאד...

רל אָשֶׁר ח' שסד — ח' שסה בנחל

ח' שסד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיע אָל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה, שנפלת בפח יקוש כזה.

הקדוש־ברוך־הוא יעזר לך לצאת מהפח הזה מה שיותר מהר.

פה תקבל רצוף כמה קונטרסים חדשים, למען תחיה את עצמך, ותדע איך לחזור בתשובה אליו יתברך, ואקנה להקדוש־ברוך־הוא, שיהיה לך לעזר גדול.

עליך לדעת, כי עקר השער והפתח לשוב אליו יתברך, הוא על־ידי שתרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך בשפת האם שלך, וכל מה שמעיק לך תספור רק לפניו יתברך, כי אין לאדם בזה העולם רק הקדוש־ברוך־הוא בעצמו.

תקיים כל מה שנגאמר בקונטרס "אסירי ארץ", ותחזק את עצמך ביתר הקונטרסים, ואז טוב לך בזה ובבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שסה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, וגדל שמחתי שיש לי, לשמע איך אתה מתקרב ליהדות — אין לתאר ואין לשער כלל. יעזר לך הקדוש־ברוך־הוא, שתזכה באמת להתחזק כל הימים.

רבנו ז"ל אמר (ספר־המדות, אות תשובה, סימן מז): מי שאוהב את

אָשֶׁר   ח' שסו   בְּנַחַל   רלא

הצדיקים, יכול להחזיר בני-אדם בתשובה; ועל-כן תחזק את עצמך מאד לאהב את רבנו ז"ל, ותוכל בעצמך לשוב בתשובה, וכן תוכל להחזיר אחרים בתשובה, אשר אין למעלה מזה, והוא תקון גדול לאדם שפגם עד עכשו — כשזוכה להחזיר אחרים בתשובה. ואמר רבנו ז"ל (שם סימן נה): אין ערף למצוה שעושה אדם לעצמו לבר, אפלו שתהיה רבה, למצוה שתמשך ממנה זכות לרבים, אפלו שתהיה קטנה.

ועל-כן ראה לזכות את אחינו בני ישראל עם הקונטרסים החדשים, ותמסר נפשך למלא את כל ארץ ישראל עמהם, כי בעוונותינו הרבים, המסיון עובד שם חזק מאד מאד, ועלינו ללחם עמהם, על-ידי גלוי דעת רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה לכתב לי מכתב אחד בכל שבוע, וממש תחייני.

ח' שסו.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלוש וברכה וכל טוב סלה גגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע, שאתה מחזק את עצמך בעבודת השם ותברך, ואתה מחזיק מעמד.

כן היא האמת כמו שכתבת, בשעת צרה מנסים את האדם להיכן יפנה — אם תפחד מבני אדם, או יברח אליו ותברך; ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו): כשאדם מתבודד כאן למטה, ושופט את עצמו, אז אין עליו שום דין למעלה; על-כן עלינו לשפט את עצמנו תמיד בכל דבר שעובר עלינו, ולא נבהל ולא נתפחד משום בריה כלל.

אשרינו מה טוב חלקנו, שאנו יודעים מרבי אמת בזה, רבי המלמדנו עצות נוראות ונפלאות כאלו, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד שעשה עמנו.

ראה לעסק הרבה בזכות הרבים, ותהיה חזק בזה בעקשנות גדולה מאד, ותפיץ את הקונטרסים לאחינו בני ישראל הספרדים התמימים. וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תשובה, סימן נה): אין ערך למצוה שעושה אדם לעצמו לבד, אפלו שתהיה רבה, למצוה שתמשך ממנה זכות הרבה, אפלו שתהיה קטנה; ואשרי מי שזוכה לקיים זאת בתמימות ובפשיטות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שסז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל היקר ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, ובפרט במחלת הקליות.

השם יתברך ישלח לך רפואה שלמה מן השמים בתוך שאר חולי ישראל, וכבר לא תדע משום מחלות, ושתהיה לך עצה שלמה איך להתנהג בכל דבר. כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות סא.): הקליות יועצות. ואמרו (בראשית רבה, פרשה צח, סעיף ב'): אבריהם אבינו נעשו לו שתי כליותיו כשני בדים של מים, והיו נובעות תורה; הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שגם אתה תזכה, שברפואתך יתהפך לך הכל לטובה, שתזכה גם להבין מה שאתה לומד.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם; כי עקר הרפואות ברוחניות ובגשמיות הוא שמחה, וכשתהיה בשמחה, אז תזכה לרפואה שלמה ברוחניות ובגשמיות. וחכמינו הקדושים אמרו

אָשֶׁר   ח' שסח   בְּנַחֵל   רלג

(בְּרִכּוֹת סא.): שְׁתֵּי כְּלִיּוֹת יֵשׁ בּוֹ בְּאָדָם, אַחַת יוֹעֲצָתוֹ לְטוֹבָה וְאַחַת לְרָעָה, שֶׁל יָמִין — לְטוֹבָה, וְשֶׁל שְׂמָאל — לְרָעָה; וְהִנֵּה הַיַּיִצָר הַרְעָ מַיַצֵר לְאָדָם רַק רַע, שְׂמַכְנִיס בּוֹ תָמִיד רַק יְאוּשׁ, כְּאִלּוּ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה מְמַנּוּ. וְהַיַּיִצָר טוֹב מַיַצֵר אֶצְלוֹ אֶת הַטוֹב, שְׂיִהְיֶה טוֹב, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ אֶל הַיַּיִצָר טוֹב, וְגַם הַרְעָ שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּסֵא לְטוֹב, וּכְשִׁתְּהִי לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּכִלְיוֹת, יִתְהַפְּכוּ שְׁנֵי הַיַּיִצָרִים לְהִיּוֹת אֶחָד, לְהַדְבִּיקָךְ בְּאַחֲדוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְהִנֵּה יְדוּעַ, שְׁשֵׁתֵי הַכְּלִיּוֹת הֵן בְּסוּד נֶצַח וְהוּד, שֶׁהֵם סוּד הַשְּׁפָתִים, כְּמוֹכָא בְּסִפְרֵי קְבָלָה, אֲשֶׁר דִּרְכָן יוֹצֵא הַדְּבוּר, וְעַקֵּר הַעֲצָה הוּא דִּיקָא, עַל-יַדֵּי הַדְּבוּר שְׂמוּצִיא מִפִּיּו, כִּי "מִפִּיּו דַעַת תְּבוּנָה" (מְשָׁלִי ב, ו), הִינּוּ הַחֲכָמָה וּבִינָה יוֹצְאִים דְּרָךְ הַשְּׁפָתִים, שֶׁהֵם נֶצַח וְהוּד, לְכֵן הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת, אִפְלוּ שְׂאֵתָה חוֹשֵׁב עַכְשָׁו, שְׂאִין מִי שְׂשׁוּמַע אוֹתָךְ, זֶה מִפְּאֵת חֲלֻשַׁת הַשְּׁפָתִים שְׁלָךְ, חֲלֻשַׁת הָעֲצָבִים שְׁלָךְ, אֲבָל אִם תִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר כֶּךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת, אַז תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה מֵהַשָּׁמַיִם.

אוֹדוֹת שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, שְׂנַדְמָה לְךָ, שְׁלָךְ אֵין בַּת זוּג, זוֹ שְׁטוֹת גְּדוּלָה, כִּי קָדָם שְׂאָדָם נוֹלַד, כְּכָר מְכַרְיִזִים מֵהַשָּׁמַיִם מִי בַת זוּגוֹ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְאַחֲרֵי-כֵן תִּמְצָא אֶת בַּת זוּגָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קְבָלְתִּי.

יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְלֵא אֶת מִשְׁאַלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹבָה,

רלד אָשׁר ח' שסט בנחל

ותזכה להתגדל בדרך התורה והיראה, ועוד תמשיך ותפיץ תורה ויראה על אחרים; כי באמת צריך האדם ללמד כל-כף הרבה, עד שיעבר על גדותיו, וישפך גם על תלמידים, וזה סימן שלמד תורה לשמה — כשזוכה גם ללמדה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (סנה מס:): תורה לשמה היא תורת חסד, שלומד על מנת ללמדה. ובזה שפתמיד בתורה, תכניס ברכה גם בביתה.

היה מאד רצוי שתעין בקונטרס "סדר-דרך-הלמוד" על-פי דעת רבנו נחמן מברסלב זי"ע, ושם תמצא דרך קל ונכון איך ללמד ולטייל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה. וכן ראה לעין בקונטרס "מציאת-הזווג", ותקיים כל הנאמר שם, ואז תזכה למצא את בת זווגך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שסט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל ... נרו נאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח בביתכם ישועות ורפואות מהשמים, ותזכו להיות בריאים.

ואתה בעצמך ראה להתמיד בלמוד התורה הקדושה, ובזה תעשה טובה לאביך ז"ל. וכן על-ידי למוד התורה, שתלמד בהתמדה רבה, תזכה להכניס ברכה והצלחה בבית.

מה טוב ומה נעים אם תרגיל את עצמך ללמד בסדר הלמוד של רבנו ז"ל, ואז תצליח בדרך. וחכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ראש השנה, פרק ד', הלכה ח'): כיון שקבלתם עליכם על תורה, מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימכם.

אֲשֶׁר   ח' שׁע   בְּנַחַל   רְלֵה

על-כן ראה להתמיד מאד בלמוד התורה הקדושה בכל יום —
מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור ושלחן ערוך כסדרן,
ומכל שעור מעט.

אני מקנה לשבת בשבת-קדש, שבת שירה, פרשת בשלח, בעיר
הקדש טבריה, ואולי נזכה להתראות פנים אל פנים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שׁע.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל היקר והנעלה, שותה ממי הנחל נובע מקור
חכמה ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

אודות שאלתך וכו', האר"י ז"ל אמר, שימים אלו שקורים בהם
פרשיות: שמות, ו'ארא, ב'א, ב'שלח, י'תרו, מ'שפטים, נקראים
ימי שובבי"ם, הינו אדם שהולך שולל אחר תאוות לבו, כל אחד
כפי בחינתו, אחד נכשל בעריות, רחמנא לצלן, אחד אוכל טרפות
ונבלות, כל אחד עם הרע שלו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-
מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שהתאוה הפללית של תאוות נאוף, שהיא
התאוה של פלליות אמות העולם, נדבקת באדם, ובמים אלו
יכולים כל עם ישראל לשוב בתשובה, מאחר שקוראים בהם את
הפרשיות שירדו ישראל למצרים, ושם סבלו סבל גדול אצל האמה
המזהמת ביותר, שהם המצרים, שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש
אגדה): אין לה אמה מזהמת כאמה של מצרים; ואף-על-פי-כן דיקא
על-ידי יוסף הצדיק התחזקו ושובו אליו יתברך, ואחר כל הסבל
והיסורים שהיו מנת חלקם שם, עם כל זאת לא עזבו עצמם, אלא
התחזקו באמונת חכמים, במשה רבנו, והלכו אחריו וציתו אותו,

וְאִזִּי הוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם, הוֹלִיכֶם דְּרָךְ יַם סוּף, הִבִּיאֶם לְמִדְבָּר, עַד שֶׁזָּכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְאֶת כָּל דִּינֶיהָ, שָׁזָה כָּלֵל פְּרִשְׁת מִשְׁפָּטִים.

וְלָכֵן דִּיקָא בְיָמִים אֱלוּ כְּשִׁקוּרָאִים אֶת כָּל סְפוּרֵי הַתּוֹרָה מָה שְׁעָבַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם וְהַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד, אִזִּי אִם אָדָם יִתְחַזֵּק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וַיִּתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּתְחַזֵּק בְּמַצְוֹת, בְּשִׁמְרַת שִׁבְת וְכוּ', וַיִּלְמַד אֶת הַהִלְכוֹת הַיֵּטִב הַיֵּטִב, עַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת, שֶׁכָּל הַשָּׁנָה אֵין יְכוּלִים לְזַכּוֹת לָזֶה. וְלָכֵן יְמֵי שׁוֹכְבֵי"ם מְסֻגְלִים מְאֹד, כִּי בְּהֵם יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת כָּל הַפְּגָמִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יִמְנַע טוֹב לַהוֹלְכִים אַחֲרָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה...

ח' שְׁעָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר מְאֹד ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד מְאֹד אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁלֹא יִקְחוּ עַל עֲצָמָם תַּעֲנִיּוֹת, כִּי הוּא הַתַּעֲנָה כָּל-כָּף הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת, עַד שֶׁבְּסוּף יָמָיו אָמַר: אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ אֶל מָה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי תַּפְלָה וְהַתְּבוּדָּה, לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא הֵייתִי מַעֲנֶה אֶת גּוֹפֵי תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים. כִּי רַבְּנוּ ז"ל הַתַּעֲנָה מִשְׁבַּת לְשִׁבְת שְׁמוֹנָה-עָשָׂר שָׁבוּעוֹת בַּשָּׁנָה, הֵינּוּ מִסְעֶדֶת מְלוּוָה מְלָכָה עַד לַיִל שִׁבְת בְּקִדּוּשׁ, לֹא אֲכַל שֵׁשֶׁה יָמִים רְצוּפִים, וְעוֹד הַתַּעֲנָה פָּה שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים, וּפָה יוֹמִים רְצוּפִים, וְכֵן הַרְבֵּה יָמִים יַחֲדִידִים. וְאָמַר לָנוּ: אֵל תִּקְחוּ עַל עֲצָמְכֶם שׁוֹם תַּעֲנִיּוֹת, רַק אֱלוּ הַתַּעֲנִיּוֹת שְׁכַתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּף, שֶׁהֵן כְּפִדּוּעַ הַתַּעֲנִיּוֹת דְּאוֹרֵיתָא, שָׁזָה יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְשִׁאָר

אֲשֶׁר   ח' שֵׁעַב   בְּנַחֵל   רְלוּז

הַתַּעֲנִיּוֹת שֶׁהֵן דְּרַבָּנָן: תִּשְׁעָה בָּאָב, עֲשָׂרָה בְּטַבַּת, י"ז בְּתַמּוּז, תַּעֲנִיּוֹת אֶסְתֵּר, צוּם גְּדַלְיָה. וְלִכְּן כָּל עֲנִיַן הַתַּעֲנִיּוֹת אֵינוֹ שִׁיר אֲלֵינוּ, כִּי אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֵין צָרִיר לְהַתְעַנּוֹת כָּלֵל בִּימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, רַק לְהִרְבוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.

אָבֵל מְנַהֵג אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בִּימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, שָׁיוּם אֶחָד בְּשָׁבוּעַ אֵין אוֹכְלִים דְּבַר מִן הַחֵי, אֲלָא רַק מִן הַצּוּמָת. וְזֵהוּ דְּבַר סְגוּף שֶׁקָּבְלוּ עַל עֲצָמָם. וְכֵן יְדוּעַ עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שֶׁהָיָה נוֹהֵג לומר בְּמִשְׁרַף הַשָּׁנָה 'יוֹם תְּהִלִּים', הֵינּוּ כִּי הַתְּהִלִּים נִחְלָקִים לְשִׁבְעָה יָמִים, וְהָיָה אוֹמֵר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים', וּבִימֵי שׁוֹבְבֵי"ם הָיָה נוֹהֵג לְסַיֵּם פְּעָמִים 'יוֹם תְּהִלִּים' בְּכָל יוֹם, כְּדִי שִׁיעֲלָה כְּמִנְיַן כַּפָּ"ר — שְׁלֹש-מֵאוֹת, כִּי יֵשׁ ק"נ מְזֻמְרִים, פְּעָמִים ק"נ זֶה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת — כְּמִנְיַן כַּפָּ"ר. וְכֵן הִרְבּוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּהַתְּבוּדוֹת דִּיקָא בְּיָמִים אֵלוּ, וְעָשׂוּ הִרְבֵּה צְדָקָה וְחֶסֶד. וְזֵה נוֹהֲגִים בִּימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, וּבְכַרְט בְּעֲנִיַן צְדָקָה, שְׂאֵם אָדָם נוֹתֵן בְּכָל יוֹם שְׁמוֹנִים וָאַרְבַּע פְּרוּטוֹת לְצְדָקָה — אֲשֶׁרֵי לוֹ, אוֹ שְׂאֵפְשֵׁר לְתֵן שְׁמוֹנִים וָאַרְבַּע שְׁקָלִים, אוֹ שְׁמוֹנִים וָאַרְבַּע דוֹלָר — אֲשֶׁרֵי וְכוּ'. אָבֵל לֹא יַפְחַת מְשֻׁמוֹנִים וָאַרְבַּע, כִּי אָמַר הָאֲר"י ז"ל, שֶׁעַל כָּל חֲטָא וְעוֹן צָרִיכִים לְהַתְעַנּוֹת פ"ד תַּעֲנִיּוֹת, אֲזִי יְכוּלִים לְפַדּוֹת אֶת הַתַּעֲנִיּוֹת עִם פ"ד פְּרוּטוֹת. וְאִם-כֵּן יֵשׁ לָנוּ שְׁלֹשׁ הִנְהָגוֹת: לְתֵן בְּכָל יוֹם פ"ד פְּרוּטוֹת, לומר בְּכָל יוֹם פְּעָמִים 'יוֹם תְּהִלִּים', וְיוֹם אֶחָד בְּשָׁבוּעַ לֹא לְאָכַל דְּבַר מִן הַחֵי, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְתַקּוֹן שׁוֹבְבֵי"ם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ח' שֵׁעַב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תּשׁמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוֹז יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רלה אָשֶׁר ח' שַׁעַג בַּנְּחָל

רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מַחִיר, כִּי אָסוּר לִפְלֹא בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם פְּנִים
וְאִפְּנֵי. אֵינֶן זֶה עֲצָה לְהִיּוֹת שָׁבוּר, כִּי הַשְּׁבִירָה בָּאָה מֵהִקְלָפוֹת, כִּי
מִרְבוּי אֹרֶךְ וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים הַפְּלִים לִסְבֹּל — בָּאָה הַשְּׁבִירָה וְכוּ'.
נִמְצָא, שֶׁבְּזֶה שְׂאֵדָם שָׁבוּר, זֶה מַחְמַת שְׂאֵינֶן בּוֹ כְּלִים לְקַבֵּל אֶת
הָאוֹרוֹת, וְזֶה בָּא רַק מַחְמַת חֲטָאוֹת נְעוּרִים. וְכִמּוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל
(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת עֲצוּבוֹת, סִימָן א'): מִי שֶׁלֹּא תִקַּן חֲטָאת נְעוּרָיו,
עַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לוֹ דְּאֲגוֹת. רוֹאִים מְזֶה, כִּי הַשְּׁבִירָה שְׂאֵדָם נִשְׁפָּר,
זֶה בָּא לוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית. וְכִבְרַת אֵמֶר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן מֵא,
מב), שֶׁהַהֲפָרֵשׁ בֵּין לֵב נִשְׁפָּר לְבֵין עֲצוּבוֹת, זֶה מִרְחַק גָּדוֹל, עֲצוּבוֹת
הוּא בְּכַעַס עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מַחְמַת עֲקוּמוּמִיּוֹת
שֶׁבְּלִבּוֹ, וְלֵב נִשְׁפָּר הוּא שָׁבוּר שְׂאֵינּוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוּנוֹ. וְלָכֵן
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמַּחְזֵק עֲצוּמוֹ, וְאֵינּוּ נִשְׁפָּר בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְקוֹת אֲחֵרָיו
יִתְבַּרֵךְ, אֲלֵא הוּא שְׂמַח תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' שַׁעַג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְקִרְאָתוֹ.

מָה אֵמֶר לָךְ! אֵינֶן לָנוּ אֲלֵא דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְזֶה אֲנַחְנוּ מַחֲיִים
אֶת עֲצָמֵנוּ תָּמִיד. אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְאֵל תְּהִיָּה כָּל-כֶּף שָׁבוּר, תְּהִלָּה
לְאֵל, סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדֶּיךָ, הַפֶּךָ בָּהֶם וְהַפֶּךָ בָּהֶם דְּכֵלָא בָּהֶם —
הִתְחַזְּקוֹת וְהִתְעוֹרְרוֹת וְהִנְהַגּוֹת יִשְׁרוֹת, אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם
בְּשְׁלוֹם, וְלֹא לְשִׁכַח מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ כָּרְגַע, אֲשֶׁר אֵינֶן עוֹד עֲרֵךְ אֲלֵיהֶם.
אָדָם גַּס וּמְגַשֵּׁם, מְלֵא עֲבִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת, מְסִתּוֹכֵב בְּעוֹלָם הַחֲמָרִי
וְהַגִּשְׁמִי, הַמְּלֵא הַסִּתְרוֹת וְכִסּוּיִים, וְהוּא חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ,

וְאֵינוּ שׁוֹכְחִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּמֵה גַם שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְשׁוּם מְלֶאֶךְ וְשׁוּם שְׂרָף אֵינוּ יָכוֹל לְהִרְאוֹת דְּבַר זֶה. וְלִכֵּן חֲזַק, חֲזַק!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' שעד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאוּהָ לְהִתְחַזֵּק, וְאֵל תְּשִׁים לֵב מֵה שְׁקוֹרָה סְבִיבָךְ, פִּי יֵשׁ הַרְבֵּה פְּעָמִים, שְׁצָרִיכִים לְהַעֲלִים עֵינַי לְגַמְרֵי מְכַל הַקּוֹרָה סְבִיב. וּבִפְרָטִיּוֹת עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל, הַבְּעֻטְלִיר הָעוֹר לֹא הֵיטֵה לּוֹ שׁוּם הַסְּתַפְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהַבְּעֻטְלִיר הַחֲרָשׁ לֹא הֵיטֵה לּוֹ שׁוּם שְׁמִיעָה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלִכֵּן הָיָה לּוֹ זְכָרוֹן נִפְלָא, שְׁזָכָה לְזַכֵּר מֵה שֶׁהָיָה עוֹד קֹדֶם שְׁנִתְּהוּוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכֵן לֹא הָיוּ לּוֹ שׁוּם חֲסָרוֹנוֹת, וְהָיָה חַי חַיִּים טוֹבִים (עֵינַי כָּל זֹאת בְּאַרְיִכוֹת בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם א' וּמִיּוֹם ב', עֵינַי שֶׁם נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת); כְּמוֹ-כֵן עָלִינוּ לְהַרְגִּיל עֲצָמֵנוּ תְּמִיד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְטָר מְכַל הַצָּרוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְזֹאת אֵתָּה צָרִיף לְקַחַת בְּחֻשְׁבוֹן, שְׁלֹא צָרִיכִים לְסַפֵּר הַכֹּל בְּבֵית וְכו', וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִהַרְבֵּה צָרוֹת וְכו'. וּכְבָר הַקְּדִימוֹ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֲבוֹת, פָּרָק א'): "וְאֵל תִּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה" וְכו', "כָּל הַמְּרַבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה גוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וּבּוֹטֵל מִדְּבָרֵי תוֹרָה, וְסוֹפּוֹ יוֹרֵשׁ גִּיהֲנוֹם" (עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי מִרְבוּי הַדְּבוּרִים לֹא יִמְלֹט, שְׁלֹא יָבוֹא לְיַדִּי מְרִיבוֹת). וְלִכֵּן הִחֲכַם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, וּמֵה וְלָמָּה לּוֹ כָּל הַצָּרָה הַמְּרָה הַזֹּאת וְכו'?! יוֹתֵר טוֹב לֹא לְרְאוֹת וְכו', וְלֹא לְשַׁמֵּעַ וְכו', וְאֵז לֹא צָרִיף לְהִתְעַצְבֵּן, וְלֹא צָרִיף לְבּוֹא לְיַדִּי כְּעַס וְעַצְבִּים; אֲשֶׁרִי אָדָם שְׂאִין לּוֹ שׁוּם הַסְּתַפְּלוּת מִמֵּה שְׁנִנְאַרַע סְבִיבוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲלֵא חַי אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ, וְזוֹכָה לְטִיֵּל בְּמַקְרָא, בְּמַשְׁנֵה, בְּגַמְרָא, בְּמַדְרָשׁ,

בְּזֶהָר וּבְתַקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', מִתְחִיל מִהִתְחַלָּה וְאִינוּ חוֹזֵר, עַד שְׁזוּכָה לְסִיּוּם, וּמִתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכֵן תָּמִיד, עַד הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן בְּחַיָּיו. וְזֶה הָיָה רְצוֹן רַבָּנוּ וְ"ל — לַעֲשׂוֹת עֲבֹדוֹת בְּפֶעַל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט), לְלַמַּד תּוֹרָה, וְכֵן רָצָה שְׁנִזְכָּה לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח); וְנָתַן לָנוּ סֵדֶר-הַרְרָה-הַלְמוּד קַל וְנִפְלֵא מְאֹד, אֲשֶׁר שָׁוָה לְכָל גִּפְשׁ (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו); וְלָנוּ אֵין — אֶלָּא דְבָרֵי רַבָּנוּ וְ"ל. וְלִכֵּן אֵל תְּשִׁים לֵב אֶל פְּמָה אַבְרָכִים הַדְּיוּטִים הַקּוֹפְצִים בְּרֹאשׁ, וְקוֹרְאִים עֲצָמָם מְנַהֲיָגִים וְכוּ', עֲלֵיהֶם אָמַר רַבָּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), הֵם אֵינָם יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת עֲצָמָם, וְאִיךָ יוּכְלוּ לְהִנְהִיג אַחֲרֵיהֶם, עֵין שָׁם.

עֲלֵיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר בְּלֵי תּוֹרָה הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רִוּחַ. רַבָּנוּ וְ"ל הוּא תּוֹרָה, וְרָצָה רַק תּוֹרָה, וְחִזַּק לְלַמַּד תּוֹרָה, וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְמִי שְׁאוּמֵר אַחֲרֶיהָ, הוּא בּוֹר וְעַם הָאָרֶץ. וְכִבֵּר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת ב, ה): "וְלֹא עִם הָאָרֶץ חִסִּיד".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

ח' שעה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! פַּעַם יָשְׁבוּ חִסִּידִים דְּחוֹקִים מְאֹד סְבִיב הַצַּדִּיק הַקְּדוּשׁ בְּעַל הַ"בֵּית יִשְׂרָאֵל" מִגּוֹר זִי"ע, וְהָיָה דַחֵק גְּדוֹל מְאֹד, וְאֵף אֶחָד לֹא הִבְחִין, שְׁנִפְּלַ גַּר דְּלוּק עַל בְּגָדוֹ שֶׁל הַרְבִּי, וּפְתָאם בָּא אָדָם מִבְּחוּץ, שְׁלֹא הָיָה מִחִסִּידָיו, וְהִבְחִין שְׁמֵרֵב לַחֵץ כְּמַעַט נִדְּלַק הַבְּגָד מִשִּׁי שֶׁל הַרְבִּי, וְהָיוּ הַלֵּךְ תַּכְּף וְהוֹרִידוּ וְהִשְׁלִיכוּ עַל הָאָרֶץ וְכִבְּהוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִצִּיל אֶת הַרְבִּי. עָנָה וְאָמַר הַרְבִּי בְּצַחוֹת לְשׁוֹנוֹ: "דִּי אֶלַע וְוַאס זְעַנְעַן גְּאָנַט זְעַהן גִּישַׁט אַז עַס בְּרַעַנְט" [כָּל אֵלוֹ

אֲשֶׁר   ח' שְׁעוֹ   בְּנִחַל   רמא

שְׁקֻרוּבִים, אֵינָם שָׁמַיִם לֵב שְׁבוּעָרָן, וּבְזָה רָמַז בְּצַחוֹת לְשׁוֹנוֹ, שְׁפָל אֵלֹה הַמְקַרְבִּים בְּיֹתֵר, אֵינָם מְבַחֲשִׁים אֵיךְ שֶׁהַצְּדִיק מְבַפְּנִים בּוֹעֵר לְכַבּוֹ מְאֹד מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מִי שֶׁקְרוֹב בְּיֹתֵר אֵינוֹ מְבַחֵן, רַק מִי שֶׁבָּא מִבְּחוּץ.

וְדַבֵּר זֶה תְּרוּץ עַל קִשְׁיוֹתֶיךָ, אֵיךְ בִּהֲתַחֲלָה כָּל אֵלֹה שְׁבָאִים בּוֹעֲרִים מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ שְׁאַחַר-כֵּךְ הוֹלְכִים וְכוּ', כִּי כָּבֵה אֲצֵלָם הָאוֹר שֶׁקָּבְלוּ בִּהֲתַחֲלָה וְכוּ', אוֹ שֵׁשׁ כָּאֵלֹה שֶׁסָּרַחוּן הַגָּאוֹה וְהַיְשׁוּת וְהַהֲתַנְשְׂאוֹת בּוֹעֵר בָּהֶם, וְלִכֵּן הִחְלִיטוּ לְהִתְרַחֵק וְלִהְיוֹת בְּעֲצָמָם מְנַהֲיִגִים... אֲשֶׁר יֵשׁ כַּמָּה מֵהֶם שֶׁרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עַל הַחֲסָאֵת נְעוּרִים שֶׁלָּהֶם וְכוּ', שֶׁהִיָּה לָהֶם עֶבֶר מְגַנָּה מְאֹד מְאֹד (אֲשֶׁר לֹא נָתַן לְרִשָּׁם עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב), וְעַכְשָׁיו נִכְנָסָה בָּהֶם תְּאוֹת הַיְשׁוּת וְהַהֲתַנְשְׂאוֹת וְהַמְנַהֲיִגוֹת, אוֹי וְאֹבֹי לְמִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם, כִּי בּוֹדָאֵי חָבֵל מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵלֹה הַפּוֹחֲזִים עוֹד יִכְנִיסוּ אוֹתָם בְּבוֹץ גְּדוֹל.

הַעֲקֵר אֶל תִּשְׁאֵל שְׁאֵלוֹת, אַתָּה לֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְתַחֲזֵק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה. וְכִכֵּר אֶמֶר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נב): כְּמוֹ שֵׁשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא יְכוּלִים לְהַבִּין אֶת דְּרָכּוֹ, כְּמוֹ-כֵן אֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין אֶת הַצְּדִיק, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִהַשְּׂגָתָנוּ. אֲבָל דְּבַר אֶחָד רוֹאִים וּמְבִינִים גְּדֻלָּתָם — אִם פְּגוּם כְּמוֹנִי, גַּם-כֵּן כָּבֵד יְכוּל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן לְלַמֵּד שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, בּוֹדָאֵי בּוֹעֵר כָּאֵן אוֹר גְּדוֹל מְאֹד!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ח' שְׁעוֹ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדְרֵי שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מְאֹד רְצִיתִי, שֶׁתַּעֲזֹר לִי לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי שֵׁשׁ לִי בְּכֶתֶב יָד, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁבְּמִשְׁךָ הַזְּמַן, יִלְכוּ הַכְּתָבִים לְאַבּוּד, כִּי אֲבֵד מְמֹנֵי

כְּבָר עַד עֲכָשׁוּ הַמּוֹן כְּתַב־יָד, וְכֵן הַמּוֹן מְכַתְּבִים שֶׁהֵיוּ מְתַקְּתִיקִים וְנֶאֱבְדוּ, וְזֶה הַפֶּסֶד מְרַבֵּה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי בְלִיתִי עַל זֶה יָמִים וּלְפַעֲמִים לִילּוֹת שְׁלֵמִים — לְעֹזֵר לְבִנְי הַנְּעוּרִים, וְכִף כְּתָבוּ לִי בְּפִרוּשׁ הַבְּחוּרִים וְהָאֲבָרְכִים, שֶׁהַמְּכַתְּבִים הִלְלוּ הֵם הַצֵּלַת נַפְשׁוֹת מִמָּשׁ בְּשִׁבְיָלָם. וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שִׁיְהִיָּה לוֹ חֵלֶק בְּהַדְּפַסַּת שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְּחָל", שֶׁבּוֹדָאֵי אֶהְיֶה לוֹ לְמַלְיָן טוֹב, וְכִמוֹ שֶׁזֶּה מְחִיָּה אוֹתָךְ, כֵּן יִחַזַּק גַּם אַחֲרָיִם.

נָא וְנָא לְהַדְּפִיס עוֹד פַּעַם אֶת כָּל סְפָרֵי וְלְהַפִּיעֶם, כִּי עַקֵּר הַצִּדְקָה שְׁלִי שְׂאֵנִי מְקַבֵּל מֵאֲנָשִׁים, וְנִכְנָסַת בְּהַדְּפַסַּת סְפָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' שְׁעוֹ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד, עֲתִיד לְהַגִּיעַ לְגְדוּלוֹת וּנְצוּרוֹת ... שְׁיִחְיֶה לְיָמִים טוֹבִים, אָמֵן.

מְכַתְּבֶךָ עִם הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

הַעֲקֹר לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבַּרַךְ, וְלִהְיוֹת בְּטֵל וּמְבַטָּל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ.

יְדוּעַ, שֶׁכָּל גְּדוּלֵי עוֹלָם, וּבִפְרָטִיּוֹת גְּדוּלֵי חֲכָמֵי לִיטָא, הַפְּלִיגוּ בְּגְדֵלַת הָאִישׁ הָאֱלָקִי רַבִּי עַקִּיבָא אֵיגֵר זי"ע, וְעַסְקוּ בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, כְּגוֹן: ה'חֲזוֹן אִישׁ זי"ע, אֲשֶׁר אָמַר פַּעַם עַל גְּדֵלַת רַבִּי עַקִּיבָא אֵיגֵר, שֶׁהִיָּה יָכוֹל לְהִיֹּת בְּדוֹרוֹ שֶׁל הַרְשָׁב"א, אֶלָּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רַחֵם עָלֵינוּ, וְנִתֵּן לָנוּ אֶת רַבִּי עַקִּיבָא בְּדוֹרְנוֹ — כָּל-כֶּף הַחֲשִׁיבוֹ. וְכֵן מְסַפְּרִים עַל ה'חֲפִץ חַיִּים, שֶׁהַתְּבַטָּא פַּעַם: כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ, כְּלָנוּ נוֹכַח לְלַמֵּד כְּמוֹ רַבִּי עַקִּיבָא אֵיגֵר זי"ע — כָּל-כֶּף הַחֲשִׁיבוֹ, עַד שֶׁהַתְּבַטָּא, שֶׁזוֹ תִּהְיֶה הַמְּדַרְגָּה הַכִּי גְּדוּלָּה.

אֲשֶׁר ח' שַׁעַח בְּנַחַל רמג

וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר זָכָה רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגָר זי"ע לְכַתְּרָה שֶׁל תּוֹרָה, רַק
בְּזִכּוֹת גְּדֹל הָעֲנֻנָּה שֶׁהִיְתָה בּוֹ, עַד שֶׁלֹּא יָדַע מָה זֶה בְּכָלֵל גְּדֻלוֹת
וְגֵאוּת וְיִשׁוּת, כִּי הִיָּה בְּטֹל בְּעֵינַי עֲצָמוֹ לְגַמְרִי. וּפְעַם כְּשֶׁבָא לְעִיר
גְּדוּלָּה אַחַת, בָּאוּ לְקַבֵּל פָּנָיו כָּל אַנְשֵׁי הָעִיר: אַנְשִׁים, נְשִׁים וְטַף,
וּכְשֶׁבָא לְבֵיתוֹ קָבַל לְפָנָיו אֶשְׁתּוֹ הַרְבֵּנִית: אֵינִי יוֹדֵעַ מִדּוּעַ בָּאוּ כָּל
הָאֲנָשִׁים הָאֵלּוּ לְרֵאוֹת אוֹתִי, הָאֵם עוֹד לֹא רָאוּ אָדָם נִמּוּךְ וְכַפּוּף
כְּמוֹנִי?! כָּל-כָּף הַחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ לֹלֵא כְּלוּם, עַד שֶׁלֹּא הִבִּין מִדּוּעַ
יוֹצְאִים לְקִרְאָתוֹ. וְזוֹ נִקְרְאת שְׁלֵמוֹת הָעֲנֻנָּה, שֶׁאֵינִי יוֹדֵעַ מָה רוֹצִים
מִמֶּנּוּ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל בְּטוֹל אֶמֶת כְּזֶה, עַד שֶׁאֵינִי מְרַגֵּשׁ
שׁוּם גְּדֻלוֹת וְיִשׁוּת וְהַתְנַשְּׂאוֹת כָּלֵל. וּמִסְפָּרִים, כְּשֶׁאֶחָד רַק אָמַר
בְּדִיחָה, כְּבָר קָם וּבְרַח מִשָּׁם, וְדַבֵּר לְעֲצָמוֹ: "וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא
יֵשֵׁב" (תהלים א, א).

וְאֵת כָּל זֶה אֲנִי רוֹשֵׁם לָךְ בְּכּוֹנָה, שְׁתִּבֵּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, כִּי
הַיּוֹם רַבּוֹ הַמְדַבְּרִים עָלַי וְכוּ'. וְמָה אָמַר לָךְ! הַבְּחִירָה בְּיָדְךָ, הַחֲדָל
— יַחְדָּל, וְהַחֲפֹץ — יַחֲפֹץ, הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ח' שַׁעַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבָרָךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

הִנֵּה בְּזָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ ... בְּזָה אֶתָּה לְבַד אָשֵׁם. כִּי כְּבָר דִּבְרַנּוּ
הַרְבֵּה עַל מֵאֲמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אֲבוֹת, פָּרָק א'): "כָּל הַמְרַבֵּה שִׁיחָה
עִם הָאִשָּׁה גּוֹרֵם רָעָה לְעֲצָמוֹ, וּבוֹטֵל מִדְּבָרֵי תּוֹרָה, וְסוֹפּוֹ יוֹרֵשׁ
גִּיהֵנוּם" (עוֹד בְּזָה הָעוֹלָם), כִּי רַבּוּי הַדְּבָרִים שֶׁל מָה בְּכָךְ,
וּבְפִרְטוּיּוֹת שְׁנוֹכְנָסִים בּוֹכּוּחֵי סָרְקָה, לְבִסוּף בָּאִים לִיְדֵי מְרִיבוֹת וְכוּ',
עַד שֶׁמְרִים מְאֹד הַחַיִּים. וְלִכֵּן לָמָּה לָךְ כָּל זֶה! ?

וּחְזַרְנוּ עַל זֶה עִמָּךְ כָּבֵר כַּמָּה פְּעָמִים, כִּי אֲנִי רוֹאֶה וּמִבִּין, שְׂאֵשְׁתָּךְ הִיא טָפוּס כְּזֶה, שְׂרָק רוּצָה לְהִשְׁתַּלֵּט עָלֶיךָ וְכוּ', וְאִם אַתָּה נוֹתֵן לָהּ 'סְחוּרָה', הִיא קוֹפֶצֶת עַל הַמְצִיאָה הַזֶּה, הֵינּוּ כְּשֵׂאֵתָה מִסֵּפֶר לָהּ עַל הַכְּשָׁלוֹנוֹת שֶׁלָּךְ וְכוּ', אוֹ הַתְּכַנְיּוֹת שֶׁלָּךְ וְכוּ', הִיא כָּבֵר תְּבַטֵּל אוֹתָךְ וְכוּ'. וּמִזֶּה בָּאִים אַחֲר־כֵּף מְרִיבוֹת וּפְרוּדִים בֵּינֵיכֶם, עַד שְׂאֵינְכֶם מְדַבְּרִים לְתַקּוּפָה אַרְכָּה, וּמָה יוֹצֵא מִזֶּה? רַק נְזָקִים גְּדוֹלִים. וַיֵּשׁ הַרְבֵּה זוּגוֹת, שְׂרָק בְּשִׁבִיל דְּבָרִים כְּאֵלוֹ הַתְּגַרְשׁוּ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמְאוּמָה לֹא פִעְלוּ וְכוּ', כִּי הֵהָפֵסֵד הוּא שֶׁל שְׂנֵיָהֶם. וּמִי סוֹבֵל? רַק הַלְּדִים. וְהַכֵּל הַתְּחִיל רַק מוֹכּוּחִים שֶׁל דְּבָרֵי שְׁטוֹת וְהַכֵּל הַכְּלִים, דְּבָרִים בְּטָלִים וּמְבֻטָּלִים, שְׂלֹא יוֹצֵא מִזֶּה שׁוּם דְּבָר. וְלִכֵּן רְאֵה פֶּעַם כָּבֵר לְצִיַּת אוֹתִי.

וְאֵלּוֹ דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח): כָּל הַצְּרוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאוֹת לוֹ עַל הַדְּבּוּר שְׂאֵינּוּ בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֲשֵׂה דְבָרוֹ", כָּל הַרוּחַ סְעָרָה בְּמַחוּ שֶׁל אָדָם בָּא לוֹ רַק מִהַדְּבּוּר שְׂאֵינּוּ כְּרֵאוּי, וְכֵן הוּא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שְׂהַדָּמִים מִתִּיזִים לְמַח, וּבָאִים לְיַדֵּי נְפִילָה (בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת) רַק עַל-יַדֵּי פָגֵם הַדְּבּוּר, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ אֵת זֶה, עַד שֶׁתֹּאמֶר, שְׂזֶה כָּל-כֵּף נְחוּץ לָךְ כְּמִים קָרִים לְנַפֵּשׁ עֵינֶיךָ, וּכְאֹוִיר לְנִשְׁמָה וְכוּ', כִּי הַסּוּף לֹא יִהְיֶה טוֹב. מָה אַתָּה צָרִיךְ אֵת זֶה?! זֶה הַטְּבַע שֶׁלָּהּ רַק לְהִשְׁתַּלֵּט עָלֶיךָ, עַל-כֵּן יוֹתֵר טוֹב לֹא לָתֵת לָהּ חֶמֶר וְכוּ', וְאִזּוֹ הַכֵּל יִהְיֶה עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ח' שֵׁעֵט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֵל טוֹב סְלָה אֵל ... גְּרוֹ זְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲשֶׁר   ח' שַׁעַט   בְּנַחֵל   רַמָּה

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): אֵין לְלַעַג עַל שׁוּם סֵפֶר, כִּי יֵשׁ סֵפָרִים וְעֵתִידִים לְהִיּוֹת סֵפָרִים, וְכֻלָּם נִצְרָכִים לְעוֹלָם. וְלִכֵּן עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עֲכָשׁוּ אֲכָשׁוּר דָּרָא, וַיֵּשׁ אֲבָרְכִים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, שְׁמַחְבָּרִים סֵפָרִים בְּהִלָּכָה, וְאַפְלוּ סֵפָרֵי לְקוּטֵים, דְּבָרִים גְּדוּלִים הֵם עוֹשִׂים, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ הַמַּח וְהַכַּח לְבָרַר לְעַצְמוֹ אֶת הַהִלָּכָה, כִּי הַדוֹר שְׁלָנוּ הוּא דוֹר חֲלָשׁ מְאֹד, וְרַב בְּנֵי-אָדָם טְרוּדִים עַל הַמַּחֲזֵה וְעַל הַפְּלִפְלָה, וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי אֱלוֹ הָאֲבָרְכִים תְּלַמִּידֵי הַחֲכָמִים, שְׁמַחְבָּרִים קְצוּרֵי הַלְכוֹת, סֵפָרִים הַנִּצְרָכִים לְהַמּוֹן עַם, וּמָה גַם שֵׁשׁ כְּהִיּוֹם תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים גְּדוּלִים, וַיֵּשׁ הִיּוֹם הַזֶּה מְנוּת גְּדוּלָה לְהַדְפִּיס, כִּי חֲכַמַת הַדְּפוּס הַתַּפְתָּחָה מְאֹד, לֹא כְּמוֹ שֶׁהָיָה פְּעַם, וְלִכֵּן אֲשָׁרֵיהֶם וְאֲשָׁרֵי חֻלְקָם שָׁל אֱלוֹ תְּלַמִּידֵי הַחֲכָמִים, הַזּוֹכִים לְחַבֵּר סֵפָרִים בְּהִלָּכָה.

אֲבָל בְּעֵינֵי הַשְּׁקָפָה, זֶה כְּבָר מְאֹד מְאֹד מְסַפֵּן, כִּי מִינּוֹת פּוֹגְמַת אֲפְלוּ בְּמַשְׁהוֹ, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמַעוֹ, כְּמוֹ חֲמִץ, חֲמוּץ הַמַּח, כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'): הִיּוֹם אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים נִסְיוֹן קָשָׁה עַד מְאֹד בְּעֵינֵי אַמוּנָה, וְלוֹיֵלֵא הֵרַב הַקְּדוּשׁ מְסַאֲטָמָא זי"ע בְּסִפְרוֹ הַבְּהִיר "וַיּוֹאֵל מִשָּׁה", הִיּוֹ כֻלָּם נִתְּפָסִים בְּעַבּוּדָה זָרָה שֶׁל יְמִינוּ, שֶׁהִיא (דְּבָרִים ח, יז): "כַּחֲזִי וְעַצֵּם יָדֵי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה", כְּאֵלוֹ שֶׁיֵּךְ לְהַגְאֵל בְּלֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בַּר מִיָּנֹן, כְּאֲשֶׁר אֵין מְלָכוֹת רַק לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַנְחָנוּ צָרִיכִים לְחַכּוֹת עַד עֵת בֵּא דְבָרוֹ, וְאַסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַקֶּץ, שְׁאֲז הוֹרְגִים וְשׁוֹחֲטִים וְכוּ' נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים, וְדָמָם הַתֵּר כְּדָם צְבָאִים וְאַיִלִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כְּאֲשֶׁר הַזְּהִירוּנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת קיא.), שְׁאַנְחָנוּ מְשַׁבְּעִים וְעוֹמְדִים לֹא לְעֵלוֹת בְּחוּמָה וְכוּ', וְזֶה הוּא מְבָרַר בְּבִרוּר, וּמִי שְׁמַנְסָה לְחֵלֶק עֲלָיו, עוֹשֵׂה אֶת זֶה רַק מְחַמַּת מִדַּת הַנִּצְחוֹן, שְׁאֵינוֹ רוֹצֵה לְקַבֵּל אֶת דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים וְהַבְּרוּרִים וְכוּ'. וְלִכֵּן בְּעֵינֵי הַשְּׁקָפָה צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַזְהִיר אֵיזָה סֵפֶר לּוֹקְחִים בְּיָד, כִּי זֶה מְאֹד מְסַפֵּן.

וְכֵן אֱלוֹ שְׁמַחְבָּרִים סֵפָרִים עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל לָאוּ מֵר בַּר רַב אֲשֵׁי חֲתִים עָלֶיהָ; יֵשׁ שׁוֹטֵים וְכוּ', שְׁבוּנִים בְּנִינִים עַל מַגְדָּל

הַפּוֹרַח בְּאֵוִיר וְכוּ', שֶׁכֵּל הַיְסוּד הוּא שֶׁקֶר וְכֹזֵב וְלִיצְנוּת גְּדוֹלָה, כְּמוֹ: נ', נח' וכו', שֶׁהוּא לִיצִי לִיצְנוּת. וּבִפְרָט מִי שֶׁעוֹמַד תַּחַת זֶה, הוּא בְּעֵצְמוֹ סֶפֶק [אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְרֹשֶׁם אֶת זֶה עַל פְּנֵי הַכֶּתֵב, אֲבָל זוֹ מְצִיאוֹת, וְיָדוּעַ בֵּין הַיּוֹדְעִים]. אֵינִי מִפְחָד לְכַתֵּב מֵה שֶׁאֵנִי יוֹדֵעַ, אֲבָל מִפְּנֵי כְבוֹד הַיְלָדִים אֵינִי רוֹשֵׁם וְכוּ'.

וּבַעֲנֵן ר' יִשְׂרָאֵל בְּעַר אֲדָסְעַר ו"ל, הוּא הִיָּה אִישׁ יָרָא ה', וְסָבַל בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמוֹת רְדִיפוֹת עֲצוּמוֹת מְאֹד מְאֹד, וְכָל עֲנֵן הַפֶּתֶק כָּתַב אוֹתוֹ הֶרֶב הַחֲסִיד ר' יוֹאֵל אֶשְׁכְּנִי ו"ל, שֶׁהִיָּה גֵר בְּטַבְרִיָּה, וְרָאָה שְׂרוֹדְפִים אוֹתוֹ עַל לֹא דְבָר, עַד שֶׁנִּפְּל בְּמֶרֶה שְׁחוּרָה וְכוּ', וְהוּא כָּתַב אֶת הַפֶּתֶק, וּמָזָה נִעְשָׂה כָּל הַסְּפוּר, וְלָעַת זַקְנוֹתוֹ הַמְּפֻלָּגָת, שֶׁהִיָּה כְּבָר בְּמוֹשֵׁב זַקְנִים, וּמִסְכֵּן כְּבָר לֹא זָכַר וְכוּ', אֲזוֹ הוֹצִיאוֹ אוֹתוֹ כְּמָה צְרֻפְתִּים מְשֻׁעָעִים, וְהַחֲלוּ לַעֲשׂוֹת מְזָה עֶסֶק גְּדוֹל, עַד שֶׁנִּעְשָׂה הַשְּׁגָעוֹן הַזֶּה כְּמוֹ טָבַע שְׁנִי. וַיֵּשׁ אֲבָרְכִים עִם מַחֹת טוֹבִים, אֲבָל אֵינָם יוֹדְעִים, שֶׁכֵּל הַעֲנֵן הוּא לִיצְנוּת אַחַת גְּדוֹלָה, וְלִכְּן חָבַל מְאֹד מְאֹד שֶׁחֲבָרוֹ אֶת סִפְרֵיהֶם עַל יְסוּד שְׁטוּת זוֹ, יְכוּלִים יוֹתֵר לְבִנּוֹת אֶת זֶה עַל שֵׁם הַיְוִ"ה בְּרוּף הוּא — פְּשׁוּט, כְּפוּל, מְשֻׁלָּשׁ, רְבוּעַ, הַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח').

וְעוֹד פְּעַם, אֲנִי אֵינִי לִי עֲנֵן לְחֶלֶק עָלְיוֹ, הוּא יָרָא ה' מְנַעוּרָיו, וְרַבּוֹת סָבַל בְּשָׁבִיל הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוֹ ו"ל, אֲבָל לְבִנּוֹת מְזָה שִׁיטָה — זֶה הַכֵּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ לְגַמְרֵי, וְחָבַל מְאֹד מְאֹד.

יֵשׁ אֶחָד שֶׁעוֹמַד תַּחַת זֶה, וְצוּחֵק מִכָּלֵם, כִּי אֶצְלוֹ הָעֵקֶר — כְּסָף, וְחָבַל עַל תְּמִימִים, שֶׁנִּמְשָׁכִים אַחַר שְׁטוּת זוֹ, שֶׁגוֹרְמַת רַק חֲלוּל שֵׁם רַבְּנוֹ ו"ל, וְאֵנִי שׂוֹאֵל: אֵיךָ אֵיפֹה הֵם הַהֲדִיוּטִים הַקּוֹפְצִים בְּרֹאשׁ וְכוּ', שֶׁכֵּל-כֶּף יֵצְאוּ נְגִדִי?! לְמָה אֵינָם יוֹצְאִים נְגִד הַשְּׁטוּת הַזֶּה?! אֲשֶׁר כָּלֵם יוֹדְעִים, שֶׁאֵינִי לְזֶה שׂוֹם מְקוֹר בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וְכָלֵם יוֹדְעִים מִי כָּתַב אֶת הַפֶּתֶק, וְהַכֵּל לִיצְנוּת גְּדוֹלָה, אֶלֶּא הַתְּרוּץ הוּא: 'כְּסָף מְטַהַר מִמְזֻרִים', וְהֵם קְרוּבֵי מְשֻׁפָּחָה וְנִהְנִים מֵהֶם, וּמְקַבְּלִים דְּמֵי לֹא יַחֲרֹץ, וְלִכְּן הֵם שׂוֹתְקִים. וְאֵנִי, תְּהִלָּה לָאֵל, אֵינִי צָרִיף מִהַזְוֹלַת כָּלוּם, וְלִכְּן אֵינִי מִפְחָד לְכַתֵּב אֶת הָאֱמֶת.

היוצא מדברינו, שכל ספר צריך להיות יקר בעינינו, ובפרטיות ספרי הלכה, אבל בעיני השקפה, צריכים מאד מאד להזהר לא להתפס בעבודה זרה של מינות, פי שאני מינות דמשכי טפי (עין עבודה זרה כז:), והיום זה הפחד הכי גדול. ועל זה הזהירנו רבנו ז"ל מאד, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן רכ), שתהרד אפיקורסות וכו', וזה יהיה הנסיון של הדור, ובעונותינו הרבים, אנו עדים לזה, איך שנתקיימה רוח-הקדש של רבנו ז"ל, כי כלם נתפסו ברשת המינות של מלכות הרשעה, שהעבירה מליונים מאחינו בני ישראל על האמונה והדת, ועכשו הם גויים גמורים. ולך נא וראה מה שכתב הרמב"ם (פרק ל' מהלכות שבת, הלכה טו): המחלל שבת בפרהסייה ובמזיד, יש לו דין גוי; ולכן אני נגד הפגנות, כי היעלה על הדעת בחוץ לארץ לצאת להפגין נגד גויים שמחללים שבת?! יותר טוב להפיץ עכשו אמונה בעולם, וישראל קדושים, נשמתם קדושה, ואמונה הולכת אחר אמונה, וכך כלם יחזרו בתשובה.

אבל מצד שני צריכים לזכור, שאסור לבזות גדולי ישראל שמחזיקים אחרת, אנו אין לנו אלא דברי רבנו ז"ל, שכל-כף הרעיש על אמונה ועל תפלה ושיחה בינו לבין קונו, שזה יסוד היהדות — תמימות ופשיטות.

יש עוד להאריך בזה מאות עמודים, אבל ההכרח לקצר עכשו.

הדורש שלומך...

ח' שפ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! כל הצרות שלך הן רק מפני שאין לך ישוב הדעת. והיה טוב מאד, שתלמד בכל יום את המאמר (בלקוטי-מוהר"ן,

חלק ב', סימן י'), שְׁשָׁם מְגֵלָה רַבְּנוּ ו"ל לְמָה אֵין לְאָדָם יָשׁוּב הַדְּעַת, וְתֹאמַר אַחֲרָיו הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, וְשָׁם תִּרְאֶה עֲצוֹת נִפְלְאוֹת אִיךָ לְהִגִּיעַ אֶל יָשׁוּב הַדְּעַת אָמְתִּי. וְהִזָּה טוֹב מְאֹד, שְׁתִּלְמַד אֶת הַמְּאָמַר הַזֶּה בְּכָל יוֹם אַרְבָּעִים יוֹם רְצוּפִים, וְאָז כָּבֵר לֹא תִצְטָרֵךְ שׁוּם עֲצוֹת מִבְּחוּץ, כִּי כָּל עֲצָה מִרַבְּנוּ ו"ל, צָרִיךְ לְקַיֵּם עַד הַסּוּף, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, אָשֶׁר עִם כָּל שִׂיחָה וְשִׂיחָה שְׁלוֹ, יְכוּלִים לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר, כְּמוֹ שְׁאַנִּי יוֹדֵעַ מַה זֶה אִישׁ כָּשֶׁר (ח"י מוה"ר"ן). וְלִכֵּן עֲזֹב כָּבֵר אֶת כָּל הַבְּלִבוֹלִים, וְתִכְנִיס עֲצֻמָּךְ בְּתוֹךְ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְטוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ח' שפא

בְּעֲזֵרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ אֵל ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מַה אַתָּה צָרִיךְ לְהַכְנִס בְּוִכּוּחִים? ! כְּשֶׁאַחַד רוֹצֵה לְהִתְנַכַּח עִמָּךְ, פִּתַּח אֶת ה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְתִלְמַד מֵאַמָּר קָטָן עִמוֹ, וְתֹאמְרוּ בְּיַחַד אֶת הַתְּפִלָּה מ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וְתִשְׁיַחוּ וְתִדְבְּרוּ מִהַמְּאָמַר הַזֶּה, וְתִנְכַחוּ בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל אִיךָ זוֹכִים לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאָמַר שָׁם, וְאָז תִּרְגְּשׁוּ חַיִּים חֲדָשִׁים.

זֶה כָּל הַצְּרוֹת שְׁלָךְ, שְׁאַתָּה מְבַלָּה אֶת יְמֶיךָ וְשִׁנוּתֶיךָ בְּשִׁטּוֹת, וּמְאוּמָה אֵין בְּיַדְךָ, אֲבָל כִּי כְּשֶׁאַחַד בָּא אֵלֶיךָ, תִּכְףּ-וּמִיד פִּתַּח אֶת ה"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְתִלְמַד עִמוֹ מֵאַמָּר קָטָן, וְתֹאמְרוּ יַחַד אֶת הַתְּפִלָּה, וְכִי לְכָל הַפְּחוֹת זְכִיתָ וְזָכִיתָ גַם אֶת הַזִּוּלוֹת, וּבְיַחַד תִּדְבְּרוּ מִהַעֲצָה הַמּוּבֵאת שָׁם, וְכִי תוּכְלוּ לְהִתְחַזֵּק. אִם הִייתָ מְצִיט אוֹתִי

אֲשֶׁר ח' שפב – ח' שפג בנחל רמט

בְּזֶה, אֵף פַּעַם לֹא הָיוּ לָךְ שׁוֹנְאִים וְכו', אֵף פַּעַם לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים עֲלֶיךָ.

הדורש שלומך...

ח' שפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הֵיטֵב תָּרָה לִי עֲלֶיךָ וְכו', אַחֲרֵי שְׁאַנִּי כּוֹתֵב לָךְ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִכְתָּבִים, וּמְדַבֵּר עִמָּךְ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה וְכו', וְעַדִּין אַתָּה מֵנַח בְּכָל הַבְּלוֹלִים שְׁלָךְ. אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף עֶסוּק, עַד שְׁיִשְׁפַח שְׁיִשׁ לוֹ רֹאשׁ וְכו'. אָדָם צָרִיךְ לִישֵׁן, לְאָכֹל, לְהִתְפַּלֵּל, לְלַמֵּד, לְהִתְבּוֹדֵד, לְעוֹד לְזוֹלָת, לְהַפְיִץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וּמִמֵּילָא שׁוֹכַח מְלֻדָּא.

אִם הֵייתָ מִתְנַהֵג כֶּךָ, כָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ כָּבֵר הָיוּ הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, וְלֹא הֵייתָ שׁוֹרֵה כָּל-כֶּף בְּדַכְּאוֹן פְּנִימִי.

הָעֶקֶר תַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה מְעַכְשָׁו, וְתִקְבַּע לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּשׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ.

הדורש שלומך...

ח' שפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה.

אֲשַׁרְיָךְ, שְׁיִשׁ לָךְ חֶלֶק בְּזֶה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִצְוָה בְּדוֹר הַזֶּה

כמצות הפצת מעינות החכמה חוצה, שיתגלה אור רבנו ז"ל בעולם, אשר רחמנות כזו עוד לא הייתה, פי רק רבנו ז"ל מבין את הדור הזה, ולכן אשרי מי שמפרסמו בכל העולם כלו.

וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סו): אם לא מפרסמים את הפאר והיפי והחן של העולם, שהוא המאורי אור, אז מתפרסמים טאטרין מאורי אש, שלא חסר מהם פהיום, ודי לחכימא. ולכן אשריך, שיש לך חלק בפרסום שם הצדיק האמת בעולם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתמיד יהיה לך חלק בזה.

הדורש שלומך...

ח' שפד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל האברך ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה ששאלת, למה כל-כף הקפידו על קריאת מגלה וכו', עד שאמרו, שכל מצוות של תורה נדחות מפני מקרא מגלה וכו' (עין שלחן ערוך, ארח חיים, סימן תרפו, סעיף ב'), יש לומר בפשיטות, ששם מתגלה הנס שהיה לעם ישראל; וזה למוד לכל בר ישראל, שלא יתיאש כלל. הנה עומד המן, וכבר הכין עץ למרדכי וכו', ישנן גזרות וכו', כלם מפחדים מה יהיה, והנה בא מרדכי ואינו נכנע, כמו שכתוב (אסתר ג, ב): "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" וגו', ואוסף את כל הילדים ומתפללים, וילבסוף הכל הולך הפוך על הפוך, שהמן נתלה, וכל השונאים יש להם מפלה. וזה למוד גם בשבילנו, שאסור להתיאש מן הרחמים כלל, אפלו שרואים שכבר אבד מנוס ותקנה וכו'. וכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט): אפלו חרב חדה מנחת על צנארו של אדם, אל יתיאש עצמו מן רחמים; וכן אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן תלח): מען קאן פארשפרעכן א

ביקס זי זאל ניט שייסן נהלא יכולים ללחש על קני שרפה, שקורין ביקס, שלא תהיה מורה, (אפלו שאחד עומד עם רובה נגדך, יכולים לבטל את זה), כל-כך הרבה כח יש לבעל בחירה לפעל אצלו יתברך.

הדורש שלומך...

ח' שפה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסיד ברוסלב", תלמידי "היכל-הקדש", הווי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שעל-ידי אמונת חכמים יכולים לדעת איך להתנהג במשך כל החיים. אנחנו צריכים מאוד מאוד לשמח, שיש לנו צדיק כזה. וכמו שאומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קעז), שעלינו לשמח מאד, שיש לנו רבי כזה, פי מה היינו עושים בלעדיו? אמונת חכמים זה היסוד ביהדות, ואי אפשר להיות יהודי בלי זה. כמו שכתוב (שמות יד, לא): "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", שואלים על זה חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח): אם במשה האמינו, בה' לא כל שכן? אלא אי אפשר לבוא לאמונה בהקדוש-ברוך-הוא, אלא על-ידי אמונת חכמים. חכם מוסר נפשו בשביל אלו המקרבים אליו, ואף שמבחוץ אינו נראה, אבל בפנימיות מוסר נפשו וכל פלו לכל מי שמקרב אליו.

מספרים על הצדיק הקדוש רבי חיים מצאנז זי"ע, בעל מחבר ספר "דברי חיים", שהוא היה גדול מאד בתורה, למד הרבה מאד בהתמדה רבה, היה גדול בתפלה, ועסק בתפלה במסירות נפש, והרבה בצדקה ובגמילות חסדים, ועזר לכל העניים, והיה לו כח גדול מן השמים לעזור ליהודים.

באותה עת היָה יהודי עשיר גדול מאד בעיר וינה, ולו בן יחיד שחלה מאד, והלך עמו לכל הרופאים הממחים ביותר, וכלם אמרו נואש לחייו, שאין ביכלתם לרפאותו. אבא עשיר גדול, שיכול לתן כל הון דעלמא לרפא את בנו יחידו, ואין מסייע לו עשרו במאום, כי המחלה חשוכת מרפא, בכך, מה יעשה האב בשמעו שמועה כזו?! והיה מסתובב ימים בבכי מר, ולילות הדיר שנה מעיניו בדמעות שליש.

פעם אחת פגש קבוצת חסידים שהגיעה מפולין לרגל עסקים לעיר וינה. וכשראו את היהודי הזה הולך ובוכה (אף שחזותו לא העידה על ידהותו, כי היה פורק על), אזי פדרף חסידים, שאכפת להם מהזולת, שאלוהו: מדוע הוא בוכה? וענה ואמר: יש לי בן חולה, שהרופאים התיאשו ממנו, ובכך מה אעשה?! וענו לו: יש בעיר צאנו צדיק גדול מאד העושה נפלאות, ולמה לא תסע אליו, שם בודאי תהיה לך ישועה. ומה לא יעשה אב בעבור בנו. וגמר אומר בדעתו — הלא בזבזתי הון רב לרופאים, לתרופות, לבתי חולים, והעליתי חרס בדי, מדוע לא אנסה אפשרות זו גם-כן?! ונסע לצאנו לצדיק דשם.

תכף כשהגיע, אמר לגבאי שהוא רוצה להכניס לרבי, ולדבר עמו איזה דבר סודי. פלא על גבי פלא שהגבאי כבר הכניסו, אף שלא שאל לשמו וכו', ותכף כשנכנס לרבי, ראה את הרבי לומד גמרא בהתמדה רבה. לפתע הגביה הרבי עיניו וראה אדם עומד, לא שאלו מה הוא רוצה, ומה שמו וכו', אלא אמר לו: תן לי חמש-מאות זהובים ולך לביתך, והכל יבוא על מקומו בשלום. בו באותו רגע הזדעזע מאד, הנה הרבי לא שאל לשמי, לא שאל מה אני צריך וכו' וכו'. אבל נתן חמש-מאות זהובים כמצות הרבי, ויצא באכזבה גדולה, ואמר לעצמו: הלא כבר שלמתי אלפי אלפים לרופאים, ולא עזרו לי, אז ילכו עוד חמש-מאות זהובים לטמיון. והיה כעוס ומאכזב ביותר.

לצדיק הקדוש מצאנו היו שני בנים צדיקים קדושים: רבי

יחזקאל שרגא משיניווא זי"ע, ורבי ברוך מגורליץ זי"ע. והחלו להתנפח ביניהם; הראשון אמר — "הבה ונתן לאדם זה חמש-מאות זהובים בחזרה, כדי שלא יצא חלול השם, הואיל ויצא מכאן כל-כף מאכזב על שהרבי לא שאלו מאום, מי ומה ואימת" וכו' לעמתו אמר הרבי מגורליץ זי"ע: "לא, אחי הקר, אין מחזירים לו את הכסף, אם אבא בקש חמש-מאות זהובים ולא שאלו דבר, מסתמא ליהודי זה יש כבר ישועה", והצליח לשכנע את אחריו.

העשיר הנ"ל חזר לביתו ממרמז מאד, וכל הדרך הפליט מפיו מלים בהתמרמרות, כגון: 'פויילישע גנבים' וכו', אומרים לי שיש רבי העושה נפלאות, ואיני רואה את הנפלאות. ותכף פשהגיע לביתו, ראה את בנו מסתובב בריא ושלם כאחד האדם. העשיר כמעט התעלף, ואמר: איך היו לי קשיות ותהיות על הצדיק הקדוש הזה?! ותכף-ומיד שלח טלגרם לרבי, וכתב: מילא, שיש אלקים בשמים ידעתי, אבל שיהיה לו פה בזה העולם שליח להוציא מכח אל הפעל ישועות — זה לא ידעתי, ואני מבקש סליחה. [נמצא שרואים מכל זה מהי אמונת חכמים, שאפלו כשאין מבינים, לא שואלים שאלות כלל!]

ביון שהאחים הקדושים ראו את המכתב שהוא מבקש בו סליחה. נכנסו אל אביהם ושאלוהו: רבי, מה זה?! לא שאלתם אותו, לא אמרתם לו מאומה, רק בקשתם חמש-מאות זהובים וכו', והנה יצא ממרמז וגדף וכו', ועכשו היתה לו ישועה. והסביר להם הרבי כן: הבקר לפני התפלה הלכתי למקנה וטבלתי, והנה אני רואה את הרבי רבי אלימלך זי"ע בתוך המים. והוא אומר לי: היום יבוא אליכם הנכד שלי, הוא צריך להכנסת פלה חמש-מאות זהובים, אני מקנה שלא תאכזב אותי, תשיג לו את הכסף. יצאתי מהמקנה והלכתי להתפלל, אחר התפלה ישבתי ולמדתי, והנה זה היה היהודי הראשון שנכנס אלי, טרם שבקש ממני משהו, טרם ששאלתי אותו מה שמו ומה רצונו, בקשתי ממנו חמש-מאות זהובים, כי היתה לי אמונת חכמים, אם הרבי רבי אלימלך זי"ע

מבקש, בנדאי בזכותו תהיה ליהודי זה ישועה במה שצריך, וממילא הגיעה הישועה מהרבי רבי אלימלך. למדים מפל זה מהי אמונת חכמים!

לכן עלינו לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא על אמונת חכמים, שזה היסוד ביהדות. וצריכים להשמר מאד מאנשים הנדמים כחיות, כי כף אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): מי שאינו דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, מי שאינו חושב מהקדוש-ברוך-הוא, הוא פחיה בדמות אדם, ואיננו בגדר אדם כלל. אדם שחושב רק מהבורא יתברך שמו, אף פעם לא יעשה רע לזולת. לדאבוננו הרב, יש הרבה אנשים העושים רעה זה לזה, אף אין הם בגדר אדם אלא בגדר חיה, כי גם חיות עושות רע על לא דבר. פלב נובח על כל עובר ושב בלי סבה, ואם לא די בזה, הוא גם נושף, על מה ולמה?! אף זהו פלב! ומפל שכן חיות טורפות: אריה, זאב, דב וכו', כמו-כן ישנם בני-אדם רשעים ארורים, שרק יעשו רע לזולת, אין הם אלא חיות מהלכות על שמים. ולכן כשזוכים להיות מקרבים לצדיק, שמכניס בנו דעת ושכל להפיר שיש בורא כל עולמים, שהקדוש-ברוך-הוא פה עמנו, אפתנו ואצלנו, עלינו להיות הכי מאשרים, איזה אשר זה, איזו שמחה היא זו, שיש לאדם צדיק בזה המחזק אותו ומעודדו ומשמחו, ומקרבו אל הקדוש-ברוך-הוא, ובזה צריך לשמח מאד ולרקד מרב שמחה, שיש לו אמונת חכמים.

והעקר לבקש את הקדוש-ברוך-הוא ברחמים ובתחנונים, שנזכה להחזיק בצדיק הזה, ולא לעזב אותו, כי הרבה נפלאות ראינו כבר אצלו, ולא נתן שייבאו שועלים קטנים מחבלי כרמים, וינקלו את האהבה שיש בין הצדיק לאנשיו. ועל זה צריכים הרבה הרבה תפלות, שנזכה להחזיק עצמנו ביחד, ולא להב את הצדיק, ושהצדיק יאהב אותנו, ובזכות אמונת חכמים גדע איך להתנהג כל החיים, ונהיה הכי מאשרים בחיים. אשרי מי שחזק באמונת חכמים, ואינו נותן לשום קל גריק ופוחז לדבר על הצדיק, ובזכות זה יהיו לנו רק ישועות גדולות.

אָשֶׁר   ח' שפּו   בְּנַחַל   רנָה

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, שְׂזַכֵּינוּ לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים לְצַדִּיק בְּזֶה, שְׂמַעוֹדֵד וּמְשַׁמַּח וּמְנַחֵם אוֹתָנוּ, וּמוֹלִיכֵנוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְעוֹשֶׂה בֵּינֵינוּ שְׁלוֹם-בַּיִת, וְדוֹאֵג לְכָל צָרְכֵינוּ, אֲשֶׁרֵי בְּנֵי-אָדָם הַחֲזִיקִים בְּאַמוּנַת חַכְמִים, אוֹ אִז טוֹב לָהֶם בְּזֶה הָעוֹלָם וּבְעוֹלָם הַבָּא, כִּי כָּךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ וְ"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן נג): קִרְבַּת הַצַּדִּיקִים טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, כִּי מִי שְׂמַקְרֵב אֶל הַצַּדִּיק טוֹב לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי יֵשׁ לוֹ צַדִּיק שְׂמַדְרִיכוֹ וּמְנַהִיגוֹ, וְטוֹב לוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי הַצַּדִּיק יוֹצִיאֵנוּ מִהַשָּׂאוֹל תַּחַתִּית וּמִתַּחַתָּיו, אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁיחֲזִיק בְּצַדִּיק הַזֶּה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שפּו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תש"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַחֲתָן הַמְּפֹלֵג ...
נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַיָּמִים יָרִיעוֹת.

חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרַכּוֹת ו:): כָּל הַנְּהַנֶּה מִסְעֵדַת חֲתָן וְאֵינוּ מְשַׁמַּח, עוֹבֵר בְּחַמְשָׁה קוֹלוֹת, שְׁנֹאֲמַר (צִיִּן יְרַמְיָה ז, לד): "קוֹל שְׁשׁוֹן וְקוֹל שְׂמִחָה, קוֹל חֲתָן וְקוֹל כְּלָה, קוֹל מְצַהֲלוֹת חֲתָנִים בְּחַפְתָּם"; מֵה גִדְּל הָעִנְיָן לְשַׁמַּח חֲתָן וְכְלָה, עַד שְׂאֵם לֹא מְשַׁמְחִים אוֹתָם, עוֹבְרִים בְּחַמְשָׁה קוֹלוֹת? אֵלֶּא הָאֲר"י הַקְּדוּשׁ אוֹמֵר, אֲשֶׁר יֵשׁ לְכָל אָדָם: נַפֶּשׁ, רוּחַ, נְשָׁמָה, חַיָּה, יְחִידָה. כְּתוּב בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (חֶלֶק ב' צד:), אִם אָדָם זוֹכֵה לְקַיֵּם אֶת הַמְּצֻוֹת — לְלַמֵּד תּוֹרָה, לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זוֹכֵה לְנַפֶּשׁ. זוֹכֵה יְתִיר — זוֹכֵה לְרוּחַ, זוֹכֵה יְתִיר — זוֹכֵה לְנְשָׁמָה, זוֹכֵה יְתִיר — זוֹכֵה לְחַיָּה, נְשָׁמָה דְנִשְׁמָה. זוֹכֵה יְתִיר — זוֹכֵה לְיְחִידָה. כָּל יְהוּדֵי יֵשׁ בּוֹ נַפֶּשׁ, אֲשֶׁר שֵׁם הַכְּבֹד, וּמִשֵּׁם הַפֶּעַס וְהַרְצִיחָה, מִשֵּׁם בְּאֵה הַגְּבוּרָה, שְׂאֵינוּ מִתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה. הַנַּפֶּשׁ זֶה הַדָּם, הַדָּם בָּא מִהַכְּבֹד, הַכְּבֹד כּוֹעֵס, אֲבָל אִם אָדָם זוֹכֵה — אֵין לוֹ פֶּעַס, הוּא מִתְּגַבֵּר עַל יְצָרוֹ. הַפֶּה זֶה הַרוּחַ, אִם

אָדָם זֹכֶה וּמְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, דְּבוּרֵי תוֹרָה, דְּבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, מְחִזֵּק וּמְעוֹדֵד אֲנָשִׁים, זֶה הַרוּחַ דִּקְדוּשָׁה. אֵף, חַס וְשְׁלוֹם, אִם לֹא, זֶה הַרוּחַ דְּטִמְאָה. הַנְּשָׁמָה זֶה הַמַּח, שְׁאֵדָם רַק חוֹשֵׁב מִהֲקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֵלּוּ הַשְּׁלֵשָׁה דְּבָרִים — כָּל אֶחָד יְכוּל לְזַכּוֹת אֲלֵיהֶם: נֶפֶשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה; הֵינּוּ הַנְּפֶשׁ — זֶה בְּכַבֵּד, וְהַכְּבֵד כּוֹעֵס, וְאִם אָדָם מִתְאַמֵּץ וּבִמְקוֹם כְּעֵס לְכַעֵס עַל הַזּוּלָת, הוּא כּוֹעֵס עַל יִצְרוֹ וּמִתְגַּבֵּר עָלָיו, אֲזִי זֹכֶה לְנֶפֶשׁ. רוּחַ זֶה הַדְּבוּר, אִם שׁוֹמֵר עַל דְּבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, וּמְגַלֶּה אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכֻלָּם — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. הַנְּשָׁמָה הִיא בְּתוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה, הַיְכִן שְׁאֵדָם חוֹשֵׁב — שֶׁם כָּל הָאָדָם, כִּי אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א); אִם אָדָם זָכָה כִּבְר לְזַכּוֹת אֶת הַנְּפֶשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה שְׁלוֹ, אַחֲרֵי-כֵן בָּאָה חִיָּה — שְׁהַחִיִּים שְׁלוֹ אַחֲרֵים לְגַמְרֵי, כִּי אִם אָדָם מְזַכֵּךְ עֲצָמוֹ שְׁאֵינוֹ בְּכַעֵס עַל אֵף אֶחָד, וַיֵּשׁ לוֹ סְבָלְנוּת, הוּא בְּכַעֵס רַק עַל יִצְרוֹ, וְאֵינוֹ נוֹתֵן שְׁהַרַע וְהַסְטָרָא אַחֲרָא יִתְגַּבֵּר עָלָיו, אֵינוֹ נוֹתֵן שִׁישְׁפִּילוֹ אוֹתוֹ, אֲזִי זֹכֶה לְנֶפֶשׁ. וְאִם רַק מְדַבֵּר מִקְדוּשָׁה וְטְהָרָה — זֹכֶה לְרוּחַ, וְאִם רַק חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת — זֹכֶה לְנְשָׁמָה, וְאִם עוֹשֶׂה שְׁלֵשׁ אֵלֶּה — זֹכֶה לְחִיָּה, שְׁהַחִיּוֹת שְׁלוֹ אַחֲרֵת לְגַמְרֵי, שְׁיִסְתַּוְּבָב בֵּין בְּנֵי-אָדָם, וְאֵף אֶחָד לֹא יִפִּירוֹ, וַיִּרְגֵּשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן צ"א), שְׁבִזָּה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַסְתַּוְּבָב שְׁנֵי אֲנָשִׁים, אֶחָד חֵי בְּגִיּהֲנוּם וְאֶחָד בְּגִין-עֲדָן, מִי שְׁאֵינוֹ דְּבוּק בְּהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְדַבֵּר שְׁטִיּוֹת, וְהוּא בְּכַעֵס עַל כָּלָם, חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת מְגַנּוֹת וְכוּ', הוּא נִמְצָא בְּגִיּהֲנוּם, אֲבָל מִי שְׁחוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, מְדַבֵּר רַק דְּבוּרֵים קְדוּשִׁים, הוּא חֵי בְּגִין-עֲדָן, כִּי יֵשׁ לוֹ סְבָלְנוּת וְאֵרִיכוּת אֲפִים. וְאִם אָדָם חֵי חִיִּים כָּאֵלוֹ זֹכֶה לְבִסּוּף לִיחִידָה, שֶׁהוּא בְּטֵל וּמְבֹטָל לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה מְשִׁיחַ יְכַנִּיס בְּעוֹלָם, שִׁיתְגַּלֶּה לְאָדָם יְחִידָה שְׁבִנְפֶשׁ, הֵינּוּ שְׁאֵין לְאָדָם כְּלוּם רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְחִתָּן וְכֻלָּה אֵינָם רוֹצִים מְאוּמָה רַק לְבָנוֹת בֵּית. חֲכָמֵינוּ הַקָּדוּשִׁים אוֹמְרִים (קְדוּשִׁין כ"ט:), שְׁעַד עֶשְׂרִים שָׁנָה הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֲכָה שִׁיתְחַתְּנוּ, וְאִם לֹא מִתְחַתְּנִים עַד אָז, כְּבִיכּוֹל, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

הוא בכעס. נשאלת השאלה: מה זה הכעס והחרון אף? אלא חכמינו הקדושים אומרים (עין במדבר ובה, פרשה יח), עד עשרים שנה, בית-דין של מעלה אינם דנים את האדם, וממילא כל מה שעבר על בחור ובחורה, בית-דין של מעלה אינם יכולים לדונם, כי הם בבחינת קטנים. כיון שנעשים בני עשרים, אז דנים אותם. ולכן הקדוש-ברוך-הוא רוצה מאד מאד שיתחתנו קדם גיל עשרים, כי הוא יתברך אב הרחמן, ויושב על כסא רחמים, ותפץ רק את הטוב מהחתן והכלה, רוצה רק לעזרם, כי הוא יתברך רק טוב. אבל אם מחכים אחר עשרים, אז כבר אין ברכה, ואומר הקדוש-ברוך-הוא: תפח עצמותיו, ומדוע? כי אחר עשרים, בית-דין של מעלה דנים אותם, וכשיש כבר דין, מאד מאד קשה להמתיקו; ולכן אם זוכים שחתן וכלה מציתים את הצדיק והתחתנו קדם גיל עשרים, השמחה אז גדולה במאד מאד. ולכן אומרים חכמינו הקדושים: כל מי שאינו משמח חתן וכלה, עובר על חמשה קולות, ומדוע? כי חתן וכלה הולכים לקבל על עצמם, שאף פעם לא יהיו בכעס זה על זה, חס ושלום, ויהיו ותרנים זה לזה, ואם צריכים כבר להקפיד — שיקפידו על היצר הרע, שיעזוב אותם ולא יפגס בביתם, ולא יפריע לשלום-ביתם, וזוכים לרוח — שדבוריהם הם דבורי אמונה, דבורי אהבה, דבורי טובה, דבורי תורה, דבורי צדיקים, ואז זוכים שהמחשבות קדושות וטהורות, וכרגע שחושבים טוב — הכל טוב, ואחר-כך החיים אחרים לגמרי, וזוכים לחיות כזוג יונים, שזה יחידה, שגרים יחד כִּיחיד, ונכללים לגמרי בהקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לכם, שהקדוש-ברוך-הוא ישרה תמיד בביתכם, ולא תשכחו ממנו יתברך, ותהיו דבוקים ברבנו ז"ל, והבית יתנהל על טהרת הקדש.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שפז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עָלֶיךָ לְדַעַת, שְׁחִזְרָה בְּתְשׁוּבָה חוֹזְרִים אֶל
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא אֶל בְּשֵׁר נְדָם. וְאוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ וְכוּ', בּוֹדְאִי
אִם אַדָּם יָכוֹל לְצִאֵת וְלַגּוֹר בֵּין שׁוֹמְרֵי תוֹרָה וּמְצוּוֹת — אֵין לְמַעְלָה
מִזֶּה, אֲבָל אִם מֵאִיזוֹ סִבָּה שֶׁהִיא אֵין מִתְאַפְּשֵׁר הַדְּבָר, צְרִיכִים לִידַע,
שְׁאֵנִי נִמְצָא בְּמוֹשְׁבָה זו, בְּיָשׁוּב זֶה, אוּ בְּכַפֵּר זֶה, שְׁבִקְשִׁי יֵשׁ מִנֶּנּוּ
בְּשִׁבְתִּי, וּמִכָּל שְׁפָן בְּאִמְצַע הַשְּׁבוּעַ, שְׁאֵין מִנֶּנּוּ כָּלֵל, אֲבָל עָלִי
לְהַתְחַזֵּק פֶּה, לְהַתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלוֹת אֲפִלוּ בִּיחִידוֹת.

וְהַעֲקָר תִּרְאֶה לְהַקְדִּים שְׁלוֹם לְכָל יְהוּדֵי, לְהִרְאוֹת לְכָלֵם מֵה
נִקְרָא יְהוּדֵי שׁוֹמֵר תוֹרָה וּמְצוּוֹת, וְתִהְיֶה ה'מַגְדֵּל-אוּר' לְכָל הַיָּשׁוּב
כָּלוּ, וְאֵל תִּכְנֹס בְּוִכּוּחִים כָּלֵל, רַק רְאֵה לְהִרְבּוֹת בְּתוֹרָה וּבְקִיּוּם
הַמְצוּוֹת, לְהִרְבּוֹת בְּאַהֲבַת הַזִּילַת, וְלֹא יֵאָרֶךְ זְמַן רַב, וְתִזְכֶּה לְהַחְזִיר
עוֹד יְהוּדִים בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִפְטֹר בְּעִתָּךְ, וְתִזְכֶּה לְמִנֶּנּוּ עָרֵב,
וּבְקָר, וְצִהָרִים, וְזֶה בְּרוּר כְּשִׁמְשׁ, אִם אַדָּם חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה בְּאַמְתִּי,
אֲזִי יָכוֹל לְהַחְזִיר עוֹד יְהוּדִים, עַד שִׁיְהִיָּה לוֹ מִנֶּנּוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ח' שפח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ...

אוֹדוֹת הַשְּׁאֵלָה וְכוּ', חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (תְּנֵא דְבִי אֵלֶיְהוּ
רַבָּה ט'): אֵיזוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? כָּל שְׁעוֹשָׂה רְצוֹן בְּעִלָּה; אִם הָאִשָּׁה

תהינה מסורה לגמרי לבעלה, תכבדו ותתקרו, לא יארוך זמן רב, והבעל ימשך אחריה, כי אפלו מי שהוא חזק וקשה כפלדה, על-ידי אהבה אמיתית יכולים לשבר את הקיר החזק ביותר.

ולכן עקר העצה — לחזקו ולאמצו, ולא להכנס בנפוחים, רק להזכיר תמיד שם ה' בבית, ולהשתדל מאד, שהבית יהיה כשר, המטבח יהיה מטבח יהודי, חלבי מצד זה ובשרי מצד זה, ולא לערב, חס ושלום, בשר וחלב. וכן להדליק גרות שבת, ולילך בצניעות, בכסוי ראש, ולהמשיך לכבד את הבעל, ולא יארוך זמן רב, והבעל גם-כן יזכה לשוב בתשובה שלמה.

ואודות השאלה השניה וכו', על האשה לילך עם בעלה, כי כדאי מאד לשמר על השלום-בית, וכבר אמר הקדוש-ברוך-הוא: ימחה שמי על המים, כדי לעשות שלום בין איש לאשתו (סכה נג:). וכיום יותר בנגל למצא בתי מלון עם הכשר טוב. ויכולים להזמין מראש מאכלים פשירים של בית-דין צדק מסמך ליראים ושלמים, ואם יהיה ההכרח לילך עמו בתערובת וכו', זה נסיון באמת קשה מאד, אבל העקר, שתמיד תראה לדבר עם כלם מהקדוש-ברוך-הוא, ומי יודע, אם לא בנסיעה הזו דיקא, האשה הזו תחזיר בתשובה עוד כמה נשים עם בעליהן.

העקר להיות חזקה באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ולהשמר בכשרות המאכלים, אשר על זה צריכים לשמר יותר מהכל, כי הרמב"ם אומר באגרת תימן: מה מאבד מהאדם את האמונה? מאכלות אסורים. ובעבור זה הערב-רב הצליחו ללכוד מליונים מאחינו בני ישראל, על-ידי שפטמו אותם בטרפות ונבלות, הבשר היה טרף בתכלית, שמו סתם הכשר של 'רבנות', והיה זה בשר פגולים. לכן אסור לאכל שום מאכל, אלא אם יודעים איזה בית דין צדק מכשירו. ועל זה יכולים לעמד בעקשנות, ולומר: "בעלי היקר! אני מעריכה ומינקרת אותך, אבל אני רוצה לאכל דיקא מאכלים פשירים למהדרין" וכדומה דבורים בענין זה, וזה בטוח יעזר, כי רבנו ז"ל אמר, שהדבור יש לו כח גדול להפוך את האדם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שלא רק בעלה ישוב בתשובה, אלא תזכה להחזיר גם את חבריו ונשותיהם.

המקוה לשמיע בשורות משמחות...

ח' שפט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל היקר והנעלה, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

מה אמר לך?! באמת קשה מאד הדבר, פי אדם שעשה לי צרות ויסורים, וחרף וגדף אותי שנים על גבי שנים, איך אני יכול להשלים עמו?! אבל צריך לזכר: לשנא אסור את אף אחד, ומדוע? פי עוברים על לאו (ויקרא יט, טז): "לא תשנא את אחיך בלבבך", אני לא מחיב לדבר עמו ולהתקרב אליו, הוא צער אותי, הרע לי, הסית והדיח נגדי, הפסיד לי כספים, אין לי שום עסק עמו, אבל לא שנאה, אינני שונא אותו, חלילה, אלא עומד רחוק ממנו ושומר מרחק.

ובאמת, לא כדאי לחשב מאלו הרשעים שצערנו אותך, אלא לחשב רק ממנו יתברך, ולבקשו בכלליות — שעם ישראל ישובו בתשובה שלמה, ויהיה שלום בין נשמות ישראל, ונזכה כלנו לאהבת חנם.

ואודות ששאלת וכו', הלא תכמינו הקדושים אומרים (פסיקתא דרב פהנא כה) על הפסוק (הושע יד, ב): "שובה ישראל עד הנוי"ה אלקיך" — אפלו כפרת בעקר, אדם עומד ומחרף ומגדף בשוק, והקדוש-ברוך-הוא אומר לו, עשה תשובה ביני לבינה ואני מקבלך. שמו שמים! אדם עומד בשוק, עובד בכלי תקשורת, חרף וגדף כלפי מעלה, רחמנא לצלן, ואף-על-פי-כן אומר הקדוש-ברוך-הוא: עשה

תשובה ביני לבינך, ואני מקבלך, כי אין לך דבר העומד בפני התשובה!

ועקר התשובה — ללמד תורה. ואומרים חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה יח): גדול כחה של תורה, שמטהרת את פושעי ישראל בזמן שעושים תשובה, אפלו מעבודה זרה שבידם. עבודה זרה זה החטא והעון הקשה ביותר, עם כל זאת כשאדם זוכה ולומד תורה, הקדוש-ברוך-הוא מכפר לו על הכל. ולכן אין דבר כזה שאין מועילה תשובה.

ובענין העריות שאדם עבר, בר מינו, על זה שלח לנו הקדוש-ברוך-הוא מתנה בדור הזה את רבנו נחמן מברסלב זי"ע, שהוא גלה לפני הסתלקותו, שכשיגיע הזמן שיצא מזה העולם, אזי מי שיבוא אל קברו, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר העשרה מזמורי תהלים הנקראים: 'תקון הכללי', אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו — יהיה לו תקון. ולכן ראה לנסע לאומן שבאוקראינה, ששם הציון הקדוש של רבנו ז"ל, ויכולים לפעל שם תקון על כל העריות שעבר. ובדאי מי שיודע בנפשו, שעבר, ורחמנא לישזבן, על עריות, יקח עצמו בידיו, ויעשה כל מיני מאמצים שבעולם להגיע לציון הקדוש בעיר אומן, ויהיה לו תקון. ועל אחת כמה וכמה אם אדם יכול להגיע לראש השנה לרבנו ז"ל בעיר אומן, אין מעלה גדולה מזו, כי אמר רבנו ז"ל, אם יש נשמות פגומות כל-כך, שגם אני לא יכול לתקן כל השנה [ובהכרח שנשמות אלו עברו שמונה-מאות פעמים על כל התורה כלה, אם רבנו ז"ל אינו יכול לתקן כל השנה], אבל בראש השנה יש להם תקון. לכן אדם שעבר על כל עריות, עליו להשתדל לבוא לראש השנה לציון רבנו ז"ל, ויהיה לו תקון על כל חטאיו.

הדורש שלומך, ומצפה לשמע הטוב ממך...

רסב   אָשׁר   ח' שצ   בנחל
ח' שצ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל היקר והנעלה, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון ריעות.

חמדת לבבי! רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות צדיק, סימן יט): מי שהקדוש-ברוך-הוא חשוב בעיניו, יכתב בספר כל שמות הצדיקים והתנאים לזכרון. הלך תלמידו מוהרנ"ת ז"ל, וכתב ספר: "שמות הצדיקים", מאדם הראשון עד הבעל-שם-טוב הקדוש והגדול זי"ע. וכן כל הנביאים, כל התנאים והאמוראים, כל הגאונים והמקובלים והצדיקים. ואם נתבונן בהסטוריה נוכח, שעוד לא היה מימות עולם צדיק שייאמר דבר כזה: הנה אני לוקח שני עדים (ואגב, היו הם שני עדים צדיקים וטהורים מאד, דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, ומיחדים יחודים קדושים) ואומר לכם, שמי שיבא לקברי, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר שם עשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הכללי', אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו — יקבל תקון. עוד לא היה צדיק שאמר כזאת, אלא רבי נחמן מברסלב זי"ע. ולכן אפלו אם זה היה ספק ספקא — כדאי לנסע לציון רבנו ז"ל, ובוודאי פה זו ודאות, כי אמר את זאת בפרוש, והבטיח הבטחה כזו, אז בשביל כמה מאות דולרים, נפסיד תקון נצחי כזה?!

ובוודאי להיות על קברות צדיקים בכלל, זה דבר גדול מאד, ואומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיקים, סימן קעג), על-ידי השתטחות על קברי צדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראוי לכך, ובוודאי מה טוב ומה נעים להיות על ציון רבי שמעון בר יוחאי, רבי מאיר בעל הנס ושאר התנאים, וכן האר"י הקדוש והבית-יוסף ושאר הצדיקים, וזו זכות גדולה מאד להיות שם ולהתפלל, שבזכות הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה, יזכה

להנשע וכו', והתפלגה שם מקבלת מאד בשמים, אבל פה מדברים מצדיק שהבטיח הבטחה עם שני עדים, שיעשה טובה נצחית למי שיבוא על קברו וכו', אזי בשביל כמה מאות דולרים, כדאי להפסיד הבטחה זו?! סוף כל סוף כמה אדם חי? שבעים שנה, וכמה פרחו כבר מהשבעים שנה?! וכל אחד יודע היטב מה עשה וכמה הוא פגום, והנה יש רבי כזה, שתמל עלינו הקדוש-ברוך-הוא, ושלחו בדור הזה, והבטיח, שמי שיבוא על קברו ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר תקון הכללי, הוא יתן לו תקון נצחי. אני בטוח שאף אחד לא יטמן ידיו בצלחת, אלא יעשה כל אשר ביכולתו לקבל את התקון הזה, אף שיעמדו עליו מניעות כקיר גבה.

אשרי מי שמסלק דעתו וחקמתו, ובורח לציון רבנו ז"ל, והלואי כבר נזכה לזה בראש השנה, שאז דנים את האדם מה יהיה עמו כל השנה. והנה כשאדם חולה, בר מינן, הוא מחפש אחר רופא הכי גדול, שיכול לרפאותו, ואינו חוסך כסף או כחות, ואם שומע שבאיזה מקום מסוף העולם יש איזה פרופסור גדול, שיכול להביא מזור למחלתו, הוא כבר אץ שמה, כי מה לא יעשה אדם בעבור רפואתו?! או כשאדם הסתבף עם החק, וצריך לעורף-דין, ילך ויחפש ויבקש אחר העורף-דין הכי גדול. והנה בראש השנה דנים את האדם מה יהיה עמו ומה יעבר עליו, וכותבים לו את התקציב לכל השנה, וכלנו זקוקים לעורף-דין גדול, לרופא ממחה, והנה רבנו נחמן מברסלב זי"ע הוא הרופא הגדול ביותר, הוא העורף-דין הממלח ביותר, שיכול להוציא משפטנו לאור, היתכן כי לא נעשה את כל המאמצים שבעולם, לבוא אליו לראש השנה!?

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתזכה לסלק דעתך וחקמתך המדמה, ולא תשאל שאלות וקשיות, אלא תברח לך תכף-ומיד אל ציונו הקדוש, ותזכה לישועה גדולה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ח' שצא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אָל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך להיות שמחה במאד מאד, ולשמח את בעלך, ואז להפך — בעלך ישמח אותך. כי כל ההצלחה בבית תלויה במדת השמחה שתשרה בבית. ורבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ואין זו סתם עצה להיות בשמחה, אלא רבנו ז"ל אומר, שזו מצוה גדולה, ומדוע? כי כשאדם בשמחה, הוא מראה את טהר לבו, שרוצה לעשות רצון הבורא, והתשובה שחזר אליו יתברך — זה אמתי. אבל אם אדם תמיד ממרמר, סימן שהחזרה בתשובה שלו אינה אמיתית. רבנו ז"ל אומר (ספר המדות, אות שמחה, סימן א'): כשאדם עושה מצוה בשמחה, סימן שלבו שלם לאלקיו; בזה שאדם שמח, בזה הוא מרגיש שעושה רצון בוראו.

ולכן ראי לקנות את מדת השמחה, ותשפחי את כל העבר שלך, ותשמחי את בעלך, ואת הילדים, ואת כל חברותיך, ואז תראי באיזה גן-עדן תחיי.

ותתפללי גם עלי, והקדוש-ברוך-הוא השומע בתפלות ישראל, ישמע תפלותיך שאת מתפללת אליו תמיד.

הקדוש-ברוך-הוא זמין לך בית משלך, כי כן אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי מועד קטן, דף ט:): שמחה לאדם בשעה שדר בתוך שלו; אין עוד שמחה לאדם מזו שגר בבית שלו, ואינו תלוי באחרים, אינו גר באפן שכיר וכו'. ולכן אני אוחז מאד מאד, שלכל אחד יהיה בית פרטי עם גנה סביב.

יעזר לכם הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה לכם דירה בקרוב, ותוכלו לארח שם המון אורחים, ובזכות זה יהיה לך תקוה נצחית.

כִּי כְּשֶׁמְכַנְיָסִים אוֹרְחִים, כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַחְזִיר תְּזוּרָה רַק טוֹב לְאָדָם. וְלִכֵּן מִצּוֹת הַכְּנֻסֹת אוֹרְחִים גְּדוּלָה בְּמֵאֵד מְאֵד, וְהִיא מִהֲדַבְּרִים שֶׁהִקְרָן קִיּוּמָת לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי הַפְּרוֹת אוֹכְלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהִקְרָן נִשְׁאַרְת לְאָדָם לְנִצְחָה. וְלִכֵּן אֵין עֲרֹךְ לְמִצְוָה זוֹ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לְאַרְחָת אֶת הַהוֹרִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֲשֶׁר הֵם קוֹדְמִים לְכָלֵם. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת הַכְּנֻסֹת אוֹרְחִים, סִימָן ג'): הַכְּנֻסֹת אוֹרְחִים מְזַכֶּה אֶת הָאִשָּׁה לְבָנִים.

וְלִכֵּן רְאִי לְהִיּוֹת שְׂמֵחָה וְעֲלִיזָה, וּבְקָרוֹב מְאֵד יִהְיֶה לָכֵם בַּיִת מִשְׁלָכֵם, וְלֹא תַחֲסְרוּ דְבָר.

רַק רְאִי שְׁלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם אָדָם, וְהִתְרַחֲקִי מִכָּל מִינֵי לְשׁוֹן הָרַע, אֲשֶׁר רַק עוֹקְרִים אֶת הָאָדָם מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (עֵין עֶרְכִין טו:): כָּל הַמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה; וְלִכֵּן הָעֹקֵר לְהִתְרַחֵק מִכָּל מִינֵי דְבוּרֵי הַבַּל וּפְטוּיֵי סֵרֶק, וְלֹא לְדַבֵּר מִזֶּה עַל זֶה וְכוּ', עֲלִינוּ רַק לְדַבֵּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִשְׂמֵחָה, וּגְדֹל הַתְּעַנּוּג שֶׁגוֹרְמִים לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ בְּזֶה שְׂמֵדְבָרִים מִמֶּנּוּ — אֵין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חַפֵּץ לְהִשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ אוֹר גּוֹרָא וְנִפְלֵא מְלַמְעֵלָה, אִךְ עֲלִינוּ לְהִיּוֹת רְאוּיִים לְקַבְּלוֹ.

וְלִכֵּן עֹקֵר הַבְּעִיָּה שְׂאִינְנוּ נִמְצָאִים בְּמִדַּת הַשְּׂמֵחָה, וְעַל-כֵּן רְאִי לְבַקֵּשׁ כָּל יוֹם עַל נִקְדָּה זוֹ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵינְנֵי רוֹצֵה מְאוּמָה, רַק אוֹתָךְ. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזֵרְנִי שְׂאֲרֵגִישׁ אֶת הַשְּׂמֵחָה בְּתוֹךְ לְבִי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ד, ח): 'נִתְתָּה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי', וּמִמִּילָא לֹא יִהְיֶה לָךְ שׁוּם יַעֲסֵק מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְלֹא תִתְבַּלְבְּלִי מֵאַף אֶחָד, יֵשׁ לָךְ מִתְּנָה אֶת בְּעֵלְךָ וְיִלְדִיךָ, וְאֵל לָךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים, וּבְתוֹךְ הַלֵּב יִהְיֶה לָךְ רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִהְיֶי מְסוּרָה תְּמִיד לְבְּעֵלְךָ וְלִילְדִיךָ, וְאַז תִּרְאִי שִׁיְהִיו לָךְ חַיִּים אַחֲרִים לְגַמְרֵי. אִם תִּצְיָתִי אוֹתִי בְּזֶה, יִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב בְּחַיִּים.

הַמֵּאֲחַל בְּרָכָה וְהַצְּלִחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

רסו אֲשֶׁר ח' שצב — ח' שצג בַּנְחָל
ח' שצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִהַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת
הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף, וְתוֹכִי לְרוּחַ רַב נַחַת מִהֵילָדִים, וְשִׂיגְדְּלוֹ בְּעֲלֵי
תוֹרָה וּבְעֲלֵי חֻמָּה.

לְדַעְתִּי, אִם יֵשׁ רוּפָא שְׂאוּמֵר שְׂאִינְךָ צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת נִתּוּחַ, אֵל
תַּעֲשֵׂי אֶת הַנִּתּוּחַ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְצַלִּיחַ אֶת בְּעֲלֶךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנֶה יִשְׁפִּיל
וְיְצַלִּיחַ.

בְּעֵת שְׂאֵת מְדַלִּיקָה גְרוֹת לְכַבוֹד שְׁבַת-קֹדֶשׁ תִּבְקָשִׁי הַרְבֵּה עַל
בְּעֲלֶךָ וְעַל הַיְלָדִים וְעַלְיָךְ, כִּי הַתְּפִלוֹת שֶׁהָאִשָּׁה מַתְּפַלֵּלַת אָז, מְאֹד
מְקַבְּלוֹת בַּשָּׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' שצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, י"ט טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂתַזְכֶּה לְהַתְּעִלוֹת בְּמַעֲלוֹת הַתוֹרָה
וְהִירָאָה, וְתִשָּׂא חֵן בְּעֵינַי כָּל רוּאֶיךָ, וְתִהְיֶה שְׁמוֹר מַעֲבְרוֹת, וְתִצְלִיחַ
דְּרָכְךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל.

רְאֵה לְהַזְהֵר מְאֹד בְּנִטְיִילַת יָדַיִם שְׁחֵרִית, אֲשֶׁר מְסַגֵּל לְהוֹרִיד אֶת

אֲשֶׁר   ח' שצד   בְּנַחֵל   רסז

רוח הטמאה מהאדם, וצריכים להכין לעצמו כלי לנטילה עם מים עוד קודם השנה, וזה סימן של ירא שמים.

ראה ללכת תמיד עם הציציות, ותדקדק שתהינה כשרות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' שצד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ וְאִיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראה, אהובי, אחי היקר! לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, והעקר להיות בשמחה עצומה, והשמחה מרחבת את דעתו ואת מחו.

עליך לדעת, כי האדם אינו מכונה, ואי אפשר לסדרו כפי שרוצה, ועל-פן המצב-רוח של האדם משתנה בכל יום, בכל שעה ובכל רגע, עקר השלמות בזה העולם — להפך תמיד את מצב רוחו, שיהיה מצב-רוח טוב.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לי, שיִדְפֵּס עֲכָשׁוּ קְנֻטֵרס "רוח טובה", ששם מבאר כל הענין של מצב-רוח טוב, שהוא העקר בזה העולם, להחזיק תמיד מעמד ולהיות תמיד במצב-רוח טוב, כי החיים מלאים נסיונות, ואשרי מי שאינו נופל ואינו נשבר בשום פנים ואפן.

נא ונא ללכת בכל יום למקנה, כי זה מטהר את הנפש ואת הגוף, גם מביא הצלחה רבה.

הקדוש־ברוך־הוא יֵעֹזֵר לָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, וְתִשָּׂא חַן בְּעֵינֵי כָל רוֹאֶיךָ, וְתַצְלִיחַ בְּכָל עֲנִינֶיךָ.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ח' שצה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל הַיָּקָר וְהַנּוֹעֵלָה ... בֶּן הָרֵב הַגָּאוֹן רֵאשׁ מְתִיבְתָא דִישִׁיבַת ... גְּרוּ יְאִיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע, שאתם מתעסקים בקדשים, להרחיב גבולי ארץ ישראל, שיהיה תחת ידי אחינו בני ישראל, שכבר אמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב, תהלים נו): להתהלך לפני ה' באור החיים — זו ארץ ישראל; וידוע איך שרבנו ז"ל השתוקק מאד לבוא לארץ ישראל, ומסר את נפשו עד שנכנס בשלום לארץ ישראל, ובוודאי פבש את ארצנו הקדושה, כידוע אצלנו הספור, שהיתה לו מלחמה עם השר של ישמעאל, ורבנו ז"ל נצחו, אשר מאז כבר התחילה העליה של אחינו בני ישראל לעלות לארצנו הקדושה.

הקדוש־ברוך־הוא יֵעֹזֵר, שִׁיקִים הִיעוּד (זכריה יג, ב): "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נֶאֱמַר הַיּוֹי"ה צְבָאוֹת, אֲכַרִּית אֶת שְׁמוֹת הָעֲצָבִים וְלֹא יִזְכְּרוּ עוֹד, וְגַם אֶת הַנְּבִיאִים וְאֶת הַרוּחַ הַטְּמֵאָה אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ"; שְׁפִיּוֹתַי סוֹכְב דְּבָר זֶה בְּיַמֵּינוּ אֱלוֹ, אֲשֶׁר הִשְׁתַּלְּטוּ עַל הָאָרֶץ גְּבִיאֵי הַבַּעַל, וּמְכַנְּיָסִים שְׁמוֹת שֶׁל רְחוּבוֹת בְּעָרֵי אֲרָצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה עַל שְׁמוֹת הָעֲצָבִים, וְרוּחַ טְמֵאָת הַמְּסִיּוֹן מְאֹד חִזְקָה שָׁם, וְלוֹכְדִים גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תַּחַת רִשְׁתָּם הַטְּמֵאָה.

הקדוש־ברוך־הוא יֵעֹזֵר, שִׁיקִים (אייוב לח, יג): "לְאַחֵז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעֲרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנּוּ", וְכִמוּ שֶׁפָּרְשׁוּ הַצְּדִיקִים, שְׁיָבוֹא הַיּוֹם בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, שִׁינְעֲרוּ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁמֻנְעָרִים מְעִיל

מלא אֶבֶק וְלִכְלוּד, עַד שְׁנַעֲשֶׂה נְקִי, וּמִי יִתֵּן, שְׂיִהְיֶה כָּבֵד בְּיָמֵינוּ אֱלוֹהֵינוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה בְּפַעֲלֹתְכֶם לְמַעַן הִרְחַבְתָּ יְשׁוּבַת הָאָרֶץ, וְלִהְרַחֵיב אֶת גְּבוּלוֹתֶיהָ, וְלִמְלֵא אֹתָהּ עִם אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ח' שצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טבת, ד' דְּשׁוּבְכֵים ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמִּידֵי "הַיִּכְל־הַקֶּדֶשׁ", קִדְשׁ קִדְשִׁים, דִּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִחַזֵּק אֶת לְבָבְךָ בְּכָל מְקוֹם מוֹצֵאִים.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְכֶם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תִּנְיָחוּ אֶת עֲצָמְכֶם לִפְלֵ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֲפָן, אֲפִלוּ שְׁעוּבָר מַה שְׁעוּבָר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּל־ל, כִּי גָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁבָכָל צָרָה וְצָרָה שְׁעוּבָרָת עַל הָאָדָם, עָלִיו לְהַשְׁתַּדֵּל לְמַצֵּא הִרְחָבָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל אֶת הַפְּסוּק: "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי" (תהלים ד, ב); הִינּוּ שְׁאֲפִלוּ בְּצָרָה בְּעֲצָמָהּ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵב לָנוּ; כִּי אִם יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ — יִרְאֶה, כִּי אֲפִלוּ שְׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִצַּר לוֹ, גַּם בְּצָרָה עֲצָמָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵב לוֹ, וּמִגְדִּיל חֲסִידוֹ עִמוֹ, שְׁזָה הַפְּרוּשׁ: בְּצַר — הֵן בְּתוֹךְ הַצָּרָה, הִרְחַבְתָּ לִּי — הַקֶּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לִּי.

וּבְאֵמַת הַפְּסוּק הַזֶּה אָמְרוּ דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלִיו הַשְּׁלוֹם, בְּשַׁעֲה שְׁעָבְרוּ עָלָיו צָרוֹת רַבּוֹת וּמְשָׁנוֹת, הֵן שְׂרָדְפוּהוּ אֲחִיו, וְהֵן שְׂרָדְףוּ אוֹתוֹ חוֹתָנוּ, וְהֵן שְׂרָדְפוּ אוֹתוֹ שׁוֹנְאִים, וְהֵן שְׂרָדְפוּ אוֹתוֹ אֲשֶׁתוֹ וּבְנָיו: אֲבִשְׁלוֹם וְאֲדַנְיָהוּ וְכוּ', הִנֵּה דָּוִד מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּבִפְרָט בְּעֲצָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת, שְׁתָּמִיד מְצֵא הִרְחָבָה. וְכַעֲיִן שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקֶּדוֹשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי תַעֲנִית, פָּרָק ב', הַלְכָה ט'): אָמַר

דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: כל צרה שהייתי נכנס אליה, אתה היית מרחיבה לי, נכנסתי לצרתה של בת שבע, נתת לי את שלמה, נכנסתי לצרתן של ישראל, ונתת לי את בית-המקדש וכו' וכו', עיין שם; וכן תמיד בפעם שעברה עליו איזו צרה מרה — התחזק, והשתדל למצא בעצמו הרחבה, איך שהקדוש-ברוך-הוא עוזר לו.

כי באמת עליכם לדעת, אשר עוד לא היה בזה העולם אדם, שהיה נרדף כל-כף כמו דוד המלך, עליו השלום, עד שכשהיה עוד בבטן אמו, כבר קטרגו עליו, והיה ראוי להיות גפול, עד שנתן לו אדם הראשון שבעים שנה (עיין ילקוט תהלים, רמז תתמג), וכן כל ימי בחרותו היה נרדף מאחיו, שחשדוהו וכו', שיש ביא על שפחה, והוא נולד ממנה, וכן אחר-כך כשהתחתן, רדפו חותנו שאול המלך, ואפלו כשכבר נעשה מלך, שפכו את דמיו כמים ורדפוהו ובזוהו בכל מיני חרופים וגדופים, והוא חזק את עצמו בתקף קטנותו וירידתו, וברח תמיד רק אליו יתברך, כמו שכתוב (שמואל-א' ל, ו): "ותצַר לדוד מאד, כי אמרו העם לסקלו, כי מרה נפש כל העם, איש על בניו ועל בנוחיו, ויתחזק דוד בהגיו"ה אלקיו". ובתוך תקף צרותיו, שרצו לרגמו ולסקלו באבנים פתיב: "ויתחזק דוד בהגיו"ה אלקיו", שאחז את עצמו בו יתברך.

ועקר התחזקותו של דוד המלך היה על-ידי שהרגיל את עצמו מקטנותו לדבר אליו יתברך, אשר מזה יסד את ספר התהלים, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנו), שכל ספר התהלים היה ההתבודדות של דוד המלך, שמכל מה שעבר עליו ברוחניות ובגשמיות, עשה מזה מזמור תהלים, שזה כלל השיחות והתפללות והבקשות שלו, ששפף נפשו אליו יתברך, ומכל מה שעבר עליו ברח רק אליו יתברך, ודבר עמו בתמימות ובפשיטות, ועל-ידי-זה "ויתחזק דוד בהגיו"ה אלקיו".

על-כן עליכם להרגיל את עצמכם לילך בדרך זו, ליחד לעצמכם מקום מיוחד שאין שם בני-אדם, ולדבר עמו יתברך, ולפרש את כל שיחתכם אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו,

וְכָל מַה שְּׁמַעִיק לְכֶם וְעוֹבֵר עֲלֵיכֶם, תִּשְׁפְּכוּ נַפְשְׁכֶם רַק לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שׁוֹם חֵבֵר וְשׁוֹם רַע טוֹב, וְאֵין מִי שְׂיִבִין אוֹתוֹ הֵיטֵב כְּפִי יְרִידָתוֹ וְנִפְּלָתוֹ וְהִרְפַּתְקוּתוֹ — רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ. וּכְכֹל שֶׁתְּבַרְחוּ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, תִּזְכּוּ לְהִתְאַחַז בּוֹ יִתְבַּרֵךְ וּלְחַזֵּק עֲצַמְכֶם.

תִּתְאַרוּ לְעַצְמְכֶם, אָדָם שֶׁנִּרְדַּף מִגְדוּלֵי תוֹרָה, וּמוֹצִיאִים עֲלָיו כָּל מִינֵי שֵׁם רַע, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן חֲזַק אֶת עַצְמוֹ בְּאַלְהָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נֵט.): מֵאֵי דְכִתִּיב (תְּהִלִּים לֵה, טו): "וּבְצִלְעֵי שְׁמָחוֹ וְנֶאֱסָפוּ קָרְעוֹ וְלֹא דָמוּ", אָמַר דָּוִד לְפָנֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ, שָׁאֵם הָיוּ מְקַרְעִים בְּשָׂרֵי לֹא הָיָה דְמֵי שׁוֹתֵת לְאַרְץ, וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׁעוֹסָקִים בְּנִגְעִים וּבְאַהֲלוֹת, אוֹמְרִים לִי: דָּוִד, הֲבֵא עַל אִשֶׁת אִישׁ מִיִּתְתוּ בְּמָה? וְאֲנִי אוֹמֵר לָהֶם: מִיִּתְתוּ בְּחֻנֵּק, וְיֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הֲבֵא, אֲבָל הַמְּלַבִּין פָּנָיו חֵבְרוּ אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הֲבֵא; הָרִי שֶׁאֶפְלוּ אֵלָיו הַגְּדוּלִים שֶׁלְמָדוֹ תוֹרָה בְּנִגְעִים וּבְאַהֲלוֹת, שְׁפָכוּ דָמוֹ כְּמֵים, וּבִזְיוֹ וְחִרְפוֹ אוֹתוֹ, וְאָמְרוּ לוֹ, שְׂבֵא עַל אִשֶׁת אִישׁ; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וְרוּשְׁלֵמי שְׁקָלִים, פָּרָק ב'): אֵין דוֹר שְׂאֵין בּוֹ לִיצְנִין כְּדוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד, הָיוּ הוֹלְכִים אֶצֶל חִלּוּנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד, וְאוֹמְרִים לוֹ: דָּוִד, אֵימְתִי יִבְנֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵימְתִי בֵּית ה' גִּלְדָּךְ? וְהָיָה דָּוִד אוֹמֵר: אֶף-עַל-פִּי שְׁמַתְפוּנִים לְהַכְעִיסֵנִי, יָבוֹא עָלַי, אִם לֹא הֵייתִי שְׂמַח בְּדַבְרֵיהֶם; הָרִי אֶף שֶׁהִתְלוֹצְצוּ מִמֶּנּוּ תַּחַת חִלּוּנוֹתָיו, חֲזַק אֶת עַצְמוֹ וְשִׂמַח, כִּי תִמִּיד מְצֵא הִרְחָבוֹת.

עַל-כֵּן, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, וְאֵל תִּנְיָחוּ אֶצְלְכֶם הָעַצְבוֹת וְהָעֲצָלוֹת כְּרַגַע, כִּי אִם דָּוִד הַמְּלֶךְ, שְׁעֵבֵר עֲלָיו מַה שְּׁעֵבֵר בְּחַיָּיו, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכוֹת נה:): כָּל שְׁנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד לֹא רָאָה חִלּוּם טוֹב, חֲזַק אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא נִפֵּל בְּדַעְתּוֹ, כְּמוֹ-כֵן רְאוּ אַתֶּם בְּעַצְמְכֶם גַּם-כֵּן לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם; כִּי עֲלֵיכֶם לְדַעַת, אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא עִמְכֶם תִּמִּיד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תְּנָא דְבֵי אֲלִיהוּ רַבָּה, פָּרָק יח): אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכָל צַעַר וְצַעַר שְׂיֵשׁ לְיִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל

אֲנִי עִמָּהֶם, שְׁנֹאֲמַר (יְשַׁעְיָה סג, ט): "בְּכָל צָרְתָם לוֹ צָר"; וְעַל-כֵּן רָאוּ
 לֹא לְהַנִּיחַ אֶת מְקוֹמְכֶם, וּלְחַזֵּק עֲצַמְכֶם בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם,
 וּבִפְרָטִיּוֹת עַל-יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנֵנוּ וְ"ל, שְׁלַמְדָּנוּ אִיף
 לְחַזֵּק אֶת עֲצַמְנוּ בְּתַקְּףָ צְרוּתָנוּ, אֲשֶׁר רַק עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ נִקְרָאִים עַל
 שֵׁם רַבְּנֵנוּ וְ"ל. וְיָדוּעַ אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוֹשִׁים, בְּכָל דוֹר וְדוֹר
 מִי הִיָּה נִקְרָא "בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד?" כָּל מִי שֶׁעָבְרוּ עָלָיו חֲרוּפִים
 וְגִדּוּפִים, בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים בְּעִבּוֹר הַתְּקַרְבוֹתוֹ אֶל רַבְּנֵנוּ וְ"ל,
 וְסָבַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים כְּמִים, הוּא הִיָּה נִקְרָא "בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד אֲמִיתִי".
 וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלִקוּט תְּהִלִּים, רַמְזוֹ תרס"ט): כָּל הַשּׁוֹמֵעַ
 קִלְלָתוֹ וְשׁוֹתֵק — נִקְרָא חֲסִיד, וְדוֹד שְׁמַע קִלְלָתוֹ וְשׁוֹתֵק, לְכֹף נִקְרָא
 חֲסִיד; כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת מְקַרְבּוֹ וְתַלְמִידוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ וְ"ל, שְׁשׁוֹמֵעַ
 חֲרָפְתּוֹ, חֲרוּפוֹ וְגִדּוּפוֹ וְשׁוֹתֵק, וּבוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְהַתְחַזֵּק עִכְשָׁו בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם, אִף
 שְׁעוֹבְרִים עָלֵינוּ בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים מְאִינְשֵׁי דָלָא מַעְלִי, כִּי סוּף
 כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבֹוא הַטּוֹב. כְּעֵין שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ
 תְּנַחוּמָא, פְּרֻשַׁת עֵקֶב ג'), שְׁכָל הַמְּצַטֵּעַר בְּתַחֲלָתוֹ, נוֹחַ לוֹ בְּסוּפוֹ, וְאֵין
 לֵךְ שְׁמַצְטַעַר בְּתַחֲלָתוֹ יוֹתֵר מֵאַבְרָהָם, שֶׁהִשְׁלַף לְכַבְשָׁן, וְגָלָה מִבֵּית
 אָבִיו, וְרָדְפוּ אַחֲרָיו שִׁשָּׁה-עָשָׂר מְלָכִים, וְנִתְנַסָּה בְּעִשְׂרֵה נְסִיווֹת,
 וְקָבַר אֶת שָׂרָה, וְלָבְסוּף נָח, שְׁנֹאֲמַר: "וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וְהוֹ'
 בְּרַךְ" וְגוֹ' (בְּרֵאשִׁית כד, א); וְכֵן יִצְחָק נְצַטְעַר בְּנַעֲרוֹתָו, וְקָנְאוּ בוֹ
 פְּלִשְׁתִּים, שְׁנֹאֲמַר: "וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֵל יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ" וְגוֹ' (שָׁם
 כו), וְלָבְסוּף בְּקִשׁוֹ מִמֶּנּוּ, שְׁנֹאֲמַר: "וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי
 וְגוֹ', וַיֹּאמֶר רָאֵה רָאִינוּ" וְגוֹ' (שָׁם כו, טז); וַיַּעֲקֹב כְּמָה נְצַטְעַר,
 שְׁנֹאֲמַר: "רַבַּת צָרְרוּנִי מִנְעוּרַי יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל" (תְּהִלִּים כט, א), עַד
 שֶׁהִיָּה בְּמַעֲי אָמוֹ בְּקִשׁ עֲשׂוֹ לְהַרְגוֹ, שְׁנֹאֲמַר: "וַיִּתְרוּצְצוּ הַבְּנָיִם"
 (בְּרֵאשִׁית כה, כב); וּכְשֶׁקָּבַל הַבְּרָכוֹת, "וַיִּשְׁטֵם עֲשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב, וַיֹּאמֶר
 עֲשׂוֹ בְּלָבוֹ, יִקְרָבוּ יָמֵי אָבִל אָבִי" וְגוֹ' (שָׁם כז, מא), בְּרַח לְלָבָן לְחַרְן
 וְנְצַטְעַר בְּבִנוּתָיו שֶׁל לָבָן, וְאַחֲרַי כֵּן בְּקִשׁ לְהַרְגוֹ, שְׁנֹאֲמַר: "אֲרַמִּי
 אוֹבֵד אָבִי" (דְּבָרִים כו, ה), יִצְאָ מְאֲצִלוֹ וּפָגַע בְּעֲשׂוֹ, שְׁנֹאֲמַר: "וַיִּשְׂא
 יַעֲקֹב אֶת עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה עֲשׂוֹ בָא" וְגוֹ' (בְּרֵאשִׁית לג, א); בָּאָה עָלָיו

רעג   בנחל   ח' שצו   אָשֶׁר

צרת דינה וצרת יוסף ולבסוף נח, שְׁנַאֲמַר: "וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אַחֵיו" (שם מז, יב), הָיָה "וְהָיָה רֵאשִׁיתָּ מִצָּעַר וְאַחֲרֵיתָּ יִשְׁגָּה מְאֹד" (איוב ח, ז), עֵינַי שָׁם. הָרִי לָכֶם, שְׁאָפְלוּ אַבוֹת הָעוֹלָם, עֶבֶר עֲלֵיהֶם בְּתַחֲלָתָם מֵהַ שְׁעֵבֶר, וְלִבְסוּף עוֹר לָהֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה עֲלֵינוּ לְהַתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא נִתְרַחַק מִמֶּנּוּ בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם, עַל אִף הַצְרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים אֲשֶׁר הֵם מִנֵּת חֲלָקֵנוּ; כִּי בְּיָדָי סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, וְאֵנּוּ נִזְכָּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל אֶת יַעֲרֹדוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַבְּטִיחַ וְאָמַר: "מִיֵּינַי פִּייעָרֵל וְנוֹעַט שׁוֹיֵן טְלוֹאֵינַי בִּיז מְשִׁיחַ וְנוֹעַט קוֹמְעֵן" [הָאֵשׁ שְׁלִי תוֹקֵד כְּבָר עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ], אִף שְׁבִיֵן כָּף וּבִיֵן כָּף אֵנּוּ סוּבְלִים חֲרָפוֹת וּבְזִיוֹנוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים, בְּשֶׁבִיל זֶה עֲלֵינוּ לְזַכֵּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'); כְּשֶׁהִנְקֵדָה הַתַּחֲתוֹנָה רוֹצֵה לְקַבֵּל מֵהִנְקֵדָה הָעֲלִיוֹנָה, הֵינּוּ הַתְּלִמִיד כְּשֶׁרוֹצֵה לְקַבֵּל מֵהַרְבֵּ, עֲלִיו לְסַבֵּל שְׁפִיכוֹת דָּמִים וּבְזִיוֹנוֹת, כְּדֵי שְׂיִתְמַעֵט וְיִתְבַטֵּל הַדָּם שֶׁבְּחָלֵל הַשְּׂמָאֵלִי, עֵינַי שָׁם. אֲבָל סוּף כָּל סוּף אִם נִחְזִיק מִצְמַד, נִזְכָּה לְמָה שֶׁנִּזְכָּה עֵינַי לֹא רְאֵתָהּ.

על-כֵּן רָאוּ, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! לְחַזֵּק עֲצַמְכֶם בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֶאֱחֹז עֲצַמְכֶם בְּרַבְּנוּ ז"ל וּבְסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, וְאֵל תְּנִיחוּ אֶת עֲצַמְכֶם לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל, רַק שְׁקֵדוּ וְהַתְּמִידוּ בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, לְבַל יַחְסֹר לָכֶם יוֹם אֶחָד, שְׁלֹא תִלְמְדוּ אֵיזָה שְׁעוֹר בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סִפְרֵי-מַעֲשִׂוֹת", "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת", וְלַעֲיֵן בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹ בְּ"שִׂיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"תִי-מוֹהַר"ן", וְאֵל יַחְסֹר לָכֶם יוֹם אֶחָד, שְׁלֹא תַעֲבִינוּ בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים הָאֵלֵּי, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה תִזְכּוּ לְהַתְּאַחַד עִם רַבְּנוּ ז"ל רוֹחָא בְּרוּחָא, כִּי בְּשַׁעַה שְׁלוֹמִידִים אֶת דְּבָרֵי הַקְדוּשִׁים, נִזְדַּוְּג רוּחָנוּ בְּרוּחוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת צו): שְׁפִתוֹתֵיהֶם דּוֹכְבוֹת בְּקֶבֶר, וְנוֹעֵשָׂה אֹז בְּחִינַת נְשִׁיקִין, שֶׁהַצְּדִיק מְנַשֵּׁק אֶת עֲצָמוֹ עִם זֶה שְׁלוֹמִיד אֶת דְּבָרֵי הַקְדוּשִׁים (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יב).

נָא וְנָא לֹא לְהַתְּרַשֵּׁל מִלְמוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכֹל יוֹם, כִּי רַק בְּזֶה תִלְוֶיָה כָּל הַהַתְּקַרְבוֹת אֵלָיו, וְתִבְרַחוּ מִכָּל מִינֵי לְצִים אֲשֶׁר כְּבָר

הַזֶּהִיר רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ אֶת בְּנָיו: אֵל תְּדוּרוּ בְּשִׁכְנֵיב מִשּׁוּם דְּלִיצְנֵי הוּוּ וּמִשְׁכּוּ לָךְ בְּלִיצְנוּתָא (פְּסָחִים קיב.). וְדוּד הַמְּלָךְ מִתְחִיל אֶת סְפָרוֹ: "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים, וּבְדַרְךָ חֲטָאִים לֹא עָמַד, וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשָׁב, כִּי אִם בְּתוֹרַת הַשֵּׁם חִפְצוֹ, וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה"; כִּי מִי עוֹד כְּמוֹ דוּד הַמְּלָךְ, שֶׁסָּבַל מִלְּצִים שֶׁהִתְלוּצְצוּ מִמֶּנּוּ כָּל יְמֵי חַיָּו, וְעַל-כֵּן הוּא דִּיקָא הַתְּחִיל אֶת סְפָרוֹ, שֶׁהוּא סֵפֶר הַתְּפִלוֹת, לְבָרַח מִכָּל מִינֵי לְצִים, כִּי הַתְּפִלוֹת וְהַתְּבוּדוֹת אֵינָן הוֹלְכוֹת יַחַד עִם לִיצְנוּת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּבוּדַד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִדְבַר אֱלֹו יִתְבַּרְךָ, וְלִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁרַק נִכְנָסַת בְּאָדָם אִיזוֹ לִיצְנוּת, כְּבָר הִרְחִיק עֲצָמוֹ מִתְּפִלָּה. וְעַל כֵּן הִצְרִיךְ דוּד הַמְּלָךְ לְהַתְּחִיל אֶת סְפָרוֹ הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא סֵפֶר הַתְּפִלוֹת שְׁלוֹ, הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁיִּבְרָחוּ מִכָּל מִינֵי לְצִים.

כְּמוֹ-כֵן עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי עֲצוּתֵי הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הֵם תְּמִימוֹת עֲמָקָה, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֲלֵיהֶם, רַק עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת אֲמִתִּית, וְכָל מִי שֶׁהוּא תָּמִים בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן יִקְבַּל יוֹתֵר מִרַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְיוֹךְ — מִי שֶׁהוּא לֵץ, וּמִתְלוּצֵץ תְּמִיד, זֶה לֹא יִקְבַּל מִרַבְּנוּ ז"ל שׁוּם דְּבָר. וּכְעֵין שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה א'): מַה הַשֶּׁמֶן הִזָּה כּוֹס מְלֹא אֵינוֹ מְזוּרָף, אֶף דְּבָרֵי תוֹרָה אֵין מְזוּרָפִים בְּדְבָרֵי לִיצְנוּת, אִם נִכְנָס דְּבָר שֶׁל תוֹרָה לְלֵב, יוֹצֵא דְּבָר שֶׁל לִיצְנוּת, נִכְנָס לְלֵב דְּבָר שֶׁל לִיצְנוּת, יוֹצֵא כְּנֻגְדוֹ דְּבָר שֶׁל תוֹרָה, עֵין שֵׁם.

עַל-כֵּן אַחֵי וְרַעֲי הַיְּקָרִים! רְאוּ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְכֶם בְּכָל נִימֵי נַפְשְׁכֶם לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הֵהֱתַקְּרְבוֹת אֱלֹו בְּעֲצָמָה הִיא דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וּמוֹעִילָה מְאֹד מְאֹד לְהַתְּקַרֵּב אֱלֹו יִתְבַּרְךָ, וְאֶף שֶׁהִתְקַרְבוֹת אֱלֹו ז"ל בָּאָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ בְּעִנְיָן זֶה (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שִׁיח'): לְכַנֵּס אֶצְלֵי וְלְהַתְּקַרֵּב אֱלֵי, הוּא דְּבָר קָשָׁה מְאֹד, וְאֶפְלוּ בְּנֵי עֲצָמָם, וְכִי יֵשׁ יוֹתֵר מְקַרֵּב מִבְּנֵים?! אֶפְלוּ הֵם, כָּל אֵימַת שְׁרוּצִים לְהַכְנִס אֶצְלֵי, יֵשׁ עַל זֶה כְּמָה בְּלִבּוֹלִים וּמִחֲשָׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת וְכִיּוֹצֵא. וְהַעֲקָר בְּשַׁעַת

אֲשֶׁר   ח' שצו   בַּנְחָל   ערה

ההתחלה, בכל זמן שנקרא התחלה, אז קשה מאד להתקרב, וגם אחר-כך נעשה מה שנעשה, אך בהתחלה כל זמן שנקרא התחלה, הוא דבר נמנע וקשה וכבד מאד לכנס ולהתקרב, עיין שם.

פי כל ענין רבנו ז"ל הוא גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, שאין למעלה מזה, פי רבנו ז"ל מגלה את אמתת מציאותו יתברך בגלוי נורא ונפלא כזה, שעדין לא נתגלה בעולם, עד שאדם מרגיש כל-כך את אמתת מציאותו יתברך, שפותח את פיו לדבר עמו יתברך פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה לֹא נִמְצָא בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן לֹא בָחֲנָם שְׂקָם הַסֵּמ"ך-מ"ם בַּעֲצָמוֹ, וְלוֹחֵם עַל כָּל מִי שְׂרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו. וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּתַחֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת, אֲזַי מִתְגַּבְּרוֹת מְנִיעוֹת כְּמוֹ שְׂמִתְגַּבְּרוֹת, פִּי הַיֵּצֵר הָרַע יוֹדֵעַ, שְׂאֵם יִזְכּוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כָּבֵר אֵין לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת עִם זֶה הָאָדָם, פִּי מִי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֶפְלוּ שְׂיִצְרוּ גְדוֹל מְאֹד מְאֹד, סוּף כָּל סוּף בְּכַח שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, יִזְכָּה לַעֲקָרוֹ וּלְבַטְלוֹ לְגַמְרִי.

לכן ראו, אחי ורעי היקרים! לעשות מה שבכחכם, ותחזיקו מעמד בכל מה שעובר עליכם, ותשארו אצל רבנו ז"ל, אפלו שיגיעו ימים שתאמרו, אין לנו בהם חפץ, מרב צרותיכם ויסוריכם הקשים, מרב הבזיונות והשפיכות דמים שתסבלו בשביל ההתקרבות אליו ז"ל וכו' וכו', עם כל זאת אל תניחו את מקומכם כלל, ותחזיקו בו במסירות נפש עצומה, אפלו שיגיע זמן, שידמה לכם כאלו רבנו ז"ל בעצמו אינו חפץ בכם, אל תברחו ממנו בשום אופן שבעולם, כי הוא חיינו והוא התחזקותנו, והוא תקוננו בזה ובבא, כי כבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן נג): קרבת הצדיקים טוב בעולם הזה ובעולם הבא. ואמר (שם, סימן עד): המקרבים שיש לצדיק בחייו, הם יהיו מקרבים במותו, עיין שם.

על-כן ראו לחזק עצמכם מאד מאד להשאיר אצל רבנו ז"ל, פי הבעל-דבר אורב על כל אחד ואחד שפבר זכה להתקרב, ומכניס בו חלישות הדעת גדולה, פי הקים בעולם מפרסמים הרבה של

שָׁקֵר, וְגַם בֵּין הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַכֹּנִיס מַחְלֶקֶת גְּדוּלָה, עַד שָׂאִין אֶחָד יוֹדֵעַ הֵיכֵן הָאֲמֶת, כִּי הַבַּעַל-דָּבָר שֶׁם לָבוּ עַל דְּבַר זֶה מְאֹד עֲכָשׁוּ לְבַלְבֵּל אֶת הָעוֹלָם, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם עֲכָשׁוּ קְרוֹבִים אֶל הַקֶּץ מְאֹד, וַיֵּשׁ עֲכָשׁוּ לְיִשְׂרָאֵל גְּעָגוּעִים גְּדוּלִים וְכִסּוּפִים גְּדוּלִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר לֹא הֵיטָה כְּזֹאת מִימֵי קֶדֶם. וְכָל אֶחָד נִכְסָף מְאֹד לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-כֵּן הַעֲרִים הַבַּעַל-דָּבָר, וְהַכֹּנִיס מַחְלֶקֶת בֵּין הַצַּדִּיקִים, בְּשִׁבִיל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מְאֹד מֵהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק הָאֲמֶת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עה בְּסוּפֹה). וּמִי שְׁעֵינִים לוֹ, רוֹאֶה מָה שֶׁנַּעֲשֶׂה עֲכָשׁוּ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר בְּאֲמֶת אִם הֵיטָה אֲהַבָה וְאֲחֻנָּה וְרַעוּת שׁוֹרָה בִּינֵינוּ, הֵינּוּ יְכוּלִים לְכַבֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי הַדְּבוּרִים וְהַעֲצוֹת וְהַהֲתַחֲזָקוֹת שֵׁשׁ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֵין בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָעוֹלָם סוֹבְלִים עֲכָשׁוּ כְּמוֹ שְׁסוֹבְלִים, שֶׁהַתַּפְּשׁוּ הַכַּפִּירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת, הַנְּאוּף וְהַזְּהֵמָה, הַפְּרִיצוֹת וְהַתְּאֻוֹת בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּבַפֶּרֶט בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה נִתְפַּשְׁטוּ הָעַרְב-רַב, וּמְכַשִּׁילִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי עֲבֻרוֹת שְׁבַעוֹלָם, וְעוֹקְרִים אוֹתָם מֵהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְמַלְאִים אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עִם בְּשַׁר חַמּוּרִים וְסוּסִים וְגַמְלִים, וְנִבְלוֹת וְטֻרְפוֹת, וּמְפַטְמִים עִם זֶה נְשִׁמוֹת תְּמִימוֹת, וְעוֹקְרִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְגַמְרֵי, וּמְחַלְלִים אוֹתָהּ בְּפִרְהֶסְיָהּ, וּמְתַלּוּצְצִים וּמְזוֹלְזָלִים בָּהּ, עַד שֶׁנַּעֲשִׂית יוֹם חֵל, וּמְעַרְבִים בֵּין אֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמְמַלְאִים אֶת כָּל הָאֶרֶץ עִם מַמְזָרִים וּפְסוּלִים, וּמְדַבְּרִים בְּרִישׁ גְּלִי נִגְדוֹ יִתְבָּרֵךְ וְנִגְדַת תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְנוֹתְנִים כַּחוֹת לְמִסְיוֹן, יִמַח שְׁמֵם וְזִכְרָם, וְלִכְּל כַּחוֹת הָעֲבוּדָה זָרָה שְׁבַעוֹלָם, שֶׁהַתַּפְּשׁוּ בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה לְאַרְכָּהּ וּלְרַחֲבָהּ, לְהַצִּית וּלְלַכֵּד נְשִׁמוֹת טְהוֹרוֹת בְּמַצּוֹדְתָם וּבְרִשְׁתָּם הַטְּמֵאָה, עַד שְׁרוּצִים בְּלִי בּוֹשָׁה לְהַחְלִיף אֶת דַּת אֲמוּנַתְנוּ בְּזִהְמַת טִנְפַת דַּת הַנוֹצְרִים, יִמַח שְׁמֵם וְזִכְרָם. וְדַבָּר זֶה יְדוּעַ וּמְפָרֶסֶם לְכָל, וְאֵין זֶה סוּד כָּלֵל.

ועל-כן בעת צרה מרה כזאת, שעובר על אחינו בני ישראל מה שעובר, היו רק אנשי שלומנו היקרים יכולים להציל את כל העולם

כלו, ובפרטיות בארצנו הקדושה, על-ידי עצותיו הנוראות והנפלאות של רבנו ז"ל, היו יכולים להכניס אמונה פשוטה, אמונה מבוררת בכל עם ישראל, ולקרר את לבו. ומה עשה הבעל-דבר? הערים והכנים מחלקת גדולה ביניהם, ולא די שאינם עוסקים בעסק הקדוש והנורא הזה — לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, עוד זאת הכנים בינינו צבועים ושקרנים, אשר מונעים ומעכבים מלגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל, והצרה הכי קשה שנתהיתה לאחרונה היא, שנתערב בינינו ערב-רב מחדרים אחרים, והקימו גם אצלנו מפרסמים של שקר, אשר כל מגמתם כסף וזהב, כבוד וליצנות, ומתחזפים ומתלווצצים מאנשי שלומנו היקרים, עובדי השם האמתיים, תלמידי רבנו ז"ל הלומדים בהיכלו כלו אומר כבוד, שהוא "היכל-הקדש", קדש הקדשים, אשר מתנגעים בעבודת השם יתברך בתפלה ובהתבודדות ובאמירת חצות בכל לילה, ושוקדים ומטיילים בכל חלקי התורה הקדושה, על-פי סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, ואין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים.

על-כן נא ונא, אנשי שלומנו היקרים, "חסיד ברסלב", תלמידי "היכל-הקדש"! אבקש אתכם מאד מאד, שתחזקו את עצמכם בכל מיני אפנים שבעולם ואל תברחו, על אף שעובר עליכם מה שעובר, כי זה הנסיון האחרון. וראו לחזק איש את רעהו, כי מאחר שאצלנו לומדים גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, שאין למעלה ממנה, עד שכל אחד ירגיש את אמתת מציאותו יתברך בגלוי נפלא, וידע שמלא כל הארץ כבודו, ודומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל אלקות גמור הוא, ונסתובב תמיד בזה העולם עם מחשבות כאלו, אזי בודאי יעשה הבעל-דבר מה שיעשה, לזרק ולגרש מ"היכל-הקדש". לכן ראו לחזק איש את רעהו, שישאר בדבקות הבורא, בשעה שנופל בדעתו באיזו חלישות הדעת, ראו לחזקו ולאמצו, להרגיעו ולהרימו, ולדבר על לבו.

נא ונא, אחי ורעי היקרים! ראו להחזיק את עצמכם ביחד כל ימי חייכם, ובכל עיר ועיר, שגרים אנשי שלומנו היקרים, תבנו שם

רעה   אֲשֶׁר   ח' שצו   בנחל

"היכל-הקדש", בית-מדרש על שם רבנו ז"ל, ותתפללו שם יחד, ותדברו מעצותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ותשמחו ותרקדו שם יחדו, ואיש את רעהו יחזק ויאמץ, ובפרט כשיגיע ראש השנה, אז יתאספו כל אנשי שלומנו בעיר הזאת שגרים בה, ויעשו שם קבוץ על שם רבנו ז"ל, ואל יסעו מעיר לעיר, רק ישארו בעירם ובבית מדרשם היקא, ועל-ידי-זה יוסיפו וירבו שכנים בבית התפלה בצרופים נוראים ונפלאים עד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח): ואחד מהעיר יזכה את כל העיר.

עליכם להשתוקק לנסע אל ציון רבנו ז"ל ולהשתטח שם, אשר מאד מאד בקשנו רבנו ז"ל, ומה גם שהבטיח לנו בהבטחה נוראה ונפלאה כזאת, שאפלו אם עצמו וגבהו פשעינו וכו', עם הפאות יוציא אותנו מהשאול תחתית ומתחתיו. ולכן תשתוקקו בכל יום יום לזכות להגיע מפעם לפעם אל ציון רבנו ז"ל, ולבקש ולהתחנן אליו יתברך, שגזפה לקים את רצונו של רבנו ז"ל, ומכל שכן וכל שיפתחו הגבולות, ונגזפה לבא לשם בראש השנה הקדוש והנורא, אשר רק שם הוא מקום הקבוץ לכל, וכל זמן שאי אפשר להתקבץ שם בראש השנה, יעשו כל אנשי שלומנו — כל אחד ואחד בעירו, קבוץ על שם רבנו ז"ל, ולא יסעו ממקום למקום, כי הכל הבל ורעות רוח, ופוליטיקה של שקר שנתהיה לאחרונה, זה תפס מרון... וזה תפס ירושלים... עד שעושים מזה עקר, עד שכל השנה מדברים רק מזה, וחולקים זה על זה וכו' וכו'. ובאמת הכל הבל ופוליטיק של שקר, ואין דעת רבנו ז"ל נוחה מזה כלל.

עליכם לדעת, כי עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל, רק להתקרב על ידו אליו יתברך, ולבוא על ידו אל בטול פנה, עד שיבטל את כל גשמיותו לגמרי, עד שלא יראה ולא ישמע ולא ירגיש ולא ידבר רק אמתת מציאותו יתברך, ויכלל באין סוף ברוך הוא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), ויהיה רגיל תמיד להתודות עמו יתברך, ולספור לפניו יתברך את כל לבו ואת כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, וישבר את מדותיו הרעות, וימשיך עליו מדות טובות, עין שם.

אֲשֶׁר   ח' שצו   בְּנַחֵל   רעט

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל, שָׂרְבֵנוּ וְ"ל פּוֹתַח אֶת עֵינֵינוּ אִיךְ לְלַמֵּד
וְלִשְׁקֵד וְלִטְיֵל וְלִהְיוֹת בְּכֹל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה,
גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפוֹתוֹת, סְפָרֵי הַזֵּהָר
וְהַתְּקוּנִים, וְכֹל חֲכָמַת הַקְּבֵלָה עַל־פִּי סֵדֶר־דִּרְדָּר־הַלְמוּד שְׁלוֹ. אֲשֶׁרִי
מִי שְׂמֻצִית אוֹתוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֻקִים אֶת דְּבָרָיו, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמֻשְׁלִיךְ
אֶת שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ הַמְּדַמָּה, כִּי כָּבֵד אָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל: הֲלֹא כָּבֵד עֵינֵי
כְּלוֹת כָּל הַיּוֹם, וְאֲנִי עוֹמֵד וּמְצַפֶּה וּמְקַנֶּה וּמְיַחַל וּמְחַכֶּה בְּכֹל עֵת,
שְׂיִזְכְּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂאֲזַכֶּה לְרֹאוֹת בְּכֶם מֵה שְׂאֲנִי חֲפֵץ, שְׂתִהְיֶה
עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּאַמַּת כְּרִצּוֹנִי, וְאֲנִי מְקַנֶּה, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
שְׂבִנְדָאֵי יִהְיֶה כֶּף, וְלֹא זֹו בְּלִבְד אֲנָשִׁי שְׂיִהְיֶה מְקַרְבִים אֵלַי, אֲלֹא
אֲפִלוּ מִי שְׂיִתְקַרֵב לְאֲנָשִׁי שְׂלוֹמִי, וְאֲפִלוּ מִי שְׂרַק יִגַּע בָּהֶם, בְּוִדָאֵי
יִהְיֶה אִישׁ כָּשֶׁר בְּאַמַּת, וְלֹא אִישׁ כָּשֶׁר בְּלִבְד, כִּי אִם אֲפִלוּ צְדִיק
גְּדוֹל מְאֹד, יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה, שְׂיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵב לְאֲנָשִׁים שְׁלוֹ (עֵין
חֵי־מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁכַב).

עַל־כֵּן, אַחֵי וְרַעֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד, וְלֶאֱחָז עֲצָמְכֶם
בְּיַחַד עִם אֲנָשִׁי שְׂלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי רַבֵּנוּ
וְ"ל, הַלּוֹמְדִים בְּ"הֵיכַל־הַקִּדְשׁ" קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְגַם אַתֶּם תִּזְכּוּ לְכֹל
זֶה וְלִיּוֹתֵר מִזֶּה.

זְכְּרוּ הֵיטֵב מֵה שְׂאָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל (סְפָר־הַמְּדוּת, אוֹת צְדִיק, סִימָן צח):
מֵהוּת הָאָדָם נֶכֶד עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוּתוֹ, כְּשֶׁרוֹאִים לְמִי הוּא מְקַרְבֵּב;
וְדָבָר זֶה רְאוּ בְּכֹל הַדּוֹרוֹת, אוֹתֶם אֲנָשִׁי שְׂלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׂלֹא הִטְעוּ
אֶת עֲצָמֶם, רַק קִיְמוּ אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה,
הֵן בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוֹדוֹת, וְהֵן בְּקִימַת חֲצוֹת, וְהֵן בְּשִׁקְיָה נּוֹרָאָה
וְנִפְלְאָה בַּתּוֹרָה, וְהֵן בְּעֶסְקֶם בְּתַפְצַת מְעֵינּוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה שְׁל
הַדְּפִסַּת וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם, הֵם הָאִירוּ בְּאַפֵּן אַחֵר לְגַמְרֵי.

עַל־כֵּן גַּם אַתֶּם רְאוּ לְהִתְחַזֵּק וְלְהִתְאַמֵּץ בְּכֹל מֵה שְׂעוּבֵר
עֲלֵיכֶם, וְאֵל תִּתְפַּעְלוּ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבְּעוֹלָם, וְתִשְׁקְדוּ עַל דְּלִתוֹת
סְפָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל, וְתִחַזְקוּ אֶת עֲצָמְכֶם, וְשׁוּם צָרָה וְיִסּוּרִים לֹא יִבְלָבוּ
אֶתְכֶם, וְתִהְיֶה רְגִילִים תָּמִיד לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת

ובכפשיטות גְּמוּרָה בְּתַפְלָה וּבְהַתְּבוּדוֹת, וְכֵן תִּתְמַידוּ מְאֹד בְּלִמּוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל — לְהַפְיֵץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ,
וּבְכַרְטִיּוֹת בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָהּ, וְאִזּוּ בְּנֹדָאֵי תִזְכּוּ סוּף
כָּל סוּף לְכָל הַטּוֹבוֹת שֶׁהִבְטִיחְנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

הַמֵּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שְׁצוּ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְרֵי שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֵת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאִם מְצַד אֶחָד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ
בְּשׁוּרָה מְשֻׁמַּחַת, שְׁאַתֶּם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, אֲשֶׁר בְּנֹדָאֵי מַעַלְתְּכֶם
גְּדוּלָה מְאֹד בְּשָׁמַיִם, כִּי אֲצִלוּ יִתְבַּרֵךְ מְאֹד חָשׁוּב אֲדָם שְׁזוּכָה לְחִזּוֹר
בְּתִשׁוּבָה, אִךְ מְצַד שְׁנֵי אֲנִי מְאֹד מְצֻטָּעֵר מְכֹל מֵהַ שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם
בְּעֶגְנֵן הַחֹבוֹת שְׁאַתֶּם חֲיָבִים.

יְעֹזֵר לָכֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכּוּ לְצִאת בְּקִרְוֹב מְכֹל
הַחֹבוֹת, וְיִתְרַחֵב לָכֶם בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחְדָּו.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיּוֹנוֹת, וְעַקֵּר גְּדֻלַּת הָאָדָם,
כְּשִׁזּוּכָה לְהַחֲזִיק מְעַמְד בְּזֵה הָעוֹלָם, וְאִינוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר.

בְּנֹדָאֵי צִרְתְּכֶם הִיא צָרָה גְּדוּלָה, שֶׁבְּעֲלֵי הַחֹבוֹת בָּאִים וְדוֹפְקִים
עַל פֶּתַח בֵּיתְכֶם, וּמֵה גַם, שֶׁכָּבֵר הַסְּתַבְּכְתֶּם עִם הַמְּשֻׁטָּרָה, אֲשֶׁר
בְּנֹדָאֵי כָּל הָעֶגְנֵן לֹא נֵעִים כָּלֵל, אִךְ כָּבֵר אָמַר הַחֶכֶם: "הַהֶכְרַח אִם
כִּי לֹא יִשְׁבַּח לֹא יִגָּדֵה".

עֲכָשׁוּ כְּשֶׁכָּבֵר נִכְנַסְתֶּם בְּתוֹךְ הַבְּלָבוּלִים הָאֵלֹו, עֲלֵיכֶם לְחַשֵּׁב
עֲצוֹת אֵיךְ לְצִאת מִזֶּה, וְלֹא לְבָרַח מִהַבֵּית, הִינּוּ הַבַּעַל מִהָאִשָּׁה אוֹ
הָאִשָּׁה מִהַבַּעַל, אֵינֶן זֹו עֲצָה כָּלֵל, כִּי זֶה רַק יִסְבֵּךְ אֶתְכֶם בְּצָרָה יוֹתֵר

אֲשֶׁר   ח' שצח   בְּנַחֵל   רפא

גְּדוּלָהּ. עַל-כֵּן רָאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים בְּיַחַד לְחֹשֶׁב מַחְשְׁבוֹת
וּבְיַחַד לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת אִיךָ לְצֵאת מֵהַסֶּבֶל הַזֶּה.

הַעֲקָר אֵל תִּפְחָדוּ כָּלֵל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב'),
סִימָן (מח): הַעוֹלָם הַזֶּה גָּשָׁר צָר מְאֹד, וְהַעֲקָר שְׁלֵא תִפְחָד כָּלֵל.

רְאֵי לְהַדְלִיק לְכָבוֹד שֶׁבַת-קֹדֶשׁ ד' גִּירוֹת שֶׁל חֵלֶב וּב' שֶׁל שֶׁמֶן
זֵית, וּבִשְׁעַת הַדְּלָקַת הַגִּירוֹת תִּבְקָשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ עַל הַצְּלָחַת
הַבַּעַל, וְתִזְכּוּ לְצֵאת מֵהַחֻבוֹת, וְשִׁתְהִיָּה הַצְּלָחָה לִילָדִים, כִּי הַתְּפִלָּה
שֶׁהָאִשָּׁה מִתְפַּלֵּלַת אָז, הִיא מְאֹד רְצוּיָה וּמְקַבֵּלַת בְּשָׂמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' שצח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ אֵל ... גִּירוֹ יְאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׂמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שִׁזְכִּיתָ לְהַתְּנוּעַ מִדְּרָכֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֶךָ, וּבְנוֹדָי
אִם תִּתְמַיד בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, תִּמְצָא שֵׁם עֲצוֹת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט
בְּחִיךָ.

גַּא וְנָא רְאֵה לְחִזּוֹק אֵת עֲצָמְךָ מְאֹד בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי
כֵן עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּתַחֲלַת הַתְּשׁוּבָה, שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו
נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים, וְהַעֲקָר לְהַחְזִיק מֵעֶמֶד וְלֹא לְהִתְרַשֵּׁל. וְרַבְּנוּ ז"ל
אוֹמֵר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עו): הַמִּתְחִיל לַעֲבֹד אֵת ה',
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לוֹ: יוֹדַע אֲנִי שֶׁחֲפָצְךָ וּרְצוֹנְךָ לַעֲבֹד אוֹתִי,
אֲבָל מֵהוּ הַבִּטּוּחוֹת, שֶׁמָּא לְמַחֵר תַּעֲזֹב אוֹתִי, אִם-כֵּן אִיךָ אֲקַרֵּב
אוֹתְךָ בְּשִׁבִיל הַרְצוֹן שְׂרָצִית, וְאִיךָ אֲגַלֶּה לְךָ תִּכְף דְּבָרִים נְסִתָּרִים?
אֵלָּא כֵּן תַּעֲשֶׂה, בְּתַחֲלָה אֲהַב אוֹתִי כִּף וְתַעֲשֶׂה מְצוּוֹתִי, אֶף-עַל-פִּי
שֶׁאֵין אִתָּה יוֹדַע הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַמְצוּהָ, וְעַבֵּד אוֹתִי פֶּשׁוּט בְּלֹא חֻכְמוֹת,
וּכְשֶׁתַּעֲבֹד אוֹתִי כַּמָּה זְמָנִים, אֲאָמִין לְךָ וְאֲגַלֶּה לְךָ טַעַם וְשֶׁכֶל שֶׁל

רַבֵּב   אֲשֶׁר   ח' שְׁצֵט   בְּנַחֵל

כָּל דְּבַר וְדְבַר, וְאֶקְרַב אוֹתְךָ בְּכָל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת, כִּי הַזְמַן הַרַב שְׁעֵבֶדְתָּ אוֹתִי מִקֶּדֶם, הוּא בְּטוּחוֹת, שְׁלֹא תַעֲזֹב אוֹתִי; עַל-כֵּן רְאֵה גַם אֶתָּה לְהַתְּחַזֵּק, וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ. וְאִם יִהְיוּ לְךָ בְּאֵמֶת רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים, אִז תִּזְכֶּה לְהִגִּיעַ אֶל מַחוּז חֲפָצְךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, אִם קִבַּלְתָּ אֶת מִכְתָּבִי זֶה, וְאִז אֶכְתֵּב לְךָ עוֹד.

ח' שְׁצֵט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטַעֵר מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם בְּדַחְקוֹת הַפְּרִנְסָה, וּבְפִרְטוּיֹת שְׁמִבְזִים אוֹתְךָ.

מַה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! עֲלִיךָ לְהַתְּחַזֵּק מֵעַמָּד, כִּי יָבוֹא יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, דִּיקָא בְּעֵת שְׁמִשְׁפִּילִים אוֹתְךָ כָּל-כָּף, וְשׁוֹבְרִים אוֹתְךָ כָּל-כָּף עַד לְעַפְרֵי מִמֶּשׁ, אִז דִּיקָא תִזְכֶּה לְרִאוֹת יִשׁוּעָה נִפְלְאָה מִהַשָּׁמַיִם.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי עַקֵּר הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל הָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא לְהַתְּחַזֵּק וּלְהַתְּחַזֵּק מֵעַמָּד, וּבְפִרְט בְּעִנְיַן פְּרִנְסָה וְעִנְיּוֹת, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה מֵעֵבִיר אֶת הָאָדָם מִדַּעַתוֹ וּמִדַּעַת קוֹנוֹ.

וְהִנֵּה אֲמַרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לֹא, סִימָן ב'): לֹא מִי שֶׁהוּא עֲשִׂיר הַיּוֹם עֲשִׂיר לְמַחֵר, וּמִי שֶׁהוּא עֲנִי הַיּוֹם עֲנִי לְמַחֵר, אֲלֵא לְזֶה מוֹרִישׁ וְלְזֶה מֵעֲשִׂיר; וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחַזֵּק עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי עֲדִין יֵשׁ לְךָ תִקְוָה לְהַתְּעַשֵּׂר, וְתִצֵּא מִהַמַּצָּב הַשָּׁפֵל הַזֶּה שְׁבוּ אֶתָּה נִמְצָא.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר ח' ת – ח' תא בַּנְחַל רפג

רְאֵה לְכַתֵּב לִי אֵיךְ הִסְתַּדְּרוּ הָעֲנִינִים, אֲנִי מְקַנֶּה שְׁתוּכֵל לְבַשְׂרָנִי
בְּשׂוֹרָה טוֹבָה בְּקָרוֹב.

ח' ת.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מָאד מָאד אֲנִי מִשְׁתַּוְּקֵק לְשִׁמְעַ מְשִׁלּוּמָךְ, אֵיךְ אַתָּה מְחַזֵּק אֶת
עֲצָמְךָ בְּכֹל יְרִידוֹתֶיךָ.

רְאֵה לְהַחְזִיק בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ,
וְתִקְבַּע לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת עֲצוּמָה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם בְּ"עֲלִים לְתְרוּפָה",
מִכְתָּבֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל, וּבְסִפְרֵי שְׁאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְשֵׁם
תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי עַל-כָּל-פָּנִים שׁוֹרוֹתִים, לְמַעַן אֲדַע מָה עֲמָךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, הָיָה רְאוּי שְׁתַּעֲיֵנִי בְּקוֹנֵטְרַס "מְצִיאַת
הַזְּוִיג", וְלִקְיָם כָּל הַנְּאָמֵר שָׁם, וְאֲז יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְמַצָּא אֶת בֶּן זִוְגְךָ בְּקָרוֹב, וְתִבְנֶי בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

אוֹדוֹת אַחֲוֹתֶיךָ תַּחֲיָה, טוֹב שְׁתַּדְּלִיק שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל חֵלֶב וְשְׁנֵי
גֵרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת לְכַבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְתִבְקֶשׂ אֶז הַרְבֵּה עַל בָּנִים,

רפד אשר ח' תב - ח' תג בנחל

כי התפלה שהאשה מתפללת אז - מאד מסגלת, ובפרט
קשמבקשת על בנים ושלום-בית, וכן שתראה לבדק את דלתות
הבית, אם לא חסר באיזה חדר מזוזה, ואם הן כשרות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לה, שתפקד בזרע של קימא, ותקבל
עליה - אם יהיה לה בן, שיקרא: שמעון מאיר, על שם רבי
שמעון בר יוחאי, ועל שם רבי מאיר בעל הנס.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

ח' תב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע, איך במקום
רחוק פנה ימצא איש, שמשתוקק כל-כף לספרי רבנו ז"ל, יעזר לך
הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה להחזיק מעמד, ושום דבר לא ישבר
אותך.

שלחתי לך כמה ספרים מספרי רבנו ז"ל, אקוו שתחיה את
עצמך בהם.

העקר ראה לחזק את עצמך להיות בשמחה עצומה על נקדת
יהדותך, שהשמחה הזו עולה על כל השמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ...

מכתבך לנכון קבלתי.

אֲשֶׁר   ח' תד   בְּנַחֵל   רפה

עליך להיות מאד מאד שמחה, ולשמח את כל הנשים, אשר זו המצנה גדולה ביותר לאשה — לשמח את עצמה ותברותיה, ואין עוד מצנה גדולה מזו. ולכן התפקיד שלך בחיים — לשמח את כל שכנותיך, ולדבר עמך תמיד מאמונת חכמים, מאמונה בהקדוש-ברוך-הוא ולהתחזק במיד, ולאהב זו את זו, ואם תלכי בצורה כזו, יהיה לך רק טוב בחיים, ותהיי הכי מאשרת, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם ילדים בריאים.

רק ראי להרבות בשמחה, והשתדלי לשמח את כל אלו הנשים שעדין רחוקות קצת מהיהדות, ותקרבי אותן ותלמדי עמך הלכות, והעקר — שתהיינה חזקות במדת השמחה, ובזה אתן מקרבות אל הצדיק, כי כך אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנג): כיצד יודעים שאנו מקרבים אל הצדיק? אם יש לנו פנים שמחות ושוחקות. ולכן ראי להרבות בשמחה, ובזה תעשי לי נחת-רוח גדול.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

ח' תד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להתחזק במדת השמחה, כי זאת תדע, אשר השמחה היא רפואה לכל, וכל מה שאדם סובל בחיים, זה רק מחמת חסרון השמחה, כי אם היה אדם תמיד שמח, לא היה חסר לו דבר. ולכן ראה להיות שמח ותשמח את אשתך. ומאין יודעים שאדם שמח? אם הוא משמח את זולתו, זה סימן שיש לו כל-כך הרבה שמחה, עד שהיא עוברת על גדותיו, ומי עוד קרוב יותר לאדם כמו האשה?! ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ראש השנה ו:): אשה —

בעֲלֵה מְשֻׁמָּה. וְלִכְּנֵן הִתְקַרַּח לָךְ לְשִׁמְחֹת אוֹתָהּ, כִּי הִיא נִמְשַׁכֶּת מְאֹד מְאֹד אֶל עֲצָבוֹת וְדַכְאוֹן וְכוּ', וְאִם הִבְעַל מְשֻׁמָּה, גַּם הוּא נֶעֱשֶׂה שְׂמֵחַ. וְכִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מְצִיעָא נט:): אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכוּ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ; אָדָם בּוֹכָה שְׂאִין לוֹ פְּרִנְסָה, אָדָם בּוֹכָה שֶׁהוּא בְּקִטְנוּת הַמַּחֲזִין וּבְצַמְצוּמִים, אָבֵל אִם הָיָה שְׂמֵחַ וּמְשֻׁמָּח אֶת אִשְׁתּוֹ, הָיָה הַמְּאֻשָּׁר עָלֵי אֲדָמוֹת. וְלִכְּנֵן רָאָה לְהַכְרִיחַ עֲצָמָךְ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ, אֲשֶׁר זֶה בָּא קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי כִּף אוֹמֵר רַבְּנֵינוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), שְׂאִין עוֹד עֲבוּדָה קָשָׁה יוֹתֵר לְאָדָם לְהִגִּיעַ לְזֶה כְּמוֹ שְׂמֵחָה. וְלִכְּנֵן צְרִיף לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּלְשִׁמְחֹת אֶת הָאִשָּׁה, וְאִזּוֹ יִשְׁנוּ בֵּית שְׂמֵחַ, הַיְלָדִים שְׂמֵחִים, וְכֹל הַבַּיִת אֶפּוֹף בְּאוֹרֵהָ שֶׁל שְׂמֵחָה.

וְאִם תִּלְךָ בְּדַרְךָ זוֹ, אֲנִי מִבְּטִיחָךְ, שְׁכָל חַיִּיךָ יִהְיוּ חַיִּים אַחֲרַיִם לְגַמְרֵי; כִּי אִם אָדָם תָּמִיד שְׂמֵחַ, אֵין לוֹ דְּאָגוֹת שֶׁל פְּרִנְסָה, כִּי הַפְּרִנְסָה תְרוּץ אַחֲרָיו. וְאִמְתִּי יֵשׁ לְאָדָם דְּאָגוֹת הַפְּרִנְסָה? כִּשֶׁהוּא בְּעֲצָבוֹת וּבְכֹמֶה שְׁחוּרָה, אִזּוֹ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא קמ"א צב.): בְּתֵר עֲנִיא אֲזֵלָא עֲנִיוּתָא, אַחַר הָעֲנִי הוֹלֵכֵת הָעֲנִיוּת, וּמָה נִקְרָא עֲנִי? שְׂאִין לוֹ שְׁכָל, וְכַמְאַמְרָם וְ"ל (בְּדָרִים מא.): דַּעַת קְנִיָּתָ מָה חֲסֻרְתָּ, דַּעַת חֲסֻרְתָּ מָה קְנִיָּתָ; וְלִכְּנֵן עֲקֵר הַדַּעַת — לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכַמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, לה): "אַתָּה הִרְאֵתָ לְדַעַת כִּי הַנְּיָ"ה אֱלֹקִים אֵין עוֹד מְלַבְּדוּ", זֶה נִקְרָא דַּעַת. וְכַשִּׁישׁ לְאָדָם הַדַּעַת הַזֶּה, שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ תִּתְבַּרְךָ, הוּא כָּל-כִּף שְׂמֵחַ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁפִּיעַ לוֹ שְׁפַע.

וְלִכְּנֵן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, הַתְּחִל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִרְאֶה שְׁתִּהְיֶה לָךְ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַע, רַק אֵל תִּדְאָג. רָאָה לְצִאת לְהַפִּיץ לְקִרְבֵּי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִזְכוּת זֶה יִמְלֵא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹבָה.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר — הִתְקַרַּח לָךְ לְשִׁמְרֵי עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָךְ כְּעַל בְּבַת עֵינִיף, הִתְקַרַּח לָךְ לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, אֲשֶׁר זֶה הַמַּתְנָה שְׁנַתְּנוּ לָךְ מֵהַשְּׁמַיִם. רַבְּנֵינוּ וְ"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסה), שֶׁהִבְעַל

אָשֶׁר   ח' תה   בְּנַחֵל   רפז

וְהָאִשָּׁה הֵם נִשְׁמָה אַחַת בְּשָׁמַיִם, וּכְשִׁיּוֹרְדִים לַמָּטָה מִתְפַּצְּלִים, וְעַד שְׁמוֹצָאִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנַיִ — לוֹקַח זְמַן, אֲבָל מֵאַחַר שְׁמַצָּאוּ זֶה אֶת זֶה, צָרִיכִים לְזָכֵר, שֶׁזֶּה נִשְׁמָה אַחַת. וְלָכֵן כְּמוֹ שֶׁיְד יָמִין לֹא תִפָּה אֶת יָד שְׂמָאל, וְיָד שְׂמָאל לֹא תִפָּה אֶת יָד יָמִין, כִּי יִרְגִישׁוּ אֶת הַכָּאֵב, כִּי אֲסוּר לְצַעַר אֶת הָאִשָּׁה, וְלִהְיוֹת בְּכַעַס עָלֶיהָ, וְצָרִיכִים לְאַהֲבֵהּ אוֹתָהּ וּלְקַרְבָּהּ, וּבְזָכוֹת זֶה יְהִיָּה לָךְ שְׁפַע פְּרִנְסָה, רַק תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה וּתְשַׂמַּח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאִזּוֹ יְהִיָּה לָךְ רַק טוֹב בְּחַיִּים.

הַמֵּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ...

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

הַהֲכָרַח לִי לֹמַר לָךְ, שְׂאִין עוֹד דְּבָר חָשׁוֹב אֲצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ לְקָרֵב עוֹד יְהוּדִים אֵלָיו, וּבִפְרֹט נָשִׁים; כִּי אֶת אִשָּׁה שְׁחִזְרַת בְּתִשׁוּבָהּ, וְאֶת יוֹדַעַת מַה זֶה חֲזוֹנָה בְּתִשׁוּבָהּ, וּמַה זֶה עֲשֵׂה לָךְ בְּחַיִּים, שְׂאֵת זוֹכָה לְהַפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאוֹהֶבֶת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתְךָ שְׂאֵת מְקַרְבֵת אֵל הַצְּדִיק, וְלָכֵן הַהֲכָרַח לָךְ לְקָרֵב עוֹד יְהוּדִים אֵל הַצְּדִיק, וּלְגַלּוֹתוֹ וּלְפָרְסְמוֹ לְכֻלָּם, וְכֵן לְגַלּוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא מְחַיֶּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וּבְזָכוֹת זֶה שְׁתַּעֲסָקִי רַק בְּהַפְּצָה, יְהִיָּה לָךְ שְׁפַע שֶׁל פְּרִנְסָה, וְתִרְגִּישִׁי שְׁפַעֲלֵת מְשֵׁהוּ, כִּי יְהִיָּה לָךְ סְפוּק רּוּחַנִי, שְׂמִיחָה פְּנִימִית. וְרֵאִי לְקַחַת עוֹד נָשִׁים אִתְּךָ לִילָךְ בְּצוֹתָא וּלְגַלּוֹת אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ לְעוֹד נְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִתֵּן לָהֶן קוֹנְטְרָסִים הַשִּׁיכִים לְנָשִׁים, כְּגוֹן: גְּרוֹת שְׁבֵת, אִשָּׁה כְּשֶׁרָה, אִשָּׁת חֵיל וְכוּ' וְכוּ', וּלְגַלּוֹת לָהֶן אִיךָ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתָן, וְרַק לְשַׂמַּח אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְצוּה גְּדוּלָה מִזֶּה.

רפח אָשֶׁר ח' תו בנחל

אָבֵל אָסוּר לָךְ לְשִׁפְחַ שְׂיֵשׁ לָךְ בֵּית, וְעֲלִיךָ לְחֹזֵק וּלְעוֹדֵד אֶת
בְּעֵלְךָ, וְלִשְׁמֹר בְּכַבּוֹדוֹ, וְאִז כַּמִּים הַפְּנִים לְפָנִים, כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם
(מְשָׁלִי כֹז, יט), גַּם הוּא יִכְבֵּד וַיִּיקָר אוֹתָךְ, כִּי אֵילוּ פָנִים שְׁמֵרָאִים
לְבַעַל, כָּךְ יֵשִׁיב בְּחֻזְרָה. אִם הָאִשָּׁה תִּמְיֵד תִּהְיֶה בְּפָנִים שְׁמֵחוֹת
וּתְקַבְּלוּ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, גַּם הוּא יִכְבְּדָהּ בְּמֵאֵד מְאֵד, וְאִיזָה יַחֲוֹד
נַעֲשֶׂה אִז בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּשֵׁיִשׁ שְׁלוֹם-בֵּית אֲמַתִּי בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בְּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תו.

בְּעֻזַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַתְּנַאי הָרֵאשׁוֹן בְּחַיִּים, שְׁאָסוּר לְהִשָּׁבֵר כָּלֵל! מְנַסִּים אֶת כָּל
אָדָם בְּכָל מִינֵי נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְאָסוּר לְהִשָּׁבֵר
כָּלֵל. וְזֶה הַנְּסִיווֹן הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר לְאָדָם — שְׁמִחַזִּיק מְעַמָּד, וְאִינְנוּ
נִשְׁבֵּר כָּלֵל.

לְכֵן רָאָה לְשִׁמּוֹר עֲצֻמָּה וְלֹא לְהִשָּׁבֵר כָּלֵל מִכָּל הָעוֹבֵר עֲלֶיךָ,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹרְךָ שְׂיִהְיֶה לָךְ רַק טוֹב בְּחַיִּים, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר תִּמְיֵד בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת.

הַחַיִּים לֹא נִתְּנוּ לְחַיּוֹת בְּמִרְיוֹת וּבְדַכְּאוֹן וּבְעֲצָבוֹת, אֲלֵא "וְחִי
בְּהֵם", לְהַיּוֹת בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה וּבְאַהֲבַת הַבְּרִיּוֹת, וְזֶה סוֹד הַהַצְּלִיחָה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר   ח' תז   בְּנִחַל   רַפֵּט
ח' תז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעֵי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.
מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! עַל הָאָדָם לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ שְׁלֹא יִהְיוּ
לוֹ טְעָנוֹת וּמְעָנוֹת עַל עֲצָמוֹ וְעַל אֲחֵרִים. וְכִפִּי שְׁאֵנִי מִכִּירְךָ וְכוּ',
אֵין יוֹם וְאֵין שָׁעָה שְׁלֹא תִתְלוּנָן, וְכֵן נוֹלַדְתָּ — לְהִיּוֹת מְלֵא טְעָנוֹת;
כָּאֵן עַל אֲשֶׁתְּךָ, כָּאֵן עַל אֲנָשִׁים, כָּאֵן עַל הוֹרִיךָ וְכָאֵן עַל עֲצָמְךָ וְכוּ',
וְלָכֵן עָלֶיךָ לְצַעֵק הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְחַמֵּל
עָלַי, וְתוֹצִיא אוֹתִי מִכָּל הַצָּרוֹת, מִכָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת שֵׁישׁ לִי —
עָלַי, וְעַל אֲשֶׁתִּי וְעַל יְלָדֵי, וְעַל שְׁכֵנֵי וְחֻבְרֵי וַיְדִידֵי, וְעַל כָּל עַם
יִשְׂרָאֵל, זַכְּנֵי לְאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹא יִהְיוּ לִי שׁוֹם קְשִׁיּוֹת
וְסִפָּקוֹת עַל אֵף אֶחָד, אֲלֵא שְׁאֵהִיָּה כָּל-כֶּף דְּבוּק בְּךָ, וּבִעַת שְׁאֵנִי
מִתְפַּלֵּל, שִׁיקְבְּלוּ דְּבַרִּי".

וְאִם תִּתְנַהֵּג כֵּן, תִּרְאֶה שְׁלֹא יִהְיוּ לְךָ שׁוֹם טְעָנוֹת וְקְשִׁיּוֹת עָלֶיךָ,
וְעַל אֲשֶׁתְּךָ וְיְלָדֶיךָ, וְעַל שְׁאָר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

כִּי בְּאֵמַת אֵת זֶה הָעוֹלָם אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר — רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת, וְלָכֵן רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה, וְזֶה מֵה שִׁיַּצִּיל אוֹתְךָ.

הַעֲקָר תְּבַטֵּל רְצוֹנְךָ לְגַמְרֵי לְרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז לֹא תִרְצָה שׁוֹם
דְּבַר, וְשׁוֹם דְּבַר לֹא יִמְנַע אוֹתְךָ, וְכֻלָּם יִרְצוּ לְשִׁמְעַע אוֹתְךָ. רַבּוֹנוּ ז"ל
אוֹמַר (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב), שְׁמָה שְׁהוֹלֵךְ לְאָדָם שְׁלֹא כֹסֵדֶר
— מִפְּנֵי שֵׁישׁ לוֹ גְּאֻנָּה וְגַדְלוֹת: אֲנֵא אֶמְלֵךְ, זֶה רוֹצֵה לְמִלְךָ בְּבִיתוֹ,
זֶה רוֹצֵה לְמִלְךָ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, זֶה רוֹצֵה לְמִלְךָ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלָכֵן
הוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֹא כֹסֵדֶר, אֲבָל אִם אָדָם מְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, לֹא אִכְפַּת לוֹ הֵיכָן הוּא נִמְצָא, כִּי בְּכָל מְקוֹם הוּא נִמְצָא אֲצֵל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכִמוֹ שֶׁהִיָּה אֲצֵל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁהַכְּנִיסוּהוּ

בְּנִסְיוֹנוֹת כָּל-כֶּף קָשִׁים, וְהָיָה כָּל-כֶּף חֲזָק בְּאַמוּנָה, עַד שֶׁשׁוּם דְּבָר
בְּעוֹלָם לֹא הָיָה יָכוֹל לִשְׁכַּרוֹ.

אִם תִּכְנִיס אֶת זֹאת עִמָּךְ בְּתוֹךְ לִבְךָ, תִּהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיֶּיךָ,
וְתִמִּיד תִּשְׁחַק וְתִחַיֶּךְ לְכֻלָּם.

רְאֵה לְהִשְׁתַּדֵּל לְבּוֹא לִשְׁעוֹר הַשְּׁבוּעִי שְׁלוֹמֵי־דִים בְּצוֹתָא סְפָרִי
רַבְּנֵי ו'ל. וּמוֹהֲרֵינֵי ת' ו'ל אָמַר: "מִה שֶׁאַנְחֵנוּ מִדְּבָרִים בְּלִיל רְבִיעִי,
צַדִּיקִים אַחֲרֵים אֶפְלוּ בְּגֵן-עֵדֶן לֹא יִזְכּוּ לְהִשְׁיֵג". וְלִכֵּן רְאֵה לְעוֹרֵר
אֶת כָּל יְדִידֶיךָ וְחֻבְרֵיךָ, שֶׁיִּבְאוּ לִשְׁעוֹר, וְזֶה הַתְּקוּן שֶׁלְּךָ, לְעוֹרֵר
כַּמָּה שְׁיֹתֵר אַבְרָכִים לְבּוֹא. וּבְזִכּוֹת הַרְהוּרֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁיְהִיָּה לָהֶם,
גַּם לְךָ יִתְקַן הַכֹּל, וְאָז יִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם-בַּיִת גִּפְּלָא וְאַמְתִּי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

עֲלֶיךָ לְמַחַל לְבַעֲלֶךָ, כִּי כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹשֶׂה טְעוּיֹת
וּשְׂגִיאוֹת בְּחַיִּים, וְכִלְנוּ עוֹשִׂים טְעוּיֹת לְגַבֵּי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָנוּ
בָּאִים וּמִבְקָשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ סְלִיחָה, וְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ אֲב הַרְחֵמֵן
וְסוֹלַח לָנוּ. כְּמוֹ-כֵן עַל הָאִשָּׁה לְסַלַּח לְבַעֲלָהּ אִם שָׂגָה בְּאִיזָה מְשֻׁגָּה
וְכוּ'. וְכֵן תִּרְאֶה לְחִזְקוֹ וְלַעֲדוּדוֹ וְלִשְׂמֻחוֹ, כְּדִי שֶׁיִּרְצֶה לְהִשְׁאֵר בְּבֵית.
כִּי אִם הוּא בּוֹרַח מִהַבַּיִת, סִימָן שֶׁאֵינְנוּ מְרֻגְשִׁים בְּטוֹחַ בְּתוֹכוֹ. בְּעַל
צָרֶיךָ תְּשׁוּמַת-לֵב, וּבּוֹדְאֵי גַם הָאִשָּׁה צְרִיכָה תְּשׁוּמַת לֵב, אֲבָל אִשָּׁה
חֲכָמָה נוֹחֲתָה תְּשׁוּמַת לֵב לְבַעֲלָהּ, וּבְזִמְן שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּשׁוּמַת לֵב, הוּא
מִחֲזִיר כְּפֹל כְּפֹלִים. כִּי לֹא בְּחַנּוּם שְׂאוּמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל
אִשָּׁה, שֶׁיֵּשׁ לָהּ בִּינָה יִתְרָה (נִדָּה מֵה:).

אֲשֶׁר   ח' תט   בְּנַחֵל   רצא

וּלְכֵן רָאִי לַחֲזֹק אֶת בְּעִלְךָ וּלְשִׁמְחוֹ, וּלְדַבֵּר עִמוֹ דְּבוּרֵי אֲמוּנָה
וּבִטְחוֹן עֲצָמִי, וְרַק אֶת תְּרוּיַחֵי מַהֲדְבוּרִים הִלְלוּ. וְאִם תִּלְכִּי בְּצוּרָה
כְּזוֹ, יִהְיֶה לְךָ בַּעַל אַחֵר לְגַמְרִי. כִּי אִשָּׁה בְּרַת דַּעַת, יְכוּלָה לְהַפְדֵּךְ
לֵב בְּעִלְהָ לְטוֹבָה, אֲפִלּוּ שִׁיְהִיָּה הַקְּשׁוּיָת בְּיוֹתֵר, כִּי לְאִשָּׁה כַּחוֹת
הַנֶּפֶשׁ עֲצוּמִים, וְלֹא תִמְיֵד הִיא מוֹדַעַת לָהֶם.

הַמֵּאַחַל בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם.

ח' תט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעִלָה ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַעֲקָר עֲלֶיךָ לְרֵאוֹת דְּבַר אַחַד — לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִזּוֹ לֹא
תַּחֲסֹר מְאוּמָה. כִּי הַשִּׁמְחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, הַשִּׁמְחָה הִיא הַגְּאֻלָּה
שֶׁל הָאָדָם. וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְרוֹצֵה שְׁתַּדַּבֵּר אֵלָיו, וְקוֹרֵא אֶת
הָאָדָם כָּל יוֹם, כָּל שְׁעָה וְכָל רִגַע, וְאוֹמֵר לוֹ: בְּנִי, תַּדַּבֵּר אֵלַי. וְאִם
אֵין לְאָדָם שְׂכָל, הוּא מִתְחִיל לְקַבֵּל מִכּוֹת דְּרָךְ הַבְּנִיִּים שְׁלוֹ, וְאִם אֵין
לוֹ שְׂכָל מִתְחִיל לְקַבֵּל מִכּוֹת דְּרָךְ הָאִשָּׁה, וְאִם אֵין לוֹ שְׂכָל, מִתְחִיל
לְקַבֵּל מִכּוֹת דְּרָךְ בְּנֵי-אָדָם.

וּלְכֵן עַל הָאָדָם לְהִיּוֹת פִּקֻּחַ, וּבְרִגָע שְׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבֵּר,
שְׂיִבְרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִתְחִיל לְצַעֵק: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אָנֹכִי
אוֹהֵב אוֹתְךָ, תִּקְרַב אוֹתִי אֵלָיךְ". וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי יֵשׁ לָנוּ
אַבָּא כָּל-כֶּף גְּדוֹל, אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים אוֹהֵב אוֹתָנוּ, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים
גַּם-כֵּן לְאָהֵב אוֹתוֹ. וְכָל הַמַּחֲמַחֲשָׁבָה צְרִיף לְהִיּוֹת רַק אֵיף זוֹכִים
לְהַפְלִל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל מַחֲשַׁבְתָּנוּ.
וְאִם תִּלְךָ בְּצוּרָה כְּזוֹ, תִּהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר בַּחַיִּים, וְאִף אַחַד לֹא יוּכַל
לְעֲשׂוֹתְךָ דְּבַר, וְתִהְיֶה אִישׁ שְׂמֵחַ וְתִשְׂמַח אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי כֶּף אוֹמְרִים

רצב   אָשֶׁר   ח' תי   בַּנְחָל

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ראש השנה ו:): אֲשֶׁה בְעֵלְהָ מְשֻׁמָּה, תְּשֻׁמַּח אֶת הַיְלָדִים, תְּשֻׁמַּח אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְתִהְיֶה נְכֻלָּל לְגַמְרֵי בְמִקּוּר הַשְּׁמִימָה, שְׁנֵה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אָצֵלוּ נְאֻמָּר (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-ב' טז, כז): "עוֹ וְחִדְוָה בְּמִקּוּמוֹ".

הַכֶּפֶל הַדָּבָר — רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשֻׁמָּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל יְלָדֵיךָ וְלִךָ וְלְאִשְׁתְּךָ בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁפָלִם יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְכָל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רְעִים שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל יַעֲבִרוּ אֶל הָעַמְּלָקִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנֻכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת.

כָּל הַצָּרוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם הֵן רַק מַחְמַת חֶסֶד הַשְּׁמִימָה, וְאֵל שְׁמִימָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶלָּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה. כִּי כְּשֶׁאָדָם מֵאֲמִין שֶׁהַכָּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא תָּמִיד שְׁמֵחַ.

רַבֵּנוּ ז"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ): אִם אָדָם הֵיךָ יוֹדֵעַ שֶׁהַכָּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, לֹא הֵיךָ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר. אֲדַרְבֵּה, הֵיךָ נִדְבֵּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעְעוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשֻׁמָּה, וְתִבְקֵשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לְהִיּוֹת בְּשֻׁמָּה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תּוֹצִיא מִמֶּנִּי אֶת הָעֲצָבוֹת אֲשֶׁר הִיא הוֹרֶסֶת אוֹתִי לְגַמְרִי". וְכָל הַדְּאָגוֹת שֵׁישׁ לְךָ, הֵן רַק מַחְמַת עוֹנוּתֵיךָ הַרְבִּים. וְלִכֵּן רְאֵה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיוּ לְךָ שׁוּם דְּאָגוֹת, אֲשֶׁר הֵן הוֹרֶסוֹת אֶת הַחַיִּים.

וְכֵן אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי יב, כה): "דְּאָגָה בְּלֵב אִישׁ יִשְׁיַחְנֶה", אומרים על זה חכמינו הקדושים: רב אמי ורב אסי, חד אמר יסיחננו מדעתו, וחד אמר ישיחננו לחברו. מה ההפך ביניהם? אלא רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), שיש נקדת עצמו, שאדם מדבר תמיד אל הקדוש-ברוך-הוא, ויש נקדת החבר, שאדם מדבר עם זולתו, וצריכים את שניהם — מצד אחד צריכים חבר טוב לדבר עמו הרבה מהקדוש-ברוך-הוא, ולחזק איש את רעהו. ומצד שני צריכים לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן ראה מאד מאד לחזק את עצמו, ותדבר עם חברים רק דבורי אמונה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שישפּתח לך הִפּה, ותוכל לדבר עמו יתברך, ואז תראה שכל חייה יהיו חיים אחרים לגמרי. תהיה כל-כף שמת, ששום דבר לא יוכל לשבר אותך. ואם תהיה בשמחה, זה יביא לך פרנסה בשפע, כי יכנס בך מרץ להפיץ את ספרי רבנו ז"ל, אשר זה התקון הגדול ביותר.

העקר תברח מעצבות. ורבנו ז"ל אומר (ספר-המדות, אות עצבות, סימן א'): מי שלא תקן חטאת נעורים, על-ידי-זה בא לו דאגות. ולכן אם עולים לך כל-כף הרבה צרות ודאגות, חששות ופחדים, תדע, שעליך לתקן חטאת נעורים, שזהו פגם הברית הוצאת זרע לבטלה, שאין בחור שלא יהיה, רחמנא לצלן, נכשל בזה. כי כף מובא בספר "ראשית חכמה", שער הקדשה (פרק ב'): אין פיוס בחור אחד, שיהיה נקי מחטא המגנה הזה; ואם כתב את זאת לפני ארבע-מאות שנה, שהצניעות היתה גדולה מאד, מה נאמר ומה נדבר ומה נצטדק היום, שהזהמה והפריצות כל-כף גדולים, שלא יאמן כי יספר, ובפרט הערב-רב הכניסו כפירות ואפיקורסות בנשמות ישראל, וגם זהמה של נאוף.

ולכן ראה להתחזק ביותר שאת וביתר עז, ותדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ותצא עכשו בחוץ לטיל קצת בין הקרים, ותצעק: "רבנו של עולם, זכני לשמחה, רבונו של עולם, זכני להיות מאשר, רבונו של עולם, זכני שאזכה להרגיש אותך, רבונו של עולם, אני

אוהב אותך", ותראה מה יהיה עם הדבורים הללו. אם היה אדם יודע מה זה לדבר אל הבורא ותברך שמו, לא היה מפסיק לרגע. ולכן אל תהיה בטלן! קח עצמך בידך, ואז תראה מה יהיה לך — רק טוב בחיים.

אקנה מאד להקדוש-ברוך-הוא שתציית אותי, ולא תתחרט — לא בעולם הזה, ומכל שכן לא בעולם הבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה להחזיר דבורים אלו היטב היטב בלבך.

וכן ראה להשתדל לבוא בכל ליל רביעי לשעור שאנו לומדים בצותא ספרי רבנו ז"ל, ומדברים מדבורי רבנו ז"ל. והחוב המנח עליך עתה הוא — לעורר את כל האברכים שיבואו. ובזה שתזכה עוד יהודים להתעוררות והתחזקות, גם לך יהיה הרבה חזוק.

יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שיהיה לך שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידך, ולא תצטרך לטובות משום בן אדם, אלא הקדוש-ברוך-הוא יתן לך מידו המלאה והפתוחה, ולא תחסר דבר.

הנ"ל...

ח' תיא.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר עליך לדעת, אשר אין עוד דבר יותר חשוב מלהפיץ ספרי רבנו ז"ל, כי בזה מצילים נשמות. אדם שחטא בפגם הברית, רחמנא לצלן, כתוב בזהר, שאין על זה תקון. אומר על זה רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן עא): אני אומר, שאף אחד אינו מבין את הזהר

אֲשֶׁר   ח' תיב   בנחל   רצה

הנה, ויש תקוה. ומהו התקוה? (ספר-המדות, אות נאוף, סימן מא): תקוה להוצאת זרע לבטלה, שישתדל להחזיר בני-אדם בתשובה; נמצא מכל זה, שבמה שאדם פגם — בזה תקוה, אם אדם פגם בברית, שילך ויפיץ ויעורר נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, לחזקם ולעודדם ולשמחם, כי נשמות ישראל עכשו שבורים ורצוצים, ועובר על כל אחד משברים וגלים, ואין להם במה להחיות עצמם, ובזה שמפיצים להם ספרי רבנו ז"ל — זו החיות הכי גדולה שלהם.

ולכן העקר להיות שמח מאד, ולא להתבלבל משום דבר, ולהפיץ ולפרסם את אור רבנו ז"ל בעולם, אשר אין למעלה מזה בתקוה הברית. כי אנו מפיצים ספרי רבנו ז"ל רק בשביל תקוה נפשנו, ובפרט עתה שהחלו ימי שובבי"ם אין לה תקוה גדול מזה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תיב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחזק את עצמך בתקף קטנותך וירידתך.

עליך לדעת, כי עקר התקוה לפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, הוא להיות רק בשמחה. ואף שהבעל-דבר מסית את האדם — הלא חטאת, ועליך להיות בשברון לב וכו', כבר גלה לנו מוהרנ"ת ז"ל ואמר: אין לה התלבשות במצוות יותר גדולה מזו, והוא מלביש עצמו במצוות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'), ובא על האדם, שיהיה שבור על חטאיו. ורבנו ז"ל גלה לנו, שעקר תקוה הברית הוא להיות בשמחה יוצאת מן הכלל, אשר כל זה סוד

הַעֲשֶׂה מְזִמּוֹרֵי תְהִלִּים שְׁגָלָה, בְּשָׂבִיל תְּקוּן לְפָגַם הַבְּרִית, שֶׁהֵם
הַעֲשֶׂה מִיְּנֵי נְגִינָה, הַמְרַפְּאִים אֶת הַבַּת מִלְּךָ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עָקַר הַתְּקוּן לְפָגַם הַבְּרִית הוּא — לְהַפִּיץ סִפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כִּנְגַד שֶׁהַשְּׂחִית אֶת זְרַעוֹ, כִּנְגַד זֶה עָלָיו לְהַפִּיץ וּלְפָזֵר
סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל לְכָל עוֹבֵר וְשׁוֹב, וְזֶה הַתְּקוּן הַכִּי גָדוֹל שֶׁרַק יִשְׁנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נְרוּ יְאִיר.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד אָנִי מְצֻטְעָר בְּצַעֲרְכֶם הַקָּשָׁה,
מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּמִשְׁפַּחְתְּכֶם. אֲבָל עָלִי לְהַדְּגִישׁ, שְׁאֲסוּר
לְהַתְיָאֵשׁ בְּשׁוֹם אִפְּן שֶׁבְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירְנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְצָעַק בְּקוֹל
עֵמֶק מֵאֵד: "אֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל", וּבְיַבְדָּאֵי תִזְכוּ לִישׁוּעָה
בְּקָרוֹב, אִם תִּתְחַבְּרוּ עִם חֲבֵרִים טוֹבִים, כִּי כִּבֵּר אָמַר הַחֹכֵם: "אִם
תִּרְצֶה לְהַכִּיר אֶת הָאָדָם — שְׂאֵל מִיְּהוּ חֲבֵרוֹ".

וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמָה נְעִים, שֶׁתִּרְאוּ לְהִתְחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיְקָרִים, אֲשֶׁר עַל יָדָם תִּזְכוּ לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

נָא וְנָא לְעַבֵּד הַרְבֵּה עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִחָה, כִּי הַשְּׂמִחָה הוּא עָקַר
הַצְּלַחַת הַחַיִּים, וְכָל מָה שֶׁהָאָדָם שִׂמַּח יוֹתֵר, הוּא מְצַלִּיחַ יוֹתֵר
וּבְיַבְדָּאֵי מְרַב תְּלָאוֹת שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם — קָשָׁה לוֹ לְשִׂמְחָה, עִם כָּל
זֹאת כְּשֶׁמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׂמִחָה, יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל
הַהַצְּלָחָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם,
רְפוּאָה וִישׁוּעָה וְנִחְמָה לְכָל הַמִּשְׁפָּחָה...

אֲשֶׁר ח' תיד — ח' תטו בנחל רצו

ח' תיד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ... תחיה.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעבר עליך.

ראי לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי אין זו עצה לברח, רק להתחזק ולהשלים עם השכנים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים.

אמר החכם: "אין שלמות הממשלה וההוד אלא האחדות הגמורה"; על-כן ראו להשלים עם השכנים, כי טוב שכן קרוב מאח רחוק (משלי כז, י).

ח' תטו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה יגיעו וירדפו אל ... .. שיהיו.

את מכתבכם לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע בשורה משמחת, שאתם מחזקים את עצמכם.

נא ונא ראו, שיהיה שלום בביתכם, ושתהיה הבנה בין אחד לשני.

"החזק במוסר ואל תרף" (משלי ד, יג), ובכל יום קבע לך קביעות בספר "מסלת ישרים", ותבקש ממנו יתברך לקיים כל מה שנאמר שם.

גם ראה להתמיד באמירת ח"י פרקים משניות בכל יום. והיה

רחצ אָשר ח' תטז בַּנְחַל

טוב מאד אם תלמד בכל יום "עין יעקב" עם פרוש בן יהוידע, מאת הגאון הקדוש רבי יוסף חיים.

נא ונא להיות בשמחה, פי השמחה עוזרת להולדה בנקל ולהצלחה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתזכו להתקרב באמת אליו ותברך.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תטז.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אָל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממכם, איך שאתם חוזרים בתשובה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתזכו להתקרב באמת אליו ותברך, ושום דבר לא יבלבל אתכם.

אודות פסוי הראש של אשתך, בנדאי צריכים להזהר בזה מאד מאד, ובזהר הקדוש מקפיד על כך, שתזהר האשה לכסות שער ראשה, ושלא יתגלה, חס ושלום (עין זהר, חלק ג' קכה:), והיא מדה יהודית, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים על קמחית (יומא מז.), שזכתה לבנים כהנים גדולים, על שמעולם לא ראו קורות ביתה שערות ראשה. אף-על-פי-כן עליך להתרגל לילך בדרך נעם, ואף שאינה מתרצית לך, אל תקפיד עליה, כי סוף כל סוף תתהפך דעתה לדעתך.

ראו לדור ביחד באהבה, ואיש את רעהו יאמר חזק.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתלד בנקל.

אָשׁר   ח' תיז   בַּנְחַל   רצט

רָאָה לְהִזְהַר מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל עָרֵב וּבִקְרָב בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְאִז תְּצַלִּיחַ
בְּפִרְנִסְתְּךָ, וְתִשָּׂא חַן בְּעֵינַי כָּל רוּאִיךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תיז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֵת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד אָנִי מִתְפַּלֵּא עָלֶיךָ, מֵאִין אֵתָּה
לוֹקַח עֲבוֹדוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים, שֶׁהֵם נִגְדַּת דַּעַת רַבְּנּוּ ז"ל,
וְהֵם: תְּעִנּוּיֹת וְסִגּוּפִים, אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ אֵל מַה יְבִיאוּ אוֹתְךָ — רַק
אֵל מְרָה שְׁחוּרָה וְדַכְאוֹן פְּנִימִי.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הָעֵקֶר בְּזֵה הָעוֹלָם — לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ אֵל מִדַּת
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא סוּד הַמַּלְכוּת. וּכְשֵׁיִשׁ לְאָדָם אֱמוּנָה, כְּבָר
יֵשׁ לוֹ הַפֶּל, כִּי הַמַּלְכוּת — בָּהּ מְאִירוֹת כָּל הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת.
וְעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַמַּלְכוּת הוּא לְסַלֵּק מִמֶּנּוּ חֻקְמָתוֹ וְדַעַתוֹ לְגַמְרִי,
וּלְקַבֵּל עָלָיו עַל עֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה בְּלִי
שׁוּם חֻקְמוֹת כָּלֵל, שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֵה
הָעוֹלָם.

עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם — לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כָּף
בְּאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה שׁוּם דְּבָר קֹדֶם שֶׁיִּדְבַּר וְיִתְנַעֵץ
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת. וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',
סִימָן ה'), שֶׁצָּרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ תָּמִיד, אִיךָ שֶׁהוּא אוֹחֵז
עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי יֵשׁ סוּבְלֵי חֻלָּאִים, שֶׁסוּבְלִים רַק בְּשִׁבִּיל
נְפִילַת הָאֱמוּנָה, שֶׁאִז לֹא מוֹעִיל שׁוּם רְפוּאָה, עַיִן שָׁם.

בְּעֵנֵינּוּ הַבְּחִירָה וְהִידִיעָה — אֲסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל; הֵינּוּ שְׂאָדָם
צָרִיךְ לִידַע, שֶׁהַפֶּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פִּרְטִי פִּרְטִית, שֶׁזֶה סוּד
ה'ידיעה', אַף-עַל-פִּי-כֵן עָלָיו לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם

ש אָשֶׁר ח' תיח בַּנְחָל

לְבַחֵר בְּטוֹב תָּמִיד, רַק שִׁישְׁמֹר אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת יְלָדָיו שֶׁלֹּא יִנָּקוּ,
שֶׁכָּל זֶה סוּד הַבְּחִירָה.

אָקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתְּבִין וְתִשְׁפִּיל לְמַה שֶׁאֲנִי מְרַמֵּז לָךְ.
הַעֲקֹר רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבַפְּרָטִיּוֹת הַקּוֹנְטְרָסִים
הַחֲדָשִׁים, וְאִזּוֹ לְעוֹלָם לֹא תִמוּט וְלֹא תִפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְתָּב אֶחָד בְּכָל שָׁבוּעַ, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

ח' תיח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר
יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ, אֵיךְ שֶׁזְּכִיתָ
לְמַצְוָה רַבָּה כְּזוֹ, לֹא לִירֵד לְאַמְנוֹת חֲבָרוֹ, אֲשֶׁר מְאֹד הִקְפִּידוּ עַל כָּךְ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וּכְמוֹ שֶׁדָּרָשׁוּ עַל הַפְּסוּק (יחזקאל יח, ו): "וְאֶת
אֲשֶׁת רַעְהוּ לֹא טָמְא", לֹא יֵרֵד לְאַמְנוֹת חֲבָרוֹ (סְנֵהֲדִין פֵּא).

בְּוִדְאֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ וַיַּעֲזֹר לָךְ, כִּי כָּכָר
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין ב:): אֵין עֲנִיּוֹת מִן הָאַמְנוֹת וְאֵין
עֲשִׁירוֹת מִן הָאַמְנוֹת, אֲלֵא לְמִי שֶׁהֶעֱשָׂר שְׁלוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (חגי ב, ח): "לִי
הַכֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב". וְאָמְרוּ (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פָּרָשָׁה כב, סִימָן ז), לֹא מִמָּה
שֶׁהָאָדָם יוֹצֵא וְעִמַּל בְּסַחֲוֹרָה — נַעֲשֶׂה עֲשִׂיר, אֲפֹלוּ פּוֹרֵשׁ בְּסִפְיֵנוֹת
וְחוֹזֵר עַל מִדְּבָרֵיּוֹת, אֵינוֹ נַעֲשֶׂה עֲשִׂיר, אֲלֵא הַכֹּל תְּלוּי בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ.

עַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה שָׁבוּר בְּדַעְתְּךָ, וְאֵל תִּפֹּל בְּרוּחְךָ כָּלֵל, כִּי בְּוִדְאֵי

אָשֶׁר   ח' תיט   בְּנַחֵל   שֶׁא

לא יֵעֹזב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹד יַעֲזוֹר לְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְרוֹת רַב נַחַת מִבְּנֵיךָ, וַיְהִי לְכֶם שִׁפְעַת בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּבֵית.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר שְׁמוֹת, כ' טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, וְגַם כְּבָר עָנִיתִי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, אָבֵל אֵינְךָ כּוֹתֵב לִי, אִם אֵתָּה מְקַבֵּל אֶת מִכְתָּבִי, וְכִפִּי הַנִּרְאָה הַמִּכְתָּבִים נֶאֱבָדִים, עַל-כֵּן רָאֵה לְכַתֵּב לִי תַכְף-וּמִיד אִם קִבְּלָתָּ אֶת מִכְתָּבִי, וְחָבֵל עַל דְּאֲבָדִין; כִּי כָּל עֲנִינֵינוּ הוּא רַק לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵתִי, אֲשֶׁר אֶצְלוֹ נִמְצְאוֹת הָאֲבֹדוֹת שְׁלָנוּ, וְאֵנוּ צָרִיכִים לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חֲזָרָה מֵהַ שְׁאֲבָדָנוּ עַל-יְדֵי עוֹנוֹתֵינוּ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפח), וְלֹא שֶׁנֶּאֱבַד אֲבֹדוֹת חֲדָשׁוֹת. וְכִבָּר אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת דְּרַבֵּי גִמְזוּ, פֶּרֶק כח): דְּבַרֵּי תוֹרָה קָשָׁה לְקַנּוֹתָם, וְהֵם נוֹחִים לְאֲבֹדָם כְּכֹלֵי פֶשֶׁתָּן; עַל-כֵּן עָלִינוּ לְשִׁמּוֹר מְאֹד, שֶׁלֹּא לְאֲבֹד שׁוֹם אֲבֹדוֹת, אֲדַרְבָּה עָלֵינוּ לְחַפְּשׁ אַחַר שְׂרֵשׁ נִשְׁמַתָּנוּ, שֶׁזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַמְּצִיאָה וְהַמְּקוֹם שֶׁהַשְׂרֵשׁ שָׁם. וְהַשְׂרֵשׁ שְׁלָנוּ הוּא בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁרִי הַמְּדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׂרְשׁוֹ!

רָאֵה לְחַזֵּק אֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּכֹל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְלִשְׁמָחָה בְּכֹל מִינֵי שְׂמֵחוֹת, כִּי הָאִשָּׁה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל שְׁבוּרָה בְּעֲצָמָה, וְאֵין לָהּ בְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְכִבָּר אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל הָאִשָּׁה: בְּעַל אֲבֹדָה מִחֲזוֹר עַל אֲבֹדָתוֹ (קְדוּשִׁין לב.).

וּמִחַמַּת שְׂאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ יִפֹּל דְּבַר בְּמִכְתָּב הַזֶּה, עַל-כֵּן אֶקְצֹר.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אני מקנה להיות בשבת שינה בעיר הקדש טבריה, ואז נתראה פנים אל פנים.

ח' תכ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, כ' טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לראות את כתיבת ידך ואת חדושי התורה ואת הרמזים שלך.

כבר ידוע לנו, איך שרבנו ז"ל הפליג מאד בחדושי תורה, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קה), שהוא תקון גדול להרהורים רעים, שעד עכשו הרהר הרהורים רעים, ועכשו ירהר בדברי תורה.

והנה כתיב: "אין כל חדש תחת השמש", ופרש מוהרנ"ת ז"ל: תחת השמש אין כל חדש, אבל למעלה מן השמש, שהיא התורה, שם יש חדש בכל יום ויום; כי באמת אמרו חכמינו הקדושים (עין בראשית רבה, פרשה מט, סימן ב'): בכל יום ויום הקדוש ברוך הוא מחדש הלכה חדשה, ועקר ההלכות — לידע איך לילך בגשמיות העולם הזה ולהחזיק מעמד, שגה עקר שלמות ההלכה, שידע האדם להלך בזה העולם, ויהיה דבוק בחי החיים, ולא ימוט לעולם.

וידוע, כי האדם הוא בסוד הזעיר אנפין, והוא סוד השמש, שצריך להסתכל על החכמה והשכל שיש בכל דבר, שאז מאיר לו הכל בשמש בצהרים (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א'), והשמש מקבלת הארה חדשה בכל יום מאין סוף ברוך הוא, שכל ההתחדשות היא רק ממנו יתברך, ועל-כן השמש, שהיא הזעיר אנפין, מקבלת בכל יום ממה שלמעלה ממנה, שהוא האין סוף

אָשֶׁר   ח' תכא   בְּנַחֵל   שג

בְּרוּךְ הוּא, וְאֶף-עַל-פִּי שְׁאֲנוּ רוּאִים, שְׁגַם בְּגִשְׁמִיּוֹת הָאָרֶץ מְגִדְלָת צְמַחִים, הַכֹּל הוּא עַל-יְדֵי הַשָּׁמֶשׁ שֶׁמְחַמֶּמֶת אוֹתָם. בְּדַגְמָא זֹו צְרִיכִים לִהְיוֹת כָּל הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁלָנוּ, לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאֲרֶת הָאֵין סוּף עַד לְמִטָּה, עַד שְׁיֵאִיר גַּם לָנוּ דְרָךְ אִיךְ לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, בְּאִפְּן שְׁיַחֲזֹק אֶת עֲצָמוֹ וַיַּחֲזֹק אֶת הָאֲחֵרִים, שְׁיַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת נַעַם זִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ יְתַבְרַךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תכא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ"א טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... שְׁיַחֲיוּ.

אֶת מַכְתְּבְּכֶם לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמֵאֵד אֲנִי מְצַטְעֵר מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּבֵיתְכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לְרוּחַ רַב נַחַת מִכָּל הַיְלָדִים, וְכֻלָּם יַחֲזִרוּ בְּתוֹשֻׁבָה שְׁלָמָה אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וַיִּזְכּוּ לְפָרְנֶסָה וּלְשִׁפְעַת בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיהֶם.

אֲנִי הַרְגַל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׁאֲתָה רְגִיל בָּהּ, הֵינּוּ בְשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יְתַבְרַךְ אֶת כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיךְ בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת כָּל פֶּה, בְּפִרְט לְכָל אֱלֹהֵי הַשְּׁבוּרִים וְהַנְּדַכָּאִים וְהַסּוֹבְלִים יְסוּרִים, כִּי אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל הָאָדָם נִשְׁמָעַת, אֲלֵא אִם-כֵּן מַשִּׁים לְבוֹ כְּבִשָּׁר (סוּטָה ה.), וּבְנֻדָּאֵי אִם תְּתַפְּלַל בְּפִרְטִיּוֹת בְּכָל יוֹם עַל הַיְלָדִים שְׁלָךְ, יִהְיֶה לְכֶם כָּל טוֹב.

פַּעַם אַחַת נִגַּשׁ יְהוּדִי אֶחָד אֵל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ יְלָדִים טוֹבִים, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: אִיךְ זָכִיתָ שְׁיַחֲיוּ לָךְ יְלָדִים טוֹבִים

דש אָשֶׁר ח' תכב בנחל

כַּל-כֶּךָ? וְהַשִּׁיב לוֹ: בְּכֹל יוֹם מִלְּאֲתֵי אֶת הַכֶּפֶה שְׁלִי עִם דְּמָעוֹת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַחֲצֵתִי בָּהּ אֶת פְּנֵי.

אל תדאג כָּלֵל, רְאֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה — אַתָּה וְאַשְׁתְּךָ, אָסוּר לְקַחַת לֵלֶב כָּל מִיּוֹנֵי צַעַר וּמְכַאוֹבִים, כִּי זֶה רַק יִגְרַם לָכֶם, חֵס וְשָׁלוֹם, מִיּוֹנֵי מַחְלוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁהֵילָדִים יִתְזַוּוּ בְּתֻשׁוּבָה וְתִצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵלַי ... גִּירוּ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְקַבֵּל אֶת מְכַתְּבְּךָ, וְלִרְאוֹת אִיךָ שְׂאֵתָה מְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְּךָ בְּעֵנִין לְשָׁנוֹת אֶת הַנֶּסֶח, כִּי אַתָּה סִפְרָדִי, וְאַתָּה רוֹצֵה לְהַתְּפִיל בְּנֶסֶח אֲשֶׁכְּנִי, יְדוּעַ לָנוּ, שֶׁרַבְּנוּ ו"ל הִקְפִיד מְאֹד, שְׁלֵא לְשָׁנוֹת אֶת הַנֶּסֶח, רַק כָּל אֶחָד יִתְפַּלֵּל כְּפִי שֶׁקַּבֵּל מִדַּרְכֵי אַבּוֹתָיו.

וּבְכֹלֵל עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הָעֵנִין שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל הוּא לְקַרֵּב אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיֵּאֱחָז כָּל אֶחָד אֶת דַּרְכּוֹ וּמִנְהֶגוֹ שֶׁקַּבֵּל מֵאַבּוֹתָיו וּמֵאַבּוֹת אַבּוֹתָיו, אִךְ וְרַק יִקְדִישׁ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶץ אוֹר זִיו וְחַיּוֹת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְהַרְגִישׁוֹ תְּמִיד עַל פְּנֵיו. וְעַל קֶטֶב זֶה סוֹבֵב כָּל דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

אֲשֶׁר ח' תכג בַּנְּחַל שֶׁה
ח' תכג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ.

הִנֵּה אַחֲרָיךְ וְגִיטְךָ הָיוּ אֶצְלִי קִדְּם, וְסִפְרוּ לִי כֹל מַה שְׁעוֹבֵר
עֲלֵיכֶם זֶה הִרְבֵּה שָׁנִים, שְׁאַתֶּם חֲשׂוֹכֵי בָּנִים.

עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלַה לָנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ
בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְאֶפְלוּ שְׁכָבָר עָבְרוּ כָּל-כֹּף הִרְבֵּה שָׁנִים מֵאֲז
שֶׁהִתְחַתְּנָתֶם, אֵל תִּתְיַאֲשׁוּ כָּלֵל. תִּקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם לְקִיָּם כֹּל הַנֶּאֱמָר
כָּאֵן, וְאֲז תִּפְקְדוּ בְּזַרַע שֶׁל קִימָא.

א. רְאוּ לְבַדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת בְּבֵיתְכֶם, וְלִרְאוֹת אִם אֵין חֶסֶר
בְּאִיזָה חֶדֶר מְזוּזָה.

ב. רְאוּ לְקַנּוֹת מִטּוֹת חֲדָשׁוֹת.

ג. תְּדַלִּיקוּ לְכַבוֹד שַׁבַּת-קִדְּשׁ שְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל חֵלֶב וּשְׁנֵי גִירוֹת שֶׁל
שֶׁמֶן וַיִּת.

ד. תִּשְׁמְרוּ שַׁבַּת כְּהַלְכָתָהּ, וְתִכְנִיֶסוּ אוֹרַח לְכַבוֹד שַׁבַּת-קִדְּשׁ,
וְתִקְדְּשׁוּ אֶת הַשַּׁבַּת עִם יַיִן, וְכֵן תִּבְדִּילוּ בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת עִם יַיִן.

ה. רְאֵה לְקַנּוֹת לְאִשְׁתְּךָ ה' מְכֻסָּף טְהוֹר (יְכוֹלִים לְקַנּוֹת אֶת זֶה
בְּכֹל חֲנוּת שֶׁל תְּכַשִּׁיטִים), וְהִיא תִתְלֶה אֶת זֶה עַל צְוֹאֲרָה וְתִשְׁאָנוּ
תְּמִיד.

ו. תִּקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם כְּשִׁינֹלַד לְכֶם בֶּן זָכָר, שְׁתִּקְרְאוּ אֶת שְׁמוֹ
"מֵאִיר שְׁלוֹם", עַל שֵׁם הַתְּנָא רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶס, וְעַל שֵׁם הַמְּקַבֵּל
הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁלוֹם שְׁבֻזִי, וְהַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁלוֹם שְׂרַעְבִי, זְכוֹתֶם
תִּגַּן עֲלֵינוּ.

ז. וְנֵא תִקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם לְקִיָּם כֹּל זֹאת, וְאֲז תִּרְאוּ בִרְכָה

שׁו אֲשֶׁר ח' תכד בַּנְחַל

וְהִצְלַחְתָּה בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיכֶם. וְלִמְעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְטוֹבַתְכֶם הַנּוֹצְחִית,
אֵל תִּתְגַּרְשׁוּ, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי אַתֶּם זוּג מִן מַהֲשָׁמִים.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהִצְלַחְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שְׁאַתָּה מְחֻזַּק אֶת עֲצָמֶךָ לִילֶךְ בְּכָל יוֹם לַמִּקְנָה, אֲשֶׁר יְדוּעַ אִיךָ
שָׂרְבִנוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל מִקְנָה, וְאָמַר: הַתְּקוּן הַרְאֵשׁוֹן הוּא מִקְנָה.
וּמִוֵּהֲרַנְיָת ז"ל הַבְּטִיחַ, שְׁמִי שִׁיְהִיָּה חֻזַּק לִילֶךְ בְּכָל יוֹם לַמִּקְנָה,
תְּהִיָּה לוֹ תִקְנָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל. עַל-כֵּן אֵל תִּתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבַעוּלָם, וְלֶךְ לַמִּקְנָה בְּכָל יוֹם אִם אֶפְשָׁר.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי סוּד הַמִּקְנָה הוּא, שֶׁהָאָדָם מִפְּשִׁיט אֶת בְּגָדָיו
לְגַמְרִי, הֵינּוּ שְׁמוֹרִיד מֵעֲצָמוֹ אֶת כָּל הָעֵבֶר, וְנִכְנָס בְּתוֹךְ הַמַּיִם,
וּמִתְפַּסֵּה שָׁם עִם הַמַּיִם, שְׂזָה מְרַמֵּז עַל אִוְרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִבְטֵל אֶת
עֲצָמוֹ שֶׁם לְגַמְרִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּכְשֶׁהָאָדָם מִתְחַת לַמַּיִם, כּוֹ בִּרְגַע אֵין
לוֹ שׁוּם גְּשִׁימָה, וְהוּא בְטֵל וּמִבְטֵל בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא. וְזֶה עֵקֶר
הַטְּהָרָה שְׁלוֹ — כְּשֶׁאֵין מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק נִכְנָס
לְתוֹךְ הָאֵוֶר אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וּמִתְיַחַד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז כְּשִׁיּוֹצָא,
הוּא אָדָם אַחֵר לְגַמְרִי. אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְהִגִּיעַ אֵל יְדִיעָה זֹה.

מֵאֵד אֲנִי מִצְטַעֵר עִם הַבְּשׂוּרָה הֵלֵא טוֹבָה מִמָּה שְׁעוֹבֵר עַל
אֲבִיךָ, יִשְׁלַח לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּף-הוּא רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִהַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת
הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף.

אַתָּה קִבַּל עַל עֲצָמֶךָ לֹאמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים שֶׁל מִשְׁנִיּוֹת
לְזִכְרוֹתָ וְלִזְכוּת אֲבִיךָ, וְכֵן רְאֵה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין עִם חֲבֵרֶיךָ וּמִיָּדְעֶיךָ,

אֲשֶׁר ח' תכה — ח' תכו בנחל שז

ותזכה אותם במצות תפלין, כי המניח תפלין — זוכה לחיים (מנחות מד.).

הקדוש-ברוך-הוא יתן לכם את החיים,
וברכה והצלחה בכל מעשי ידיכם.

ח' תכה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות, כ"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... נרו יאיר.

שלחתי לך חבילה ספרים, כדי שתפיצם שם בין אחינו בני ישראל.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתקבלם ותפיצם בין אחינו בני ישראל הגרים בלוד, אשר בעוונותינו הרבים, המסיון, ימח שמם וזכרם, עובדים שם חזק מאד ללפד נשמות ישראל ברשתם הטמאה, ועלינו למסור את נפשנו לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא להיות בשבת שירה, פרשת בשלח, בעיר הקדש טבריה, ואז נתראה פנים אל פנים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תכו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות, כ"א טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... נרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

שח   אָשֶׁר   ח' תכז   בְּנַחֵל

אודות שדוה, עֲלִיף לְהִתְמִיד בְּקוֹנְטֵרַס "מְצִיאַת-הַזּוּג", וְלִקְיִים
כָּל הַנְּאָמֵר שָׁם, וְאִזּוּ בְּנֻדָּאֵי בֵּא תְּבוּא יִשׁוּעָתָךְ.

הַעֲקֵר אֶל תִּפְל בְּשׁוּם יֵאוּשׁ וּמְרָה שְׁחוּרָה, כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֶת
בֵּת זּוּגוֹ, כִּי קָדָם שְׁיֻצָּא לְאֹוִיר הָעוֹלָם, כְּבָר הַכְּרִיזוּ בְּשָׂמִים מִי בֵּת
זּוּגוֹ, עַל-כֵּן אֶל תִּדְאָג כָּלֵל.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, כִּי רִבְנוּ ז' לְגֵלָה
לְנוּ, שֶׁהַשְּׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל אָדָם, וּמָה שְׂאָדָם סוֹבֵל, הוּא סוֹבֵל
רַק בְּשִׁבִּיל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת שֶׁמִּמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ. וּבְכִפְרוֹשׁ אָמַר
רִבְנוּ ז' ל' (לְקוּיִטִּי-מוֹהֲרִ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מַח), שֶׁהָעֲצָבוֹת הֵינּוּ הַסְּטֵרָא
אֲחֵרָא, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אוֹתָהּ.

רְאֵה לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד מְשֻׁנִּיּוֹת בְּכָל יוֹם, וְאִם אֶפְשֶׁר לֹאמַר בְּכָל
יוֹם ח' פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, כִּי זֶה מְזַכֵּךְ
וּמְצַחֵחַ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה שְׁנֹדְבָקוּ בָּהּ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו.

אודות שנוי השם, עֲלִיף לְדַעַת, כִּי אֲסוּר לְשַׁחֵק עִם דְּבָרִים
כְּאֵלוֹ — לְשִׁנוֹת לְעֲצָמוֹ שְׁמוֹת, כִּי זֶה רַק מְזִיק. יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְקַחַת
סֵפֶר "שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים", וְתֹאמַר בְּכָל יוֹם כְּמָה דְּפִים מִהַסֵּפֶר הַזֶּה,
וְאֲחֵר-כֵּן תִּתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבְּזָכוֹת הַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר
בְּאֶרֶץ הַמָּה, תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר וְתִצְלִיחַ דְּרָכָךְ. אֲבָל אֶל תּוֹסִיף
לְעֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם שֵׁם חֲדָשׁ, כִּי זֶה רַק דְּמִיוֹן.

מִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכֶּה לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטֵרַסִּים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית
דְּבָרֵי רִבְנוּ ז' ל' בְּלִשׁוֹן קְלָה, בְּעִירְךָ בֵּת יָם.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ"א טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלֵי יוֹם אֲנָשֵׁי

אָשֶׁר   ח' תכז   בְּנַחֵל   שט

שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ", קִדְשׁ קִדְשִׁים, דֵּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר, הַיְגִי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד, וַיֵּאִיר פָּנָיו אֲלֵיהֶם, וַיִּמְשִׁיף עֲלֵיהֶם חֶסֶדּוֹ.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם בכל מיני אפנים שבעולם בדרך רבנו ז"ל, אשר הוא מלמדנו עצות נוראות ונפלאות איך להתקרב אליו ותברך, כי רק זה עקר התכלית בענין ההתקרבות אליו ז"ל. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רנה): פְּשֵׁהָאָדָם מֵאֲמִין בְּצַדִּיק בְּלִי שׁוּם דַּעַת, אֶפְשָׁר לוֹ לִפְלֵ מֵהָאֲמוּנָה, כִּי מֵאֲמוּנָה לְבַד אֶפְשָׁר לִפְלֵ, אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ גַּם דַּעַת, שְׂמִיכִין גַּם בְּדַעַת, אֲזִי אִי אֶפְשָׁר לוֹ לִפְלֵ. וְעַקֵּר הַדַּעַת הוּא לִידַע, שְׂרַבְנוּ ז"ל מְקַרְבְּנוּ אֵלָיו תְּבָרַךְ, וְנוֹתֵן לָנוּ עֲצוֹת וְהַתְחַזְקוֹת נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה אִיךָ לָקוּם מִיִּרְדָּתְנוּ וְנִפְלִתְנוּ, וְאִיךָ לְנַקּוֹת אֶת עֲצֻמּוֹ מִלְּכֻלּוֹף מַעֲשֵׂינוּ. וְרַק עַל קֶטֶב זֶה צְרִיכָה לִהְיוֹת כָּל הַהִתְקַרְבוֹת, וְאֲזִי לְעוֹלָם לֹא יִתְרַחֵק מִרְבְּנוּ ז"ל, רַק אֲדַרְבֵּה תָּמִיד וְתָמִיד וַיִּשְׁקֹד בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֶשֶׁר שְׁכָלוֹ, נִשְׁמָתוֹ וּפְנֵי, שֶׁהִיא דְמוּתוֹ מִמֶּשׁ, זֶה בְּתוֹךְ סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ (עֵין לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב). לֹא־כֵן בְּאֶשֶׁר מֵתְנַהֵג כְּהַיּוֹם שֶׁחֲדָשִׁים בָּאוּ, וְכָל הַהִתְקַרְבוֹתֵם אֶל רַבְּנוּ ז"ל הִיא רַק כְּדֵי לְנִצֵּל אֶת שְׁמוֹ לַעֲשׂוֹת כְּסָפִים; זֶה בָּא בְּכַדּוֹ — הַתְּלֻמוֹד תּוֹרָה שְׁלוֹ, זֶה בָּא בְּחִבָּתוֹ — הַכּוֹלֵל שְׁלוֹ, וְזֶה בָּא בְּקוֹרְתּוֹ — הַקְּרִיָּה שְׁלוֹ, וְהַצַּד הַשְּׁוֶה שְׁבָהֶם, שֶׁכָּל כּוֹנֵנָתָם הִיא רַק כְּסָף, וּבְשָׂבִיל זֶה יֵשׁ בִּינֵיהֶם מַחְלָקָת; נִשְׁבֵּר כְּדוֹ שֶׁל זֶה בְּחִבָּתוֹ שֶׁל זֶה וְכוּ' וְכוּ', וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂאִינָם מֵתְבִיִּשִׁים — הַכַּד וְהַחִבָּת וְהַקּוֹרָה גַּם יַחַד הַתְּאֻחְדוֹ לְחֶלֶק עֲלֵינוּ, אֶשֶׁר דָּבָר זֶה הוּא לִיצִי לִיצִנוֹת, כִּי הַקְּטָן שְׂבָאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו, תְּלַמִּיד "הַיְכָל־הַקֹּדֶשׁ", בְּקִי יוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְכָל הַזְּקֵנִים וְהַמְּבֻגְרִים הַטְּפָשִׁים כְּאֶחָד...

אחי ורעי היקרים! זכרו היטב מה שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קלד): הַלִּיצְנוֹת אֵינּוּ מְנִיחַ אֶת הָאָדָם לִילֹף אֶל צְדִיקִים, עַל־כֵּן רָאוּ לְבָרוּחַ מְכָל מִינֵי לִיצִים הַמְּחַלְשִׁים אֶת הַדַּעַת, וּמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר רַע עֲלֵינוּ, אֶשֶׁר פְּנִימִיּוֹת מְחַשְׁבוֹתֵם רוֹאִים מִמַּעֲשֵׂיהֶם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שם קלז): יֵשׁ רָשָׁע, שֶׁהוּא בּוֹשׁ לְכַפֵּר בְּצַדִּיק עֲצָמוֹ,

וּמְדַבֵּר רְעוּת עַל אֱלוֹי שְׁהֵם תַּחַת הַצַּדִּיק; וְכֵן הַדְּבָר סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ
בְּעֵנְיָנוּ כַּיּוֹם, שֶׁכָּל מֵאֵן דְּהוּ מְדַבֵּר רְעָה עָלֵינוּ, וְאֵין לָנוּ עַל מִי
לְהַשְׁעוֹן, אֲלֵא עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים.

עֲלִיכֶם לְמָסוּר אֶת נַפְשְׁכֶם בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִגְלוֹתוֹ
וּלְפָרְסָמוֹ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי (שֵׁם, סִימָן קנא): בִּיֵּאת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּי
בְּקַרְבַּת הַצַּדִּיק; (שֵׁם קנב): עֲקָר שְׁלֵמוֹת הַנֶּפֶשׁ תְּלוּי בְּקַרְבַּת
הַצַּדִּיקִים; וְעַל-כֵּן לֹא רַק שְׁאַתֶּם בְּעֵצְמְכֶם רְאוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל
בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, וְלֹא לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם לֵץ וּמוֹנֵעַ וּמַעֲכָב
כָּלֵל, וּמְכַל שְׁפָן עַל אֱלוֹי הַלְּצִים הַמְּסֻתוֹבְבִים בְּפָנִים, אֲלֵא רְאוּ
לִגְלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְתַמְלְאוּ אֶת כָּל
הָעוֹלָם עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה הַסִּימָן הַיְחִידִי מִי הוּא בְּאֵמַת מְקַרֵּב
אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְכוֹנְנָתוֹ לְאֵמַת לְאֵמַתָּה — זֶה שְׁמוֹסֵר נַפְשׁוֹ, וְהוֹלֵךְ
לִגְלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ כָּלֵל
מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם. אֲדַרְבָּה, כָּל מֵה שְׁאָדָם יוֹתֵר מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ
ז"ל, לוֹ יֵלֶךְ יוֹתֵר בְּנַפְשׁוֹ, שְׁרַבְּנוּ ז"ל וְלַמּוֹדוֹ הַטּוֹב וְעֲצוֹתָיו
הַקְּדוֹשׁוֹת יִתְפָּשְׁטוּ בְּעוֹלָם.

וְעַל-כֵּן רְאוּ אַתֶּם לְהִתְחַזֵּק בְּהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְתַגְּלוּ אוֹתוֹ וְתַפְרָסְמוֹ אוֹתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֵל
תְּתַבְּיִשׁוּ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שֵׁם, סִימָן קסא):
עַל-יְדֵי שְׁבַח שְׁמִשְׁבָּחִים אֶת הַצַּדִּיקִים, מִפִּילִים אֶת הַרְשָׁעִים נִפְּלָה
גְּדוֹלָה; וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שְׁתַּגְּלוּ וְתַפְרָסְמוֹ אֶת רַבְּנוּ ז"ל וְאֶת תְּלַמִּידָיו
הַיְקָרִים בְּעוֹלָם, תַּגְּרָמוּ לְנִפְּלָה גְּדוֹלָה לְרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַחוֹלְקִים
וְהַדּוֹבְרִים עַל צַדִּיק עֲתָק בְּגִאָּוָה וְבוֹז (תְּהֵלִים לֵא, יט).

וּבְאֵמַת זֶה לִי כַּמְעַט שְׁלֹשִׁים שָׁנָה, שְׁאֲנִי עוֹסֵק בְּשִׁקִּידָה רַבָּה
וּבְהִתְמַדָּה נִפְּלָאָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּבְהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו, מֵאֵז שְׁהֵיִיתִי
בְּגִיל ט"ז רְאִיתִי בְּמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנִים אֵיךְ הַרְבֵּה שְׁהִיּוּ מְקַרְבִּים פְּעַם
לְרַבְּנוּ ז"ל, לְבִסוּף נִתְרַחֲקוּ, וְהִיָּתָה פְּלִיאָה עֲצוּמָה בְּעֵינַי, אֵיךְ
יְכוּלִים לְהִתְרַחֵק מֵאֲוֹר הָאֲוֵרוֹת כֵּזֶה, מִחִיוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת כֵּזֶה?! אֲלֵא
שְׁמַצְאֵתִי תְּשׁוּבָתִי בְּצַדָּה בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעֵצְמָם, שְׁאָמַר (שֵׁם, סִימָן

אֲשֶׁר   ח' תזו   בְּנַחֵל   שִׂיא

קנג): מי שֶׁמְקַרֵב אֶת עֲצָמוֹ לְהִצְדִּיק וְקִרְבָּתוֹ אֵינָהּ בְּתַמִּימוֹת, על-יְדֵי־זֶה נִתְהַפֵּף אַחֲר־כֶּף לְרוּדְף; כִּי בְּאֵמַת עֶקֶר הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּדוּלָּה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְשִׁכְל עֲצָמֵי כָּלֵל, כִּי לְמוֹדוֹ הוּא תַמִּימוֹת עֲמָקָה מְאֹד מְאֹד, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ, וּבִפְרִטִיּוֹת הַעֲצָה הַנּוֹרְאָה וְהַנִּפְלְאָה שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, אִי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל וּלְקַיֵּם, כִּי אִם כְּשִׁזְכוּהָ לְהַשְׁלִיךְ אֶת שִׁכְלוֹ וְחֲכָמָתוֹ הַמְדַמִּית לְגַמְרִי, וְהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת. וְכֵן אֵלּוֹ שֶׁלֹּא רָצוּ לְהַשְׁלִיךְ אֶת שִׁכְלָם וְחֲכָמָתָם וְהִלְכוּ בְּחֲכָמוֹת, לְבִסּוּף נִתְהַפְּכוּ לְהִיּוֹת לְרוּדְפִים. וְדָבָר זֶה נֶאֱרָע אֲצֵלִי, כֹּל אֵלּוֹ הַמְקַרְבִּים בְּמִשְׁפָּחָה כָּל הַשָּׁנִים שֶׁזְכִּיתִי לְקַרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁלְקַחוּ אֶת עֲצָמָם בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת "עַל הַתּוֹרָה" — לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן כְּסֻדְרֵי־דִרְךְ־הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדָרַשׁ, הִלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפוֹתוֹת וְכוּ'. "וְעַל הָעֲבוּדָה" — לְהִתְמַיֵּד בְּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְשִׂיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנָם, לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבָם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וּמִתְפַּלְלִים אֶת הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכָל יוֹם: שְׁחֲרִית, מְנַחֶה, מְעֲרִיב, חֲצוֹת, בְּדַבְּקוֹת אֵמֶת וּבְכוּנָה בְּפִרוּשׁ הַמְּלוֹת, כֹּל אַחַד עִם הַנִּגּוֹן שֶׁלוֹ וְכוּ' וְכוּ'. "וְעַל גְּמִילוֹת חֲסִדִּים" — שְׁעוֹסְקִים לַעֲשׂוֹת חֲסֵד עִם אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם לָהֶם אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְעֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וּמְחַלְקִים אֶת זֶה לְכָל עוֹבֵר וְשָׁב וְכוּ' וְכוּ', כֹּל אֵלּוֹ זָכוּ לְמָה שֶׁזָּכוּ עֵינַי לֹא רָאֵתָהּ, וְעַדִּין הֵם מְחַזְּקִים בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, הַיּוֹי"ה יוֹסֵף עֲלֵיהֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה אֶלְף פְּעָמִים כָּכָה. אֲבָל כֹּל אֵלּוֹ שֶׁהִתְקַרְבוּ וּבִהֲתַחֲלָה כְּבָר לֹא הִיָּתָה הַתְּקַרְבוֹתָם בְּתַמִּימוֹת, הֵם נִתְהַפְּכוּ אַחֲר־כֶּף לְרוּדְפִים וְחוֹלְקִים, עַד שֶׁהֵם מְדַבְּרִים עָלַי כֹּל דְּבָר אֲסוּר. אֵף שֶׁמִּשְׁמַשׁ מְסַרְתִּי אֶת נַפְשִׁי בְּעִבּוּרָם בַּיּוֹם וּבְלֵילָהּ, כְּאֲשֶׁר יוֹדוּ בְּעֲצָמָם, אֵיךְ שֶׁהִסְתּוֹבְבוּ אֲצֵלִי יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ' וְכוּ', וְאֵיךְ בָּא שֶׁאַחֲר־כֶּף נִתְהַפְּכוּ לְחוֹלְקִים וְרוּדְפִים וּמִתְלוֹצְצִים מִמֶּנִּי?! אֵלּא הַתְּרוּץ הוּא, כִּי הַתְּקַרְבוֹתָם לֹא הִיָּתָה בְּתַמִּימוֹת, רַק כֹּל כּוֹנֵנָתָם הִיָּתָה כְּדִי לְבָלוֹת אֶת זְמַנָּם, וְלִהְשָׁקִיט אֶת יְסוּרֵי הַמְּצַפּוֹן שֶׁלָּהֶם, שֶׁהִרְסוּ אוֹתָם בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה, בְּשַׁעַת שֶׁחֲטָאוּ וְנֶאֱפוּ וְכוּ' וְכוּ', וְרָצוּ לְקַבֵּל הַתְּחִזְקוֹת,

שיב אשר ח' תכח בנחל

ועכשו הם מתנגדים בגלוי, ואינם מתבישים ואינם זוכרים את חטאות נעוריהם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שם סימן קסג): הנואפים לרב הם מתנגדים על הצדיקים. ועל-כן כשרואים אחד שמתנגד עלי, צריכים לידע שהוא נואף ופוגם בברית, כי להפוך אמר רבנו ז"ל (שם, סימן רז): מי ששומר את בריתו, בודאי מחבב את הצדיק, ולהפוך — כשמתלוצץ מהצדיק, להגוי ידוע שהוא שקרן גדול, כמו שאמר רבנו ז"ל (שם, סימן קנד): השקרן בשעה שבא לראות את הצדיק, לבו חושב איך ידבר אחר-כך.

מה אמר לכם, אחי ורעי היקרים! ראו מה שעבר עלינו בשנים האחרונות, כל מה שהתקרבו יותר מקרבים, וגדלו והצליחו ברוחניות ובגשמיות, יותר התגבר הסמ"ך-מ"ם בעצמו עם שליחיו, ויצא כנגדנו בכל מיני ליצנות, ומרחקים נשמות תמימות, ואין לנו שום יצה, אלא לברח אל אבינו שבשמים, שיחוס וירחם עלינו, ויאמר לצרותינו די.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם, שתמיד תתאחזו אצל רבנו ז"ל ותלמידיו, ותלמידי תלמידיו, ותדפיסו ותפיצו את ספריהם הקדושים, עד שנקרב את כל העולם אליו יתברך.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תכח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר שמות, כ"ב טבת ו' דשוכבים ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסיד ברסלב", תלמידי "היכל-הקדוש", די בכל אתר ואתר, הו"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד, ויאיר פניו אליהם, וימשיך עליהם רחמים וחסדים, וימלא את משאלות לבם לטובה.

אחי ורעי היקרים! ראו לחזק את עצמכם ביחד, ואיש אל רעהו יאמר חזק, בפרט בעתים הללו, אשר הליצנות שנובעת

אֲשֶׁר   ח' תכח   בַּנְחַל   שִׁיג

מִכְפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, מִתְפַּשְׁטֵת מְאֹד בְּעוֹלָם, אֲזוֹ צָרִיכִים יִרְאִי הַשֵּׁם הָאֲמִתִּיִּים הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה לְהִתְחַזֵּק יַחַד, וְאִישׁ אֶת רְעֵהוּ יֵאמֶר חֲזֹק.

יָדוּעַ אֲצִלְנוּ, אֵיךְ שָׂרְבָנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד שְׁנֵהִיָּה בַּיַּחַד בְּאֵהָבָה, אַחֲרָה וְרַעוּת, וְאֲזוֹ שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְבַטְלָנוּ. כְּעֵינַן שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בַּמְדָּרָשׁ (תַּנְחוּמָא נְצִיבִים א'): קָנָה אֶחָד יְכוּלִים לְשַׁבֵּר, וּכְשֶׁמְחַבְּרִים כַּמָּה קָנִים בַּיַּחַד אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁבְּרָם. וְעַל-כֵּן רָאוּ לְהִיּוֹת מְאֻחָדִים בְּאַחֲדוּת אַחַת, וְאֲזוֹ תָּרָאוּ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּמַעֲשֵׂי יַדֵּיכֶם.

נָא וְנָא לְדַבֵּר אִישׁ עִם רְעֵהוּ רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְלִהְיוֹת אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֵה הָעוֹלָם, כִּי כִּשְׁהָאֲדָם מְדַבֵּר מִגְלוֹי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְמַשֵּׁיף אֶת הָאֲרֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, עַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְתַמִּיד בְּדַבְּרָה זֶה, וּמְרַבֵּה לְדַבֵּר תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאֲזוֹ טוֹב לוֹ בְּזֵה וּבְכַּא לְנַצַּח; כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הִיא הִצְלָחָה נְצִיחִית שְׂאִין כְּמוֹהָ. וְעַל-כֵּן הִרְגִּילוּ אֶת עַצְמָכֶם, שְׂאֶפְלוּ הַדְּבוּרִים שְׂאֲתֶם מְדַבְּרִים בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂיִהְיֶה מְעַרְבֵּ בְּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְגִלּוֹי אֱלֻקוֹת, וּבְאֶפֶן הַזֶּה גַּם הַדְּבוּרִים שֶׁל עַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה יִתְהַפְּכוּ לְדְבוּרֵי קְדוּשִׁים, מֵאַחַר שְׂאֲתֶם מְדַבְּרִים תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְנוּדַע מְרַבֵּי אֲמֵת כְּזֵה, רַבֵּי נִפְלָא כְּזֵה, הַמְּלַמְדֵנוּ עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת וְדַרְכִים אֵיךְ לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְאֵיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּתַקְוָה קְטָנוּתָנוּ וִירִידַתָנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לֵה' עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם הַזֶּה שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "אֲשֶׁר בַּנְחַל" שֵׁם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ.

וְלָכֵן מֵאַחַר שְׂזַכִּינוּ בְּזַכִּיּוֹת חֲנֻם לְהִתְנוּדַע מְרַבֵּי אֲמֵת כְּזֵה בְּתוֹךְ חַשְׁדָּה, עֲנָן וְעַרְפֵּל כְּזֵה, מְנִיעוֹת וְצָרוֹת וְהִרְפַּתְקָאוֹת וְיִסּוּרִים וְהַסְתָּרוֹת כְּאֵלֶּה, לְהִתְנוּדַע מֵאוֹר נִפְלָא כְּזֵה, אֲשֶׁר עֲדִין רַב רַבָּם שֶׁל הָעוֹלָם חוֹלְקִים וּמְתוֹצְצִים מִהָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, וְנִרְאָה אֲצִלָּם כְּמוֹזָר לְגַמְרֵי, וְעַלֵּינוּ הָעֲנִיִּים וְהָאֲבִיוָנִים, הַשְּׁפֵלִים וְהִירוּדִים וְהַפְּחוּתִים וְכוּ' וְכוּ', חֲמַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחֻמְלָה רַבָּה לְהִתְנוּדַע מִהָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה,

על-כן עלינו לשמח מאד מאד בזה, ובנדאי השמחה שנשמח בזה, תעזר לנו, שיאיר עלינו אורו הגנוז יותר ויותר; כי כפי שהאדם שמח באיזה דבר שבקדשה, כן נמשכת עליו הארה מאותו הדבר שבקדשה.

וכן עלינו למסור את נפשנו לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם בכל מיני מסירות נפש, כי עלינו נפלה עכשו חובת היום להאיר את כל העולם עם אורו יתברך, עד שנזכה להרגיל בפיותינו ובפיות כל עם ישראל לדבר רק ממנו יתברך, ולהזכירו תמיד, אשר זהו סוד המשכת השכינה למטה — כשתמיד מדברים ממנו יתברך, עד שנתברר אצל כלם המדמה, ואין שום ספקות בו יתברך, רק אדרבה, כל אחד ידבר ממנו יתברך בודאות, ובזה תלויה כל הגאולה, כי כל דבור ודבור שמדברים, הוא הצלחה נצחית, כי הדבורים הם כלים להמשכת השפע.

בנדאי זה לעמת זה עשה אלקים, וכנגד כל אור יש חשך גדול מאד, וכנגד כל צדיק ואיש כשר, יש לץ ארור טמא, ואין לנו מה להתפעל ממנו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו, שנזכה להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז נזכה לרב טוב הצפון.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תכט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שמות, כ"ג טבת, ז' דשוכבים ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", תלמידי "היכל-הקדש" די בכל אתר ואתר, הני"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

אחי ורעי היקרים! חזקו ואמצו מאד בעבודת השם יתברך

בְּדַרְךְ שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא דָרְךְ קַל וְיָשָׁר אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךְ, וְלִזְכֹּר מִמֶּנּוּ תְּמִיד וְלֹא לְשַׁכַּח מִמֶּנּוּ, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִזְכוֹת לְזֶה, שְׂיִזְכֶּה לְהַכִּיר אֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא פְּנִים אֶל פְּנִים מִכָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת סג.): אֵיזוֹהִי פְּרָשָׁה קְטַנָּה, שֶׁכָּל גּוֹפֵי תוֹרָה תְּלוּיִים בָּהּ? הֲיֵי אֹמֵר: בְּכָל דְרָכֶיךָ דְעָהוּ, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִזְכֹּר תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךְ, וְלֹא לְשַׁכַּח אוֹתוֹ, וְעַל אַף כָּל הַמְּגִיעוֹת וְהַמְּרִירוֹת וְהַבְּלוּלִים מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, אֲסוּר לוֹ לִפְלַל בְּדַעְתּוֹ, וְלִהְחַלִּישׁ אֶת תְּשׁוּקָתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךְ.

וְזֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁצָּרִיךְ תְּמִיד לְהִשְׁתַּוְּקֶק רַק אַחֲרָיו יִתְבַּרְךְ, וּיִבְקֹשׁ בְּכָל יוֹם רַק רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךְ, שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר כְּרִצּוֹנוֹ, וּלְקַיֵּם אֶת כָּל מִצְוֹתָיו בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל, שְׂיִזְכֶּה לִזְכֹּר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךְ תְּמִיד, וּלְבַל יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ כָּלֵל. וּכְעֵין שֶׁדָּרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת קמט.): "אֵל תִּפְנֹו אֶל הָאֱלִילִים", אֵל תִּפְנֹו אֶל מִדַּעְתְּכֶם. וְזֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִזְכוֹת לְזֶה הָעוֹלָם — לִזְכֹּר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךְ, וְהַדַּעַת הַזֶּה הֵינּוּ לִידַע מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךְ, זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת. וּכְשֵׁיִשׁ לוֹ דַּעַת הַזֶּה שֶׁל (דְּבָרִים ד, לה): "אִתָּה הָרְאָתָ לְדַעַת פִּי הַיְוִי" אֱלֹקִים וְגו', זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת. וּכְשֵׁיִשׁ לוֹ דַּעַת הַזֶּה, כְּבָר יֵשׁ לוֹ הַכֹּל. וְלִהְפוּךְ — כְּשֵׁאִין לוֹ דַּעַת הַזֶּה, אֲזַ חֲסֵר לוֹ הַכֹּל. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְדָרִים מא.): בְּחֲסֵר כָּל — בְּלֹא דַעַה; וְאָמְרוּ (שם): אֵין עֲנִי אֶלָּא בְּדַעַת; כִּי זֶה עֵקֶר הָעֲנִיּוֹת, כְּשֵׁאִין לוֹ הַדַּעַת הַזֶּה שֶׁל גְּלוּי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא בְתָרָא קמה.): כָּל יְמֵי עֲנִי רַעִים — זֶה שֶׁדַּעְתּוֹ קִצְרָה, וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד — זֶה שֶׁדַּעְתּוֹ רַחְבָּה; כִּי אֵין לָךְ עוֹד טוֹב וְזִיו גְּעִימוֹת מְתִיקוֹת כְּמִי שֶׁזוֹכֶה לְהִגִּיעַ אֶל הַדַּעַת הַזֶּה שֶׁל גְּלוּי אֱלֹקוֹת, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדָרַשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרִשְׁתַּ חַיִּי שָׂרָה): אֵין דַּעַה אֶלָּא רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ; הֵינּוּ כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְהִגִּיעַ אֶל הַדַּעַת הַזֶּה, שֶׁאֵין בְּלַעַדָּיו יִתְבַּרְךְ כָּלֵל, הַיְדִיעָה הַזֶּה תְּבִיא אוֹתוֹ אֶל

רוח-הקדש ברוחה. אשרי מי שרץ אחר הדעת הזו, אשרי לו ואשרי חלקו בזה ובבא לנצח!

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תל.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שמות, כ"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאוד, שותה מימי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה זוכה לחזק את עצמך בכל מה שעובר עליך. ואף שעוברים עליך כל מיני צרות ויסורים מהרשע הזה וכו', שלקח אותך לבית-משפט, והיו לך יסורים רבים ממנו וכו', כבר אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה ט', סימן י'): צא וראה איזוהי הדרך מביאה את האדם לחיי העולם הבא? הוי אומר: זו מדת יסורים; כי היסורים שעוברים על האדם, גורמים לו שיברח אל הקדוש-ברוך-הוא, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ג'): כשחולקים על האדם, נמצא שרודפים אותו, והוא בורח בכל פעם להשם יתברך, וכל מה שחולקים עליו יותר, מקרבים אותו יותר להשם יתברך, כי השם יתברך בכל מקום. וזהו סוד (שמות יד, י'): "ופרעה הקריב", ודרשו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה כא, סימן ה'), כי הקריב את ישראל לאביהם שבשמים, שעל-ידי רדיפתו אותם התקרבו יותר להשם יתברך. כמו-כן עליך להתקרב להשם יתברך מכל מה שעובר עליך, ואל תתפעל משום בריה שבועולם. ואף אם אמור נבל בלבנו אין אלקים השחיתו התעיבו עלילה אין עושה טוב (תהלים יד, א), אתה אל תדאג, כי גם סופו יבוא.

עליך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ואף שאתה מרגיש כי הנה קטן ביותר, עם כל זאת זכור מאמר החכם: "יש אדם

אֲשֶׁר   ח' תלא   בנחל   שיז

בְּמַעֲלוֹתָיו הִקְטַנּוֹת יִרְבֶּה לוֹ שֵׁם טוֹב מְזוֹלָתוֹ בְּמַעֲלוֹתָיו הַגְּדוֹלוֹת",
עַל־כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ עִם הַנְּקֻדָּה הַטּוֹבָה שֵׁשׁ בָּךְ, וְאַף
שֶׁהִיא קְטַנָּה בְּיֹתֵר, אָבֵל סוּף כָּל סוּף אִם תִּזְכָּה, תִּתְגַּדֵּל וְתִתְרַבֶּה
עַד מְאֹד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת, כ"ג טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִיָּמֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע אִיךָ שֶׁאַתָּה
מְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת שֶׁאַתָּה מְחַדֵּשׁ נְגוּנִים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם,
אֲשֶׁר אֵין עֲרֵף לָזֶה, כִּאֲשֶׁר כְּתִבְתִּי לְךָ כְּבָר הַרְבֵּה פְּעָמִים. וְרַבְּנוּ ז"ל
אָמַר (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, חֶלֶק ב', סִימָן יב): כְּשֶׁהֲצַדִּיקִים נִתְפָּרְסָמִים
בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְחַדָּשִׁים נְגוּנִים בְּעוֹלָם; נִמְצָא, שֶׁזֶה תְּלוּי בְּזָה,
כָּל מָה שֶׁמְפָרְסָמִים אֶת הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה
נִתְחַדָּשִׁים נְגוּנִים חֲדָשִׁים, וּכְשֶׁנִּתְחַדָּשִׁים נְגוּנִים חֲדָשִׁים, וּבִפְרָט
נְגוּנִים שֶׁל אֲמוּנָה וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, בְּוַדַּאי יִתְפָּרְסְמוּ הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים
הַמְּגִלִּים גִּלּוּי אֱלֻקוֹת.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שִׁיְהִיָּה לְךָ חֶלֶק גְּדוֹל בְּזֶה, וּבִשְׂכָר
זֶה תִּמְשֹׁךְ גַּם עָלֶיךָ הָאֶרֶת אֱלֻקוֹת, וְתִזְכָּה לְגַדֵּל וּלְחַנּוּךְ אֶת יְלָדֶיךָ
בְּנִקְלָה, וְתִרְוֶה רַב נַחַת מֵהֶם.

וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַח לְכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה, וּפְרֻנְסָה
וּבְרִיאוֹת הַגּוּף בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תלב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ"ג טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וּמְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
אִיךָ שְׂאֵתָה מְחֻזָּק אֶת עֲצָמֶךָ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּזֵה הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר בְּזֵה הָעוֹלָם — לְחֻזָּק וּלְאַמֵץ אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל מָה
שְׁעוֹבֵר עָלָיו. וְאֵת הַלְמוּד הַזֶּה אָנוּ מְקַבְּלִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, וּמִרְאֵה לָנוּ
דְּרָךְ וְעֵצָה אִיךָ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד.

וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן א'): טוֹב
מְלֵא כֶּף נַחַת — זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, מִמְּלֵא חֲפָנִים עֵמֶל — זֶה הָעוֹלָם
הַזֶּה; הֵינּוּ כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא מְלֵא כְּעֵס וּמְכֹאֲבִים, צָרוֹת וַיְסוּרִים
מָה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן קִיט), שֶׁהִנְרָאָה שְׂאִין בְּכָלֵל עוֹלָם הַזֶּה, רַק שֶׁהוּא גִיּוֹנוֹם
מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא חֲפָנִים
מְלֵאֵי עֵמֶל וְכְעֵס וּמְכֹאֲבִים. וְאִיךָ יְכוּלִים לְעֵבֵר עַל הַכָּל? דִּיקָא
עַל-יְדֵי שְׂיָקָשׁר עֲצָמוֹ, וַיִּדְבִּיק עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי
רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שְׂצָרִיךָ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לְזִכּוֹר תְּמִיד בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וּלְהַמְשִׁיךְ הָאֲרַת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם
הַזֶּה, שְׁזֵה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — כְּשֶׁהָאֲדָם זוֹכֵה לְהַסְתַּפֵּל עַל הָרַמְזִים
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַמֵּז לוֹ מִכָּל פֶּרֶט וּפְרֻט בְּזֵה הָעוֹלָם.
וּכְשֶׁמְרַגִּיל עֲצָמוֹ לִילְךָ בְּדַרְךָ זוּ, אֲזִי מְמַשִּׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֲרָה
מִהָעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר שָׁם מְלֵא כֶּף נַחַת. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאֲדָם הַמְּסֻתָּבֵב
בְּזֵה הָעוֹלָם זוֹכֵה לְקָשֶׁר וּלְיַחַד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא,
אֲזִי מְמַשִּׁיךְ כֶּף נַחַת מִהָעוֹלָם הַבָּא אֶל הַחֲפָנִים עֵמֶל וְכְעֵס בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

וְזֵה עֵקֶר לְמוּד רַבֵּנוּ ו"ל, שְׂמְלֵמְדֵנוּ אִיךָ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא
לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם, רַק אֲדַרְבֵּה, מִתְקַף קִטְנוּתֵנוּ וַיִּרְדְּתֵנוּ

אֲשֶׁר   ח' תלב   בְּנַחֵל   שֵׁיט

נזכה להתחזק. והכל בתמימות ובפשיטות ובכישוב הדעת גדול. ולא כְּאֲשֶׁר נוהג עכָּשׁוֹ, שְׁפָל מְטָרֶף, מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל וְכוּ', מְלַמֵּד וּמְדַרְיֵף אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּדַרְכֵי עַקְלָלוֹת וְכוּ', וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱרַע עִם אַחִיךָ הַמַּסְפֵּן, אֲשֶׁר רַחֲמָנוּת גְּדוּלָה עָלָיו, הֶרְחַמְנָן יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה.

והנה גיסתך אשת אחיך צלצלה אלי כבר כמה פעמים, מרב הכאב והצער המר שיש לה מבעלה זה אחיך, שְׁמַלְמְדִים אֹתוֹ דְּבָרִים נְבוּכִים, וְהַכֵּל בְּשֵׁם רַבּנוּ ז"ל. ואתה בעצמך יודע, שֶׁהַכֵּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, וְשִׁטּוֹת וְהֶבְלִים, כִּי אֵין זוֹ דֶּרֶךְ רַבּנוּ ז"ל כָּלֵל, וְמִי שֶׁבָּקִי בְּסִפְרֵי רַבּנוּ ז"ל, לֹא יִמְצָא דָבָר אֶחָד מִכָּל הַשִּׁטּוֹת שֶׁהֵם לוֹמְדִים שֶׁם וְכוּ' וְכוּ', אִךְ מַה נֶּעֱשֶׂה?! כִּי חֲכָמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (תמיד לב): שֵׁיטְנָא נִצַּח, שֶׁהַשִּׁטָּן מְנַצַּח עַכְשָׁו, וְכֵל מִי שֶׁהוּא מְטָרֶף יוֹתֵר, יֵשׁ לוֹ הַצְּלָחָה יוֹתֵר, וּמְקַבְּלִים אֶת דְּבָרָיו יוֹתֵר בְּנִקְל וְכוּ' וְכוּ'. וְהַפְּלֵא הַכִּי גְּדוּל, שֶׁגִּיסְתָּךְ אֲשֶׁת אַחִיךָ, אִךְ שֶׁהִיא סוֹבְלַת כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִבְּעָלָהּ, שֶׁלְּמַדוּהוּ לְמוֹדִים זָרִים, שֶׁשׁוֹבֵר הַכֵּל וְכוּ', וּמִכָּה אֹתָהּ וְכוּ', הִיא עוֹד שׁוֹאֵלֶת אוֹתִי: הֵיִתְכֵן שְׁפָלָם צוֹעֲקִים, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וְטָהוֹר וְנוֹטֵר הַבְּרִית... (כְּאֵלוֹ כָּבָר יוֹדְעִים הַכֵּל מִהַנְּעִשָׂה בְּחַדְרֵי חַדְרִים...) וְעוֹד זֹאת הִיא שׁוֹאֵלֶת — הֵיִתְכֵן שֵׁיט עָלַי מִחֻלְקַת וְלֹא עָלָיו?! (אֲשֶׁר בְּאַמַּת פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה בְּעֵינַי, אִיךָ יְכוּל לְהִיּוֹת אָדָם טַפֵּשׁ כְּזֶה, אַחַר שֶׁסוֹבֵל מִה שֶׁסוֹבֵל — יְסוּרִים וּמְרִירוֹת, צָרוֹת וְהֶרְפָּתָקָאוֹת וְכוּ', בְּשֶׁבִיל הָאֶחָד שֶׁקוֹרְאִים אוֹתוֹ צַדִּיק, וְעוֹד יַחֲזִיקוּ מִמֶּנּוּ...) אֵין זֶה כִּי אִם חֵלֶק מִהַגְּלוּת.

והנה אני אמרתי לגיסתך, אחרי שהתעקשה, כי הוא מכרח להיות צדיק, ועלי חולקים... שֶׁהַפָּרֵשׁ בֵּינִי לְבִינּוֹ הוּא רַק הַפָּרֵשׁ אֶחָד, שֶׁאֲנִי הַתְּחַנֻּכְתִּי מֵאֶל"ף-בֵּי"ת עַד יְשִׁיבָה גְּדוּלָה בְּמִסְגֶּרֶת קְדוּשָׁה, מִסְגֶּרֶת חֲרָדִית, תְּהִלָּה לְאֵל, וְהוּא נִתְגַּדֵּל בְּבֵית סֵפֶר מְמַלְכְּתִי, שֶׁלוֹמְדִים שֶׁם מְעַרְבֵי בָּנִים וּבָנוֹת, וְכֶף קָבֵל אֶת הַחֲנוּךְ שֶׁלוֹ כֵּל יְמֵי נְעוּרָיו, וְאַחֲרֵי-כֵן כִּשְׁנֵי-תֵּשֵׁבֵל לְמַד הֵלְאָה מְעַרְב, וְשֵׁם מְצָא בַּחוּרָה... (וְשִׁמָּה... שֶׁלְּבִסוּף הַתְּחַתֵּן עִמָּה). וְלִזֶּה קוֹרְאִים הַיּוֹם נוֹטֵר הַבְּרִית... וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם... וְכָבָר גְּלָה לָנוּ רַבּנוּ ז"ל (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן,

שכ   אָשֶׁר   ח' תלב   בַּנְחָל

חלק א', סימן קמ) על פסוק: "בַּיַד כָּל אָדָם לַחֲתָם לְדַעַת כָּל אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂהוּ", שְׁמַעְצִדִּיק בְּעַצְמוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל, רק על-ידי תלמידיו, כְּשֵׁרוֹאִים אֶת הַתְּלַמִּידִים שְׁלוֹ, אִזּוֹ רוֹאִים מִיְהוּ בְּעַצְמוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וּבַחֲסֵדוֹ יִתְבָּרֵךְ, מִי שֵׁיִסְתַּכֵּל עַל תְּלַמִּידֵי הַתְּלַמִּידִים שֵׁיִצְאוּ מִ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", הוּא יֵרְאֶה אֶת הַהִפְרָשׁ בֵּין תְּלַמִּידוֹ שֵׁיִצְאוּ תַחְתָּיו... (לְדַעַתִּי, רק לְהִסְתַּכֵּל בִּינֵיהֶם, וּכְבָר יֵרְאוּ אֶת הַהִפְרָשׁ, וּמִמֶּילָא יִבִּינוּ גַם אֶת הַמְקוֹר שֶׁל כָּל אֶחָד הֵיכֵן שֶׁקָּבַל, מִהַפְרֵי יִבִּינוּ אֶת הָאֵילָן), וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן צח): מֵהוּת הָאָדָם נִכָּר עַל-יַדֵּי הַתְּקַרְבוֹתוֹ, כְּשֵׁרוֹאִים לְמִי הוּא מְקַרָּב.

וְהִנֵּה כְּבָר אֵינִי רוֹצֶה לְדַבֵּר עַל הַהִפְרָשׁ בִּינֵי לְבִינוּ בְּכָל הַדְּבָרִים, עוֹד זֹאת, תְּהִלָּה לְאֵל, שֵׁאֵינִי מִתְבַּיֵּשׁ מִמְּקוֹר מַחְצַבְתִּי, שְׁזֶה לִי י"ג דוֹרוֹת שֶׁל רַבָּנִים עַד הַיְתוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב' בְּלֵי הַפֶּסֶק, וּמְקוֹר מַחְצַבְתּוֹ רק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעַצְמוֹ יוֹדַע... וְאִף שֶׁעַקֵּר הָאָדָם הוּא יַחוּס עַצְמוֹ, אֲבָל כְּבָר אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת יַחוּס, סִימָן ג') קָשָׁה לְפָנַי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַעֲבִיר וּלְבַטֵּל גְּדוּלַי הַיַּחוּס, עֵינַי שָׁם.

וּבִקְאֻמַּת דְּבַר זֶה נִצְרָךְ מְאֹד מְאֹד בְּיָמֵינוּ אֱלוֹ, אֲשֶׁר בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, מִתְרַבֵּים הַבְּעָלִי תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם, בְּן יִרְבוּ, הַיְנִי"ה עֲלֵיהֶם יוֹסֵף כְּמוֹתָם אֵלֶּף פְּעָמִים, אִף עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, שֶׁתְּמִיד יִזְכְּרוּ מֵהֵיכֵן מְקוֹר מַחְצַבְתָּם, וּמָה עָשׂוּ עַד עַכְשָׁו, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ דַעוֹת אַחֲרֵי-כֵן, וַיִּחַלִּיפוּ אֶת הַבֶּן מְלֶךְ לְבֵן שְׂפָחָה, וְהַבֶּן שְׂפָחָה לְבֵן מְלֶךְ... כְּעֵין שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת כב). מָאן דְּלָבִישׁ מְדָא יִלְבֵּשׁ מְדָא, וּמָאן דְּלָא לָבִישׁ מְדָא יֵימַר לִיהַ לְמָאן דְּלָבִישׁ מְדָא שְׁלַח מְדָךְ וְאַנָּא אֲלָבִישִׁיהּ?... וְכֵן אֲמָרוּ (שם): מְזַה בֶּן מְזַה, יְזַה, וְשֵׁאֵינוּ לֹא מְזַה וְלֹא בֶּן מְזַה, יֵאמַר לְמְזַה בֶּן מְזַה: מִימֶיךָ מִי מְעָרָה, וְאַפְרָךְ אֶפְרָר... מְקַלָּה? ...

וּבִקְאֻמַּת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עַכְשָׁו בְּעוֹלָם, הַכֹּל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבֵּנוּ ו"ל לְמוֹהַרְנֵי"ת ו"ל, שֶׁכָּל מָה שֶׁאֲתָה רוֹאֶה, הוּא בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן (עֵינַי שִׁיחוֹת-הַרְ"ן, סִימָן ש'); וַיְדוּעַ

אָשֶׁר   ח' תלג   בְּנַחֵל   שְׂכָא

אַצְלָנוּ, אִיךְ שָׂרְבָנוּ ו"ל בְּכָה בְּעָרְב רֵאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹן מִיָּמֵי חַיֵּינוּ
עַל גְּדֹל הַהִסְתָּרָה שְׁנִסְתָּר מִהָעוֹלָם, עַד שֶׁהִחֲשִׁיבוּ אֶת מִפְרָסְמֵים
אַחֵרִים וְכוּ' וְכוּ' (וְהַסְפּוֹר הוּא אָרְךְ).

עַל-כָּל-פָּנִים אִיךְ שֶׁהוּא, מֵאֲחֵר שְׁעוֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְהַתְּנִיעַ מִרְבָּנוּ ו"ל, וּמִהַלְמוּדִים שְׁלוֹמֵדִים בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" קֹדֶשׁ
קֹדְשִׁים, עָלֶיךָ לְהַתְּחִיזַק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לִפְלֵ בְדַעְתָּךְ בְּשׁוּם אִפֶּן
שֶׁבְּעוֹלָם, וּבּוֹדָאֵי סוּף כָּל סוּף יִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַעֲקֵר רְאֵה לְגִלוֹת וּלְפָרְסִים אֶת דַּעַת רַבָּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם בְּהַפְצַת
הַקּוֹנְטְרָסִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבָּנוּ ו"ל, וְאֲשֶׁר אִתָּהּ
בְּעֶצְמָךְ יוֹדֵעַ וְרוֹאֶה מָה הֵם פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם.

הַמְּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תלג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר שְׁמוֹת, כ"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר
יָאִיר.

אֶת מְכַתְּבְּךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמְאֹד אֲנִי שְׂמֵחַ בְּמָה שֶׁאַתָּה מְחַזֵּק
אֶת עֶצְמָךְ עִם הַמַּעַט טוֹב שֶׁאַתָּה חוֹטֵף בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר
הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר, עִם
כָּל זֹאת הוּא מְחַזֵּק אֶת עֶצְמוֹ, וּמְשַׁתְּדֵל לְדַבֵּר אֶפְלוּ מַעַט עִמוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לוֹמֵד בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ מַעַט, כִּי זֶה הַמַּעַט הוּא מְאֹד יָקָר
אַצְלוּ יִתְבָּרַךְ. וּמָה אִתָּהּ יוֹדֵעַ לְמָה סִבְּבוּ עִמָּךְ מִהַשָּׁמַיִם, שֶׁתִּפְּלֵ
לְמַצָּב כְּזֶה, שֶׁלֹּא תוֹכֵל לְלַמֵּד וּלְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ רַק מַעַט, כִּי זֶה
עֵקֶר גְּדֻלוֹתוֹ וְשֶׁעֲשׂוּעֵיו יִתְבָּרַךְ שֶׁעוֹלָה מִמֶּךָ, כִּי רוֹצֵה אֶת הַמַּעַט
הַזֶּה מִמֶּךָ, וְרוֹצֵה לְרִאוֹת אִיךְ שֶׁתְּחַזֵּק אֶת עֶצְמָךְ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ עִם

שכב אשר ח' תלד בנחל

המעט טוב שיש בך, ולא תהיה שבור למה אינך עושה יותר ממה שאתה יכול.

על-כן ראה לחזק את עצמך עם המעט טוב שיש בך, וזה יהיה יקר מאד אצלך, כי מי שמרגיל את עצמו לילך באפן הזה, תמיד יוכל להחיות את עצמו, ולעולם לא יפל.

דרך העצה הנוראה והנפלאה הזאת ללכת עם מעט טוב, היא עצה חכי יקרה שקבלנו מרבנו ז"ל, כי באפן הזה האדם יהיה תמיד שמח, ואפלו עם מעט דמעט שיש בו. אשרי מי שמרגיל את עצמו לילך בדרך הקדושה הזו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ח' תלד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שמות, כ"ג טבת ה'תשמ"ו.

שלום רב אל ...

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות מה שאת מתלוננת וכו', ראי להרגיל את הילדים שלא יישנו בתחלת הלילה, ואז לא יתעוררו באמצע הלילה. כי כשמשפיעים את הילדים אחר הצהריים לישן, לא יכולים לבקש מהם אחר-כך שילכו לישן בתחלת הלילה, אלא אז לא ילכו לישן לפני שתיים-עשרה או אחת וכו'. ולכן על ההורים להיות פקחים, ולא לתת להם לישן אחר הצהריים או בתחלת הלילה, כי אחרת בודאי יקומו באמצע הלילה וכו' וכו', ולהורים אין כח לזה.

העקר ראי לחזק את בעלך, ותהיה ביניכם אהבה גדולה מאד, ותמחלו זה לזה, ותבינו זה את זה בהבנה הדדית. הקדוש-ברוך-הוא זוג אתכם ביחד, ונתן לכם מתנה בן חמוד, עליכם לשמח עם המתנה הזו, ולא לריב בשום פנים ואפן, כי המריבות בפית גורמות

אֲשֶׁר   ח' תלה   בְּנִחַל   שֶׁכַּג

לְכָל הַצָּרוֹת. וְלִכֵּן רָאוּ לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְקַטְטוֹת וּמְדַנִּים, אֲשֶׁר זֶהוּ הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיוֹתֵר. רַבְּנּוּ וַ"ל אֹמֵר (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן סו): בְּמָקוֹם מְרִיבָה — שָׁם הַשְּׁטָן. וְאוֹי לוֹ לְבֵית שְׁמִכְנִיסִים בּוֹ אֶת הַשְּׁטָן, עַל-יְדֵי מְרִיבוֹת שְׁמִצּוּיּוֹת בְּתוֹכוֹ.

וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְרְאוֹת שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בְּתוֹךְ הַבַּיִת, כִּי שְׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (בְּבֹא בַתְּרֵא י.). וְלִחְיּוֹת בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת אַחַת, וְלִהְיוֹת מְקַשְׂרִים לְצַדִּיק, וְלִהְתְּחַזֵּק מְאֹד בְּאַמוּנַת חֻכְמִים שְׁלֵמָה. כִּי הַצַּדִּיק מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם תָּמִיד, כָּל יוֹם וַיּוֹם, שְׂיִהְיֶה לְכֶם רַק טוֹב בְּחַיִּים, וּתְבַשְׂרוּ לוֹ רַק בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִחוּן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עֲלִינוּ לְבַקֵּשׁ תָּמִיד, שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי מִהָעוֹלָם, כִּי זוֹ טְמֵאָה כְּזוֹ, שְׁמִסִּיתָהּ וּמְדִיחָהּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִגְדַּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן עֵקֶר הַמְּלַחְמָה נִגְדַּר הַסְמִ"ךְ-מ"ם, שֶׁהוּא שָׂרוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, שְׂהִיָּה סִבּוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק — רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה. וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת יז, יג): "וַיִּחַלֵּשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמֶלֶק לְפִי חֶרֶב" — הִפָּה שָׂלוֹ נַעֲשֶׂה חֶרֶב. רַבְּנּוּ וַ"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁהַתְּפִלָּה נִקְרְאת חֶרֶב, וְעַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה מְכַנְיְעִים אֶת עֲמֶלֶק שְׁשָׂרְשׁוֹ מֵעֲשׂוֹ, וְשָׂרוֹ הוּא הַסְמִ"ךְ-מ"ם.

וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁהַסְטֵרָא אַחֲרָא וּגְנֻדָּא דְלִיָּה יִתְבַטֵּלוּ לְגַמְרֵי, שְׁלֵא יְהִיָּה לְהֵם שׁוּם כַּח בְּזֵה הָעוֹלָם לְהַחֲטִיא בְּגִי-אָדָם. וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִנְזָפָה כְּבָר לְרְאוֹת בְּמַחֲזֵית עֲמֶלֶק, וְכִיצַד? עַל-יְדֵי שְׁנִנְגָלָה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב

(דברי-הימים-א' כט, יא): "לך הוֹי"ה הממלכה" — זו מלחמת עמלק (בְּרָכוֹת נח). בְּזֶה שְׁמַגְלִים אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, שֶׁרַק הוּא יִתְבַּרֵךְ מִלֵּךְ, בְּזֶה נִכְנַע עַמְלָק.

וְלִכֵּן הַעֲקָר לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וּלְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם, וּבְזֶה מְפִילִים אֶת עַמְלָק בֵּן בְּנוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, שֶׁהָשָׂר שְׁלוֹ הוּא הַסֵּמ"ך-מ"ם, וַיִּתְבַּטַּל לְגַמְרֵי.

רָאָה רַק לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִפְחֹד מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, וְאֵל תִּהְיֶה שְׂבוּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן. עֲצָם הַעֲבָדָה שְׁנוּפְלֵת עַל הָאָדָם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, זֶה גַם-בֵּן מֵהַסֵּמ"ך-מ"ם, שֶׁזֶּה בָּא מֵעַמְלָק, שֶׁהִחֲטִיא אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית. כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם אֵינוֹ מְנִיחַ לְחַתֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְזוֹ הַטְּמָאָה שְׁלוֹ, וְלִכֵּן עָלִינוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ שִׁיתְבַּטַּל לְגַמְרֵי.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל יִלְדֵיךְ, וְתִרְוֶה מֵהֶם רַב גַּחַת דְּקַדְשָׁה, וְכֻלָּם יִהְיוּ צְדִיקִים וְקְדוּשִׁים וְטָהוּרִים בְּקַדְשַׁת הַבְּרִית, וְנִשְׁמַע רַק בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת אֲצִלְכֶם.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תלו

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֹדֵר שְׁמוֹת, כ"ג טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

עֲלֶיךָ לְרֵאוֹת הַדְּבַר הַרְּאוּשׁוֹן לְהִתְחַתֵּן, כִּי אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל הִיָּה עֲקָר גְּדוּל לְרוּק, שִׁימְצָא אֶת בֵּת זֹוִגוֹ וַיִּתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְזֶה תִּקְוֹן הַבְּרִית. וְלִכֵּן רָאָה לְמַסֵּר נִפְשֶׁךָ לְמִצָּא בֵּת זֹוִג וְלְהִתְחַתֵּן, וְלֹא לַעֲשׂוֹת חֲשָׁבוֹנוֹת, אֲלֵא לְקַיֵּם מֵאֲמָרָם ו"ל (בְּמֹת סג): נַחוֹת דְּרָגָה וְנִסִּיב

אֲשֶׁר   ח' תלו   בְּנִחַל   שְׂכָה

אִיתָתָא, אַל תְּהִיָּה בְּרִרְוֹן, וְאָז תִּמְצָא אֶת הַשְּׂדוּף שְׁלָךְ, וְזֶה יְהִיָּה
הַתְּקוּן שְׁלָךְ, וּבִזְהָ תִתְקַן אֶת כָּל אֲשֶׁר פָּגַמְתָּ.

תַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, תִּשְׁכַּח מֵה שְׁעָבַר, וְתִתְחִיל לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּלַּךְ אֶל שְׁעוּרֵי תוֹרָה, וְזֶה
יַעֲזֹרְךָ לְתִקּוּן אֶת כָּל עֲבָרָךְ.

וְאִם תִּזְכֶּה לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם שְׁחֲרִית, מְנַחָה, עֶרְבִית בְּמִנְיָן
דִּיקָא — אֵין לְמַעְלָה מְזִהָ. וְכֵן תִּלְךָ לְמַקְנֶה בְּכָל יוֹם, וְתֹאמַר אֶת
הַעֲשָׂרָה מְזִמּוּרֵי תְהִלִּים שְׁנִקְרָאִים: 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', וּבִזְכוּת זֶה יִמְחַל
לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ. וְגַם תִּרְגִּיל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר אֶל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין דְּבָר חָשׁוּב יוֹתֵר מְזִהָ. וְאִם תְּהִיָּה חֲזוּק
בְּזֶה, תִּרְאֶה מֵה יְהִיָּה עִמָּךְ, שְׁיִמְחַל לְךָ הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ עַל כָּל
עוֹנוֹתֶיךָ.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ וְאֵל תַּחֲשֵׁשׁ כָּלְל. אִךְ הִתְחַתֵּן לְךָ לְהַתְּחַתֵּן
תַּכְּף-וּמִיד בְּלִי שׁוּם דְּחוּי וְעַכּוּב, וְאֵל תְּהִיָּה בְּרִרְוֹן, הַשְּׂדוּף הִרְאֵשׁוֹן
שְׁמַצִיעִים לְךָ — הוּא שְׁלָךְ. וְאִם תִּקְרִי דְבָרֵי אֱלֹהֵי, לֹא תִתְחַרֵּט —
לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

אֵין עוֹד תְּקוּן גְּדוֹל יוֹתֵר מִלְּהַפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וּבְכַפְרֵט
עֲתָה בִימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, פִּי כָף אֹמַר רַבְּנֵי ו"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף,
סִימָן מֵא): תְּקוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁיִשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי אָדָם
בְּתִשׁוּבָה; וּמֵאַחַר שְׁפָגַמְתָּ בְּבְרִית, וְהוֹצֵאתָ זֶרַע לְבִטְלָה, וְעֲשִׂיתָ כָּל
מִינֵי מַעֲשִׂים מְתַעֲבִים, הַתְּקוּן שְׁלָךְ לְהַתְּחַתֵּן מֵה שְׁיִוֵּתֵר מֵהָר,
וּלְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנֵי ו"ל, וְלִתֵּת לְכָל אֶחָד קוֹנְטֵרַס, שֶׁהוּא חוֹבֵרֵת
שֶׁל אֲמוּנָה, וּבִזְכוּת זֶה יִמְחַל לְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תלוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאָרָא, כ"ד טבת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיטוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלֻמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ", הַהוֹנֵ"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרֵעֵי הַיְקָרִים! רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּיטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
סא), הָעֶקֶר זֶה אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אִם יֵשׁ לְאָדָם אֲמוּנַת חֲכָמִים, יֵשׁ
לוֹ כֶּבֶד הַפֶּל, עַד שְׂזוּכָה שְׂמִיחוּ נָקִי לְגַמְרֵי. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אוֹמְרִים (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת יד, לא): "וַיֵּאֱמִינוּ בַּהוֹנֵ"ה
וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוֹ", אִם בַּמֶּשֶׁה הֵאֱמִינוּ, בַּהוֹנֵ"ה לֹא כָּל שֶׁכֶּן? אֲלֵא אֵי
אֲפָשֶׁר לְהִגִיעַ לְאֲמוּנָה בַּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא עַל-יַדֵּי הַתְּקַרְבוֹת
לְצַדִּיקִים. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), שְׂאֲמוּנָה
בַּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵי אֲפָשֶׁר — רַק עַל-יַדֵּי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים.
וְעַל זֶה עֲלִינוּ הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂמוֹ, שְׂתַהֲיֶה לָנוּ
אֲמוּנַת חֲכָמִים.

הִנֵּה מְצִינוּ (בְּרֵאשִׁית מא), שְׂפָרְעָה חֵלֶם חֵלֹם, וְנִפְחָד מְמֹנוּ
בְּמָאד מָאד; שְׂבַע פְּרוֹת עוֹלוֹת מִהֵיאוֹר, יְפוֹת מְרָאָה וּבְרִיאוֹת בְּשׂוֹר,
וְאַחֲרֵי-כֵן עוֹלוֹת שְׂבַע פְּרוֹת אַחֲרוֹת דְּקוֹת בְּשׂוֹר וְצִנּוּמוֹת, וְהַפְּרוֹת
הַרְעוֹת אָכְלוּ אֶת הַטּוֹבוֹת; וְכֵן הָיָה עִם הַשְּׂבָלִים, שְׂהַשְּׂבָלִים
הַצִּנּוּמוֹת וְהַדְּקוֹת בָּלְעוּ אֶת הַבְּרִיאוֹת, וְלֹא הִבִּין פֶּשֶׁר הַחֵלֹם. וְהִלְךְ
לְכָל הַחֲרֻטָּמִים, שְׂיֵאמְרוּ לוֹ מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, כִּי כֹף כָּתוּב בַּזֵּהר
(חֶלֶק א' קצד:), שְׂלֻמְלֵךְ מְגַלִּים מַה יִּהְיֶה בַּמְּדִינָה שְׂלוֹ; וְכָל אֲחָד
מִהַחֲרֻטָּמִים אָמַר דְּבַר אַחֵר, וְלֹא נִכְנַס בְּלִבּוֹ, עַד שְׂשׂוֹר הַמְּשָׁקִים בָּא
וְאָמַר לְפָרְעָה: הִנֵּה יִשְׁנוּ אֵיזָה נֶעַר עֲבָרֵי עֶבֶד בְּבֵית-סֹהַר, וְגַם אֲנִי
חֵלְמָתִי חֵלֹם, וְהוּא פִתְרוֹ בְּעִבּוּרֵי, וְנִתְקַיֵּם כְּמוֹ שְׂאָמַר. אוֹמֵר רַש"י:
אַרְוִירִים הַרְשָׁעִים שְׂאִין טוֹבְתָן שְׂלֻמָּה, וּמִזְכִּירוּ בְּלִשׁוֹן גְּנָאֵי: נֶעַר
שׂוֹטָה, עֶבֶד עֲבָרֵי, וְכָתוּב בְּנִמְוֹסֵי מְצָרִים, שְׂאִין עֶבֶד מוֹלֵךְ וְכוּ'. מַה
קוֹרָה פֹּה? שׂוֹר הַמְּשָׁקִים הָיָה בְּבֵית-סֹהַר, וְחִבְרוּ נִתְלָה, וְגַם לוֹ הָיָה
צְפוּי אוֹתוֹ עֲתִיד, אֲלֵא יוֹסֵף הַצַּדִּיק פִּתַּר אֶת חֵלּוֹמוֹ, וְעָשָׂה לוֹ טוֹבָה

אֲשֶׁר   ח' תלוז   בַּנְחָל   שְׂכֹז

גְּדוּלָה, כִּי כָל הַחֲלוּמוֹת הַיְלָכִים אַחַר הַפֶּה (בְּרִכּוֹת נה:), וּבִקְשׁ מִמֶּנּוּ טוֹבָה אַחַת: כְּשֶׁתֵּצֵא, תֹּאמֶר לַפְרָעָה, שְׂפָאן בְּבוֹר הַזֶּה, בְּבֵית-סֵהֶר, נִמְצָא בְּחוּר שְׁגָנְבוּ אוֹתוֹ מֵאֶרֶץ הָעֵבְרִים, וְגַם בְּמִצְרַיִם לֹא עָשָׂה מְאוּמָה, וְתִזְכְּרֵנִי לְפָנָיו. וְהִנֵּה "וְלֹא זָכַר שֶׁר הַמְּשָׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ", אוֹמֵר רַש"י: בּוֹ בַיּוֹם שֶׁכַּח אוֹתוֹ. כָּאֵן רוֹאִים אֶת רִשְׁעוֹת הַרְשָׁעִים. הַצְּדִיק יוֹסֵף עוֹשֶׂה טוֹבוֹת לְאֲנָשִׁים, מוֹצִיאֵם מִהַבּוֹץ, מִנְקָה אוֹתָם, וְלִבְסוֹף מֵהַמְּשָׁלְמִים לוֹ בַּחֲזָרָה? מִדְּבָרִים עָלָיו וּמִשְׁאִירִים אוֹתוֹ בְּבֵית-סֵהֶר. וְאֶפְלוּ כְּשֶׁהִגִּיעַ כְּבֹר הַזְּמַן, שְׂפָן רָצָה לַעֲשׂוֹת לוֹ טוֹבָה, קוֹרְאוּ בְּלִשׁוֹן בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל: נַעַר שׁוֹטֵה, וְאֵין רְאוּי לְגַדְלָה. עֵבְרִי — שְׂאֶפְלוּ לְשׁוֹנְנוּ אֵינוֹ מְכִיר, עֵבֶד — וְכַתּוּב בְּנִמְרוֹסֵי מִצְרַיִם, שְׂאֵין עֵבֶד מוֹלֵף, וְלֹא לּוֹבֵשׁ בְּגָדֵי שָׂרִים. אֲבָל פְּרָעָה פָּחַד מְאֹד מִהַחֲלוּם, עַל-כֵּן קָרָא לְשְׁלִיחָיו, וְאָמַר לָהֶם: בְּבֵית-סֵהֶר יִשְׁנֶה בְּחוּר יְהוּדִי, תּוֹצִיאֵהוּ מִשָּׁם. וְתַכְף-וּמְיָד עָשׂוּ כֵּן, וְסִפְרוּ שְׁעֵרוֹתָיו, וְהִלְבִּישׁוּהוּ בְּגָדִים נְאִים וְכוּ', וְהִבִּיאֵהוּ לְפָנָיו פְּרָעָה. וְסִפֵּר לוֹ אֶת הַחֲלוּם שֶׁהִפְחִידוֹ מְאֹד, וְשָׂאֵל מֶהֱיָן הַשְּׂבַע פְּרוֹת וְהַשְּׂבַע שְׂבָלִים וְכוּ' וְכוּ', כִּי שְׂמַעְתִּי שְׂאֵתָה יְכוֹל לְפַתֵּר אֶת הַחֲלוּם. וּמָה עוֹנָה לוֹ יוֹסֵף? "בְּלִעְדֵי, אֱלֹקִים יַעֲנֶה שְׁלוֹם פְּרָעָה". אֵין הַחֲכָמָה מְשָׁלִי, אֲלֵא הָאֱלֹקִים יַעֲנֶה, מֵהַשְּׁהֲקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְכַנִּיס בְּפִי זֹאת אִמֵּר לָךְ.

יוֹסֵף הוּא סֶמֶל הַצְּדִיק הָאֱמֵת שְׂדָבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמַחוּ דְבוּק רַק בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, אֲשֶׁר לָנוּ אֵין מִשְׁגַּ בָּזָה, כִּי הִבָּה נִהְיָה כְּנִים עִם עֲצָמָנוּ, הֵיכָן הַמַּח-מַחֲשָׁבָה שְׁלָנוּ? בְּלִכְלוּף, בְּזַהֲמָה, אֶפְלוּ שְׁחִזְרָנוּ בְּתִשׁוּבָה, עֲדִין עָלִינוּ לְנִקּוֹת מַחֲנוּ שְׁלֵא יַחֲשַׁב בְּזָבָל, שְׁלֵא יַחֲשַׁב מִהַעֲבָר שְׁלָנוּ. וְאֵלוֹ הַצְּדִיק מֵאֲז שְׁנוּלָד וַיֵּצֵא לְאוּרֵי הָעוֹלָם, אֵינוֹ מְסִיחַ דַּעַת כְּרָגַע מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

מֵהוּ חֲלוּם? אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כה): חֲלוּמוֹת אֵלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם, וּמֵהַ שְׂאָדָם חוֹשֵׁב בַּיּוֹם, אֶת זֹאת חוֹלֵם בְּלִילָה, וְלִכְּן אִם אָדָם חוֹשֵׁב בַּיּוֹם מִשְׁטִיּוֹת, גַּם בְּלִילָה חוֹלֵם חֲלוּמוֹת שְׁטוּתִיִּים. וְלִכְּן לֹא בַּחֲנָם שְׂאוּמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה כ:): הַמְהַרְהֵר בַּיּוֹם, בָּא לְיַדִּי טְמֵאָה בְּלִילָה, רַחֲמָנָא

לישזבן; הצדיק האמת מוציא אותנו מהחלומות והדמיונות שנקנסו בנו.

וכה ספר לפרעה: תדע לך, שהולך להיות עכשו שבע גדול שבע שנים, ולכן תראה לאגר את כל התבואות, ולאכסנן במחסנים, כי אחר-כך תהינה שבע שנות רעב. והפתרון הזה נשא חן בעיני פרעה, והבין כי יוסף הוא הצדיק שיודע עתידות, יודע מה יהיה. ומה ענה לו פרעה? אני מאד מתפלא עליך, "ויאמר פרעה ליוסף, אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת, אין עוד נבון וחכם כמותך", מאחר שאתה יכלת להוציאני מהדמיונות של כל חרטמי מצרים, שהכניסו בראשי כל מיני שטיות, וגלית לי את האמת, אין נבון וחכם כמותך. נמצא, שפרעה היתה לו אמונת חכמים ביוסף יותר מכלם. גוי ארור טמא, האמין ליוסף.

לאנשי שלומנו נתקרב יהודי בשם ר' ישראל קארדונוער זי"ע. הוא קבור בבית העלמין בטבריה. הוא מצא בגניזה בין השמות כמה עמודים של ספר "ספורי-מעשיות", ומאד מאד התפעל מהספורים הללו, והחל לחקור מי חבר אותם, עד שהודיעו לי שישנו צדיק בשם רבי נחמן מברסלב, וחשב שרבונו ז"ל עדין חי, ושאל היכן יכולים למצאו וכו', ואמרו לו שרבונו ז"ל טמון וגנוז בעיר אומן, והבטיח שמי שיבוא לקברו, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר עשרה מזמורי תהלים, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, יעשה לו טובה. והוא כל-כך נתעורר, שנסע עד אומן, אף שהיה גר אז באחת מערי פולין ובלה שם הרבה זמן.

גם מוהרנ"ת ז"ל כבר לא היה חי אז, אלא התלמיד שלו: ר' משה ברסלב ז"ל, ועל-כן בא אליו, והוא החל לדבר עמו מרבונו ז"ל, וחזקו ועודדו ושמחו, ודבר הרבה מגדלת הצדיק, ומעלת האדם שזוכה להיות מקרב אל צדיק. ר' ישראל קארדונוער שמע את הדבורים, שהצדיק יכול לתקן ולנקות את כלם, אזי קם ונסע לאיזו עיר מסימת, ששם היה איזה אדמו"ר, ושקה אצלו לשבת, אבל את כל הדבורים ששמע אצל ר' משה ברסלב תלמיד

אֲשֶׁר   ח' תלז   בְּנַחֵל   שִׁכְט

מוֹהַרְנ"ת ו"ל — מֵה יְכוּלִים לְזָכוֹת אֶצֶל הַצַּדִּיק, לֹא רָאָה אֶצֶל
הָאֲדָמוֹר הַהוּא, בְּכֵן, הִיָּה לוֹ קֶשֶׁה מְאֹד מְאֹד לְהִבִּין אֶת הַדְּבָרִים.
וְחֹזֵר אֶל ר' מֹשֶׁה בְּרֶסֶלְבֵּר, וְהִתְלוֹנֵן לְפָנָיו — הֲלֹא שָׁמַעְתִּי מִכֶּם,
שְׂאֵם נוֹסְעִים לְצַדִּיק, לְאֵילוּ מִדְּרָגוֹת יְכוּלִים לְהִגִּיעַ, שְׁהַמָּח יִהְיֶה
נָקִי, וְנִזְנָה לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְהִנֵּה הִיִּיתִי שָׂם וְלֹא
רְאִיתִי וְלֹא שָׁמַעְתִּי, וְלֹא הִבְנַתִּי, וְלֹא קָרָה כָּל אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם. עָנָה
וְאָמַר לוֹ ר' מֹשֶׁה בְּרֶסֶלְבֵּר: אֵתָּה גְרוּעַ יוֹתֵר מִפְּרַעָה. וּשְׂאֵלוֹ: מִדּוּעַ?
וְעָנָה לוֹ: פְּרַעָה כְּשֶׁחֵלֶם חֵלֹם, שְׂאֵלוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת שְׁלוֹ, וְהִיָּה צָרִיף
אֶחָד שְׂיֻצִיאוֹ מִהַדְּמִיוֹנוֹת, וַיִּבְרַר לוֹ אֶת הַשֶּׁכֶל, וַיֹּאמֶר לוֹ מֵה קוֹרָה,
כְּשֶׁמֵּצֵא אֶת יוֹסֵף מֵה אָמַר: "אֶחָרִי הוֹדִיעַ אֱלֹקִים אוֹתְךָ אֶת כָּל זֹאת,
אֵין עוֹד נְבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךָ", תִּכְף-וַיִּמְדַּד הוֹדָה, אִם אֵתָּה יְכוּל לְדַבֵּר
כֶּף — אֵתָּה הַצַּדִּיק. סִיִּם ר' מֹשֶׁה בְּרֶסֶלְבֵּר: אִם שָׁמַעְתָּ פֹה אֶצְלָנוּ
דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, לָמָּה נִסְעַתָּ לְמָקוֹם אַחֵר?!

נִמְצָא מְכָל זֶה, אִם מְקַבְּלִים טוֹבָה מִהַצַּדִּיק, לָמָּה צָרִיכִים לְבָרַח
לְמָקוֹם אַחֵר? ! וְשֵׁם נִתְבָּרַר לָנוּ, שֶׁהַכֵּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גָּדוֹל וְעוֹבְדִים
עַל בְּנֵי-אָדָם.

וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מִצַּדִּיק כְּזֶה — מִרְבָּנוּ ו"ל, נַעֲשֶׂה
לְעֲצָמָנוּ קֶשֶׁר שֶׁל קִיָּמָא, שְׂאָנוּ לֹא נַעֲזוֹב וְלֹא נַחְלִיפוּ בְּשׂוּם פָּנִים
וְאִפְּן. וְאִז אִם תִּהְיֶה לָנוּ אֲמוּנַת חֲכָמִים כְּזוֹ, שְׂלֹא נַחְלִיף אֶת הַצַּדִּיק,
נִהְיֶה בְּטוֹחִים שְׁנֻקְבֵּל הַרְבֵּה הַרְבֵּה מִהַצַּדִּיק הַזֶּה.

אֲנַחְנוּ עֲדִים מֵה שֶׁהַצַּדִּיק עוֹשֶׂה בְּעִבּוּרָנוּ, שְׂמוֹסֵר נִפְשׁוֹ
בְּשִׁבְלָנוּ, וְאֵינוּ מִסְתַּכֵּל עַל שׂוּם דְּבָר, הַעֲקָר שִׁיְהִיָּה טוֹב לָנוּ, הוּא
מִפְקִיר אֶת אִשְׁתּוֹ וַיִּלְדִּיו, הַעֲקָר שִׁיְהִיָּה טוֹב לָנוּ.

יְדוּעַ שֶׁהַרְבֵּי מִצְאָנוּ זִי"ע לֹא הִנִּיחַ בְּבֵית שׂוּם דְּבָר, אֶלֶּא הַכֵּל
חֵלֶק לְעַנְיִים. עַד שִׁילְדִּיו יְדָעוּ, שְׂאֵם הָאָמָא תִּקְנָה לָהֶם בְּגָדִים
חֲדָשִׁים לְחַג הַפֶּסַח, הֵם צָרִיכִים לְהַחְבִּיאָם, כִּי אָבִיהֶם תִּכְף-וַיִּמְדַּד
הִיָּה לֹקְחָם, וְאוֹמַר: לָכֶם מִסְפִּיק הַבְּגָדִים הַבְּלוּיִים שְׁלָכֶם, יִשְׁנֶם
יְתוּמִים שְׂאֵין לָהֶם מֵה לְלַבֵּשׁ. וַיְדוּעַ, שְׁבַעַת הַדְּלָקַת גְּרוֹת חֲנֻכָּה,
הִיָּה דְבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִיָּה בְּטַל וּמְבֹטֵל לְאֵין סוּף בְּרוּף

של אשר ח' תלו בנחל

הוא, ובכה המון בכיות. ופעם אחת הדליק את הנרות, וכל כמה דקות שאל את ילדיו: האם חלפה חצי שעה?! וכשקבל תשובה שלילית, המשיך להתבודד ושוב שאל: חלפה חצי שעה וכו', וכשעבר הזמן, נטל את החנכיה של כסף, ונתנה למשכון, את הכסף חלק לעניים. נמצא מכל זה גדלת מעלת הצדיק, שמוסר נפשו בעבור הזולת בלא להסתפל על שום דבר. ולבסוף היתה עליו מחלקת גדולה מאד, שרצו להכניסו בבית-סתר, אף הקדוש-ברוך-הוא הציילו, ומי שרצה להכניסו לכלא, אותו הכניסו תחתיו.

נמצנו למדים מכל זה מעלת הצדיקים הגדולים, שמוסרים נפשם ובני ביתם וכל כלם העקר להציל את עם ישראל, וגדל רחמנותם אין לתאר ולשער כלל.

אמי הצדקת, מרת מלכה (תליט"א), [עליה השלום], נולדה בעירת טוקאי שבהונגריה, ששם מיצרים את היין הטוב ביותר בעולם. הוריה גרו שם ארבעים ושתים שנה, אביה היה רב משפך כל השנים הללו, ושם הוא טמון, וכן הסבתא ע"ה. אביה היה צדיק עצום, שלא החסיר לילה אחד מאמירת חצות. והיה סוגר את הדלת בחדר הספרים שלו, ואמר תקוון חצות בבכיות גדולות, ואחר-כך השליך עצמו לארץ ובכה המון להקדוש-ברוך-הוא, ואחר-כך הדליק שני נרות, וסיים את כל התהלים, כך עשה מדי לילה בלילה, ואחר-כך אמר את התפלה. וכל היום למד תורה, וסבל בזיונות ועלבונות, חרופים וגדופים, שאין לתאר כלל בשכל אנושי, כי היתה אצלו נקדת האמת, ולא רצה לזוז ממנה בשום פנים ואפן, ולא יכולים היו לחנף אותו. הוא לא נסע לשום צדיק, כי לא בא ממשפחה של חסידים, רק בכח עצמו למד המון תורה, ועסק הרבה בתפלה, ובכה הרבה להקדוש-ברוך-הוא. והיה עני גדול מאד, שלא היה לו על צרכי שבת, וכל שבוע הצרו ללוות בעבור שבת.

פעם אחת שמע, שיש צדיק קדוש הרבי משיניווא זי"ע, בעל מחבר ספר "דברי יחזקאל", אשר גר לא רחוק ממקום מגוריו, והיות ששמע כל-כך הרבה נפלאות עליו, נספם בדעתו לנסע אליו.

אֲשֶׁר   ח' תלוז   בַּנְחָל   שֶׁלֹא

וּתְכַף כְּשֶׁהִגִּיעַ אֵלָיו בַּפֶּעַם הַרְאֵשׁוֹנָה, כְּכֹר הָיָה לַעֲת עָרֵב, וְהַצְדִּיק
עֲדִין לֹא הִתְפַּלֵּל מִנְחָה, וְהִנֵּה עֲבָרָה הַשְּׁקִיעָה וְעֲדִין לֹא הִתְפַּלֵּל
מִנְחָה, וְהַצְדִּיק יֵצֵא בַּחוּץ וְהִסְתַּוְּבַב לְכָאן וּלְכָאן, וַעֲשֵׂה תְנוּעוֹת
בְּיָדָיו, וְהִסְבֵּא הִסְתַּפֵּל עֲלָיו — מֵה זֶה, הֲלֹא נַעֲשֵׂה מְאַחַר מְאַחַר,
עוֹד מַעֲט לִילָה, וְעֲדִין לֹא הִתְפַּלֵּל, רַק עוֹשֵׂה תְנוּעוֹת בְּיָדָיו: יְמִין,
שְׂמָאל, קְדִימָה, אַחֲרָה, וְהָיָה פְּלֵא גְדוֹל. לִפְתַּע רָאוּ מִרְחוֹק שְׂקִרְבָּה
עֹגְלָה עִם סוּסִים, וּבוֹ בְּרִגַע שָׂרְאוּ אוֹתָם מִרְחוֹק, אָמַר הַצְדִּיק: נוֹ,
בִּאוּ נִתְפַּלֵּל מִנְחָה. וּכְשִׁסְּיְמוּ אֶת הַתְּפִלָּה, נִכְנְסוּ הַיְהוּדִים שְׁנֹסְעוֹ
בַּעֲגָלָה לְתוֹךְ בֵּית־הַפְּנִסֶת, וְסִפְרוּ מֵה עֶבֶר עֲלֵיהֶם: הֵם נִכְנְסוּ בְּעֵבִי
הַיֵּעַר, וּלְפַתַּע חֲבוּרַת זְאֵבִים עֲנָקִית הִתְקַרְבָּה לַעֲמַתָּם וְסוּבְבָה אֶת
הַעֲגָלָה, וְאִמָּה לְטָרְפָם. בּוֹ בְּרִגַע שִׁיֵּצֵא הַרְבֵּי לַחוּץ וַעֲשֵׂה בְּיָדָיו:
קְדִימָה אַחֲרָה, יְמִין וּשְׂמָאל, הַיְהוּדִים אָמְרוּ וְדוּי, וְחָשְׁבוּ שֶׁהִגִּיעַ
סוּפָם, כִּי הַזְּאֵבִים עָמְדוּ לְבַצֵּעַ זְמָמָם, פְּתָאם הִגִּיעָה אִיזוֹ רוּחַ
וְהַעִיפָה אֶת כָּל הַזְּאֵבִים. וְאָז הִבִּין הַסַּבָּא מֵהוּ צְדִיק וְחָכָם אֲמַתִּי.

וְמָה אַתֶּם חוֹשְׁבִים, אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ הַיְקָרִים! שֶׁהַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ
מִשִּׁינְיוֹא זִי"ע לִקַּק דְּבִשׁ? ! הוּא הָיָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַיִם, וְהָיָה
לוֹ מִתְנַגְּדִים רְשָׁעִים, אֲשֶׁר שָׁכְרוּ עָרְבֵי לְהַרְגוֹ, וְחִמְּנָא לְצַלֵּן. הֵם
יָדְעוּ שֶׁבִיּוֹם פְּלוּנִי הוּא חֲפִץ לְנַסֵּעַ לְמִרוֹן, וּבְאוֹתוֹ לִילָה נִגְלָה אֵלָיו
אָבִיו בְּחִלּוֹם — הַרְבֵּי מִצְאֲנֹז זִי"ע, וְאָמַר לוֹ: מָחָר אַל תִּנְסַע לְמִרוֹן,
רְאֵה לְחַכּוֹת עוֹד יָמִים סְפוּרִים. וְלֹא נִסַּע. וּלְדַאֲבוּנְנוּ הַרְבֵּי, נִסַּע אָז
אִיזָה יְהוּדִי לְמִרוֹן, הַעָרְבֵי לֹא יָדְעוּ תַּחֲבוּלוֹת, וְהָרַג יְהוּדִי אַחַר שְׁנַסַּע
לְמִרוֹן. הַמִּתְנַגְּדִים לֹא יָדְעוּ שֶׁהַרְבֵּי לֹא נִסַּע, הַעָרְבֵי בָּא לְטַל אֶת
כְּסָפוֹ, וְהַמִּתְנַגְּדִים שְׂמַחוּ שֶׁבַצַּע אֶת הַמְּלָאכָה וְכוּ'.

לְיַמֵּדִים מְכַל זֶה, מֵה זֶה צְדִיק הַדְּבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וַיֵּשׁ
לוֹ שׁוֹנְאִים, שְׂמוּכְנִים לְשֵׁלֶם כְּסָף עַל מְנַת לְהַרְגוֹ, כִּי הַסְּמִ"ךְ־מ"ם
לֹא יִתֵּן שִׁיתְפָּרְסֶם שֵׁם הַצְדִּיק הָאֲמֵת בְּעוֹלָם, וְעַל־כֵּן מְקִים עֲלָיו כָּל
מִינֵי מִתְנַגְּדִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים, אֲךָ מִן הַשָּׁמַיִם מְסוּכְכִים עַל הַצְדִּיק
וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ.

רַבְּנֵי ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁהַצְדִּיק נִקְרָא

דג, כי חושבים שיכולים לצוד אותו, והנה הוא נעלם במים, כמו-כן הצדיק, חושבים שיכולים לתפסו, אך הוא בורח ונמלט כדגמת דג, כי הקדוש-ברוך-הוא שומר עליו.

על-כן עלינו לבקש הרבה מלפניו יתברך, שנהיה חזקים באמונת חכמים, ולא נעזב את הצדיק אף פעם, ולא נחליפנו באחר, אלא אם קבלנו ממנו טובה, לא נהיה יותר גרועים מפרעה שאמר ליוסף: "אחרי הודיע אליקים אותך את כל זאת, אין נבון וחכם כמוך", אם אתה יכלת לפתור לי את החלום ולהוציאני מהדמיון, סימן שאתה הצדיק, ואצלה אשאר, וכן הנה. ולכן כל זמן שיוסף הנה חי, פרעה לא עשה דבר רע לישראל, כיון שנסתלק יוסף, אז הראה איזה גוי ארוור טמא הוא, והציק לישראל. נמצא מכל זה, שמי שאוחז עצמו בצדיק, אפלו הוא גוי טמא, הוא יכול להשתנות. וכך אמר רבנו ז"ל (תוי"מ ה"ו, סימן רנא), שאפלו את הגויים יכול לקרב סמוך לדת ישראל. וכן הנה, שסמוך לאומן היתה עירה, שכלם התגירו בה והתקברו ליהדות, כי טעמו את הטעם של רבנו ז"ל.

אתמול בלילה ספר לי מפיץ ספרי רבנו ז"ל, שהנה הוא הולך ברחוב להפיץ לכל עובר ושב, וכא לפניו גוי והחל לבכות: אתה יודע מה עשית לי? נתת לי חוכרת: "גם זה יעבר" — באנגלית, וזה שנה לי את כל חיי. אני נולדתי בבית שהיו בו רק מריבות, ושנות ילדותי בליתי בגיהנום, כי הורי התקוטטו ביניהם השכם והערב, ובהיותי בן אחת-עשרה גרש אבי את אמי, ונעשתה צלקת בנפשי עד היום הזה, ואין לי מנוח מאז, ונותתי לבדי. ולפני כמה שבועות נתת לי את הקונטרס הזה, וכל חיי השתנו. עכשו אבקש אותך: תן לי משהו חדש, והראה לו המפיץ קונטרסים באנגלית, ולא עזבו עד שיתן לו את כל הסוגים. אך התנצל שאין בכיסו אגורה, אלא כסף לנסיעה, ולכן אינו יכול לתת בעבור זה, אך המפיץ ותר על התשלום, ונתן לו את הקונטרסים, והגוי הודה לו בכל מאודו. ועל אחת כמה וכמה אם זוכים להפיץ את ספרי הצדיק בין בני ובנות ישראל, כמה גדול יהיה שכרנו.

אֲשֶׁר   ח' תלח   בַּנְחַל   שלג

יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנַחֲזִיק בְּצַדִּיק הַאֲמֵת כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ,
וְנַפְיֵן אֶת סִפְרֵי הַקְדוּשִׁים בְּקֶרֶב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוּ לֹא נִתְחַרֵּט —
לֹא בַּעֲוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בַּעֲוֹלָם הַבָּא.

הַמֵּאֲחִיל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ח' תלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֵרָא, כ"ד טַבַּת ה'תשמ"ו.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵינְךָ צָרִיף לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַף אֶחָד, תַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, שֶׁכָּל יְהוּדֵי הוּא בֶּן שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִמוֹ
שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לְהוֹי"ה אֱלֹהֵיכֶם", וְלִכֵּן לָמָּה אַתָּה
צָרִיף לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים?! וְלָמָּה לָךְ לַחֲשֹׁב מֵאַחֲרִים?!

יְדוּעַ הַסְּפוּר מִהַמְּגִיד מִמְּעֻזְרִיטֵשׁ זי"ע, שֶׁהָרִי חַי בְּעֶגְיוֹת
וּבְדַחְקוֹת גְּדוֹלָה עַד מְאֹד, וְנוֹסֵף עַל כָּל זֶה נִשְׂרָף כָּל בֵּיתוֹ, וְלֹא
נֹתֵר לוֹ מְאוּמָה, וְהוּא הַתְּחִיָּה וְהִיא בְּשִׁמְחָה, וְהִרְבַּנִּית בְּכַתָּה מְאֹד.
שְׂאֵל אוֹתָהּ הַמְּגִיד הַקְדוֹשׁ: לָמָּה אַתָּה כָּל-כַּף בּוֹכָה, הָרִי הַכֹּל
מִהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? עֲנֵתָהּ וְאָמְרָה: אֵינֶנִּי בּוֹכָה עַל הַחֲפָצִים
שֶׁנִּשְׂרָפוּ, אֲנִי בּוֹכָה עַל כְּתַב הַיְחֻסִּים שֶׁהִיא לָנוּ עַד דְּוֹד הַמְּלָךְ. עֲנֵה
וְאָמַר לָהּ הַמְּגִיד הַקְדוֹשׁ זי"ע: אִם-כֵּן, הַיְחֻסִּים יִתְחִיל מֵאַתָּנוּ, וְלָמָּה
לָךְ לְבַכּוֹת?! נִמְצָא מִכָּל זֶה, שֶׁאֲסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל אַחֲרֵינִית,
וְלֹא לְהִתְבּוֹנֵן עַל אַף אֶחָד, רַק לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבְכָל פַּעַם
בְּפַעַם לְבוֹא אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִחֲדָשׁ, וְרַק זֶה מֵה שְׂיֹעִיל וְיַעֲזֹר
לָנוּ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

שֶׁלד אֲשֶׁר ח' תלח בַּנְחַל

אָנִי מְקַוֶּה מְאֹד לְפָנָיו יְתָבְרוּךְ, שְׁתַּחֲחִיל מִחֲדָשׁ, וְאֵל תִּתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים. לְמָה לָךְ לְהִכְנִס בְּלַחֲץ?!

חֲטַף בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ-דְּקוֹת הַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְזֶה פוֹתַח אֶת הַמַּח. וְזֶה מָה שְׂרָצָה מֵאַתָּנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁנִדְבַר הַרְבֵּה עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר־מִי שְׁחָזַק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַעֲקָר רְאֵה לְשֹׁמֵר לֹא לְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים, כִּי הַזְּמַן הַזֶּה שְׂאֵתָה מְדַבֵּר שְׁטוּיּוֹת וְכוּ' וְכוּ' עִם אַחֲרִים, אֵתָה יְכוּל לְדַבֵּר אִז עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹ אֵתָה יְכוּל לְדַבֵּר אִז עִם בְּנֵי אָדָם — לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אוֹתָם, לְעוֹדְדָם וּלְשַׁמְּחָם, וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, שְׁכָל רַגַע וְרַגַע שְׁמַדְבָּרִים עִם הַזּוֹלָת דְּבוּרֵי אֲמוּנָה, מְקִיָּמִים מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְדַבַּקְתָּ בּוֹ", כִּי כְּשֶׁמְדַבָּרִים אֲמוּנָה עִם אַחֲרִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִדְבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע עֲכַב אֶת הַמַּגִּיד מְמַעֲזְרִיטֵשׁ זי"ע, כְּשֶׁבָא אֵלָיו בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה זְמַן רַב, וּכְבָר רָצָה לְנַסֵּעַ לְבֵיתוֹ, וְעַדִּין רַבּוֹ עֲכָבוּ. שְׁאָלוּ הַמַּגִּיד: מִדּוּעַ רַבִּי מְעַכֵּב אוֹתִי?! עֲנָה וְאָמַר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: אָנִי מַעֲזֵן הַנוֹבֵעַ, וּכְכֹל שְׂיֵשׁ מִי שְׂשׂוֹאֵב אֶת הַמַּיִם, הַמַּעֲזֵן נוֹבֵעַ יוֹתֵר. כְּמוֹ-כֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הַדְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, יֵשׁ לוֹ דְּבוּרִים לְהַחֲיוֹת נַפְשׁ כָּל חַי, וּכְכֹל שְׂיֵשׁ לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר וְעַל מִי לְהַשְׁפִּיעַ, אֲסוּר לְהַפְסִיק, וְאִז אִם יִהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, יִרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

חֲזָק וְאַמֵּץ, וּתְקַיֵּם אֶת כָּל אֲשֶׁר אָנִי אוֹמֵר לָךְ, וְרַק טוֹב יִהְיֶה מִנֵּת חֶלְקֶךָ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

* * *

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְּנוּ לְסִיַּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִף מוֹ, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יְתָבְרוּךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדַפּוּס אֶת כְּרִף מ"ז לְהַגְדִּיל תוֹרָה וּלְהַאֲדִירָהּ. אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

חֵלֶק מו

- ג . . . . . פְּתַח דְּבָר
- ה . . . . . הַקְדָּמָה
- יא . . . . . ח' קפז . . . . .
יִשְׁבַּח הַנִּמְצָן, שְׂזוּכָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה, וַיְהַלְלוּ עַל שְׂזוּכָה לְסִים שֶׁלֹּחַן עָרוּף
וּמְשֻׁנִיּוֹת וְכוּ', וַיִּחְזְקוּ לְכַרְח מִן הַעֲצָלוּת, וַיְהַדְבִּק בּוֹ יְתִבְרָךְ עַל-יְדֵי
שִׂיחָה זֹאת תְּפִלָּה, וַיִּשְׁתַּפּוּ בְּכָל הַצְּרוּת, וַיְדַבֵּר עִם קְרוֹבָיו מִרְבֵּנוּ ז"ל.
- יב . . . . . ח' קפז . . . . .
יִזְרוּ רִוּק מִבְּגַד שִׁינְשָׂא עִם שְׂדוּף מְסִים, וַיַּעֲוֹר עַל פְּשָׁטוֹת יְהוּדוֹת.
- יג . . . . . ח' קפח . . . . .
יֵאָחַל רְפוּאָה לְבַת יִשְׂרָאֵל, וַיִּמְלִיץ עַל בְּדִיקַת מְזוּזוֹת, וְהַתְּחַזְּקוֹת
בְּכַשְׁרוֹת.
- יד . . . . . ח' קפט . . . . .
יַעֲוֹר עַל מְדַרְגַּת הַבְּטוּל אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וְאֵיךְ שָׁזוּ כָּל הַשְּׁלֵמוֹת שְׂאֵלֶיהָ
צָרִיף לְהַגִּיעַ בְּנֵה הָעוֹלָם.
- טו . . . . . ח' קצ . . . . .
יְדַבֵּר נְפִלְאוֹת מְזַכְרוֹן עֲלֵמָא דְאַתִּי, וַיִּבְאֵר מְאֹמְרָם ז"ל עַל-פִּי זֶה בְּעִנְיָן
מְטַבֵּעַ שֶׁל אֲבָרְהָם אָבִינוּ.
- טז . . . . . ח' קצא . . . . .
יַעֲוֹר עַל קִיוּם מְצוּוֹת, וְעַל-יְדֵי שְׁלוּמֵד בְּסִפְרֵי הַחֲנוּפָה זוֹכָה לְכַלֵּן, וַיְדַבֵּר
מִעֲנֵן הַצָּר שִׁישׁ בְּכָל יוֹם וּמִתְרַחֵב אַחֲרֵי-כֵן, וַיַּעֲוֹר עַל לְמוּד תְּלִמוּד.
- יז . . . . . ח' קצב . . . . .
יַעֲוֹר לְלַמֵּד כְּמָה הַנְּהֻגוֹת מִהַבְּעֻטְלִירִים שֶׁבְּסִפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן שֶׁלֹּשׁ
בְּחִינּוֹת שֶׁל עֲבוֹדַת ה'.

- ח' קצג** . . . . . יז
 יְעוֹרֵר מֵהַיָּאוֹשׁ וְהַדִּינִים, וַיִּבְאֵר עֲנָן הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה בְּכִי רַבְתִּי, וַיִּחְזַק
 עַל-פִּי זֶה הָעֲנָן שֶׁל 'אַחַד הַמְּרַבֵּה וְאַחַד הַמִּמְעִיט' וְכוּ'.
- ח' קצד** . . . . . יח
 יַחְדָּשׁ הַרְצוֹן לְעִשׂוֹת תְּמִיד הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, סוּד הַהִתְחַדְּשׁוּת, וַיִּגְלֶה
 שֶׁכָּל הַצָּרוֹת בָּאוֹת מֵהַפְּקָר הַפֶּה, וַיִּגְלֶה שֶׁתְּקוּן הַבְּרִית לְשֹׁמֵר פִּיו.
- ח' קצה** . . . . . יט
 יִבְאֵר, שֶׁהַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם הֵם כְּסֹפֵר אֶחָד מֵלֹא דַפִּים, שֶׁבְּכָל יוֹם
 כּוֹתְבִים מַה שֶׁעוֹשֶׂה הָאָדָם, וְצָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּהְיוּ כְּתוּבִים שֵׁם דְּבָרִים
 טוֹבִים, וַיִּדְבֵּר מִנּוֹרָאוֹת הַהִשְׁגָּחָה וְעֲנָן גָּסִים.
- ח' קצו** . . . . . כ
 יַחְדָּיר יְדִיעוֹת אֲמִתִּיּוֹת, שֶׁכָּל מַה שֶׁקּוֹרָה לְאָדָם הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְרַק
 אֵלָיו בּוֹרְחִים מִכָּל הַצָּרוֹת.
- ח' קצז** . . . . . כא
 יִגְנֶה סְבֵרוֹת פּוֹסְקִים שֶׁל אֱלֹהֵי הַנִּמְשָׁכִים אַחַר שֶׁכָּלֵם וְחִכְמָתָם, הַפֶּךָ
 מִדְּבַרֵי תוֹרָה מְפָרְשִׁים, וַיִּתְיַחַס בְּפָרְטִיּוֹת לְעֲנָן רוּחַ רָעָה הַשׁוֹרָה עַל
 הַיָּדִים, הַמְצַרְכֶּת גְּטִילַת יָדִים.
- ח' קצח** . . . . . כב
 יִדְבֵּר דְּבוּרֵי אֱמוּנָה נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, וַיִּגְלֶה רְעַת מִי שֶׁמוֹסֵר מִמּוֹן חֲבֵרוֹ
 עַל-פִּי דְּבַרֵי הַפּוֹסְקִים הָרְאוּשׁוֹנִים, וַיִּחְזַק הַנִּמְעָן שֶׁהַכֹּל בְּהִשְׁגָּחָה פְּרִטִית.
- ח' קצט** . . . . . כד
 יִחְזַק לְסַבֵּל אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו.
- ח' ר** . . . . . כד
 יְעוֹרֵר עַל לַמּוֹד "לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת", כִּי הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁנִּמְצְאוֹת שָׁם אֵין בְּשׁוּם
 מְקוֹם.
- ח' רא** . . . . . כה
 יִגְלֶה, שֶׁהַשְׁתִּיקָה מְבִיאָה עַד סוּד הַכְּתָר, וַיִּדְבֵּר מִדְּבַרֵי הַזֵּהר הַקְּדוּשׁ,
 שֶׁשֵּׁם הַזֵּהר מְעוֹרֵר אָדָם לְאַרְבָּעָה מֵינֵי דְּבָרִים.
- ח' רב** . . . . . כו
 יִדְבֵּר מֵאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל סוּבְלֵי הַחֲלָאִים תִּסְרֶה בָּהֶם
 הָאֱמוּנָה, וְלִכֵּן עֲצִבֵיהֶם חֲלָשִׁים, וַיְעוֹרֵר לְהַתְּפַלֵּל בְּפִשׁוּט יָדִים וְכוּ',

תִּכְן הָעֲוִיָּנוּת

ג

לַעֲשׂוֹת רַעַשׁ בַּשָּׁמַיִם.

כז . . . . . ח' רג

יְדַבֵּר מִנְתוּחַ וְהִתְעַצְּוֹת עִם מַמְחִים, וַיֵּאחַל הַצִּלְחָה עִם שׁוֹנָא, שְׂיָבוֹא
לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה.

כח . . . . . ח' רד

דְּבוּרִים חוֹצְבִים לְהַבֹּת אֵשׁ לְאַבְרָהָ אֶחָד שְׁנַפְגָּם מְאֹד בְּחֻטָּא הֶחְמוֹר,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וּמִתְאוּגֵן מְאֹד עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂכַבְיָכוֹל אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ
אוֹתוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, וַיּוֹכִיחֵנוּ מְאֹד עַל פְּנִי, וַיִּנְחַמְנוּ וַיַּחֲזִקְנוּ בְּלִי שְׁעוֹר,
שְׂדִיקָא יִתְאַמֵּן בְּתַפְלָה, כִּי שׁוֹכֵן שָׁמַיִם שׁוֹקֵד עַל שְׂפָתָיו.

ל . . . . . ח' רה

יְדַבֵּר מִהַבְטוּל אֱלִיו יִתְבָּרַךְ, שְׂאָדָם נַעֲשֶׂה אֵין מַמַּשׁ, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
נְסִים, וַיַּעֲזֹר לְשַׁפֵּף נַפְשׁוֹ אֱלִיו יִתְבָּרַךְ.

לא . . . . . ח' רו

יְגַלֶּה אֶת רַעַת הַסֵּמֶף-מ"ם, שְׂשׁוֹבֵר בַּחוּרִים עַל-יְדֵי חֻטָּאָם, שְׂזָהוּ עֲנִין
עֲמֶלְק וּבִלְעָם, וַיַּעֲזֹר עַל שִׁיחָה בֵּינוּ לְבִין קוֹנוֹ.

לב . . . . . ח' רז

יְבָאָר, שְׂלַמְרוֹת כָּל הַהַשְׁתַּדְּלִיּוֹת צָרִיף רַק תַּפְלָה, שְׂפּוֹתַחַת כָּל הַשְּׁעָרִים.

לג . . . . . ח' רח

יְצַטֵּט דְּבוּר מִהֶרְבִּי מְגוּר בְּעִנְיָן, שְׂהַצְדִּיקִים נִקְרָאִים 'גּוֹטֵעַ אֵידֵן', וַיְגַלֶּה
אֵיף שְׂרַבְנוּ ז"ל הוּא מְקוֹר הַרְחַמְנוּת.

לד . . . . . ח' רט

יְדַבֵּר מִקְשֵׁי חַיִּים וְסוּד הַסְּבָלְנוּת שְׂצָרִיף לָזָה, וּמַעֲמַל חַיִּים, וְאַשְׁרֵי
מִי שְׂעַמְלוֹ בְּתוֹרָה, וְתַכְף בְּתַחֲלַת הַשְּׂבוּעַ לְהַתְחִיל לְלַמֵּד גְּמָרָא, וְכֵן בְּכָל
יוֹם בֵּי"ת — ב'בלי, י'רוּשְׁלַמִּי, ת'וֹסְפֶתָא, וַיְצַטֵּט דְּבָרֵי ה'פְּרִי מְגָדִים',
וַיַּעֲזֹר עַל כְּתִיבָה וְלִקּוּט דְּבָרֵי תוֹרָה.

לה . . . . . ח' רי

יַחֲזֵק עַל אֲמוּנָה, וְשְׂאָסוּר לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ, וַיַּעֲזֹר אֶת הָאָדָם לְחַיּוֹת
חַיִּים שֶׁל בְּדִיקָה, אֵיף הוּא בְּעִנְיָן 'שְׂלֵא לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ'.

לה . . . . . ח' ריא

יְדַבֵּר מִעִנְיָן 'פְּרוּטָה נִקְיָה' לְלֵא רַבֵּב שֶׁל אַבְק גְּזוּל.

- ח' רבי . . . . . לו
 יגלה, שעקר מצלת וחיכוכות הלמוד — כשהוא בהבנה דוקא, ואולם
 הלמוד כסדרן בגרסא, הוא למי שאין מחו מזכף עדין.
- ח' ריג . . . . . לז
 ידבר מהנסיונות הקשים והמרים שעוברים על כל אחד, וענין 'אדם גדון
 בכל יום', וידבר מסבלנות והתבודדות, אמונה ואריכות אפים.
- ח' ריד . . . . . לח
 יחזק מאד את העומד בפני הנסיון של גאוף, שעושים לו גס.
- ח' רטו . . . . . לט
 ידבר מענין נסיעה, שלפעמים היא מצלת אדם ממיתה.
- ח' רטז . . . . . לט
 ידבר מלמוד פרק ט"ז ב'פרדס רמונים' ותועלתו, ויזהיר לשמר על
 הדבור ועל העינים, וידבר ממדת ההתחזקות, ולא לחפש השגות
 ומדרגות, רק לעבד את ה' בתמימות ובפשיטות.
- ח' ריז . . . . . מא
 יאריך באריכות נפלאה מענין שלחן ערוך הקטנים — מחבר רמ"א,
 ושלחן ערוך הגדולים, ויעורר מאד על למוד שלחן ערוך ומשנה ברוך
 וידיעת ההלכה, ויזהיר מלעסק במסחרים מפקקים, וידבר מענין כבוד
 אלקי שזכו לו הצדיקים שברחו באמת מן הכבוד, ויזהיר לברח
 מבני-אדם המונעים אותו.
- ח' ריח . . . . . מו
 יחזק כנגד הבזיונות והשתיקה עליהם, ויגלה למה זוכה האוחז בזה.
- ח' ריט . . . . . מו
 יגלה נפלאות ממעלת מדת הסבלנות.
- ח' רכ . . . . . מז
 ידבר נוראות מענין הבטול להשם יתברך, ולהצמיד רצונו לרצונו.
- ח' רכא . . . . . מח
 ידבר מסבלנות, ומענין ספרי הרמ"ק ולמודם, ושיחה נאה מפניו בענין
 אשתו של הרמ"ק, אחותו של רבי שלמה אלקבץ.
- ח' רכב . . . . . מח
 מכתב כללי ארוך ונפלא עד מאד לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו

תָּכֵן הַעֲנִינִים

ה

יחזקם לרגל יומא דהלולא דמוהרנ"ת ז"ל, אשר חל בעשרה בטבת, ויבר מהענינים שנארכו אז, שלכן אנו מתענים, ויוציא מזה לקח טוב לעבדה ולמעשה לדורנו אנו, ותוכו רצוף אהבה בדבורי אמונה והשגחה פרטית ודבקות הבורא באפן נורא ונפלא, וידיגיש מאד ענין אמונת חכמים וצואתו של מוהרנ"ת ז"ל בענין הפצת ספרי רבנו ז"ל, שהם הצלת נפשות ממש בדור אחרון כזה, ויתאר התלאות שעברו עליו וכו', ויזרו לקבל על עצמו על מלכות שמים, ויתבל דבוריו הנפלאים בכמה וכמה עניני יסוד, על-פי דעתו של רבנו ז"ל לעסק תמיד בתורה ובתפלה.

ח' רכג . . . . . סו

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו, בו יחזקם מאד בדבורים חוצצים להבות אש על אמונת חכמים.

ח' רכד . . . . . טט

יחזק קשני יום על קשי שנתגלע בחייהם ויעודדם מאד.

ח' רכה . . . . . ע

יחזק בת ישראל ויעורר שלא להמשך אחר הצער, ויזהיר שלא להכנס לדכאון.

ח' רכו . . . . . עא

יחזק על עקרי היהדות, ויעודד מאד להיות בשמחה עצומה.

ח' רכז . . . . . עב

ירחיק מיאוש, ויתן כמה עצות לזוג חשוכי בנים, שיזכו להפקד בזרע של קימא.

ח' רכח . . . . . עג

ישבח הנמצען שזכה להרבה מאד על-ידי סדר-דרך-הלמוד שהתמיד בו, ויתן עצה בענין תקון חצות וכונת התפלה.

ח' רכט . . . . . עד

ידבר מענין שדוף אשכנזים וספרדים, ויעורר לגמר השדוף לשם שמים, וענין סדר-דרך-הלמוד, וכונות התפלות הקבועות.

ח' רל . . . . . עה

יחזק בת ישראל על נקדות היהדות, בשרות ושבת וכו'.

ח' רלא . . . . . עו
 יחזק בַּחֹר שְׁנִפְגָּם בַּפָּנִים הַבְּרִית, וַיִּזְרֹזוּ עַל לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּרְגְּלוּ
 לְדַבֵּר עִמוּ יִתְבָּרַךְ, וְלוֹמַר הַתְּקוּן הַכִּלְלִי.

ח' רלב . . . . . עז
 יחזק בֶּן קְבוּץ שֶׁהִתְקַרַּב לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּלְבִסּוּף עֹזב וְשָׁב לְקְבוּץ,
 וַיִּזְרְהוּ הַדְּרָךְ אֲשֶׁר גָּם שָׁם יִתְקַרַּב וַיִּקְרַב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי דַבְּוּרֵי
 אֲמוּנָה וְהַנְּחַת תְּפִלִּין לוֹ וְלְאַחֵרִים וְכוּ', וַיִּחְזְקוּ עַל שְׁמִירַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
 וְעַל עֲנִין הַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

ח' רלג . . . . . עח
 יחזק עַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה, שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, מְזוּזוֹת וְכַשְׁרוֹת.

ח' רלד . . . . . עט
 יחזק בַּת יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹבֶרֶת סָבֵל מֵרַמָּד, וַיַּעֲוֹרְנָה עַל אֲמִירַת תְּהִלִּים
 וְעַל שְׁמִירַת שַׁבַּת קֹדֶשׁ.

ח' רלה . . . . . עפ
 יַעֲוֹר מֵאֵד עַל הַדְּלָקַת גְּרוֹת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנָן, וַיִּזְרֹז עַל
 אֲמִירַת תְּהִלִּים וּמִשְׁנֵיּוֹת וְתַקּוּנֵי זֶהר, אֲשֶׁר הֵם מְרַחֵץ לְנִשְׁמָה.

ח' רלו . . . . . פ
 יְדַבֵּר מֵעֲנִין סְבִלְנוֹת לְאִשָּׁה כְּשֶׁבִעְלָה מִסִּיר הַשְּׁלוֹם-בֵּית, וַיְדַבֵּר כְּנֶגֶד
 הַהִשְׁפָּלוֹת שֶׁהֵיא עוֹבֶרֶת, וַיִּזְרֹז לוֹמַר תְּהִלִּים.

ח' רלז . . . . . פב
 יחזק בַּת יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד יְסוּרֵי הַמַּצָּפוֹן שֶׁהוֹרְסִים אוֹתָהּ עַל מַחֲלַת אָבִיהָ,
 וּמְכַנִּיסִים בָּהּ שְׁנֵאָה עֲצָמִית, וַיַּעֲוֹר מֵאֵד לְהַתְּחַזֵּק בְּאֲמוּנָה.

ח' רלח . . . . . פג
 יחזק בַּחֹר הַמַּתְקַשֶּׁה בְּמִצִּיאַת הַזְּוִיג, וַיַּעֲוֹדְדוּ שְׁלֵא יִתְיַאֲשׁ, וַיִּחְזְקוּ עַל
 תְּפִלִּין וְתַקּוּן הַכִּלְלִי, וְשְׁלֵא יִהְיֶה בְּרִיךְ.

ח' רלט . . . . . פד
 יתֵן עֲצוֹת פְּרָטִיּוֹת לְמִי שֶׁחָשׂוּף בָּנִים, וַיַּעֲוֹדְדוּ וַיִּשְׁמְחוּ מֵאֵד.

ח' רמ . . . . . פה
 יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַנִּמְעָן שְׁעוֹסֵק בְּהַפְּצָה, שֶׁזֶה תַּקּוּן גְּדוֹל, וַיַּעֲוֹרְנוּ עַל
 שְׁלֵמוֹת שְׁמִירַת שַׁבַּת וּלְבָרֵךְ בְּרַכְּתֵי-הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר בְּכוּנָה.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

ז

ח' רמא . . . . . פה
יחזק על תשובה, תפלין, שבת ושמחה.

ח' רמב . . . . . פו
יחזק בעל תשובה שזכה להנשא, אף חובות מאימים על שלום ביתו
שמפרע עקב כך, ויזהירו שלא תגרש, וידבר מגנות ענין בעל חוב,
ויזרו על כבוד האשה.

ח' רמג . . . . . פז
יחזק בת ישראל שעשתה בעבר טעויות בחיים, ויזרה על שמירת שבת,
כשרות ותהלים, ושלא תהיה ברגנית.

ח' רמד . . . . . פח
יחזק מאד בחור צעיר, שנפגם בפגם הברית, ויגלה שרבנו ו"ל נשלח
בדור המבול הזה לתקן כל הנפשות, וישבח מדת השמחה, שהיא
מגרשת החטא הזה, וימליץ על מצות ציצית תמידית.

ח' רמה . . . . . פט
יתן כמה עצות על-פי דברי רבנו ו"ל למי שגחלה בכאב עינים, ויאחל
רפואה שלמה.

ח' רמו . . . . . צ
ישלח דרישת שלום לאב מבנו, שמתעלה אצלו מאד, ויעוררו להתחזק
בכל האפנים שבעולם, ויעורר להיות בשמחה, שעל-ידי-זה החיים
טובים יותר.

ח' רמז . . . . . צא
ידבר מענין מצות עונה פראוי, והעקר שלא להסיח דעת ממנו ותברך
כרגע, ולהתבייש ולירא לפני השם ותברך, שזו שלמות יראת שמים.

ח' רמח . . . . . צב
ידבר ממצלת תפלת ותיקין על-פי הבעל-שם-טוב הקדוש והנודע
ביהודה, ויעתיק מהספר הקדוש "פרדס רמונים" בענין עת רצון.

ח' רמט . . . . . צג
ידבר מענין החלוק בין שוטה שעושה הניות משנות ורצים אחריו,
לצמת מי שנוטע חשק התורה במקרביו.

ח' רנ . . . . . צג
יחזק בעלת תשובה לגבי הנסיונות, וכן לענין שדוף, ויעודדה מאד.

ח' רנא . . . . . צד
 יחזק על עננן שִׁכְשָׁאִין צְרִיכִים אוֹתָךְ אַל תִּדְחֶךָ רֵאשֶׁךְ, וְכִךְ לֹא תִתְבַּזֶּה,
 וְיִסְפָּר בְּפִי סְפוּרֵי צְדִיקִים, וְיִכָּרַר דִּינוֹ שֶׁל הַהוֹרֵג בְּשִׁגְגָה בְּמִכּוּנֵיהּ.

ח' רנב . . . . . צה
 יחזק בַּת יִשְׂרָאֵל עַל נִקְדַּת אִיזוּהֵי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ.

ח' רנג . . . . . צו
 יַעוֹרֵר עַל הַדְּפַסַּת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" שֶׁמְבִיא יְשׁוּעָה, וְיִחְזַק עַל מַדַּת
 הַסְּכָלְנוּת, וְיִדְבֵּר מִשִּׁיחַת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע עַל אֶפְסוּסֵי
 הָעוֹלָם.

ח' רנד . . . . . צז
 יִדְבֵּר מֵעַנְנֵי הַנוֹצְרִים וְהַאיִסְלָם וְהַחֲלוּק בִּינֵיהֶם, וּמִטְמֵאת הָעַרְב־רַב.

ח' רנה . . . . . צח
 יִלְהִיב הַלֵּב מְאֹד לְעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה, וְיִדְבֵּר מִסוּד אַרְיֵכַת אֶפְיִם, וּמֵעַנְנֵי
 שְׁרָשֵׁי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת כְּסֵא הַכְּבוֹד, וְיִכָּאֵר טַעֲנוֹת הַמְּלֹאכִים,
 שֶׁרְצוּ שֶׁתִּתְחַבֵּר הַבְּרִיאָה עַל יָדָם.

ח' רנו . . . . . צח
 יַרְעִיף טַלְלֵי נַחַם וְעִדוּד עַל רֵאשׁ נֶפֶשׁ שְׁבוּר וְנִדְכָּא מְאֹד, עַד שֶׁנִּדְמָה
 לוֹ שֶׁהוּא כְּבָר כְּלֹאֲחֵר יְאוּשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְיִזְרְזוּ מְאֹד עַל קְרִיאַת
 הַמִּכְתָּבִים שֶׁכְּבָר נִכְתְּבוּ, וּמִשֵּׁם תּוֹצְאוֹת חַיִּים לִידַע שָׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ
 כָּלֵל, וְיִחְזַק מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה לְהַתְעוֹרֵר וּלְהַתְרוֹמֵם מִמַּעַמְקֵי הַיְאוּשׁ.

ח' רנז . . . . . קא
 יִדְבֵּר מֵהִזְכוּת שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שִׁיּוּדְעִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְגִדְל הַשְּׂמִחָה
 שֶׁרְאוּי שֶׁתִּהְיֶה עַל זֶה, וְיִגְלֶה כִּי־צַד הַדֶּרֶךְ לְהַתְקַרְבוֹת אֲמִתִּית אֵלָיו ו"ל,
 וְיִגְלֶה שֶׁהַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן וְהִיגִיעָה כְּמוֹ שֶׁלְמַד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל, וְיִצְטַט
 וְיִאָרֵט מִר' מֵאִיר מִפְּרִמְשָׁלָאן לְגַבֵּי זְהִירוֹת נְגִיעָה בְּמִמּוֹן הַזּוּלַת, וְיַעוֹרֵר
 לְהַתְגַּבֵּר עַל הַיָּצֵר שֶׁיֵּשׁ לְכָל אֶחָד בְּגִנוֹת תְּאוּוֹתָיו הַרְעוֹת בְּגִזְל וּבִנְאוּף
 וכו', וְהַעֲקָר לִידַע שֶׁעַל-יְדֵי מַעַט וְעוֹד מַעַט זֹכִים לְזֶה, וּמִדָּה טוֹבָה
 מְרַבָּה.

ח' רנח . . . . . קג
 יִדְבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מֵעַנְנֵי הַסְּפָקוֹת, שֶׁאֶסוּר גְּדוֹל וְנוֹרָא לְהַכְנִס בָּהֶם,
 כִּי סֵתֵם מִבְּלָבָלִים אֵת הָאָדָם, וְיִזְרְזוּ מְאֹד לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַיְכָלוֹת הָאֲמוּנָה

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

ט

הַפְּשׁוּטָה, שְׁשֵׁם מֵאִיר אֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ, מִבְּלִי שׁוֹם חֲקִירוֹת,
סִפְּקוֹת וּבִלְבוּלִים, וְעַל-יְדֵי אֲמוּנָה עוֹבְרִים עַל הַכֹּל.

ה' רנט . . . . . קה

יְזַהֵר מְאֹד שְׁלֹא לְהִכָּנֵס בְּתוֹךְ בִּלְבוּלֵי מַחְשְׁבוֹת וְהִרְוִיחַ, אֲפֵלוּ בְּעִנְיֵי
אוֹלָת שְׁנַעֲשׂוּ עַל יְדוֹ, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִפְעָמִים צָרִיךְ לִשְׁתַּקֵּם גַּם
בְּמַחְשְׁבָהּ, וַיְגַלֶּה נוֹרְאוֹת מֵעֵינָן "כִּף עֲלֵתָה בְּמַחְשְׁבָהּ", וַיְדַבֵּר מֵעֵינָן
סִדְרֵ-דָרֶךְ-הַלְמוּד, שֶׁרַק כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא מִזֶּה עוֹלָם, רוֹאֶה אִם זֶה הִנֵּה
כְּדָאִי.

ה' רס . . . . . קח

יְדַבֵּר מִישְׁרִים בְּאִפְּן נוֹרָא וְנִפְלְא לְמִי שְׁנִפְגַּם, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּחִטָּא הַנוֹרָא,
וַיְגַלֶּה לוֹ מֵה תְּקוּוֹנוֹ, וְכִי־צַד יִזְכֶּה לְצֵאת מִזֶּה, וַיַּעֲוִרוּ מְאֹד לְתַקֵּן פְּגָם
אֲמוּנָה הַנִּמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ, וַיְדַבֵּר מִוִּדְוֵי דְבָרִים, וּמִמַּעֲלַת לְמוּד ח"י פְּרָקִים
מִשְׁנִיּוֹת.

ה' רסא . . . . . קי

יְדַבֵּר מִחֲרֻטָּה בְּאִמְתָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְצֵאת מִן הַיְּאוּשׁ, וַיַּעֲוִר עַל
וְדוּי לַפְּנֵי ה'.

ה' רסב . . . . . קיא

יְפַלֵּיג בְּמַעֲלַת חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, שְׁצָרִיךְ לְהֶאֱמִין בָּהֶם וּבִנְחֹת רֵיחַ שְׁזֵה גוֹרֵם
בְּשָׂמִים, וַיְדַבֵּר מֵעֵינָן חֲדוּשֵׁי בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל.

ה' רסג . . . . . קיב

יְגַלֶּה שְׁאֲסוּר לְהִתְעַסֵּק בְּרַבִּים בְּעִנְיֵי קְבֻלָּה, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת צְנוּעַ וּבִיָּשָׁן
בְּלְמוּד זֶה, וַיְדַבֵּר מִחֲבוּרָיו עַל דְּרֶךְ זֶה.

ה' רסד . . . . . קיג

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַחֻבַּת הַהִפְצָה שֶׁל סְפָרֵי רַבְּנֵי ו"ל מִבְּלִי לְהִתְפַּעֵל כְּלָל,
כִּי צָרִיךְ לְהִתְאַזֵּר בְּעִזּוֹת דְּקַדְשָׁה בְּעֵינָן זֶה.

ה' רסה . . . . . קיד

יְדַבֵּר מֵעֵינָן זֶה שְׁאָדָם נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ בְּכֹל פַּעַם, שְׁכָּל זֶה נוֹבַע מִגְּאוּנָה
וַיִּשׁוּת וְכוּ', וַיַּעֲוִר לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל זֶה.

ה' רסו . . . . . קטו

יַחֲזֵק מְאֹד אַחַד שְׁנִפְּל לַפָּגָם הַבְּרִית, שְׁעַקֵּר עֲצָתוֹ לְשַׁקֵּד עַל דְּלִתּוֹת
מוֹהֲרָנ"ת ו"ל בְּסִפְּרֵי הַקְּדוּשִׁים וּבְהִתְחַזְּקוֹתוֹ הַעֲצוּמָה, כִּי רַק הוּא הַבֵּין

תִּכּוֹן הַעֲנֻנִים

בְּרַבְּנוּ ו"ל, וַיִּחְזַר עַל דְּבוּרָיו הַנְּעִימִים, אִיךָ שְׁצַרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ הַשֶּׁקֶל הַשׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם, וְלַקַּחַת מַעֲשִׂים טוֹבִים, וַיְדַבֵּר מִמְצוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן וּמַעֲנִין הַתְּחַדְּשׁוֹת, וַיִּגְלֶה שְׁכָל הַתְּחַזְּקוֹתוֹ שׁוֹאֵב מִסְּפָרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וַיַּעֲזֹר לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרֶךָ וְלִלְמַד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת.

ח' רסז . . . . . קיח

יְדַבֵּר מִנְקֻדַת הָאֱמוּנָה בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וַיִּחְזַק לְבָנוֹת בִּי"ת עִם שׁוֹט"ר רוֹחֲנִיִּים, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַמַּתְפַּלֵּל עַל צָרְתּוֹ, שֶׁתְּפִלָּה זוֹ הִיא הַכִּי חֲשׂוּבָה.

ח' רסח . . . . . קיט

יִחְזַק אִם שֶׁתִּדְבַר בְּאִפְּן חַיּוּבֵי עִם הַיֶּלֶד, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין מְזוּזָה פְּסוּלָה וַהֲדַלְקַת גְּרוֹת, וְאִסּוּר אֲכִילַת דְּבָרִים שְׂאִינָם כְּשָׂרִים.

ח' רסט . . . . . קכ

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת אֱמוּנַת חַכְמִים, אֲשֶׁר בְּזָה תְלוּיָהּ כָּל הַיְהוּדוּת, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין הַדְּלָקַת גְּרוֹת שְׁבַת-קֹדֶשׁ, וְהַבְּעַל — שִׁיפּוֹר מַעוֹת לְעַנִּיִּים.

ח' ער . . . . . קכא

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִמְצוֹת מִלָּה, וּמַה זֹכִים בְּעַת קִיּוּם מִצְוַה וְכו', וַיִּשְׁבַּח הַנּוֹמֵץ שְׁמֵטַפַּח קְבֻרוֹת הַצַּדִּיקִים בְּצַפַּת.

ח' רעא . . . . . קכג

יִפְתָּר חֵלוֹם שֶׁל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה, וְדַרְךְ אַגַּב יְבֵאֵר צְרוּפִים נִפְלְאִים בְּחִבַּת טִי"ת, וַיִּחְזַק מְאֹד.

ח' ערב . . . . . קכד

יִחְזַק בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַנִּין מְצִיאַת הַזְּוִיג, וְהַקּוֹנְטְרַס שֶׁנִּתְחַבֵּר לָזֶה, וַיַּעֲזֹר לְהַפְּיץ זֹאת.

ח' רעג . . . . . קכז

יְדַבֵּר מַעֲנִין הַפְּצַת הַקּוֹנְטְרַסִּים בֵּין אֲנָשֵׁי מִשְׁטָרָה, וַיַּעֲזִיק הַמְדַרְשׁ מִפְּרִשְׁת וַיְחִי אֹדוֹת שְׁאֵנוּ נִקְרְאִים יְהוּדִים.

ח' רעד . . . . . קכה

יִחְזַק בְּחֹזֶק שְׁנִמְאָסוּ לוֹ חַיִּיו, וַיִּרְאֶה פִּיצוֹד יְהִיָּה לוֹ טוֹב בְּחַיֵּי אֱמוּנָה וְשִׁמְחָה, וְעַל כְּרַחֲךָ אֶתָּה חֵי, וַיְדַקָּא אֲזִי יֵשׁ תִּקְוָה וְכו'.

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

יא

ח' ערה . . . . . קכז
יחזק משפחה, שיאמצו ויעודדו זה את זה, ואף אחד לא יתערב
בחייהם.

ח' רעו . . . . . קכז
יעורר אשה על חזוק בעלה.

ח' רעז . . . . . קכח
ידבר ממה שקורה בארץ ישראל בענין המסיון שמתפשט שם, ועלינו
להפיץ אור רבנו ו"ל פנגדם, ויעורר מאד להחזיר אנשים בתשובה.

ח' רעח . . . . . קכט
ידבר מענין הכל לטובה, על-ידי שיודעים שהכל ממנו יתברך, ויוכיח
בעל שפנתק את אשתו מהוריה, ויגלה מה עושה "לקוטי-מוהר"ן"
ללומדים אותו, וידבר משיחה בינו לבין קונו, ויזכיר שיחת מוהר"ן ת'
ו"ל על מי שאינו זוכה להתבודד, ושיחת ר' אברהם בר' נחמן ו"ל,
שהבעל-דבר לומד עמו ספרי חקירות.

ח' רעט . . . . . ל
יפליג במדת האמונה הקדושה, ושאין שום טבע ומקרה, אלא הכל מאת
השם יתברך לטובת האדם.

ח' פ . . . . . קלב
יזהיר בת ישראל בענין הצניעות.

ח' רפא . . . . . קלג
ידבר ממצלת ח"י פרקים משניות, שזהו ה'ךך וךך' שעליו התכונן רבנו
ו"ל, וזה מוציא מהשאל תחתית.

ח' רפב . . . . . קלד
יגלה שעקר היפי של עם ישראל כשהם לבדד, אבל מאחדים באחדותו
יתברך.

ח' רפג . . . . . קלד
ידבר מענין הפרת הטוב וגדל המאוס של המשלם רעה תחת טובה.

ח' רפד . . . . . קלה
ידבר מפפרת עוונות, שבאה על-ידי הבזיונות, ויגלה שזה במקום
תעניות, וקבלתם באהבה היא עקר התשובה, ויחזק על זה.

ח' רפה . . . . . קלו

ידבר נוראות מסוד הדבקות והבטול אליו יתברך, וימשיל זאת מאור השמש, שאינו עושה שום שנוי בשמים, והכל רק מצד המקבלים, ויאריך לדבר בדברים המושכים לבו של אדם להדבק בבורא כל עלמין, ויגלה מהות צדיק הדבוק באין סוף ברוך הוא.

ח' רפו . . . . . קלז

ידבר מישוב הדעת לפני שעושים משהו, ושלא יהיה בפזיזות וכו', ויספר מהרב הקדוש מזוה"ל ומהחזו"ה מלובלין שתי מעשיות מענין חוב הטבילה התמידית.

ח' רפז . . . . . קלח

יחזק הנמצען להיות נחוש בדעתו, לידע מה הוא רוצה מעצמו.

ח' רפח . . . . . קלט

יפליג במעלת התפלה אליו יתברך.

ח' רפט . . . . . קלז

יחזק אחד שחושב את עצמו לגרוע ביותר, שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בתשובת רשעים ולא במיתתם, ויעודדו מאד.

ח' רצ . . . . . קמ

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם מאד על נקדת ההתקרכות לבנו ז"ל והפצת דעתו בעולם ושמחה על זה, ולעשות שעורים קבועים מאד בתורה הקדושה, ויאריך לתאר רעת אלו הפורשים מבייתם בצורה מגזמת, ומתקדושים על ידי זה מעבודת השם, כי לא כן דרך רבנו ז"ל כפי שקבלנו ולמדנו בספריו הקדושים ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, ויזהיר על זה מאד לשמר על שלום ביתו, כי הוא שלמות המחין.

ח' רצא . . . . . קמד

ישבח ההתמדה ב"לקוטי-הלכות", כי ממנה תוצאות חיים למודים והתחזקות בלי שעור, ויגלה שכל הקונטרסים הם משם בלבד, וידבר משלמות השיחה בינו לבין קונו, ויבאר את דברי האריז"ל בענין שהפ"ה הוא גימטריה שם ס"ג עם כ"ב אותיות לעבדה ולמעשה, ויגלה איך בסתרי תורה אלו מנח אור עליון נורא ונפלא, להתחזק ולהמשיך אתריו יתברך, ויבהיר גדל העקמומיות שיש בכמה כתות הקוראים עצמם על שם רבנו ז"ל — אלו כונתם חמריית, ואלו מטפחים דמיונות

ללא שחר, ויִרְאֶה הַהֶפְרָשׁ בֵּין הָאוֹר שְׁאֶצֶל תְּלַמִּידֵינוּ לַחֲשׂוֹף שֵׁישׁ אֶצֶל
הַפּוֹרְשִׁים מֵהֶם.

ח' רצב . . . . . קמח

יְדַבֵּר מִנְעֵם חֲלָקְנוּ אֶצֶל רַבֵּי כְּזֶה, וְאֵין לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ עִמוֹ וְחָלְקוּ, וְהוּא
מִתְּנֶה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוּ שׁוֹרֶה בְּמָקוֹם מִחֲלָקַת וְלִיצְנוּת.

ח' רצג . . . . . קמט

יְזַהֵר לְרַחֵם עַל אֶחָד מִסְּפֵן חוּלָה בְּדַכָּאוֹן, וְלִילֵף עִמוֹ בְּמִדַּת הַרְחָמִים,
וַיִּשְׁבַּח הַתְּפִלָּה בְּעֵת חֲצוֹת כְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְהַחֲזִיחַ מְלוֹבְלִין זי"ע.

ח' רצד . . . . . קנ

יִרְאֶה כִּיצַד כָּל הָעוֹלָם מְלֵאִים צְרוּת וְיִסּוּרִים, וּמִי שְׁמַכְנִים אֶת עֲצָמוֹ
בְּתוֹף הַלְמוּדִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וּמְקַיְמָם — מִתְחַזֵּק, וַיִּסְפֹּר הַנְּהַגַת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ בַּשָּׁנוֹת הַשּׁוֹאָה, וַיִּגְלֶה שֶׁמִּחְתּוֹ עַל שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבְּנוּ ז"ל
וּמִסְפָּרָיו הַקְּדוּשִׁים.

ח' רצה . . . . . קנא

יְדַבֵּר מִבְּטוֹל מִדַּת הָאֲכֻזְרִיּוֹת עַל־יְדֵי שְׁנוּתָנִים צְדָקָה בְּיַד רַחֲבָה, וַיִּסְפֹּר
מִצְדָּקְתוֹ שֶׁל הַרֵב הַקְּדוּשׁ מִצְאָנוּ זי"ע, וְעִנִּין שְׁבִירַת טִבַּע הַקְּמָצְנוּת,
שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נוֹתְנִים לוֹ דַּעַת, וַיַּחֲזֵק שְׁלֵא לְהַתְיַאֵשׁ אֶפְלוּ בְּמַצְבֵּים הַכִּי
קָשִׁים.

ח' רצו . . . . . קנב

יְדַבֵּר מִשִּׁיחְתּוֹ שֶׁל הַרֵב הַקְּדוּשׁ מִצְאָנוּ זי"ע בְּעִנִּין שֶׁלְמוּד הַתּוֹרָה
וְהַצְּלָחַתוֹ קָשׁוּר עִם מִדַּת קְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל הַלּוֹמֵד.

ח' רצז . . . . . קנג

יִגְלֶה דֶּרֶךְ תְּפִלָּה כִּיצַד נִתֵּן לְשׁוֹחַ עִם ה' כְּמָה שְׁעוֹת כְּשֶׁעוֹרֵף תְּפִלָּתוֹ
עַל סֵדֶר הָאֱלֹ"ף־בֵּי"ת.

ח' רחצ . . . . . קנד

יְדַבֵּר מִעִנִּין קְדֻשַׁת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וַיִּצְטַט אֶת הַקּוֹנְטְרַס הַמְּפָרָסִם שֶׁל רַבֵּי
יִיבִי — 'מּוֹרָא מְקַדָּשׁ', וַיַּעֲתִיק מִשָּׁם וַיַּעֲוֹרֵר מָאֵד.

ח' רצט . . . . . קנד

יַעֲוֹרֵר הַנְּמָצֵן לְהַצְטַרֵף לְקַבּוּצָה הַנוֹסַעַת אֲזוֹ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה לוֹ
מַעֲלַת הָעִנִּין.

- ח' ש . . . . . קנה
 יתיחס לדבור חריף שאמר רבנו ז"ל כנגד מונע אותו בעבודת הקדש,
 ויגלה שפן יקרה גם בימינו.
- ח' שא . . . . . קנה
 יגלה שעקר מה שמקבלים מהצדיק הוא שפלות, ויביא דבור של הרב
 הקדוש מאניפולי זי"ע אודות זה, ועוד דבור של איזה חכם על קטב
 הסבלנות והשפלות, ויזכיר הנמען שמפקיר דבורו לדבר ככל העולה
 על רוחו, ויזהירו מזה מאד.
- ח' שב . . . . . קנז
 יחזק כנגד המצערים שפוטרים את האדם מרעות, וידבר מתפלה
 המשנה טבע, ושבתוך האפלה גנוזה אלקות.
- ח' שג . . . . . קנז
 יפליג במעלת התפלה בקברי הצדיקים, וזכותם המגנה על החיים, כי
 נעשו מרפכה לשכינה.
- ח' דש . . . . . קנח
 ידבר מענין תקון חטאות נעורים.
- ח' שה . . . . . קנט
 יגלה מקיום האדם רק על-ידי התחזקות, ויבאר שגם התעוררות צריך
 שתהיה בדרך התחזקות, שזה כל הגלוי של רבנו ז"ל, שרצה להכניסנו
 לדבקות נפלאה בו יתברך.
- ח' שו . . . . . קס
 יתן עצה על מציאת הזויג — נחות דרגה ונסיב איתתא.
- ח' שז . . . . . קסא
 יבאר שעל-ידי אמונה זוכה לאריכות אפים, ולבטל המדה המגנה של
 כעס.
- ח' שח . . . . . קסג
 יפליג במעלת הצדקה והפצת ספרי רבנו ז"ל.
- ח' שט . . . . . קסה
 יבאר המאמר בלוקטיי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצח, שבשאתד צועק
 להשם יתברך, אומרים לו לפע.

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

טו

שי . . . . . קסז

יְבָרַר מְקוֹר אַמִּירַת מְזֻמּוֹר "לְדוֹד ה' אֹרְרֵי וַיִּשְׁעֵי" בִּימֵי אֱלֹוֶל וְתִשְׁרֵי,
וַיִּגְלֶה עֲנִינְךָ סֶפֶר "חֲמַדַּת הַיָּמִים", וַיְבָרַר הָאֵם רַק הוּא הַמְּקוֹר הַרְאֵשׁוֹן,
וַיִּדְבֵּר מִמֶּהוּת הַסֶּפֶר הַזֶּה, וַיְבִיא מְקוֹרוֹת נוֹסְפִים לְאַמִּירָה זוֹ, וַיְבָרַר
מִנְהַג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ בְּעֲנִינְךָ, וְעֲנִינְךָ קִדִּישׁ לְאַחֲרֵי זֶה.

ח' שיא . . . . . קסט

יְחִזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה טָרָם בּוֹא עָלָיו
יִסּוּרִים, וַיִּגְלֶה שְׁגָם אִם מְלַמְּדִים זְכוּת עַל הָאָדָם לְמַעֲלָה, עַל לְשׁוֹן הַרְע
מְקַפִּידִים מְאֹד.

ח' שיב . . . . . קעא

יֹוֹכֵחַ מְאֹד חֲצוּף אֶחָד שֵׁיִצָּא לְחֵלֶק עַל רַבּוֹ, שֶׁקָּבַל אֶת רַב חֲכָמָתוֹ
מִמֶּנּוּ.

ח' שיג . . . . . קעב

יְדַבֵּר מִעֲנִינְךָ הַסֶּפֶר "מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ", וַיַּעֲוֹרֵר לְלַמֵּד בּוֹ וּבִ"אֲשֶׁר בְּנַחֲלִי".

ח' שיד . . . . . קעג

יִשְׁבַּח אֶחָד שֵׁיִשָּׁב בְּצַד וְדָבּוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי לְהִתְבַּלְבֵּל מִהֶסּוּב וְכוּ'.

ח' שטו . . . . . קעג

יְחִזֵּק וַיַּעֲוֹרֵר וַיִּזְהֵר מְאֹד עַל לְמוּד שְׁלֵחַן עֲרוּף וּפּוֹסְקִים.

ח' שטז . . . . . קעג

יְדַבֵּר מִעֲנִינְךָ הַנְּסִיּוֹנוֹת שֶׁמְנַסִּים אֶת כָּל אֶחָד, וְעַקֵּר עֲבוּדַת הַצַּדִּיק הוּא
לְקוּם מִנְּפִילָתוֹ וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר לְרוּץ לְתוֹף חֲדָרֵי תוֹרָה.

ח' שיז . . . . . קעה

יְדַבֵּר מִכֶּף שֶׁעָקַר הַתִּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַ בְּזִיוּנוֹ וְלִדְמָה וְלִשְׁתַּק, וְעַל-יְדֵי-זֶה
זוֹכֵה לְהִיּוֹת אָדָם יוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶ"א וְכוּ', וַיְבַהֵר הָעֲנִינְךָ.

ח' שיח . . . . . קעה

יְדַבֵּר מִעֲנִינְךָ סֵדֶר-דֶּרֶךְ-הַלְמוּד וּמַעֲלָתוֹ וּנְחִיצוֹתוֹ, וְאֵיךְ שָׁאִין לְהִתְפַּעֵל
מִנְּבִיחַת אֵיזָה כָּלֵב מֵת.

ח' שיט . . . . . קעו

יְחִזֵּק מְאֹד מְאֹד בְּדָבָרִים הַמוֹשְׁכִים אֶת הַלֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — אֶחָד
שֶׁסְּבוּכוֹ הִקְשָׁה מְעַקֵּם אֶת לְבָבוֹ מְאֹד, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ, כִּי סָרָה אֶהְבֵּת

ה' מַעְלִיו וְכוּ', וְיוֹכִיחַ לוֹ שְׂאִינוֹ כֵּן, וְיַעֲזֹרֵד בְּכָל מִינֵי לְשׁוֹנוֹת הַמְּשִׁיבִים
אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם.

ח' שֵׁב . . . . . קעט

יַעֲזֹרֵד וַיִּזְהֵר אֶחָד שְׂיֵשׁ עָלָיו תְּבִיעַת מָמוֹן, שְׂיִבְרַר הַדִּין אֶצֶל בְּקִי בְּחֻשָּׁן
מִשְׁפָּט פְּרָאוּי, וְלֹא לִפְגָּם דַּעַת שֶׁל תּוֹרָה, וַיּוֹרֶה לוֹ מַה לְלַמֵּד
בְּ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן" פְּהֶכְנֶה לְזֶה.

ח' שִׁכָּא . . . . . קפ

יִחְזַק מְאֹד, שְׁלֹא לָתֵת לְסַמְ"ךְ־מ"ם לְשִׁבְרֵי אֶת הָאָדָם מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
עָלָיו, וְאִפְלוּ מִכְּבֵּל בְּחִירָה.

ח' שִׁכַּב . . . . . קפא

יִחְזַק מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה, וַיִּגְלֶה כִּי־צַד צְרִיף לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

ח' שִׁכַּג . . . . . קפב

יִגְלֶה נוֹרָאוֹת מִמַּעַלֵּת הָאָדָם שְׂאִינוֹ בּוֹטַח בְּבִשְׂרֵי וָדָם, וַיִּגְלֶה אִיף מְסֻרוֹ
אוֹתוֹ בְּגִי־אָדָם שֶׁהָיוּ תִלְמִידָיו, וַיִּגְנֶה רַעַת הַמוֹסֵר זוּלָתוֹ, וַיִּגְלֶה מַה נִּקְרָא
חֵבֵר אֲמָתִי, שֶׁמִּחְבֵּר אֶת הָאָדָם אֶל תּוֹרָה וְתַפְלָה וְכוּ', שְׁזָהוּ רַק הַצַּדִּיק.

ח' שִׁכַּד . . . . . קפג

יִגְלֶה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֵּת אֲמִירַת תְּקוּן חֲצוֹת יְהִיָּה אִיף שְׂיִהְיֶה וְכוּ'.

ח' שִׁכַּה . . . . . קפד

יַעֲזֹרֵר אֶת בֵּת יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא תִכְשִׁיל אַחֲרֵים עַל־יְדֵי מְרָאָה, וַיִּגְלֶה עַל־פִּי
זֶה רָמַז נֶאֱמַר בְּמִקְרָא קִדְשׁ.

ח' שִׁכוּ . . . . . קפה

יְדַבֵּר מִנוֹרָאוֹת עֲנִיָּן צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל שֶׁמִּתְקֵן חֲטָאִים, וַיִּגְלֶה שְׁעַל־יְדֵי
אַמוּנָה פְּשוּטָה זוֹכִים לְמַחִילַת עוֹנוֹת.

ח' שִׁכּוּז . . . . . קפו

יְדַבֵּר מִעֲנִיָּן תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, אִיף שְׂאִין חֲכָמָה וְאִין עֲצָה נִגְדֵי ה',
וַיַּעֲזֹרֵר מְאֹד לְחֻשְׁבַּע עַל אַחֲרֵיתוֹ וְסוּפוֹ שֶׁל אָדָם וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִהַתְּבוּדוֹת
וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וְכוּ', וּמִעֲנִיָּן שְׂתִיקָה וְאִסוּר דְּבוּר בְּטֵל.

ח' שִׁכַּח . . . . . קפז

יְדַבֵּר מִהַתְּחִזְקוֹת עַל־יְדֵי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמַעַלֵּת הַהַתְּבוּדוֹת עַל־כָּל־
פְּנִים קָצַת בְּכָל יוֹם.

תְּכֵן הָעֲנִינִים

יז

ח' שֵׁכַט . . . . . קפח

יִגְלֶה שְׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא כְּשִׁמְתַחֲזָקִים דְּוָקָא מִתּוֹף הַדְּחָקוֹת, וַיִּדְבֵּר מִדְּבָקוֹת תְּמִידִית בְּרָצוּא וְשׁוֹב, וּמַעֲנִין קִיּוֹם מְצוֹת "וְאֶהְבֶּת" עִם הָאִשָּׁה בְּבֵית, וּמַעֲלַת הַפְּצַת הַקּוּנְטְרָסִים.

ח' שֵׁל . . . . . קפט

יִדְבֵּר מִהֶעֱפוּבִים לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיִּחְזַק עַל-פִּי זֶה, שֵׁישׁ עֲנִין שְׁנַת־הַפֶּף הַכֹּל לְטוֹבָה, וַיִּבְיַע שְׁמַחְתּוֹ עַל שְׁאָנוּ מוֹדְעִים לְעֲצוֹתָיו שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל, וְהַשְּׁמַחָה בַתְּמִידוֹת מְבִיאָה אֶת הָאָדָם לְיִשׁוּב הַדַּעַת.

ח' שֵׁלָא . . . . . קצ

יִבְיַע שְׁמַחְתּוֹ עַל הָאֲחֻדוֹת שְׁבִין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֲנִין הַזֶּה, וַיִּדְבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנִין יַחֲוּדִים קְדוּשִׁים.

ח' שֵׁלָב . . . . . קצא

יִדְבֵּר מִהַמּוֹסֵר הַנִּפְלָא שֵׁישׁ בְּסַפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וַיִּחְזַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וַיִּבְאֵר אֵיכּוֹת מֵהוּת שְׁמַחַת "שְׁלָא עֲשֵׂנִי גוּי", וַיִּחְזַק בְּעֲנִין הַקָּשִׁי בְּמִצִּיאַת הַזּוּג.

ח' שֵׁלָג . . . . . קצד

יִדְבֵּר מִהַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁחוּטָפִים, וְחִיּוֹב הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה שְׁעֲלִינוּ לְהוֹדוֹת עַל הַחֶסֶד חָנָם שֶׁהִתְקַרְבְּנוּ לְרַבְּנּוּ ו"ל, וַיַּעֲתִיק דְּבָרֵי הָרֵאשׁוּנִים מִמְּצוֹת זְכִירַת חֶסֶדֵי ה', וַיַּעֲזֹר עַל זֶה וְעַל הַפְּצָה.

ח' שֵׁלָד . . . . . קצה

יִחְזַק בַּת קְבוּץ שְׁמַתְעוֹרְרַת לְשׁוֹב לְמִקּוֹר שְׁרָשָׁה, וַיִּדְבֵּר מַעֲנִין הַתְּלָאוֹת שְׁעוֹבְרַת נִשְׁמָה בַּהִיּוֹתָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְרַק כְּשֵׁישׁ לָהּ אִיזוֹ תְּמִיָּהָה עַל עֲנִינָהּ מִתְּחִיל הַמַּסַּע אֶל הָאָמֶת, וַיַּעֲתִיק דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּעֲנִין הַתְּקַרְבוֹת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס אֶל הַתּוֹרָה, וַיִּסִּיק מִשָּׁם לְמוֹד עַל שְׁלֹשֶׁת הַדְּבָרִים הָרֵאשׁוּנִים שְׁצָרִיף לְהַתְּחִיל לְהַתְּחַזֵּק בָּהֶם.

ח' שֵׁלָה . . . . . קצז

יִחְזַק בְּעַל תְּשׁוּבָה הַרוּצָה בְּשְׁלֵמוֹת תְּשׁוּבָתוֹ, וַיִּשְׁתַּחֲף עִמוֹ בְּלִבְטָיו וּבְנִסְיוֹנוֹתָיו.

ח' שֵׁלוּ . . . . . קצח

יִדְבֵּר מַעֲנִין ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוּיֹת בְּכָל יוֹם, וּמַעֲנִין דְּחָקוֹת הַפְּרָנְסָה, וַיִּגְלֶה מֵהַנְּעֻשָׂה בְּעֲלִיּוֹנִים מִתְּחִנּוּנֵי הָעֲנִי, וַיִּזְרוּ הַנִּמְעָץ הַגֵּר בְּסוּף הָעִיר לְטָיִל בְּהַתְּבוֹדָדוֹת שָׁם, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחְתּוֹ לְהִשָּׁם יַתְּבַרֵּךְ.

תָּכֵן הָעֲנֻנִים

יח

ח' שלז . . . . . קצט
יחזק אשה בשאיפתה למלא תפקידה, ויראה לה הדרך כיצד תתקרב
להשם יתברך.

ח' שלח . . . . . ר
יחזק מקרב ליהדות על הנחת תפלין ועל כשרות.

ח' שלט . . . . . ר
יברך ויאחל רפואה לגפשו וגוף, וימליץ על בדיקת מזוזות, הקפדה על
תפלין, שבת־קדש ושמחה תמידית.

ח' שמ . . . . . רא
יחזק אחד ממזכי הרבים על יגונו הפרטי, ויגלה לו מעלת מסירות נפשו
לגלוי אור הצדיק וישמחו בזה.

ח' שמא . . . . . רב
יזכיח מאד משפחה אחת שרצו לערכו בריב משפחתי פרטי שלהם,
ויביע בטחוננו ואמונתו בה'.

ח' שמב . . . . . רג
יחזק בעל תשובה בתחלת דרכו, ויבאר לו ענין בקיאות בהלכה בירידה
ובצלחה, וידבר ממלאכי השמירה שזוכה להם השב בתשובה, ויעורר
על שבת ומזוזה.

ח' שמג . . . . . רד
יאחל אחולים לבן הנולד למזל טוב, ויגלה מעלת הבן, ויחזקו בעבודת
הקדש ללמד לאחרים אמונה, וידבר מענין גלוי נשמות הצדיקים,
ויקשר ענין ח'קמה בינה וידעת לענין חו"ב, וידבר מכסופי רבי אליעזר
בן הורקנוס לתורת ה'.

ח' שדמ . . . . . רו
יחזק בת ישראל על הלדת בנה, ויגלה לה מעלתו, ויבהיר כיצד על
היהודי לשמח כשהשם יתברך נותן לו מתנה.

ח' שמה . . . . . רז
מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם על המעלה
הקדושה והמדה הנפלאה של שמחה בכלליות ובפרטיות בתורה
ומצוות ושמחת הזולת וכו'.

תִּכְוֵן הָעֲוִיָּנוּת

יט

ח' שמו . . . . . רי

יודה לנמְעַן על ההכנסת אורחים שְׁעֲשֵׂה לְאַחַד מִן הַתְּלָמִידִים, וְיִגְלֶה לוֹ מַעֲלָתוֹ, וְיַחֲזֵק עַל לְמוֹד שְׁלֵחַן עָרוּף עַד שִׁיְהִי לוֹ הַתֵּר הוֹרָאָה.

ח' שמוז . . . . . רי

יְדַבֵּר מִשְׁמַחַת הַתְּוֹדָעוֹתָנוּ מִרְבֵּנוּ ו"ל, וּמִתְקִינָה לְהַדְפִּיס כֹּל מֵה שֵׁישׁ בְּכֶתֶב, וְיַחֲזֵק בְּעִבּוּדֵי ה', וְיַחֲזֹר עַל מֵה שֶׁהָיָה רָגִיל מוֹהֲרֵנֵי ת"ו לְלַחֵזר בְּעֵת הַמַּחְלָקָה, שְׁגִלוּיֵי הַחֲזוּק הַנּוֹרָאִים שְׁלֵנוּ, סִימָן בְּדוּק עַל חֶפֶץ ה' בְּנוֹ, וּפְרוּשׁוֹ עַל-פִּי זֶה עַל 'הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ'.

ח' שמח . . . . . ריא

יודה לנמְעַן שְׁשָׁלַח סִיוֵע לְהַדְפֹּסָה, וְיוֹרֶה לוֹ לְזַכֵּר, שְׁתְּלוּיִים בְּכָל גִּיד שְׁלוֹ עוֹלָמוֹת — כְּדַבּוֹר רְבֵנוּ ו"ל.

ח' שמט . . . . . רבי

יַחֲזֵק עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה, וְיַדְבֵּר מִכַּת הַקְּרָאִים שֶׁהֵם כּוֹפְרִים מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְאַיִנָם מְכַלֵּל יִשְׂרָאֵל מֵעַקְרָם, וְיִלְמַד מִזֶּה כִּיצַד צְרִיף לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַמְּדַבְּרִים מֵאַמוּנָה כְּנֶגֶד טְמֵאת הָעַרְב־רַב, שְׁנוֹתָנִים כַּחוֹת לְכָל מִינֵי כַחוֹת.

ח' שנ . . . . . ריג

יִגְלֶה שֶׁהַחֹלְקִים שְׁמַעְמִידִים מִן הַשְּׂמִים, הֵם לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן, וְעַל-יְדֵי בִינָה בְּמַעֲשֵׂים הַתְּשׁוּבָה בְּנִקְל, וְיִזְהִיר מֵאֵד עַל נְטִילַת יָדִים שְׁחֵרִית מִיַּד בְּקוּמוֹ, וְהַמְקַלֵּל — סִימָן שְׁאַיִנוּ נִזְהָר בָּזֶה.

ח' שנא . . . . . ריד

יִגְלֶה אֲשֶׁר נַחֲצוֹת דְּבָרֵי רְבֵנוּ ו"ל רואים מִיּוֹם לְיוֹם, וְהַלְמוּד שֶׁל דְּבָקוֹת שְׁלוֹמִידִים בְּהִיכַל קִדְשָׁנוּ, וְיַעֲזֹר לְעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּלְמוֹד סִפְרֵי רְבֵנוּ ו"ל, וְיִגְלֶה מֵה נַעֲשֵׂה עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת כְּזוֹ לְרְבֵנוּ ו"ל, וְיַדְבֵּר מַעֲנֵן הַתְּבוּדוֹת וְהַכְּלָלוֹת בְּמַחְיָב הַמְּצִיאוֹת.

ח' שנב . . . . . רטז

יְדַבֵּר מַעֲנֵן תְּקוּן הַמְּדוֹת, וְחֲשִׁיבוֹת הָאָדָם שֶׁהוּא מְתַקֵּן בְּמְדוּתָיו, וְיַעֲזֹר לְהַתְּמִיד בְּסִפְרֵי-הַמְּדוֹת.

ח' שנג . . . . . ריז

יְדַבֵּר מֵהַתְּחִיָּקוֹת, וּמְדוֹת טוֹבוֹת, וְעֲנִיָּה, וְדִמְיָה עַל בְּזִיוּנוֹת, וְשִׁמְחָה.

- ח' שנה** . . . . . ריח
 ישבח הנמצען על זכותו להיות על ציון רבנו ו"ל, ויתענגן במצב עסק
 ההפצה, ויגלה זכות הענין.
- ח' שנה** . . . . . ריח
 יחזק בת ישראל המסייעת לבעלה שיוכל ללמד, וידבר משמירת
 הבריאות והרחקת העצבות, ותפלה בעת הדלקת גרות.
- ח' שנה** . . . . . ריט
 ידבר משבח הזוכה לשמש את רבנו ו"ל בהדפסה והפצה, ויעורר על
 שמחה, הרחבת הדעת, ודבור להשם יתברך.
- ח' שנה** . . . . . רכ
 יבאר הנחיצות לזכר חסדי ה', וככל שאדם שפל בעיני עצמו, כך נותן
 תודה להשם יתברך, וידבר מפשרות המאכלים.
- ח' שנה** . . . . . רכא
 ידבר מרפואה, שמחה וזיווג.
- ח' שנה** . . . . . רכב
 ידבר ממעלת "אשר בנחל", ויעורר על הדבקות, על ידי תפלה והתמדה
 בלמוד התורה שעורין פסדן.
- ח' שנה** . . . . . רכג
 יגלה פסופיו לראות הנמצען ואת כתב ידו, ויעוררו להכניס את עצמו
 בתוך האמונה הקדושה, ולהכניס שמחה בפית.
- ח' שנה** . . . . . רכד
 יעורר לתן תודה והודאה על התקרבותנו לרבנו ו"ל, ויגלה השתוקקותו
 להכניס דבר רבנו ו"ל בעיר אשדוד, ויחזק להיות בשמחה.
- ח' שנה** . . . . . רכה
 ידבר מסוד נקדת ומהות ענין "היכל-הקדש", ושצריך כחות עצומים
 להשאר שם, כי למוד רבנו ו"ל שלומדים שם, הוא גלוי אלקות
 בתכלית, ויחזק לעמד על עמדו.
- ח' שנה** . . . . . רכז
 מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם על מגור כל
 דאגה מלבם ולקרא ולדבר להשם יתברך, ויאריך מאד בתאור גנות מדת

תִּכְוֵן הָעֲנָנִים

כא

הַחֲנֻפָּה דְסִטְרָא אַחְרָא, וַיִּזְרוּ מְאֹד לְהִתְרַחֵק מִמֶּדָּה זֹו וּמִהִדְבָּקִים בָּהּ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַצְּדָקָה, וַיִּנְסֹף עֲדוּד רַב וְעֲצוּם בְּכָל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל.

ח' שסד . . . . . רל

יַחֲזֹק אֶסִיר עַל-יְדֵי מְשֻׁלוֹת קוֹנְטְרָסִים בְּעִבּוּרוֹ, וַיִּגְלֶה לוֹ הַשַּׁעַר לְהִתְקַרֵּב לָהּ — תִּפְלָה בְּשִׁפְתַי אָמוּ וַיַּעֲוֹרוּ מְאֹד.

ח' שסה . . . . . רל

יַחֲזֹק מִתְקַרֵּב לַיְהוּדוֹת עַל מִצְוַת הַתְּשׁוּבָה, וַיַּעֲוֹרוּ לְהַחֲזִיר גַּם אַחֵרִים שְׂזָהוּ תְקוּנוֹ.

ח' שסו . . . . . רלא

יְבַאֵר הָעֲנָן, שְׁבַעַת צָרָה מְנַסִּים מְאֹד אֶת הָאָדָם, וַיִּשְׁבַּח מִצְּנֵה שֵׁשׁ בָּהּ זְכוֹת הַרְבִּיּים.

ח' שסז . . . . . רלב

יַחֲזֹק מְאֹד חוֹלָה כְּלִיּוֹת, וַיַּעֲוֹרוּ עַל-פִּי זֶה בְּצִטּוּט מֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מִעֲנִין 'כְּלִיּוֹת', וַיּוֹצִיא מִזֶּה עֲצוֹת לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה בְרָמִז וְסוּד, וַיַּעֲוֹרֵר בְּעֲנִין יָצָר טוֹב וַיִּצַּר הָרַע, וַיַּעֲנִין לְהוֹצִיא בְּשִׁפְתַיִם דְּבוּרֵי תִּפְלָה, וַיַּחֲזֹק בְּעֲנִין מִצִּיאַת הַזּוּיָג.

ח' שסח . . . . . רלג

יְדַבֵּר מִעֲנִין תּוֹרָה עַל מְנַת לְלַמְדָּה, וּמִסְדֵּר-דִּרְבֵּי-הַלְמוּד, וּמִצִּיאַת הַזּוּיָג.

ח' שסט . . . . . רלד

יְדַבֵּר מִהִתְמַדָּה בַּתּוֹרָה וּמִעֲנִין סִדְרֵי-דִּרְבֵּי-הַלְמוּד, וַיַּעֲוֹרֵר כֹּל זֹאת לְעֵלוּי נִשְׁמַת הָאֵב.

ח' שע . . . . . רלה

יְדַבֵּר בְּפִשְׁטוֹת מְקַדְּשֵׁת יְמֵי הַשׁוֹכְבִי"ם וּמַעֲלָתָם, וּמַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה אָז.

ח' שעא . . . . . רלו

יְדַבֵּר מִעֲנִין סֵתָם תְּעֵנִיּוֹת שֶׁהִזְהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵא רַק אֵלוֹ שֶׁהֵן מְחִיבוֹת מְדִינָא, וַיְדַבֵּר מִמְּנֵהָג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בִּימֵי שׁוֹכְבִי"ם שֶׁלֹּשׁ הַנְּהֻגוֹת שֶׁנִּתְּנָן לְקִיּוּן.

ח' שעב . . . . . רלז

יַגְלֶה מֵאִין נִמְשָׁף שֶׁהָאָדָם שָׁבוּר, וַיַּחֲזֹק לְצִיאַת מְכָל זֶה וְלִהְיוֹת שְׁמַח תְּמִיד.

ח' שעג . . . . . רלח
 יגלה מעלת ספרי רבנו ז"ל, ומעלת האדם שמכניס רוחניות בתוך עולם
 גשמי כזה.

ח' שעד . . . . . רלט
 יעורר שלא להסתפל על שום ענין הקורה סביב פדגמת הזקנים הקדושה
 מספורי מעשיות, ויזהיר על ענין 'אל תרבה שיחה' וכו', ומענין למוד
 התורה כסדרן כרצון רבנו ז"ל, שממשיך על האדם גן-עדן ממש.

ח' שעה . . . . . רמ
 יגלה שאור הצדיק בוער מאד מאד, ורק מי שנמצא קרוב אינו מבחין
 בזה, ויספר מעשה מהרבי מגור זצ"ל בענין זה, ויבאר על-פי זה את
 התופעה של התרחקות מהצדיק, ויעורר להתנהג בתמימות, ולא לנסות
 להבין מה שלא נתן.

ח' שעו . . . . . רמא
 יביע בקשתו וכסופיו על הדפסת ספריו שבכתב זר, ויגלה מעלת
 המכתבים שכתב, איך שמחיים אנשים.

ח' שעז . . . . . רמב
 ידבר נוראות מגדלת מרן רבי עקיבא אייגר, שהיה גדול מאד מגדולי
 ליטא, ויצטט בטוהיים של גדולי ישראל עליו, ויגלה מעלתו שזכה לה
 על-ידי רב ענוה ובריחה מליצנות, וירמוז למעשה.

ח' שעח . . . . . רמג
 יגלה רעת המרבה שיחה עם האשה, ובפרט בדברי וכוהים, שאחר-כך
 יוצאות מזה מריבות, וירמוז ויזהיר לנמנע על ענינו הפרטי בזה, ויגלה
 רעת הדבור שאינו בשלמות, ואיך שמבלבל מאד את המחין.

ח' שעט . . . . . רמד
 ידבר נפלאות ממעלת הספרים החדשים בכל מקצועות התורה,
 שנתחדשים עכשו בעולם, וידבר מהספר הקדוש 'ויאל משה' ושיטתו
 הבהירה, ויזהיר מספרים שנתחברו על השקפה שאין להם בסיס, ויזכיר
 ענין 'הפתק' שעושים בזה ליצנות מדבר רבנו ז"ל, ויחזק מאד להפיץ
 אמונה בעולם.

ח' שפ . . . . . רמז
 ידבר מהמאמר של רבנו ז"ל שכתב בענין ישוב הדעת, ויעורר לתור
 עליו ארבעים יום רצופים וכו'.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

כג

ח' שפא . . . . . רמח
יעורר שלא להתעסק בשטיות, ואם אחד בא להתוכח לומדים עמו
בפנים ומתחזקים יחדו.

ח' שפב . . . . . רמט
יעורר להיות עסוק תמיד בעסק דקדושה, ועל-ידי-זה לא יהיה לו פנאי
לשטיות.

ח' שפג . . . . . רמט
יגלה מעלת זכות ונחיצות וחובת פרסום שם הצדיק האמת בעולם.

ח' שפד . . . . . רנ
יגלה את הכח לבטל את גזרותיו הרעות של בעל בחירה, על-ידי גדל
הנסים שעושה השם יתברך למתפללים ומבקשים לו.

ח' שפה . . . . . רנא
מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יעוררם ויזהירם מאד
להתחזק ביותר בנקדת אמונת חכמים, ויספר מעשה נורא ונפלא מהרב
הקדוש מצאנו זי"ע, איך שהמשיך ישועה לזקוק לה, על-ידי אמונה
שהיתה לו בצדיק שהתגלה אליו, ויעורר מאד על נקדה זו, ויגלה מעלת
הצדיק והדבקים בו ומקשרים אליו.

ח' שפו . . . . . רנה
באר ענין 'כל הנהגה מסעדת חתן ואינו משמחו' וכו', שעובר בה'
קולות, ותוכו רצוף ענינים נחוצים להנהגות נכונות עם בני-אדם.

ח' שפז . . . . . רנח
יגלה עצה ותושיה לבעל תשובה הדר במושבה, שאין בה מנין בימות
החל ובשבת-קדש בקשי, כדת מה לעשות בנדון, ויזרזו לגרם שפני
המושבה ישתנו, ואז יהיה מנין.

ח' שפח . . . . . רנז
יתן עצה לבעלת תשובה, ויזריכנה בשביל הזהב, כיצד תוכל לעשות
רצון ה' אף שבעלה עדין לא שב, ויאחל שלבסוף תזכה שגם הוא יחזר.

ח' שפט . . . . . רס
ידבר מענין אסור שנאה לבר ישראל, ואף אם צריך להתרחק ממנו
מחמת שרדף, הזיק וצער וכו', אבל אין לשנא, חס ושלום, ויגלה שעל
הכל מועילה תשובה, בין על כפירה בעקר ברכים, רחמנא לצלן,

על-ידי למוד התורה, ובין בענין עריות — יש את ציון רבנו ז"ל, ששם זוכים לתקון ותשובה וכו'.

ח' שצ . . . . . רסב

ידבר נפלאות מגדלת ההבטחה הנוראה אשר לא נשמעה מימות עולם, שהבטיח רבנו ז"ל בענין קדשת ציונו הקדוש, ואיזו טובה נצחית יעשה למי שיבוא שמה, ויאמר העשרה מזמורים וכו', ויעורר על זה מאד.

ח' שצא . . . . . רסד

יחזק בת ישראל מאד מאד על מדת השמחה דקדשה, שבזה מגלה את טהר לבבו ביהדות וכו', וידבר מענין 'שמחה לאדם כשהוא דר בתוך שלו', ויגלה מעלת מצות הכנסת אורחים, וחמר אסור לשון הרע, ויעורר להתפלל בפרטיות על מצות ומדת השמחה.

ח' שצב . . . . . רסו

ייעץ בפרטיות אודות נתיח, ויעודד בת ישראל על תפלה בהדלקת נרות.

ח' שצג . . . . . רסז

יחזק בחור צעיר בתורה ויראת שמים, נטילת ידיים שחרית ולבישת ציצית באפן קבוע.

ח' שצד . . . . . רסז

ידבר מרחב לב שמשמכת השמחה, ואודות ענין מצב רוח טוב שמשפנה וכו', ויחזק על מקוה.

ח' שצה . . . . . רסח

יחזק בענין קדשת ארץ ישראל והרחבת גבולות הקדשה שבה, ויזכיר שיחת צדיקים על התנערות כחות הרע ונקיית הארץ הקדושה מטמאה שדבקה בה בזמן הגלות.

ח' שצו . . . . . רסט

מכתב פללי לכלליות אנשי שלומנו, בו יעוררם מאד להתחזק בכל אשר עובר בכלליות, ובפרטיות על כל אחד ואחד, וימליץ להפיק לקח ממעשה ימי חיינו של דוד המלך, איך שעברו עליו צרות נוראות מיום הולדו וככל תחנות חיינו, ואיך זכה להתחזק בכל מצב בהשם תבירה, על-ידי ההתבודדות שלו, שזהו ספר התהלים שייסד מכל צרה וצרה, וידבר מחיוב התחזקותנו חרף התרפות שהן מנת חלקנו תמיד, וידבר מכחם של אנשי שלומנו לו לא היו רבים, בעוונותינו הרבים, ויעורר

תָּכֵן הַעֲנִינִים

כה

מֵאֵד לֵילֶךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, לְלַמֵּד אֶת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְלִטְיֵיל בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה, וַיְדַבֵּר מֵעוֹד עֲנִינִים הַנוֹגְעִים לַהֲתַקְרְבוֹת וַיַּעֲוֹרֵר מֵאֵד.

ח' שצז . . . . . רפ

יִחְזַק מִשְׁפָּחָה שְׁחִזְרָה בְּתִשׁוּבָה, וַיִּנְחַם עַל הַמַּצָּב הַכִּלְפָּלִי הַקָּשָׁה שֶׁנִּקְלְעוּ לְתוֹכוֹ, וַיִּיעֵץ כִּיצַד לְהִתְמוֹדֵד עִם זֶה בְּאַפְּן הַנְּכוּן.

ח' שצח . . . . . רפא

יִחְזַק מִקְרַב תְּדַשׁ לְדַרְכֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וַיִּגְלֶה לוֹ שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בְּנִסְיוֹן, וְאֵין מֵרְאִים לוֹ בְּתַחֲלָה כְּלוּם, וְעַל־כֵּן צָרִיף לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הָעוֹבֵר עָלָיו.

ח' שצט . . . . . רפב

וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין דְּחֻקוֹת הַפְּרָנְסָה וּבִזְיוּנוֹת, וְעֲנִין 'לְהִתְחַזֵּק מֵעַמֵּד', וְתַקְנָה לְיָמִים טוֹבִים יוֹתֵר.

ח' ת' . . . . . רפג

יִחְזַק בְּשָׁלוֹם הַנִּמְצָע בַּקְּצָרָה, וַיְדַבֵּר אֹדוֹת "עֲלִים לְתַרוּפָה" וְ"אֲשֶׁר בְּנַחֲל".

ח' תא . . . . . רפד

יִחְזַק בַּת יִשְׂרָאֵל בַּקְּצָרָה אֹדוֹת בֶּן זוּג, וַיִּיעֵץ לְאַחֲוֵתָהּ בְּעֲנִין הַדְּלָקָת גְּרוֹת, וַיַּעֲנִיק שֵׁם לְבֵן שֶׁמְבֹטֵיחַ לָהֶם.

ח' תב . . . . . רפע

יִחְזַק גִּמְעָן רְחוֹק עַל הַשְּׁתוּקוֹתוֹ לְסִפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, וַיַּעֲוֹרֵרוּ לְשִׁמְחַת בְּנִקְדַּת יְהוּדוֹתוֹ.

ח' תג . . . . . רפז

יִחְזַק מֵאֵד בַּת יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה תָּמִיד, וְלִשְׁמַחַת גַּם אֶת אַחֲרוֹת.

ח' תד . . . . . רפה

וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת כְּבוֹד הָאִשָּׁה, וְלִשְׁמַחָה בְּכָל עֵת, שֶׁזֶה מִמְּשִׁיף פְּרָנְסָה עַל הָאָדָם וְכִמְהָ טוֹבוֹת נִמְשָׁכוֹת מִזֶּה, וַיִּגְלֶה מַעַלְת מִדַּת הַשְּׁמִחָה.

ח' תה . . . . . רפז

וַיַּעֲוֹד חוֹזְרֵת בְּתִשׁוּבָה, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְעַסֵּק בְּהִשְׁבַּת לְבָן שֶׁל נָשִׁים אַחֲרוֹת אֶל אֲבֵיהֶן שְׁבִשְׁמִים, וְלִצַּד זֶה שְׁלֵא תִזְנִיחַ אֶת הַבַּיִת.

ח' תו . . . . . רפח
יחזק שלא להשבר, ויעורר להחזיק מעמד בכל הנסיונות, וישמח נפש
כל חי.

ח' תז . . . . . רפט
יעורר ויזכיר אֶחָד שְׁדָרְכוּ כָּל הַיָּמִים לְהִתְלוֹנֵן וְלִטְעֵן נֶגֶד כָּל הַסּוֹכְבִּי,
וַיִּגְלֶה לוֹ נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת הַבְּטוּל הָאֲמִתִּי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁלֹא רוּצָה לְמַלְךְ
כָּלֵל, וַיַּעֲזֹר לְבֹא לְשַׁעוֹר שְׁלוֹמָדִים בְּיוֹם רְבִיעֵי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ח' תח . . . . . רצ
יחזק אִשָּׁה שֶׁתֵּתֵן תְּשׁוּמַת לֵב וְכָבוֹד לְבַעֲלָהּ, וְלִמְחַל לוֹ עַל מִשְׁגָּיו, כִּי
רַק הִיא תִּהְיֶה הַמְּרוֹיָחָה הַעֲקָרִית מִזֶּה.

ח' תט . . . . . רצא
יגלה מעלת מדת השמחה דקדושה, וענין רצון הקדוש-ברוך-הוא, שְׁבֹר
יִשְׂרָאֵל יִפְנֶה אֵלָיו, וּבְכָל מִשְׁבֵּר צָרִיךְ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיַּעֲזֹר
מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה שְׂמִמְשֻׁכַת יְשׁוּעוֹת.

ח' תי . . . . . רצב
יגלה מעלת מדת השמחה, ויעורר מאד על נקדת עצמו ונקדת הקבר,
וַיִּבְהִיר עֲנִיָּן שְׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם דְּאֲגוֹת וְעֲצָבוֹת, וַיּוֹרֶה לוֹ דֶּרֶךְ מִתְקָה
עֲרֻבָה וְנִעְיָמָה כִּי צָד לְצִאת מִכָּל הַדְּכָאוֹנוֹת, וְלִהְיֹר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הַחַיִּים.

ח' תיא . . . . . רצד
יגלה חיוב המעלה והזכות של העוסק בהפצת ספרי רבנו ז"ל, אֲשֶׁר
אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה בְּתַקוּן הַבְּרִית.

ח' תיב . . . . . רצה
יגלה, שְׁעַקֵּר הַתַּקוּן לְפָנֵים הַבְּרִית הוּא לְהִיּוֹת שְׂרוּי בְּשִׂמְחָה דִּיקָא,
וַיַּעֲזֹר לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ח' תיג . . . . . רצו
יחזק על צער שְׁעָבְרָה מִשְׁפַּחַת הַנִּמְעָן, וַיַּעֲזֹר שְׁלֹא לִפְלֹל לְתַהוֹמוֹת
הַיָּאוֹשׁ, וְעַל נִקְדַּת הַשְּׂמִיחָה.

ח' תיד . . . . . רצז
יחזק בַּת יִשְׂרָאֵל בְּקִצְרָה אֹדוֹת הַתְּחִזְקוֹת וְהַשְּׁלֵמָה עִם הַשְּׂכָנִים.

ח' תטו . . . . . רצח
יחזק על שְׁלוֹם-בֵּית, וְלִמּוּד מְסֵלֵת יִשְׂרָאֵל, ח"י פְּרָקִים, עֵין יַעֲקֹב עִם בֵּן
יְהוֹדֵעַ וְשִׂמְחָה.

תִּכְן הָעֲנִינִים

כז

ח' תטז . . . . . רחצ
יִחְזַק זֶוּג חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וַיִּדְבֵּר אֹדוֹת כְּסוּי רֹאשׁ, וַיַּעֲוֹרֵר עַל מִנְּנָן.

ח' תיז . . . . . רצט
יַעֲוֹרֵר הַנִּמְעָן שִׁינָח עֲבוֹדוֹת שֶׁהֵן שְׁלֵא כְּדַעַת רַבְּנוּ וִ"ל, וְהֵם תַּעֲנִיּוֹת
וְסִגּוּפִים וְכוּ', וַיִּגְלֶה לוֹ סוּד הַמְּלָכוֹת — אֲמוּנָה, שֶׁהִיא עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת
שֶׁאֵלֶיהָ צָרִיף לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם, וַיִּזְכִּיר עֲנָן הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה, וְאִין
לְהַתְּבַלְּבֵל מִזֶּה כָּלֵל.

ח' תיח . . . . . ש
יַעֲוֹדֵד הַנִּמְעָן שְׁזָכָה לַעֲמֵד בְּנִסְיוֹן, שְׁלֵא לִירֵד לְאֲמוּנוֹת חֲבֵרוֹ, וַיִּחְזְקוּ
בְּעֲנָן עֲנִיּוֹת וְעֲשִׁירוֹת.

ח' תיט . . . . . שא
יִדְבֵּר מִעֲנָן אֲבֹדוֹת, שֶׁצָּרִיף לְחַפְּשֵׁן בְּשֶׁרֶשׁ שְׁלָנוּ שֶׁהוּא בְּאִין סוּף,
וַיַּעֲוֹרֵר לְחֻזַּק אֶת הָאִשָּׁה תְּמִיד.

ח' תכ . . . . . שב
יִשְׁבַּח הַנִּמְעָן עַל חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שְׁלוֹ, וַיִּגְלֶה לוֹ הֶרֶף חֲדָשָׁה וְנִפְלְאוֹה
בְּעֲנָן חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, וּמַעֲלַת הָעוֹסֵק בְּזֶה.

ח' תכא . . . . . שג
יִגְלֶה כִּי צֵד זֹכָה הָאָדָם, שֶׁהֵילָדִים אֲשֶׁר חָנַן אוֹתוֹ הָאֱלֹקִים יִגְדְּלוּ
לְתַפְּאֵרַת, יְלָדִים טוֹבִים, יֵרָאִים וְשְׁלָמִים, וְזֹאת — עַל-יְדֵי רַבּוּי תַּפְּלָה
וְהַתְּבוֹדָדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

ח' תכב . . . . . דש
יִבְהִיר שְׁדָרְךָ רַבְּנוּ וִ"ל הִיא לֹא לְשָׁנוֹת הַנִּסְחָ, רַק כָּל אֶחָד יִתְנַהֵג
כְּאֲבוֹתָיו, וַיִּמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת הַשְּׂכִינָה.

ח' תכג . . . . . שה
יִחְזַק וַיַּעֲוֹדֵד חֲשׂוּכֵי בָּנִים, וַיִּתֵּן לָהֶם שְׁשֵׁה עֲנִינִים שֶׁיִּגְרְמוּ לְשָׁנוֹת
הַמַּצָּב, וַיִּפְקְדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא לְמִזְל טוֹב.

ח' תכד . . . . . שו
יִגְלֶה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לִילָף בְּכָל יוֹם אֶל מְקוֹנָה לְטַבֵּל, וַיִּגְלֶה סוּד הַמְּקוֹנָה,
שֶׁהוּא הַפְּשֻׁטַת הָעֵבֶר, וְהַתְּכַלְלוֹת בְּאִין סוּף, וַיִּחְזְקוּ עַל מְשֻׁנְיּוֹת וְתַפְּלִין.

ח' תכה . . . . . שז
יַצְרֵף לְמַכְתָּבוֹ חֲבִילַת סְפָרִים, שֶׁיִּלְחֶם בְּזֶה עִם הַמְּסִיּוֹן עַל-יְדֵי הַפְּצָתָם.

ח' תכו . . . . . שז

ידבר מענין מציאת הזיוג, ויחזק על שמחה ולמוד משניות, ויזהיר שלא לעשות סתם כך שנוי השם, וידבר מאמירה בספר "שמות הצדיקים" והפצה בעירו בתים.

ח' תכז . . . . . שח

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו, בו יחזקם על ההתקרבות לרבנו ו"ל בתמימות ובפשיטות ובלי להתבלבל משום לץ, ויגלה איך אלו שהתקרבותם היתה באפן הנכון גדלו והצליחו, גם עשו פרי קדש הלולים לה, ויעזר על זה מאד.

ח' תכח . . . . . שיב

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם על ענין ההתקרבות לרבנו ו"ל, והחדרת אור האמונה הפשוטה בהם בהם ובזולתם בלי שום ספקות כלל, ויאריך בזה בדבורים נוראים ונפלאים המחיים נפש כל חי.

ח' תכט . . . . . שיד

מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם ויעוררם מאד על הדבקות הקבועה בו יתברך, וההשתוקקות אחריו יתברך, ואשר זו שלמות הדעת, אשרי מי שיזכה לזה!

ח' תל . . . . . שטז

יחזק מי שעוברים עליו יסורים וכן רדיפות מבעל בחירה, ויזכיר בחינת "יפרעה הקריב", ויחזק להתעורר מהמעלות הקטנות שנמצאות בו.

ח' תלא . . . . . שיז

יגלה לנמען מעלת הנגונים שמחדש, על-פי האמונה ופרסום אור הצדיקים וכו'.

ח' תלב . . . . . שיח

ידבר נפלאות ממעלת הזוכה לדבק את עצמו בעולם הבא גם בהיותו בעולם הזה, שאז זוכה על-ידי המלא כף נחת לעבר על העמל והפעם של העולם הזה, ויתחסס בפרטיות לבעיה שנוצרה אצל משפחת הנמען, שמקבלים למודים נרים אצל בעל תשובה, שחושב להנהיג אחרים בדרך שלא ראינו בספרי רבנו ו"ל, ויאריך לתאר ההפרש בינו לבין הלה, ויגלה שהכל למען הבחירה והנסיגון.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

כט

ח' תלג . . . . . שכא
יגלה נוראות מהלמוד הנפלא של 'מעט גם-כן טוב', ויחזק מאד על-פי זה.

ח' תלד . . . . . שכב
יעורר על שלום-בית והבנה הדרדית.

ח' תלה . . . . . שכג
יגלה נפלאות מענין מלחמה לה' בעמלק, ובטול פח הסמ"ך-מ"ם וכח הטמאה בעולם.

ח' תלו . . . . . שכד
ידבר מענין 'נחות דרגה ונסיב איתתא', ויעורר לעשות התחלה חדשה, ועל תפלה במנין, ותקון הכללי, ושדוף, ותקון לפגם הברית — להפיץ את הקונטרסים של אמונה, ובפרט בימי שובבי"ם.

ח' תלז . . . . . שכו
מכתב כללי לכלליות אנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם מאד על אמונת חכמים, ויספר כמה מעשיות מצדיקים על ענין זה, ויגלה שאם זכה אדם לקבל אור ממישהו, איך יעזבנו ויחליפנו וימירנו וכו', ויעורר על כך מאד, ויגלה מעלת דבורי הצדיק שמעורר אף גוים, ומכל שכן את אחינו בני ישראל, ואשרי הזוכה להפיצם.

ח' תלח . . . . . שלג
יחזק לעשות התחלה חדשה, ויביא ספור מהמגיד ממעזריטש וכו', ויעורר על התבודדות של זמן קצר, ויזהיר מדברים בטלים, ויצטט ספור מהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע עם המגיד בענין משפיע ומקבל.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפלג

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא לצלן

*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

*

יסדו, תקנו, גלו וצנה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

*

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים
האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים
אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע
מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות
נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד
קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר
ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל בי-חסיתי בך:
ב אמרת ליהוה אדני אתה טובתי בל-עליך:
ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל-הפציי-
בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל-אסוף:
ה נספיהם מדם ובל-אשא את-שמותם על-שפתי:
ו יהוה מנת-חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי:
ז חבלים נפלו-לי בנעמים אף-נחלת שפחה עלי:
ח אברך את-יהוה אשר יעצני אף-לילות יסרוני
כליותי: ט שויתי יהוה לנגדי תמיד כי מימיני
בל-אמוט: ט לכן א שמח לבי ויגל כבודי אף-
בשרי ישכן לבטח: י כי א לא-תעזב נפשי לשאול
לא-תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח
חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינך
נצח:

תקוין הפללי

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי־פֶשַׁע כִּסּוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין
 בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עַצְמִי בְּשִׂאֲנֹתַי
 כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי א יוֹמָם וּלְיַלָּה תִּכְבֹּד עָלַי יְדָךְ נְהַפְךָ
 לְשִׂדֵי בְּחַרְבֵּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאֹתַי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי
 לֹא־כִסִּיתִי אִמְרֹתַי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
 נִשְׂאֹתָ עוֹן חֲטָאֹתַי סָלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל־חֹסֵד א אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְעַא רַק לְשִׁטְףָ מִיָּם רַבִּים
 יֵאָלִיו לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה א סֶתֶר לִי * מַצֵּר תַּעֲרַנִּי
 רְנִי פִלֵּט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשֶׁפִּילְךָ א וְאוֹרְךָ
 בְּדַרְךָ־זוֹ תִלְךָ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינָי: ט אֶל־תִּהְיוּ א
 כִּסּוּם כְּפָרֶד אִין הַבַּיִן בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְבָלוּם
 בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכַאוּבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטְחַ
 בִּיהוָה חֶסֶד יְסוּבְּבָנוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מא א לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁר־י מִשְׁכִּיל אֶל־
 דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה א יִשְׁמְרֵהוּ
 וַיִּחְיֶהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִבָּיו:
 ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דְּוֵי כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכַתָּ
 בְּחַלְיוֹ: ה אֲנִי־אִמְרֹתַי יְהוָה חֲנֵנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי
 כִּי־חֲטָאֹתַי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת
 וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת א שׂוֹא יִדְבַר לְבוֹ

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

תקון הפללי

יִקְבֹּץ אֶזְנוֹן לוֹ יֵצֵא לְחוּץ יְדַבֵּר: ה יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל-שִׁנְאֵי עָלַי | יִחְשְׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר-בְּלִיעַל
יִצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם-אִישׁ
שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר-בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחַמֵּי הַגְּדִיל עָלַי
עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנּוּן וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֵמָה לָּהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפְצָת בִּי כִּי לֹא-יִרְיעַ אֵיבִי
עָלַי: יג וְאַנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי וְתַשִּׁיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב * לְמַנְעַח מִשְׁכִּיל לְבָנֵי-קָרָח: ב כָּאֵיל תִּעְרַג
עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם כֵּן נַפְשִׁי תִּעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
ג עֲמָאָה נַפְשִׁי | לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא
וְאַרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיִּתְהַלֵּלִי דַמְעָתִי לָחֶם יוֹמָם
וְלַיְלָה בְּאֹמַר אֵלַי כָּל-הַיּוֹם אֵיחָ אֱלֹהֶיךָ: ה אֱלֹהֵי
אֲזַכְּרָה | וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֵּר | בַּסֶּךְ
אֲדִידָם עַד-בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן
חֻנְנֵנו: ו מִהַתְּשׁוּחָתִי | נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי הוֹחֵלִי
לְאֱלֹהִים כִּי-עוֹד אוֹרְנוּ יִשׁוּעוֹת פָּנִינוּ: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשִׁי תִּשְׁתּוּחַח עַל-כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאָרֶץ יִרְדֵּן
וְחַרְמוֹנִים מִהַר מְצָעַר: ח תְּהוֹם-אֵל-תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל עֲנֹרֶיךָ כָּל-מִשְׁבְּרֶיךָ וְגַלְיָךָ עָלַי עֲבָרוּ:
ט יוֹמָם | יִצְוֶה יְהוָה | חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

תקוץ הַכִּלִּי

שְׂכַחְתָּנִי לְמַח־קֶדֶר אֱלֹהִים בְּלַחֲץ אוֹיֵב: יא בְּרֹצַח |
בְּעַצְמוֹתַי חֲרָפוֹנִי צוֹרְרֵי בְּאִמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם
אֵינִי אֱלֹהִיד: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחֶחֱתִי | גַּפְשִׁי וּמַה־תִּתְּהַמִּי
עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעַת פָּנָי
וְאֱלֹהִי:

נט * לְמַנְצַח אֶל־תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח
שָׂאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי
מֵאִיֵּבִי | אֱלֹהִי מִמַּתְקוֹמְמִי תִשְׁגַּבֵּנִי: ג הַצִּילֵנִי
מִפְּעָלֵי אוֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה
אָרְבוּ לְגַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֵזִים לֹא־פֹשְׁעֵי וְלֹא־
חַטָּאתַי יְהוּה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיִּפְּנְנוּ עוֹרָה
לְקַרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | עֲבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַקִּיצָה לְפָקֶד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תַּחֲזֹן
כָּל־בְּגֵדֵי אוֹן סָלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְבֵי יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבִּיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת
בְּשַׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־
לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עוֹז אֱלֹהִים אֲשַׁמְרָה כִּי־
אֱלֹהִים מִשְׁגַּבֵּי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדֵּמֵנִי אֱלֹהִים
יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי: יב אֶל־תִּתְּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁפַּחוּ עָמִי
הַנִּיעַמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּבְּוֹת אֲדָנָי: יג חַטָּאת־
פִּימוֹ דְּבַר־שִׁפְתֵימוֹ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֵאוֹנָם וּמֵאֲלֹהֵי
וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בְּחִמָּה כִּלָּה וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ
כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה:

תקוּן הַכִּלְלִי

טו וַיֵּשְׁבוּ לָעָרֶב יַהֲמוּ כַכֶּלֶב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: טז הִמָּה
יְנִיעוֹן לֶאֱכֹל אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיְלִינּוּ: יז וְאֲנִי |
אֲשִׁיר עֹדָּ וְאֶרְנֵן לִבְקָר חֶסֶדְךָ כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגֵּב לִי
וּמְנוּס בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְּרָה כִּי-אֱלֹהִים
מִשְׁגֵּבֵי אֱלֹהֵי חֶסְדֶּי:

עז א לְמַנְעֵחַ עַל-יְדוּתוֹן לְאֶסֶף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי *
אֶל-אֱלֹהִים וְאֶעֱעֶקֶה קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין
אֵלַי: ג בְּיוֹם עֲרַתִּי אֲדַנִּי דְרַשְׁתִּי יָדַי | לְלִילָה נִגְרָה
וְלֹא תִפּוּג מֵאַנְהָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ה אֲחֹזֵת
שְׁמֹרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
מִקְדָּם שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה
עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הֲלֵעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדַנִּי וְלֹא-יִסִּיף לְרַעוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנַעַח
חֶסְדֹּךָ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְׁכַּח חַנּוּת אֵל
אִם-קָפִץ בְּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא
שָׁנוֹת יָמַי עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי-יָהּ כִּי-אֲזַכְּרָה
מִקְדָּם פְּלֹאֲךָ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פִּעְלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ דְּרָכְךָ מִי-אֵל גָּדוֹל
כְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים
עֹדָּ: טז גֹּאֲלֹתַת בְּזֹרוּעַ עַמְּךָ בְּנִי-יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יִחִילוּ אֵף יִרְגָּזוּ

* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תקון הפללי

תהמות: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים
אף־חצצוף יתהלכו: יט קול רעמך | בגלגל האירו
ברקים תבל רגזה ותרעש הארץ: כ בים הרפך
ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו:
כא נחית כצאן עמך ביד־משה ואהרן:

צ א תפלה למשה איש־האלהים אדני מעון אתה
היית לנו בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו
ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד־עולם אתה אל:
ג תשב אנוש עד־דכא ותאמר שובו בני־אדם:
ד כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר
ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בבקר
כחציר יחלה: ו בבקר יציץ וחלה לערב ימולל
ויבש: ז כי־כלינו באפק ובחמתך נבהלנו:
ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט כי
כל־ימינו פנו בעברתך פלינו שנינו כמו־הנה:
י ימי־שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת |
שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי־גז חיש ונעפה:
יא מי־יודע עז אפק וכיראתך עברתך: יב למנות
ימינו פן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יהוה
עד־מתי והנחם על־עבדיך: יד שבענו בבקר
חסדך ונרננה ונשמחה בכל־ימינו: טו שמחנו
כימות עניתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל־
עבדיך פעלך והדרך על־בניהם: יז ויהי | נעם

תקון הפללי

אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

קה * הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים
עָלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ-לוֹ זְמֵרוֹ-לוֹ שִׁיחוּ בְּכָל-
נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב א
מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: ד הִרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פָּנָיו
תְּמִיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה מִפְּתֵיו
וּמִשְׁפְּטֵי-פִיו: ו זַרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל-הָאָרֶץ
מִשְׁפְּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי
דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת-אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק:
י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בְּהִיוֹתֶם מְתֵי מִסְפָּר כַּמַּעַט וְגֵרִים בְּהֵ:
יג וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי מִמַּמְלַכָּה אֶל-עַם אֲחֵר:
יד לֹא-הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשׂוֹתָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּלְנַבִּיאִי אֶל-תִּרְעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל-הָאָרֶץ כָּל-מִטְהַלְתֵּי לֶחֶם שָׁבַר:
יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֹבֵד נַמְכָר יוֹסֵף: יח עָנוּ
בְּכָפָל רָגְלוֹ בְּרֹזַל בָּאָה נִפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה
כּו בְּאֲדָבְרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרַפְתָּהּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
כא וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כב שָׁמוֹ אֲדוֹן
כג לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל-קְנִינָו: כד לְאִסֵּר שָׁרָיו בְּנִפְשׁוֹ

תקוין הכללי

וְזָקְנָיו יַחֲבִיבֵם: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מְצָרִים וַיַּעֲקֹב גֵּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמָהּ
מְצָרָיו: כה הִפְךָ לָבֶם לְשֵׁנָא עַמּוֹ לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־
בָם דְּבָרֵי אֹתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הִפְךָ אֶת־
מִימֵיהֶם לָדָם וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרִץ אֲרָצָם
עָפְרָדָעִים בַּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב
כְּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִישׁ
לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם: לג וַיֵּךְ גְּפָנִים וַתֵּאֱנָתֶם וַיִּשְׁפֹּר עַץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם:
לו וַיֵּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאֲרָצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מְצָרִים בַּעֲאֹתָם כִּי־נִפְלַ פַּחַדָם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמַסָּךְ וַאִישׁ לְהָאִיר לְיָלֵה: מ שָׂאֵל
וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלָהֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח עוֹר
וַיִּזְוְבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּעֲצוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־אֲבֹרָהֶם עֲבָדָיו: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת־בַּחֲיָרָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת
גּוֹזִים וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וַתּוֹרָתָיו יִנְעֲרוּ הַלְלוּיָהּ:

תקון הפללי

קלז א על-נהרות | בבל שם ישבנו גם-בכינו
בזכרנו את-ציון: ב על-ערבים בתוכה תלינו
בנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי-שיר
ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר
את-שיר-יהוה על אדמת נכר: ה אם-אשכחך
ירושלם תשכח מיני: ו תדבק לשוני | לחכי
אם-לא אזכרכי אם-לא אעלה את-ירושלם על
ראש שמחתי: ז זכר יהוה | לבני אדום את יום
ירושלם האמרים ערו | ערו עד היסוד בה:
ח בת-בבל השודדה אשרי שישלם-לך את-
גמולך שגמלת לנו: ט אשרי | שיאחז ונפיץ את-
עלליך אל-הסלע:

קנ א הללויה | הללו-אל בקדשו הללוהו ברקיע
עזו: ב הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בנגבל וכנור:
ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במנים ועגב:
ה הללוהו בצלצלי-שמע הללוהו בצלצלי תרועה:
ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי לתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם יפלטם
מרשעים ויושיעם כי חסו בו:

הספר הקדוש הזה

נדפס לזכות

דבורה בת מרסדס

שהשם ישלח לה

רפואה שלימה

מן השמים ולכלל עם

ישראל אמן

הספר הקדוש הזה נדפס
לברכה ולהצלחה. לבריאות. ולזיווג.
שלום בר שמחה דדון - כל הישועות
ברכה בת סימי דדון - כל הישועות
לבננו. ולבנותינו. ולכל משפחותינו.

דדון - עטיה.

כל הישועות.

נזכה גאולה קרובה.

ולבנין בית מקדשנו.

בכבוד רב.

שלום וברכה דדון.

לעילוי נשמת יקירנו:

אבא-יעיש בר חנה ז"ל תש"ן

אמא-שמחה בת יטו תשנ"ג

שולמית בת חנה תשס"ה

